

Türkiye İNSAN HAKLARI Raporu

TÜRKİYE
İNSAN
HAKLARI
VAKFI 30^{YIL}

2022

TİHV
Türkiye İnsan Hakları Vakfı

Türkiye İnsan Hakları Raporu 2020

Hazırlayanlar

TİHV Dokümantasyon Merkezi:
Eylem Yıldız, Cihan Deniz Zarakolu, Coşkun Üsterci

Ankara, Haziran 2021

Türkiye İnsan Hakları Vakfı Yayınları 141

Türkiye İnsan Hakları Vakfı, Türk Medeni Yasası'na göre kurulmuş, hükümet dışı ve bağımsız bir kuruluştur. Statüsü 30 Aralık 1990 tarihli ve 20741 sayılı *Resmi Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

ISBN: 978-605-9880-31-2

Bu rapor, TİHV'in Ankara, Diyarbakır, İstanbul, İzmir ve Van Temsilcilikleri ile Cizre Referans Merkezinde profesyonel ve gönüllü olarak çalışan arkadaşlarımızın çok değerli katkılarıyla hazırlanmıştır.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI
Mithatpaşa Cad. 49/11 6. Kat 06420 Kızılay, Ankara
Tel: (312) 310 66 36 • Faks: (312) 310 64 63
E-posta: tihv@tihv.org.tr
Web: <http://www.tihv.org.tr>

BULUŞ Tasarım ve Matbaacılık Hizmetleri San. Tic., Ankara
Tel: (312) 222 44 06 • Faks: (312) 222 44 07
www.bulustasarim.com.tr

Bu yayın Hrant Dink Vakfı Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Türkiye İnsan Hakları Vakfı'na aittir ve Avrupa Birliği'nin ve/veya Hrant Dink Vakfı'nın görüşlerini yansıtmamaktadır.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	VII
ÖNSÖZ.....	IX
1. YAŞAM HAKKI	1
1.1. Operasyonlar ve Saldırıları.....	2
1.1.1. Türkiye.....	2
1.1.2. Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi.....	8
1.1.3. Suriye.....	11
1.2. Yargısız İnfaz, Dur İhtarı, Rastgele Ateş Açma Olayları Sonucu Meydana Gelen Ölüm ve Yaralanmalar.....	13
1.3. Kara Mayınları ve Sahipsiz Patlayıcılar Sonucu Yaşamını Yitiren veya Yaralanan Kişiler.....	19
1.4. Güvenlik Güçlerine Ait Araçların Çarpması Sonucu Yaşamını Yitiren veya Yaralanan Kişiler.....	20
1.5. Gözaltında Şüpheli Ölüm.....	21
1.6. Şüpheli Asker Ölümleri.....	22
1.7. Yasadışı Örgüt Cinayetleri	25
1.8. Açlık Grevi ve Ölüm Orucu	26
1.9. İş Cinayetleri.....	27
1.10. Kadın ve Nefret Cinayetleri.....	27
1.11. Irkçı Saldırıları	28
1.12. COVID-19 Salgını.....	31
1.13. Davalar.....	32
1.13.1. Yargısız İnfaz ve Diğer Davalar.....	32
1.13.2. Doksanlar Faili Meçhul, Yargısız İnfaz Davaları	40
1.13.3. Bombalı ve Silahlı Saldırı Davaları.....	41
1.13.4. Cezaevleri ile İlgili Davalar	43
2. KİŞİ GÜVENLİĞİ	45
2.1. İşkence ve Diğer Kötü Muamele	46
2.2. Kaçırılma ve Zorla Kaybetme.....	70
2.2.1. Kaçırılma	70
2.2.2. Zorla Kaybetme	72
2.3. Davalar.....	73
3. CEZAEVLERİ.....	77
3.1. Yaşam Hakkı.....	83
3.2. İşkence ve Diğer Kötü Muamele	87
3.3. Sağlık Hakkı.....	104
3.3.1. COVID-19 Salgını.....	109
3.4. Kültürel, Sosyal, İletişim ve Diğer Haklar.....	114
3.5. Açlık Grevleri ve Ölüm Orucu	123
4. ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ	129
4.1. Gözaltı ve Tutuklamalar.....	132
4.1.1. Gözaltına Alınan Milletvekilleri, Belediye Başkanları, Belediye Meclis Üyeleri ve Muhtarlar.....	132

4.1.1.1. Gözaltına Alınan Milletvekilleri.....	132
4.1.1.2. Saldırıya Uğrayan Milletvekili.....	132
4.1.1.3. Gözaltına Alınan Belediye Başkanları, Belediye Meclis Üyeleri ve Muhtarlar	133
4.1.2. Gözaltına Alınan Siyasi Parti ve Kurum Üye ve Yöneticileri.....	138
4.1.2.1. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan HDP Üye ve Yöneticileri	138
4.1.2.2. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan DBP Üye ve Yöneticileri	147
4.1.2.3. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan ESP Üye ve Yöneticileri	148
4.1.2.4. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Diğer Parti Üye ve Yöneticileri.....	149
4.1.3. Gözaltına Alınan Dernek, Vakıf, Sendika, Meslek Örgütü, İnisiyatif ve Platform Üye ve Yöneticileri.....	150
4.1.4. Gözaltına Alınan Hak Savunucuları	155
4.1.5. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Diğer Kişiler.....	156
4.2. Soruşturmalar ve Davalar	170
4.2.1. Siyasi Parti Başkan/Eş Başkanları ve Yöneticileri, Milletvekilleri, Belediye Başkanları Hakkında Açılan Soruşturmalar ve Davalar	170
4.2.1.1. Önceki Dönem Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar	170
4.2.1.2. 27. Dönem Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar, Soruşturmalar ve Fezlekeler	173
4.2.1.2.1. Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar	173
4.2.1.2.2. Hakkında Soruşturma Açılan Milletvekilleri	174
4.2.1.2.3. Hakkında Fezleke Hazırlanan Milletvekilleri.....	175
4.2.1.3. Belediye Başkanları / Eş Başkanları Hakkında Açılmış Davalar ve Soruşturmalar	176
4.2.1.4. Siyasi Parti Üye ve Yöneticilerinin Yargılandığı Davalar.....	186
4.2.2. Hak Savunucuları Hakkında Açılmış Davalar	193
4.2.3. Gezi Davası.....	194
4.2.4. Sendika, Vakıf, Dernek, Meslek Örgütü Üye ve Yöneticileri Hakkında Açılmış Davalar	195
4.2.5. Diğer Davalar	201
4.3. Kapatılan ya da Kayyım Atanan Dernek, Vakıf ve Diğer Kurumlar.....	207
4.3.1. Kapatılan ve Faaliyeti Durdurulan Siyasi Parti.....	207
4.3.2. Kapatılan Sendika	207
4.4. Güvenlik Güçleri Tarafından Basılan ve Arama Yapılan Siyasi Parti Binaları ve Siyasi Partilere Yönelik Saldırıları.....	208
4.5. Güvenlik Güçleri Tarafından Basılan ve Arama Yapılan Sendika, Dernek, Kültür Merkezi Binaları, Ofisleri	210
4.6. Örgütlenme ve Dayanışma Faaliyetlerine Yönelik Engellemeler	211
4.6.1 Elazığ ve Van Depremlerinden Zarar Görenlerle Dayanışma Faaliyetlerine Yönelik Engellemeler	211
4.6.2 Covid-19 Salgını Nedeniyle Yapılmak İstenen Örgütlenme ve Dayanışma Kampanyalarına Yönelik Engellemeler	211
4.6.3. İzmir Depreminden Zarar Görenler İçin Yapılan Örgütlenme ve Dayanışma Kampanyalarına Yönelik Engellemeler	212
4.7. Kayyım Atamaları ve Görevden Almalar.....	213
4.7.1. Kayyım Atanan Belediyeler ve Görevden Alınan Belediye Başkanları/Eş Başkanları	213
4.7.2. Görevden Alınan Belediye Meclis ve İl Genel Meclisi Üyeleri.....	214
5. TOPLANTI VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜ	215
5.1. Eylem ve Etkinliklere Yönelik Müdahale ve Engellemeler.....	216
5.1.1. İşimi Geri İstiyorum Eylemleri.....	216
5.1.1.1. Ankara - Yüksel Caddesi.....	216
5.1.1.2. Ankara'daki Diğer "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri	224

5.1.1.3. İstanbul'daki "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri.....	225
5.1.1.4. Düzce'deki "İşimi Geri İstiyorum Eylemleri.....	226
5.1.2. Cezaevlerinde Yaşanan Hak İhlalleri ile İlgili Eylemler	228
5.1.2.1. "F Oturumu.....	228
5.1.2.2. Cezaevlerindeki Açlık Grevleri ve Ölüm Oruçlarına İlişkin Gösteriler	228
5.1.3. Cumartesi Anneleri.....	234
5.1.4. Kadın ve LGBTİQ+ Haklarına Dair Eylemler	234
5.1.4.1. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü.....	235
5.1.4.2. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü.....	235
5.1.4.3. Kadın ve LGBTİQ+ Haklarına Dair Diğer Eylemler	235
5.1.5. 1 Mayıs İşçi Bayramı	237
5.1.6. 1 Eylül Dünya Barış Günü.....	239
5.1.7. İşçi ve Emekçi Eylemleri	239
5.1.8. Öğrenci Eylemleri.....	240
5.1.9. Çevre ve Kent Hakkı Eylemleri	241
5.1.10. Baro Eylemleri	243
5.1.11. COVID-19 ile İlgili Eylemler.....	244
5.1.12. Siyasi Partilerin Eylemleri	246
5.1.13. Dernek ve İnisiyatiflerin Eylemleri	250
5.1.14. Diğer Toplantı ve Gösteriler	250
5.2. Toplantı ve Gösterilere Katıldıkları İçin Yargılanan ve Haklarında Soruşturma Açılan Kişiler.....	255
5.3. Eylem ve Etkinlik Yasakları.....	261
5.3.1 İllerde Eylem ve Etkinliklerin Yasaklanması	261
5.3.2 Yasaklanan Etkinlikler	266
6. DÜŞÜNCE VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ	269
6.1. Basın Özgürlüğü.....	272
6.1.1. Basın Çalışanlarına Yönelik Gözaltı ve Tutuklamalar	272
6.1.2. Basın Çalışanlarına Yönelik Tehdit ve Saldırlar, Basın Yayın Organlarına Yönelik Kolluk Kuvvetleri Tarafından Yapılan Baskınlar	277
6.1.3. Basın Yayın Çalışanlarına Yönelik Dava ve Soruşturmalar.....	278
6.1.4. İnternet Sitelerine ve Sosyal Medya Hesaplarına Getirilen Erişim Engelleri	300
6.1.5. Basın ve Yayın Organlarına Verilen Cezalar	310
6.1.6. Basın ve Yayın Organlarına Yönelik Polis Baskınları	313
6.1.7. Toplatılan Yayınlar	313
6.2. Sosyal Medya Paylaşımları Gerekçesiyle Gözaltına Alınan, Tutuklanan, Haklarında Dava ve Soruşturma Açılan Kişiler.....	314
6.2.1. Sosyal Medya Paylaşımları Gerekçesiyle Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Kişiler.....	314
6.2.2. Sosyal Medya Paylaşımları Gerekçesiyle Haklarında Dava ve Soruşturma Açılan Kişiler	317
6.3. Cumhurbaşkanı'na Hakaret Gerekçesiyle Gözaltına Alınan, Tutuklanan, Haklarında Soruşturma ve Dava Açılan Kişiler.....	321
6.3.1. Cumhurbaşkanı'na Hakaret Gerekçesiyle Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Kişiler	321
6.3.2. Cumhurbaşkanı'na Hakaret Gerekçesiyle Haklarında Dava ve Soruşturma Açılan Kişiler	322
6.4. Atatürk'e Hakaret Gerekçesiyle Gözaltına Alınan, Tutuklanan ve Yargılanan Kişiler.....	325
6.5. Sanatçıların Yargılandığı Davalar	326
7. DARBE GİRİŞİMİYLE İLİŞKİLENDİRİLEREK GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN VE YARGILANAN KİŞİLER.....	329
7.1. Darbe Girişimiyle İlişkilendirilerek Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Kişiler.....	330
7.2. Darbe Girişimiyle İlişkilendirilerek Yargılanan Kişiler	339

KISALTMALAR

AABK	Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu	MHP	Milliyetçi Hareket Partisi
AGİT	Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı	MİT	Milli İstihbarat Teşkilatı
AİHM	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi	MLKP	Marksist Leninist Komünist Parti
AİHS	Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi	MLSA	Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği
AKP	Adalet ve Kalkınma Partisi	ÖDP	Özgürlük ve Dayanışma Partisi
ATO	Ankara Tabip Odası	ÖGK	Özgür Genç Kadın
AYM	Anayasa Mahkemesi	ÖHD	Özgürlük İçin Hukukçular Derneği
BBP	Büyük Birlik Partisi	ÖHP	Özgürlükçü Hukukçular Platformu
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	ÖSO	Özgür Suriye Ordusu
BDP	Barış ve Demokrasi Partisi	HKP	Halkın Kurtuluş Partisi
BES	Büro Emekçileri Sendikası	PJAK	Kürdistan Özgür Yaşam Partisi
BM	Birleşmiş Milletler	PSAKD	Pir Sultan Abdal Kültür Derneği
BTK	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	PKK	Kürdistan İşçi Partisi
BTP	Bağımsız Türkiye Partisi	RSF	Sınır Tanımayan Gazeteciler
CHP	Cumhuriyet Halk Partisi	SEGBİS	Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
CPT	Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi	SES	Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası
ÇHD	Çağdaş Hukukçular Derneği	SGDF	Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu
DAD	Demokratik Alevi Derneği	Sine-Sen	Sinema Emekçileri Sendikası
DBP	Demokratik Bölgeler Partisi	SKM	Sosyalist Kadın Meclisi
DEDEF	Dersim Dernekler Federasyonu	SODAP	Sosyalist Dayanışma Platformu
DEV-GÜÇ	Gençliğin Devrimci Güçleri	SOHR	Suriye İnsan Hakları Gözlemevi
DHKP-C	Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi	SP	Saadet Partisi
DGD	Devrimci Gençlik Dernekleri	SYKP	Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi
DİHA	Dicle Haber Ajansı	TAYAD	Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği
DİSA-DER	Dil Kültür ve Sanat Araştırmaları Derneği	TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
DİSK	Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu	TİHV	Türkiye İnsan Hakları Vakfı
DP	Demokrat Parti	TİP	Türkiye İşçi Partisi
DSP	Demokratik Sol Parti	TJA	Tevgera Jinên Azad /Özgür Kadın Hareketi
DTK	Demokratik Toplum Kongresi	TKP	Türkiye Komünist Partisi
Eğitim-Sen	Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası	TKP/ML - TİKKO	Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist - Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu
EHB	Ezilenlerin Hukuk Bürosu	TMMOB	Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
EMEP	Emek Partisi	TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
ESP	Ezilenlerin Sosyalist Partisi	TOHAV	Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı
ETHA	Etkin Haber Ajansı	TOMA	Toplumsal Olaylara Müdahale Aracı
GBT	Genel Bilgi Toplama	TÖP	Toplumsal Özgürlük Partisi
Haber-Sen	Basın Yayın İletişim ve Posta Emekçileri Sendikası	TSK	Türk Silahlı Kuvvetleri
HDK	Halkların Demokratik Kongresi	TTB	Türk Tabipleri Birliği
HDP	Halkların Demokratik Partisi	TUAYDER	Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
HHB	Halkın Hukuk Bürosu	TUHAY-DER	Tutuklular ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
HPG	Halk Savunma Güçleri	TUHAD-FED	Tutuklu Aileleriyle Dayanışma Derneği
HSYK	Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu	Tüm Bel-Sen	Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası
HÜDA PAR	Hür Dava Partisi	YJA-STAR	Star Özgür Kadın Birlikleri
İŞİD	Irak ve Şam İslam Devleti	YPG	Halk Savunma Birlikleri
İHD	İnsan Hakları Derneği	YPJ	Kadın Savunma Birlikleri
İTO	İstanbul Tabip Odası	YSK	Yüksek Seçim Kurulu
JİTEM	Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele		
KCK	Kürdistan Topluluklar Birliği		
KESK	Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu		
KHK	Kanun Hükümünde Kararname		
MEYA-DER	Mezopotamya Yakınlarını Kaybedenlerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği		

ÖNSÖZ

Bundan tam otuz yıl önce yayınladığımız ilk Türkiye İnsan Hakları Raporu'nun önsözünde varlık nedenimizi “Ateş düştüğü yeri yakar ve biz ateşin düştüğü yerdeyiz!” diyerek açıklamıştık. 30 yıldır en zorlu koşullar altında, kesintisiz şekilde ateşin düştüğü yerde olan TİHV olarak hak ihlallerini görünür kılmaya, belgelemeye ve bunların bir daha asla yaşanmadığı bir dünya için mücadele etmeye devam ediyoruz. 30. yılımızda bu mücadelenin ürünü olan 2020 yılı Türkiye İnsan Hakları Raporu'nu bir yılı aşkın süredir içinde bulunduğumuz Covid-19 salgını şartlarında sizlerle paylaşıyoruz.

Maalesef 2020 yılı da geçmiş yıllara kıyasla hak ve özgürlükler açısından olumlu gelişmelerin yaşandığı bir yıl olmadı. Tersine, 18 Temmuz 2018 tarihinde kâğıt üstünde kaldırılan olağanüstü hâlin fiiliyatta yapılan düzenlemelerle kalıcı hâle getirildiği tespitimizin hâlen geçerli olduğu bir yıl oldu.

Siyasal iktidarın ekonomiden toplum sağlığına kadar ülkenin tüm meselelerini güvenlik sorunu hâline getiren, toplumu kutuplaştıran, ülke içinde ve dışında şiddeti esas alan, bilhassa da Kürt sorununun ve uluslararası sorunların çözümünde çatışma ve savaşı tek yöntem hâline getiren politikaları, yaşanan hak ihlallerinin temelinde yatan en önemli faktördür.

2020 yılı açısından hak ve özgürlüklerdeki geriye gidişe ilişkin olarak 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemik bir hastalık olarak ilan edilen ve Türkiye’de 11 Mart 2020 tarihinde ilk vakanın tespit edildiği Covid-19 salgını da önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır.

Herkesi etkisi altına alan böylesi bir salgınla baş edebilmenin en etkin yolunun insan hakları bakış açısını kılavuz edinen, şeffaflığı, demokratik ve katılımcı yöntemleri temel alan bir kriz yönetimi olduğunu her fırsatta dile getirmeye çalıştık. Ne var ki Türkiye’de siyasal iktidar bunun tam tersi bir yönde hareket etti. Salgın ile mücadeleyi bir önleme ve halkın sağlığını koruma sorunu olarak değil de militarist bir zihniyetle güvenlik sorunu hâline getiren siyasal iktidar, bu süreci erkini daha da merkezileştirmenin ve toplum üzerindeki baskı ve kontrolünü daha da artırmanın bir fırsatı hâline getirmiştir. Bu bağlamda, elinizdeki raporda ayrıntılı bir şekilde göstermeye çalıştığımız gibi, yıl boyunca başta bilgi edinme hakkı, yaşam hakkı, kişi güvenliği ve işkence yasağı, ayrımcılık yasağı, sağlığa erişim hakkı, çalışma hakkı, düşünce ve ifade özgürlüğü, toplanma ve gösteri yapma özgürlüğü olmak üzere pek çok temel hak ve özgürlük yoğun bir şekilde ihlal edilmiştir.

Siyasal iktidar tarafından ülkenin temel sorunlarının çözümünde çatışma ve savaşın dolayısıyla da şiddetin tek yöntem hâline getirilmesi, toplum içinde de militarizmin ve şiddet eğilimlerinin yaygınlaşmasına, daha da ötesi şiddetin toplumsal ilişkileri düzenleyen ve sorunları çözen etkili bir araç olduğu kanaatine yol açmaktadır. 2020 yılı, yurt içi ve yurt dışında yapılan askeri operasyonlar, çatışma ve saldırılar, kolluk güçlerinin kural ve denetim dışı artan şiddeti, başta siyasal muhalifler olmak üzere inançları, etnik kimlikleri, cinsiyetleri ve cinsel yönelimleri farklı olanlara yönelik ayrımcı ve nefret içerikli sivil saldırılar sonucunda 2020 yılı yaşam hakkı ihlallerinin yoğun olarak yaşandığı bir yıl olmuştur.

Salgını baskı ve kontrolü daha da artırmanın bir fırsatı hâline getirmenin en açık örneği cezaevlerinde yaşanmaktadır. Salgın gerekçe gösterilerek cezaevlerinde mahpusların zaten kısıtlanmış olan hakları daha da kısıtlanarak yeni bir “normal” yaratılmak istenmektedir. Salgın gerekçesiyle mahpusların aileleriyle görüşme hakkı tamamen ortadan kaldırılmış, avukat görüşmeleri kısıtlanmıştır. Yanı sıra havalandırmadan yararlanma süreleri ve diğer sportif, sosyal, kültürel hakların kullanımında da ciddi kısıtlamalar söz konusudur. Buna karşın mahpusları gerçekten salgından koruyacak önlemlerin ise yeterince alınmadığı görülmektedir.

Buna paralel olarak, toplum sağlığı da bir güvenlik sorunu olarak ele alındığı için salgınla mücadele kapsamında tedbirlere uymadıkları gerekçesiyle çok sayıda yurttaş kolluk güçlerinin çoğu kez işkence ve diğer kötü muamele niteliğine varan şiddetine maruz kalmıştır.

2020 yılında yasa, kural ve norm denetiminden kaçınma, keyfilik, bilinçli ihmal gibi sebeplerle usul güvencelerinin ihlal edilmesi, gözaltı sürelerinin uzunluğu, izleme ve nleme mekanizmalarının işlevsiz kılınması ya da bağımsız izleme ve önlemenin hiç olmaması vb. nedenlerle resmi gözaltı merkezlerinde işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarında ciddi bir artış tespit edilmiştir. Buna ek olarak, kolluk güçlerinin barışçıl toplanma ve gösterilere müdahalesi sırasında, sokak ve açık alanlarda ya da ev ve iş yeri gibi meknlerde işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarında da artış görülmektedir. Ayrıca OHAL'in ilan edildiği 2016 yılından bu yana yeniden bir artış gösteren zorla kaçınma/kaybetme vakaları da 2020'de de kaygı verici bir durum olmaya devam etmiştir.

2020 yılında bir önceki yıl gibi toplantı ve gösteri yapma özgürlüğü açısından kısıtlama ve ihlallerin kural, özgürlüklerin kullanımının ise istisna olduğu bir yıl olmuştur. Yıl içinde siyasi parti yeleri, işçiler, köylüler, öğrenciler, avukatlar, kadınlar, LGBTİQ+ bireyler ve hak savunucuları başta olmak üzere hemen her toplumsal kesimden kişi ve gruplar toplanma ve gösteri yapma özgürlüklerini mülki amirlerin yasakları ve/veya kolluk güçlerinin fiili müdahaleleri sonucunda kullanamamışlardır.

Diğer alanlarda olduğu gibi düşünce ve ifade özgürlüğü açısından da OHAL ilanıyla birlikte siyasi iktidarın düşünce ve ifade özgürlüğüne yönelik kısıtlamaları, özellikle de basın üzerindeki kaygı verici boyutta artan baskı ve kontrolü, 2020 yılında da srmştir.

Türkiye'de yurttaşlar, toplu olarak bir araya gelip eyleyemedikleri ve düşüncelerini açıklayamadıkları için örgütlenme özgürlüklerini de kullanamamakta, müşterek gelececeklerini şekillendirmek üzere sivil ve kamusal alana örgütlü olarak katılamamaktadırlar.

Bunlar ışığında 2020 yılı da, yaşam hakkı, kişi güvenliği hakkı, düşünce ve ifade özgürlüğü, toplanma hakkı, örgütlenme özgürlüğü başta olmak üzere tüm hak ve özgürlük alanlarında yoğun ihlallerin yaşanmaya devam ettiği bir yıl olmuştur. Ayrıca cezaevleri de, temel hak ve özgürlüklerin yoğun olarak ihlal edildiği bir başlık olarak ne çıkmaktadır.

Tüm bu tespitlerimize ilişkin sayısal veriler, vakalar ve ayrıntılar raporumuzda yer almaktadır.

Dileğimiz 2021 yılının büyük acılar yaşanmasının yanı sıra yoksulluğu ve adaletsizliği derinleştiren bir halk sağlığı sorunu olan salgının sona erdiği, hak ihlallerini yaşanmadığı ve de yeni bir insan hakları raporu yazmak zorunda kalmayacağımız bir yıl olmasıdır.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

1. YAŞAM HAKKI

2020 yılı, Kürt Sorunu başta olmak üzere bölgesel politikalarda şiddet eksenli politikaların takip edilmesi nedeniyle yaşam hakkı ve diğer haklar bakımından önemli ağır ihlallerin yaşandığı bir yıl olmuştur.

Türkiye sınırları içindeki operasyonların yanı sıra Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi ve Suriye içinde devam etmekte olan operasyonlar sonucu en az 492 kişinin öldüğü, 189 kişinin ise yaralandığı tespit edilmiştir. Gerek yurt içi gerekse de yurt dışındaki operasyonlara ve saldırılara ilişkin tarafsız ve bağımsız haber kaynaklarının neredeyse olmaması nedeniyle, ölen ve yaralanan güvenlik güçleri mensupları ile militanların sayılarına ilişkin olarak, tarafların kendi kayıplarına ilişkin yapıları açıklamalar esas alınmaktadır.

2020 yılı içinde yaşanan yaşam hakkı ihlalleri sadece çatışmalar ile sınırlı değildir. Bunun dışında da yoğun olarak yaşam hakkı ihlalleri yaşandığı tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda 2020 yılı içinde tespit edilen yaşam hakkı ihlallerine sayılar yer almaktadır. Bu tablodaki sayılara ilişkin açıklamalar bu bölümün ilgili kısımlarında verilmektedir. Cezaevlerindeki yaşam hakkı ihlallerinin ayrıntıları ise raporun cezaevine ilişkin bölümünde yer almaktadır.

Aşağıda ayrıntıları verilen başlıklar altında tespit edilen yaşam hakkı ihlallerine ilişkin olarak belirtilmesi gereken en önemli husus, ki bu aynı zamanda yaşanan ihlallerin ve gelecekte yaşanacak ihlallerin de en önemli nedenlerinden biridir, bu ihlallere ilişkin etkin soruşturma ve kovuşturmaların yapılmadığı, açılan davaların büyük bir kısmının cezasızlıkla sonuçlandığı, cezaya hükmedilen davalarda verilen cezaların ihlalin doğası ve sonucu ile orantısız ve caydırıcılıktan uzak olduğu gerçeğidir.

Operasyonlar ve Saldırıları	Ölü	Asker	129
		Polis	11
		Köy Korucusu	4
		Sivil	37
		Militan	311
	Yaralı	Asker	146
		Polis	3
		Köy Korucusu	3
		Sivil	37
		Militan	-
Yargısız İnfaz, Dur İhtarı, Rastgele Ateş Açma	Ölü	13	
	Yaralı	13	
Kara Mayınları ve Sahipsiz Patlayıcılar	Ölü	1	
	Yaralı	3	
Güvenlik Güçlerine, Kamu Kurumlarına Ait Araçların Çarpması	Ölü	2	
	Yaralı	1	
Gözaltında Şüpheli Ölüm	Ölü	1	
	Yaralı	1	
Şüpheli Asker Ölümü	Ölü	23	
	Yaralı	27	

Yasadışı Örgüt Cinayetleri	Ölü	5
Açlık Grevi ve Ölüm Orucu	Ölü	2
İşçi Cinayetleri	Ölü	2427
Kadın Cinayetleri	Ölü	284
İrkçi Saldırıları	Ölü	7
	Yaralı	8
Cezaevlerinde Ölümler	Ölü	34
	Yaralı	3
TOPLAM	Ölü	3291
	Yaralı	245

1.1. OPERASYONLAR ve SALDIRILAR

2020 yılında Türkiye içinde, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi ve Suriye’de güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen operasyonlarda, hava harekâtlarında ve bu bölgelerde meydana gelen saldırılarda en az 129 askerin, 11 polisin, 4 köy korucusunun, 37 sivil kişinin, 311 militanın öldüğü; 146 askerin, 3 polisin, 3 köy korucusunun ve 37 sivil kişinin yaralandığı tespit edilmiştir.

	Asker	Polis	Köy Korucusu	Sivil Kişi	Militan	Toplam
Ölü	129	11	4	37	311	492
Yaralı	146	3	3	37	-	189

1.1.1. Türkiye

2020 yılı içinde Türkiye sınırları içinde gerçekleştirilen operasyonlarda ve meydana gelen saldırılar sonucunda en az 46 askerin, 3 polisin ve 3 korucunun yaralandığı; 31 askerin, 11 polisin, 3 korucunun ve 173 militanın öldüğü tespit edilmiştir. 2020 içinde yaralanan sivil sayısı 29, yaşamını yitiren sivil sayısı ise 19’dur.

	Asker	Polis	Köy Korucusu	Sivil Kişi	Militan	Toplam
Ölü	31	11	3	19	173	237
Yaralı	46	3	3	29	-	81

7 Ocak 2020 tarihinde Batman’ın Kozluk ilçesinde Ünsaldı Jandarma Karakolu’nda nöbet tutan Ş. E. isimli bir korucunun beraber nöbet tuttuğu 3 korucuya bilinmeyen bir sebepten dolayı ateş ettiği öğrenildi. Olay sonucu Veysi Erikli isimli bir korucunun öldüğü, 2 korucunun yaralandığı; Ş. E.’nin

ise jandarma ekipleri tarafından gözaltına alındığı bildirildi.

Milli Savunma Bakanlığı 15 Ocak 2020 tarihinde Hakkari’nin Çukurca ilçesinde atış eğitimi sırasında meydana gelen bir kaza sonucunda 2 askerin (Sait Miyanyedi ve Tolga Kaplan) öldüğünü, 2 askerin ise yaralandığını duyurdu.

5 Şubat 2020 tarihinde Hakkari’nin Çukurca ilçesine bulunan bir askeri üs bölgesinde el bombasının infilak etmesi sonucu 1 askerin (Özgür Çelik) öldüğü öğrenildi.

1 Mart 2020 tarihinde, Mardin’in Nusaybin ilçesinde Halil Meşe isimli kişiye yönelik düzenlenen silahlı saldırının Şehit Adıl Gite İntikâm Birimi tarafından üstlenildiği öğrenildi. Saldırı sonucu Halil Meşe’nin ağır yaralandığı bildirildi.

2 Mart 2020 tarihinde Ağrı’nın Doğubayazıt ilçesinde bulunan Gürbulak Gümrük Müdürlüğü’ne ait bir araca HPG militanları tarafından düzenlendiği belirtilen roketli saldırı sonucu araçta bulunan 1 gümrük personelinin öldüğü ve 1 askerin yara-

landığı öğrenildi. Saldırıda yaralanan 16 kişiden 1 gümrük personelinin tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi. Buna göre bu saldırıda ölenlerin sayısı 2'ye yükseldi.

Urfa Valiliği 12 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Suriye'nin Resulayn bölgesinde bulunan bir askeri kontrol noktasına düzenlenen saldırıda 1 askerin (Beyazıt Bestami Buluş) öldüğünü duyurdu.

11 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Küçükçekmece ilçesine bir polis aracına düzenlenen silahlı saldırıda 1 polis yaralandı. Saldırının Halkların Birleşik Devrim Hareketi (HBDH) tarafından üstlenildiği öğrenildi.

22 Mart 2020 tarihinde Mardin kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

23 Mart 2020 tarihinde Bitlis kırsal alanına yönelik düzenlenen hava hareketinde 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

27 Mart 2020 tarihinde Maraş'ın Türkoğlu ilçesinde askeri bir aracın bilinmeyen bir nedenle devrilmesi sonucu 2 askerin yaralandığı öğrenildi.

31 Mart 2020 tarihinde Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

3 Nisan 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesi kırsal alanında devam etmekte olan bir karakol inşaatında çalışanları taşıyan araca yönelik, HPG militanları tarafından düzenlenen saldırıda şantiyede çalışan 1 mühendisin (Mazlum Gözenoğlu) öldüğü, 2 işçinin ise yaralandığı öğrenildi.

8 Nisan 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Güleç Mahallesi kırsal alanında bir aracın geçişi sırasında meydana gelen patlama sonucu 5 sivil kişinin öldüğü öğrenildi. Diyarbakır Valiliği saldırının HPG tarafından gerçekleştirildiğini ve yaşamını yitiren 5 kişinin orman kesimine giden sivil kişiler olduğunu açıkladı. Patlama sonucu ölen kişilerin isimleri: Hacı Akdeniz, Alaattin Yıldız, Ahmet Erboğa, Burhan Tanrikulu ve Sedat Hazar.

14 Nisan 2020 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesi kırsal alanında devam etmekte olan bir kalekol inşaatı yakınlarında meydana gelen bir patlama sonucu inşaatta çalışan Yasin Sağır isimli 1 sivil kişinin yaşamını yitirdiği öğrenildi.

15 Nisan 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın (Hebun Kardeş) öldüğü öğrenildi.

15 Nisan 2020 tarihinde Şırnak kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

21 Nisan 2020 tarihinde Van'ın Çatak ilçesi kırsal alanında mayın ve patlayıcı arama tarama faaliyeti yürüten zırhlı bir askeri aracın direksiyon hâkimiyetinin kaybedilmesi sonucu yoldan çıkarak yan yattığı ve kazada 6 askerin yaralandığı öğrenildi.

29 Nisan 2020 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesi kırsal alanına yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

30 Nisan 2020 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 4 militanın öldüğü öğrenildi.

2 Mayıs 2020 tarihinde Bitlis kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 askerin öldüğü ve 4 askerin yaralandığı öğrenildi.

Siirt Valiliği 4 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'in Pervari ilçesi kırsal alanında mayına basan bir askerin öldüğünü açıkladı.

6 Mayıs 2020 tarihinde Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

6 Mayıs 2020 tarihinde Tunceli'nin kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

13 Mayıs 2020 tarihinde Erzincan'a bağlı Çağlayan beldesinde bir askeri aracın geçişi sırasında meydana gelen patlama sonucu 1 askerin yaralandığı öğrenildi.

13 Mayıs 2020 tarihinde Şırnak Uludere İlçesi Bes-ta kırsal alanına TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 4 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

14 Mayıs 2020 tarihinde Van'ın Özalp ilçesine bağlı Mehmetalan Mahallesi yakınlarında belediyeye ait bir araca başka bir araçtan ateş açılması sonucu araçta bulunan biri belediye personeli 2 kişi (Yıl-

dırım Demir, Kinyaz Karaoğlu) yaşamını yitirdi, 1 belediye personeli ise yaralandı. Saldırının HPG tarafından üstlenildiği öğrenildi.

17 Mayıs 2020 tarihinde Şırnak kırsal alanına yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 1 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

18 Mayıs 2020 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada yüzbaşı rütbesinde bir asker (Ferhat Çiftçi) öldüğü öğrenildi.

12 Mayıs 2020 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesinde güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada yaralanan bir asker (Halil Çakır) 18 Mayıs 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede öldüğü öğrenildi.

24 Mayıs 2020 tarihinde Hakkari İl Jandarma Komutanlığı'nda görevli bir uzman çavuşun (Hakan Doğan) öldüğü öğrenildi. Askerin ölüm nedenine ilişkin TSK'nin bir açıklaması bulunmamaktadır.

30 Mayıs 2020 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 asker öldüğü, 1 asker ise yaralandığı öğrenildi.

31 Mayıs 2020 tarihinde Bitlis kırsal alanına TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 3 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi.

31 Mayıs 2020 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsal alanında çıkan çatışmada 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

1 Haziran 2020 tarihinde Siirt'in Pervari ilçesi kırsal alanında askeri bir aracın bilinmeyen bir nedenle devrilmesi sonucu 2 asker öldüğü 6 asker ise yaralandığı öğrenildi.

2 Haziran 2020 tarihinde Tunceli'nin Ovacık ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile TKP/ML- TİK-KO militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

4 Haziran 2020 tarihinde Siirt'in Baykan ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

5 Haziran 2020 tarihinde Mardin'in Ömerli ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

7 Haziran 2020 tarihinde Bitlis kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

8 Haziran 2020 tarihinde Şırnak kırsal alanında çıkan çatışmada 1 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

8 Haziran 2020 tarihinde Iğdır kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 4 militanın öldüğü öğrenildi.

8 Haziran 2020 tarihinde Van'ın Çatak ilçesi kırsal alanında yol yapım çalışmasında görevli işçileri taşıyan aracın geçişi sırasında meydana gelen patlama sonucu 2 işçinin yaşamını yitirdiği, 8 işçinin ise yaralandığı öğrenildi. Van Valiliği saldırının HPG militanları tarafından gerçekleştirildiğini açıkladı.

8 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'ın kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışma sonucunda 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

8 Haziran 2020 tarihinde Elazığ'ın Arıcak ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

11 Haziran 2020 tarihinde, Siirt kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

14 Haziran 2020 tarihinde Hakkari kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

14 Haziran 2020 tarihinde Şırnak kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

15 Haziran 2020 tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

16 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi kırsal alanında çıkan çatışmada 1 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

Şırnak Valiliği, 17 Haziran 2020 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesi kırsal alanında devam eden yol çalışmasına yakıt götürülen aracın geçişi sırasında meydana gelen patlama sonucu 4 işçinin yaşamını yitirdiğini açıkladı. Valilik açıklamasında patlamaya HPG militanları tarafından yerleştirilen el

yapımı patlayıcının sebep olduğu belirtilmektedir. Yaşamını yitiren kişiler: Emin Eroğlu, Hacı Atilla, Nesim Beştaş ve Osman Tuncay.

19 Haziran 2020 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesi kırsal alanında güvenlik grevleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

21 Haziran 2020 tarihinde Antep'in Karkamış ilçesinde 1. Hudut Tabur Komutanlığı personelini taşıyan askeri aracın bilinmeyen bir nedenle devrilmesi sonucu 5 askerin yaralandığı öğrenildi.

22 Haziran 2020 tarihinde Adıyaman'ın kırsal alanlarına yönelik TSK tarafından gerçekleştirilen hava hareketinde 3 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

Milli Savunma Bakanlığı Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsal alanında 23 Haziran 2020 tarihinde güvenlik güçlerine düzenlenen bir saldırıda 1 askerin (Recep Durak) öldüğünü, 1 askerin ise yaralandığını açıkladı.

24 Haziran 2020 tarihinde Tunceli'nin Ovacık ilçesi kırsal alanında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

24 Haziran 2020 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile MLKP/FESK militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

25 Haziran 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsal alanında çıkan çatışmada ise 1 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

25 Haziran 2020 tarihinde Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içinde yer alan Haftanın bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

27 Haziran 2020 tarihinde Şırnak kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

29 Haziran 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

2 Temmuz 2020 tarihinde Van'ın Gürpınar ilçesi kırsal alanında çıkan çatışmada ise 3 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

12 Temmuz 2020 tarihinde Erzurum'un Şenkaya ilçesinde HPG militanları ile güvenlik güçleri ara-

sında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

13 Temmuz 2020 tarihinde Şırnak kırsal alanında çıkan çatışmada 1 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

16 Temmuz 2020 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü'ne ait bir keşif uçağının Van'da bulunan Artos Dağı'nda henüz belirlenemeyen bir nedenle düşmesi sonucu 2'si pilot 7 polis öldüğü öğrenildi. Ölen polislerin isimleri: Gökhan Mete Altunbaş, Samet Üstüner, İrfan Aydoğan, Semih Güzelay, Mustafa Keskin, Onur Ramazan Bayram ve Burak Derya.

16 Temmuz 2020 tarihinde Siirt'in Pervari ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada polis özel hareket personeli 2 kişinin (Muhammet Demir ve Anıl Kemal Kurtul) öldüğü ve 2'sinin yaralandığı öğrenildi.

18 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Hani ilçesinde devam etmekte olan bir operasyon sırasında kalp krizi geçirdiği bildirilen 1 askerin (Alper Yaman) öldüğü öğrenildi.

18 Temmuz 2020 tarihinde Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Beyyurdu köyü yakınlarında bir aracın geçişi sırasında meydana gelen patlama sonucu 2 asker ile 1 korucunun yaralandığı öğrenildi.

19 Temmuz 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

19 Temmuz 2020 tarihinde Siirt kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

Milli Savunma Bakanlığı, 20 Temmuz 2020 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 askerin öldüğü açıkladı.

21 Temmuz 2020 tarihinde Hatay'ın Dörtöyl ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

23 Temmuz 2020 tarihinde Siirt'in Şirvan ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

25 Temmuz 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, Hatay'ın Dörtöyl ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 asker (Ali Konukçu) öldüğünü açıkladı.

26 Temmuz 2020 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

1 Ağustos 2020 tarihinde Şırnak kırsal alanına TSK tarafından düzenlenen hava harekatında 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

5 Ağustos 2020 tarihinde Şırnak'ın kırsal alanlarında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

8 Ağustos 2020 tarihinde Mardin'in Derik ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

10 Ağustos 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde bir zırhlı polis aracının devrilmesi sonucu 2 polisin (Adnan Kısar ve Osman Gül) öldüğü öğrenildi.

11 Ağustos 2020 tarihinde Bitlis kırsal alanına TSK tarafından düzenlenen hava harekatında 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

11 Ağustos 2020 tarihinde Van'ın Çatak ilçesi kırsal alanına yönelik TSK tarafından yapılan hava harekatında 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

17 Ağustos 2020 tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 korucunun öldüğü öğrenildi.

17 Ağustos 2020 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

24 Ağustos 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı Hakkari'nin Şemdinli ilçesinde tatbikat sırasında 1 asker (sözleşmeli er Mesut Yıldırım) kayalıklardan düşerek öldüğünü açıkladı.

25 Ağustos 2020 tarihinde Van'ın Başkale ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

25 Ağustos 2020 tarihinde Ağrı'da sürdürülen bir operasyon sırasında yaralanan 1 asker (Uzman Çavuş Çetin Ak) 27 Ağustos 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede öldüğü öğrenildi.

26 Ağustos 2020 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesinde güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 4 militanın öldüğü öğrenildi.

28 Ağustos 2020 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesinde güvenlik güçleri ile MLKP/FESK militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

29 Ağustos 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 asker öldüğünü açıkladı.

31 Ağustos tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

1 Eylül 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı Hakkari'nin Şemdinli ilçesinde meydana gelen bir araç kazasında 1 asker (Furkan Erbil) öldüğünü açıkladı.

2 Eylül 2020 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

6 Eylül 2020 tarihinde Bitlis kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 6 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

7 Eylül 2020 tarihinde Tunceli'nin Ovacık ilçesi kırsal alanına yönelik TSK tarafından yapılan hava harekatında 2 TKP/ML-TİKKO militanının öldüğü öğrenildi.

9 Eylül 2020 tarihinde Hakkari'nin kırsal alanında HPG militanları ile güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmada 4 militanın öldüğü öğrenildi.

10 Eylül 2020 tarihinde Van'ın Çatak ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

11 Eylül 2020 tarihinde Van'ın Çatak ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 asker (Jandarma Yüzbaşı Mahmut Top, Jandarma Uzman Çavuş Yusuf Uyar

ve Jandarma Uzman Çavuş Sezer Uçar) öldüğü, 1 askerin yaralandığı öğrenildi.

11 Eylül 2020 tarihinde Van'ın Çatak ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

13 Eylül 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 askerin (Astsubay Sinan Aktay) öldüğü öğrenildi.

13 Eylül 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

14 Eylül 2020 tarihinde Şırnak kırsal alanında TSK tarafından yapılan hava operasyonunda 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

15 Eylül 2020 tarihinde Hakkari kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

17 Eylül 2020 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

19 Eylül 2020 tarihinde Iğdır'da HPG militanları ile güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

19 Eylül 2020 tarihinde Van'ın Çatak ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

21 Eylül 2020 tarihinde Hakkari kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

24 Eylül 2020 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesi kırsal alanına yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 6 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

5 Ekim 2020 tarihinde Hatay'ın Hassa ilçesinde TSK tarafından yapılan hava hareketinde 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

10 Ekim 2020 tarihinde Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 askerin öldüğü (Emre Dokumacı), 1 askerin ise yaralandığı öğrenildi.

11 Ekim 2020 tarihinde Mardin eski bağımsız milletvekili Süleyman Bölünmez Şırnak'ta kimliği belirsiz kişi ya da kişilerin silahlı saldırısına uğradı. Yaralanan Süleyman Bölünmez'in hastaneye kaldırıldığı ve aynı gün içinde taburcu edildiği öğrenildi. 1 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden saldırının HPG tarafından üstlenildiği öğrenildi.

18 Ekim 2020 tarihinde Şırnak kırsal alanında güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

19 Ekim 2020 tarihinde Hatay'ın Dörtyol ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

24 Ekim 2020 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesine bağlı Ayvalık köyü yakınlarında devriye gezen askeri zırhlı aracın bilinmeyen bir nedenle kaza yaptığı ve kazada 11 askerin yaralandığı öğrenildi.

30 Ekim 2020 tarihinde Tunceli kırsal alanına TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 2 TKP/ML-TİKKO militanının öldüğü öğrenildi.

31 Ekim 2020 tarihinde Van'ın Gürpınar ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

4 Kasım 2020 tarihinde Hakkari'nin Derecik ilçesinde 2 askeri üs bölgesi arasındaki yol inşaatında çalışan kişilere yönelik kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından düzenlenen saldırıda 1 sivil kişinin öldüğü 2 kişinin ise yaralandığı öğrenildi.

10 Kasım 2020 tarihinde Tunceli kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada ise 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

16 Kasım 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı yaptığı açıklamada, Hakkari'nin Çukurca ilçesinde güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 askerin öldüğünü; Şırnak'ın Silopi ilçesi kırsal alanında Habur Çayı'nda suya kapılarak ağır yaralanan bir askerin kaldırıldığı hastanede öldüğünü açıkladı.

22 Kasım 2020 tarihinde Mardin kırsal alanına yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

30 Kasım 2020 tarihinde Şırnak-Cizre karayolu üzerindeki bir güvenlik kulesinde nöbet tutmakta

olan 1 korucunun (Ömer Atak) silahının kazara ateş alması sonucu öldüğü öğrenildi.

Milli Savunma Bakanlığı 1 Aralık 2020 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsal alanında meydana gelen bir araç kazasında 1 askerın öldüğünü açıkladı.

1.1.2. Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi

2020 yılı içinde Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi (IKBY) sınırları içindeki bölgelerde gerçekleştirilen operasyonlarda ve meydana gelen saldırılar sonucu 10 askerın yaralandığı; 20 askerın, 1 korucunun ve 138 militanın öldüğü tespit edilmiştir. 2020 içinde aynı bölgede yaralanan sivil sayısı 8, yaşamını yitiren sivil sayısı ise 15'tir.

	Asker	Polis	Köy Korucusu	Sivil Kişi	Militan	Toplam
Ölü	20	-	1	15	138	174
Yaralı	10	-	-	8	-	18

2 Ocak 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı "Pençe-3" harekatı kapsamında Haftanın'de çıkan çatışmada 2 askerın (Ayhan Çam ve Berkay Işık) öldüğünü duyurdu.

2 Ocak 2020 tarihinde Avaşın bölgesine yönelik TSK tarafından gerçekleştirilen hava saldırısında 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

13 Ocak 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 asker ile 1 korucunun öldüğü öğrenildi.

Milli Savunma Bakanlığı, 17 Ocak 2020 tarihinde Hakurk bölgesinde, kendi attığı el bombası sonucu yaralanan bir askerın kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdiğini açıkladı.

1 Şubat 2020 tarihinde Zap bölgesinde 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

24 Şubat 2020 tarihinde Kandil bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava harekatında 1 militanın öldüğü öğrenildi.

10 Mart 2020 tarihinde Hakurk bölgesine yönelik TSK tarafından gerçekleştirilen hava bombardımanında 5 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

10 Mart 2020 tarihinde Hakurk bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava harekatında 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

25 Mart 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde yürütülen "Pençe 3" harekatı sırasında TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 askerın (İsmail Karataş, Onur Karakaya) öldüğü, 2 askerın ise yaralandığı öğrenildi.

6 Nisan 2020 tarihinde Zap bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava harekatında 1 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

15 Nisan 2020 tarihinde Hakurk bölgesinde meydana gelen bir patlama sonucu 1 askerın (Fatih Durhan) öldüğü öğrenildi.

15 Nisan 2020 tarihinde, Maxmur Kampı yakınlarında TSK tarafından düzenlenen hava harekatında 3 sivil kişinin (Eyşö Ehmed Ferhan, Ezime Akdoğan ve Hawa Akdoğan) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

15 Nisan 2020 tarihinde Kandil bölgesine TSK tarafından düzenlenen hava harekatında 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

25 Nisan 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, Haftanın bölgesinde bulunan TSK birliklerine HPG militanları tarafından düzenlenen saldırıda 1 askerın ölüğünü (Ahmet İnce) ve 3 askerın yaralandığını açıkladı.

25 Nisan 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

12 Mayıs 2020 tarihinde Hakurk bölgesine TSK tarafından düzenlenen hava harekatında 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

27 Mayıs 2020 tarihinde Kandil bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava harekatında 1 militanın öldüğü öğrenildi.

29 Mayıs 2020 tarihinde Asos bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava harekatında 2 YRK militanının öldüğü öğrenildi.

4 Haziran 2020 tarihinde Avaşın bölgesine yönelik TSK tarafından gerçekleştirilen hava harekatında 2 militanın öldüğü öğrenildi.

14 Haziran 2020 tarihinde Haftanın bölgesine yönelik TSK'nin düzenlediği hava harekatında 1 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

16 Haziran 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 5 militanın öldüğü öğrenildi.

18 Haziran 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde TSK birlikleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmalarda 3 militanın öldüğü öğrenildi.

18 Haziran 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde TSK birlikleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

19 Haziran 2020 tarihinde Şeladzê bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketında 5 sivilin yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Milli Savunma Bakanlığı, “Pençe-Kaplan” operasyonu sırasında 19 Haziran 2020 tarihinde çıkan çatışmada 1 asker (Ömer Kâhya); 21 Haziran 2020 tarihinde çıkan çatışmada 1 asker (Ertuğrul Köse) öldüğünü açıkladı.

25 Haziran 2020 tarihinde Süleymaniye şehrine bağlı Şarbajar bölgesine TSK tarafından düzenlenen hava hareketında 2 sivil kişinin yaşamını yitirdiği, aralarında çocukların da olduğu 8 kişinin ise yaralandığı öğrenildi.

Haftanın bölgesinde 19 – 25 Haziran 2020 tarihleri arasında TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmalarda 4 militanın öldüğü öğrenildi.

Haftanın bölgesinde 25 Haziran 2020 tarihinde çıkan çatışmada 5 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

26 Haziran 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, “Pençe-Kaplan Operasyonu” sırasında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 asker (Yunus Gül); 28 Haziran 2020 tarihinde çıkan çatışmada 1 asker (Recep Yüksel) öldüğünü açıkladı.

25 Haziran 2020 tarihinde Haftanın bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketında 1 HPG militanın ve aynı tarihte aynı bölgede çıkan çatışmada ise 1 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

30 Haziran 2020 tarihinde Haftanın bölgesine TSK tarafından düzenlenen hava hareketında 2 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

1 Temmuz 2020 tarihinde Avaşın bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

1 Temmuz 2020 tarihinde Hakurk bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

1 Temmuz 2020 tarihinde Hakurk bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

2 Temmuz 2020 tarihinde Haftanın bölgesine yönelik TSK tarafından gerçekleştirilen hava hareketında 3 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

3 Temmuz 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

7 Temmuz 2020 tarihinde Zap bölgesine yönelik TSK tarafından gerçekleştirilen hava hareketında 2 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

10 Temmuz 2020 tarihinde Haftanın bölgesine TSK tarafından düzenlenen hava hareketında 3 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

11 Temmuz 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

12 Temmuz 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde devam etmekte olan “Pençe-Kaplan” operasyonu sırasında TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 asker (Ethem Demirci) öldüğü öğrenildi.

12 Temmuz 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

13 Temmuz 2020 tarihinde Haftanın’de çıkan çatışmada 4 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

15 Temmuz Haftanın bölgesinde TSK tarafından düzenlenen hava hareketında 2 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

16 Temmuz 2020 Hakurk bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketında 1 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

19 Temmuz 2020 tarihinde Haftanın bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketında 4 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

21 Temmuz 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

23 Temmuz 2020 tarihinde Haftanın bölgesine TSK ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

27 Temmuz 2020 tarihinde Amediye bölgesine yönelik TSK tarafından gerçekleştirildiği bildirilen hava bombardımanı sonucu 2 sivil kişinin (Omer Keşanî ve Ebdullah Ehmed) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

6 Ağustos 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

8 Ağustos 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, “Pençe-Kaplan” operasyonu kapsamında TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan bir çatışmada 1 asker (Süleyman Ural) öldüğünü, 2 asker ise yaralandığını duyurdu.

8 ve 9 Ağustos 2020 tarihlerinde Haftanın bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmalarda ve aynı bölgeye yönelik TSK tarafından yapılan hava operasyonunda toplam 5 militanın öldüğü öğrenildi.

11 Ağustos 2020 tarihinde TSK'nin Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içindeki bölgelere yönelik hava hareketinde 1 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

11 Ağustos 2020 tarihinde Hantur bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 2 militanın öldüğü öğrenildi.

5 Ağustos 2020 tarihinde “Pençe-Kaplan” operasyonu kapsamında TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan bir çatışmada yaralanan 1 korucunun (Mehmet Ali Taş) tedavi gördüğü hastanede 12 Ağustos 2020 tarihinde öldüğü öğrenildi.

11 ve 13 Ağustos 2020 tarihlerinde Zap bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketlerinde 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

14 Ağustos 2020 tarihinde Zap bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 3 militanın öldüğü öğrenildi.

18 Ağustos 2020 tarihinde Zap bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 1 HPG militanın öldüğü öğrenildi.

19 Ağustos 2020 tarihinde Metina bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 5 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

20 Ağustos 2020 tarihinde Haftanın bölgesinde güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

20 Ağustos 2020 tarihinde Haftanın bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

1 Eylül 2020 tarihinde Kandil bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 1 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

11 Eylül 2020 tarihinde Hakurk bölgesine yönelik TSK tarafından gerçekleştirilen hava bombardımanında 3 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

18 Eylül 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, “Pençe-Kaplan” operasyonu kapsamında TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan bir çatışmada 2 asker (Gökhan Kılınc ve Harun Aslan) öldüğünü, 3 asker ise yaralandığını duyurdu.

25 Eylül 2020 tarihinde Haftanın bölgesine yönelik TSK düzenlediği hava hareketinde 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

28 Eylül 2020 tarihinde Herekol bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen hava hareketinde 4 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

28 Eylül 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, TSK Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içinde sürdürmekte olduğu operasyon sırasında meydana gelen patlama sonucu 1 asker (Serdar Temelli) öldüğünü açıkladı.

19 Ekim 2020 tarihinde Haftanın bölgesine yönelik TSK'nin düzenlediği hava hareketinde 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

6 Kasım 2020 tarihinde Avaşin bölgesinde güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 1 militanın öldüğü öğrenildi.

15 Kasım 2020 tarihinde Zap bölgesinde TSK birimleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 3 militanın öldüğü öğrenildi.

18 Kasım 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içinde devam etmekte olan askeri operasyonlar sırasında 2 asker (Araç kazası sonucu öldüğünü açıkladı).

3 Aralık 2020 tarihinde Avaşin bölgesinde güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada 4 militanın öldüğü öğrenildi.

7 Aralık 2020 tarihinde Derekok bölgesine yönelik TSK tarafından gerçekleştirilen hava hareketi sonucu 3 sivil kişinin yaşamını yitirdiği öğrenildi.

10 Aralık 2020 tarihinde Metina bölgesine yönelik TSK tarafından gerçekleştirilen hava hareketında 2 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

28 Aralık 2020 tarihinde Avaşın bölgesine yönelik TSK tarafından düzenlenen saldırıda 6 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

30 Aralık 2020 tarihinde Metina bölgesine TSK tarafından düzenlenen hava hareketında 4 HPG militanının öldüğü öğrenildi.

1.1.3. Suriye

2020 yılı içinde Suriye sınırları içindeki bölgelerde gerçekleştirilen operasyonlarda ve meydana gelen saldırılar sonucu 78 askerin öldüğü, 90 askerin ise yaralandığı tespit edilmiştir. 2020 içinde yaşamını yitiren sivil sayısı ise 3'dür.

	Asker	Polis	Köy Korucusu	Sivil Kişi	Militan	Toplam
Ölü	78	-	-	3	-	81
Yaralı	90	-	-	-	-	90

8 Ocak 2020 tarihinde Resulayn kentinde gerçekleştirilen bombalı araç saldırısında 4 askerin öldüğü Milli Savunma Bakanlığı tarafından açıklandı.

16 Ocak 2020 tarihinde Tel Abyad kentinde meydana gelen bir bombalı saldırıda 3 askerin (Şevket Tombul, Sinan Bilir ve Mustafa Alpaklı) öldüğü öğrenildi.

3 Şubat 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK birliklerine yönelik Suriye Ordusu tarafından yapılan topçu ateşi sonucu 5 asker ve 3 sivil personelin yaşamını yitirdiği, 4 askerin yaralandığı öğrenildi.

8 Şubat 2020 tarihinde MSB'nin yaptığı açıklamaya göre Suriye'de hareket bölgesinde askeri bir aracın devrilmesi sonucu 1 asker öldü, 4 asker ise yaralandı.

10 Şubat 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik Suriye Ordusu tarafından gerçekleştirilen saldırı sonucu 5 askerin öldüğü, 5 askerin yaralandığı öğrenildi.

20 Şubat 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik gerçekleştirilen saldırıda 2 askerin öldüğü, 5 askerin ise yaralandığı öğrenildi.

22 Şubat 2020 tarihinde İdlib kentinde bulunan TSK personeline yönelik Suriye Ordusu tarafından düzenlenen saldırıda 1 askerin (Mecit Demir) öldüğü öğrenildi.

26 Şubat 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik Suriye Ordusu tarafından düzenlenen saldırıda 2 askerin öldüğü, 2 askerin yaralandığı öğrenildi.

Hatay Valiliği, 27 Şubat 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik düzenlenen saldırıda 33 askerin öldüğünü, 32 askerin ise yaralandığını açıkladı.

27 Şubat 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik düzenlenen saldırıda 3 askerin öldüğü öğrenildi.

28 Şubat 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik Suriye Ordusu tarafından düzenlenen saldırıda 1 askerin öldüğü ve 2 askerin ise yaralandığı öğrenildi.

2 Mart 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik Suriye Ordusu tarafından düzenlenen saldırıda 1 askerin öldüğü (Mustafa Muhammed Ak), 1 askerin ise yaralandığı öğrenildi.

3 Mart 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik Suriye Ordusu tarafından düzenlenen saldırıda 1 askerin öldüğü, 9 askerin ise yaralandığı öğrenildi.

4 Mart 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik Suriye Ordusu tarafından düzenlenen saldırıda 2 askerin öldüğü, 6 askerin ise yaralandığı öğrenildi. 4 Mart 2020 tarihinde yaralanan 1 askerin 5 Mart 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede öldüğü bildirildi.

5 Mart 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik Suriye Ordusu tarafından düzenlenen saldırıda 2 askerin öldüğü, 3 askerin ise yaralandığı öğrenildi.

19 Mart 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, İdlib'de "radikal gruplar tarafından düzenlenen saldırıda" 2 askerin öldüğünü (Oğuzhan Taş, Ramazan Nayir) ve 1 askerin yaralandığını açıkladı.

5 Nisan 2020 tarihinde 1 askerin (Astsubay Ahmet Can Temiz) yaşamını yitirdiği öğrenildi. Milli Savunma Bakanlığı'ndan konuyla ilgili her hangi bir açıklama yapılmazken askerin ölüm tarihine dair bilgi edinilemedi.

27 Mayıs 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, İdlib bölgesinde askeri bir aracın geçişi sırasında meydana gelen patlama sonucu 1 asker (Canbert Tatar) öldüğünü açıkladı.

5 Haziran 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, İdlib bölgesinde askeri bir aracın geçişi sırasında meydana gelen patlama sonucu 1 asker öldüğünü, 2 asker ise yaralandığını açıkladı.

26 Nisan 2020 tarihinde İdlib bölgesinde düzenlenen saldırıda yaralanan 1 asker (İsmail Anayurt) 7 Haziran 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.

5 Haziran 2020 tarihinde İdlib bölgesinde düzenlenen saldırı sonucu yaralanan 1 asker 12 Haziran 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede öldüğü öğrenildi.

30 Ağustos 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik düzenlenen saldırıda 9 asker yaralandığı öğrenildi.

6 Eylül 2020 tarihinde İdlib bölgesinde bulunan TSK personeline yönelik düzenlenen saldırıda 1 asker (Serdar Aslan) öldüğü öğrenildi.

3 Aralık 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı, Afrin bölgesinde çıkan bir çatışmada 1 asker (Mehmet Altun) öldüğünü açıkladı.

10 Aralık 2020 tarihinde Serekaniye bölgesinde bir kontrol noktasına düzenlenen bombalı saldırıda 2 asker öldüğü, 8 asker ise yaralandığı öğrenildi.

1.2. YARGISIZ İNFAZ, DUR İHTARI, RASTGELE ATEŞ AÇMA OLAYLARI SONUCU MEYDANA GELEN ÖLÜMLER ve YARALANMALAR

2020 yılı içinde 23 ayrı olayda yargısız infaz, dur ihtarı, rastgele ateş açma, cinsel saldırı sonucu intihara sürüklenme ve polis baskınları sonucu 3'ü çocuk 15 kişinin yaşamını yitirdiği, 3'ü çocuk 13 kişinin ise yaralandığı tespit edildi.

Yaşar Alperen Savaş

23 Aralık 2019 tarihinde Samsun'un Atakum ilçesinde komiser yardımcısı M. B.'nin silahından çıkan kurşun sonucu ağır yaralanan Yaşar Alperen Savaş (17) isimli çocuk 13 Ocak 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi. Olayın ardından gözaltına alınıp adli kontrol şartıyla serbest bırakılan komiser yardımcısı M. B.'nin 13 Ocak 2020 tarihinde tutuklandığı bildirildi.

Edibe Özçelik

17 Ocak 2020 tarihinde Hatay'ın Samandağ ilçesinde bulunan bir eve yapılan baskın sırasında fenalaşan Edibe Özçelik (70) isimli kişinin kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Baskın sırasında evde bulunan Edibe Özçelik'in oğlu Servet Özçelik, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Ben polisler e aşığıda ambulans olup olmadığını sordum, annem şeker hastası sürekli kontrol altında. Defalarca sormama rağmen cevap vermediler. Annem ağlayarak salona geldi. Polislerden biri 'Bu kadını susturun, sesi çıkmasın' dedi. Ben ısrarla ambulans olup olmadığını sorunca olmadığını söylediler (...) Annem bitkin di, kanepeye uzandı, iyi olup olmadığını sordum tepki vermedi, sadece el kol hareketi yapıyordu (...) Sonra hiç tepki vermemeye başladı. Annemin en azından evin dışına çıkarılmasını istedim, kabul etmediler (...) Bir süre sonra annem hastaneye gidelim dedi, ayağa kalkmaya çalışırken ağabeyimin üstüne yıkıldı, sayıklıyordu. O ana kadar annemi çıkarmamıza izin vermeyen polisler durumun ciddiyetini anladı, engel olmaktan vazgeçtiler (...) Özel Güneypark Hastanesi'ne götürdük. Buradaki doktor annemin kalp krizi geçirdiğini, hemen anjiyo yapılması gerektiğini, geç kalındığını söyledi, Özel Antakya Hastanesi'ne sevk edilen anneme burada anjiyo yapıldı ve yoğun bakıma alındı. Aynı gün akşamüstü de ölüm haberini verdiler."

Milen Stoyanov Bahchevanov

18 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Bayrampaşa ilçesinde bulunan bir restorana giderek bıçak ile bir kişiyi rehin aldığı iddia edilen Bulgaristan vatandaşı Milen Stoyanov Bahchevanov (33), olay yerine gelen polisin açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdi. Basında yer alan haberlerde polisin Milen Stoyanov Bahchevanov'a en az 20 kez ateş ettiği belirtildi. Müdahale sırasında ayrıca 1 bekçinin yaralandığı öğrenildi.

A. Ç.

27 Şubat 2020 tarihinde Antalya'nın Konyaaltı ilçesinde kimlik kontrolü sırasında kaçtığı iddia edilen A. Ç. isimli bir kişinin bir bekçi tarafından açılan ateş sonucu vurulduğu öğrenildi. Hastaneye kaldırılan A. Ç.'nin hayati tehlikesinin olmadığı bildirildi.

A. M.

11 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde, Covid-19 kapsamında ilan edilen 2 günlük sokağa çıkma yasağına uymadığı gerekçesiyle A. M. isimli 1 kişiye polis müdahale etti. Müdahale sırasında bu kişinin polis tarafından düşürülen silahı alarak 1 polis memurunu yaraladığı öğrenildi. Olay yerinde bulunan diğer polis memurunun açtığı ateş ile ağır yaralanan A. M.'nin kaldırıldığı hastanede 12 Nisan 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği bildirildi.

Ali El Hemdan

27 Nisan 2020 tarihinde Adana'nın Seyhan ilçesinde Ali El Hemdan (19) isimli Suriye vatandaşı bir kişi dur ihtarına uymadığı gerekçesiyle polis tarafından vurularak öldürüldü.

Basında yer alan haberlerde, Ali El Hemdan'ın 20 yaşından küçük olduğu ve para ceza kesilmesinden korktuğu için polis kontrol noktasını görünce bir

ara sokağa girerek kaçmaya başladığı, bunun üzerine de polisin Ali El Hemdan'ın üzerine ateş ettiği ifade edildi.

27 Nisan 2020 tarihinde Adana'nın Seyhan ilçesinde Ali El Hemdan (19) isimli Suriye vatandaşının ateş açarak ölümüyle yol açan polis memuru F. K., 28 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'kasten öldürme' suçlamasıyla tutuklandı.

Basında yer alan haberlerden polis memuru F. K.'nin ifadesinde "Ben şahıs kaçınca peşinden koştum, olay yeri çok tekin bir mahalle değildir, silahın emniyeti daima açıktır. Peşinden koşarken zaten oruçluydum, dengemi kaybedip düştüm, silah ateş almış olabilir (...) Çocuğa doğrudan ateş ettiğim hususu doğru değildir. Tanık beyanlarını kabul etmiyorum. Üzerime atılı suçlamaları anlatığım haliyle kabul ederim" dediği öğrenildi.

Yine basında yer alan haberlerden, Adana Adli Tıp Kurumu tarafından hazırlanan ön otopsi raporunda Ali El Hemdan'ın göğsünün sol üst kısmında (kalp) bir santimetre yara izi olduğunun ve buna bağlı olarak yaşamını yitirdiğinin belirtildiği öğrenildi.

Olayın görgü tanığı Hasan Hacı Ahmed, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "30 metre ileride trafik ışıklarında polis uygulamasını gördük. Polis noktasında biz 20 yaşında büyük olduğumuz için kimliğimizi verdik. Hemdan'ın yaşı küçük olduğu için ceza yememek için yan sokağa girdi. Bir polis de Hemdan'ın arkasından sokağa girdi. Hemdan da yüzü polise dönük bir şekilde, 'kimliğimi vermem' diyor. Ara sokağa girdikleri için bir el silah sesi duydum. Ara sokağa gittiğimde Hemdan yerde idi. Göğüs bölgesinden kan geliyordu."

İnsan Hakları Derneği (İHD) Adana Şubesi ve Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD), Adana Barosu İnsan Hakları Komisyonu ve Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) Adana Şubeler Platformu tarafından hazırlanan raporda şu ifadeler yer almaktadır: "Öldürülen gencin dur ihtarına uymadığı yönündeki şüpheli beyanı dışında herhangi bir şekilde ağır cezalı bir suçla karıştığına ya da polise saldırıda bulunduğu dair bir emare bulunmamaktadır. Aksine gencin dur ihtarına uyararak durduğu ve yüzünü polise döndüğü o sırada vurulduğu görgü tanıkları beyanlarıyla sabittir (...) Her ne kadar yazılı ve görsel basında

mülki amirler tarafından polisin havaya ateş ettiği ve ölen gencin bacağından vurulduğu belirtilmiş ise de ölü muayene ve otopsi belgesinde gencin tek kurşunla göğsünün üst kısmı olan ölümcül bölgeden vurulduğu açıktır. Olayın işlenişi, görgü tanıkları beyanları, otopsi belgeleri birlikte değerlendirildiğinde Anayasa'nın 17. ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 2. maddesinde düzenlenen devletin negatif yükümlülüğü altında bulunan 'Yaşam Hakkı'nı ihlal etmeme ilkesini ihlal ettiği tarafımızca tespit edilmiştir."

27 Nisan 2020 tarihinde Adana'nın Seyhan ilçesinde Ali El Hemdan (19) isimli Suriye vatandaşının F. K. isimli bir polis memuru tarafından öldürülmesiyle ilgili İnsan Hakları ve Mazlumlar İçin Dayanışma Derneği (MAZLUM-DER) Adana Şubesi tarafından hazırlanan ve 29 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan raporda, "Olay mahallinde bulunan esnaflara [polisin] havaya uyarı ateşinde bulunup bulunmadıkları sorulmuş, herhangi bir uyarı ateşini duymadıkları ifade edilmiştir. Yine olay mahallinde bulunan bir kısım vatandaşların beyanında; polis memurlarının kontrol noktasında iki genci durdurduklarını, üst araması yaptıktan sonra kimlik sorgulaması yapmak istediğini, gençlerden birinin 20 yaş altında olduğu için idari para cezası yaptırımına uğramamak için kontrol noktasına yakın olan sokaktan kaçmak istediğini polisin arkasından giderek 'dur' ikazında bulunduğu, ardından bir el silah sesini duyduklarını, havaya herhangi bir uyarı ateşi yapılmadığını beyan etmişlerdir" denilmektedir.

Yüksel D.

7 Mayıs 2020 tarihinde, İstanbul'un Arnavutköy ilçesinde bekçiler ile kimlik sordukları 2 kişi (Yüksel D., Orhan D.) arasında çıkan tartışma sonrasında Yüksel D. isimli kişinin bekçi tarafından ayağından vurulduğu öğrenildi. Yüksel D.'nin Arnavutköy Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı ve hayatı tehlikesinin olmadığı öğrenildi. Orhan D.'nin ise aynı gün içinde gözaltına alındığı öğrenildi.

Muhammed Alican Razi

29 Mayıs 2020 tarihinde, Ankara Valiliği tarafından dur ihtarına uymayarak aracıyla kaçarken yaptığı trafik kazası sonucu yaşamını yitirdiği açıklanan Muhammed Alican Razi'nin güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu başına isabet eden kurşunla yaşamını yitirdiği iddia edildi.

Haberde, Muhammed Alican Razi'nın Adli Tıp Kurumu'nda yapılan otopsisinde başının arkasında kurşun giriş deliği saptandığı belirtilmektedir.

Ankara Valiliği 25 Mayıs 2020 tarihinde şu açıklamayı yapmıştı: "Araç, Ankara girişinde Susuz Yol Kontrol Noktası'nda da durmayarak kaçışını aşırı hızla sürdürmüş ve yol üzerinde bulunan giriş takına çarparak durmuştur. Sürücü M. A. R. isimli şahıs olay yerinde hayatını kaybetmiş, araçta yolcu olarak bulunan R. S. ise hafif yaralı olarak hastaneye kaldırılmıştır.

Erhan Görür ve Saim Yılmaz

14 Haziran 2020 tarihinde Van'ın Başkale ilçesine bağlı Kaşkol mahallesinde güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu Erhan Görür isimli sivil bir kişinin yaşamını yitirdiği, 1 kişinin (Saim Yılmaz) ise yaralandığı öğrenildi.

Saim Yılmaz, Erhan Görür'ün yaşamını yitirdiği olaya ilişkin 19 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Elimizdeki sigarayı yere bıraktık. Bize vurmaya başladılar. Silah dipçikleriyle vurmaya başladılar. Durduğumuz halde bize ateş açtılar. Asker beni yaraladıktan sonra, yere yatırdı, koluma bastı. Ben 'ne yapıyorsunuz' diye sorunca, bana 'sen teröristsin seni öldüreceğim' dedi. Olay esnasında muhtarım aramasaydım orada ölecektim (...) Ellerimi kaldırdığım zaman beni tutup yerde sürüklediler. Muhtarım aradığım için hakaret ettiler. Erhan'ı vurduklarında yere düştü ondan sonra göremedim. Sadece sesini duyabildim. Silah sesi geldi. Başka bir şey görmedim (...) Benim yaralı koluma basıp bana hakaret etmeye başladılar. Bir asker arkadaşına, 'Ben bu gece rahat yatacağım çünkü 2 terörist öldürdüm' dedi."

15 Haziran 2020 tarihinde Erhan Görür'ün ölümü ve Saim Yılmaz'ın yaralanması ile ilgili olarak Y. E. isimli üstteğmen rütbesinde bir askerin Başkale Savcılığı'na ifade verdiği 25 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi. İfadesinde "Ben kendim ateş ettim. Zaten orada tek sorumlu bendim. Diğer personeller ateş etmediler" diyen Y. E.'nin çıkarıldığı mahkeme tarafından yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldığı bildirildi. Basında yer alan haberlerde olay esnasında orada bulunan 10 askerin ise Esmerpınar Jandarma Karakol Komutanlığı'nda ifade verdiği belirtildi. Görür ailesinin avukatı basında yer alan açıklamasında 10

askerin ifade verme şekli ile ilgili olarak "Sanık ve tanıkların ifadelerinin mesai arkadaşları tarafından alınması hatalı ve usule uygun değil. Bu, etkin bir soruşturma yürütülmediği, bir şeylerin üzerinin örtülmek istendiği şüphesi oluşturuyor" dedi.

İpek Er

Batman'da M. O. İsimli bir uzman çavuşun İpek Er (17) isimli bir kız çocuğuna cinsel saldırıda bulunduğu iddia edildi. Maruz kaldığı cinsel saldırı sonrasında intihar girişiminde bulunan İpek Er 18 Ağustos 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.

16 Temmuz 2020 tarihinde Siirt'te gözaltına alınan M. O., 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

İpek Er'in yaşamını yitirmesi üzerine hakkında yakalama kararı çıkartılan M. O. 18 Ağustos 2020 tarihinde yeniden gözaltına alınmış ve sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

Avukatının tutukluluğuna yaptığı itirazın Siirt 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilmesi üzerine M. O. 25 Ağustos 2020 tarihinde tahliye edildi.

A. B.

16 Temmuz 2020 tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Yukarı Çilli mahallesinde koyun otlatan A. B. (15, e) isimli bir çocuk, askerlerin açtığı ateş sonucu yaralandığı ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi (YYÜ) Dursun Odabaşı Tıp Merkezi'ne kaldırıldı. A. B. 17 Temmuz 2020 tarihinde tedavi gördüğü yoğun bakım servisinde çıkartıldı.

A. B. 19 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Koyunları yavaş yavaş götürüyordum (...) Askerler de benim bulunduğum yere çok yakındı ve beni görüyorlardı. Birden zırlı araçlardan ateş edilmeye başlandı. Bana isabet eden kurşunla ben yere düştüm. Askerler beni vurduklarını ve düştüğümü çok iyi görüyorlardı. Buna rağmen arkalarına bakmadan çekip gittiler. Ben de yaramın sıcak olması nedeniyle ağrı hissetmiyordum. Yürüyerek amcamın evine gidip vurulduğumu belirttim."

E. Ç.

2 Ağustos 2020 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde asker uğurlaması için toplanan gruba müdahale

eden polisin açtığı ateş sonucu E. Ç. (15, e) isimli çocuk yüzünden yaralandı.

İbrahim Baykara

4 Ağustos 2020 tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Yukarı Çilli köyünde İbrahim Baykara (46) isminde 1 kişinin güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu başından vurularak yaşamını yitirdiği iddia edildi.

Aynı gün içinde Van Valiliği İbrahim Baykara'nın İran tarafından açılan ateş sonucu yaşamını yitirdiğini iddia ettiği açıklamasında şunları belirtti: "İlimiz Çaldıran İlçesi İran sınırındaki Yücelen Mahallesi Çilli mezrası kırsalında 04.08.2020 günü saat 01.30 sıralarında İbrahim Baykara isimli şahıs silahla başından ve karnından vurularak yaralanmıştır. Çaldıran Devlet Hastanesi'ne kaldırılan İbrahim Baykara yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak hayatını kaybetmiştir. İlk belirlemelere göre İbrahim Baykara'nın İran tarafından açılan ateşle 5.45 mm kalaşnikof marka tüfekle hudut hattında vurulduğu değerlendirilmektedir. Hudut birliklerimizde kalaşnikof marka tüfek kullanılmamaktadır. Olay bütün yönleriyle araştırılmakta olup, adli tahkikat Çaldıran Cumhuriyet Savcılığı tarafından yürütülmektedir."

İbrahim Baykara'nın yeğeni Yusuf Baykara basın da yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Silah seslerinin geldiği yöne doğru gittik. Gittiğimiz yer köyden bir buçuk kilometre uzakta. Askerler zırhlı araçlarıyla bölgedeydiler ve bizim oraya geçmemize izin vermediler. Biz askerlere yaralımız olduğunu duyduğumuzu ve hastaneye götürmek istediğimizi söyledik. Askerler de, 'Sizin yaralınız bizim yanımızda şuan onu karakola götüreceğiz. Bizi takip et gel' dediler. Ben de onları takip ederek karakolun önüne kadar gittim. Daha sonra bana, 'Senin cenazen orda git onu al' dediler. Tekrar köye geldim ve arkamdan bir askeri araç da geldi. Aracımla önlerinde durdum, amcamın nerede olduğunu sordum. Askerler tekrar amcamın yaralı olduğunu ve kendilerinin yanında olduğunu söylediler (...) Babam amcamın hala silah seslerinin geldiği bölgede olabileceğini söyledi. Ben, babam ve diğer akrabalarımız bölgeye giderek amcamı aramaya başladık. Bulduğumuzda hala nefes alabiliyordu. Askerler onu vurduktan sonra yerde sürükleyerek, biçilen ot yığınlarının arkasına götürüp bırakmıştı. Bizim görmememiz için öyle yap-

mışlardı, ölmesi için. Biz amcamı arabaya koyarak hastaneye yetiştirmeye çalıştık. Yolda yine zırhlı askeri araçlar bizim yaralı taşıdığımızı bildikleri halde yol vermediler (...) Valiliğin dün amcamın İran tarafından yapılan ateşle vurulduğu ve sadece kalaşnikof marka silahtan edilen ateşle yaşamını yitirdiği bilgisi kesinlikle doğru değildir (...) Olay yerinde birçok silaha ait boş kovanlar vardı."

Orhan Hanay

16 Eylül 2020 tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Dayanç mahallesinde Orhan Hanay isimli 1 kişinin askerler tarafından açılan ateş sonucunda yaralandığı öğrenildi.

A. İ.

15 Ekim 2020 tarihinde İstanbul'un Zeytinburnu ilçesindeki bir kavgaya müdahale eden polisin açtığı ateş sonucu A. İ. isimli 1 kişinin yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Olay ile ilgili olarak A. İ.'nin ölümüne neden olduğu belirtilen polis memurunun da aralarında olduğu 6 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

İstanbul Valiliği konuyla ilgili şu açıklamayı yaptı: "Tarafların ayrılması için görevlilerimiz müdahale ettikleri sırada, ellerinde silah ve sopalarla sokağa giren şahıslardan ikisi, hedef gözetmeksizin sağa sola ateş etmişler, bu şahıslardan silahını görevli polis memuruna doğrultan A. İ., polis memuru tarafından açılan ateş sonucu yaralanmıştır. Yaralı hastanede yapılan tüm müdahalelere rağmen hayatını kaybetmiştir."

Şerali Dereli

30 Ekim 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesine bağlı Esendere beldesinde Şerali Dereli (61) isimli kişinin güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Şerali Dereli'nin bir akrabası basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Dün akşam saat 18.30 sıralarında Şerali atını bağlamaya gitti. Askerlerin ateşi üzerine Şerali ve atı öldü (...) Cenazeyi almamıza izin verilmedi. Cenaze 6 saat yerde kaldı. Bunun üzerine arbede çıktı. Biber gazı sıktılar."

Hakkari Valiliği 2 Kasım 2020 tarihinde yaptığı açıklamada şunları belirtti: "Terörün finansmanı ve kaçakçılığın önlenmesi amacıyla İran sınırına yaklaşık 7 km mesafede PKK/KCK terör örgütü mensuplarının geçiş güzergahı üzerinde yürütü-

len planlı operasyon faaliyeti sırasında karşılaşılan gruba yönelik yapılan tüm dur ihhtarlarına uyulmaması ve gece karanlığından yararlanarak kaçmaya başlanması üzerine ilgili mevzuat çerçevesinde güvenlik birimlerimizce müdahalede bulunulmuş olup olay yerinde yapılan incelemede yaklaşık 10 kilogram metamfetamin maddesi ele geçirilmiştir. Olay yerinde yapılan arama tarama faaliyetinde daha önceden ‘uyuşturucu/uyarıcı madde imalatı ve ticareti’ suçundan kaydı bulunan Ş. D.’nin hayatını kaybettiği görülmüş olup, konuyla ilgili olarak gerekli soruşturmalar devam etmektedir.”

Şerali Dereli’nin yaşamını yitirmesi ile ilgili olarak 30 Ekim 2020 tarihinde Yüksekova Cumhuriyet Başsavcılığı’na ifade veren 5 askerin ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılışı öğrenildi. Haberde 3 asker hakkında yurtdışı yasağı kararı verildiği belirtildi.

Misleh Kasimî ve Mislim Kasimî

1 Kasım 2020 tarihinde Hakkari’nin Yüksekova ilçesinde İran-Türkiye sınır hattında güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu İran vatandaşı olduğu bildirilen 2 kişinin yaralandığı öğrenildi. Kalbine 2 kurşun isabet ettiği belirtilen Misleh Kasimî’nin (23) yaşamını yitirdiği, sol bacağına 2 kurşun isabet ettiği belirtilen Mislim Kasimî’nin (22) tedavisinin ise halen sürdüğü bildirildi.

Ferit Kanlı ve E. K.

1 Kasım 2020 tarihinde, Bitlisin Güroymak ilçesinde bir kavgaya müdahale eden polislerin açtığı ateş sonucu biri çocuk 2 kişinin (Ferit Kanlı ve E. K.) yaralandığı öğrenildi. Haberlerde polisin gelmesiyle bir eve saklanan Ferit Kanlı’nın ayağından vurularak evden çıkartılışı belirtildi. E. K.’nin ise Ferit Kanlı’nın üzerine kendini atması sonrasında polis tarafından vurulduğu bildirildi. Haberde ayrıca yerde yaralı yatan Ferit Kanlı’nın polislerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı iddia edildi.

Şerif Coşkun

13 Kasım 2020 tarihinde İzmir’in Konak ilçesinde Mehmet Şerif Coşkun isimli bir kişi kendisine kimlik soran polislerin fiziksel şiddetine maruz bırakıldı. Mehmet Şerif Coşkun’un maruz kaldığı fiziksel şiddet sonucu kalp krizi geçirdiği ve hastaneye kaldırıldığı bildirildi.

Olayın tanığı Mahsun Öztekin isimli kişi basın da yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Cuma

günü bakkal dükkanındaydı. Arabayı park etmek için çıkmıştı. O esnada Yunus polisler geldi ve GBT yapmak istediklerini söylediler. Şerif de ‘arabayı park edeyim, yaparsınız’ dedi. 6 Yunus polisi, hiçbir şey yapmadığı halde, Şerif’i araçtan indirip dövmeye başladı. Yerde yatarken biber gazı sıkıp, tekmelediler. Olay esnasında kalabalık oluştu, bizler polislerin şiddetini durdurmaya çalıştık. Fakat bize de şiddet uyguladılar. Tüm bunları telefonuyla kameraya çeken arkadaşımın elinden telefonu alıp, görüntüleri sildiler. Daha sonra ben birkaç dakikalık video çektim. Bunu da silmek istediler ama telefonumu vermedim.”

Mehmet Şerif Coşkun (25), 25 Kasım 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.

Özcan Erbaş

Özcan Erbaş (16) isimli bir çocuk 30 Kasım 2020 tarihinde Hakkari’nin Derecik ilçesine bağlı Yeşilova köyü yakınlarında güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdi.

Piknik yapmak için o bölgede bulunduğu bildirilen Özcan Erbaş’ın yaşamını yitirmesi ile ilgili Hakkari Valiliği şu açıklamayı yaptı: “30.11.2020 günü saat 14:30 sularında Derecik İlçesi Yeşilova Mahallesi sınır hattı askeri yasak bölgesindeki mücavir alanda yurt dışından yurt içine kaçakçılık maksadıyla girmeye çalışan şüpheli şahıslara karşı görevli Hudut Birliğimiz tarafından sözlü olarak yapılan ikazlara cevap vermemesi üzerine havaya yapılan uyarı atışı sonucunda bir vatandaşımız yaralanmış olup; Derecik Sahra Hastanesi’nde yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak vefat etmiştir. Konu ile ilgili olarak adli ve idari soruşturma devam etmektedir.”

Remzi Duman ve Metin Öztunç

2 Aralık 2020 tarihinde Hakkari’de bir trafik polisinin tartıştığı Remzi Duman ve Metin Öztunç isimli 2 kişiyi ateşli silahla yaraladığı öğrenildi.

Olayda yaralanan Remzi Duman basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Kent merkezinde arkadaşları bekliyorduk. Arkadaş tam araca binecekken arkadan gelen polis memuru kornaya bastı. Aracından aşağı inen polis memuru ‘yürüyün gidin’ diyerek küfür etti. Biz de ‘küfür etme’ dedik. Arkadaş bekliyoruz. O an polis memuru beylik tabancasını çıkararak ikimize kurşun sıktı.”

X.

10 Aralık 2020 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesindeki bir polis kontrol noktasında "dur ihtarına uymadığı" gerekçesiyle polis tarafından vurulan 1 kişinin olay yerinde yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren kişinin kimliği ile ilgili sadece Suriye vatandaşı olduğunu belirten İçişleri Bakanlığı, konu ile ilgili olarak şunları açıkladı: "Şahsın içerisinde bulunduğu taksi, Viranşehir ilçe girişinde bulunan uygulama noktasında Şanlıurfa Emniyeti ekipleri tarafından durduruldu. Bu sırada şahıs, üzerindeki bombayı patlatmaya çalışırken uygulama noktasındaki görevli polis tarafından etkisiz hale getirildi."

Reşit Ekinci

30 Aralık 2020 tarihinde Hakkari'nin Derecik ilçesine bağlı Derindere köyünde piknik yaptığı bildirilen bir gruba müdahale eden güvenlik güçlerinin açtığı sonucu 1 kişinin (Reşit Ekinci) yaralandığı öğrenildi.

Hakkari Valiliği 1 Ocak 2021 tarihinde konuyla ilgili yaptığı açıklamada şunları belirtti: "Askeri Yasak Bölge içerisinde 6 şüpheli şahıs görülmüştür (...) Görevli personel tarafından; sınıra ve Üs Bölgesine yakınlığı nedeni ile olası fotoğraf çekme veya kaçakçılık gibi sınır güvenliğini tehdit eden olayların engellenmesi amacıyla şahısların bölgeden uzaklaşmaları yönünde ikazda bulunulmuş, şahısların mukavemet etmesi neticesinde yaşanan arbede esnasında havaya ikaz ateşi açılmıştır. Olayın ardından hafif yaralandığı görülen Reşit Ekinci (26) tedavisi için sağlık kuruluşlarına sevk edilmiş (...) ayakta tedavisi yapılmasına müteakip taburcu edilmiş, olay ile ilgili adli ve idari soruşturma başlatılmıştır."

1.3. KARA MAYINLARI ve SAHİPSİZ PATLAYICILAR SONUCU YAŞAMINI YİTİREN veya YARALANAN KİŞİLER

2020 içinde 4 ayrı olayda kara mayınları ve sahipsiz patlayıcılar sonucu 1 çocuğun yaşamını yitirdiği, 2'si çocuk 3 kişinin yaralandığı tespit edildi.

Yusuf Yıldırak

31 Mart 2020 tarihinde Yusuf Yıldırak (11) isimli bir çocuk Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Serin köyü kırsal alanında koyunlarını otlatırken bulunduğu bir cismin patlaması sonucu ağır yaralandı ve Dicle Üniversitesi Hastanesi yoğun bakım ünitesi-ne kaldırıldı. Yusuf Yıldırak, 3 Nisan 2020 tarihinde tedavi gördüğü Dicle Üniversitesi Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.

Ö. I.

4 Ağustos 2020 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesine bağlı Kuyulu köyünde yerde bulunduğu bir cismin patlaması sonucu Ö. I. (15, e) isimli bir çocuk yaralandı. Durumu ağır olan Ö. I.'nın ambulans helikopterle Ankara'da bir hastaneye sevk edildiği öğrenildi. Haberde ayrıca ailesinden bir kişinin ona refakat etmesine helikopterde yer olmadığı gerekçesiyle izin verilmediği ifade edildi.

Y. A.

26 Ağustos 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde Y. A. (12, e) isimli bir çocuğun askeri karakolun yakınlarında bulunduğu bir cismin patlaması sonucu yaralandığı ve Yüksekova Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı öğrenildi.

Mehmet Yıldız

7 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Gökçe kırsal mahallesinde Mehmet Yıldız isimli bir kişinin hayvanlarını otlattığı sırada yerde bulunduğu askeri mühimmatın patlaması sonucu yaralandığı öğrenildi. Mehmet Yıldız'ın önce Lice Devlet Hastanesi'ne ardından Diyarbakır merkezde bulunan bir hastaneye sevk edildiği bildirildi.

1. 4. GÜVENLİK GÜÇLERİNE veya KAMU KURUMLARINA AİT ARAÇLARIN ÇARPMASI SONUCU YAŞAMINI YİTİREN veya YARALANAN KİŞİLER

2019 yılı içinde polis veya jandarmaya ait araçların sebep olduğu tespit edilen 2 ayrı olayda toplam 2 çocuğun yaşamını yitirdiği, 1 kişinin yaralandığı tespit edilmiştir. 2 olay da operasyonların yoğun yaşandığı bölgelerde meydana gelmiştir.

7 Ağustos 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde belediyeye ait bir hafriyat kamyonunun 2 çocuğa çarptığı, çocuklardan birinin olay yerinde, diğerinin ise kaldırıldığı hastanede 8 Ağustos 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği öğrenildi. Görgü tanıkları, basında yer alan açıklamalarında, çocukların yaralı halde 40 dakika boyunca ambulans beklediğini belirtti.

22 Haziran 2020 Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde askeri zırhlı araç ile bir minibüsün çarpıştığı ve çarpışma sonucu minibüsün şoförü Hacı Kandemir'in ağır yaralandığı öğrenildi. Hacı Kandemir'in hayati tehlikesinin olduğu bildirildi.

1.5. GÖZALTINDA ŞÜPHELİ ÖLÜMLER

2020 yılı içinde gözaltına alındıktan sonra şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdiği tespit edilen kişi sayısı 1'dir. Aynı olayda 1 kişi de yaralanmıştır.

Osman Şiban ve Servet Turgut

11 Eylül 2020 tarihinde Van'ın Çatak ilçesine bağlı Çığlıca mezrasında askerler tarafından gözaltına alınan ve gözaltına alındıkları yerden helikopter ile götürülen Osman Şiban ve Servet Turgut isimli 2 kişinin Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin yoğun bakım servisinde tedavi altında oldukları öğrenildi.

Osman Şiban hakkında götürüldüğü özel bir hastanede verilen raporda kan kustuğunun ve her iki gözünde morluk, baş, boyun ve yüz bölgesinde travmaya bağlı şişlik belirlendiğinin ifade edildiği öğrenildi.

Bilinci kapalı şekilde hastaneye getirilen Servet Turgut hakkında ise "yüksekten düşme sebebiyle getirilen entübe hasta" notuyla yapılan hastane kaydının ardından verilen raporda her iki gözde ve her iki kulakta deri altındaki kılcal damarların zarar gördüğü, eller ve göğüs ön duvarında derinin en üst tabakasının kalkmış durumda olduğu belirtilmektedir.

Hafıza kaybı yaşayan Osman Şiban, 17 Eylül 2020 tarihinde yoğun bakım servisinden çıkarıldı.

Osman Şiban ile Servet Turgut'un ailelerinin sorumlular hakkında Van Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Suç duyurusu dilekçesinde, helikopterle gelen askerlerin mezrada yaşayan kişileri meydana toplayarak diz çöktürüp kimlik kontrolü yaptıkları, o sırada 2 kişinin askerlerin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları, bir asker'in 'Acımız var, öfkemizi sizden çıkaramayp da kimden çıkaracağız, köyünüzü yakacağız' şeklinde ifadelerde bulunduğu, daha sonra başka bir mahallede gözaltına alınan Servet Turgut ile birlikte tekrar gelen askerlerin burada Osman Şiban'ı gözaltına aldıkları belirtildi.

Osman Şiban ile Servet Turgut hakkında 21 Eylül 2020 tarihinde bir açıklama yapan Van Valiliği şunları belirtti: "Van İli Çatak İlçesi Andiçen Mahallesi Sürük Mezrası kırsalında (...) 11 Eylül 2020 tarihinde icra edilen operasyon neticesinde (...) Söz konusu teröristin etkisiz hale getirildiği yerde gözetleme yapan ve şüpheli hareketler sergileyen (1) şahsın [S.T.] bulunduğu tespit edilmiş, şahsın dur ihtarına uymayarak kaçmaya çalıştığı esnada kayalık alanda düştüğü ve yaralandığı gözlemlenmiş, mukavemet göstermesine rağmen yakalanıp usulüne uygun olarak muhafaza altına alınmıştır. Bölgede BTÖ mensuplarına yardım/yataklık ettiği değerlendirilen O. Ş. isimli şahıs aynı bölgede mukavemet göstermesine rağmen usulüne uygun olarak muhafaza altına alınmıştır. Gözaltı işlemlerinin yapılması amacıyla (2) şüpheli şahıs ve etkisiz hale getirilen (1) BTÖ mensubu operasyon bölgesinden helikopterle alınarak, 11 Eylül 2020 günü saat 19.00 sularında Van İl Jandarma Komutanlığı'na getirilmiştir. Şüpheli şahıslar hazırda bekleyen ambulanslar ile öncelikle en yakın özel hastaneye, müteakiben Van Bölge Araştırma Hastanesi'ne sevk edilmiştir. O. Ş. isimli şahıs tedavi işlemlerinin tamamlanmasını müteakip 20 Eylül 2020 günü taburcu edilmiştir. S. T. isimli şahsın tedavisine devam edilmektedir."

Osman Şiban'ın evinin 22 Eylül 2020 tarihinde polis tarafından basıldığı ve Osman Şiban'ın Van Cumhuriyet Savcılığı'nın talimatıyla askeri hastaneye götürüldüğü öğrenildi.

Servet Turgut, 30 Eylül 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.

1.6. ŞÜPHELİ ASKER ÖLÜMLERİ

2020 yılı içinde askerlik hizmetini yaparken en az 23 kişinin şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdiği ve en az 25 kişinin ise yaralandığı tespit edilmiştir.

Bedrettin Akalın

Kütahya Hava Er Eğitim Komutanlığı'nda bedelli askerlik yapan Bedrettin Akalın (59) isimli kişinin 14 Ocak ve 18 Ocak 2020 tarihlerinde iki kez rahatsızlandıktan sonra 22 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi. Rahatsızlanarak iki kez revire giden ve sadece ilaç yazılarak birliğine geri gönderilen Bedrettin Akalın'ın zamanında hastaneye sevk edilmediği belirtilmektedir.

Nezir Abak

21 Şubat 2020 tarihinde Tunceli'de bulunan bir karakolda görevli Uzman Çavuş Nezir Abak'ın kendi silahıyla intihar ettiği iddia edildi.

Ejder Kanter

21 Şubat 2020 tarihinde, Diyarbakır'da bulunan 52. Bakım Merkezi Komutanlığı'nda yapılan fiziki yeterlilik değerlendirme testi sırasında Bakım Merkezi Komutanı Albay Ejder Kanter'in fenalaştığı ve kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Abdullah Çam

Milli Savunma Bakanlığı, 18 Nisan 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde zorunlu askerlik hizmetini yapmakta olan bir askerin (Abdullah Çam) nöbet sırasında fenalaştığını ve kaldırıldığı Yüksekova Devlet Hastanesi'nde öldüğünü açıkladı.

Mustafa Araz

Kırklareli'nin Babaeski ilçesinde 1. Zırhlı Tugay Komutanlığı'nda zorunlu askerlik hizmetini yapan Mustafa Araz isimli bir kişinin intihar girişiminde bulunduğu ve kaldırıldığı hastanede 12 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Mustafa Araz'ın ölümüyle ilgili ailesinin Babaeski Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

İntihar ettiği iddia edilen Mustafa Araz'ın ölümüyle ilgili, babası basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Bileklerinde, ellerinde bağlama izi

vardı. Bağlamışlardı. Yüzünün her tarafında morluklar, darp izi vardı. Savcı da öyle yazmış. Kalçasında her tarafından darp izi vardı. Çenesinde derin bir yarık vardı. Yine sırtında aşırı morluklar vardı. Oğlumun, darp ile öldürüldüğünü düşünüyorum. Arkadaşları ile konuştum sıkıntısı olmadığını söylediler."

Ailenin avukatı Cesim Parlak ise şunları ifade etti: "Cenaze, Babaeski Devlet Hastanesi'ne 2 kilometre uzaklıkta metruk bir AVM'nin arka duvarının dibinde bulunuyor. 15 metre yükseklikten atlayarak intihar eden kişinin, duvarın dibine yapışık bir biçimde düşmesi temel fizik kurallarına aykırı. Yine, Mustafa'nın cansız bedeni sırt üstü bulunuyor. Yüksekten atlayan bir kişinin sırt üstü kalması da imkânsız."

Ahmet Türelî

Van'da zorunlu askerlik yapan Ahmet Türelî (21) isimli bir kişinin 17 Mayıs 2020 tarihinde nöbette olduğu sırada ağır yaralı olarak bulunduğu, önce Van Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne daha sonra Ankara Gülhane Askeri Eğitim Hastanesi'ne kaldırılan Ahmet Türelî'nin 19 Mayıs 2020 tarihinde burada yaşamını yitirdiği öğrenildi. HDP Van milletvekili Muazzez Orhan tarafından Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar tarafından yanıtlanması talebiyle TBMM'ye verilen soru önergesinde "Nöbette olduğu sırada, intihar etmesi sonucu yaşamını yitirdiği ileri sürülmüş ancak görgü tanıkları ve kamuoyuna yansıyan haberlerde; Türelî'nin intihar etmediğini bir saldırı sonucu öldürüldüğü iddia edilmektedir. İddiaya göre, Göğsünün sol üst tarafında 3 adet G-3 (Piyade tüfeği) kurşunuyla yaralandığı belirtilen Türelî'nin yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamadığı ifade edilmektedir" denmektedir.

Sakarya'da Yaşamını Yitiren Askerler

3 Temmuz 2020 tarihinde Sakarya'nın Hendek ilçesindeki bir havai fişek fabrikasında meydana gelen kazada patlamayan havai fişek ve diğer patlayıcıları 9 Temmuz 2020 tarihinde imha edilmek üzere Adapazarı ilçesindeki bir taş ocağına götüren

askeri araçta, patlayıcı maddelerin araçtan indirilmesi esnasında meydana gelen patlama sonucunda 3 askerin öldüğü, 11'i asker 12 kişinin ise yaralandığı öğrenildi.

Mersin'de Yaşamını Yitiren Askerler

27 Temmuz 2020 tarihinde Mersin'in Mut ilçesinde askerleri taşıyan bir otobüsün şarampole yuvarlanması sonucu 2'si otobüs şoförü ve 4'ü asker 6 kişinin yaşamını yitirdiği, 10 askerin ise yaralandığı öğrenildi. Milli Savunma Bakanlığı trafik kazasında yaralanan 1 askerin 25 Ağustos 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede öldüğünü açıkladı.

Çetin Doğan

Edirne'de 54. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı'nda zorunlu askerlik yapan Çetin Doğan isimli kişinin 15 Ağustos 2020 tarihinde Kürtçe eğitimi savunduğu gerekçesiyle bir grup askerin ırkçı saldırısına maruz kaldığı öğrenildi. Çetin Doğan'ın saldırı sonucunda alın ve burun kemiklerinin kırıldığı, kaburgasında çatlak ve bacaklarında morluklar oluştuğu, hastanede gördüğü tedaviden sonra Edirne Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunduğu bildirildi.

Çetin Doğan basında yer alan ifadelerinde maruz kaldığı saldırı hakkında şunları belirtti: "U. Y. ile aramızda ne bir tartışma ne de bir konuşma geçti. Arkamı döndüm 'şehitlerin hesabını ödeyeceksin' dedi. Arkamı döner dönmez silahı yüzüme yedim. 9 tane dikiş atıldı, burnum kırıldı. Yere düşerken yerde darp etmeye başladılar. Silahın kalan parçaları ile. Kaburgamda bir çatlak var. Halen de zorluk çekiyorum. Tekmeledikleri için iz yok ama darp raporunda yer alıyor zaten. Bunlar olaydan 10-15 dakika önce kendi aralarında konuşmuşlar. Bu planlı bir şey, bu kasten yapılan bir şey".

Saldırıyla ilgili olarak Kara Kuvvetleri Komutanlığı 1. Ordu Komutanlığı'nın idari inceleme başlattığı öğrenildi. Çetin Doğan'ın şikayeti üzerine 2 asker hakkında soruşturma açıldığı bildirildi. Bu iki askerin ifadeleri sonrasında, Çetin Doğan hakkında 'örgüt propagandası yapmak' ve 'emre itaatsizlik' iddialarıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

Osman Özçalımlı

Zorunlu askerlik hizmetini İzmir Aliğa Cezaevi'nde jandarma er olarak yapan Osman Özçalımlı 1 Ağustos 2020 tarihinde ölü bulundu. Ailesine ilçe jandarma komutanlığı tarafından Osman Özçalımlı'nın kalp krizi sonucu yaşamını yitirdiği bilgisinin verildiği öğrenildi. Babası ise ile yaptığı son telefon görüşmesinde oğlunun kendisine ölümle tehdit edildiğini söylediğini belirtti. Osman Özçalımlı'nın babası basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Oğlum bana 'Baba beni sıkıştırıyorlar, bana vatan haini diyorlar. Bana tuzak kuruyorlar, benimle uğraşıyorlar' dedi. Ben cezaevini aradım, kendi imkânlarımla Abdullah adlı bir uzman çavuş ile görüştüm. Oğlumun durumunu anlatım, o da bana 'Siz merak etmeyin' dedi. Sabah da bize ölüm haberi geldi. Biz cenazemizin olduğu yeri öğrenmek istedik, Kaymakama gittik ve bize 'Oğlunuz kalp krizi geçirmemiş de olabilir. Başka yollardan ölmüş olabilir' dedi. Kars merkeze gelen Yarbay da bize 'Oğlunuzun kaldığı koğuş 3. katta ve cenazeyi sabah 05:00'te görmüşler. Düşmüş olabilir, başını bir yere çarpmış olabilir' dedi. İzmir'de çevre illerde bulunan akrabalarımız cenazenin olduğu Adli Tıp Kurumu morguna gittiler ve bize '3. kattan düşmüş diye teyit edildi' dediler. Kaymakam da köye gelip 'Taşkınlık çıkmasın diye kalp krizi geçirdi dedik' diyor. Ölüm haberini aldıktan sonra Abdullah adlı uzman çavuşu aradım, oğlumu sordum, bana 'Oğlum bayılmış, hastaneye götürmüşler' dedi. Hangi hastane olduğunu sordum, bilmediğini söyledi."

lının kalp krizi sonucu yaşamını yitirdiği bilgisinin verildiği öğrenildi. Babası ise ile yaptığı son telefon görüşmesinde oğlunun kendisine ölümle tehdit edildiğini söylediğini belirtti. Osman Özçalımlı'nın babası basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Oğlum bana 'Baba beni sıkıştırıyorlar, bana vatan haini diyorlar. Bana tuzak kuruyorlar, benimle uğraşıyorlar' dedi. Ben cezaevini aradım, kendi imkânlarımla Abdullah adlı bir uzman çavuş ile görüştüm. Oğlumun durumunu anlatım, o da bana 'Siz merak etmeyin' dedi. Sabah da bize ölüm haberi geldi. Biz cenazemizin olduğu yeri öğrenmek istedik, Kaymakama gittik ve bize 'Oğlunuz kalp krizi geçirmemiş de olabilir. Başka yollardan ölmüş olabilir' dedi. Kars merkeze gelen Yarbay da bize 'Oğlunuzun kaldığı koğuş 3. katta ve cenazeyi sabah 05:00'te görmüşler. Düşmüş olabilir, başını bir yere çarpmış olabilir' dedi. İzmir'de çevre illerde bulunan akrabalarımız cenazenin olduğu Adli Tıp Kurumu morguna gittiler ve bize '3. kattan düşmüş diye teyit edildi' dediler. Kaymakam da köye gelip 'Taşkınlık çıkmasın diye kalp krizi geçirdi dedik' diyor. Ölüm haberini aldıktan sonra Abdullah adlı uzman çavuşu aradım, oğlumu sordum, bana 'Oğlum bayılmış, hastaneye götürmüşler' dedi. Hangi hastane olduğunu sordum, bilmediğini söyledi."

Bilal Yılmaz

Milli Savunma Bakanlığı 25 Ağustos 2020 tarihinde Libya'da görevli 1 askerin (uzman çavuş Bilal Yılmaz) sağlık nedeniyle kaldırıldığı hastanede öldüğünü açıkladı.

Hüseyin Çatal

9 Eylül 2020 tarihinde Tunceli'de jandarma uzman çavuş Hüseyin Çatal'ın hidrofor arızasını gidermek üzere görevlendirildiği Gökçek Jandarma Karakol Komutanlığı'nda kalp krizi geçirerek öldüğü öğrenildi.

İbrahim Ulu

30 Eylül 2020 tarihinde, Kars'ta bulunan 3. Hudut Taburu'nda görev yapan teğmen İbrahim Ulu'nun intihar ettiği belirtildi. Haberlerde İbrahim Ulu'nun intiharına tabur komutanının uyguladığı sistematik psikolojik şiddet ve yıldırma amaçlı baskının neden olduğu iddia edildi. İbrahim Ulu'ya ait olduğu belirtilen ve basında yer alan mektupta şunlar belirtilmektedir: "Biz genç rütbelilere yol göstermek, öğretmek yerine azar ve hakaretle

bizi meslekten, yaşamaktan soğutuyor. İntiharımın sorumlusu Y. yarbaydır. Bittim artık. Artık bu adamdan kurtulup Allah'ıma kavuşuyorum.”

Volkan Soy

15 Ekim 2020 tarihinde Hatay'ın İskenderun ilçesindeki Deniz Üs Komutanlığı'nda görevli Volkan Soy isimli bir askerin rahatsızlandığı ve kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Cumhur Tokuş

18 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır'da kişisel silahının ateş alması sonucu yaralanan 1 askerin (Uzman Çavuş Cumhur Tokuş) kaldırıldığı hastanede öldüğü öğrenildi.

Malatya'da Yaralanan Askerler

7 Aralık 2020 tarihinde Malatya'nın Pütürge ilçesinde jandarmaya ait bir askeri aracın sürücünün direksiyon hâkimiyetini kaybetmesi sonucu devrildiği ve kazada 5 askerin yaralandığı öğrenildi.

Hakkari'de Yaşamını Yitiren Asker

Milli Savunma Bakanlığı 26 Aralık 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Hakkari'nin Şemdinli ilçesinde kar nedeniyle kapanan yolların açılması çalışması sırasında çığ düşmesi nedeniyle 1 askerin öldüğünü, 1 askerin ise kayıp olduğunu duyurdu. Milli Savunma Bakanlığı 28 Aralık 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile kayıp olarak aranan askerin de yaşamını yitirdiğini duyurdu.

Abdullah Patlacı

Milli Savunma Bakanlığı 29 Aralık 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Ankara'da Abdullah Patlacı isimli bir askerin 28 Aralık 2020 tarihinde 'silah kazası' sonucu yaralandığını ve kaldırıldığı hastanede öldüğünü duyurdu.

1.7. YASADIŞI ÖRGÜT CİNAYETLERİ

2020 yılı içinde 5 kişinin yasadışı örgütler tarafından infaz edildiği 3 ayrı olay tespit edilmiştir.

Selahattin Güngen ve Üzeyir Batmaz

5 Temmuz 2020 tarihinde Şırnak'ın kırsal alanında pikniğe gittikleri bildirilen Selahattin Güngen (38) ve Üzeyir Batmaz (49) isimli 2 sivil kişiden o tarihten beri haber alınmadığı öğrenildi. Ailelerinin Selahattin Güngen ve Üzeyir Batmaz'ın bulunması için İkizce Karakolu'na ve İnsan Hakları Derneği (İHD) Şırnak Şubesi'ne başvuruda buldukları bildirildi.

İHD konuyla ilgili yaptığı açıklamada Cevizdüzü köyüne giden Selahattin Güngen ve Üzeyir Batmaz'ın "etrafı gezmek amacıyla arabaları ile dolaşmaya çıktıkları, ailelerin en son öğlen saatlerinde Selahattin Güngen ile telefonda konuştukları, daha sonra her ikisinin de telefonlarının kapandığı ve akşam saatleri olmasına rağmen geri gelmedikleri, geri gelmemeleri üzerine ailelerin saat 21:00 dolaylarında merkez İkizce karakoluna giderek müracaatta buldukları, müracaattan sonra kolluk birimlerinin 06.07.2020 tarihinde Selahattin Güngen ve Üzeyir Batmaz'ın en son kullandıkları

aracı park edilmiş vaziyette Cudi Dağı eteklerinde buldukları, ancak Selahattin Güngen ve Üzeyir Batmaz'ın aracın içerisinde olmadıkları" belirtilmektedir.

8 Temmuz 2020 tarihinde Selahattin Güngen ve Üzeyir Batmaz'ın yaşamlarını yitirdiği ve ölümlerinin HPG tarafından üstlenildiği öğrenildi.

Yılmaz Demir

26 Temmuz 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı Düzce köyü kırsal alanında Yılmaz Demir (48) isimli bir kişinin ateşli silahla vurulmuş bir şekilde ölü bulunduğu öğrenildi. 27 Temmuz 2020 tarihinde, Yılmaz Demir'in ölümünün HPG tarafından üstlenildiği öğrenildi.

Arif Selim ve Onur Bozkurt

9 Ekim 2020 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesine bağlı Kayalık köyü kırsal alanında cenazeleri bulunan Arif Selim ve Onur Bozkurt isimli sivil 2 kişinin ölümlerinin HPG tarafından üstlenildiği öğrenildi.

1.8. AÇLIK GREVİ ve ÖLÜM ORUCU

2020 yılı içinde 2 kişi cezaevi dışında devam ettiği ölüm orucu eylemi sırasında yaşamını yitirmiştir. Cezaevlerinde açlık grevi veya ölüm orucu sırasında yaşamını yitirenler cezaevleri ile ilgili bölümde yer almaktadır.

Grup Yorum Üyelerinin Ölüm Orucu Eylemi

Grup Yorum üzerindeki baskı ve yasaklamaların sona erdirilmesi ve adil yargılanma hakkı talebiyle Grup Yorum üyeleri Helin Bölek Gebze Kadın Kapalı Cezaevi'nde 18 Haziran 2019 tarihinde ve İbrahim Gökçek ise tutulduğu İstanbul Silivri Cezaevi'nde 16 Haziran 2019 tarihinde açlık grevine başladı.

Cezaevinden 20 Kasım 2019 tarihinde tahliye edilen Helin Bölek açlık grevine dışarıda da devam etti ve 20 Ocak 2020 tarihinde eylemini ölüm orucuna çevirdi.

Eylemini 4 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çeviren ve Adli Tıp Kurumu'nun "cezaevinde kalmaz" şeklindeki raporu uyarınca İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yurtdışına çıkış yasağı ve konutunu terk etmeme şartıyla 24 Şubat 2020 tarihinde tahliye edilen İbrahim Gökçek de eylemini sürdürmeye devam etti.

Helin Bölek ile İbrahim Gökçek'in birlikte ölüm orucu eylemini sürdürdüğü İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki Küçükarmutlu mahallesindeki ev, 11 Mart 2020 tarihinde polisler tarafından basıldı. Helin Bölek ile İbrahim Gökçek mahkemenin haklarında verdiği zorunlu yatış kararıyla Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürüldü. 16 Mart 2020 tarihinde yapılan itiraz sonucunda bu kararın kaldırılmasıyla Helin Bölek ve İbrahim Gökçek hastaneden taburcu edildi.

Helin Bölek ölüm orucu eyleminin 288. günü olan 3 Nisan 2020 tarihinde eylemini sürdürdüğü İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki Küçükarmutlu mahallesindeki evde yaşamını yitirdi.

Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek, 323 gündür devam ettiği ölüm orucuna, İstanbul ve İzmir Valiliklerine konser başvurusu yapılması üzerine 5 Mayıs 2020 tarihinde ara verdi ve hastaneye kaldırıldı.

İbrahim Gökçek, 7 Mayıs 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.

1.9. İŞ CİNAYETLERİ

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) tarafından aylık olarak açıklanan raporlara göre 2020 yılı içinde en az 2427 işçi iş cinayeti sonucu yaşamını yitirmiştir.

580 işçinin aylara göre dağılımı, Ocak ayı en az 114 işçi, Şubat ayı en az 132 işçi, Mart ayı en 113 işçi, Nisan ayı en az 223 işçi, Mayıs ayı 166 işçi, Haziran ayı 190 işçi, Temmuz ayı 164 işçi, Ağustos ayı 218 işçi, Eylül ayı 211 işçi, Ekim ayı 232 işçi, Kasım ayı 308 işçi ve Aralık ayı 356 işçi şeklindedir.

İSİG'in tespitlerine göre 2020 yılı içinde iş cinayeti sonucu yaşamını yitiren 2427 işçiden 68'i çocuk, 148'i kadın ve 101'i mülteci/sığınmacı/göçmendir. En az 741 işçi Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirmiştir.

1.10. KADIN CİNAYETLERİ

Bianet tarafından yapılan tespitlere göre, 2020 yılı içinde en az 284 kadın erkekler tarafından öldürülmüştür. Şüpheli bir şekilde ölen veya intihar ettiği iddia edilen kadın sayısı ise en az 255'tir. Aynı süre içinde öldürülen çocuk sayısı ise 26'dır.

1.11. İRKÇİ SALDIRILAR

2020 yılı içinde tespit edilen 13 ırkçı saldırı sonucunda 3'ü çocuk toplam 7 kişi yaşamını yitirmiş, 1'i çocuk 8 kişi ise yaralanmıştır. Söz konusu ırkçı saldırıların 8'i mültecilere karşı yapılmıştır. Giresun, Yozgat, Sakarya ve Afyon'da yapılan ırkçı saldırılar Kürt işçilere yöneliktir.

Konya'da ırkçı saldırı sonucu yaralanan Afganistan vatandaşı...

12 Mart 2020 tarihinde Konya'nın Beyşehir ilçesindeki göl kenarında balık tutan Afganistan vatandaşı bir kişinin kendisine "Siz buraya corona virüsü mü getiriyorsunuz" diyen biriyle tartıştığı ve daha sonra bu kişi tarafından bıçaklandığı öğrenildi. Ağır yaralanan bu kişinin Beyşehir Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı, onu yaralayan U. G.'nin ise gözaltına alındığı bildirildi.

Ankara'da Yaşamını Yitiren Kişi

31 Mayıs 2020 tarihinde Ankara'nın Etimesgut ilçesinde Barış Çakan isimli bir kişinin Kürtçe müzik dinlediği gerekçesiyle 3 kişinin saldırısına uğradığı iddia edildi. Saldırı sonucu kalbine aldığı bıçak darbesi sonucu ağır yaralanan Barış Çakan, kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi.

Olayla ilgili aynı gün içinde yaptığı açıklamada Ankara Valiliği şunları belirtti: "İddia edildiği gibi olay, maktul ve yanındaki arkadaşının Kürtçe müzik dinlemesine şüpheli karşı tarafın müdahalesi üzerine değil tam aksine maktul ve arkadaşının, şüphelileri araç içinde ezan okunması nedeniyle yüksek sesle ve etrafı rahatsız edecek tarzda müzik dinlememeleri konusunda ikazda bulunması üzerine başlamıştır."

Barış Çakan'ın öldürülmesiyle ilgili gözaltına alınan 3 kişi (K. Y., A. B. ve Ö. Y.) 1 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

Hatay'da Öldürülen Suriyeli Çocuk

9 Haziran 2020 tarihinde Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde yaşayan Suriyeli bir aileye T. B. isimli komşuları tarafından ateşli silahla yapılan saldırı sonucu Halid Yusuf isimli 2 yaşındaki çocuğun yaşamını yitirdiği, dedesi Muhammed Yusuf'un ise yaralanarak hastaneye kaldırıldığı öğrenildi. T. B.'nin jandarma tarafından gözaltına alındığı bildirildi.

Giresun'da ırkçı grubun saldırısına uğrayan Kişi

13 Haziran 2020 tarihinde, Giresun'da O. İ. isimli bir kişinin sosyal medya hesaplarında HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın resmini paylaştığı gerekçesiyle ırkçı bir grubun saldırısına maruz kaldığı ve yüzünden yaralandığı iddia edildi.

Haberde saldırı sonrasında O. İ.'nin olay yerine gelen jandarma tarafından gözaltına alındığı daha sonra da kendisi ile birlikte 21 Kürt işçinin jandarma tarafından güvenlikleri sağlanamayacağı gerekçesiyle bir otobüse bindirilerek Giresun'dan memleketleri Urfa'ya gönderildiği ifade edildi.

Yozgat'ta ırkçı grubun saldırısına uğrayan Kürt İşçiler

21 Temmuz 2020 tarihinde, Yozgat'ın Çekerek ilçesine orman işçisi olarak çalışmaya giden Kürt işçilerin kendilerinden "ayakbastı parası" adı altında istenen parayı vermeyi reddettikleri gerekçesiyle aralarında köy muhtarlarının da olduğu ırkçı bir grubun saldırısına uğradığı öğrenildi. Saldırı sonrasında Çekerek Kaymakamı'nın "can güvenliklerini sağlayamayacakları" gerekçesiyle Kürt işçileri jandarma eşliğinde ilçeden çıkardığı bildirildi.

Hatay'da ırkçı saldırı sonucu yaralanan Suriye Vatandaşı Kişiler

26 Temmuz 2020 tarihinde Hatay'ın Kırıkhan ilçesinde Yabancı Öğretim Sınavı'na hazırlık için gittikleri kurstan çıkan Suriye vatandaşı 5 öğrencinin "Ya bu ülkeden gideceksiniz ya da sizi öldürecek" diyen ırkçı bir grubun saldırısına uğradığı ve saldırı sonucu 2 kişinin [E. H. (17,e) ve Muvaffad İbrahim] ağır yaralandığı öğrenildi. Hatay Valiliği yaptığı açıklamada saldırı ile ilgili adli soruşturma başlatıldığını duyurdu.

İstanbul'da ırkçı saldırıya maruz kalan Kişi

26 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde Muhammed Saeed (19) isimli Suriye vatandaşı bir mültecinin ırkçı bir grubun

saldırısına uğradığı öğrenildi. Bacağına aldığı bıçak darbesi sonucu yaralanan Muhammed Saeed hastaneye kaldırıldığı bildirildi.

Muhammed Saeed basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Pazar günü saat 20:00 civarı bir akrabamla Perşembe pazarında yürüyorduk. Köşeyi dönerken bir grupla karşılaştık. Tahminen 20 kişi varlardı ve Türkçe konuşuyorlardı. İçlerinden biri elinde bıçakla bize bağırdı, 22-23 yaşlarındaydı. Akrabam kaçmaya başladı ama ben kaçamadım. (...) Biri karnıma bıçak salladı. Yana çekilince bıçak bacağıma geldi. O esnada ‘Bir gün bütün Suriyelileri öldüreceğiz’ diye bağıyorlardı. Bıçağı tutan adam, ‘Önüme çıkan her Suriyeliyi öldüreceğim’ dedi. O adamla birlikte grup da hızla uzaklaştı”.

İstanbul’da Irkçı Saldırı Sonucu Yaşamını Yitiren Suriye Vatandaşı

17 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul’un Zeytinburnu ilçesinde Suriye vatandaşı 6 kişiye, kimliği öğrenilemeyen bir kişinin ilk önce sözlü saldırıda bulunduğu, daha sonra ateş ettiği öğrenildi. Açılan ateş sonucu Abdulkadir Davud (21) isimli bir Suriye vatandaşının yaşamını yitirdiği bildirildi.

Olayın tanıklarından Ahmet Uzun basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Eve gitmek üzere durağa gittik. (...) Tanımadığımız bir adam evinin penceresinden çıktı ve bize küfür etmeye başladı. ‘Niye küfür ediyorsun, biz sana ne yaptık’ diye sorduk. ‘S...n gidin Suriyeliler’ diye devam etti, çok ağır küfürler etti. Biz küfür etmedik. (...) Daha sonra içeri girdi. Bu kez balkona eşi çıktı. Kadın bize ‘Kaçın, bu sarhoş, silah almaya gitti’ dedi. Biz de kaçmaya başladık. Arkadan 3 el silah sesi geldi. İki kişi Abdulkadir’e saplanmış, biri boşa gitmiş. Döndüğümüzde çocuk kanlar içindeydi.”

Sakarya’da Irkçı Saldırıya Maruz Kalan Kürt İşçiler

4 Eylül 2020 tarihinde, Sakarya’nın Kocaali ilçesinde mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan ve aralarında kadınlarla çocukların da olduğu 16 Kürt işçinin işveren ve köylülerin ırkçı saldırısına maruz kaldığı öğrenildi. Saldırıya maruz kalan işçilerden Ş. D. basında yer alan ifadelerinde şunları belirtti: “Biz Cuma sabahı tarlada çalışıyorduk. Tarlanın başka tarafına kayınca bize hakaret edildi. Ağza alınmayacak şeyler söylendi. Sonra biz de ‘jandarmayı arayacağız’ dedik. O da bize ‘istediğinizi

arayın jandarma bizim tarafımızda onlar bizim’ dediler. ‘Siz Doğulusunuz size inanmazlar’ dediler. Bu laflardan sonra bize saldırmaya başladılar. İçlerinden bir kadın eline balta alarak ‘bunları öldürün’ diyerek, halamın oğlunun üstüne yürüdü. Bir kadını yere atıp tekmelediler. ‘Sizi ateşe vereceğiz’ diyerek üstümüze geliyorlardı.”

Olayla ilgili olarak Sakarya Valiliği’nin 4 Eylül 2020 tarihli açıklamasında şu ifadelere yer verildi: “22.08.2020 tarihinde İlimiz Kocaali ilçesinde fındık bahçesinin sahipleri arasında yaşanan tartışmanın sonucunda arbeye yaşandığı, şahıslardan birinin aracını diğer kişinin üzerine sürdüğü, bu esnada Mardin nüfusuna kayıtlı iki kadın işçi ile Düzce nüfusuna kayıtlı bir erkek işçinin yaralandığı, olayın yargıya intikal ettiği ve Cumhuriyet Başsavcılığınca tahkikat yapılarak soruşturmanın devam ettiği anlaşılmıştır.”

7 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden olayla ilgili olarak 2 kişinin (K. C. ve H. C.) ‘tehdit’ ve ‘yaralama’ iddialarıyla gözaltına alındığı öğrenildi. 2 kişi 8 Eylül 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Saldırının ardından Mardin’e dönen işçilerin Mazıdağı Devlet Hastanesi’nden maruz kaldıkları fiziksel şiddeti belgeleyen rapor aldıkları ve şikayetçi olacakları öğrenildi. 5 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, saldırıya maruz kalan işçilerle görüşmek üzere yaşadıkları köye girmek isteyen gazetecilerin jandarma tarafından Covid-19 kapsamında alınan önlemler gerekçesiyle engellendiği öğrenildi.

Afyon’da Irkçı Saldırı Sonucunda Yaşamını Yitiren Kişi

13 Eylül 2020 tarihinde Afyon’un Dinar ilçesinde çalışan inşaat işçilerinin Ömer A. isimli bir kişinin silahlı saldırısına maruz kalmaları sonucunda Özkan Tokay isimli 1 işçinin yaşamını yitirdiği, 2 işçinin (Fırat T. ve Emrah Ö.) ise yaralandığı öğrenildi. Afyon Valiliği tarafından 14 Eylül 2020 tarihinde yapılan açıklamada “Olay, yargıya intikal etmiş ve Cumhuriyet Başsavcılığı’nca soruşturma başlatılmıştır. Olayın inşaat işçileri ile inşaata komşu aile arasında cereyan ettiği, toplumsal bir yanının bulunmadığı anlaşılmıştır. Konunun bazı değişik sosyal medya platformları ve haber sitelerinde iddia edilen hususlarla bir ilgisinin bulun-

madığı anlaşılmiş olup, olayın sebebine ilişkin gösterilen gerekçelerin maksatlı olarak çarpıtılarak yalan haberlere dönüştürüldüğü tespit edilmiştir.” denildi. Basında yer alan haberlerden, Özkan Tokay’ın cenazesini almak üzere Afyon’a gitmek isteyen kişilerin Van’ın Erciş ilçesi çıkışında polis tarafından durdurulduğu öğrenildi.

Samsun’da Yaşamını Yitiren Mülteci Çocuk

14 Eylül 2020 tarihinde Samsun’un Vezirköprü ilçesinde çıkan bir kavgada Eymen Hammamı (16) isimli Suriye vatandaşı bir mülteci çocuğun bıçaklanarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Abisi İbrahim Hammamı basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Bir araçtan bize ırkçı küfürler edildi. Daha sonra yolumuz kesitiler. 0 kişi kadar varlardı. İki kişinin elinde bıçak vardı. ‘Bizler kardeşiz, yapmayın dedik’ ama saldırdılar. Ben

o sırada uzaktan geçen bir polis arabası gördüm, motosikletimle peşine düştüm. Polisleri alıp geldiğimde kardeşim kanlar içindeydi. Geç kalmıştık.”

Antep’te Saldırı Sonucu Yaşamını Yitiren Mülteci

20 Ekim 2020 tarihinde Antep’in Nizip ilçesinde Muhammed Al Halid (20) isimli Suriye vatandaşı bir mültecinin uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirdiği öğrenildi. Olayla ilgili Türkiye vatandaşı 4 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

Konya’da Saldırı Sonucu Yaşamını Yitiren Mülteci Çocuk

21 Ekim 2020 tarihinde, Konya’nın Selçuklu ilçesinde Vail El-Mansur (14) isimli Suriye vatandaşı bir mülteci çocuğun tartıştığı kimliği belirsiz kişiler tarafından sırtından bıçaklanarak öldürüldüğü öğrenildi.

1.12. COVID-19 SALGINI

Türkiye’de Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan resmi açıklamalara göre ilk Covid-19 vakasının tespit edildiği tarih 10 Mart 2020’dir. 17 Mart 2020 tarihinde ise yine Sağlık Bakanlığı’nın resmi açıklamalarına göre Covid-19 salgını nedeniyle ilk ölüm yaşanmıştır.

Bu tarihten itibaren günlük Covid-19 hastalık tablosu yayınlamaya başlayan Sağlık Bakanlığı, 27 Kasım 2020 tarihine kadar günlük vaka sayısı yerine, sadece Covid-19 hastalık bulgusu olup tedavi altına alınan hastaların sayısını kamuoyu ile paylaşmıştır. 27 Kasım 2020 tarihinde itibaren ise Covid-19 testi pozitif çıkan her kişi vaka sayısına dahil edilerek paylaşıldı. Dolayısıyla Türkiye’de 2020 yılı içinde gerçekleşen Covid-19 vakalarının tam sayısı bilinmemektedir.

31 Aralık 2020 itibarıyla resmi açıklamalara göre salgın nedeniyle yaşamını yitirenlerin sayısı 20.881 ve vaka sayısı ise 2.208.652’dir.

Salgın nedeniyle 2020 yılında 322 sağlık emekçisi de yaşamını yitirmiştir.

1 Türk Tabipleri Birliği’nin “hasta” ve “doğrulanmış olgu” konusundaki ayrımı ilişkin açıklamaları için bkz. <https://www.ttb.org.tr/userfiles/files/11kas%C4%B1m2020TTBBsnTslk5son.docx>

2 <https://siyahkurdele.com/>

1.13. DAVALAR

1.13.1. Yargısız İnfaz ve Diğer Davalar

Takip edilen ve toplam 113 kişinin yargılandığı 20 davadan 18'i birinci derece mahkemelerde, 2'si istinaf mahkemelerinde ve 1'i ise Yargıtay'da görülmüştür. İstinaf mahkemesinde görülen 2 davadan birinde mahkeme ceza verilmesine yer olmadığına hükmederken, diğer davada ise sanığa verilen cezayı fazla bularak bozdu ve dava dosyasını yeniden görülmek üzere ilgili mahkemeye gönderdi. Yargıtay'da görülen davada ise mahkemenin sanığa verilen cezayı onaması sonrasında sanık polis memuru tutuklanarak cezaevine konuldu. Birinci derece mahkemelerde görülen 18 davanın sadece üçünde mahkeme kararını açıkladı. Bu davaların ikisinde mahkeme sanık polis memurları hapis cezası ile cezalandırdı, bir davada ise beraatına karar verdi. Bir davada ise mahkeme yargılamayı durdurdu. 14 davanın ise görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecektir.

2 soruşturmada ilgili savcılıklar kovuşturmayaya yer yok kararı verdi. 2015 yılında Nusaybin'de ilan edilen sokağa çıkma yasakları sırasında yaşamını yitiren sivil kişilerle ilgili açılan soruşturmaya ilişkin olarak ise savcılık daimi arama kararı verdi.

Ali El Hemdan Davası

27 Nisan 2020 tarihinde Adana'nın Seyhan ilçesinde Ali El Hemdan (19) isimli Suriye vatandaşı bir kişinin dur ihtarına uymadığı gerekçesiyle polis tarafından vurularak öldürülmesiyle ilgili polis memuru F. K. hakkında Adana Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 21 Mayıs 2020 tarihinde Adana 9. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

İddianamede polis memuru F. K.'nin 'kasten öldürme' suçundan cezalandırılması istenmektedir. İddianamede "Sokağın başından içeriye doğru Ali El Hemdan'ın yürüdüğü, yaklaşık 15-20 metre arkasından da şüpheli polis memurunun yürüdüğü, kısa süre sonra Ali El Hemdan'ın yüzünü polis memuruna dönerek geri geri yürüdüğü, bu sırada şüpheli polis memurunun elinde bulunan silahın namlusuna mermiyi sürdüğü, ölene doğrultarak ateş ettiği aynı anda Ali El Hemdan'ın yere yığıldığı anlaşılmaktadır. Olayın görgü tanığının anlatımlarından ve görüntülerden polis memurunun sendelemesi, düşmesi gibi bir durumun ve herhangi bir koşma, kovalamacanın yaşanmadığı anlaşılmaktadır" dendiği öğrenildi.

Davanın görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Sanık polis memuru F. K. duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme Adana Barosu, İzmir Barosu, İHD, Mazlum-Der, ÇHD ve HDP Hukuk Komisyonu'nun davaya dahil olma talebini reddetti. Duruş-

mada tanık S. D. dinlendi. S. D. ifadesinde şunları belirtti: "Balkonda oturuyordum. İki kez dur dedi. Çocuk durdu. İki adım geri attı. Dur dediği zaman bir adım geriye attı. Silah patladı. Ne olduğunu anlamadım. Sonra başına geldi. 'Niye kaçıyor-sun?' dedi. Zaten çocuk kaçmadı ki. Dur dediğinde çocuk zaten yürüyordu, koşmuyordu. İki kez dur dedi. Sonra durup döndü. İki adım da geriye attı. Ben baktım silah polisin elindeydi. Sonra yanına gitti. Çocuk o sırada can çekişiyordu." İfadelerin ardından mahkeme sanık polis memurunun tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 13 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Davanın 13 Kasım 2020 tarihinde görülen duruşmasına müşteki olarak Hemdan ailesini temsilen bir avukatın katılmadığı öğrenildi. Sanık Polis memuru F. K. duruşmada ifade verdi. F. K. "sendelediği için silahın ateş aldığı" şeklindeki ifadesini değiştirerek "havaya ateş edeceği sırada silahı yanlışlıkla ateşlemiş olabileceğini" belirtti. Tanık polis ifadelerinin ardından mahkeme duruşmayı 18 Şubat 2021 tarihine erteledi. Adana Barosu avukatlarından Tugay Bek, dava ile ilgili basında yer alan açıklamasında Hemdan ailesine polis tarafından davayı avukat vasıtasıyla takip etmemeleri yönünde bir baskı yapıldığını belirtti.

Barış Kerem ve Oğuzhan Erkul'un Davası

15 Nisan 2017 tarihinde İstanbul'un Sultangazi ilçesine bağlı Gazi Mahallesi'nde dur ihtarına uymadığı iddia edilen bir araca polis tarafından

ateş açılmış ve olayda Oğuzhan Erkul (17) ve Barış Kerem (17) isimli 2 çocuk yaşamını yitirmiş ve 2 çocuk ise yaralanmıştı. Bu olayla ilgili olarak 4 polis memuru (Erkan E., Zafer S., Davut B. ve Kenan A.) hakkında İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

İddianamede 4 polis memurunun "Bilinçli taksirle birden fazla kişinin ölümüne ve birden fazla kişinin yaralanmasına sebebiyet vermek" suçundan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. İddianamede olay anına ilişkin polis telsiz konuşmalarının bant çözüm tutanağı yer almaktadır. Tutanaklardan, aracın taranmasından 10 dakika önce polisin araç hakkında yapılan ihbarın asılsız olduğunu bildiği anlaşılmaktadır. Dava dosyasında ayrıca İstanbul Adli Tıp Kurumu 2. İhtisas Kurulu tarafından olayda yaralanan Ramazan Altürk'ün durumuna ilişkin hazırlanan 20 Haziran 2018 tarihli sağlık raporu yer almaktadır. Raporla, Gaziosmanpaşa Adli Tıp Şube Müdürlüğü tarafından 1 Kasım 2017 tarihinde hazırlanan raporun aksine, Ramazan Altürk'ün vücudundaki yaralanmaların kişinin yaşamını tehlikeye sokan nitelikte olduğunu belirtildiği öğrenildi.

10 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, 'Bilinçli taksirle birden fazla kişinin ölümüne ve birden fazla kişinin yaralanmasına sebebiyet verme' suçundan 3 yıldan 22 yıl 6 aya kadar hapisle cezalandırılmalarını talep etti. Mahkeme duruşmayı 18 Aralık 2020 tarihine erteledi.

Davanın 18 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme duruşmayı 5 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Hande Buse Şeker Davası

Polis memuru V. H. hakkında trans kadın Hande Buse Şeker'i 9 Ocak 2020 tarihinde İzmir'de cinsel saldırıda bulunarak öldürdüğü iddiasıyla İzmir 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

İddianamede sanık polis memurunun 'olası kastla silahla yaralama', 'kasten öldürme', 'konutta silahla yağma', 'kişinin hatırasına hakaret', 'nitelikli cinsel saldırı' suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

Davanın 13 Ocak 2020 tarihinde görülen duruşmasında tanık ifadelerinin ardından mahkeme

duruşmaların kapalı görülmesi kararını kaldırarak ve sanık polis memurunun tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 30 Mart 2020 tarihine erteledi.

Davanın 30 Mart 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması Covid-19 salgını nedeniyle 24 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanık polis memurunun tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 18 Haziran 2020 tarihine erteledi.

Davanın 18 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme sanık polis memuru V. H.'nin tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 28 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Davanın 28 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmasında savcı mütalaasını açıkladı ve sanık polis memurunun 'kasten öldürme', 'nitelikli yağma', 'nitelikli cinsel saldırı' ve 'basit yaralama' suçlarından cezalandırılmasını istedi. Mahkeme duruşmayı 26 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Davanın karar duruşması 26 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanık polis memuru Volkan Hicret'i 'kasten öldürme' suçundan müebbet, 'nitelikli cinsel saldırı' suçundan 21 yıl, 'nitelikli yağma' suçundan 16 yıl 6 ay, 'yaralama' suçundan 1 yıl 6 ay, 'kişinin hatırasına hakaret' suçundan 2 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

Hrant Dink Davası

Agos gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in öldürülmesinde ihmali ve sorumluluğu bulunan emniyet, istihbarat ve jandarma görevlilerinin de aralarında bulunduğu 4'ü tutuklu 76 kişi hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

Davanın 12 Mayıs 2020 tarihinde görülen duruşmasına tutuklu sanıklar SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu sanıklara ilişkin tahliye taleplerinin reddine karar vererek duruşmayı 7-9 Temmuz 2020 tarihleri arasında görülmek üzere erteledi.

Davanın 7-9 Temmuz 2020 tarihleri arasında görülen duruşmasında mahkeme dönemin MİT görevlileri Hüseyin Kubilay Günay, Özel Yılmaz ve Handan Selçuk'un tanık olarak dinlenmesi yönündeki talebi reddetti. Mahkeme MİT Bölge Başkanı Ahmet Köksoy'un tanık olarak dinlenmesi yönündeki talebi ise kabul ederek MİT Başkanlığı'na yazı

yazılmasına, izin verildiği takdirde tanığın duruşmaya çağrılmasına hükmetti. Mahkeme tutuklu sanıklar Ramazan Akyürek, Ali Fuat Yılmaz, Muharrem Demirkale ve Ercan Gün'ün tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 16 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Davanın 16 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme bir önceki duruşmada MİT Bölge Başkanı Ahmet Köksoy'un tanık olarak dinlenmesi kararından geri dönülmesine, dosyanın esas hakkında mütalaa için savcılığa gönderilmesine hükmetti ve duruşmayı 24, 25 ve 26 Kasım 2020 tarihlerine erteledi.

Davanın 22 ile 24 Aralık 2020 tarihleri arasında görülen duruşmasında İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden gelen yazıda Trabzon İl Jandarma Komutanı Ali Öz ve İstanbul İl Jandarma Komutanlığı İstihbarat Şube Müdürlüğü görevlileri Ecevit Emir ile Emre Cingöz'ün esas hakkındaki mütalaanın açıklanmasının ardından yurt dışına kaçmak için girişimlerde bulunduğu belirtildi. Mahkeme Ali Öz ve Ecevit Emir için ev hapsi, Emre Cingöz için ise İstanbul'u terk etmeme adli kontrolü uygulanmasına karar verdi. Mahkeme sanıkların esas hakkındaki savunmalarını yapmaları için duruşmayı 6 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Necmettin Fendik Davası

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde 18 Temmuz 2017 tarihinde yapılan ev baskını sırasında Necmettin Fendik'in açılan ateş sonucu ölmesiyle ilgili olarak polis memuru A. F. K.'nin 'taksirle ölüme sebebiyet verme' iddiasıyla tutuksuz yargılandığı davanın görülmesine 28 Aralık 2020 tarihinde Yüksekova 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. Mahkeme sanık polis memuru A. F. K.'nin tutuklanması talebini reddetti ve duruşmayı 30 Mart 2021 tarihine erteledi.

Kemal Kurkut Davası

2017 yılında Diyarbakır'daki Newroz kutlamaları sırasında üniversite öğrencisi Kemal Kurkut'u, arkasından ateş ederek öldüren polis memuru Y. Ş. hakkında Diyarbakır 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

İddianamede sanık polis memurunun 'olası kastla öldürme' suçlamasıyla ve ömür boyu hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

Davanın 14 Ocak 2020 tarihinde görülen duruşmasında İstanbul Adli Tıp Kurumu (ATK) tarafından hazırlanan ve "kurşunun sert zemine çarparak vücuda girdiğini" iddia eden bilirkişi raporu okundu. Söz konusu bilirkişi raporuna ilişkin beyanda bulunan Kurkut ailesinin avukatı Reyhan Yalçındağ, "Aynı kurumdan, birbirinden yüzde yüz farklı rapor gelirse ne düşünülür? Herhangi bir gerekçe kurulmaksızın ikinci rapor ilk gelen rapordan farklı oluyor (...) Bu bizler açısından şüpheli bir durumdur. Biz dosyaya müdahale edildiğini düşünüyoruz" dedi. Mahkeme esas hakkındaki mütalaa hazırlaması için dava dosyasının savcılığa gönderilmesine karar vererek duruşmayı 24 Mart 2020 tarihine erteledi.

Davanın 24 Mart 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması, duruşma yapılmadan 16 Haziran 2020 tarihine ertelendi.

Davanın 16 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmasında savcı esas hakkındaki mütalaa olarak sanık polis memurunun 'bilinçli taksirle ölüme neden olma' suçundan 3 yıldan 9 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını istedi. Mahkeme duruşmayı 22 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Davanın 22 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme duruşmayı 17 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Davanın karar duruşması 17 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Y. Ş.'nin beraatına, olası failin tespiti için suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi. Mahkeme heyetindeki bir hakimin karara muhalefet şerhi koyduğu ve kararın oy çokluğu ile verildiği öğrenildi.

Şahin Öner Davası

Şahin Öner'in 10 Şubat 2013 tarihinde Diyarbakır'da PKK lideri Abdullah Öcalan'ın Türkiye'ye getirilişinin yıldönümü ile ilgili düzenlenen protesto gösterileri sırasında polis zırhlı aracının çarpması sonucu hayatını kaybetmesi ile ilgili zırhlı aracın sürücüsü polis memuru S. K. hakkında Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

İddianamede sanık polis memurunun 'kasten öldürme' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Davanın 4 Şubat 2020 tarihinde görülen duruşmasında bir önceki celsede verilen olay yerinde keşif

yapılması kararının yerine getirilmediği öğrenildi. Tanık polis memurlarının da duruşmaya katılmadığı bildirildi. Mahkeme 27 Şubat 2020 tarihinde olay yerinde keşif yapılmasına, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Trafik Kürsüsünden bilirkişi raporu aldırılmak üzere talimat yazılmasına ve sanık memurun tutuklanması yönündeki talebin reddine karar vererek duruşmayı 2 Nisan 2020 tarihine erteledi.

Davanın 2 Nisan 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması, duruşma yapılmadan 23 Haziran 2020 tarihine ertelendi.

Davanın 23 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmasında Duruşmada 17 Şubat 2020 tarihinde yapılan olay yeri keşfine ilişkin raporun dosyaya sunulduğu öğrenildi. Mahkeme sanık polis memuru S. K.'nin tutuklanması yönündeki talebin reddine karar vererek duruşmayı 8 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Davanın 8 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmasını gazetecilerin izlemesine izin verilmediği öğrenildi. Mahkeme müşteki avukatlarının sanık polis memurunun tutuklanması yönündeki taleplerinin reddine, olay yeri keşif raporunun hazırlanması için dosyanın İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Trafik Kürsüsü'ne gönderilmesine karar vererek duruşmayı 2 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Efe Tektekin Davası

Efe Tektekin'in (5) 11 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde polis zırhlı aracının çarpması sonucu yaşamını yitirmesi ile ilgili polis memuru İ. A. hakkında Diyarbakır 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde başlandı.

İddianamede sanık polis memurunun 'taksirle ölümüne neden olma' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Davanın 4 Şubat 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında savunma yapan İ. A. "Biz devlet adına görev yapıyoruz, önce kendi güvenliğimizi alırız" dediği öğrenildi. Savunmaların ve müşteki avukatlarının beyanlarının ardından mahkeme duruşmayı 27 Nisan 2020 tarihine erteledi.

Davanın 27 Nisan 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması, duruşma yapılmadan 15 Eylül 2020 tarihine ertelendi.

Davanın 15 Eylül 2021 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme sanığın duruşmalardan varesi tutulmasına, varsa araç içinde bulunan görüntü kayıtları ile MOBESE kayıtlarının dosyaya eklenmesine karar vererek, duruşmayı 12 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Berkin Elvan Davası

Gezi Parkı eylemleri sırasında, İstanbul'un Beyoğlu ilçesine bağlı Okmeydanı semtinde 16 Haziran 2013 tarihinde, polisin attığı gaz fişegi ile yaralanan ve tedavi gördüğü hastanede 11 Mart 2014 tarihinde hayatını kaybeden Berkin Elvan'ın öldürülmesiyle ilgili, polis memuru Fatih Dalga hakkında İstanbul 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

İddianamede polis memuru Fatih Dalga'nın 'olası kastla öldürme' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Davanın 5 Şubat 2020 tarihinde görülen duruşmasında 24 Ocak 2020 tarihinde mahkemeye gönderilen jandarma raporunda Berkin Elvan'ın kendi ölümünde "tali kusurlu" gösterildiği öğrenildi. Mahkeme duruşmayı 18 Mart 2020 tarihine erteledi.

Davanın 18 Mart 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması Covid-19 salgını nedeniyle 23 Eylül 2020 tarihine ertelendi.

Davanın 23 Eylül 2021 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme esas hakkındaki mütalaanın hazırlanması için dava dosyasını savcılığa göndermeye karar verdi ve duruşmayı 9 Aralık 2020 tarihine erteledi.

Davanın 9 Aralık 2021 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme başkanı hakimin HSK kararı ile Yargıtay'a atandığı öğrenildi. Mahkeme duruşmayı 29 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Helin Hasret Şen Davası

Helin Hasret Şen (12) isimli bir çocuğun Diyarbakır'ın Sur ilçesinde devam etmekte olan sokağa çıkma yasağı sırasında 12 Ekim 2015 tarihinde polise ait zırhlı araçtan açılan ateş sonucu yaşamını yitirmesi ile ilgili olarak polis memuru A. E. hakkında Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde başlandı.

İddianamede A. E.'nin 'taksirle ölümüne neden olma' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Davanın 6 Şubat 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında Helin Hasret Şen'in annesi mahkemede verdiği ifadede şunları belirtti: "12 Ekim 2015'te sabah 8 civarında olay oldu. Önce manava, sonra fırına gittik. Arkamızda zırhlı araç vardı. Zırhlı araçtan 3 el ateş edildi. (...) Ben etrafıma baktığımda kızım sırtı dönük yerdedi. Onu almaya çalışırken zırhlı araçtan ateş edildi. Komşularımdan bir kadın beyaz tülbendini yere atarak kızımın cenazesini almaya çalıştı. O esnada bizim olduğumuz yöne yönelik sürekli ateş ediliyordu. (...) Sürekli aramamıza rağmen ambulans geç geldi. Ambulans geldi, götürdü. (...) Kızımın öldürüldüğü yerde yaklaşık 20 polis bulunuyordu. Kızımın öldürüldüğü gün hiçbir çatışma yoktu." Diyarbakır Barosu Başkanı Cihan Aydın ise "Bu yaşam hakkını ortadan kaldıran bir tehdit ve cinayet. Avukatlık yasa-sının verdiği sorumlukla buradayız. Doğrudan bu olayla ilgili olarak taraf olduğumuz Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 38. maddesi gereği davaya katılma talebimiz vardır" dedi ve sanık polis memurunun tutuklanmasını talep etti. Sanık polis memurunun CMK'dan atanan avukatı Jiyan Aydın, Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi üyesi olduğunu belirterek müdafilik görevinin sonlandırılmasını talep etti. Mahkeme İHD, TİHV, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Diyarbakır Şubesi, Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi, Hak İnisyatifi Derneği, İstanbul Barosu Çocuk Hakları Merkezi, Roza Kadın Derneği'nin davaya müdahil olma, avukat Jiyan Aydın'ın davadan çekilme ve sanık polis memuru A. E.'nin tutuklanması yönündeki taleplerin tümünün reddine karar vererek duruşmayı 3 Mart 2020 tarihine erteledi.

Davanın 3 Mart 2020 tarihinde görülen duruşmasında sanık polis memuru Abdullah E. duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı ve savunma yaptı. Daha sonra bir polis memuru tanık olarak dinlendi. Tanık ifadesinde "12 Ekim 2015'te 07.00-10.00 saatleri arasında haberleşme merkezine bize ulaşan hendek kazma, silahlı çatışma gibi herhangi bir toplumsal olaya dair bir ihbar gelmedi" dedi. Savunmaların ve müşteki avukatlarının beyanlarının ardından mahkeme Abdullah E.'nin tutuklanması yönündeki talebin reddine ve sanık polis memurunun duruşmadan varestede tutulmasına karar verdi ve duruşmayı 4 Haziran 2020 tarihine erteledi.

Davanın 4 Haziran 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması Covid-19 salgını nedeniyle 24 Eylül 2020 tarihine ertelendi.

Davanın 24 Eylül 2021 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme savunmaların ardından sanık polis hakkında daha önce soruşturma izni alınmadığı için yargılamanın durdurulmasına karar verdi.

23 Kasım 2020 tarihinde, yargılamanın durdurulması kararı ile ilgili bir üst mahkeme olarak Diyarbakır 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ne yapılan itiraz reddedildi.

Medeni Yıldırım Davası

28 Haziran 2013 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Kayacık köyünde yapılan kalekol inşaatının protesto edildiği eylemde Medeni Yıldırım'ın karakoldan açılan ateş sonucu öldürülmesiyle ilgili olarak Er Adem Çiftçi hakkında Diyarbakır 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

İddianamede Adem Çiftçi'nin 'haksız tahrik altında olası kastla öldürme' suçundan 18 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

Davanın 20 Şubat 2019 tarihinde görülen duruşmasında sanık Adem Çiftçi'nin katılmadığı duruşmada mahkemenin olay anına ilişkin görüntülere dair bilirkişi raporu hazırlaması yönündeki talebine cevaben TÜBİTAK'ın bilirkişi raporunu hazırlayamayacağını mahkemeye bildirdiği öğrenildi. Daha önce TRT de imkanları olmadığı gerekçesiyle rapor hazırlayamayacağını mahkemeye belirtmişti. Mahkeme, duruşmayı 14 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Davanın 14 Mayıs 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşmasının Covid-19 salgını nedeniyle 22 Ekim 2020 tarihine ertelendi

Davanın 22 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme kararı ile duruşma salonuna gazeteci ve izleyicilerin alınmadığı öğrenildi. Sanık Adem Çiftçi duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme sanık Adem Çiftçi'nin duruşmalardan varestede tutulmasına karar vererek duruşmayı 4 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Metin Koyuncu Davası

Metin Koyuncu'nun 2011 yılında Artvin'in Hopa ilçesindeki bir protesto sırasında polis tarafından atılan gaz bombası sonucu yaşamını yitir-

mesi ile ilgili olarak aralarında Artvin İl Emniyet Müdürü Muhsin Armağan'ın da olduğu 13 polis memuru hakkında Hopa Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'taksirle ölüme neden olma' suçundan hazırlanan iddianame, Hopa 2. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 1 Ekim 2020 tarihinde kabul edildi. Hopa Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Artvin Valisi Mustafa Yemlihalıoğlu ve dönemin İçişleri Bakanı Osman Güneş hakkında ise takipsizlik kararı verdiği bildirildi. Davanın ilk duruşması 24 Aralık 2020 tarihinde görülecek.

Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecektir.

Mazlum Turan Davası

Diyarbakır Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesi, Mazlum Turan (16) isimli bir çocuğun "dur ihtarına uymadığı" gerekçesiyle polisin açtığı ateş sonrasında yaşamını yitirmesi ile ilgili Mardin 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada polis memuru Süleyman Esenboğa'ya 'silahla kasten yaralama sonucu öldürme' suçundan verilen 10 yıl hapis cezasına ilişkin istinaf başvurusunu 21 Şubat 2020 tarihinde karara bağladı.

1. Ceza Dairesi, Turan ailesinin avukatının duruşmaya katılmamasına ilişkin bildirdiği mazereti kabul etmedi. Sanığın "olay sırasında içine düştüğü hal nedeni ile kaçınılmaz bir hataya düştüğünü" belirten 1. Ceza Dairesi, sanık polis memuru Süleyman Esenboğa'ya Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun (PVSK) 16. maddesi ve Türk Ceza Kanunu'nun 30 ve 24. maddeleri ile Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 223. maddesi uyarınca ceza verilmesine yer olmadığına hükmetti.

Sürmi İnce Davası

Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi, Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde askerlerin açtığı ateş sonucu Sürmi İnce (55) adlı kişinin ölümüyle ilgili olarak Yüksekova Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada sanık Uzman Çavuş Ali Dağkiran'a verilen 3 yıl 4 ay hapis cezasına ilişkin istinaf başvurusunu 6 Mart 2020 tarihinde karara bağladı. Mahkeme Ali Dağkiran'a verilen cezayı fazla bularak bozdu ve dosyayı yeniden görülmek üzere Yüksekova Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdi. Davanın Yüksekova Ağır Ceza Mahkemesi'nde yeniden görüleceği öğrenildi.

Sürmi İnce 18 Temmuz 2016 tarihinde Hakkari Yüksekova ilçesine bağlı Büyükçiftlik beldesinde ot toplamaya giden çocuklarına yemek götürdüğü sırada askerler tarafından açılan ateş sonucu vurularak ölmüştü.

23 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme duruşmayı 27 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Davanın 27 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmasına sanık Uzman Çavuş Ali Dağkiran duruşmaya katılmadı. Mahkeme duruşmayı 21 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Abdullah Cömert Davası

Gezi Parkı eylemleri devam ederken 3 Haziran 2013 tarihinde Hatay'da katıldığı eylemde başına gaz fişegi isabet eden Abdullah Cömert'in (22) ölümüyle ilgili polis memuru Ahmet Kuş hakkında Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 'bilinçli taksirle öldürmek' suçundan verilen 6 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası Yargıtay tarafından 12 Mart 2020 tarihinde onandı. Cezanın kesinleşmesi üzerine sanık polis memuru Ahmet Kuş'un tutuklanarak cezaevine konulduğu öğrenildi.

Ahmet Kuş'a 'kastın aşılması suretiyle öldürmek' suçundan Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen 13 yıl 4 ay hapis cezası Yargıtay 1. Ceza Dairesi tarafından bozulmuş ve dava yeniden görülmüştü.

İpek Er Davası

Uzman Çavuş Musa Orhan hakkında İpek Er isimli bir çocuğa cinsel saldırıda bulunarak intihara sürüklediği gerekçesiyle Siirt 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesi 2020 yılı içinde başlandı.

Musa Orhan isimli uzman çavuşun cinsel saldırısına maruz kalan İpek Er isimli çocuk, olayın ardından intihar girişiminde bulunmuş ve tedavi gördüğü hastanede 18 Ağustos 2020 tarihinde yaşamını yitirmişti. İpek Er'in yaşamını yitirmesi üzerine 18 Ağustos 2020 tarihinde tutuklanan Musa Orhan, avukatının yaptığı itiraz üzerine 25 Ağustos 2020 tarihinde tahliye edilmişti.

İddianamede Musa Orhan'ın 'nitelikli cinsel saldırı' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Davanın ilk duruşması 16 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkemenin Covid-19 salgını nedeniyle

duruşma salonuna gireceklerin sayısına kısıtlama getirdiği için 46 avukat ve gazetecinin duruşma salonuna alınmadığı öğrenildi. Sanık Musa Orhan duruşmaya Ankara'dan SEGBİS aracılığıyla katıldı. Musa Orhan'ın savunma yapmadığı ve susma hakkını kullandığı öğrenildi.

İpek Er'in ailesi ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın davaya katılımı kabul eden mahkeme, barolar, hak örgütleri ve kadın derneklerinin davaya müdahil olma taleplerinin ve Musa Orhan'ın tutuklanması yönündeki talebin reddine karar verdi. Mahkeme duruşmayı 25 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Cihan Can Davası

Polis memuru H. A. hakkında Cihan Can'ın ölümüne neden olduğu gerekçesiyle Diyarbakır 11 Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde başlandı.

Cihan Can isimli kişi, 27 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'da Turgut Özal Bulvarı'nda H. A.'nın sürdürdüğü polis aracının çarpması sonucu yaşamını yitirmişti.

Davanın ilk duruşması 16 Ekim 2020 tarihinde görüldü. H. A. duruşmaya Sivas'tan SEGBİS aracılığıyla katıldı ve savunma yaptı. H. A.'nın savunmasında "olay günü hava yağışlı ve karanlıktı, trafiğin yoğun olduğunu sokağı döndüğüm anda arabada sarsıntı meydana geldiğini hissettim ve yakında fırın olması nedeniyle sarsıntının odundan kaynaklandığını düşündüm. Birincisinden daha büyük ikinci sarsıntıda aracı durdurdum, aşağı indiğimde ise bir şahsı aracın arka tekerliğinin altında yatar vaziyette gördüm. Olayın verdiği korkuyla aracımı 3 metre daha ileri götürdüm. Olay tarihinde hızım çok düşüktü, üzerime atılı suçlamayı bu şekilde kabul ediyorum" dediği öğrenildi. Can ailesinin avukatı ise iddianamenin iadesini ve mahkemenin görevsizlik kararı vererek dosyanın Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesini talep etti. Mahkemenin müşteki avukatın taleplerine ilişkin sözlü beyanda bulunmasına izin vermediği ve avukata "Seni buradan dinlemeyeceğim (...) Taleplerin varsa yazılı sun. Ben yargılamayı bu şekilde yapacağım" dediği öğrenildi. Mahkeme, görevsizlik kararı verilerek dava dosyasının Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesi talebinin reddine karar vererek duruşmayı 15 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Tahir Elçi Davası

Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi'nin 28 Kasım 2015 tarihinde Diyarbakır'da öldürülmesiyle ilgili polis memurları S. T., F. T., mesleğinden ihraç edilmiş polis memuru M. B. ve firari sanık U. Y. hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde başlandı.

İddianamede sanık 3 polis memurunun 'bilinçli taksirle ölüme sebebiyet verme' suçundan 2 yıldan 6 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları istenmektedir. PKK üyesi olduğu iddia edilen U. Y.'nin ise 'kasten öldürme', 'olası kast ile öldürme', '6136 sayılı yasaya muhalefet', 'devletin birliğini ve ülkenin bütünlüğünü bozma', 'mala zarar verme' suçlarından toplam 3 kez ağırlaştırılmış müebbet hapis ve 45 yıl hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

Davanın ilk duruşması 21 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme kararı ile İhlas Haber Ajansı, Anadolu Ajansı, Demirören Haber Ajansı ve Deutsche Welle muhabirleri dışındaki gazetecilerin mahkeme salonuna alınmadığı öğrenildi. Sanık polis memurları duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme sanıkların duruşmada hazır edilmesi yönünde Elçi ailesinin talebini reddederek sanıkların SEGBİS aracılığıyla duruşmaya katılabileceğine karar verdi. Mahkeme, Elçi ailesinin avukatlarının yaptığı usule aykırılık itirazına rağmen hakim olmadan sanıkların savunmalarının SEGBİS aracılığıyla alınabileceğine hükmetti. Mahkeme, Tahir Elçi'nin eşi Türkan Elçi'nin beyanda bulunmasına izin vermedi. Mahkeme, Elçi ailesinin avukatların reddi hakim talebini bir üst mahkeme olarak Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdi ve duruşmayı 3 Mart 2021 tarihine erteledi.

Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi'nin öldürülmesiyle ilgili Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada Elçi ailesinin avukatları tarafından yapılan reddi hakim talebini bir üst mahkeme olarak değerlendiren Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 16 Kasım 2020 tarihinde talebin reddine karar verdiği öğrenildi.

Festus Okey Davası

Nijerya vatandaşı Festus Okey'in 20 Ağustos 2007 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde gözaltına

alındıktan sonra Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde yaşamını yitirmesiyle ilgili sanık polis memuru Cengiz Yıldız hakkında İstanbul 21. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

İstanbul 21. Ağır Ceza Mahkemesi, 13 Aralık 2011 tarihinde sanık polis memuru Cengiz Yıldız'ın 'taksirle öldürmek' suçundan 4 yıl 2 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına hükmetmişti. Yargıtay 1. Ceza Dairesi, Festus Okey'in ailesinin avukatlarının müdahillik talebinin reddedilmesini usule aykırı bularak, yeniden yargılama yapılması için dosyayı mahkemeye göndermişti. 5 Haziran 2014 tarihinde yeniden görülen duruşmada mahkeme, kararında direnmiş Yargıtay 1. Ceza Dairesi, kararın bozulmasına ve davanın yeniden görülmesine hükmetmişti.

Davanın 4 Kasım 2020 tarihinde görülen duruşmasında esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı sanık polis memurunun 'taksirle öldürmek' suçundan 2 yıldan 6 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 17 Mart 2021 tarihine erteledi.

Serkan Ünal Davası

Polis memuru M. U. hakkında Serkan Ünal isimli kişinin ölümüyle ilgili Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 1 Aralık 2020 tarihinde görüldü.

Hakkında verilen tutuklama kararı sonrasında sağlık kontrolü için götürüldüğü Adana Devlet Hastanesi'nden kaçmaya çalıştığı iddia edilen Serkan Ünal polis memuru M. U. tarafından sırtından vurulmuştu. Açılan davada mahkemenin verdiği beraat kararı Yargıtay tarafından bozulmuştu.

Mahkeme polis memuru M. U.'yu 'taksirle öldürme' suçundan 1 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve cezaı erteledi.

Gökhan Açikkollu'nun Ölümüyle İlgili Takipsizlik Kararı

Gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalan Gökhan Açikkollu'nun 5 Ağustos 2016 tarihinde gözaltındayken yaşamını yitirmesiyle ilgili olarak İstanbul Cumhuriyet Başsavcılı-

ğının kovuşturmaya yer olmadığı kararı verdiği 17 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi. Basında yer alan haberde savcılığın Gökhan Açikkollu'nun gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı yönünde beyanda bulunan şahitleri dinlemediği, Gökhan Açikkollu'nun gözaltında tutulduğu 13 güne ilişkin kamera kayıtlarını incelemeyeceği, ölümünden sonra hazırlanan ek otopsi raporunu deliller arasında değerlendirmeyeceği iddia edildi.

KHK ile ihraç edilen öğretmen Gökhan Açikkollu yaşamını yitirmesinden sonra 7 Şubat 2018 tarihinde görevine iade edilmişti.

Fatma Elarslan'ın Ölümüne İlişkin "Kovuşturmaya Yer Olmadığı" Kararı

5 Temmuz 2020 tarihinde, Fatma Eraslan (13) isimli çocuğun Şırnak'ın İdil ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında yaşamını yitirmesiyle ilgili olarak başlatılan soruşturmada Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı'nın "kovuşturmaya yer olmadığı" kararı verdiği öğrenildi.

Savcılık kararında "Güvenlik güçleri ile yapılan çatışmalara katıldığı, güvenlik güçlerine karşı silahlı faaliyet gösterdiği esnada güvenlik güçlerince öldürüldüğü değerlendirilmiştir [...] kolluk kuvvetlerinin yetkili bir merciden almış oldukları hukuka uygun bir emri yerine getirdikleri değerlendirilmiştir" şeklinde ifadeler yer aldığı bildirildi.

Savcılık kararına ilişkin Şırnak Sulh Ceza Hakimliği'ne yapılan itirazın da reddedildiği öğrenildi.

Nusaybin'de Sokağa Çıkma Yasağı Sırasında Yaşamını Yitiren Sivil Kişilerle İlgili Soruşturma

Nusaybin'de ilki 1 Ekim 2015 tarihinde olmak üzere 8 kez ilan edilen sokağa çıkma yasakları sırasında yaşamını yitiren 24 sivil kişiye ilişkin soruşturmada Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 27 Kasım 2020 tarihinde daimi arama kararı verildiği öğrenildi. Daimi arama kararı, faili belli olmayan veya belli olduğu halde yapılan araştırmalara rağmen açık kimlikleri tespit edilemeyen suçlar ile ilgili soruşturmanın bitirilmeyip belli aralıklarla kolluk birimlerinin ilgili Başsavcılığa bilgi vermesini öngörmektedir.

1.13.2. Doksanlar Faili Meçhul, Yargısız İnfaz Davaları

2020 yılının içinde 3 davanın görülmesine devam edildi. Karara bağlanmayan davaların görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecektir. Daha önce karara bağlanmış 1 davada ise Anayasa Mahkemesi yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edildiğine hükmetti. 1993 yılında Mardin’de 7 kişinin ölümüyle ilgili açılan soruşturmada savcılık kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verdi.

Mehmet Sincar Davası

Demokrasi Partisi (DEP) Batman milletvekili Mehmet Sincar’ın 4 Eylül 1993 tarihinde öldürülmesiyle ilgili Cihan Yıldız isimli kişinin Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi’nde yeniden yargılandığı davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

Mehmet Sincar’ın öldürülmesiyle ilgili açılan davada Cihan Yıldız’a verilen müebbet hapis cezasına ilişkin yeniden yargılama talebiyle Anayasa Mahkemesi’ne yapılan bireysel başvuru kabul etmiş ve Cihan Yıldız’ın tahliyesine karar vermişti. Davanın yeniden görülmesine 2 Ekim 2019 tarihinde yeniden başlanmıştı.

Davanın 10 Şubat 2020 tarihinde görülen duruşmasında Mehmet Sincar’ın oğlu Ferhat Sincar’ın davaya katılma talebini kabul eden mahkeme, sanık Cihan Yıldız’ın tutuklanması yönündeki talepleri reddederek duruşmayı 22 Haziran 2020 tarihine erteledi.

22 Haziran 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşma Covid-19 salgını nedeniyle görülmeden 2 Kasım 2020 tarihine ertelendi.

Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecektir.

Kulp Davası

Anayasa Mahkemesi (AYM), 24 Aralık 1991 tarihinde Diyarbakır’ın Kulp ilçesinde yaşamını yitiren PKK militanlarının cenaze töreni sırasında güvenlik kuvvetlerinin açtığı ateş sonucu 7 kişinin yaşamını yitirmesi ile ilgili Kulp Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından verilen kovuşturmayaya yer olmadığı kararına ilişkin yapılan bireysel başvuruyu karara bağladı. 9 Ocak 2020 tarihli karar 19

Şubat 2020 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlandı. Kovuşturmayaya yer olmadığı kararı ile yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edildiğine hükmeden AYM, kararda etkili soruşturma yükümlülüğünün ihlal edilmesinden doğan sonuçların ortadan kaldırılması için yeniden soruşturma yapılmak üzere, kararın bir örneğinin Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı’na gönderilmesine hükmetti. AYM ayrıca başvurucular Şeyhmus Bulut, Mukadder Okut ve Dilek Bingöl’e müştereken net 40.000 TL; başvurucular Salahattin Altın ile Şehmus Altındağ’a ayrı ayrı net 40.000 TL manevi tazminat ödenmesine hükmetti.

Karar sonrası aralarında dönemin alay komutanı İsmet Yediyıldız’ın da olduğu 37 asker hakkında soruşturmanın yeniden açılacağı öğrenildi.

Dargeçit JİTEM Davası

Mardin’in Dargeçit ilçesinde 29 Ekim 1995 ve 8 Mart 1996 tarihleri arasında gözaltına alınan 3’ü çocuk 8 kişi ile onların ailelerine bilgi verdiği iddia edilen Uzman Çavuş Bilal Batır’ın kaybedilmesine ilişkin olarak 18 kişi hakkında ‘taammüden öldürme’ iddiasıyla Adıyaman 1. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

Davanın 9 Mart 2020 tarihinde görülen duruşmasında tanık olarak dinlenmesi beklenen dönemin Dargeçit Cumhuriyet Savcısı Ahmet Kul’un adresinin tespiti için yazılan yazılara olumlu cevap gelmediği öğrenildi. Tanık ifadelerinin ardından mahkeme duruşmayı 29 Haziran 2020 tarihine erteledi.

Davanın 29 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme duruşmayı 2 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Davanın 2 Kasım 2020 tarihinde görülen duruşmasında tanık olarak dinlenmesi beklenen dönemin Dargeçit Cumhuriyet Savcısı Ahmet Kul’un adresinin tespiti için yazılan yazılara olumlu cevap gelmediği öğrenildi. Tanık ifadelerinin ardından mahkeme, Ahmet Kul’un adresinin araştırılması için kolluk güçlerine müzekkere yazılmasına karar vererek duruşmayı 29 Mart 2021 tarihine erteledi.

JİTEM (Diyarbakır)/ Musa Anter Davası

Musa Anter’in 1992 yılında Diyarbakır’da öldürülmesi ve Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele (JİTEM) adına Diyarbakır’da yürütülen faaliyetle-

re dair Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi. Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen ve "JITEM Ana Davası" olarak bilinen dava ile Musa Anter'in öldürülmesine ilişkin dava Yargıtay'ın 29 Ocak 2016 tarihli kararıyla birleştirilmişti.

Davanın 24 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmasında Nuri Sınır tanık olarak dinlendi. Mahkeme duruşmayı 21 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Davanın 21 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmasında Antalya İl Jandarma Komutanlığı'nda görev yapan Mustafa Başoğlu tanık olarak dinlendi. Mahkeme duruşmayı 20 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Mardin'de 1993 Yılında Yaşamını Yitiren Kişiler İle İlgili Soruşturma

1 Temmuz 2020 tarihinde, Mardin'in Dargeçit ilçesine bağlı Çelik kırsal mahallesinde 3 Temmuz 1993 tarihinde 7 kişinin öldürülmesiyle ilgili olarak dönemin Dargeçit İlçe Jandarma Komutanı Ali Tapan hakkında 1 Kasım 2013 tarihinde başlatılan soruşturmaya ilişkin Dargeçit Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "kovuşturmaya yer olmadığı" kararı verildi.

Başsavcılık, soruşturmayı başlatan Özel Yetkili Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, olayın insanlığa karşı suç olması nedeniyle zamanaşımına uğramayacağı yönündeki kararına ilişkin olarak "Türk Ceza Hukuku bakımından 1 Haziran 2005 tarihinden önce işlenmiş bir fiil için insanlığa karşı suç oluşturduğu iddiasında bulunmanın ve zamanaşımı işlememesinin hukuken mümkün olmadığını" belirtti.

Başsavcılık, kararında yaşamını yitiren kişileri PKK milisleri olarak tanımladı ve yakınlarının ifadelerinin ise soyut olduğunu belirtti. Ayrıca olayın yaşandığı tarihte köylülerin şikâyetçi olmamalarını da gerekçe olarak sundu.

3 Temmuz 1993 tarihinde Çelik köyüne gelen güvenlik güçleri Ahmet Kavakçıoğlu, Mehmet Kavaçoğlu, Alaattin Acar, Fahrettin Acar, Mahmut Erol, Süleyman Erol ve Zülfer Akkurt'u öldürmüş ve daha sonra köyü yakmıştı. Özel Yetkili Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma, özel yetkili mahkemelerin ve savcılıkların kapatılması üzerine Dargeçit Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmişti.

1.13.3. Bombalı ve Silahlı Saldırı Davaları

2020 yılı içinde önceki yıllarda gerçekleştirilen bombalı ve silahlı saldırılar ile ilgili olarak açılan 5 davanın görülmesine devam edildi. 1 davada mahkeme kararını açıkladı. Mahkemenin kararını açıklamadığı 4 davanın ise görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecektir.

Suruç Katliamı Davası

20 Temmuz 2015 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde gerçekleştirilen ve 33 kişinin yaşamını yitirdiği bombalı saldırı ile ilgili Urfa 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

Davanın 31 Ocak 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme olay yerinde elinde IŞİD bayrağı ile fotoğraf çektiği için gözaltına alınıp daha sonra serbest bırakılan Abdullah Ömer Arslan'ın tutuklanması ve yargılamanın insanlığa karşı suç kapsamında devam etmesi taleplerini reddetti ve duruşmayı 20 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Davanın 20 Mayıs 2020 tarihinde görülen duruşmasına davanın tutuklu sanığı Yakup Şahin duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme olay anında IŞİD bayrağıyla yakalandığı iddia edilen Abdullah Ömer isimli kişinin tutuklanması yönünde müşteki avukatların yaptığı talebin reddine karar vererek duruşmayı 18 Ağustos 2020 tarihine erteledi.

Davanın 18 Ağustos 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu'nun dinlenmesi ve saldırı ile ilgili tanık olarak ifadesi alınan imam Abdullah Ömer Arslan'a dair soruşturma dosyasının dava dosyası ile birleştirilmesi yönündeki talepleri reddetti ve duruşmayı 16 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Davanın 16 Kasım 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme olay yerinde elinde IŞİD bayrağı ile fotoğraf çektiği için gözaltına alınıp daha sonra serbest bırakılan Abdullah Ömer Arslan ile ilgili takipsizlik kararı verildiğini açıkladı. Mahkeme müşteki avukatların dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu'nun dinlenmesi yönündeki talebini reddederek duruşmayı 9 Şubat 2021 tarihine erteledi.

10 Ekim Ankara Katliamı Davası

10 Ekim Ankara Katliamı ile ilgili 16 firari sanık ve Erman Ekici hakkında Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

10 Ekim Ankara Katliamı ile ilgili açılan davanın 3 Ağustos 2018 tarihinde görülen karar duruşmasında 19 sanık çeşitli suçlardan değişen oranlarda hapis cezası ile cezalandırılmış ve 16 firari sanığın dosyaları ayrıldı.

Davanın 13 Şubat 2020 tarihinde görülen duruşmasını Avrupa Parlamentosu üyesi Özlem Demirel'in takip etmesine mahkeme tarafından izin verilmediği öğrenildi. Tanık ifadelerinin ardından mahkeme Erman Ekici'nin tutukluluk halinin devamını karar verdi ve duruşmayı 8 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Davanın 8 Mayıs 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması Covid-19 salgını nedeniyle 18 Temmuz 2020 tarihine ertelendi.

Davanın 10 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme Suriye'deki kamplarda bulunan sanıklardan Mustafa Delibaşlar, Fadile Delibaşlar, Cebail Kaya ve İlhami Balı hakkında Adalet Bakanlığı'na yeniden müzekkere yazılmasına karar verdi ve duruşmayı 21 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Davanın 21 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme 16 firari sanık hakkında İnterpol vasıtasıyla kırmızı bülten ile aralanmalarının sağlanması hususunda ve Suriye'deki kamplarda bulunan sanıklardan Mustafa Delibaşlar, Fadile Delibaşlar, Cebail Kaya ve İlhami Balı hakkında Adalet Bakanlığı'na yeniden müzekkere yazılmasına, sanık Yunus Durmaz ile ilgili iletişim kayıtlarının Gaziantep 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nden istenmesine, emniyete ait konuşma kayıtlarında IŞİD'in Türkiye sorumlusu olarak belirtilen Ebu Zeynep ismiyle hitap edilen kişi hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmasına, Erman Ekici'nin tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 15 Aralık 2020 tarihine erteledi.

Davanın 15 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme Erman Ekici'nin dijital materyallerine ilişkin bilirkişi raporunun getirilmesi için Gaziantep Ağır Ceza Mahkemesi'ne ve tanık

Büşra Şahin'in dinlenmesi için Emniyet Müdürlüğü'ne müzekkere yazılmasına, Erman Ekici'nin tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 10 Mart 2020 tarihine erteledi.

Diyarbakır 5 Haziran Davası

Diyarbakır'da 5 Haziran 2015 tarihinde HDP tarafından düzenlenen mitinge yönelik bombalı saldırıyla ilgili olarak, 19 polis hakkında 'görevi kötüye kullanmak' iddiasıyla Diyarbakır 14. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

Davanın 5 Mart 2019 tarihinde görülen duruşmasına sanık polis memurları katılmadı. Müşteki beyanlarının ardından mahkeme duruşmayı 10 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

Reina Katliamı Davası

"Reina katliamı" olarak bilinen, 1 Ocak 2017 tarihinde İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde bir eğlence merkezine düzenlenen ve 39 kişinin öldüğü saldırıyla ilgili olarak İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

Davada 18'si tutuklu 58 sanık yargılanmaktadır.

Davanın 27 Ocak 2020 tarihinde görülen duruşmasında esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, saldırıyı gerçekleştiren Abdulkadir Masharipov'un 39 kişiyi kasten öldürme ve anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs, 79 kişiyi kasten öldürmeye teşebbüs, ruhsatsız silah bulundurma suçlarından 40 kez ağırlaştırılmış müebbet ve 1583 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılmasını talep etti. Savcı 1 sanığın Abdulkadir Masharipov'a yardım suçundan 632 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını, 44 sanığın örgüt üyesi olma suçundan 18 yıla hapis cezası ile cezalandırılmasını, 11 sanık hakkında beraat kararı verilmesini ve 1 sanığın dosyasının ise ayrılmasını istedi. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu sanıkların bu hallerinin devamına karar verdi ve duruşmayı 23 Mart 2020 tarihine erteledi.

Davanın 23 Mart 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması Covid-19 salgını nedeniyle görülmedi.

Davanın 19 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmasında savunmaların ardından mahkeme 1 tutuklu sanığın tahliyesine diğer tutuklu sanıkların bu hallerinin devamına karar verdi ve duruşmayı 7 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Davanın karar duruşması 7 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, saldırıyı gerçekleştiren Abdulkadir Masharipov'un 39 kişiyi 'kasten öldürme' ve 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs', 79 kişiyi 'kasten öldürmeye teşebbüs' suçlarından 40 kez ağırlaştırılmış müebbet ve 1368 yıl hapis ve 375 bin lira adli para cezası ile cezalandırdı. Mahkeme İlyas Mamaşaripov isimli sanığı Abdulkadir Masharipov'a yardım suçundan 1432 yıl ve 'Anayasa'yı ihlal' suçundan 20 yıl hapis cezası ile; 44 kişinin 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay ile 12 yıl arasında değişen hapis cezaları ile cezalandırılmasına; 11 sanığın tüm suçlardan beraatına ve 1 sanık hakkında dosyanın ayrılmasına karar verdi.

Sivas Katliamı Davası

Sivas Katliamı davasında dosyaları ayrılan 3 firari sanık (Eren Ceylan, Murat Sonkur ve Murat Karataş) hakkında Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme müşteki avukatlarının Vatan Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek ve yazar Ahmet Nesin'in tanık olarak dinlenmesi taleplerini reddetti, sanıklar hakkında yakalama kararının devamına hükmetti ve duruşmayı 20 Ocak 2021 tarihine erteledi.

1.13.4. Cezaevleri ile İlgili Davalar

2020 yılı içinde 1 davanın görülmesine devam edildi.

Cezaevi Katliamları Davası

F Tipi cezaevlerine geçişleri sağlamak ve açlık grevlerine son vermek amacıyla, 19 Aralık 2000'de 20 cezaevinde düzenlenen ve 32 kişinin öldürüldüğü "Hayata Dönüş" adı verilen operasyon sırasında, Bayrampaşa Cezaevi'nde 12 kişinin ölümü ve 29 kişinin yaralanmasıyla ilgili olarak, dönemin Jandarma Komutanlığı'nda görevli 196 kişi hakkında Bakırköy 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Duruşmada dönemin Jandarma Genel Komutanlığı Harekat Şube Müdürü Kubilay Aktaş tanık olarak dinlendi. Mahkeme duruşmayı 4 Haziran 2020 tarihine erteledi.

Davanın 4 Haziran 2021 tarihinde görülmesi gereken duruşması Covid-19 Salgını nedeniyle görülmeden 12 Kasım 2020 tarihine ertelendi.

12 Kasım 2020 tarihinde görülen duruşmaya Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek sadece 1 gazetecinin alındığı öğrenildi. Duruşmada, sanıkların savunmalarının yanı sıra dönemin İstanbul Jandarma Komutan Yardımcısı Mehmet Ay tanık olarak dinlendi. Mahkeme duruşmayı 3 Mart 2021 tarihine erteledi.

2. KİŞİ GÜVENLİĞİ

2020 yılı, işkence ve diğer kötü muamele, kaçırılma ve zorla kaybetme açısından yoğun hak ihlallerinin tespit edildiği bir yıl olmuştur. Bu bölümde verilen hak ihlallerine kolluk kuvvetleri tarafından barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşlerine dönük yapılan müdahaleler sırasında uygulanan fiziksel şiddet, işkence ve kötü muamele dahil değildir.

Ayrıca mevcut siyasal konjonktürde basın içinde bulunduğu durum nedeniyle çok az sayıda basın kurumu için kolluk kuvvetleri kaynaklı fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele iddiaları haber niteliği taşımaktadır. Tersine, birçok örnekte, iktidara yakın basın kurumlarının polis şiddetini, işkenceyi ve kötü muameleyi adeta meşrulaştıracak tarzda yayın yaptığı görülmektedir.

Bunun yanı sıra, özellikle açık alanda meydana gelen olaylarda görüntü kaydeden gazetecilere ve vatandaşlara yönelik müdahaleler ve kaydedilen görüntülerin zorla silinmesi de Türkiye’de işkence ve kötü muamelenin üstünün örtülmesi açısından bir diğer önemli konudur.

Covid-19 salgınıyla mücadele bir toplum sağlığı sorunu değil bir güvenlik sorunu olarak ele alındığından salgına yönelik önlemler kapsamında ilan edilen sokağa çıkma yasaklarına uymadıkları, maske takmadıkları, sosyal mesafe kuralını ihlal ettikleri gibi gerekçelerle çok sayıda kişi de sokakta kolluk kuvvetlerinin şiddetine, işkence ve diğer kötü muamelesine maruz kalmıştır.

Tüm bunlar bir arada değerlendirildiğinde, Türkiye’de işkence ve kötü muamele gerçeğinin burada tespit edilenden çok daha yaygın ve sistematik olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Kolluk kuvvetleri, zabıta ve özel güvenlik güçlerinin neden olduğu hak ihlallerinin temel nedenlerinden başında cezasızlık politikası gelmektedir. Son yıllarda giderek daha da yaygınlaşmasına rağmen işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin açılan davaların sayısı çok azdır. Birçok örnekte kamuoyuna yansıdığı için sorumlular hakkında idari ve adli soruşturma açıldığı açıklanmakta ama daha sonra bu soruşturmalar sonucu sorumlular cezalandırılmamaktadır. Birçok örnekte yapılan şikâyetlere ilişkin takipsizlik kararı verildiği veya valilerin soruşturma için izin vermediği görülmektedir.

Bunun tersine işkence ve kötü muamele iddialarını gündeme getiren gazetecilere, avukatlara ve insan hakları savuncularına adli soruşturma ve kovuşturmalar açılmaktadır. Van’da 2 kişinin helikopterden atılması sonucu bir kişinin öldüğü ve bir kişinin ise yaralandığı olayı haberleştiren gazetecilerin tutuklanması iktidarın işkence ve kötü muameleye iddiaları karşısındaki tutumunu ortaya koyması açısından tipik bir örnektir.

Dahası, en önemli denetim kurumu olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin verilen soru ve araştırma önergelerinin, önergelere geçen işkence sözcüğü “yaralayıcı oluğu” gerekçesiyle reddedilmesi de bu durumun bir diğer yönüdür.

3 <https://tihv.org.tr/basin-aciklamalari/turkiye-insan-haklari-vakfi-ve-insan-haklari-dernege-siddete-karsi-tutum-belgesi/>

2.1. İŞKENCE ve DİĞER KÖTÜ MUAMELE

2020 yılı içinde tespit edilen en az 140 ayrı olayda en az 404 kişi işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalmış ve en az 86 kişi yaralanmıştır. Tespit edilen bu 139 olayın 22'si ev baskınları sırasında, 86'sı açık alanlarda ve 31'i resmi gözaltı merkezlerinde meydana gelmiştir. 1 olayda ise zorunlu askerlik görevini yapan 1 kişi işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalmıştır. 140 olayın 109'unda işkence ve diğer kötü muamelenin faili polistir. 13 olayda asker, 10 olayda bekçi, 7 olayda zabıta/özel güvenlik ve 1 olayda ise korucudur. En az 19 olayda ise kişiler polisin veya kendini polis/istihbaratçı olarak tanıtan kişilerin ajan olmaları yönünde baskılarına ve tehditlerine maruz kalmıştır.

5 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Sultangazi ilçesinde gözaltına alınan Deniz Aydın ve Taylan Gültekin isimli 2 kişinin götürüldükleri polis karakolunda işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Deniz Aydın ve Taylan Gültekin'in maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muameleyi belgeleyen tıbbi rapor aldıkları ve konuyla ilgili suç duyurusunda bulunacakları öğrenildi.

Selahaddin Çoban isimli bir kişinin 20 Ocak 2020 tarihinde Ankara'daki bir alışveriş merkezinin çıkışında sivil polislerin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Selahaddin Çoban, maruz kaldığı polis şiddeti hakkında şu açıklamayı yaptı: "Bugün öğle vakitlerinde Ankara'da alışveriş merkezinde çıkarken 4 sivil polisin saldırısına uğradım. Yüzüme kafa atıldı, tekmelendim, ayaklarıma basıldı, hakarete uğradım. Telefonumu zorla benden aldılar, içeriğine bakmak istediler şifreyi vermeyince tehdit ettiler. Ters kelepçe yapıp, bileklerimde kan akışını bloke ettiler. Anayasal haklarımdan bahsettiğim de bana Anayasa'nın olmadığını söylediler. Güvenlik Şube'ye götürüldüm, bir polis memuru gözaltında olmadığımı, sadece ifademi alacaklarını söyledi. Katılmadığım bugünkü yürüyüş gerekçe gösterildi." Selahaddin Çoban'ın daha sonra serbest bırakıldığı bildirildi.

Kaldıraç dergisi okuru olduğu bildirilen Alican Aygün isimli kişinin 20 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'da oturduğu evin önünde yolunu kesen polisler tarafından "çoluğun çocuğun var, aklını başına al" denilerek tehdit edildiği öğrenildi.

20 Ocak 2020 tarihinde Adana'nın Seyhan ilçesinde 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla gözaltına alınan F. Ç. (15, e) isimli bir çocuğun götürüldüğü Denizli Karakolu'nda ajanlık dayatmasını bunu kabul etmediği için polisin fiziksel şiddetine maruz

kaldığı öğrenildi. F.Ç., maruz kaldığı polis şiddeti ile ilgili basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Beni araç içinde dövmeye başladılar. Karakola gittik. Polisler, hakkımda ihbar olduğunu söyledi. Daha öncede polislerce gözaltına alınıp darp edilmiştim. Polisler bana, 'Mahallede kim duvar yazılmaları yapıyor. Bizim ajanımız ol. Yoksa cebine uyuşturucu koyar cezaevine göndeririz' dedi. Kabul etmedim. Sandalyeyi belime vurdular. Denizli Karakolu içerisinde bulunan TEM odasında bu olaylar oldu. Başka bir polis de çay içerken, çayı alıp yüzüme döktü. Daha sonra Emniyet Müdürlüğü'ne götürdüler. Orada saatlerce ayakta bekletiler. Orada da bu dayatmalar devam etti. Polisler, 'Senin peşini bırakmayacağız' dedi. İşlemlerimin ardından adli tıpa götürüldüm. Doktor odasına polisle beraber girdik. Polis beni tekrardan darp eder diye maruz kaldıklarımı anlatamadım. Doktor beni muayene etmedi. Kağıdı imzaladık ve çıktık. Mahkemeye çıkarılıp serbest bırakıldım. Korktuğum için darp raporu alamadım. Mahalleye gelip beni yine sormuşlar. Baskılardan ötürü endişeliyim. Maruz kaldıklarımın dair suç duyurusunda bulunmayı düşünüyorum."

Gözaltında maruz kaldığı şiddeti ve ajanlık dayatmasını gazetecilere anlattığı gerekçesiyle F. Ç. (15, e) isimli çocuğun Adana'nın Seyhan ilçesindeki Denizli Mahallesi'nde 27 Ocak 2020 tarihinde polis tarafından durdurulduğu ve F. Ç.'nin bir kez daha polisin sözlü ve fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldığı şiddet sonucunda F. Ç.'nin kaşında açılma meydana geldiği bildirildi. 20 Ocak 2020 tarihinde Adana'nın Seyhan ilçesinde 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla gözaltına alınan F. Ç. götürüldüğü Denizli Karakolu'nda ajanlık yapmaya zorlanmış, bunu kabul etmediği için polisin fiziksel şiddetine maruz kalmıştı.

30 Ocak 2020 tarihinde, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde soyadı öğrenilemeyen Ada isimli bir trans kadının, yanındaki arkadaşının kimlik kontrolü sonrasında gözaltına alınmak istenmesine karşı çıktığı gerekçesiyle polislin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Trans kadının karakola giderek sorumlu polis hakkında şikayetçi olduğu bildirildi. Polis şiddetini görüntüleyen ve ismi öğrenilemeyen Jinnews muhabirinin de karakola götürüldüğü ve çektiği görüntüler izlendikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

1 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Fatih ilçesinde bir parkta üstünü aramak isteyen bekçilere itiraz ettiği gerekçesiyle Ş. Ç. isimli bir kişinin fiziksel şiddete maruz kaldığı ve daha sonra park demirlerine kelepçelendiği öğrenildi. Bekçilerin fiziksel şiddetine ait görüntüler basına yansıdı. Görüntülerde bu kişinin bekçilere "bileğimi kırdınız" dediği görülmektedir. İstanbul Emniyet Müdürlüğü, söz konusu olayla ilgili bir açıklama yaparak Ş. Ç.'nin kaçtığı ve bekçilere mukavemette bulunduğunu belirtti.

8 Şubat 2020 tarihinde Erzurum'un Karayazı ilçesine bağlı Çavuş Köyü'nde bulunan bir eve güvenlik güçleri tarafından yapılan baskın sırasında evde yaşayan 3 kişinin (İrfan Arslan, Şevin Arslan ve Halis Arslan) işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kaldığı öğrenildi. Söz konusu haberlerde işkence ve kötü muamele sonucu sağlık durumu kötüleşen İrfan Arslan isimli kişinin ilk önce Karayazı Devlet Hastanesi'ne, oradan da ambulansla Erzurum'a götürüldüğü bildirildi. Baskın sonrasında Şevin Arslan ve Halis Arslan'ın gözaltına alındığı ve Erzurum İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. İrfan Arslan'ın 11 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüte yardım etmek' iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Diğer 2 kişi (Şevin Arslan ve Halis Arslan) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Basında yer alan haberlerde baskın sırasında maruz kaldığı işkence ve kötü muamele sonucu hastaneye kaldırılan İrfan Arslan'ın iki kaburgasının kırık olduğu ve alın, burun ve kafasında kesikler bulunduğu ifade edilmektedir.

HDP Üst Kurul Delegatesi Saim Serin'in 9 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da, belediye otobüsünden indikten sonra kendilerini polis olarak tanıtan kişilerin ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Saim Serin basında yer alan açıklamasında şunları belirtti:

"Otobüsün Kızılay'a gitmesi gerekirken, Beşevler'e gitti. Otobüs şoförü 'burası son durak' diyerek inmeme istedi. Ben de 'herhalde yanlış arabaya bindim' diye düşünerek indim. Numarayı kontrol ettim, yanlış binmemiştim. Otobüsün üzerinde 286 yazıyordu. Tam o esnada kendilerini polis olarak tanıtan iki kişi yanıma yaklaştı ve benimle sohbet etmek istediklerini söylediler. Ben kendileriyle konuşmak istemediğimi söylememe rağmen zorla bir kafeye götürdüler. Kafede bana HDP ile ilgili sorular sordular. 'Sen HDP yöneticilerinden kimi tanıyorsun', 'kim ne ile uğraşıyor', 'şimdi niye yöneticilik yapmıyorsun' ve 'niye HDP üyesisin' gibi onlarca soru sordular (...) Bana telefon numarası verdiler ve ne zaman istersen kendilerini arayabileceğimi söylediler. Son olarak kalkmadan önce bana 'çocukların okul okuyor yaşları küçük, her türlü yardımcı oluruz' dediler."

11 Şubat 2020 tarihinde, Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde bulunan bir eve baskın düzenleyen polislin evde bulunan T. T. (17, e) isimli bir çocuğu gözaltına aldığı öğrenildi. Baskın sırasında polislin, T. T.'nin ve evde bulunan 3 yaşındaki bir bebeğin başına silah dayadığı bildirildi. T. T.'nin aynı gün içinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. T. T.'nin annesi basında yer açıklamasında şunları belirtti: "Kapı zili çaldı. Polis baskınlarında, kapımızı sürekli koçbaşı ile kırıldığı için, bu sefer zilin çalınmasına şaşırдық. Geldikleri saat çocuğumun okula gidiş saati idi. Oğlum kapıyı açtığı gibi başına silah dayadılar, yere yatırdılar. Oğlumun 17 yaşında olduğunu söyledim, ona rağmen dakikalarca yerde beklettiler. Onlara engel olmaya çalıştım. Ben müdahale edince yerden kaldırıp mutfağa getirdiler. Gözaltı gerekçesini söylemediler. Arama yaptılar, evi dağıttılar. Evde torunum vardı. Onun başına dahi silah dayadılar."

14 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve daha sonra serbest bırakılan Mehmet Akyüz isimli bir kişinin götürüldüğü Nusaybin İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi.

HDP Esenyurt eski ilçe Eş Başkanı Edip Karçık'ın evinin 15 Şubat 2020 tarihinde polis tarafından basıldığı, ev aramasına ilişkin savcılık izninin olup olmadığını soran Edip Karçık ile evde bulunan diğer aile bireylerinin polis tarafından yere yatırıldığı ve fiziksel şiddete maruz bırakıldığı öğrenildi. Maruz kaldıkları fiziksel şiddet sonucunda Edip

Karçık ile Mikail Karçık'in hastaneye kaldırıldığı, polislerin "yanlış adres" diyerek evden ayrıldığı bildirildi.

15 Şubat 2020 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesinde, yerine kayyum atanmış olan İdil Belediyesi Eş Başkanı Murat Şen'in evine yapılan polis baskınında, Murat Şen'in 90 yaşındaki annesi Fatim Şen'in ve kardeşi Abdurrahim Şen'in polisin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Murat Şen'in kardeşi Nurettin Şen baskın sonrasında gözaltına alındı.

15 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Fatih ilçesinde polisle yaşadığı bir tartışma sonrasında polisin fiziksel şiddetine maruz kalan ve ters kelepçe takılarak gözaltına alınan M. Y.'nin (e, 16) daha sonra Haseki Devlet Hastanesi'ne götürüldüğü öğrenildi. Oğlunun akıbetini öğrenmek için hastaneye gelen anne Güler Yaman'a polisin fiziksel şiddet uygulaması üzerine duruma müdahale eden yakını Mehmet Yaman'ın (52) da polis tarafından tekme, cop ve silah dipçığı kullanılarak dövüldüğü öğrenildi. Polisin fiziksel şiddetine maruz kalan Mehmet Yaman'ın beyin kanaması geçirdiği ve 4 gündür yoğun bakımda tutulduğu bildirildi. Yaman ailesinin İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na polisler hakkında suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

21 Şubat 2020 tarihinde, Veli Akman isimli Kaldıraç dergisi okuru bir kişinin İzmir'de kendini polis olarak tanıtan kişilerin ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Veli Akman, İnsan Hakları Derneği (İHD) İzmir Şubesi'nde düzenlediği basın toplantısında şunları belirtti: "Tanımadığım bir kişi yolda yürürken aniden koluma girdi. Bana kimlik kartı göstererek polis olduğumu söyledi. Daha sonra benimle sohbet etmek istediğini söyleyerek beni تنها bir sokağa çekmeye çalıştı. Bu sırada yanıma sivil giyimli iki polis daha geldi. Kolumu kurtararak tepki gösterdim, ne konuşmak istiyorsa olduğumuz yerde konuşabileceğimizi söyledim. Bunun üzerine 'Biz iyi insanlarız, sana zarar vermeyeceğiz' vb. sözler üzerine son zamanlarda katılmış olduğum yasal eylemleri ve o eylemlerde giymiş olduğum kıyafetleri sayarak beni uzun süredir takip ettiklerini, neler yaptığımı ve evimin adresini de bildiklerini söylediler (...) Bana dergi ve arkadaşlarım hakkında sorular sordu. Arkadaşlarımın mali durumları, aile yaşantıları ve sağlık durumları ile ilgili yorumlar yapıp 'bizlerin iyiliklerini dilediklerini' söyledi. Bana sorulan sorulara 'anlattıklarımıza bakılırsa siz benden daha fazla şey

biliyorsunuz' diyerek cevap vermemem üzerine herhangi bir sıkıntı olursa onları arayabileceğimi, bana kira ve burs yardımında, mezun olduktan sonra da bakanlıkta iş bulmamda ya da diğer iş mülakatlarında kolaylık sağlayabileceklerini söylediler." Olayla ilgili Veli Akman'ın avukatlarının suç duyurusunda bulunacağı öğrenildi.

23 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Ortaç köyünde bir eve baskın düzenleyen jandarma özel hareket birliklerinin evde bulunan Yemlihan Yıldırım (78) isimli kişiye fiziksel ve sözlü şiddet uyguladığı, eşi Zinnet Yıldırım'ı silahla tehdit ettiği öğrenildi. Yemlihan Yıldırım basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Evimizin etrafında mevzilenen askerler, saat 8.30'da ortaya çıktılar. Gün ağarmasıyla eve yaklaştılar, önce eşimi çağırdılar. Eşim onların yanına gittikten sonra beni çağırdılar. Evimizi arayacaklarını söylediler. Ben de izin verdim. Ben önde olacak şekilde eve girdik. Evde ayakkabılarını çıkarmalarını istedim. İki asker ayakkabılarını çıkarmak istese de komutanları izin vermedi. Ayakkabılarla arama yapma emri verdi (...) 'Vazifenizi yapın, bize hakaret etmeyin' deyince, bana tokat attı, şapkam yere düştü. Şapkamı almaya çalışınca bir kez daha vurdu. 'Neden vuruyorsun, baban yaşındayım, utanmıyorum musun beni dövme'ye' derken, sözlerimi bitirmeden 5 tokat daha attı (...) Evde aramalar sürerken, bir asker 3 defa silahla eşimin göğsüne vurarak, 'Seni öldürürüm, oğlun nerede, evi yakarım, oğlunu öldürürüm' diyerek tehdit etti. Eşim hasta ve yaşlı olmasına rağmen bize bu hakareti yaptılar."

23 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde bulunan Ayrılık Çeşmesi metro istasyonunda yapılan kimlik kontrolü sırasında Pakistan vatan-dışı ve aynı zamanda Bilgi Üniversitesi öğrencisi olan 2 kişinin pasaportları yanlarında bulunmadığı ve polisin sorularına Türkçe değil İngilizce cevap verdikleri gerekçesiyle polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, sosyal medyada paylaşımlarından öğrenildi. Polisin telefonlarına ve cüzdanlarına el koyduktan sonra 2 kişiyi serbest bıraktığı iddia edildi.

26 Şubat 2020 tarihinde, Diyarbakır'ın Bismil ilçesindeki bir okulda görevli müzik öğretmeni Pelda Sevim'in çağrıldığı Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nde kendini polis olarak tanıtan 3 kişinin ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Pelda Sevim, İnsan Hakları Derneği (İHD) Diyar-

bakır Şubesi'nde düzenlediği basın toplantısında şunları belirtti: "Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne geldiğimde müdür yardımcısı olan H. Ö. beni odasına çağırdı. Ben odasına gittiğimde bana 'polis arkadaşlar geldiler, seninle görüşmek istiyorlar' dedi. Bunu dedikten hemen sonra odaya 3 polis gelerek beni sorguya aldılar ve ailemle ilgili, örgütle ilgili sorular sormaya başladılar. 'Ailende örgüt mensubu var mı? Bir şey öğrenirsen bize bilgi ver. Daha aday öğretmensiniz, sözleşmeleriniz yenileniyor mu?' gibi sorular yönelttiler (...) İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden ve Millî Eğitim Bakanlığı'ndan gerekli soruşturmanın başlatılmasını talep ediyorum. Ben de gerekli yerlere suç duyurusunda bulunacağım."

28 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da gözaltına alınan 80 kişinin götürüldükleri İl Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. İddialar üzerine Ankara Barosu İnsan Hakları Merkezi aracılığıyla Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne giden avukatların gözaltındakiyle görüşmesine polis tarafından izin verilmediği öğrenildi. Gözaltına alınanların hastaneye götürülmediği öğrenildi. Muayene için gelen doktorun kendisine işkence gördüğünü söyleyen bir kişiye "darp izi olmadan bir şey yapamam" dediği bildirildi. Gözaltına alınanlardan bir kişinin Ankara Barosu İnsan Hakları Merkezi'ne yaptığı başvuruda şu ifadeler yer almaktadır: "28 Şubat 2020 tarihinde gözaltına alındığı, gözaltına alındığı tarihten bu yana 6 kere mülakat adı altında görüşme yapıldığı, 3 Mart 2020 tarihindeki bir görüşmede mağdurun gece saat 11-12 sularında uykusundan uyandırılarak ikinci kattaki bir odaya götürüldüğünü, yaklaşık 5 kişinin içeride olduğu, üzerinde sadece iç çamaşırları kalacak şekilde önce soyundurulup daha sonra ters kelepçe takıldığını, bu sırada kafasına poşet geçirilerek 30 saniye boyunca nefessiz bırakıldığını bu işlemin 3-4 defa tekrar edildiğini aynı zamanda ellerine eldiven giyip bir kerpeteni göstererek 'konuşmazsan tırnaklarını kerpetenle çekeceğiz, üzerimize kan bulaşmasın' diye tehdit edildiğini, 4 Mart 2020 tarihindeki görüşmede ise karnına ve çenesine yumruk atıldığını aynı zamanda tüm görüşmelerde ayakta bekletildiğini, sinkaflı küfürler ve aşağılayıcı ifadelerle kötü muamelede bulunulduğunu bildirmiştir."

5 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bir eve yapılan baskın sırasında Seher Kıyıcı

isimli bir kişinin polisin fiziki ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Seher Kıyıcı basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Sabah 06.00 sularında evimin kapısı büyük bir gürültüyle çalındı. 'Kimsiniz?' diye sordum. 'Polis' yanıtını alınca kimlik görmek istediğimi söyledim. Buna karşılık ağza alınmayacak hakaretlere ve küfürlerle maruz kaldım. Kimlik göstermeden içeri girdiler. Sözlü hakaret çocuklarımla gözleri önünde de sürdü. İte kaka evi aramaya başladılar. Evin altını üstüne getirdiler. Evimize sürekli düzenlenen baskınlar yüzünden çocuklarımda ciddi korkular gelişti."

29 Mart 2020 tarihinde, Covid-19 salgını ile ilgili alınan önlemler uyarınca yasaklanmasına rağmen İstanbul'un Üsküdar ilçesinde sahilde balık tutan M. K., A. K. ve E. K. isimli 3 kişinin belediye zabı-taları tarafından fiziksel şiddete maruz bırakıldığı öğrenildi. Maruz kaldıkları fiziksel şiddet sonucu 2 kişinin yüzünden ve vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandığı öğrenildi. 3 kişinin olayla ilgili şikâyet-çi olduğu bildirildi.

11 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'un Küçükçekmece ilçesine bağlı Kanarya mahallesinde polis, Covid-19 salgını kapsamında ilan edilen 2 günlük sokağa çıkma yasağına uymayarak bir parkta oturduğu gerekçesiyle Eyüp Halim (18) isimli 1 kişiye para cezası kesti. Daha sonra polisin Eyüp Halim'e hakaret ettiği iddiasıyla Eyüp Halim ile polis arasında tartışma çıktığı ve polisin Eyüp Halim'e fiziksel şiddet uyguladığı öğrenildi. Polisin fiziksel şiddetini görüp olaya müdahale eden Eyüp Halim'in 4 kardeşinin de (Bülent Halim, Hasan Halim, İbrahim Halim ve Hüseyin Halim) polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı bildirildi. Maruz kaldığı fiziksel şiddet üzerine Bülent Halim'in yakın zaman içinde geçirdiği bir ameliyata ait dikişlerin patladığı ve Küçükçekmece Devlet Hastanesi'nde yoğun bakım servisine kaldırıldığı öğrenildi. 4 kişinin ise (Eyüp Halim, Hasan Halim, İbrahim Halim ve Hüseyin Halim) gözaltına alındığı bildirildi.

İltica başvurusunda bulunduğu İsveç tarafından 22 Nisan 2020 tarihinde Türkiye'ye iade edilen ve 23 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanan Resul Özdemir'in Türkiye'ye getirildikten sonra gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Resul Özdemir'in avukatı basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Özdemir'in bindirildiği uçak Sabiha Gökçen Havaalanı'na indikten sonra MİT görev-

lilerine teslim edildi. MİT görevlileri müvekkili mi kendi yerlerine götürüp, burada 6 saat işkence ederek sorgulamış. Ardından TEM ekibine teslim edilmiş. TEM'e götürüldükten sonra burada elektrik verme, kaba dayak, hakaret ve bir gün boyunca ayakta bekletilerek işkenceye maruz bırakılıyor." Gördüğü işkenceye rağmen Resul Özdemir'e götürüldüğü hastanede rapor verilmediği öğrenildi.

24 Nisan 2020 tarihinde Mardin'in Derik ilçesinde gözaltına alınan Abdullah Solmaz (30) isimli 1 kişinin evine yapılan baskın sırasında ve sonrasında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Götürüldüğü hastanede polislin doktorun odasına girdiği ve sonrasında Abdullah Solmaz'a fiziksel şiddet gördüğüne dair rapor verilemediği öğrenildi.

24 Nisan 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde sokağa çıkma yasağına rağmen dışarıda oynayan çocuklara polislin havaya ateş ederek müdahale ettiği öğrenildi. Polislin zihinsel engelli olduğu bildirilen B. E. (7, e) isimli bir çocuğa fiziksel ve sözlü şiddet uyguladığı öğrenildi. Nusaybin Kaymakamlığı, polis şiddetine ilişkin görüntülerin basında ve sosyal medyada yer alması üzerine 9 Mayıs 2020 tarihinde bir açıklama yaparak söz konusu polis memurunun görevden alındığını açıkladı. Açıklama şu şekildedir: "Nusaybin ilçemiz Fırat Mahallesi'nde devriye görevi ifa eden ekibimize bir grup tarafından taş atılmıştır. Ekip aracından inen görevli polis memuru taş atan grubu dağıtmak saikiyle havaya 1 el ateş ederek kalabalığı dağıtmak istemiş ancak uygun olmayan ve tasvip edilemeyecek bir şekilde çocukların bulunduğu ortamda havaya ateş açmıştır. Hukuka uygun olmayan bu tutum ve davranışları ile hiyerarşik üstlerine bu konudan bilgi verilmemesi nedenlerine bağlı olarak; söz konusu polis memuru hakkında görevden el çektirme tedbiri uygulanarak soruşturma başlatılmış ve soruşturmaya devam edilmektedir." Emniyet Genel Müdürlüğü de 9 Mayıs 2020 tarihinde bir açıklama yaptı ve şunları belirtti: "24.04.2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde bir site bahçesinde meydana geldiği anlaşılan olayla ilgili olarak; polis aracına taş atan çocuklara havaya ateş ederek müdahale eden ve olayı zamanında sıralı amirlerine bildirmeyen Polis Memuru hakkında soruşturma başlatılmış ve görevden el çektirilmiştir."

25 Nisan 2020 tarihinde Mardin'in Derik ilçesinde S. Y. isimli bir kişinin sokağa çıkma yasağına uymadığı gerekçesiyle polislin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Güvenlik kamerasına da yansıyan görüntülerde, polislin para cezası kesmek yerine S. Y.'ye tokat attığı ve daha sonra boğazını sıkarak ittiği görülmektedir. Derik Kaymakamlığı aynı gün içinde yaptığı açıklama ile olaya karışan polis memurunun açığa alındığını açıkladı.

26 Nisan 2020 tarihinde Trabzon'da pide almak için sokağa çıkan Galip Aydın isimli bir kişi ile polis arasında yanında kimliği olmadığı gerekçesi ile tartışma çıktığı ve tartışma sonucu Galip Aydın'ın yüz üstü yere yatırıldığı ve ters kelepçelenerek karakola götürüldüğü öğrenildi. Polis şiddetine ait görüntülerin sosyal medyada yayınlanması üzerine Trabzon Valiliği olaya karışan 3 polis memuru hakkında inceleme başlatıldığını açıkladı. Kamera görüntülerinde Galip Aydın'ın kelepçelenmesi sırasında polislerin maske takmadıkları ve hijyen kurallarına uymadıkları izlendi. Galip Aydın basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Bir kişiyim bu kadar polise nasıl mukavemet edeyim, her tarafım mosmor oldu, sitenin içindeydim, evimin önünde eşimin çocuklarının gözü önünde beni bu hale soktular. Fırın aracı günün belli saati gelir pideleri getirir bende onu almak için aşağı inerim. Yine bu şekilde sitenin içinde aracı beklerken, polis ekiplerinin bu tutumuyla karşı karşıya kaldım." İfade işlemleri sonrası serbest bırakılan Galip Aydın'ın maruz kaldığı şiddeti belgeleyen sağlık raporu aldı ve polisler hakkında şikayetçi olduğu öğrenildi.

8 Mayıs 2020 tarihinde İbrahim Gökçek'in cenazesinin bekletildiği İstanbul'un Sultangazi ilçesinde bulunan Gazi Cemevi'ne yönelik polis baskının gözaltına alınan ve aralarında avukatların da olduğu 18 kişinin gözaltına alınırken ve götürüldükleri İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Açlık grevine başlayan 18 kişiye avukatlarca getirilen su ve şekerlerin polis tarafından alınmadığı bildirildi. Gözaltına alınanların maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele hakkında avukat Yaprak Türkmen, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Gözaltına alınan meslektaşlarımız ve müvekkillerimiz çok ciddi bir biçimde işkence görmüş. İlk alındıkları andan itibaren, gözaltı aracında, emniyet müdürlüğü bahçesinde, otoparkında, üst araması sırasında, avukat görüşü sonrasında

sistematik işkence yapılmış. Gidip gördüğümüzde vücutlarında işkenceden kaynaklı morluklar ve çizikler vardı. Kafalarına darbeler almışlardı. Bir müvekkilimiz bir cisimle boğulmaya çalışılmıştı. Görüşmemiz esnasında bu işkenceden dolayı sesi çıkmıyordu ve öksürüyordu.” Halkın Hukuk Bürosu tarafından yapılan açıklamada maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muamele sonucu Cemil Kurut’un gözlerinde şişlik, Rıdvan Akbaş ve Hasan Karapınar’ın kafasından yaralandığı, Beyhan Gün’ün boğazından morluk ve şişler olduğu, Bahar Ertürk’ün bir cisimle boğulmak istendiği, Tuğçe Tayyar ve Elif Tayyar’ın vücutlarında morluklar ve çizikler olduğu belirtilmektedir.

8 Mayıs 2020 tarihinde, İbrahim Gökçek’in Sultan-gazi ilçesinde bulunan Gazi Mahallesi’nde yapılan cenaze törenine yönelik polis müdahalesi sırasında gözaltına alınan 1 kadının maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele sonucu yüzünden yaralandığı öğrenildi.

Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler uyarınca sokağa çıkma yasağının uygulandığı 9 Mayıs 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Bismil ilçesinde evlerinin önünde oynayan çocuklara müdahale eden polisin yakaladığı 1 çocuğa fiziksel şiddet uyguladığı öğrenildi.

12 Mayıs 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Sur ilçesinde kâğıt toplayıcılığı yapan bir çocuk Sur Belediyesi’ne bağlı zabıta ekiplerinin fiziksel şiddetine maruz kaldı. Zabıta ekiplerinin çocuğa ait el arabasına da el koyduğu öğrenildi.

13 Mayıs 2020 tarihinde Aydın’ın Kuşadası ilçesinde sokakta maske takmadan gezdiği gerekçesiyle polisle tartışan bir kişiyi polis ters kelepçe takarak ve fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Basına yansıyan görüntülerde, bu kişiye müdahale eden polislerin bir kısmının da maske takmadıkları görülmektedir. Gözaltına alınan kişinin ismi öğrenilemedi.

15 Mayıs 2020 tarihinde Adana’nın Yüreğir ilçesinde kaymakamın koruma memuru olduğu bildirilen bir kişinin tartıştığı CHP Yüreğir İlçe Gençlik Kolları Başkanı Eren Yıldırım’a ve ailesine silah çektiği ve bu kişilere fiziksel şiddet uyguladığı öğrenildi. Tartışma sonrasında olay yerine gelen polisin kaymakamın şikayeti üzerine Eren Yıldırım ile yanında bulunan annesini, babasını ve kardeşini gözaltına aldığı ve 4 kişinin ertesi gün serbest bira-

kaldığı bildirildi. Eren Yıldırım basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Yenidoğan Mahallesi’nde annem, babam ve erkek kardeşimle birlikte yürüyüş yaparken Yüreğir Kaymakamlığı önünde kamyonlarla patates olduğunu görünce kalabalık içerisinde sivil giyimli bir şahsa bu sebzelerin ne için kullanılacağını sordum. Ben bir vatandaş, Gençlik Kolları Başkanı ve Vefa Grubu çalışanı olarak yardımların nereye yapılacağını sordum. Bunun akabinde soru sorduğum sivil giyimli şahıs birden hiddetlenerek beni ve ailemi olay yerinden uzaklaştırmaya kalktı. Ben Gençlik Kolları Başkanı olduğumu söyleyince bize silah doğrultup silahın ağzına mermi verdi. Silahı 17 yaşındaki erkek kardeşimin karnına dayadı. Bunun üzerine bize saldırmaya başladılar. Saldırıya uğradığımız için polis ihbar hattını arayıp saldırıya uğradığımızı söylemeye çalışırken polisler geldiler. Akabinde sanki saldırıya uğrayan ve silahla tehdit edilen biz değilmişiz de biz onlara saldırmışız gibi annem, babam ve erkek kardeşimle birlikte gözaltına alındık.” Savcılığın itirazı üzerine serbest bırakılan Eren Yıldırım 17 Mayıs 2020 tarihinde yeniden gözaltına alındı ve sevk edildiği mahkeme tarafından ‘görevi yaptırmama için direnme’ iddiasıyla tutuklandı.

15 Mayıs 2020 tarihinde Batman’da polisin kendi kimliğini göstermeden kimlik kontrolü yapmasına karşı çıkan bir kişinin polisi tarafından fiziksel şiddet kullanılarak ve ters kelepçelenerek gözaltına alındığı öğrenildi. Müdahale sırasında polisin gözaltına aldığı kişiye “Polis kimlik istiyorsa vereceksin” diye bağırıldığı bildirildi.

Ankara’nın Etimesgut ilçesinde Serkan K. isimli 1 kişinin 17 Mayıs 2020 tarihinde çöp dökmek için sokağa çıktığı sırada bekçilerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, olaya müdahale etmek isteyen aile üyelerine ise bekçiler tarafından biber gazı sıkıldığı öğrenildi. Olayla ilgili olarak sosyal medya hesabında bir paylaşım yapan İYİ Parti Ankara İl Başkanı Yetkin Öztürk şunları belirtti: “Çöp dökmek için çıktığını söyleyen genci bekçiler öldüresiye dövüyor. Olayı duyan ve müdahale etmeye çalışan gencin ailesine de biber gazı sıkılıyor. Astım hastası babanın göğsüne ayakları ile basıp teslim alıyorlar. Polis ve bekçi takviyesi ile 20 kişilik ekip ters kelepçe ile aile karakola götürülüyor”. Söz konusu haberlerde gözaltına alındıktan sonra hastaneye götürülen 4 kişinin (S. K., Ü. K., H. K. ve Z. K.) ters kelepçeli bir halde muayene edildikleri, S. K.’nin 12

yaşında olan kardeşinin ifadesinin tek başına alındığı iddia edildi. Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Ankara Emniyet Müdürlüğü şunları belirtti: “Aynı siyasi partinin ilçe yönetim kurulu üyesi ve kişinin babası olan Ü. K. ile diğer aile fertleri olaya sonradan müdahil olarak görevli memurlara mukavemet ve hakarete bulunmuş, kişinin kardeşi H.K. ise çarşı ve mahalle bekçimizin boynunu sıkmak suretiyle fiziki saldırı gerçekleştirmiştir. Gerçekleştirilen saldırının şiddet ve yoğunluğunun artması üzerine takviye personel talep edilmiş, kişiler göz yaşartıcı gaz dahil olmak üzere kademeli ve orantılı güç kullanılarak etkisiz hale getirilmiştir. (...) Ü. K., Z. K. ve S. K. ifadelerinin ardından polis merkezinden salıverilmiş, görevli memura fiziki saldırıda bulunan H. K. ise 18 Mayıs 2020 tarihinde mevcutlu olarak çıkarıldığı adli mercilerce adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştır.”

19 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul’un Kadıköy ilçesinde kurye olduğu bildirilen motosikletli bir kişinin kendisini durduran polisin sözlü ve fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Basına yansıyan görüntülerde etrafında bekçilerin de olduğu görülen polisin söz konusu kişiye “Oğlum, motorunu kilitliyorum bak, adama artistlik yapma” dedikten sonra fiziksel şiddet uyguladığı, bunun üzerine “bana vurman doğru mu?” diye tepki gösteren kişiye “Doğru, ben ona karar verdiğim için doğru” dediği izlenmektedir. İstanbul Emniyet Müdürlüğü 25 Mayıs 2020 tarihinde olayın basında yer almasını takiben bir açıklama yaparak şunları belirtti: “Olayın kurye şahsın uygulama noktasında süratli giriş yapması akabinde uygulama noktasında görevli polis memurlarıyla tartışması sonucu yaşandığı anlaşılmıştır. Olaya karışan polis memuru açığa alınmış, olayın ayrıntılarının soruşturulması amacıyla müfettiş talep edilerek gerekli idari işlemler başlatılmıştır.”

20 Mayıs 2020 tarihinde, Ağrı’da Patnos İlçe Jandarma Komutanlığı’nda 2 kişinin (Coşkun Çetres ve Enes Çetres) jandarmanın fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Söz konusu haberlerde, Patnos Baraj Göleti çevresinde taş topladıkları sırada gerekçe gösterilmeden jandarma tarafından alınan kimliklerini geri almak üzere Patnos İlçe Jandarma Komutanlığı’na giden 20 kişinin tek sıra halinde İstiklal Marşı okumaya zorlandıkları, bu sırada aralarında konuştukları iddiasıyla 2 kişinin sözlü şiddete ve hakarete maruz kaldığı, buna iti-

raz etmeleri üzerine kamera bulunmayan bir odaya götürülerek burada jandarmalar tarafından dövüldükleri iddia edildi. 2 kişinin vücutlarında morluklar ve parmaklarında kesikler olduğu, maruz kaldıkları fiziksel şiddeti belgeleyen bir rapor aldıkları ve savcılığa suç duyurusunda bulunacakları öğrenildi. Ayrıca söz konusu 2 kişiye “sosyal mesafe kuralını ihlal ettikleri” gerekçesiyle 3.150’şer TL para cezası verildiği bildirildi.

20 Mayıs 2020 tarihinde Mersin’in Tarsus ilçesinde bulunan Fahrettinpaşa Mahallesi’nde, hakkında yakalama kararı olduğu belirtilen Erkan Yılmaz isimli bir kişiyi takip eden polislerin ateş açması üzerine mahalle sakinleri ile polis arasında çıkan tartışma sonucu 15 kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldıkları fiziksel şiddet sonucu çeşitli yerlerinden yaralanan 15 kişinin gözaltına alındığı ve bunlardan 1’inin (Erkan Yılmaz) tutuklandığı, 14 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı bildirildi. Polisin fiziksel şiddetine maruz kalan kişilerin suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Polisin şiddetine maruz kalp gözaltına alındıktan sonra adli kontrol şartıyla serbest bırakılan Mehmet Sünmez isimli bir kişi basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Polis, Erkan Yılmaz’ı gözaltına almak istediği sırada arbeye yaşandı. Kişi kaçtığı sırada arkasından polis ateş açıyordu. Ateş açtıktan sonra yere düştü. Daha sonra olay yerine gelen ailesi polisle tartıştı. Bunun üzerine olay yerine aralarında özel hareket polislerinin de olduğu yüzlerce polis geldi. Mahalleye rastgele ateş açarak geldiler. Telefonlarla görüntü alanları da darp edip gözaltına aldılar.”

22 Mayıs 2020 tarihinde Ordu’nun Altınordu ilçesinde 0-14 yaş arası çocuklara yönelik sokağa çıkma izni sırasında çocukları ile eve dönen bir kişi ile izin saatini aştığı gerekçesiyle bekçiler ve polisler arasında tartışma çıktığı ve polisin bu kişiye sözlü ve fiziksel şiddet uygulayarak ters kelepçe takmaya çalıştığı öğrenildi. Olay yerinde bulunan gazetecilerin görüntü almasının da polis tarafından engellendiği bildirildi.

23 Mayıs 2020 tarihinde, Urfa’nın Siverek ilçesinde bulunan bir özel okulda görevli öğretmen Ramazan Erdoğan’ın, okul bahçesinde tamirat yaptığı sırada kendisini maske takmadığı için uyarılan polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Ramazan Erdoğan basında yer alan ifadelerinde şunları belirtti: “Okul bahçesinde çiçek köklerini

kazıyordum. O sıra polis ekibinin geçtiğini gördüm. Maskemin neden olmadığını sordular. Yalnızdım bahçede maske takmamıştım. Sonra gidip maskemi taktım. Ceza kesmek için kimliğimi istediler. Onların da maskesi yoktu ben de polis memurlarını uyardım. Sonrasında bana kızdılar. O sırada polislerin plakalarının fotoğrafını çekmek istedim. Elini elime vurarak telefonumu yere düşürdü ve ekranı patladı. Kolumu büktü ve boynumu bükmeye çalıştı.”

İstanbul’un Zeytinburnu ilçesinde 24 Mayıs 2020 tarihinde sokağa çıkma yasağı nedeniyle kaçtıkları iddia edilen 3 kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Olaya ilişkin görüntülerin basında ve sosyal medyada yer almasının ardından bir açıklama yapan İstanbul Emniyet Müdürlüğü şunları belirtti: “24.05.2020 tarihinde Zeytinburnu İlçesi Sümer Mahallesi’nde durumundan ve içinde bulunan şahıslardan şüphelenilerek durdurulmak istenen aracın kaçmaya çalışması üzerine Zeytinburnu İlçe Emniyet Müdürlüğü görevlilerince bahse konu araca ‘Dur’ ihtar yapılmış ancak yapılan ihtar uymayan araç hızını arttırarak kaçmaya başlamış bunun üzerine ihtarlara daha yüksek sesle ve sirenlere çalınarak devam edilmiş, yaşanan kovalamacanın devamında araç durdurulmuş, araç sürücüsü Kadir T.’nin (19) görevlilere mukavemet göstermesi üzerine şahıs kelepçe takılmak suretiyle gözaltına alınmış, araçta bulunan Metehan Ç. (18) ve O.Ç. (18) isimli şahısların görevlilere mukavemette bulunması, tehdit hakaret etmesi üzerine şahıslar kademeli güç kullanılarak gözaltına alınmıştır. Araç içerisinde bulunan Kadir T., Özen D., Metehan Ç., O.Ç., (18) isimli şahıslara 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu’nun 282. maddesi gereğince idari işlem uygulanmıştır”.

25 Mayıs 2020 tarihinde Edirne’nin Keşan ilçesinde, sokağa çıkma yasağına rağmen dışarıda içki içtikleri iddia edilen kişilere polisin biber gazı ile müdahale ettiği, olay yerine gelerek tepki gösteren ve aralarında çocukların da olduğu kişilere de biber gazı sıkarak polisin ardından havaya ateş açtığı ve 1 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldığı öğrenildi. Olaya ilişkin görüntülerin basında ve sosyal medyada yer almasının ardından bir açıklama yapan Edirne Valiliği şunları belirtti: “Uyarılara rağmen kalabalığın dağılmaması ve taşkınlık

çıkarması üzerine kademeli olarak müdahale edilmiştir. Olayla ilgili olarak şüpheli S. H. isimli şahıs gözaltına alınmış olup, ‘görevli memura mukavemet’ suçundan tahkikata başlanmış olup, ayrıca meydana gelen olaylarla ilgili genel tahkikat yürütülmektedir”.

25 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul’un Eyüp ilçesinde ekmek almaya gittiği belirtilen bir kişinin sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle bekçilerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Olaya ilişkin basında yer alan görüntülerde bekçilerin olaya müdahale eden diğer kişilere de fiziksel şiddet uyguladığı izlenmektedir.

25 Mayıs 2020 İstanbul’un Sultangazi ilçesinde 2 kişinin sokağa çıkma yasağını ihlal ettikleri gerekçesiyle bekçilerin ve polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Olaya ilişkin basında yer alan görüntülerde bekçilerin olaya tepki gösteren çevredeki kişilere “Çekmeyin, dağılın” şeklinde bağırarak izlenmektedir.

25 Mayıs 2020 tarihinde Şırnak’ın Cizre ilçesinde Yafes Mahallesi’nde bir kişinin polisler tarafından durdurulduğu, yere yatırıldığı ve polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, daha sonra ise zırhlı araca bindirilerek götürüldüğü öğrenildi.

25 Mayıs 2020 tarihinde Şırnak’ın Cizre ilçesinde 2 kişinin polis tarafından gözaltına alındıkları sırada fiziksel şiddete maruz kaldıkları, daha sonra zırhlı araca bindirilerek götürüldükleri öğrenildi. Gözaltına alındığı bildirilen kişilerin isimleri ve nereye götürüldükleri bilinmemektedir.

25 Mayıs 2020 tarihinde Dursun Gültaş (76) isimli 1 kişinin Tekirdağ’ın Çorlu ilçesindeki evinin önünde oturduğu sırada kendisini sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle uyardığı bildirilen polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, olaya müdahale etmek isteyen aile üyelerine de polisin çöp ve biber gazı kullanarak müdahale ettiği öğrenildi. Basında yer alan haberlerde olay anında baygınlık geçiren 60 yaşındaki Satı Gültaş’ı hastaneye kaldırmak üzere gelen ambulansın da polisler tarafından engellendiği bildirildi. 3 kişinin (Mehmet Gültaş ve Osman Gültaş ve Kazım Gültaş) gözaltına alındığı olayı görüntüleyen Hasan Ersavcı isimli 1 kişinin de polis tarafından “O görüntüyü çeken çocuğu da döveceğiz. O görüntüler bir yerde çıkarsa sizi evden aldırırız” şeklinde tehdit edildiği öğrenildi. Olaya ilişkin görüntülerin basında

ve sosyal medyada yer almasının ardından bir açıklama yapan Tekirdağ Emniyet Müdürlüğü şunları belirtti: “24.05.2020 günü saat 15:30 sıralarında Çorlu ilçemiz Silahtarağa Mahallesi Selimiye Camii civarında sokağa çıkma yasağını ihlal eden vatandaşların olduğu ihbarı üzerine Çorlu İlçe Emniyet Müdürlüğü’ne bağlı bir ekip olay yerine intikal etmiştir, olay yerinde bulunan iki şahıs görevli memurlara mukavemet göstererek linç etmekle tehdit etmişlerdir. Akabinde hakaretlerde bulunmaları üzerine şahıslar etkisiz hale getirilmiş, bir şahsın üzerindeki mandallı sustalı diye tabir edilen bıçak rızaen teslim alınmış, şahıslara sokağa çıkma yasağını ihlal ettiklerinden dolayı idari işlem yapılmıştır. Olayda aşırı güç kullandığı iddia edilen görevlilere işten el çektirilmiş ve haklarında adli ve idari soruşturma başlatılmıştır.”

27 Mayıs 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Yenişehir ilçesinde 1 kişinin polis ile bekçilerin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. İsmi öğrenilemeyen bu kişinin yere yatırılıp ters kelepçelendikten sonra gözaltına alındığı öğrenildi.

28 Mayıs 2020 tarihinde, Burdur’un Bucak ilçesinde N. A. isimli bir kişinin A. U. isimli bir bekçinin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haklarında idari ve adli soruşturma başlatılan bekçinin görevden uzaklaştırıldığı bildirildi.

29 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antep girişindeki bir polis noktasında durdurulan otobüsten indirilen 1 kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Kişinin ismi öğrenilemedi.

31 Mayıs 2020 tarihinde, Diyarbakır’ın Bağlar ilçesinde bir polis memurunun öldüğü olayla ilgili olarak gözaltına alınan 3 kişinin (M. E. C., M. A., F. A.) götürüldükleri Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü’nde işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. M. E. C.’nin Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü’nde üzerinde kıyafetleri olmadan yere yatmış haldeki fotoğrafı basında yer aldı. Fotoğrafta yerde yatan M. E. C.’nin sırtına bir polisin bastığı görülmektedir. 31 Mayıs 2020 tarihinde, Diyarbakır’ın Bağlar ilçesinde bir polis memurunun öldüğü olayla ilgili olarak gözaltına alınan 3 kişinin (M. E. C., M. A., F. A.) götürüldükleri Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü’nde işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı iddialarına ilişkin olarak Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü 1 Haziran 2020 tarihinde şu

açıklamayı yaptı: “Olayın faili M. E. C. isimli şahıs, yakalandıktan sonra ilgili adli birime intikal ettirmek üzere elleri önden kelepçelenmek suretiyle ekip otosuna bindirilmiş[tir] (...) kendisinin ve görevlilerimizin güvenliğini sağlamak adına daha detaylı arama yapılacağı esnada direnmesi üzerine orantılı güç kullanılarak kıyafetleri çıkartılmış[tır] (...) Bazı sosyal medyada hesaplarında paylaşılan görüntü üst arama işlemi esnasında çekilmiş olup, konu ile ilgili idari tahkikat, tespit edildikten hemen sonra başlatılmıştır.”

31 Mayıs 2020 tarihinde, İstanbul’un Eyüp ilçesinde sokağa çıkma yasağı sırasında oturduğu evin kapısının önüne çıkan bir kişinin polis tarafından fiziksel şiddet uygulanarak gözaltına alındığı öğrenildi. İsmi öğrenilemeyen bu kişinin polis şiddetine maruz kaldığı anlara dair görüntüler basında yer aldı.

31 Mayıs 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Bağlar ilçesinde 1 polis memurunun öldüğü olayla ilgili soruşturma kapsamında bir eve yapılan baskın sırasında Şeyhmus Yılmaz ve Menice Yılmaz isimli 2 kişiye polisin fiziksel şiddet uyguladığı ve polis köpekleriyle işkence yaptığı öğrenildi. 2 kişinin daha sonra hastaneye giderek maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muameleyi belgeleyen rapor aldıkları ve konuyla ilgili suç duyurusunda buldukları öğrenildi. Menice Yılmaz basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Olayın şüphelisi olarak tutuklanan M. E. C.’nin ninesinin kiracısıyız. Ninesi de bizim karşı dairemizde ikamet eder. (...) 31 Mayıs günü saat 00:30 sıralarında polisler şahsın evlerimizde saklanmış olabileceğine dair karşı komşumuz ve bizim evimize baskın yaptı. (...) Kapımız kırıldı. Kapıya baktığımda 3 köpeğin içeriye doğru bırakıldığını görünce çocukları alarak hemen odaya saklandım. Kapıyı kapatarak arkasına saklandım (...) Polisler bağırma devam ederek kapıyı açmamı istediler. Kapıyı açar açmaz içeriye 2 köpek girdi (...) Odada ayakta beklerken köpeklerden bir tanesi üzerime doğru hareketler yapmaya başladı. Patileriyle karnıma doğru saldırdı (...) Yere doğru çöktüm, köpek beni tırmalamaya devam etti. Köpekler çocuklarıma doğru yönelince polisler köpekleri tuttu (...) Bütün bunlar yaşandı”. Şeyhmus Yılmaz ise basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Odadan çıkar çıkmaz ‘tutun, vurun, şahıs buradadır’ sözlerini duyar duymaz

darbe olarak yüz üstü yere yığıldım. 15-20 tane özel hareket polisi tekme ve yumruklarla saldırdılar. Burnuma, dudağıma ve karın kısmına tekmeler vurdular. Uzun namlulu silahın ucuyla sağ dirseğime darbe aldım (...) Polislerin geri çekilmesiyle 3 köpekten ikisine ‘yakala oğlum saldır’ diyerek üzerine doğru bıraktılar. Köpeklerden biri yerdeyken sağ kolumun omuz hizasını ısırıldı. Diğeri sol kulağımın arka kısmını ısırıldı (...) Köpeklerin saldırısı 2-3 dakika sürdü. Kimse müdahale etmedi ve tutmaya çalışmadı. Daha sonra özel hareket polisleri köpekleri alarak evimizden çıktılar”. Olayla ilgili Diyarbakır Valiliği tarafından şu açıklama yapıldı: “Şeyhmus Yılmaz ve eşi Menice Yılmaz çiftinin ikamet ettiği adrese de gidilmiş, görevlilerimizle birlikte bulunan 1 operasyon köpeği, talimatnamesine uygun şekilde ikamet içerisine alınmış, ikamette bulunan Şeyhmus Yılmaz’ın operasyon köpeğine tekme atarak mukavemet etmesi üzerine operasyon köpeği kendiliğinden refleks göstermiş ancak eğitici tarafından derhal kontrol altına alınmış, haberlerde iddia edildiği şekilde ikamet içerisindeki şahıslara operasyon köpeği marifetiyle kasıtlı bir saldırı olmamıştır.” M. E. C. isimli bir kişinin Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü’nde işkence ve diğer kötü muamele gördüğü iddialarına ilişkin İnsan Hakları Derneği (İHD), TİHV ve Diyarbakır Barosu tarafından hazırlanan rapor 4 Haziran 2020 tarihinde kamuoyu ile paylaşıldı. Raporla M. E. C.’nin maruz kaldığı işkence ve kötü muameleye ilişkin avukatlara şu beyanda bulunduğu belirtilmektedir: “Bağlar karakoluna teslim olduktan sonra 5 dakika içerisinde bir ekip geldi ve beni Oryıl’ın bitişiğinde bulunan karakola getirdiler. Bu süre zarfında teslim olmamdan itibaren her defasında darp ediyorlardı, işkence ediyorlardı (...) Bana en uzun süre işkence ve kötü muameleyi, Asayiş Şube Cinayet Büro Amirliği’ndeki koridorun sonunda bulunan sol odada gerçekleştirdiler (...) İşkence ettiklerinde ters kelepçeli bir şekilde etmeye devam ediyorlardı. Üstümdeki tüm kıyafetleri çıkarıp çıplak elle ve copla işkence ediyorlardı. Boğazımı sıkıp nefes almamı engelliyorlardı, boğulacak gibi olduğumda bırakıyorlardı. Bana işkence ettikleri vakit başımı eğip gözümü kapatmaya çalışıyorlardı. 1 Haziran öğleden önceye kadar şuurum yerinde değildi. Ben 31.05.2020 tarihinde ifade vermeden 15-20 dakika önce doktor beni bulunduğum yerde muayene etti. Muayene esnasında polislerden biri mevcuttu.”

1 Haziran 2020 tarihinde, Adana’nın Seyhan ilçesinde İbrahim Kaypakkaya için yapılan anma etkinliğine katıldıkları iddiasıyla gözaltına alınan Ulaş Can ve Taylan Arguş isimli 2 kişinin gözaltına alındıktan sonra götürüldükleri Adana Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi’nde “Yaptığınız eylemlere dikkat edin. Bir dahaki gelişinizde TEM’den kolay çıkamazsınız” denilerek tehdit edildiği öğrenildi. 2 kişinin ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı bildirildi.

8 Haziran 2020 tarihinde Tutuklu Aileleri ile Yardımlaşma Derneği (TUAY-DER) yöneticisi Şafi Hayme’nin evine yapılan baskın sırasında evde bulunan kişilerin polisin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Şafi Hayme’nin gözaltına alındığı baskına ilişkin eşi Şadiye Hayme, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Eşimi karga tulumba yere yatırarak tekmelemeye başladılar. ‘Ne yapıyorsunuz, sakın olun’ deyince saçlarımdan tutup yere sertçe beni vurdular. ‘Yat yat’ diye bağıyorlardı. Kızım, ‘yaşlı adama ne yapıyorsunuz’ deyince onu da yumruk ve tekmelerle yere yatırdılar. Başına silah dayayarak, sırtına bastılar.”

10 Haziran 2020 tarihinde Mardin’de yapılan bir ev baskınında gözaltına alınan HDP Parti Meclisi üyesi Emrullah Kalkan’ın baskın sırasında polisin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Basında yer alan haberlerde evde bulunan ve aralarında çocukların da olduğu kişilerin de polisin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı belirtildi.

11 Haziran 2020 tarihinde, İstanbul’un Beyoğlu ilçesinde yabancı uyruklu bir kişinin bekçilerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. İsmi öğrenilemeyen yabancı uyruklu kişinin bekçilerden şikâyetçi olduğu ve 2 bekçinin İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü tarafından açığa alınarak haklarında soruşturma başlatıldığı bildirildi.

12 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Mehmet Nuri Deniz isimli kişinin sosyal yardım almak için gittiği Şişli Kaymakamlığı’nda görevlilerin fiziksel şiddeti ile ırkçı sözlerine maruz kaldığı öğrenildi. Mehmet Nuri Deniz’in maruz kaldığı fiziksel şiddeti belgeleyen sağlık raporu aldığı ve sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Mehmet Nuri Deniz basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Şişli Kaymakamlığı’na gittim. Mehmet isimli danışmanla görüştüm. Bana ‘Biz sana para vermek zorunda

mıyız? Nereden geldiysen oraya git. Bitlis'ten Kürt gelmiş Nişantaşı'nda yaşamak istiyor. Köyüne git sana mı kaldı Nişantaşı'nda yaşamak? Biz sana niye para verelim' gibi söylemleri oldu. Ben de ona cevap verince sözlü tartışma çıktı. Beni itti, darp etmeye çalıştı. Sonra iki güvenlik görevlisini çağırdı. Onlar da beni asansöre kadar dövdüler. Asansörün içinde bir kişi daha geldi, üç kişi beni dövdü. Sonra binanın dışına attılar”.

12 Haziran 2020 tarihinde Urfa'nın Haliliye ilçesine bağlı Paşabağı mahallesindeki Aile Sağlık Merkezi'nde hasta girişi için kendisinden kimlik isteyen hemşire ile tartışan E. Ö. isimli bir sivil polisin araya giren Mehmet Demir isimli sağlık çalışanına fiziksel şiddet uyguladığı basında yer alan haberlerden öğrenildi. Burnu kırılan Mehmet Demir'in maruz kaldığı fiziksel şiddeti belgeleyen sağlık raporu aldığı ve polis memuru hakkında 'kasten yaralama' ve 'hakaret' iddialarıyla suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Urfa Valiliği, hakkında soruşturma başlatılan polis E. Ö.'nün açığa alındığını açıkladı.

14 Haziran 2020 tarihinde, Diyarbakır'da gözaltına alınan 2 kişinin götürüldükleri Çarşı Karakolu'nda işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muamele sonucu 1 kişinin 3 dişinin kırıldığı, başına dikiş atıldığı; diğer kişinin de yüzünün ve vücudunun çeşitli yerlerinde morluklar oluştuğu bildirildi.

19 Haziran 2020 tarihinde, Van'ın İpekyolu ilçesinde ismi öğrenilemeyen 1 kadının maske takmadığı gerekçesiyle polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde polisin kendilerine tepki gösteren çevrede bulunan kişilere de biber gazı ile müdahale ettiği öğrenildi.

20 Haziran 2020 tarihinde İzmir'in Konak ilçesindeki Kadifekale semtinde Adil Demirtaş isimli bir kişinin tartıştığı özel hareket polisi tarafından fiziksel şiddete maruz bırakıldığı ve maruz kaldığı fiziksel şiddet sonucu vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandığı öğrenildi. Konuyla ilgili Adil Demirtaş'ın suç duyurusunda bulunduğu bildirildi. Adil Demirtaş basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Evimin önünde telefonla konuştuğum sırada güvenlik noktasındaki özel hareket polisi bana, ‘Buradan kalk neden burada telefonla konuşuyorsun’ dedi. ‘Burası benim evimin önü, buradan kalkmamı gerektirecek bir durum yok’

dedim. Bunun üzerine polis, ‘ben sana kalk diyor-sam kalkacaksın’ diyerek tokatladı. Merdivenlerden aşağıya doğru yuvarlandım. Şikâyetçi olmak için Kadifekale Karakolu'na gittim. Bana sanki suçluymuşum gibi GBT uygulaması yaptılar. Sonra da şikâyetimi kabul etmediler”.

24 Haziran 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde maske kontrolü yapan polis ile tartışan 5 kişinin polis şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Basında yer alan haberlerde polisin elektroşok ve biber gazı ile müdahale ettiği ve ismi öğrenilemeyen 5 kişinin gözaltına alındığı belirtildi.

HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu ve Teverga Jinên Azad (TJA) üyesi Sevil Rojbin Çetin, 26 Haziran 2020 tarihinde evine yapılan baskın ile Mardin merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Sevil Rojbin Çetin'in baskın sırasında polis köpeklerinin fiziki saldırısına maruz kaldığı öğrenildi. 3 saat boyunca polis köpeklerinin saldırısına ve polislerin fiziksel şiddetine maruz kalan Sevil Rojbin Çetin'in yüzünden, ayağından ve vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandığı bildirildi. Sevil Rojbin Çetin, maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muameleyle ilişkin avukatları aracılığıyla yaptığı açıklamada şunları belirtti: “Kapıyı kırdılar. Ben zaten önce fark etmedim ne olduğunu. İçeriye köpeklerle girdiler ve köpekleri üzerime saldılar. Biri üst bacağımdan diğeri de öbür bacağımdan tuttu. Bacağıma kurtarmaya çalıştım, beni duvara sıkıştırdı. ‘Köpeklerinizi çekin, neden böyle girdiniz içeriye’ bağırdım ama onlar sadece izliyordu. ‘Yat yat’ diye bağırdılar ben de yatmayacağımı söyledim. Köpekler neredeyse etimi koparıyordu. Ondan sonra yere yatırdılar, ben yere yatmıyordum, onlar saçlarımdan tutarak bastırdılar. Darp ediyorlardı. Bir taraftan silah dipçikleriyle, tekmelemlerle vuruyorlardı (...) Ben kafamı kaldırdıkça gözümü tekmelemeye başladılar. Kollarımı arkadan bağlamaya çalıştılar (...) Sonradan gözlerimi bağladılar. Vuruyorlar, su döküyorlar. İki tane kadın polis vardı biri konuşmuyorum diye sürekli beni darp etti (...) Kafama silah dayamışlardı, ‘sesini çıkarırsan sana daha beterini yaparız’ diye tehdit ediyorlardı. ‘Evin 5'inci katta olsaydı direkt oradan atıldın biz de seninle uğraşmazdık” dediler (...) Üzerimdeki elbiseleri ve şalvarımı yırttılar. Beni yarı soyup muhtemelen fotoğraf çektiler çünkü fotoğraf çekme sesi duydum (...) Selahattin Eyyubi Devlet Hastanesi'ne götürdüler. Doktor, ‘ben bu haliyle muayene edemem’ dedi. Polislerin çıkma-

sını istedim. Doktora her şeyi anlattım.” 27 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, gözaltında Sevil Rojbin Çetin ile görüşen ve onun maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muameleyi belgeleyen avukat hakkında Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı ve ifadesinin alınması için Diyarbakır İl Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi’ne talimat gönderildiği öğrenildi. Sevil Rojbin Çetin’in 27 Haziran 2020 tarihinde Mardin’e götürüldüğü bildirildi. Diyarbakır Valiliği Sevil Rojbin Çetin’in maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muameleye ilişkin 28 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklamada şunları belirtti: “ikamete giriş yapıldığı esnada dışarıda bulunan özel eğitimli arama köpeği şahsın balkon kapsısından atlamaya çalışması üzerine sağ ayağından tutmak suretiyle kaçmasını engellemiş, operasyon köpeği eğiticisi tarafından derhal kontrol altına alınmış, şüpheli şahsın görevlilerimize ve kendisine zarar vermemesi amacıyla kademeli oranda zor kullanılarak yakalanması sağlanmıştır. İddia edildiği şekilde operasyon köpeği marifetiyle kasıtlı bir saldırı söz konusu değildir.”

30 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Sur ilçesinde, 2015 yılına ait sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alınan Tacettin Kardeş’in götürüldüğü Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı’nda işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Tacettin Kardeş, basında yer alan açıklamasında maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele hakkında şunları belirtti: “Beni gözaltına alıp karakola götürdüler. Yolda silahlarının üzerine MHP (Milliyetçi Hareket Partisi) amblemi olan askerler, aracın içinde başımı eğmediğim için hakaret etti. HPG’ye katılıp yaşamını yitiren iki çocuğuma ilişkin, ‘2 çocuğumu öldürdük, 3’üncüsünü de öldüreceğiz. Cenazesi sana gelecek’ dediler. Bunları söylerken bir yandan da bana şiddet uyguluyorlardı. Yoldaki işkence ve hakaret karakolda da devam etti.”

3 Temmuz 2020 tarihinde Ankara’da TBMM önünde barolar tarafından yapılan eylemi takip ederken polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alınan Artı TV Ankara Temsilcisi Sibel Hürtaş’ın maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muameleyi belgeleyen sağlık raporu aldığı ve sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunacağı öğrenildi. Sibel Hürtaş aynı gün içinde sosyal mesafe kuralını ihlal ettiği gerekçesiyle para cezası kesilerek serbest bırakıldı. Sibel Hürtaş basında yer

alan açıklamasında şunları belirtti: “Kavaklıdere Polis Merkezi’ne kadar boynum sıkılarak götürüldüm. Yanımda oturan çok iri yarı bir polis memuru kolunu boynuma doladı diğer eliyle de ağzımı ve burnumu kapattı. ‘Nefes alamıyorum, kendimi iyi hissetmiyorum’ diye bağırdım. Bunun üzerine de öbür eli ile de ağzımı ve burnumu kapatarak ‘öl, öl’ diye bağırdı. Daha sonra ağzımı burnumu açtılar, ancak boynum bu şekilde (sıkılarak) Kavaklıdere Polis Merkezi’ne kadar götürüldüm. Avukatlarının polis merkezine ulaşmasına izin verilmedi.

5 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul’un Beyoğlu ilçesinde müdahale ettikleri bir olay sırasında insanlara fiziksel şiddet uygulayan bekçileri uyaran avukat Cihat Duman’ın da bekçilerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve ters kelepçelenerek gözaltına alındığı öğrenildi. Avukat Cihat Duman’ın maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarını belgeleyen sağlık raporu aldığı ve sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Avukat Cihat Duman, yaptığı açıklamada maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele ile ilgili şunları belirtti: “İstiklal Caddesi, Mis Sokak’ta 10-15 adet bekçi kıyafetli şahıs tarafından yüzlerine biber gazı sıkılıp darp edilen iki vatandaşın gözaltına alındığı sırada topluluğa yaklaşip ‘Asliye Ceza Mahkemesi’nde yargılanacaksınız. Bu yaptığınız suçtur, kötü muameledir. Avukat olduğum için Görevli Memura Mukavemet Suçları’nda bu tür davranışların muhakkak memur aleyhine neticelendiğini biliyorum’ demem üzerine iki bekçi kılıklı şahıs tarafından saldırıya uğradım. Ellerim arkadan kelepçelendi. Haklarım hatırlatılmadı. Suçlama tarafıma yöneltilmedi. Avukat olduğumu söylediğim halde kimliğime bakılmadı, baroya haber verilmedi. Gözaltına alınan diğer iki kişi ile birlikte Beyoğlu Polis Merkezi’ne götürülürken neden gözaltına alındığımı sorduğumda bekçiler ağız birliği yapmışçasına Süleyman Soylu’ya ve Recep Tayyip Erdoğan’a hakaret etmemin hesabını vereceğimi söyleyip bu kez tuttukları kolumu bükme, kelepçeye kısırmak suretiyle boynumdan tutup kambur şekilde yürüterek karakola getirmişlerdir. Karakoldaki polislerin bekçi kılıklı şahısları mekâna kabul etmesiyle bu şahısların Bekçi olduğu anlaşılmıştır. Burada kelepçeyi uzun süre çıkarmamış, ifade işlemlerine yaklaşık 7,5 saat başlamamışlardır. Bu arada götürdükleri Taksim İlk Yardım Hastanesi’nden vücudumdaki yaraları ve ezikleri belgeleyen darp raporu alınmıştır. Bununla bera-

ber ayakta bekletme, diğer mağdurlarla konuşur-mama ve kaldığımız mekâna tek tek gelip ben ve yanımdaki diğer mağdurlarla sürekli dalga geçerek psikolojik işkenceye devam etmişlerdir.”

İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde Serdar Turgut isimli bir kişinin 7 Temmuz 2020 tarihinde polislin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Söz konusu haberlerde, seyyar satıcılık yapan Serdar Turgut'un yanına gelen iki sivil polislin kendisine kimlik sor-duğu, ardından arabasını aradığı, daha sonra ora-dan uzaklaşan Serdar Turgut'un kendisini takip eden polislin fiziksel şiddetine maruz kaldığı belir-tilmektedir. Bir güvenlik kamerası tarafından kaydedilen görüntülerde, bir polislin Serdar Turgut'u yere yatırdığı ve diğer bir polislin Serdar Turgut'un yüzüne tekme ile vurduğu görülmektedir. Polislin çevrede bulunan kişilere de müdahale ettiği öğre-nildi. Müdahale sırasında Muhittin Kaya isimli bir kişinin de polis şiddetini telefonu ile kaydettiği gerekçesiyle polislin fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve gözaltına alındığı öğrenildi. Muhittin Kaya'nın çektiği görüntülerin götürüldüğü polis karakolun-da zorla silindiği bildirildi. Serdar Turgut basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Biri elle-rimi arkadan bağlamıştı biri ise yüzüme tekme ve yumruk atıyordu. Parkta oturan insanlar polislere tepki gösterince bir polis ‘Buranın amiri de savcısı da hakimi de benim. Her şey benden sorulur’ dedi. Daha sonra birçok polis daha geldi.” Muhittin Kaya ise şunları belirtti: “Video çekmeye başladım. Çocuk yerde, polis kafasına vuruyordu. Bir tanesi kafasını kolunun arasına almış, bir polis de kaskı-yla vuruyordu. O ara ben hepsini çekiyordum. Bir tane bekçi beni fark etti. Direkt beni ters kelepçe yaparak, yere yatırdı. Yerde sürükleyip onların yanına götürdü. Yerde vurmaya devam etti. Beni de gözaltına aldılar. Karakolda telefonumu almak istediler. Yasal olmadığını söyledim ama dört beş polis etrafımı sarıp zorla görüntüleri sildi.”

8 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Ofis sem-tinde maske takmadığı gerekçesiyle 1 kişinin bek-çilerin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı ve ters kelepçelendiği öğrenildi. Bekçilerin uyguladığı fiziksel şiddeti görüntüleyen 2 kişinin gözaltına alındığı ve görüntüler silindikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

İzmir'in Karşıyaka ilçesinde Sedat Aşhin isimli bir kişinin 9 Temmuz 2020 tarihinde bekçilerin fizik-

sel şiddetine maruz kaldığı ve daha sonra gözaltı-na alındığı, götürüldüğü polis merkezinde işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Basında yer alan açıklamasında Sedat Aşhin şunla-rı belirtti: “Devriye gezen 4 bekçi tarafından kimlik kontrolü için durduruldum. O anda yanımda kim-liğim yoktu. Bekçilere ‘kimliğim dükkanda kaldı, çok yakın, gidip getireyim’ dedim. Ama bana inan-madılar. ‘Sen dün de bizi görünce kaçtın’ deyip aniden üzerime çullandılar. Gözlerime biber gazı sıktılar. Şiddet uygulayarak, ekip arabasına bindir-diler. Sonrasında Bostanlı Polis Merkez Amirliği'ne götürdüler. Karakola gittiğimizde ancak nefesimi toplayabilmişim. ‘Ben size ne yaptım, bana neden böyle davranıyorsunuz’ diyerek bağırdım. 4 bekçi yeniden üzerime çullandı, ters kelepçe yaparken şiddet uyguladılar. Karakol amiri ve diğer polis-ler yardım istememe rağmen hiçbir şey yapmadı. Arkalarını döndüler”. Sedat Aşhin'in maruz kaldığı işkence ve kötü muameleyi belgeleyen bir rapor aldığı ve sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunacağı öğrenildi.

Diyarbakır'ın Bağlar ilçesindeki Göletli Park'taki kafelerde okey oynandığı gerekçesiyle 12 Temmuz 2020 tarihinde baskın düzenleyen ve ceza kesmek isteyen polislin kafelerde bulunan kişilere fiziksel şiddet uyguladığı öğrenildi. Söz konusu haberlerde polislin kafelerde bulunan kişileri gözaltına almak istediği, biber gazı kullandığı ve havaya ateş ettiği belirtildi. Müdahale sırasında bir kadının (60) yer-de sürüklendiği, kalp hastası olduğu belirtilen bir çocuğun (17) fiziksel şiddete maruz kaldığı bildi-rildi.

15 Temmuz 2020 tarihinde Batman'da Gülistan Caddesi'nde ‘kaçak telefon satıldığı iddiasıyla’ bazı işyerlerine düzenlenen baskın sırasında çıkan tar-tışma sonrasında ismi öğrenilemeyen bir işyeri sahibinin polislin fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve gözaltına alındığı öğrenildi. Polislin uyguladığı şiddeti görüntülemek isteyen kişileri engellediği, etrafta toplanan kişileri dağıtmak amacıyla havaya ateş açtığı ve toplam 7 kişiyi gözaltına aldığı bildi-rildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenile-medi.

15 Temmuz 2020 tarihinde Şırnak'ta bir çocuğun (13, k) 1. Jandarma Komando Tugayı'nda görevli Uzman Çavuş A. A.'nın cinsel saldırısına maruz kaldığı öğrenildi. Çocuğun konuyla ilgili ifadesinin Çocuk Şube Müdürlüğü'nde pedagog ve psikolog

olmadan alındığı öğrenildi. Çocuğun ifadesinde şunları belirttiği bildirildi: “Komşumuzun dairesinin önüne geldiğimizde kapıyı açmaya çalıştığımız esnada daha önceden hiç tanımadığım ve görmediğim fakat görsem tanıyabileceğim 20’li yaşlarda 1.75 boylarında esmer tenli, siyah saçlı, bir şahıs benim boynum kısmından tutarak kendine çekmeye çalıştı (...) Ben bağırınca bu şahıs oradan hızlıca uzaklaşıp bahçeye gitti. Biz de bahçede oturan annelerimizin yanına gittik. O esnada şahıs bahçede dolanmaya devam ediyordu ve arada bir bize bakıyordu. (...) Binada oturan komşularımız kamera kayıtlarına bakıp bu adamın yanına gittiler. Daha sonrasında orada kavga çıktı. (...) Polisler geldi. Ben polislere durumu anlattım. Ve şikayetçi olmak üzere babamla birlikte görevli polislerle çocuk şube müdürlüğüne geldik. Ben ismini olay sebebiyle öğrendiğim A. A. isimli şahıstan ensemden tutup beni zorla kendisine çektiği için şikâyetçiyim.” Şırnak Valiliği 15 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklamada şunları belirtti: “A. A isimli kamu görevlisinin aşırı derecede alkollü olduğu, çevreyi rahatsız edecek şekilde uygunsuz tavır ve hareketler sergilediği tespit edilmiş ve adı geçen şahıs gözaltına alınmıştır. Konu ile ilgili Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gerekli adli tahkikat başlatılmış, ayrıca hakkında idari tahkikat başlatılan bahse konu şahıs, adli ve idari soruşturmaların selameti açısından görevinden uzaklaştırılmıştır.” Gözaltına alınan A. A.’nın aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘cinsel istismar’ ve ‘silahla tehdit’ suçlamalarıyla tutuklandığı bildirildi.

18 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul’un Bağcılar ilçesinde bir polis aracına düzenlenen ve 1 polis memurunun öldüğü, 1 polis memurunun ise yaralandığı saldırıyla ilgili düzenlenen operasyonda gözaltına alınan 3 kişinin gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalan 3 kişiye ait olduğu belirtilen fotoğrafların sosyal medya hesaplarında paylaşıldığı bildirildi.

19 Temmuz 2020 tarihinde Van’ın Çaldıran ilçesine bağlı bir köy üzerinden İran’dan Türkiye’ye yasadışı yollarla geçtiği iddia edilen ve o tarihten beri kendisinden haber alınamayan Khales Arsan isimli İran vatandaşı bir kişinin sınır karakolunda gözaltında olduğu 23 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi. Geçiş yaptığı köy ve

gözaltında tutulduğu jandarma sınır karakolunun isimlerinin belirtilmediği haberde Khales Arsa’nın gözaltında tutulduğu karakolda işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı iddia edildi. Ayrıca söz konusu haberlerde aynı karakolda tutulan 19 mültecinin de işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı ve toplam 20 kişinin 3 gün jandarma karakolunda tutulduktan sonra İran sınırına bırakıldığı belirtilmektedir. Khales Arsan basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Götürüldüğüm karakolda 19 mülteci vardı. (...) Karakolda bir komutan 6 asker bizi sopa, çekiç ve demir çubuklarla dövdü. Her seferinde aramızdan bir kişiyi aralarına alarak dövüyorlardı. Bu şekilde bize 3 gün boyunca işkence ettiler.”

20 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul’un Kadıköy ilçesinde yapılan Suruç Katliamı anmasına yönelik polis müdahalesi sırasında gözaltına alınanlarla görüşmek üzere Kadıköy İskele Karakolu’na giden avukatlar Gökhan Soysal ve Ezgi Önalın, görüşme talebinde buldukları sırada fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Avukat olduğunu belirtmesine rağmen Ezgi Önalın’ın ters kelepçelendiği ve maruz kaldığı fiziksel şiddet yüzünden yaralandığı öğrenildi. Gökhan Soysal’ın da gözaltına alınırken yere yatırıldığı ve boynuna basıldığı bildirildi.

22 Temmuz 2020 tarihinde, Bursa’nın Yıldırım ilçesinde polisin durdurduğu bir aracın içinde bulunan 4 çocuğa fiziksel şiddet uyguladığı öğrenildi. Haberde çocuklar tarafından kullanıldığı gerekçesi ile aracı durduran polisin yere yatırdığı bir çocuğun sırtına bastığı, bir diğer çocuğa tokat attığı belirtilmektedir.

25 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul’da Nihat İzsiz ve ismi öğrenilemeyen bir kişinin gittikleri lokantada polisle tartıştıkları ve daha sonra polislerin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. 2 kişinin maruz kaldıkları fiziksel şiddet nedeniyle yüzlerinden yaralandıkları öğrenildi. Nihat İzsiz maruz kaldığı polis şiddeti hakkında basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Ben ve bir arkadaşım işten sonra bozuk olan motorumu tamire götürecektik. Ama aç olduğumuz için öncesinde bir yemek yiyelim dedik. Gittiğimiz mekanda yemeğimizi yerken trafik polisleri yanımıza geldi ve ‘motorun çok ses çıkarıyor’ dedi. Ben de zaten tamire götüreceğimi söyledim. Ama buna rağmen bize hakaretler etti. Daha sonra yanı-

mıza sivil giyimli polisler geldi. 4-5 kişi biber gazı sıkarak bize saldırdı. Beni yere yatırıp ters kelepçe takmak istediler. Ben yatmayınca beni zorla yere yatırdılar ve yerde iken beni darp ettiler ve biber gazı sıktılar. Yerdeyken gözüme tekme vurdular. Tekme vurunca ben de 'kurtarın beni' diye bağırdım. Esnaflar araya girdi ama dinlemediler. Ondan sonra karakola götürdüler. Orada da darp edildim. Arkadaşımı da alırlarken kafasına silah dipçiğiyle vuruyorlar. Kafasına 6 tane zimba atıldı.”

Van İl Göç İdaresi'ne bağlı Kurubaş Geri Gönderme Merkezi'nde tutulan Z. M. isimli İran vatandaşı bir kadının 26 Temmuz 2020 tarihinde Geri Gönderme Merkezi'nde görevli İ. H. K. ve Y. V. isimli 2 güvenlik görevlisinin cinsel saldırısına maruz kaldığı öğrenildi. 14 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Z. M.'nin şikayeti üzerine Van Edremit Jandarma Komutanlığı'nda ifade veren 2 kişinin sevk edildikleri mahkeme tarafından 'nitelikli cinsel istismar' suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

29 Temmuz 2020 tarihinde Van'ın Başkale ilçesine bağlı Sualtı köyü kırsal alanında operasyona çıkan askerlerin Zahir Teker, Harun Akkaya ve Lokman Koç isimli 3 çobana işkence ve diğer kötü muamelede bulunduğu iddia edildi. Maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muamele sonucu 3 kişinin vücutlarının çeşitli yerlerinden yaralandığı öğrenildi. Çobanlardan Zahir Teker basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “29 Temmuz günü saat 22.00 civarında çalı çırpıyla yaktığımız ateşte yaptığımız çayı içtikten sonra etraftan ses geldi ve köpeklerin havladı. Feneri açtım. Işık askerlerin yüzüne geldi. Silah sesleri geldi. Etrafımıza ateş ettiler. 'Çökün' dediler. Çöktük. Ne olduğunu anlamadık (...) 'Ne yapıyorsunuz burada' dediler. Çobanlık yaptığımızı, ekmeğimizin peşinde olduğumuzu söyledik. 8-10 kişi vardılar. 'Kaçakçıları yakalamak için geldik' dediler. Kaçakçılara yardım ettiğimizi söylemeleri üzerine böyle bir şeyin olmadığını, kimseye yardım etmediğimizi söyledik (...) Saat 23.00 civarında ellimize feneri verdiler, bizi dağ, taş, bayır götürdüler. Sonra geri döndüler. 'Siz bizi tuzağa düşürüyorsunuz. Bizi pusuya düşüreceksiniz' dediler. Geri çadırın yanına döndük. Burada bizimle biraz konuştular. Üçümüzün kafasına silah dayadılar. Biri 'Üçünüzü burada öldüreceğim. Ellimdeki keleştir. Devlette kayıtlı değil. Arkadaşımın kayıtlı, benimki kayıtlı değil. Üçünüzü burada

öldürürüm, kimse de bilemez' dedi. Daha sonra biraz gitti, 3-4 asker kaldı (...) Vurmaya başladılar. Hem taşla hem sopayla vuruyorlardı. Büyük taşları ellerine alıp, sırtımıza vurdular. Sopayla dizime vurdular. Bakın zaten kırılmış. Alçıya alınmış. Başıma da sopa vurdular. Vurduğu gibi kan fışkırdı. Daha sonra bayıldım. Arkadaşlarım öldüğümü sanmış. Diğerlerin durumu da kötü. Onların da sırtına vurdular (...) Bizi bir saat boyunca dövdükten sonra bir tekme vurup, gittiler.

30 Temmuz 2020 tarihinde tatil için geldiği Antalya'nın Side ilçesinde gözaltına alınan A. Ç. isimli bir kişinin götürüldüğü jandarma karakolunda işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kaldığı öğrenildi. Çıkarıldığı mahkeme tarafından yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartı ile serbest bırakılan A. Ç.'nin işkence ve diğer kötü muameleyle cinsel yönelimi nedeniyle maruz kaldığı belirtildi. A. Ç. basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Gece saat 01.30 civarında kaldığı otele gitmek üzere yola çıkmıştım. İki jandarma tarafından durduruldum Jandarma bana 'Elindeki içki şişesini çöpe at' dedi. 'Bu hukuken yasak değil' dediğimde ise jandarma 'Kanun benim' şeklinde cevap verdi. Hiçbir gerekçe gösterilmeden yaka paça gözaltına alındım. Zaten o sırada karakolun önündeymişiz. Beni karakolun hemen girişinde boş bir odaya attılar ve tekme tokat dövmeye başladılar, karakoldaki tüm jandarmalar da içeri girdi ve hepsi beni yaklaşık yarım saat boyunca dövdü. İşkence yaptılar, aşağıladılar, sözlü cinsel tacizde bulundular. Özellikle iz olmasın diye kulağımın arkasını çok sert bir şekilde parmaklarıyla bastırıyorlardı. Dayak bittikten sonra sürekli aşağıladılar. Sanki iğrenç bir varlıkmişim gibi davrandılar, bunu tüm karakol yaptı. Sonrasında beni hastaneye götürdüler, o sırada şoktaydım, ağlıyordum.”

1 Ağustos 2020 tarihinde, Bingöl'ün Solhan ilçesinde Mahsum Kaya, Necmettin Evranas, Furkan Kılıç ve Yusuf Genç isimli 4 kişinin araçlarında Kürtçe müzik dinledikleri gerekçesiyle korucuların fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Korucuların fiziksel şiddetine maruz kalan 4 kişinin yakınları ile korucular arasında çıkan tartışma sırasında Abdullah Kılıç isimli 1 kişinin korucuların açtığı ateş sonucu ayağından yaralandığı bildirildi.

5 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Beykoz ilçesinde konser provası sırasında gözaltına alınan Grup Yorum üyeleri Dilan Poyraz, Bahar Kurt,

Betül Varan, Eren Erdem, Barış Yüksel ve Sercan Toptancı'nın gözaltına alınırken ve gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. 6 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

HDP üyesi Oktay Özoğlu isimli bir kişinin 5 Ağustos 2020 tarihinde bir polis memuru tarafından aranarak Diyarbakır Ergani İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne çağrıldığı, burada kendilerini istihbarat elemanı olarak tanıtan iki kişi tarafından bir odaya alınarak ajanlık yapmaya zorlandığı öğrenildi. Özoğlu basında yer alan ifadelerinde şunları belirtti: "(...) 'Bize günlük, anlık, kim ne yapıyor? İstihbarat vermeni istiyoruz' dediler ve onlarla çalışmamı istediler. Belediyede iş bulma imkânı, resmi kurumlardan ne istersem alabileceğime dair vaatlerde bulunuldu. (...) 'Dediklerimizi yapmazsan seni gözaltında kaybederiz, hiçbir işte çalışmazsın' diye tehdit ettiler."

İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanması için 5 Ağustos 2020 tarihinde İzmir'de yapılan eyleme yönelik polis müdahalesi sırasında Kızılokyanus LGBTİ+ aktivisti İsmail Temel'in polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı. İsmail Temel'in fiziksel şiddete maruz kalırken epilepsi krizi geçirdiği bildirildi. Sevk edildiği hastanede hazırlanan sağlık raporunda İsmail Temel'in "hastaneye geldiği sırada nöbet geçirdiği" şeklinde ifadeler yer aldığı öğrenildi. İsmail Temel, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Eşcinsel kimliğimle oradaydım. Eşcinsel kimliğimle slogan atmam nedeniyle polislerce hedef gösterildim. El işaretleriyle, kafa sallamalarıyla hedef gösterildim (...) Kollarımı sıktılar. Göğüs kafesime ayaklarıyla bastırdılar. Hasta olduğumu söyledim. Beni dinlemediler. O sırada nöbet geçirdim, bayılmışım. Sonra hastaneye götürüldüm. Hastanede tutulan raporda, benim hastaneye getirildiğim sırada nöbet geçirildiğim yazıyor. Ama ben gördüğüm saldırılar nedeniyle o sırada nöbet geçirdim."

9 Ağustos 2020 tarihinde Suriye'nin Resulayn kentinden Urfa'nın Ceylanpınar ilçesine geçmek isterken askerler gözaltına alınan ve Mardin'in Kızıltepe ilçesi sınırında bir karakola götürülen 7 sığınmacının (Ahmet El Hasan, eşi Mari Hacı ile 5 çocukları) işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Basında yer alan haberlerde, sınırda durdurulan 7 kişinin burada 3 saat bekletildiği, bu sırada askerlerin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları, daha sonra götürüldükleri karakolda kız çocukların giy-

silerinin askerler tarafından zorla çıkarıldığı, Mari Hacı'nın giysilerinin kesici bir aletle yine askerler tarafından çıkarıldığı, Mari Hacı'nın askerlerin cinsel tacizine maruz kaldığı ve iç çamaşırına sakladığı 16 bin dolara askerler tarafından el konulduğu, buna itiraz ettikleri için fiziksel şiddete maruz kaldıkları belirtilmektedir. Daha sonra Suriye sınırına bırakılan ailenin 19 Ağustos 2020 tarihinde Mardin'den Türkiye'ye giriş yaptıktan sonra İnsan Hakları Derneği'ne ve Mardin Barosu'na başvurdukları, maruz kaldıkları işkence ve kötü muameleye ilişkin Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda buldukları bildirildi.

HDP Ağrı Gençlik Meclisi üyesi Muhammet İlhan'ın 12 Ağustos 2020 tarihinde kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından arandığı ve daha sonra gittiği Doğubayazıt İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde polis tarafından tehdit edildiği öğrenildi. Haberde Muhammet İlhan'ın 14 Ağustos 2020 tarihinde ilçe merkezinde ikinci kez tehdit edildiği belirtildi. Muhammet İlhan basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Bana geleceğimle ilgili soru sormaya başladılar. HDP Genel Merkez çalışanları hakkında soru sordular. Sonra ailemle tehdit edildim. Ablamın ve babamın çalıştıkları yerleri söylediler. Bana burada konuşulan şeylerin dışarıya çıkması halinde ailemin işlerine yansıtacağını söylediler."

14 Ağustos 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde bulunan bir eve yapılan baskın sırasında Süleyman Arıkan isimli kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Polisin yanlış adrese baskın yaptığının anlaşılması üzerine, şikayetçi olmaması için Süleyman Arıkan'ın polis tarafından tehdit edildiği bildirildi. Haberde ayrıca gittiği karakolda Süleyman Arıkan'ın şikâyetinin işleme konulmadığı belirtildi. Süleyman Arıkan basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "İlk kim olduklarını anlamadım, içeri girdiklerinde polis olduklarını anladım. Bana bazı isimler sordular. Tanımadığımı söyledim. Beni evimin terasına çıkardılar. Yere yatırıp hakaret ettiler. (...) Onlara yanlış yaptıklarını söyledim. Bana küfür edip, hakaret ettiler. Yetmedi silahın dipçığı ile sırtıma vurdular, darp ettiler. Yerde iken 5 kişi sırtıma vurmaya başladı. Suçumu sordum 'konuşma!' deyip hakaret etmeye devam ettiler. Onlara itiraz edince daha çok vurdular. (...) Bir saatin sonunda yanlış eve geldiklerini anladılar. Bana 'birini arıyoruz'

dediler. Onlara ellerindeki adresin benim adresim olmadığını söyledim. Yanlış adrese geldiklerini anlamalarına rağmen üzerime gelmeye, baskı kurmaya devam ettiler. Onlar hakkında suç duyurusunda bulunacağımı söyleyince beni tehdit ettiler.”

18 Ağustos 2020 tarihinde, Ankara'nın Keçiören ilçesinde trafik polisleri ile aracını durdukları bir kişi arasında tartışma çıktığı ve polisin söz konusu kişiye fiziksel şiddet uyguladığı öğrenildi.

Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Beydoğan kırsal mahallesinde koyun otlatan Hayrettin Yücel ile ismi öğrenilemeyen 15 yaşındaki 1 çocuğun 18 Ağustos 2020 tarihinde jandarmanın fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberlerde, 2 kişiye götürüldükleri hastanede rapor verilmediği ve konuyla ilgili şikâyetçi olmamaları için tehdit edildikleri belirtildi.

19 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde 2 kadının maske takmadıkları gerekçesiyle polis tarafından fiziksel ve sözlü şiddete maruz bırakıldığı, daha sonra ters kelepçe takılarak gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı. İstanbul Valiliği olayla ilgili açılan soruşturma kapsamında 2 polis memurunun görevden uzaklaştırıldığını açıkladı. 19 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde maske takmadıkları gerekçesiyle polis tarafından fiziksel ve sözlü şiddete maruz bırakılan 2 kadından biri olan Rana Batı, 21 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan açıklamasında maruz kaldığı polis şiddeti ile ilgili şunları belirtti: “Sigara içtiğim için maskemi çeneme indirmiştim. Çevremde maskesiz dolu insan var. Beni durduran polisin yüzünde maske dahi yoktu. Ben ‘Sizde maske yok’ deyince sinirlendiler. İki memur da sözüm üzerine maskesini çıkarıp yüzüne taktı. Daha sonra ceza kestiler. Tepki gösterince beni gözaltına almaya çalıştı. Önce kollarımı arkadan tuttu. Yere yatırmaya çalıştı. Düşmem için ayaklarıma tekme atıyordu. Yere düşünce nefesim kesildi. ‘Tamam yapmayın, karakola geleceğim’ dememe rağmen yere yatırmaya çalışıyordu. Çevredeki insanlar müdahale etti. Ben asla polislere küfür etmedim.” İstanbul Valiliği olayla ilgili açılan soruşturma kapsamında 2 polis memurunun görevden uzaklaştırıldığını açıklamıştı. 21 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 2 polis memurunun göreve iade edildikleri öğrenildi.

20 Ağustos 2020 tarihinde Adana'da Mehmet Çelik isimli bir kişinin kendisine kimlik soran bekçilerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldığı şiddet sonucu Mehmet Çelik'in kolundan ve ayağından yaralandığı bildirildi. Mehmet Çelik'in gözaltına alındığı ve idari para cezası verildikten sonra aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi. Basında yer alan haberde, Mehmet Çelik'in gözaltına alınmasına tepki gösteren abisinin de gözaltına alındığı ve idari para cezası verildikten sonra serbest bırakıldığı belirtildi. Mehmet Çelik'in maruz kaldığı fiziksel şiddeti belgeleyen sağlık raporu aldığı ve sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunacağı bildirildi. Mehmet Çelik basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Evimin önünde otururken bekçiler beni durdurdu ve kimlik sordu. ‘Evimin önümden, neden kimlik soruyorsunuz. İzin kağıdınız var mı? Çünkü sizin buna yetkiniz yok. Bu hukuksuzluktur’ diyerek itiraz ettim ve kimliğimi vermedim. ‘Bekçiyiz biz, kimlik vermek zorundasınız’ diye bana bağırmağa başladılar. Ben de vermeyeceğimi tekrarladım ve isterseniz polisleri çağırın onlara kimliğimi vereyim dedim. (...) Bana cop ve kalaslarla vurdular, tekmelediler.”

20 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde Arif Gülmez isimli bir seyyar satıcının İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde görev yapan zabıtalарının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldığı şiddet sonucu Arif Gülmez'in vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandığı ve görevli zabıta memurlarından şikâyetçi olduğu bildirildi.

24 Ağustos 2020 tarihinde, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde ismi öğrenilemeyen 1 kişinin bekçi ve polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde bekçilerin gözaltına almak istedikleri kişiyi yola yüzüstü yatırarak boğazına dizleriyle bastıkları, polisin ise bu kişinin yüzüne tekme ile vurduğu belirtildi. Bekçilerin ve polisin uyguladığı şiddete tepki gösterenlere müdahale eden polisin, fiziksel şiddete maruz kalan kişi ile birlikte ismi öğrenilemeyen 4 kişiyi gözaltına aldığı bildirildi.

25 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Evrensel gazetesi Diyarbakır muhabiri Cengiz Anıl Bölükbaş'a kendileri istihbaratçı olarak tanıtılan 3 kişi tarafından ajanlık dayatmasında bulunduğu öğrenildi. Cengiz Anıl Bölükbaş basında yer alan açıklamasında şunları belirtti:

“Haber için gittiğim Batman’dan Diyarbakır’a geri geldiğimde 3 kişi yaklaşarak benle konuşmak istedi. Bu kişiler daha sonra kimliklerini göstererek istihbaratçı olduklarını söylediler. Konuşmanın başında Antep’te mühendislik okuduğumu, buraya 13-14 aydır geldiğimi, burada Almanca öğretmenliği okuduğumu, doğum yılı, ailevi bilgiler gibi şeyleri paylaştılar. Burada Evrensel’de çalıştığımı belirttiler. Ardından hakkımda açılan davalar dan ve devam eden ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ soruşturmasından bahsettiler. Bunların yarın kardeşlerimin önünde engel olacağını, memur olmak istediklerinde karşılıklarına çıkacağını söylediler. Bu konuda yardımcı olabileceklerini ifade ettiler. Bunun karşılığında ise burada yapılan faaliyetlerini takip ettiklerini, ancak teknik ile yüzde 70-80’ini öğrenebildiklerini, geri kalan kısımda ise kendilerine bilgi vermemi istediler. Ajanlık teklifini reddettiğimde ‘Bunu iyi düşün, devlet bu koltuğu bir şekilde doldurur, sen olmasan da başka bir arkadaşın yapar’ denildi. Israrla kabul etmediğimde, ‘Biz kararını alıyoruz ama iki gün sonra biz seni gene arayalım, beraber yemek yiyelim’ dediler.”

30 Ağustos 2020 tarihinde Edirne’de yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştıkları iddiası ile jandar ma tarafından gözaltına alınan 2 kişinin (İsa Sefa ve Halis Güven) fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldıkları şiddet sonucu 2 kişinin yüzlerinden ve vücutlarının çeşitli yerlerinden yaralandığı bildirildi. 2 kişinin maruz kaldıkları fiziksel şiddeti belgeleyen sağlık raporu aldığı sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunacağı öğrenildi. 1 Eylül 2020 tarihinde mahkemeye sevk edilen İsa Sefa, ‘sınır ihlali’ gerekçesiyle tutuklandı. Halis Güven’in ise halen gözaltında olduğu bildirildi.

31 Ağustos 2020 tarihinde Uşak merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 30 kişinin gözaltında çıplak aramaya ve “özel görüşme” adı altında psikolojik baskıya maruz kaldıkları öğrenildi. Uşak Emniyet Müdürlüğü’nde 30 kadının çıplak arama dayatmasına maruz kaldığına dair Halkların Demokratik Partisi (HDP) Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından gündeme getirilen iddialara ilişkin Uşak Valiliği 17 Aralık 2020 tarihinde bir açıklama yaptı ve iddiaları gündeme getiren Ömer Faruk Gergerlioğlu hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı. Valilik yaptığı açıklamada şunları belirtmektedir: “Son günlerde İl Emniyet Müdürlüğümüzün uygu-

lamasını skandal olarak vermeye çalışmak FETÖ terör örgütünün esiri olmuş yayın organlarının ve kişilerin karalama kampanyasıdır (...) Olayla ilgili kamera kayıtları mevcut olup, avukat görüşmelerinde de bu konu hiç gündeme gelmemiştir. Daha sonraki süreçte de herhangi bir şikâyet başvurusu olmamıştır. İlgili milletvekili hakkında suç duyurusunda bulunacağımızı kamuoyuna saygıyla duyururuz.”

1 Eylül 2020 tarihinde Şırnak’ın Cizre ilçesindeki bir kontrol noktasında B. B. isimli bir bekçi ile A. U. T. isimli bir polis memuru arasında çıkan tartışmada bekçinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Olayla ilgili olarak her 2 kişinin de açığa alındığı ve haklarında soruşturma başlatıldığı bildirildi.

1 Eylül Dünya Barış Günü için İstanbul’un Sancaktepe ilçesindeki Sarıgazi Mahallesi’nde Yeni Demokrat Gençlik (YDG), Gençliğin Devrimci Güçleri (Dev-Güç), Devrimci Öğrenciler Birliği (DÖP) ve HDP Gençlik Meclisi üyeleri tarafından yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan 18 kişinin götürüldükleri Sancaktepe Karakolu’nda işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Gözaltına alınan 18 kişi 2 Eylül 2020 tarihinde yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Metin Özken, Volkan Atmaca, Hakan Salman, Fırat Çağlar, Başak Yeşilot, Umut Doğan, Ulaş Serdar Budak, Beyza Çapar, Doğukan Uçan, Bünyamin Abay, Sedef Özer, Devrim Ürün, Eren Kaya, Beritan Kurt, Fırat Doğan.

2 Eylül 2020 tarihinde bir açıklama yapan Emekçi Hareket Partisi (EHP) İstanbul’da bir üyelerinin ajanlık dayatmasına maruz kaldığını duyurdu. Açıklamada ‘Kaymakamlıktan sizin için yardım çıktı’ denilerek Beyoğlu Kaymakamlığı’na çağrılan EHP üyesinin kaymakamlığa gittiğinde iki kişi tarafından binadan çıkarılarak konuşmak üzere başka bir alana götürüldüğü, kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan iki kişinin para karşılığı ajanlık teklifinde buldukları ifade edilmektedir.

4 Eylül 2020 tarihinde Urfa’nın Viranşehir ilçesinde yapılan ev baskınlarında ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüte yardım etmek’ iddialarıyla gözaltına alınan 3 kişinin (Hamdullah Esen, Tayip Temel ve Mehmet Sait Yardımcı) tutuldukları Urfa Emniyet

Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde işken- ce ve kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenil- di. Mehmet Sait Yardımcı'nın avukatı Sezai Akın basında yer alan ifadelerinde müvekkili ile yaptığı görüşmede müvekkilinin elbiselerinin yırtık oldu- ğunun, üzerinde kan izleri olduğunun ve vücudunun çeşitli yerlerinde morluklar olduğunun görüldüğünü belirtti. Hamdullah Esen ile Tayip Temel isimli kişilerin ise avukatları ile görüştürül- medikleri bildirildi.

7 Eylül 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde yapılan ev baskınlarında 3 kişi (İbrahim Kızılkaya, Resul Vesek ve Abdülmütalip Tetik) gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan Abdülmütalip Tetik'in evindeki güvenlik kamerası tarafından kaydedilen ve basında yer alan görüntülerde, kar maskesi takan ve uzun namlulu silah taşıyan özel hareket polislerinin baskın sırasında evin kapısını açan Kahraman Tetik isimli kişiyi dizleri üzerinde beklettiği, bu sırada bir polisin Kahraman Tetik'in beline tekme attığı, evin içinden çıkan başka bir polisin de sırtına diziyle vurduğu görülmektedir.

Ses sanatçısı Hozan Cesim'in katıldığı düğünler ve etkinliklerde söylediği Kürtçe şarkılar nedeniyle Bitlis İl Jandarma Komutanlığı'na çağrıldığı öğrenildi. 9 Eylül 2020 tarihinde gittiği Bitlis İl Jandarma Komutanlığı'nda Hozan Cesim'in kendilerini istihbarat görevlisi olarak tanıtan kişiler tarafından Kürtçe şarkı söylememesi ve HDP tarafından düzenlenen etkinliklere katılmaması yönünde tehdit edildiği bildirildi.

Şırnak'ın Cizre ilçesinde 23 Eylül 2020 tarihinde maske takmadığı gerekçesiyle polis tarafından 1 kişinin gözaltına alındığı, bu sırada polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, yüzüstü yere yatırıldığı ve ters kelepçe takılmaya çalışıldığı öğrenildi. Basında yer alan görüntülerde olay yerine gelen diğer polis memurlarının tepki gösteren kişilere müdahale ettiği ve bir polisin havaya ateş açtığı görülmektedir. Gözaltına alınan kişinin ismi ve akıbeti öğrenilemedi.

25 Eylül 2020 tarihinde Kobanê eylemlerine yönelik Ankara merkezli soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında Kars Belediye Eş Başkanı Ayhan Bilgen ile eski milletvekillerinin de olduğu kişilerin, kendilerine Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde verilen yemek nedeniyle zehirlendiği öğrenildi. Haberde gözaltındakilerin zehirlenmelerine

rağmen hastaneye götürülmedikleri belirtildi. 28 Eylül 2020 tarihinde saat 01.00'de bir açıklama yapan Ankara Emniyet Müdürlüğü şunları belirtti: "Bu saat itibari ile gözaltında bulunanlardan Ayhan Bilgen dahil sadece 3 şüpheliden sağlık şikayetleri alınmış ve tamamı sağlık kuruluşlarına götürülerek tedavilerine başlanmıştır".

29 Eylül 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan Şişhane metro istasyonunda kızı için metroya kart basmadığı gerekçesiyle Umut Kaçar ve kızı R. K.'nin (10) metro istasyonunda görevli özel güvenlik görevlilerinin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Umut Kaçar'ın maruz kaldığı fiziksel şiddet ile ilgili görevliler hakkında şikayetçi olduğu bildirildi. Umut Kaçar basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Seçim döneminde 12 yaşından küçüklerle ulaşım- da ücretsiz binme imkanı sağlanmıştı. Ben de kartı bu yüzden basmadığımı söyledim. Orada bulunan güvenlikçi böyle bir şeyin olmadığını söyledi. Ondan sonra oda güvenlik amirini çağırdı. O da gelip bize bağırıp, çağırıp müdahale etmeye başladı. Beni yaklaşık olarak 400 metre sürükledi. Ben sürüklenirken kızım da öbür tarafta panikledi ve ağlamaya başladı."

2 Ekim 2020 tarihinde, Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde polis tarafından durdurularak Genel Bilgi Taraması'ndan (GBT) geçirilmek istenen, ismi öğrenilemeyen 1 kişinin, uygulamanın nedenini sorduğu gerekçesiyle polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, yere yatırılarak ters kelepçe takıldığı ve gözaltına alındığı öğrenildi.

Medine Çeken isimli bir kişinin, 14 Ekim 2019 tarihinde Suriye'de yaşamını yitiren oğlu ile ilgili olarak 23 Eylül 2020 tarihinde çağrıldığı İstanbul'un Kartal ilçesinde bulunan Yakacık Polis Merkezi Terörle Mücadele Şubesi'nde ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Medine Çeken İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nde düzenlediği basın toplantısında şunları belirtti: "Oğlumun ne zaman gittiğini sordular. Ben de ne zaman gittiğini ve ne zaman şehit düştüğünü söyledim. Daha sonra 'bize yardımcı olmanı istiyoruz' dediler. Hangi konuda yardım istediklerini sordum. 'Oğlunuzun gidişini önleyemedik, bundan sonraki gençlerin gidişini engellemek için, onlara yardımcı olmak için bize yardımcı ol' dediler. Ben de 'Yardımcı olamam. Yardımcı olabilseydim kendi oğluma yardım ederdim, yardım edebileceğim bir şey yok' dedim

(...) Bir daha beni rahatsız etmeyin diyerek, çıktım. ‘Hayır arayacağız’ dediler (...) 1 Ekim günü beni bir daha aradılar. ‘Oraya geldim, konuştuk ve bitti. Bir daha ne diye arıyorsunuz’ diye sordum. Yine görüşmek istediklerini söylediler. Ben de ‘görüşmek istemiyorum, gelmeyeceğim’ dedim. ‘Geleceksin’ dediler. ‘Sen çok sinirlisin biraz sakinleş yarın gel’ dediler. Ben de ‘Perşembe günü geleceğim ama yalnız gelmeyeceğim’ dedim. Bana ‘yalnız geleceksin ve gelmek zorundasın’ dediler.”

Tunceli’de Servet Sonar isimli bir kişinin 13 Ekim 2020 tarihinde çalıştığı yere gelen ve daha sonra da telefonla arayan polis memuru oldukları belirtilen 2 kişi tarafından ajan olma dayatmasına maruz bırakıldığı öğrenildi. Servet Sonar, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Dün (13 Ekim 2020) çalışırken 2 polis geldi ve yarım saat görüşmek istediklerini söyledi (...) Konuşacağınız bir şey varsa burada söyleyin yoksa ben çalışıyorum müsait olamam dedim. Dükkânı kapatıp depoda malzemeleri dizerken beni aradılar, ‘Neredesin hani görüşecektik’ dediler. Ben de ‘Ne görüşeceksiniz? Sizinle konuşacak bir şeyim yok. Sizinle asla görüşmem, ben sizi tanımıyorum’ dedim. ‘Eğer söyleyeceğiniz bir şey varsa telefonda söyleyin’ dedim. Onlar da ‘Yok biz seninle görüşelim senin iyiliğini düşünüyoruz ve sana yardımcı olmak istiyoruz’ dediler. Bende onlara ‘Benden ne istiyorsunuz? Yine bana açıkça ajanlık teklif ediyorsunuz’ dedim ve onları savcılığa şikâyet edeceğimi söyledim.”

15 Ekim 2020 tarihinde Ankara’da Meliha Kayhan isimli bir kişinin Ekim ayı içinde kendini polis olarak tanıtan kişiler tarafından takip edilerek katıldığı etkinlikler nedeniyle tehdit edildiği öğrenildi. Meliha Kayhan’ın daha önce de bir kez kendini polis olarak tanıtan kişiler tarafından kaçırıldığı bildirildi.

20 Ekim 2020 tarihinde, Diyarbakır’ın Kayapınar ilçesinde bir eve yapılan polis baskını sırasında Faris Türk ve Hanım Türk isimli 2 kişiye polis köpeklerinin saldırdığı, ayrıca bu iki kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı iddia edildi. Baskın sonrasında Faris Türk’ün gözaltına alınarak Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi’ne götürüldüğü öğrenildi.

24 Ekim 2020 tarihinde Mardin’de Derik İlçe Emniyet Müdürü A. T. E.’nin gözaltında tutulan 3 kişiye kameraların bulunmadığı bir odada fiziksel

şiddet uyguladığı öğrenildi. Haberde İlçe Emniyet Müdürü’nün fiziksel şiddet uyguladığı 3 kişi hakkında ‘polise mukavemet ettikleri’ iddiasıyla tutanak tutturduğu ifade edildi. Tutanağta ayrıca fiziksel şiddete maruz kalan M. T. ile ilgili olarak “anlaşılmayan bir şekilde kafasını yere vurmaya başladı” şeklinde bir ifadenin yer aldığı bildirildi. M. T.’nin İlçe Emniyet Müdürü’nden şikâyetçi olduğu öğrenildi.

25 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Kulp ilçesine bağlı bir kırsal mahallede askerlerin atış talimi sonrasında çıktığı belirtilen yangın nedeniyle mahalle sakinleri ile askerler arasında çıkan tartışma sırasında 1 kişinin askerlerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve telefonunun kırıldığı öğrenildi.

Halkın Hukuk Bürosu, 30 Ekim 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile 29 Ekim 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında Denizli’de gözaltına alınan avukat Seda Şaraldı’nın gözaltına alınırken ve gözaltı sırasında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığını duyurdu. Açıklamada Seda Şaraldı’nın Denizli’den İstanbul getirildiği 8 saat boyunca ters kelepçeli tutulduğu, aynı soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında Covid-19 testi pozitif çıkan bir kişinin de olduğu başka kişilerle birlikte herhangi bir önlem alınmadan aynı araç ile İstanbul’a götürüldüğü belirtildi. Açıklamada ayrıca parmak izi alma işlemi sırasında Seda Şaraldı’nın polisi fiziksel şiddetine maruz kaldığı ifade edildi.

3 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Şırnak’ın Cizre ilçesinin HDP’li Belediye Meclisi üyesi İbrahim Kaya’nın kendini polis istihbarat birimi olarak tanıtan kişiler tarafından aranarak Cizre Emniyet Müdürlüğü’ne çağrıldığı ve orada ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. İbrahim Kaya basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “10 gün önce Cizre İlçe Emniyet Müdürlüğü’nün ‘İstihbarat Birimi’ tarafından arandım. Bana ‘Emniyete gel bir çay içelim’ dediler. Ben de birime gittim. Gider gitmez hemen çapraz sorguya aldılar. Bana ajanlık dayatmasında bulundular. Bana ‘gel bizimle çalış, her ihtiyacımı karşılayalım. Kabul etmezsen seni süründürürüz. 1 hafta süre veriyoruz ve bir hafta içinde düşünme zamanın var’ dediler”. 5 gün sonra da sokakta yürürken önünün sivil bir araç tarafından kesildiğini belirten Kaya, şunları anlattı: “Önümü kesen araçtan inenler polis olduklarını söyledi. Arabaya binmemi

istediler ama kabul etmedim. ‘Arabınıza binmeyeceğim, varsa bir sorun emniyete gelirim’ dedim. Ben bunu söyledikten sonra gittiler.”

7 Kasım 2020 tarihinde gözaltına alınan Ahmet Ayva isimli kişinin İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü’nde ajan olması yönünde baskı ve tehditlere maruz kaldığı öğrenildi. Konuyla ilgili 9 Kasım 2020 tarihinde İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi’nde düzenlenen basın toplantısında avukat Sezin Uçar şunları belirtti: “Müvekkilimiz Ahmet Ayva gözaltına alındığından itibaren itirafçı olmaya zorlanıyor. Bu yasak bir sorgu yöntemidir (...) Bu suçu işleyen kişiler hakkında soruşturmaların açılmasını talep ediyoruz.”

9 Kasım 2020 tarihinde Şırnak’ın Cizre ilçesinde HDP İlçe Eş Başkanı Güler Tunç’un evine yapılan polis baskını sırasında evde bulunan Esmer Tunç’un kafasına polisin silah dayadığı basında yer alan haberlerden öğrenildi. Aynı tarihte Cihan Ölmez’in evine yapılan baskında da evde bulunan Kudret Adıyaman’ın başına polisin silah dayadığı bildirildi. Esmer Tunç basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Sabah saat 05.00’te sabah namazına kalktık. Tam namaz kılacağımız sırada kapıdan bir gümbürtü sesi geldi. Kapı çalınıyordu, kırılıyordu. Bununla birlikte kapıya doğru yöneldik. Baktık ki polisler. ‘Bekleyin kapıyı açacağız’ dedik. Ama bunu dememizle kapıyı kırmaları bir oldu (...) İkinci katta Güler’in evi var. Onun evine gittiler. Güler’in de kapısını kırdılar (...) Torunum Bêkes’i almak için içeri girmek istedim ama balkon, evin bahçesi ve mahallenin tümü özel harekât timleri tarafından ablukaya alınmıştı (...) Tepki gösterdim. Bunları söylememle silahı kafama dayamaları bir oldu. Bana ‘sus’ deyip torunumun yanında silah doğrultular. Ona rağmen susmadım ve ‘eve gitmeyeceğim’ dedim. Sonra beni tutup sert bir şekilde içeriye attılar. Torunum korkmuştu. Hemen gelip bana sarıldı ‘bir şey yok’ dedim. Sonra tekrar Güler’i görmek için yukarıya çıkmak istedim. Tekrar silah doğrultup ‘içeriye gir’ dediler.” Kudret Adıyaman ise basında yer alan açıklamalarında şunları belirtti: “Sabah polisler geldiğinde uyuyorduk. Kapıyı açmaya gittiğimde ise polisler kapıyı ve pencereyi kırdılar. Kafama silah dayayıp bana ‘yere yat’ dediler. Ben de söyleneni yaptım. 10 saniye boyunca kendimden geçtim.”

Tekirdağ’ın Çerkezköy ilçesinde bulunan 3. Zırhlı Tugay Komutanlığı’nda zorunlu askerlik görevini

yapan Hasan Düdük isimli bir kişinin 10 Kasım 2020 tarihinde işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi.

Temizlik faaliyetine katılmadığı gerekçesiyle uzman çavuş R. K.’nin fiziksel şiddetine maruz kalan Hasan Düdük basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Darp raporu almak için hastaneye sevk edilme talebiyle revire gittiğimde, bana refakat eden uzman çavuş, doktoru hastane sevk belgesi vermemesi yönünde ikna etmeye çalıştı (...) Sevk raporu almama rağmen bölük komutanı hastaneye gitmeme izin vermedi (...) Bir yolunu bulup Çerkezköy Devlet Hastanesi’ne gidip darp raporu aldım (...) Yaşadıklarımaya dayanmayıp firar ettim, 8 saat sonra geri döndüm (...) Askeri savcılıkta ifade vermeye götürüldüğümde yaşadıklarımın tümünü anlattığım bir savunma hazırladım ancak darp edildiğimi yazdığım için üstlerim tarafından savunmam yırtıldı. Sözlü verdiğim ifademde her şeyi savcıya anlattım. İfademi değiştirmedim için başçavuş rütbesindeki bir başka üstüm tarafından darp edildim, ayak tırnağım kırıldı.” Haberde Hasan Düdük’ün sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunduğu ifade edildi.

16 Kasım 2020 tarihinde Van’ın Gevaş ilçesinde askerler tarafından gözaltına alınan Lokman Orhan ve Mehmet Şakir isimli 2 kişinin gözaltına alınırken askerlerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Konuyla ilgili Gevaş Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 4 asker hakkında soruşturma başlatıldığı bildirildi.

Mardin’in Nusaybin ilçesinde F. A. (16, e) isimli bir çocuğun 16 Kasım 2020 tarihinde gözaltına alınarak götürüldüğü Nusaybin İlçe Emniyet Müdürlüğü’nde polisin ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Haberde ayrıca oğlunun durumunu öğrenmek için Emniyet Müdürlüğü’ne giden F. A.’nın annesi Felek A.’nın polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı belirtildi. Nusaybin Cumhuriyet Başsavcılığı’na yapılan suç duyurusu üzerine başlatılan soruşturma sonucu F. A.’nın gözaltına alındığı gün Terörle Mücadele Şubesi’ndeki güvenlik kameralarının kapatıldığı bildirildi.

İstanbul’da Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyesi Havin Özcan’ın gözaltında polisin ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Konuyla ilgili İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi’nde düzenlenen basın açıklamasında Havin Özcan şunları belirtti: “18 Kasım’da bir

arkadaşımınla keyfi bir şekilde gözaltına aldık (...) Daha sonrasında görüşmek istediklerini söyleyip sürekli iletişime geçmeye çalıştılar.”

19 Kasım 2020 tarihinde Mersin’in Akdeniz ilçesinde bir eve yapılan polis baskını sırasında Osman Alkış isimli bir kişinin evdeki arama sırasında 6 saat boyunca yüzüstü ve kafasına silah dayalı bir şekilde bekletildiği öğrenildi. Aramanın ardından Osman Alkış’ın gözaltına alınmadığı bildirildi.

27 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır’da Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Aziz Yağmur’un evine yapılan polis baskını sırasında, polislerin yere yatırarak başlarına silah doğrulttuğu 4 kişiye fiziksel ve sözlü şiddet uyguladığı, 1 kişiye silah dipçigi ile vurduğu öğrenildi. Polis baskını sırasında fiziksel şiddete maruz kalan Ü. A. basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Yüzüstü yere yatırıldık, başımıza silah dayandı. Küfür ve hakaretlere maruz kaldık. Polis dipçikle sırtımıza ve vücudumuzun çeşitli yerlerine vurdu. Hastaneye başvurduk, darp raporu yazdılar, ancak raporun karakola gidip ifade verdikten sonra geçerli olacağını söylediler. Doktor muayene etti ancak darp raporunun içeriğine ne yazıldı, karakolda değiştirilecek mi bilmiyoruz.”

28 Kasım 2020 tarihinde, İstanbul’un Küçükçekmece ilçesinde HDP üyesi Abdulgaffar Evren isimli bir kişinin kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından zorla bir araca bindirilerek Yenibosna Çevik Kuvvet Polis Amirliği’ne götürüldüğü ve orada ajan olması için baskıya maruz kaldığı öğrenildi. Serbest bırakıldıktan sonra da plakasız araçlarla takip edildiği belirtilen Abdulgaffar Evren’in İnsan Hakları Derneği’ne (İHD) başvurduğu ve daha sonra Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı’na suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Haberde savcının Evren’e ‘Sana söyledikleri şeyin nesi kötü. Senden kötü bir şey istememişler, neden kabul etmiyorsun’ dediği iddia edildi.

1 Aralık 2020 tarihinde Denizli’de gözaltına alınan HDP Kadın Meclisi üyesi Cevahir Kayar’ın gözaltında ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Haberde ayrıca Cevahir Kayar’ın evine yapılan polis baskını sırasında polislerin sosyal mesafe kurallarına uymadığı ve bu konuda itiraz edenlere karşı ırkçı ve nefret içerikli söylemlerde bulunduğu belirtilmektedir. Cevahir Kayar basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Başından beri sözlü tacizlerle bizi illegalize etme içindeydiler. Sorguda

terör faaliyeti yürüttüğümüzde ısrar ettiler. Bana işbirliği yapmazsam mahkemeye çıktığımda tutuklanacağımı söylediler. Ben de ‘bırakın mahkeme tutuklasın’ dedim (...) 70 yaşındaki annemin yanına polisler maskesiz yaklaştılar ve maske takmalarını istediğimde bir polis, ‘Negatif olduğumuz için maske takma zorunluluğumuz yok, Pozitifler takın’ dedi. Arkadaşım da itiraz edince ‘Bizim kanımız temiz sizin kanınız kirli bizden size bulaşmaz rahat olun biz temiz insanlarız’ dedi”.

1 Aralık 2020 tarihinde Şırnak’ta yapılan bir ev baskını sırasında Meryem Aşkara isimli bir kişinin polislerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, buna bağlı olarak elinden yaralandığı ve yürümekte güçlük çektiği öğrenildi. Götürüldüğü Cizre Devlet Hastanesi’nde Meryem Aşkara’ya fiziksel şiddet görmediği yönünde rapor verildiği bildirildi.

2 Aralık 2020 tarihinde Esenler ilçesinde babası ile beraber seyyar satıcılık yapan 9 yaşındaki bir çocuğun tezgahlarına el koyan zabıtalardan fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Basında yer alan açıklamasında çocuk, zabitanın kendisine “devleti de zabıta’yı da tanyacaksın” diyerek boğazını sıkıştırdığını belirtti.

2 Aralık 2020 tarihinde Mardin’in Kızıltepe ilçesinde bir eve yapılan baskın sırasında Kemal Oral isimli bir kişinin polislerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, eşi ile kendisinin kafasına silah dayandığı, evde bulunanların 3 saat boyunca yüzleri duvara dönük bekletildikleri öğrenildi.

6 Aralık 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Bağlar ilçesinde ismi öğrenilemeyen bir çocuğun polis tarafından yüzükoyun yere yatırılarak ve ters kelepçe takılarak gözaltına alındığı öğrenildi.

6 Aralık 2020 tarihinde İzmir’in Menemen ilçesinde market işleten Serhat Demir isimli bir kişinin tartıştığı polislerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Serhat Demir basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Dükkanından satış yapmıyordum, sadece su servislerinin adreslerini yazıp çıkacaktım. Kaymakamlıktan su servisi yapacağıma dair iznim var, polis onu göstermeme bile müsaade etmedi. İzin kâğıdımı o an panikten bulamadım, diğer bayide olabileceğini, oraya gidersek gösterebileceğimi söyledim. Polis hakaretler ederek ‘bizi oyalıyorsun, yürü karakola’ dedi. Karakola gelmeyeceğimi, suçsuz olduğumu söyledim. Polis ‘Gel diyorsak, geleceksin’ dedi, ben itiraz edince

ters kelepçe taktılar, başka bir polis ayağıma çelme taktı kaldırıma düştüm. O sırada bir yunus ekibi geldi. Yunuslardan biri ayağıyla başıma basarak yüzüme biber gazı sıktı. Apar topar polis aracına bindirildim. Polis yolda tüm sülaleme küfretti. ‘Bu ülkeden gideceksiniz, sizden bıktık’ dedi. ‘Ben Erzurumluyum, kimden bıktınız, siz nerenin polisisiniz?’ diye sordum. Karakolda kamerasız odada ellerimi ve gözümü bağlayarak bir kez daha darp ettiler. Sonrasında ters kelepçeli halde hastaneye götürdüler, orada doktor muayene yapabilmek için kelepçemi çıkarmalarını istedi. Orada bulunan 6 tane polis kelepçenin anahtarını bulamadı.”

Adil yargılanma hakkı için açlık grevi yapan ve sağlık durumu gerekçesiyle tahliye edilen avukat Aytaç Ünsal’ın 9 Aralık 2020 tarihinde yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştığı iddiasıyla Edirne’de gözaltına alınırken işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kaldığı öğrenildi. Aytaç Ünsal’ın maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele sonucu yüzünden yaralandığı bildirildi.

10 Aralık 2020 tarihinde İstanbul’un Ataşehir ilçesinde İtalya’ya gidecek bir tırın içine saklandığı belirtilen ve ismi öğrenilemeyen bir mültecinin tırdan indirildikten sonra fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi. Basında yer alan haberlerde, olaya ilişkin görüntüleri çeken kişinin “Gümrük muhafızlarını çağırdılar. O tokat atanın ise tam olarak ne olduğunu ben de çözemedim. Büyük ihtimalle gümrükçüdür. Evrak işlerini yapan kişi olabilir (...) Tokat atan kişi kulübe gibi bir yere götürülerek içeride de baya bir dövüldü” dediği belirtildi.

HDP Gençlik Meclisi üyesi Dicle Doğan’ın İstanbul’da polisin ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Konu ile ilgili basın toplantısında 10 Aralık 2020 tarihinde polis tarafından arandığını söyleyen Dicle Doğan şunları belirtti: “Bana ‘Sen beni tanımazsın arkadaşların beni iyi tanır. Ben Ahmet’ diyerek HDP içerisinde yürüttüğüm çalışmalarını durdurmamı istedi. Çalışmaları yürütmeye devam ettiğim takdirde beni alacaklarını söylediler. 17 Aralık 2020 tarihinde de ailemi arayarak, ‘Kızınıza ablalık yapıyoruz. Kızınızın HDP içinde yürüttüğü çalışmalardan haberiniz var mı?’ diyerek baskı yapmaya devam ettiler”.

12 Aralık 2020 tarihinde Samsun’un Canik ilçesinde Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemlere ilişkin yapılan yol denetimi sırasında Gökhan Pala isimli bir kişi ile polis arasında tartışma çıktığı ve

1 polis memurunun Gökhan Pala’ya yumruk attığı öğrenildi. Maruz kaldığı fiziksel şiddet sonucu Gökhan Pala’nın burnunun kırıldığı ve iç kanama geçirdiği bildirildi. Gökhan Pala, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Yolda çevirme vardı, bizi de durdurdular. Sigara içiyordum arabada, maskem de takılı değildi. Maske takmadığım için ceza uyguladılar, ben de imza atmak istemediğimi söyledim. Motosikletli yunus polisi geldi, bana ters ters bakmaya başladı. Ben de rahatsız oldum, ‘Ne bakıyorsun, bir şey mi oldu?’ dedim. Cevap vermedi, arabayı ve beni aradı, ters hareketler yaptı. Bu sırada esnaf olduğumu söyledim ve dükkanıma çaya çağırdım. Bana sorular sorarak, beni kışkırtmaya çalıştı, sınırlarımı zorlamaya çalıştı. Ama ben ne küfrettim ne de argo bir kelime kullandım. ‘Geleceğim sana çay içmeye’ diyerek kafa salladı. Arabaya binerken, ‘sivil hayatta gel yanımıza, gör nasıl bir insan olduğumuzu’ dedim. Bu sırada kendisi bana yumruk attı (...) Hastaneye gittim, muayene oldum ve rapora, ‘çizik var’ yazıp yolladılar. Oradaki doktordan da şikayetçiyim. Ertesi sabah yüzüm falan şişmişti, başım ağrıyordu. Tekrar Eğitim ve Araştırma Hastanesine gittim ve burnumda kırık olduğunu, iç kanama olduğunu söylediler. Tüm raporlarımı aldım ve bana yumruk atan polis memurundan şikayetçi oldum.” Söz konusu polis memuru hakkında valilik tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

14 Aralık 2020 tarihinde Batman’da ismi öğrenilemeyen kağıt toplayan bir kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

15 Aralık 2020 tarihinde, avukat Özgür Yakut’un müvekkili ile gittiği Adana İl Emniyet Müdürlüğü’nde polisin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Özgür Yakut basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Narkotik Şube’nin bekleme salonunda uzun süre bekletilince bir polise ifade işleminin ne zaman başlayacağını sordum. Bunun üzerine söz konusu polis ‘Sen otur birazdan alınır’ şeklinde yanıt verdi. Düzgün hitap etmesini istemem üzerine bu kez ‘Sus lan otur yerine. Ne yapacan lan. Oğlum otur yerine adam ol. Terbiyesiz, yerine otur’ şeklinde hakaretlerde bulunup darp etmek üzere üzerime yürüdü. Diğer polislerin, ‘Bu avukat’ diye uyarıda bulunmaları üzerine hızla bulunduğumuz yerden uzaklaştı. Sonrasında üzerime yürüyen polis gelip benden özür diledi.” Avukat Özgür Yakut’un konuyla ilgili savcılığa suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

Adana'nın Seyhan ilçesinde 16 Aralık 2020 tarihinde 'uyuşturucu operasyonunu engelledikleri' ve 'polise mukavemet ettikleri' gerekçesiyle 5 kişinin fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındıkları öğrenildi. Söz konusu 5 kişinin 17 Aralık 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı bildirildi. Fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alınan kişilerden Ahmet Adın basında yer alan ifadesinde, ailesinin evinin bulunduğu mahallede sivil bir araç içinde bekleyenlere kim olduklarını sormasının ardından polislin sözlü şiddetine maruz kaldığını söyledi ve şunları belirtti: "Polisler beni yere yatırıp, feci şekilde darp ettiler. Bunun üzerine mahalleden 4 kişinin yanımıza gelmesiyle polisler diğer kişileri de aynı şekilde darp etti. Polisler bizi Şakirpaşa Polis Merkezi'ne götürdü ve yol boyu şiddet devam etti".

21 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir'in Buca ilçesinde ismi öğrenilemeyen bir kişinin polislin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Basında yer alan görüntülerde polislin söz konusu kişiyi yerde teklemeye çalıştığı görülmektedir. İzmir Valiliği tarafından 21 Aralık 2020 tarihinde yapılan açıklamada şöyle denilmektedir: "20.12.2020 saat 22.00 sularında Buca ilçemizde yol uygulaması yapan polislerimizce sokağa çıkma yasasını ihlal ettiği değerlendirilen bir araç durdurularak uymayarak kaçmaya başlamış, takip edilir-

ken başka bir araca çarparak içinde bulunanların hafif yaralanmalarına sebep olduktan sonra durabilmıştır. Araç sürücüsü 118 promil alkollüdür. Araç sürücüsü ile polis arasında maalesef yasal açıdan uygun olmayan kabul edilmesi mümkün olmayan görüntüler oluşmuştur. İlgili memura adli ve idari yönden soruşturma açılmış ve açığa alınmıştır."

23 Aralık 2020 tarihinde Diyarbakır'da bir eve yapılan baskın sırasında ev sahibi Halise Aksoy ile evde misafir olarak bulunan 4 kişinin polislin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Basında yer alan haberlerde, uyarı yapılmadan kapısı kırılarak girilen evdeki 5 kişinin polis tarafından yere yüzükoyun yatırıldığı ve maruz kaldıkları fiziksel şiddet nedeniyle bir kişinin başından yaralandığı bildirildi. Halise Aksoy basında yer alan ifadelerinde maruz kaldıkları fiziksel şiddete ilişkin şunları belirtti: "Ayaklarıyla belimize basıyorlardı. Bize hakaret ediyorlardı. Zaten evimi bastıklarında misafirlerime saldırdılar ve birinin başını kırdılar. Hepimizi dövdüler, tekmelediler". Gözaltına alınan 5 kişinin polisteki ifade işlemlerinin ardından aynı gün serbest bırakıldıkları öğrenildi.

29 Aralık 2020 tarihinde Şırnak'ta Nurullah Çevik isimli bir kişinin üstünü aramak isteyen polislin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

2.2. KAÇIRILMA ve ZORLA KAYBETME

2020 yılı içinde 10 ayrı olayda 10 kişinin kaçırıldığı ve aynı gün veya takip eden gün içinde serbest bırakıldığı tespit edilmiştir.

Bu 10 olayda 5 kişinin tehdit, işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı, 6 kişinin ise ajanlık dayatmasına maruz kaldığı tespit edilmiştir

10 olayın 6'sı İstanbul, 2'si Ankara, 1'i Van ve 1'i Diyarbakır'da gerçekleşmiştir.

Zorla kaybetme niteliği taşıyan 2 olayda ise kaçırılan 1 kişiden halen haber alınmamaktadır. 1 kişinin ise 44 gün sonra gözaltında olduğu ortaya çıkmıştır. Bu kişinin bu süre boyunca işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı kendisi ile görüşen yakınları tarafından açıklanmıştır. Bu olaylardan 1'i Ankara'da, diğeri İstanbul'da meydana gelmiştir.

Ayrıca 8 Ağustos 2019 tarihinde Ankara'da kaçırılan Yusuf Bilge Tunç'tan 31 Aralık 2020 itibarıyla halen haber alınmamaktadır.

Toplam 12 olayın hiçbiri ile ilgili etkin bir soruşturma yapılmadığı görülmektedir.

2.2.1. Kaçırılma

Ahmet Kaya

Ahmet Kaya isimli HDP üyesi bir kişi kendilerini polis ve istihbaratçı olarak tanıtan kişiler tarafından 9 Mart 2020 tarihinde Ankara'da kaçırılmış ve ajanlık dayatmasına maruz kalmıştır.

İHD Genel Merkezi'nde 12 Mart 2020 tarihinde bir basın toplantısı düzenleyen Ahmet Kaya şunları belirtmiştir:

“Saat 14.00 - 15.00 civarında bir arkadaşla görüşmeye giderken birisi aniden önüme çıktı ve kendisini polis olarak tanıttı. Benim kendileriyle birlikte arabaya kadar gelmemi istedi. ‘Hayırdır’ dediğimde konuşmak istediklerini söylediler. Beni zorla arabaya bindirerek, Etimesgut'ta تنها bir yere götürdüler. Tahmini 2-3 saat arabanın içinde sorguya tabi tutarak, kendileriyle işbirliği yapmamı istediler (...) Taleplerini kesin bir dille reddettim. Bu kez de şantaj yaptılar. ‘Seni götürür, Rojava'dan geçti deriz, yıllarca cezaevi yatarsın’ dediler.”

Hatice Büşra Kuyun

HDP Parti Meclisi üyesi Hatice Büşra Kuyun, 4 Mayıs 2020 tarihinde Van'da kendisini istihbarat elamanı olarak tanıtan kişiler tarafından 65 AAT 923 plakalı beyaz bir araç ile kaçırılmıştır. Hatice Büşra Kuyun'un yaklaşık 2 saat boyunca alıkonulduğu ve bu süre içinde kendisine siyasi faaliyetleri hakkında soru sorulduğu, “Bayramdan sonra şehir giriş-çıkışı kısıtlanması

bittiği gibi Van'dan gideceksin eğer gitmezsen seni tutuklatırız, cezaevine atarız ki seni tutuklatmak bizim için zor değil. Geçtiğin güvenlik noktalarındaki fotoğraflarını alırız, sonra seni gözaltına alır çantana bir silah atar parmak izini alırız, eylem hazırlığı yapıyordu deriz ve tutuklatırız” denilerek tehdit edildiği öğrenildi.

Hatice Büşra Kuyun basında yer alan açıklamalarında şunları belirtti: “3 kişi tarafından kaçırıldım. Bu kişiler önce polis olduklarını söyleyip kimlik gösterdiler. Daha sonra polis olmadıklarını ve kimliklerinin sahte olduğunu söylediler. Jandarma bölgesinde olsaydım jandarma kimliğiyle beni alacaklarını söylediler (...) 65 AAT 923 plakalı beyaz bir araca bindirdiler. ‘Beni gözaltına mı aldınız? Gözaltı değilse bu yaptığınız şey hukuksuzdur’ dedim. Gözaltına alındığıma dair belge olup olmadığını sordum. Bana ‘Gözaltı yok; ama duruma göre değişebilir’ dediler. Bu hukuksuzluğa karşı sustum. Onlarla konuşmadım. Araçla beni Hakari-Başkale yoluna götürdüler. Emniyete götürmediler. Şehir merkezinden çıktık. Bir buçuk saat yol gittik. Telefonumu almaya çalıştılar. Ama ben telefonumu kapattım. Parti çalışmalarımızı illegalle etmeye çalıştılar ve burada parti çalışmalarını yapmama izin vermeyeceklerini söylediler”.

Burcu Durak

ESP üyesi ve Sosyalist Kadın Meclisi (SKM) Ankara İl Sözcüsü Burcu Durak'ın 19 Ağustos 2020 tarihinde Ankara'da kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından kaçırılmıştır.

Burcu Durak, İHD Genel Merkezi'nde düzenlediği basın toplantısında şunları belirtmiştir: “Kadın sivil polisler iş çıkışı yanıma geldi. Konuşmak istemediğimi belirttim. Bana ‘Senin fikrinin önemi yok’ dediler. Olay yerine gelen erkek sivil polisler beni zorla arabaya bindirdi. Polisler ‘Dediklerimizi yaparsan senin atanmana da yardımcı olacağız’ dedi. Siz memursunuz nasıl yardımcı olacaksınız?’ diye sordum, bana ‘Biz devletiz’ dediler. Ajanlık dayattılar. Ailemle tehdit ettiler. Eylemlere katılırsam beni tutuklayacaklarını söylediler. Ayrıca İstanbul Sözleşmesi eylemlerine neden katıldığımı sordular. Araçla 40 dakikaya yakın dolaştırdılar. Neresi olduğunu bilmediğim ıssız yerlerde gezdirildikten sonra yol kenarına bırakıldım.”

Cihan Çitgez

HDP İstanbul Sultangazi ilçe yöneticisi Cihan Çitgez 24 Ağustos 2020 tarihinde kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan yüzleri maskeli 4 kişi tarafından beyaz renkli sivil bir araca bindirilerek kaçırılmıştır. Cihan Çitgez, İki saat boyunca şehir içinde gezdirdiğini, daha sonra bulunduğu araçtan indirilip söz konusu kişilerin sözlü ve fiziksel şiddetine maruz kalmış ve başka bir araca bindirilmiştir.

Cihan Çitgez İHD İstanbul Şubesi'nde düzenlediği basın toplantısında şunları belirtmiştir: “Bana; ‘bizimle olursan her zaman sana abilik yaparız’ dediler. Kabul etmeyince bu sefer ailemle tehdit ettiler. Tabi bu esnada darp etmeye devam ediyorlardı. Aynı zamanda bana ‘istersen araba kundakla, dükkan yak, serbestsin ama bunu haberimiz olacak şekilde yap’ dediler. Hiçbir şekilde bunları kabul etmeyeceğimi söyledim. Onlar da ‘sana bir hafta süre veriyoruz. Biraz daha düşün hemen yok deme. Her türlü desteği sağlarız’ deyip, beni gece 22.00 sıralarında Habipler yoluna bıraktılar.”

Özer Yıldırım

HDP üyesi Özer Yıldırım, kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan 4 kişi tarafından 24 Ağustos 2021 tarihinde İstanbul'da kaçırılmış, ıssız bir yere götürülerek fiziksel şiddete ve ajanlık dayatmasına maruz kalmıştır. Ayrıca Özer Yıldırım'a serbest bırakıldığı sırada cüzdanı ve kimliği geri verilmiştir.

Lider Polat

HDP Gençlik Meclisi üyesi Lider Polat isimli bir kişi kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafın-

dan 27 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kartal ilçesinde kaçırılmış ve ajanlık dayatmasına maruz kalmıştır. Basında yer alan görüntülerde Lider Polat'ın 4 kişi tarafından yolda durdurularak beyaz sivil bir araca bindirildiği görülmektedir.

HDP İstanbul Gençlik Meclisi konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada şunları belirtti: “Gözleri ve elleri arkadan bağlanılıp küfür ve hakaretler edilerek ‘seni birazdan büyük abilerimize teslim edeceğiz onlara karşı saygılı olacaksın’ denilerek başka bir araca bindirilmiş. Bindirildikten sonra üstündeki bütün elbiseler çıkartılarak çıplak bir şekilde saatlerce işkence edilip ajanlık dayatmasında bulunmuştur. (...) tehdit edilmiş ve üzerindeki bütün kişisel eşyalarını, elbiselerini ve telefonunu gasp ederek gözü kapalı bir şekilde yol kenarına bırakmışlardır.”

Serhat Aktumur

HDP merkez yürütme kurulu üyesi ve Gençlik Meclisi Eş Sözcüsü Serhat Aktumur, 18 Eylül 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan 3 kişi tarafından kaçırılmıştır. Serhat Aktumur Zorla bindirildiği araçta yaklaşık bir saat tutulmuş, daha sonra ormanlık alanda bırakılmıştır ve bu sürede kaba dayak, tehdit, hakaret ve ajanlık dayatmasına maruz kalmıştır.

Serhat Aktumur basında yer alan ifadelerinde şunları belirtti: “Araçtan indirilirken, plakayı görmem için gözümü kapattılar. Ormanın içinde bayağı ilerlediler. Basına konuşup, İHD'ye suç duyurusunda bulunursan, başta ailen olmak üzere, en sonda sen olacak şekilde hepimizi öldürürüz. Biz devletiz, biz polisiz, en üst düzey biziz, biz ne dersek o dur, ne söylersek yaparız’ tehditlerinde bulundular. Onlara ‘Sizden korkmuyorum, sizinle sohbet etmiyorum ve sorduğunuz hiçbir soruya da cevap vermiyorum’ dedim. Bunları her söylediğimde şiddetin dozu artıyordu. Bir rampada, özellikle plakaya bakamayacağım şekilde bıraktılar. ‘Nihat komiser’ olduğunu iddia eden kişi benimle indi. Beni bıraktığında bu kez ‘arkana dönersen, kafana sıkırsın’ tehdidinde bulundu.”

Mithat Tanrıtanır

HDP Fatih ilçe yöneticisi Mithat Tanrıtanır'ın 7 Ekim 2020 tarihinde kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından plakasız bir araca zorla bin-

dirilerek kaçırılmıştır. Mithat Tanrıtanır'ın tehdit edilmiş ve ajan olması için baskıya maruz kalmıştır.

13 Ekim 2020 tarihinde İHD İstanbul Şubesi'nde bir basın açıklaması yapan Mithat Tanrıtanır şunları belirtti: "Gözlerimi bağlamak istediler ancak kabul etmedim. Bir baktım ki araç mezarlığın içine giriyor. Üç araç mezarlığa girdi ve 9 kadar polis indi ve bana direkt ajanlık teklif ettiler. Tehdit ettiler. Bana HDP'de yapılan kapalı toplantılarda neler konuşulduğu konusunda onlara bilgi vermeme istediler."

Çağlar Deniz Gündüz

Devrimci Parti eski Parti Meclisi üyesi Çağlar Deniz Gündüz, 9 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde polis olduğu iddia edilen kişiler tarafından kaçırılmıştır. Çağlar Deniz Gündüz'ün 10 Kasım 2020 tarihinde Çağlar Deniz Gündüz'ün İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nde olduğu açıklandı.

Olay sırasında Çağlar Deniz Gündüz'ün yanında olan bir kişi basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Olay akşam saat 18.20 sularında yaşandı. Kadıköy Halitağa Caddesi üzerinde yürürken Fiat Linea marka bir araç önümüzü kesti, içinden 3 kişi çıktı. Kendilerini tanıtmadan direkt Çağlar'a yöneldiler. Ben olaya müdahale edince iki kişi beni olay yerinden uzaklaştırmak istedi. Ben direnince aramızda arbede yaşandı. O sırada araçtan çıkan 3 kişi Çağlar'ı araca bindirip götürdüler. Araçtaki kişiler Terörle Mücadele Şubesi'nden polislerdi. Avukatlarımız karakolları arıyor şu ana kadar bir haber almış değiliz."

Sunay Yıldız

Sunay Yıldız isimli bir kişi 17 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan Okmeydanı'nda sivil bir araca bindirilerek kaçırılmıştır. Aynı tarihte bir açıklama yapan Halkın Hukuk Bürosu, müvekkillerinin İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü bilgisine ulaştıklarını duyurdu.

2.2.2. Zorla Kaybetme

Bahtiyar Fırat

14 Ekim 2020 tarihinde İran'a uçmak üzere gittiği İstanbul Havalimanı'nda kısa süreliğine gözaltına alınan ve daha sonra serbest bırakılan Bahtiyar Fırat'tan 26 Kasım 2020 tarihine kadar haber alınmamıştır.

Eşi Esra Fırat, Bahtiyar Fırat'ın kaçırılmasının hemen ardından basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Eşim 14 Ekim'de 01.15 TK 0878 sayılı seferle Tahran'a gitmek üzere İstanbul Havalimanı'na gitti. Pasaport kontrolünden geçtikten sonra uçağı beklediği sırada yanına polisler gelmiş. Polis eşime 'Seni istihbarata teslim etmek üzere gözaltına alıyoruz' demiş. 3 saat boyunca çeşitli bahanelerle havalimanında bekletmişler. Bu bekleme sırasında eşimin uçağı kalkmış ve polisler kendisine 'Yanlış anlaşılma oldu, gidebilirsin' diyerek onu serbest bırakmışlar. Eşim eve dönmek üzere taksiye bindiği gibi beni aradı. Bana, 'Taksiye bindim. Şu an dört araç, bindiğim taksinin etrafını sarmış durumda. Beni takip ediyorlar. Her iki tarafımda, önümde ve arkamda olmak üzere dört araç tarafından çembere alınmışım. Bunlar uçağı kaçtırmak için bana bunu yaptılar. İstihbarat beni sorguya çekti. Eğer benden haber alamazsan, savcıya git' dedi (...) Eşimin onların elinde olduğunu biliyorum. Çünkü biz savcıya gittik. Savcı, avukatlara MİT'in elinde olabileceğini söyledi. Sabredin bırakırlar demiş."

Daha sonra Bahtiyar Fırat'ın 26 Kasım 2020 tarihinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü Organize Suçlarla Mücadele Şubesi'nde gözaltında olduğu ortaya çıktı. Polis tarafından aranmaları üzerine İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne giden Bahtiyar Fırat'ın ailesi, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "45 gün boyunca her gün savcılığa gittik. Bize kimse bilgi vermedi. (...) 26 Kasım günü telefonla arandık, Bahtiyar'ın emniyette tutulduğunu öğrendik. (...) aşırı kilo kaybı var. Şöyle ilk başta işkence yapılmış, belirli günler bu işkence izleri gitsin diye de ilaç sürülmüş. Kollarında, yüzünde şiddete uğradığına dair yaralar var. Zaten kendisini iyi ifade bile edemiyor, konuşamaz durumda."

Galip Küçüközyiğit

Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile meslekten ihraç edilen ve Ankara'da yaşayan Başbakanlık eski raportörü Galip Küçüközyiğit'ten 29 Aralık 2020 tarihinden beri haber alınmamaktadır. Galip Küçüközyiğit'in kızı Nursena Küçüközyiğit tarafından Galip Küçüközyiğit'in kaçırılması ile ilgili yapılan suç duyurusu hakkında Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'zorla kaçırmaya dair herhangi bir delil olmadığı' gerekçesiyle kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verilmiştir.

2.3. DAVALAR

Yukarıda da belirtildiği gibi, Türkiye’de işkence ve kötü muamele, kaçırma, ajanlaştırma iddialarındaki artışın ve yaygınlığın en temel nedenlerinin başında bu konulardaki cezasızlık politikası gelmektedir. Söz konusu artışa rağmen bu iddialarla ilgili açılan davaların sayısının azlığı, bu konulardaki cezasızlık politikasının bir sonucudur.

2020 yılı içinde takip edilen 6 davanın 5’i birinci derecede mahkemelerde görülmüştür. 1 davada ise istinaf başvurusu karara bağlanmıştır. Birinci derece mahkemelerde görülen 5 davanın 2’sinde mahkeme kararını açıklamıştır. Bu davalarda yargılanan toplam sanıktan 2’si hapis, biri ise para cezası ile cezalandırılmıştır. 1 sanık ile ilgili mahkeme hükmün açıklanmasını geri bırakmıştır. 3 davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecektir.

5 suç duyurusuna ilişkin ilgili savcılıklar takipsizlik kararı vermiştir. 1 olayda ise valilik polis memurlarına ilişkin savcılık tarafından istenen soruşturma iznine olumsuz yanıt vermiştir.

İstanbul’da Polis Memurunun Yargılandığı Dava

Bayrampaşa İlçe Emniyet Müdürlüğü’nde görevli komiser Gökhan Kızıltepe ile polis memurları Emre Andaç ve İ. C. hakkında avukat Gül Simge Yılmaz’a fiziksel ve sözlü şiddet uyguladıkları gerekçesiyle İstanbul 37. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 21 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Gökhan Kızıltepe’yi 2 yıl 1 ay hapis ve 8 bin 750 TL adli para cezası ile cezalandırdı. Mahkeme polis memuru Emre Andaç’ı ise 3 bin 125 TL adli para cezası ile cezalandırdı. Mahkeme polis memuru İ. C.’nin ise beraatına hükmetti.

4 Haziran 2018 tarihinde müvekkilinin ifadesine katılmak için Bayrampaşa İlçe Emniyet Müdürlüğü’ne gelen avukat Gül Simge Yılmaz, komiser Gökhan Kızıltepe’nin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kalmıştı. Polis komiserinin avluda konuştuğu avukata “Burada çok avukat dövdük, sizi de dövelim mi?” demesi ve daha sonra diğer polis memurlarından sopa isteyip getirilen iki sopayı kontrol ettikten sonra biri ile avukatın eline vurması, ardından yine diğer polislerden tabanca istemesi ve getirilen tabanca ile havaya ateş etmesi, akabinde polis komiserinin avluda bıraktığı silahı alan bir temizlik görevlisinin gülerak silahı avukata doğrultması güvenlik kameraları tarafından kaydedilmişti. Olay sonrası görevden uzaklaştırılan Gökhan Kızıltepe’nin odasında yapılan aramada çok sayıda sopa ve suç niteliği taşıyan alet bulunmuştu.

Van’da İşkence ve Kötü Muamele İddiasıyla Yargılanan Polis Memuru

Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi 7. Ceza Dairesi, polis memuru O. Ş. hakkında 9 Haziran 2017 tarihinde Van’ın Gevaş ilçesinde mantar toplamaya gittikleri sırada gözaltına alınan 4 kişiye işkence ve diğer kötü muamele yaptığı iddiasıyla Gevaş Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davada verilen beraat kararına ilişkin istinaf başvurusunu 23 Haziran 2020 tarihinde karar bağladı. 7. Ceza Dairesi ‘zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması suretiyle kasten yaralama’ suçundan sanık polis memurunu 3.000 TL adli para cezası ile cezalandırdı ve daha sonra hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

İstanbul’da Polis Memurunun Yargılandığı Dava

Polis memuru Murat A. hakkında 30 Mart 2016 tarihinde İstanbul Adalet Sarayı önünde yapılan bir basın açıklaması sırasında tekme atarak avukat Zeycan Balcı’nın belini kırdığı gerekçesiyle İstanbul 22. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi.

İddianamede Murat A.’nın ‘yaralama’, ‘kemiklerin kırılmasına sebep olacak şekilde kasten yaralama’ ve ‘zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması’ suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Mahkemeye sunulan bilirkişi raporunda “İstanbul Adliyesi önünde oturma eylemi yapan İstanbul Barosu’ndaki avukatlara başsavcı talimatıyla müdahale edildiği sırada, şüpheli polis memuru Murat A.’nın zor kullanma yetkisinde sınırı aşarak Balcı’ya tekme attığı, tekme sonucunda kemik kırığı

oluşacak şekilde yaralanmanın meydana geldiği, böylece şüphelinin atılı suçu işlediği anlaşılmıştır” denilmektedir.

14 Temmuz ve 9 Ekim 2020 tarihlerinde görülen duruşmaların ardından davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecektir.

Ankara’da Gaz Fişegi ile Yaralamak İddiasıyla Yargılanan Polis Memuru

Gezi Parkı eylemleri sırasında Ankara’da polis tarafından vurularak öldürülen Ethem Sarıgül’ün 16 Haziran 2013 tarihinde düzenlenen cenaze törenine yönelik polis müdahalesinde gaz bombası kapsülüyle başından vurulan Dilan Dursun’un yaralanmasıyla ilgili olarak polis memuru Serkan Kurnaz hakkında Ankara 31. Ağır Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 23 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Sanık polis memuru Serkan Kurnaz’ın ifadesinde olay tarihinde akrep adı verilen zırlı araçta mı yoksa yaya olarak mı görev yaptığını hatırlamadığını belirttiği öğrenildi. Mahkeme dinlenmeyen tanıkların bir sonraki duruşmaya zorla getirilmesine, sanığın cep telefonu sinyal bilgilerinin incelenmesi için bilirkişi raporu alınmasına karar verdi ve duruşmayı 10 Mart 2021 tarihine erteledi.

Van’da Tecavüz İddiasıyla Yargılanan Güvenlik Görevlileri

Van Kurubaş Geri Gönderme Merkezi’nde güvenlik görevlisi olarak çalışan İ. H. K. ve Y. V. isimli kişiler hakkında İran vatandaşı Z. N.’ye tecavüz ettikleri iddiasıyla Van 1. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 26 Kasım 2020 tarihinde başlandı.

Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek duruşma salonuna gazetecilerin alınmadığı öğrenildi. Sanıklar duruşmaya tutuldukları cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Z. N. ve avukatı ise duruşmada hazır bulundu. Savunmaların ardından mahkeme Z. N.’nin olaydan 3 gün sonra beyanının alınması ve hâlâ Geri Gönderme Merkezi’nde tutuluyor olması nedeniyle yetkili kişiler hakkında ‘görevi kötüye kullanma’ suçundan suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi ve duruşmayı 21 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Ankara’da Yargılanan Polis Memuru

23 Temmuz 2018 tarihinde Ankara’da yapılan bir basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde

Zeynal Danacı’ya fiziksel şiddet uygulayarak kolunun kırılmasına neden olan polis memuru E. T. hakkında Ankara 18. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 30 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme “olay anını gösterir kamera kayıtlarından anlaşılacağı üzere sanığın Zeynal Danacı’nın kolunu kısırtıp kırması nedeniyle katilanda hayat fonksiyonlarını 4. derecede etkileyecek şekilde yaraladığı” için polis memuru E. T.’nin 1 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme daha sonra “sanığın sabıkasız oluşu ve kişilik özellikleri birlikte değerlendirildiğinde bir daha suç işlemeyeceği konusunda kanaate vardığından” hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verdi.

Mardin’de Gözaltında İşkence İddiasına Takipsizlik

28 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı’nın gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kalan F. A. isimli kişinin yaptığı suç duyurusu hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verdiği öğrenildi. F. A.’nın avukatı Fevzi Adsız basında yer alan ifadelerinde savcılığın tanıkları dinlemeden ve kamera kayıtlarını incelemeyen karar verdiğini belirtmektedir. İçişleri Bakanlığı tarafından Mardin Büyükşehir Belediyesi’ne kayyım atanmasını protesto etmek için Mardin’de 21 Ağustos 2019 tarihinde yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan F. A., gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kaldığını iddia etmiş; basında yer alan haberlerde maruz kaldığı işkence nedeniyle sırtına 6 dikiş atılan F. A.’ya zorla yakalama tutanağı imzalatılmaya çalışıldığı, imzalamaması üzerine emniyet müdürlüğü bahçesinde bulunan konteynerde copla tacize ve tecavüz tehdidinde maruz kaldığı belirtilmişti.

Hatay’da Polisler Hakkında Takipsizlik Kararı

21 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İskenderun Cumhuriyet Başsavcılığı’nın avukat Nevzat Ercan’a ve müvekkiline fiziksel şiddet uygulayan A. Ç., N. C. ve S. D. isimdeki 3 polis memuru hakkında ‘basit yaralama’ ve ‘hakaret’ suçlamalarıyla başlattığı soruşturmada takipsizlik kararı verdiği öğrenildi.

Hatay’ın İskenderun ilçesinde 27 Ağustos 2019 tarihinde polis kontrol noktasından kaçtığı iddiasıyla gözaltına alınan A. Y., polislin fiziksel şiddetine

maruz kalmıştı. Olay yerine gelerek polis şiddetine karşı çıkan avukat Nevzat Ercan da polisin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kalmıştı.

Hatay'da Polis Memurları Hakkında Takipsizlik Kararı

4 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Hatay'ın Samandağ ilçesinde, Gezi Parkı eylemleri sırasında Eskişehir'de yaşamını yitiren Ali İsmail Korkmaz'ın annesi Emel Korkmaz hakkındaki belgeselin gösterimine katıldığı gerekçesiyle S. O isimli bir kişinin ve ailesinin 2 polis memuru tarafından tehdit edilmesiyle ilgili olarak yapılan suç duyurusuna Samandağ Cumhuriyet Başsavcılığı'nın takipsizlik kararı verdiği öğrenildi.

Basında yer alan haberlerde S. O.'nun ailesinin kaldığı eve giden polislerin aile fertlerine “Kızınız uçurumun kenarında, her an düşebilir. Bir dahaki sefere kapınızı böyle çalmayız. İçeri girer kızını alırsız” dediği belirtilmektedir.

Takipsizlik kararına ilişkin Hatay Sulh Ceza Hakimliği'ne yapılan itirazın da reddedildiği bildirildi.

Van'da Kaçırılma İddiasıyla İlgili Takipsizlik Kararı

HDP Parti Meclisi ve Gençlik Yürütme Kurulu Üyesi Hatice Büşra Kuyun'un 4 Mayıs 2020 tarihinde kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından kaçırılması ile ilgili olarak yapılan suç duyurusu hakkında Van Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 30 Eylül 2020 tarihinde kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verdiği öğrenildi.

Mardin'de Polis Hakkında Takipsizlik Kararı

2 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, polis memuru A. Ö. hakkında 25 Nisan 2020 tarihinde Mardin'in Derik ilçesinde S. Y. isimli bir kişiye fiziksel şiddet uyguladığı iddiasıyla Derik Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından açılan soruşturmada S.Y.'nin şikayetçi olmaması gerekçesiyle takipsizlik kararı verildiği öğrenildi.

Diyarbakır'da Polis Şiddeti İle İlgili Valilik Kararı

5 Mayıs 2019 tarihinde cezaevlerinde sürmekte olan açlık grevleri ile ilgili Diyarbakır'da Koşuyolu Parkı'nda yapılan bir basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde mahpus yakınları polisin fiziksel şiddetine maruz kalmıştı. 28 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, polisin fiziksel şiddeti ile ilgili suç duyurusu üzerine sorumlu polis memurları hakkında soruşturma için izin talep eden savcılığa Diyarbakır Valiliği'nin olumsuz yanıt verdiği öğrenildi.

3. CEZAEVLERİ

Cezaevleri 2020 yılında da hak ihlallerinin en yoğun yaşandığı alanların biri olmaya devam etmiştir.

Bu ihlallerin gerçek bir fotoğrafını çekmek, gerçek rakamlara ulaşmak, başta Adalet Bakanlığı olmak üzere, cezaevlerinden sorumlu kurumların saydamlık ve şeffaflıktan uzak olması nedeniyle neredeyse imkansızdır. En başta hapishanelerde bulunan mahpus sayısı tam olarak bilinmemektedir. Adalet Bakanlığı uzunca bir süredir bu konuda sağlıklı veri paylaşımı yapmamaktadır⁴.

Bunun yanı sıra, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde cezaevlerinde meydana gelen hak ihlallerine ilişkin muhalefet partilerine mensup milletvekilleri tarafından verilen soru önergelerinin birçoğunun önergelerde geçen "işkence" kavramı nedeniyle "kaba ve yaralayıcı" bulunarak reddedilmesi de, cezaevlerinde meydana gelen hak ihlallerinin ortaya çıkarılmasını, araştırılmasını, belgelenmesini ve sorumlular hakkında yasal işlemler yapılmasını engelleyen önemli bir faktördür.

Cezaevlerinde meydana gelen hak ihlallerinin tespit edilmesi konusunda yaşanan bir diğer sorun alanı ise, mahpusların maruz kaldıkları hak ihlallerini yazdıkları mektupların, faksların gönderilmemesi ya da sansürlenerek gönderilmesi, ilgili resmi kurumlara yazdıkları dilekçelerin işleme konulmamasıdır, ki bu başlı başına bir ihlaldir. Ayrıca kimi durumlarda mahpusların aileleri ile yaptıkları telefon görüşmeleri maruz kaldıkları hak ihlallerinden bahsetmeleri durumunda cezaevi idaresi tarafından kesilmektedir.

Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler uyarınca aile ve avukat görüşlerine getirilen kısıtlamaların da, cezaevlerinde meydana gelen hak ihlallerinin duyurulması ve tespit edilmesinin önünde ciddi bir engel olduğu görülmektedir.

Bunların ışığında, raporda tespit edilen olaylar ve sayılar, basın taramasına, mahpusların hak örgütlerine ulaştırdığı iddialara ve hak örgütlerinin cezaevlerine ilişkin raporlarına dayanmaktadır. Yukarıda belirtilen hususlar bir arada değerlendirildiğinde, cezaevlerinde raporumuzda belirtilen sayıların çok üstünde hak ihlalinin meydana geldiğini söyleyebiliriz.

Cezaevlerinin fiziki koşulları ve yapısal sorunları cezaevlerinde tutulan mahpusların yaşadığı hak ihlallerinin en temel nedenlerinden biridir.

Mahpus sayısı tam olarak bilinmese de, basına yansıyan haberlerden, mahpusların hak örgütlerine yaptığı başvurulardan, hak ve meslek örgütlerinin cezaevlerine yaptığı ziyaretlerden bir çok cezaevinde kapasitenin üstünde mahpus tutulduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak birçok cezaevinde koşullarda kapasitenin üstünde mahpusun tutulmaktadır ve bunun sonucu olarak mahpusların bir kısmı yerde yatmak zorunda kalmaktadır. Bu durum, Covid-19 salgını ile daha da ağırlaşacak sağlık sorunlarına yol açmaktadır.

⁴ Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre bu raporun yazımının tamamlandığı 4 Nisan 2021 itibarıyla Türkiye'de toplam 371 cezaevi vardır ve bunların toplam kapasitesi 250.576'dır . Buna karşın toplam mahpus sayısı ise 15 Nisan 2021 itibarıyla 291.272'dir. Buna göre cezaevlerindeki mahpus sayısı toplam kapasitenin 31, 696 üstündedir. bkz: <https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/cik-genel-bilgi>

Cezaevlerinde sadece kapasite bakımından değil su, beslenme, ısınma gibi en temel ihtiyaçların karşılanması noktasında ciddi yapısal sorunlar olduğu tespit edilmiştir. Dahası birçok örnekte, bu temel ihtiyaçların mahpuslara karşı bir baskı aracı olarak kullanıldığı görülmektedir. Birçok cezaevinde soğuk ve sıcak suya kota getirilmiştir. Getirilen kotalar yetersiz olduğundan özellikle kapasitenin üstünde mahpusun kaldığı yerlerde mahpuslar su sıkıntısı çekmektedir. Aynı şekilde kimi cezaevlerinde kaloriferlerin gerektiği gibi yakılmamasından kaynaklı mahpusların ısınma sorunu çektiği tespit edilmiştir. Kimi cezaevlerinde ise mahpuslara cezaevi idaresi tarafından verilen yemekler azdır ve yeterince hijyenik değildir. Ayrıca cezaevlerindeki altyapı yetersizlikleri nedeniyle kimi cezaevlerinde musluklardan akan suyun kirli ve paslı olduğu tespit edilmiştir.

Görüldüğü üzere cezaevleri, Covid-19 salgınına kapasitenin üstünde mahpusun tutulduğu, su ve beslenme ile sağlığa erişim konusunda ciddi sorunların yaşandığı koşullarda karşılamıştır. Salgın tüm Türkiye’de olduğu gibi cezaevlerinde de hızla yayılmış ve kaygı verici sonuçlara yol açmıştır.

Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan resmi açıklamaya göre ilk vakanın görüldüğü 10 Mart 2020 tarihinden itibaren, Covid-19 salgını, aşağıda verilen ayrıntılardan da görüleceği gibi, cezaevleri açısından, çok ciddi bir sağlık sorunu olmanın ötesinde gerek alınan gerekse de alınması gerektiği halde alınmayan önlemler nedeniyle önemli bir hak ihlali kaynağı olmuştur. Covid-19 salgını adeta mahpusların sahip oldukları hakları kısıtlamak için bir fırsat olarak kullanılmıştır.

Covid-19’un Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020 tarihinde küresel salgın (pandemi) olarak tanımlanmasının hemen ardından Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamelenin veya Cezanın Önlenmesi Komitesi (CPT) 20 Mart 2020 tarihinde Covid-19 salgını bağlamında özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilere yönelik muameleye ilişkin 10 maddeden oluşan ilkeler bildirisini yayınladı. CPT, alınacak koruyucu önlemlerin, hiçbir zaman özgürlüğünden yoksun bırakılan kişiler için insanlık dışı veya onur kırıcı muamele ile sonuçlanmaması gerektiğini belirtti. Söz konusu bildirinin 4. maddesinde “Covid-19’un yayılmasını önlemek için özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilere yönelik alınan her türlü kısıtlayıcı tedbirin yasal bir dayanağı olmalı, bu tip tedbirler gerekli, orantılı, insanlık onuruna saygılı ve belirli bir süreyle sınırlandırılmış olmalıdır. Özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilere, anladıkları bir dille, bu tür önlemler hakkında kapsamlı bilgi verilmelidir” denmektedir. Bildirinin 7. maddesi ise şu şekildedir: “Gerekli olmayan faaliyetleri askıya almak meşru ve makul olmakla birlikte, özgürlüklerinden mahrum bırakılan kişilerin temel hakları salgın sırasında bütünüyle korunmalıdır. Bu kural özellikle yeterli kişisel hijyen (sıcak su ve sabuna erişim dahil) ve açık havaya günlük erişim hakkını (en az bir saat) kapsamaktadır. Ayrıca, ziyaretler de dahil olmak üzere, dış dünyayla temasa ilişkin getirilen tüm kısıtlamalar, alternatif iletişim araçlarına (telefon veya internet üzerinden sesli konuşma gibi) erişimi arttırarak telafi edilmelidir.”⁵

Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Yüksek Komiseri Michelle Bachelet ise 25 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile hükümetleri Covid-19 salgınına durdurma çabalarının bir parçası olarak alıkonulma yerleri ve diğer kapalı tesislerdeki kişilerin sağlığını ve güvenliğini korumak için acil önlem almaya çağırdı. Michelle Bachelet, yaşlı ve hasta mahpusların yanı sıra “siyasi mahpuslar ve sadece eleştirel veya muhalif görüşlerini ifade ettiği için alıkonulanlar da dahil olmak üzere yeterli yasal dayanak olmadan alıkonulan herkes serbest bırakılmalı” dedi. Michelle Bachelet ayrıca, bir sağlık krizinde alınan önlemlerin alıkonulan kişilerin yeterli yiyecek ve su hakları da dahil olmak üzere temel haklarını kısıtlamaması gerektiğini, avukata ve doktora erişim de dahil olmak üzere, alıkonulan kişilere kötü muameleye karşı önlemlere de tam olarak uyulması gerektiğini belirtti.⁶

⁵ <https://rm.coe.int/16809cfa4b>

⁶ <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25745>

BM İşkenceyi Önleme Alt-Komite'si (SPT), 30 Mart 2020 tarihinde Covid-19 salgını sırasında özgürlüklerinden mahrum bırakılmış kişilerin korunması için hükümetlerin ve bağımsız gözlemcilerin atması gereken adımlara ilişkin tavsiyelerini açıkladı. SPT, hastalığın yayılmasının engellenmesi, özgürlüğünden mahrum bırakılanların yeterli derecede sağlık hizmetinden faydalanması, aileleri ve dış dünya ile temaslarını devam ettirebilmeleri için gerekli önlemleri alınmasını tavsiye etti. SPT, ayrıca ulusal önleme mekanizmalarının salgın sırasında da görevlerine devam etmesi gerektiğini belirtti.⁷

Covid-19 kapsamında, aşağıda ayrıntıları da verileceği gibi, cezaevlerinde yukarıda belirtilen önlemlerin büyük bir kısmının alınmadığı veya çok yetersiz bir şekilde alındığı görülmektedir

Covid-19'un hızlı ve kolay bulaşan bir hastalık olması gerçeğine rağmen, cezaevlerindeki koşullarda kapasitenin üstünde mahpus tutulması, koğuş aramalarında infaz koruma memurlarının sosyal mesafe kurallarına gerektiği gibi uymaması mahpuslar için ciddi risklere neden olmaktadır.

Covid-19 için hijyenin ve güçlü bir bağışıklık sisteminin önemi, bizzat Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan açıklamalarda belirtilmesine rağmen cezaevlerinde bu konularla ilgili önlemlerin yeterince alınmadığı; mahpuslara verilen su miktarının kısıtlandığı, mahpuslara bağışıklık sistemini güçlendirecek gıdaların verilmediği görülmektedir. Tersine mahpuslara verilen yemekler ile ilgili gerek miktarı gerek besleyiciliği gerekse de temizliği açısından tespit edilen şikayetlere ilişkin örnekler aşağıda yer almaktadır. Hatta 19 Mayıs 2020 tarihinde Ankara Sincan Kadın Cezaevi'nde 6 mahpusun yedikleri yemekten dolayı zehirlendiği ve durumu ağır olan bir mahpusun hastaneye kaldırılması gibi uç örnekler yaşandı.

Ayrıca hem koşulların hem de mahpusların bireysel hijyeni için gerekli malzemelerin (maske, sabun, dezenfektan, temizlik malzemesi vb.) mahpuslara ya verilmediği ya da verilse bile az ve düzensiz bir şekilde verildiği tespit edilmiştir.

2020 yılı içinde cezaevlerinde en az 35 mahpusun yaşamını yitirdiği tespit edilmiştir. Resmi açıklamalardan ve basında yer alan haberlerden 8'i Covid-19 salgını nedeniyle olmak üzere 19 hasta mahpusun yaşamını yitirdiği tespit edilmiştir. Şüpheli bir şekilde yaşamını yitiren mahpus sayısı 3'dür. Mustafa Koçak ve Ebru Timtik ise ölüm orucu eylemi sırasında yaşamlarını yitirmiştir.

2020 yılında da, mahpusların cezaevinde maruz kaldığı en temel hak ihlali kimi zaman özellikle belirli cezaevlerinde sistematik bir hal alan fiziksel şiddet uygulamasıdır. 18 Haziran 2020 tarihinde, CHP İstanbul milletvekili Sezgin Tanrıkulu'nun cezaevinde mahpusların maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muameleyle ilişkin verdiği soru önergesine verilen yanıtta Adalet Bakanlığı'na 1 Ekim 2019 ile 18 Haziran 2020 tarihleri arasında 396 işkence ve diğer kötü muamele başvurusu yapıldığı belirtilmiştir. Bu şikayetlere ilişkin kaç infaz koruma memuru veya jandarma hakkında idari ve adli soruşturma açıldığı, bu soruşturmaların neticesinin ne olduğu açıklamada yer almamaktadır.

Mahpusların maruz kaldığı fiziksel şiddetin en sık rastlanan gerekçelerinin biri cezaevi sevkleri ile hastane ve mahkemeye gidiş gelişlerde mahpuslara yapılan çıplak arama dayatmasıdır. Bu dayatmayı kabul etmeyen mahpuslar infaz koruma memurları veya cezaevinde görevli askeri personel tarafından fiziksel şiddet kullanılarak çıplak aranmaktadır. Örnekleri aşağıda da görüleceği gibi, birçok durumda mahpuslar ters kelepçelenerek süngerli oda olarak adlandırılan hücreye konulmakta ve belli bir süre orada tutulmaktadır.

⁷ <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25756&LangID=E>

HDP Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun Uşak'ta gözaltına alınan kişilere yönelik çıplak arama uygulamasını gündeme getirmesinin ardından, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü (CTE) 21 Aralık 2020 tarihinde bir açıklama yaptı. Söz konusu açıklamada aramaların 5275 Sayılı Kanun ve Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre ve CTE'nin 12.06.2017 tarihli genel yazısı doğrultusunda yapıldığı belirtilerek şöyle denilmektedir: "Bu kapsamda, 'hükümlünün üzerinde kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde', aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak detaylı arama yapılabilmektedir. (...) Detaylı arama sırasında bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilir. Öncelikle, tutuklu ve hükümlüden yasak madde veya eşyanın kendisi tarafından çıkartılıp teslim edilmesi istenir. Aksi takdirde, beden çukurları aranması gereken hallerde detaylı arama hekim tarafından yerine getirilir."

Cezaevlerinde ve gözaltı merkezlerinde gündeme gelen çıplak arama iddialarına ilişkin 22 Aralık 2020 tarihinde bir açıklama yapan Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, cezaevlerinde çıplak arama uygulamasına dair paylaşımında bulunan kişiler hakkında resen soruşturma başlatıldığını duyurdu. Açıklamada şöyle denildi: "Polis merkezleri ve cezaevlerinde çıplak olarak arama yapıldığını iddia eden kişilerin FETÖ silahlı terör örgütünün kasıtlı olarak paylaşımında bulunduğu şüphesini destekleyen paylaşımların tespit edilmesi üzerine resen soruşturma başlatılmıştır. Soruşturma kapsamında özel yasa hükümleri gereğince farklı soruşturma/kovuşturma usulü öngörülen kişiler hakkında, yasal düzenlemelere göre işlem tesis edilecektir".

Çıplak aramanın yanı sıra, sayımlar sırasında askeri nizamda ayakta durma dayatmasını kabul etmeyen mahpusların sistematik olarak fiziksel şiddete, işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarına maruz kaldığı tespit edilmiştir. Çıplak arama dayatmasında olduğu gibi, askeri nizamda ayakta sayım dayatmasını kabul etmeyen mahpusların da ters kelepçelenerek hücreye konulduğuna dair örnekler aşağıda yer almaktadır.

Bunların yanı sıra, mahpusların kaldığı odalarda veya koşullarda yapılan aramalar sırasında mahpuslara ait eşyaların dağıtıldığına, mahpusların etnik, siyasi kimliğine yönelik kışkırtıcı sözler söylendiğine ve buna tepki gösteren mahpusların orantısız zor kullanımına, işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kaldığına dair örnekler tespit edilmiştir.

Bir diğer sık karşılaşılan hak ihlali ise mahpusların istekleri ve iradeleri dışında tutuldukları cezaevlerinden başka cezaevlerine sevk edilmeleridir. Bu sevkler çok boyutlu hak ihlallerine neden olmaktadır. Yukarıda belirtildiği gibi, mahpuslar sevk edildikleri cezaevinde çıplak arama dayatmasına ve bunu kabul etmedikleri durumlarda işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kalmaktadırlar. Ayrıca birçok örnekte mahpusların kendilerinin ve ailelerinin yaşadığı, varsa yargılandıkları davalarının görüldüğü şehirlerden çok uzak yerlerde bulunan cezaevlerine sevk edildiklerine dair örnekler tespit edilmiştir. Bu durum mahpusların görüş hakkından fiilen mahrum bırakılmaları yanı sıra yargılandıkları davaların duruşmalarına bizzat (fiziken) katılmalarına engel olunması dolayısıyla da adil yargılama hakkının da ihlal edilmesi anlamına gelmektedir.

Mahpusların maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muameleyle dair vurgulanması gereken bir diğer önemli husus da, bu tür uygulamalara maruz kalan mahpusların götürüldükleri sağlık kurumlarında muayenelerinin İstanbul Protokolü'ne uygun bir şekilde yapılmamasıdır. Buna bağlı olarak, mahpusların maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele gerektiği gibi belgelenememektedir.

Aynı şekilde, cezaevlerinde mahpusların maruz kaldıkları işkence ve kötü muamele etkin bir şekilde soruşturulmamaktadır. Tersine işkence ve kötü muameleyle maruz kalan mahpuslar hakkında çeşitli gerekçelerle disiplin soruşturmaları açılmakta ve bu soruşturmaların sonunda mahpuslara "etkinlikten men", "iletişim haklarından mahrum bırakma", "görüş hakkından mahrum bırakma", "hücre cezası" gibi disiplin cezaları verilmektedir. Örneğin Kayseri Bünyan 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan Ferhat Demirbaş isimli bir mahpus hakkında cezaevindeki Covid-19 salgını ile ilgili gelişmeleri ve maruz kalınan kötü muameleyi DP Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na anlattığı gerekçesiyle disiplin soruşturması açıldığı ve soruşturma sonucunda Ferhat Demirbaş'a 1 ay açık ve kapalı görüş hakkından mahrum bırakma cezası verildiği tespit edildi.

Cezaevinde tutulan mahpusların maruz kaldığı bir diğer önemli hak ihlali, sağlık hakkının engellenmesidir. Bu konuda tespit edilen sorunların başında kelepçeli muayene dayatması gelmektedir. Bu dayatmayı kabul etmeyen mahpusların sağlık hakkı engellenmektedir; bu durumda mahpuslar hastaneye götürülmüş olsalar bile muayene veya tedavi olmadan cezaevine geri getirilmektedirler. Sağlık hakkının ihlali konusunda bir diğer tespit edilen sorun ise teşhis ve tedavi konusunda yaşanan gecikmelerdir. En başta mahpuslar cezaevlerinde mevcut sağlık personeline erişimde ciddi sorunlar yaşamaktadır. Mahpusların hastane sevklerinin gecikmeli olarak yapılmaktadır. İkinci bir gecikme ise sevki yapılan mahpuslar zamanında hastaneye götürülmesinde yaşanmaktadır. Kronik hasta mahpuslar kadar acil hastalar da durumları ağırlaşınca kadar hastaneye sevk edilmemektedir. Hastaneye sevk edilen mahpuslar kelepçeli muayene dayatmasına maruz kalmakta ve bunu kabul etmeyen mahpusların tedavileri, muayeneleri yapılmamaktadır.

Ayrıca bazı cezaevlerinde hasta mahpusların düzenli olarak alması gereken ilaçların mahpuslara zamanında verilmediği görülmektedir.

Corona-19 salgını ve bu kapsamda gerekli önlemlerin alınmaması, İnsan Hakları Derneği'nin 31 Mart 2020 tarihli rakamlarına göre Türkiye genelindeki cezaevlerinde tutulmakta olan 50'si ağır 1564 hasta mahpus açısından da risklere ve hak ihlallerine yol açmaktadır. Hastane sevkleri düzenli yapılmadığı için mahpusların muayene ve tedavilerinin aksadığı örnekler aşağıda yer almaktadır.

Covid-19 salgını bağlamında başka sağlık hakkı ihlalleri de yaşanmaktadır. Maalesef salgının başladığına dair ilk resmi açıklamaların yapıldığı tarihten itibaren kaç mahpusa test yapıldığı, kaçının testinin pozitif çıktığı, kaç mahpusun hastaneye kaldırıldığı ve kaç mahpusun Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirdiğine dair kesin bilgiler yetkililer tarafından kamuoyu ile paylaşılmamaktadır. Bununla birlikte hastalık belirtisi gösteren mahpuslara test yapılmadığı, hastalara gerekli müdahalelerin zamanında yapılmadığına ilişkin tespitlerimiz aşağıda yer almaktadır. Birçok cezaevinde hastalık belirtileri gösteren mahpusların zamanında karantina koşullarına götürülmediği tespit edilmiştir.

Ayrıca birçok cezaevinde karantina koşullarının mevcut koşulları bizzat bir sağlık sorunu oluşturmaktadır. Cezaevlerinde yeterli sayıda karantina koşulu açılmadığı için farklı hastanelere ve adliyelere sevk olan veya yeni tutuklanan mahpusların aynı karantina koşullarında tutulması ve bu tür koşullardaki kalabalık ortam bulaş riskinin arttırmaktadır. Karantina koşullarına sürekli yeni kişiler getirilerek halihazırda karantinada olan mahpusların karantina süreleri uzatılmaktadır. Bu da, bazı mahpusların hastane ve mahkemeye gitmemeyi tercih etmesinden dolayı, sağlık ve savunma hakkı açısından ihlallere yol açmaktadır. Ayrıca karantina koşullarında tutulan mahpusların yanlarında temel ihtiyaçlarını karşılayacak eşyalar (su ısıtıcısı, radyo, televizyon, kitap, semaver) bulundurmalarına izin verilmemektedir.

Açlık grevi yapan mahpuslara cezaevindeki sağlık personelinin Dünya Tabipler Birliği'nin Tokyo ve Malta Bildirgelerinde yer alan ilkelere uygun davranmadığı, açlık grevinde olan mahpuslara B1 vitamini verilmediği tespit edilmiştir. Açlık grevini bitiren mahpusların tedavi ve beslenmelerinin gerektiği şekilde yapılmadığı tespit edilmiştir.

Mahpusların kültürel hakları da çeşitli gerekçelerle kısıtlanmaktadır. Bu kapsamda öne çıkan olgular şöyledir; mahpusların yanında bulunduracakları kitap sayısına sınırlama getirilmesi, haklarında toplatma kararı olmamasına rağmen gönderilen kitapların, dergilerin ve gazetelerin mahpuslara verilmemesi, Kürtçe kitapların mahpuslara verilmemesi, mahpusların cezaevlerindeki kantinlerden aldığı radyolara el konulması, mahpusların yanında bulunan kitaplara el konulmasıdır.

Aynı şekilde özellikle siyasi mahpusların başka koğuşlarda kalan mahpuslarla ortak alan çıkma hakkı, sportif hakları, çeşitli etkinliklere katılma hakkı gibi hakları da çeşitli gerekçelerle ya engellenmekte ya da bu haklar olması gerekenin çok altında sürelerle kullandırılmaktadır. Adalet Bakanlığı'nın 10 tutuklu ve hükümlünün haftada 10 saat bir araya gelerek sosyalleşmesini öngören 22 Ocak 2007 tarihli genelgesi (45/1) halen yürürlükte olmasına rağmen uygulanmamaktadır.

Yine Covid-19 salgınına yönelik alınan önlemler kapsamında normalde ayda üç kez kapalı ve bir kez de açık yapılan aile görüşleri ve avukat ziyaretleri 15 Mart 2020 ile 1 Haziran 2020 tarihleri arasında Adalet Bakanlığı tarafından alınan kararlar uyarınca yasaklanmıştır. 1 Haziran 2020 tarihinden sonra, avukat görüşleri serbest bırakılırken, aile görüşleri ayda bir ve 2 kişi ile sınırlı olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

İletişim hakkının ihlaline ilişkin olarak ise mahpusların yazdığı mektupların gönderilmemesi, onlara gelen mektupların verilmemesi önemli bir başlık olarak öne çıkmaktadır. Özellikle mahpusların maruz kaldıkları hak ihlallerine ilişkin hak örgütlerine, barolara, gazetecilere, ilgili resmi kurumlara yazdıkları mektuplar gönderilmemekte, gönderilen mektuplar ise sansürlenmektedir. Kürtçe yazılan mektupların çevirisi için mahpuslardan çeviri parası istendiğine ilişkin tespitlerimiz de aşağıda yer almaktadır. Telefon görüşmesi sırasında mahpusların maruz kaldıkları hak ihlallerinden bahsetmesi durumunda görüşmelerin kesildiğine, ayrıca Kürtçe konuşulduğu gerekçesiyle telefon görüşmelerinin kesildiğine ilişkin örnekler tespit edilmiştir. Ayrıca bazı cezaevlerinde mahpuslar telefon görüşmesine başlamadan önce tekmil verme (kendi adını ve görüştüğü kişinin adını belirtme) dayatmasına maruz kalmakta, bunun kabul etmeyen mahpusların görüşmeleri kesilmektedir.

Cezaevlerinde yaşanmakta olan hak ihlallerine ilişkin vurgulanması gereken bir diğer önemli husus, İmralı Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutulmakta olan PKK lideri Abdullah Öcalan, Hamili Yıldırım, Veysi Aktaş ve Ömer Hayri Konar'ın maruz kaldığı hak ihlalleridir. Asrın Hukuk Bürosu avukatlarının müvekkillerinin 2020 yılı içinde maruz kaldıkları hak ihlallerine ilişkin hazırladıkları raporda, yıl içinde toplam 96 avukat görüşme başvurusu yapıldığını, bunlardan 68'ine cevap verilmediğini 28 başvurunun ise Bursa 2. İnfaz Hakimliği tarafından verilen 6 ay süreli disiplin cezası gerekçe gösterilerek reddedildiğini belirtmektedir. 2020 içinde yapılan 50 aile başvurusundan 40'ına cevap verilmemiş, 9 başvuru disiplin kurulunun kararı gerekçe gösterilerek reddedilmiş 1 başvuru ise kabul edilmiştir. 3 Mart 2020 tarihinde Hamili Yıldırım haricindeki diğer 3 kişi aile görüşü yapmıştır. Ayrıca Abdullah Öcalan ile Ömer Hayri Konar, Hamili Yıldırım, Veysi Aktaş aileleri ile ilk kez 27 Nisan 2020 tarihinde telefon görüşmesi yapmıştır. Abdullah Öcalan ile Ömer Hayri Konar, Hamili Yıldırım ve Veysi Aktaş'a Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı'nın 7 Eylül 2020 tarihli kararı ile 6 ay süreyle telefon ile görüşme kısıtlaması getirilmiştir.

8 Söz konusu rapor Asrın Hukuk Bürosu Twitter hesabından 15 Şubat 2020 tarihinde paylaşılmıştır. <https://twitter.com/asrinhukuku/status/1301799556225654784>

3.1. YAŞAM HAKKI

Nebi İlhan

Siirt E Tipi Cezaevi'nde tutulan Nebi İlhan isimli hasta bir mahpusun tedavi gördüğü Siirt Devlet Hastanesi'nde 11 Ocak 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaklaşık 2 yıldır cezaevinde tutulan Nebi İlhan'ın şeker ve tansiyon hastası olduğu ve cezaevine girmeden önce 2 kez by-pass ameliyatı olduğu bildirildi.

Nurcan Bakır

PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona erdirilmesi talebiyle yapılan açlık grevi sonrasında, isteği ve iradesi dışında Gebze Kadın Cezaevi'nden Balıkesir Burhaniye T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen Nurcan Bakır isimli mahpusun 15 Ocak 2020 tarihinde yaşamına son verdiği öğrenildi. Basında yer alan haberlerden Nurcan Bakır'ın bir gün önce ailesi ile yaptığı telefon görüşmesinde "Zulme karşı sessiz kalmayacağım" dediği öğrenildi.

Hüseyin Polat

25 Ocak 2020 tarihinde, tutulduğu Tekirdağ F Tipi Cezaevi'nde mide kanaması geçiren Hüseyin Polat isimli mahpusun hastaneye sevk edildiği fakat hastanede yer olmadığı gerekçesiyle tedavi edilmeden sadece bir iğne yapılarak cezaevine geri götürüldüğü öğrenildi. Cezaevine geri getirildikten sonra vücudunda şişlikler oluşmaya başladığı bildirilen Hüseyin Polat, 27 Ocak 2020 tarihinde cezaevinde yaşamını yitirdi.

Aysel Koç

Sincan Kadın Cezaevi'nde tutulan Aysel Koç isimli bir mahpusun 3 Mart 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği öğrenildi. Basında yer alan haberlerde cezaevi idaresi tarafından intihar ettiği iddia edilen Aysel Koç'un babasına "bizi buradan sağ çıkartmazlar" dediği belirtildi.

Mehmet Yeter

7 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bafra Cezaevi'nde tutulan Mehmet Yeter isimli hasta mahpusun 16 Mart 2020 tarihinde sağlık sorunları nedeniyle Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırıldığı ve burada sol bacağı kesildikten sonra 26 Mart 2020 tarihinde taburcu edilerek Samsun T Tipi Cezaevi'ne götürüldüğü öğrenildi. Cezaevinde tekrar durumu

kötüleşen Mehmet Yeter'in kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdiği bildirildi. Haberde Mehmet Yeter'in Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirdiği ve ailesine haber verilmeden toprağa verildiği iddia edilmektedir.

Basında yer alan haberlere göre, savcılık tarafından Samsun Büyükşehir Belediyesi Mezarlıklar Müdürlüğü'ne gönderildiği belirtilen bir yazıda "Mehmet Yeter isimli hükümlü Covid-19 hastalığına bağlı nedenlerden dolayı vefat etmiştir. Kişinin ailesine ulaşılamamıştır. Şahsın bulaşıcı salgın hastalık sebebiyle vefat etmiş olması sebebiyle morg gibi ortak sağlık kullanım alanlarında uzun süre bekletilmesinin toplum sağlığının riske sokması ve bulaşıcı hastalık yayılma riskinin artması sebebiyle gerekli önlemler alınarak bekletilmeden talimatın tarafınıza ulaşmasıyla kişinin defin edilmesi rica olunur" denmektedir.

Babası Mehmet Yeter'in yaşamını yitirdiğini başka bir mahpusun onu araması ile öğrenen Ferhat Yeter ise, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Bacağı kesilmesinden sonra tekrar cezaevine götürülüyor. İnsanlarla temas ettikten sonra fenalaşıyor ve tekrar hastaneye sevk edildiğinde yaşamını yitiriyor. Savcılığın yazısına karşın hastane görevlileri babama yapılan 3 testin negatif çıktığını söyledi."

Ali Erdoğan

8 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde İzmir'in Aliğa ilçesindeki Şakran Cezaevi'nde Ali Erdoğan (17) isimli bir çocuğun tutulduğu koğuşta intihar ettiği iddia edildi. Ali Erdoğan'ın cenazesinin Covid-19 testi yapılacağı gerekçesiyle ailesine teslim edilmeden İzmir Adli Tıp Kurumu morgunda bekletildiği bildirildi. Ali Erdoğan'ın akrabası Abdulkadir Erdoğan ise basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Morgda Ali'yi gördüğümüzde vücuduna morluklar vardı. Nedeni sorduk kimse bir şey söylemedi. Ali'ye ne oldu, neden hayatını kaybetti, hiçbir şey bilmiyoruz. Cezaevi yönetimi de bize bilgi vermiyor."

Covid-19 Salgını Nedeniyle Yaşamını Yitiren Mahpuslar

Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, 13 Nisan 2020 tarihinde yaptığı açıklamada açık cezaevlerinde

tutulan 3 mahpusun Covid-19 salgını nedeniyle yaşamını yitirdiğini duyurdu. Adalet Bakanı mahpusların isimlerini ve hangi cezaevinde kaldıklarını açıklamadı.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından 17 Haziran 2020 tarihinde kamuoyu ile paylaşılan “Covid-19 Pandemi Sürecinde Ceza İnfaz Kurumları” başlıklı rapora göre ise bu tarih itibarıyla Covid-19 salgını nedeniyle cezaevinde yaşamını yitiren mahpus sayısı 6’dır; Türkiye genelindeki 439 cezaevinde Covid-19 tanısı konulup iyileşen mahpus sayısı 374’tür; aktif vaka sayısı ise 72’dir. Raporda Covid-19 nedeniyle cezaevlerinde ilk ölüm 3 Nisan 2020 tarihinde yaşanmıştır. Diğer ölümlerin tarihleri ise 4 Nisan 2020, 8 Nisan 2020, 15 Nisan 2020, 15 Mayıs 2020 ve 21 Mayıs 2020 olarak belirtilmiştir. Raporda yaşamını yitiren mahpusların isimleri ve tutuldukları cezaevleri belirtilmemektedir.

Serkan Onur Özdemir

HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, 20 Nisan 2020 tarihinde sosyal medya üzerinden, Sincan Cezaevi’nde tutulan Serkan Onur Özdemir isimli bir mahpusun yaşamını yitirdiğini açıkladı. Cezaevi idaresinin Serkan Onur Özdemir’in kemeriyle kendini asarak intihar ettiğini iddia ettiği ve otopsisinin ailesine haber verilmeden yapıldığı öğrenildi.

Halit Refik Ketmen

HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, 27 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan açıklamasında Halit Refik Ketmen (47) isimli bir mahpusun 25 Nisan 2020 tarihinde Kilis L Tipi Cezaevi’nde intihar sonucu yaşamını yitirdiğini açıkladı.

Hakan Karakaş

HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, 27 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan açıklamasında Hakan Karakaş (47) isimli bir mahpusun 25 Nisan 2020 tarihinde Hatay T Tipi Cezaevi’nde sonucu yaşamını yitirdiğini açıkladı.

Ersen Yıldız

HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, 27 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan açıklamasında Ersen Yıldız (36) isimli bir mahpusun Samsun Bafra T Tipi Cezaevi’nde intihar sonucu yaşamını yitirdiğini açıkladı.

Mehmet E.

30 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Ağrı Doğubayazıt Cezaevi’nde tutulan Mehmet E. (62) isimli bir mahpusun tek başına kaldığı odada intihar ettiği iddia edildi. Mehmet E.’nin cenazesinin otopsi için Doğubayazıt Devlet Hastanesi’nin morguna kaldırıldığı öğrenildi.

Erhan Fidan

HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından 1 Mayıs 2020 tarihinde yapılan açıklamadan Denizli Cezaevi’nde tutulan Erhan Fidan isimli mahpusun intihar sonucu yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Sabri Kaya

Osmaniye Devlet Hastanesi’nin 20 Mayıs 2020 tarihli “cezaevinde kalamaz” raporu sonrasında Osmaniye Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 22 Mayıs 2020 tarihinde hakkında tahliye kararı verilen ağır hasta mahpus Sabri Kaya, aynı gün içinde kaldırıldığı Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi’nde yaşamını yitirdi.

X

Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı 22 Mayıs 2020 tarihinde yaptığı bir açıklama ile Silivri Cezaevi’nde tutulan 1 mahpusun Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirdiğini duyurdu. Savcılık adını açıklamadığı mahpusun 7 Mayıs 2020 tarihinde sağlık kurumuna sevk edildiğini ve hastanede yoğun bakımdaki tedavisi devam ettiği sırada 21 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği belirtildi. Savcılık ayrıca Silivri Cezaevi’nde tutulan 82 mahpusun Covid-19 tedavisinin sürdüğünü bildirdi.

Vefa Kartal

Hasta mahpus Vefa Kartal, 31 Mayıs 2020 tarihinde tutulduğu Edirne F Tipi Cezaevi’nde yaşamını yitirdi. İHD Hapishaneler Komisyonu’nun ağır hasta mahpuslar listesinde yer alan Vefa Kartal, hakkında verilen ağırlaştırılmış müebbet cezası nedeniyle 26 yıldır cezaevinde bulunmaktaydı.

Adar Sarıbaş

Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı 22 Mayıs 2020 tarihinde yaptığı bir açıklama ile Silivri Cezaevi’nde tutulan 1 mahpusun Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirdiğini duyurdu. Savcılık açıklamasında mahpusun 7 Mayıs 2020 tarihinde sağlık kurumuna sevk edildiğini ve hastanede yoğun bakımdaki

tedavisi devam ettiği sırada 21 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği belirtildi. Savcılık ayrıca Silivri Cezaevi'nde tutulan 82 mahpusun Covid-19 tedavisinin sürdüğünü bildirdi.

Bedir Bozkurt

Diyarbakır D Tipi Cezaevi'nde tutulan Bedir Bozkurt (76) isimli mahpusun 22 Haziran 2020 tarihinde geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirdiği basında yer alan haberlerden öğrenildi.

Kadir Kurt

1 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Konya Ereğli T Tipi Cezaevi'nde tutulan Kadir Kurt isimli mahpusun 23 Ağustos 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği öğrenildi. Ereğli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 25 Ağustos 2020 tarihinde yapılan açıklamada Kadir Kurt'un intihar ettiği belirtilirken, Kadir Kurt'un babası ise yaptığı açıklamada Kadir Kurt'un cezaevinde infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığını ve onlar tarafından tehdit edildiğini ifade etti. Babası şunları belirtti: "Oğlum bana bir telefon görüşmemizde bu iki gardiyanın kendisini 25 dakika boyunca dövdüğünü hatta beni üzmemek için anlatmadığı daha başka şeylere maruz kaldığını söyledi. Kadir'i intihara iten sebepler gardiyanlar tarafından maruz kaldığı şiddet ve bunu bilen cezaevi idaresinin gereğini yapmamasıdır. Kadir bize defalarca bu iki gardiyanın kameraların görmediği bölgelerde kendisini dövdüğünü söyledi."

Kadir Kurt'un yaşamını yitirmeden önce Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği'ne gönderdiği mektupta şunları belirttiği öğrenildi: "3 yıldır Ereğli T Tipi'ndeyim. (...) Aileme yazdığım faks-larım çıkış yapmıyor. Size yazdığım mektuplarım, dilekçelerim, faks-larım kurumdan çıkış yapmıyor. Öncelikle ivedi olarak sizinle iletişime geçmek istiyorum."

Mustafa Kabakçoğlu

10 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Gümüşhane Cezaevi'nde tutulan Mustafa Kabakçoğlu'nun konulduğu tek kişilik koğuştta 29 Ağustos 2020 tarihinde ölü bulunduğu öğrenildi.

Takiyettin Özkahraman

19 Eylül 2020 tarihinde tutulduğu Patnos L Tipi Cezaevi'nde rahatsızlanarak Van Yüzüncü Yıl

Üniversitesi Dursun Odabaşı Hastanesi'ne sevk edilen hasta mahpus Takiyettin Özkahraman (75) hastanede yaşamını yitirdi. Basında yer alan haberlerden, Takiyettin Özkahraman'ın daha önce de rahatsızlandığı, ancak Covid-19 salgını gerekçesiyle hastaneye götürülmediği ve tedavisinin yapılmadığı öğrenildi.

Sinan Gencer

23 Eylül 2020 tarihinde Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutulan Sinan Gencer isimli mahpus yaşamını yitirdi. Basında yer alan haberlerden Sinan Gencer'in 4 yıldır tek kişilik koğuştta tutulduğu ve cezaevi yönetimi tarafından ailesine intihar sonucu öldüğünün bildirildiği öğrenildi.

Ali Boçnak

Patnos L Tipi Cezaevi'nde tutulan 76 yaşındaki hasta mahpus Ali Boçnak 24 Eylül 2020 tarihinde yaşamını yitirdi. Ali Boçnak'ın sağlık durumu nedeniyle tahliye edilmesi için Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) ve Adli Tıp Kurumu'na (ATK) başvuru yapıldığı, ancak ATK tarafından Ali Boçnak hakkında "cezaevinde kalabilir" raporu verildiği öğrenildi.

Muhammed Emir

4 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maraş Elbistan E Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan Muhammed Emir isimli mahpusun 2 Ekim 2020 tarihinde kaldırıldığı Elbistan Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirdiği öğrenildi. Basında yer alan haberlerde, Muhammed Emir'in yaşamını Covid-19 nedeniyle yitirdiği iddia edildi.

Yunus Gökgöz

12 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, İzmir Kırıklar F Tipi Cezaevi'nde tutulan ve Covid-19 testi pozitif çıkan Yunus Gökgöz isimli mahpusun durumunun ağırlaşmasına rağmen hastaneye götürülmediği için yaşamını yitirdiği iddia edildi.

Mustafa Barış Avıalan

Hasta mahpus Mustafa Barış Avıalan'ın 15 Ekim 2020 tarihinde tutulduğu Ankara Sincan F Tipi Cezaevi'nde yaşamını yitirdiği öğrenildi. Mustafa Barış Avıalan ile ilgili sağlık sorunları nedeniyle yapılan infaz erteleme başvurusunun 7 Ağustos 2020 tarihinde reddedildiği bildirildi.

Serkan Tumay

19 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırıkkale F Tipi Cezaevi'nde tutulan Serkan Tumay (27) isimli mahpusun 17 Ekim 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği öğrenildi. Basında yer alan haberlerde Serkan Tumay'ın infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve bu nedenle yaşamını yitirdiği belirtildi.

Abisi Hakan Tumay, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Kardeşim ile daha önce konuştuğumuzda 'Can güvenliğim yok' diyordu. En son yine Manisa Cumhuriyet Başsavcılığı'na şikâyet bulunduk ve bize 'İlgileneceğiz' denildi. 3 kişilik bir koğuşta 2 kişi kalıyorlardı. Koğuş arkadaşı bize en son 'Gardiyancılar kardeşinizi darp ediyorlar, dövüyorlar' dedi. Kardeşimin darptan dolayı kolu kırılıyor ve vücudunun belirli bölgelerinde çatlaklar oluşuyor. Yaptığımız şikâyet sonucunda hastaneye götürüyorlar. Bundan sonra kardeşimin koğuş arkadaşını bize haber verdiği için ondan ayırdılar. Kardeşimi tek başına bir koğuşa koydular. Dün de cezaevi idaresi anneme haber veriyor ve 'Gelin cenazenizi alın' diyor. Evrakta adli ölüm diyorlar."

Serkan Tumay'ın ölümüyle ilgili Kırıkkale Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı ve cezaevinde bulunan kamera kayıtlarının incelenmesine karar verildiği öğrenildi.

Sıtkı Bektaş

11 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ F Tipi Cezaevi'nde tutulan hasta mahpus Sıtkı Bektaş'ın mide kanaması geçirdiği ve kaldırıldığı Edirne Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Ahmet Kaplan

İskenderun Cezaevi'nde tutulan Ahmet Kaplan isimli kanser hastası mahpusun 11 Kasım 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği basında yer alan haberlerden öğrenildi. Söz konusu haberlerde Ahmet Kaplan'ın İskenderun Devlet Hastanesi'nde yapılan tetkiklerinden sonra hasta koğuşu olmadığı için tekrar cezaevine gönderildiği iddia edildi.

H. H.

13 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Giresun E Tipi Cezaevi'nde tutulan H. H. isimli mahpusun intihar sonucu yaşamını yitirdiği iddia edildi.

Hüseyin Özen

Bursa H Tipi Cezaevi'nde Covid-19 nedeniyle hastaneye kaldırılan ve tedavisi yoğun bakım ünitesinde devam eden Hüseyin Özen isimli mahpusun 15 Kasım 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği basında yer alan haberlerden öğrenildi.

3.2. İŞKENCE ve DİĞER KÖTÜ MUAMELE

8 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Bafra T Tipi Cezaevi'nde tutulan babasını ziyaret için gelen bir çocuğunun (5, e) görüş öncesinde çıplak arandığı iddia edildi. Söz konusu iddiaya ilişkin HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından Adalet Bakanı Abdülhamit Gül'ün yanıtlanması istemiyle yazılı bir soru önergesi verildi. Önergede iddiaların doğru olup olmadığının, doğru ise aramayı yapan personel hakkında bir soruşturma açılıp açılmadığının ve çocuklara yönelik çıplak arama uygulamasının hangi tüzük ve yönetmelikte yer aldığı sorulduğu öğrenildi.

8 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van'ın Özalp ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Dilan Örenci'nin isteği ve iradesi dışında Van T Tipi Cezaevi'nden Erzurum E Tipi Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi. Dilan Örenci 6 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 9 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Özalp Belediyesi'ne 6 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

10 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan Mahsun Çay isimli mahpusun peş peşe yapılan üç üst aramasına karşı çıktığı gerekçesiyle gardiyanların fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde ayrıca Mahsun Çay hakkında açılan disiplin soruşturması sonucunda mahpusa 1 gün hücre cezası verildiği belirtildi.

11 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, isteği ve iradesi dışında Hakkari Cezaevi'nden Van T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen mahpus Mervan Dündar'ın cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasını kabul etmediği gerekçesiyle gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldığı fiziksel şiddet sonrasında Mervan Dündar'ın hastaneye götürülmediği ve 2 gün boyunca tek kişilik odada tutulduğu bildirildi.

13 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde tutulan Leyla Akyıldız isimli bir mahpusun kelepçeli muayene dayatmasını kabul etmediği için hastaneye götürmekle görevli jandarmanın fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

14 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon E Tipi Cezaevi'nden Afyon 1 Nolu T

Tipi Cezaevi'ne istekleri ve iradeleri dışında sevk edilen 5 mahpusun sevk sırasında görevli jandarmanın fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Haberde fiziksel şiddet sonucu bir mahpusun kolunun kırıldığı belirtildi.

14 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde 3 yıldır tek kişilik odada tutulan Şerafettin Demir isimli mahpusun 10 Ocak 2020 tarihinde oda araması sırasında görevli gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

15 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 21 Kasım 2019 tarihinde Mersin Tarsus 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Murat Bilen ve Bahattin Çelebi isiminde 2 mahpusun, Şerko Genco isimli bir başka mahpusun gardiyanlar tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılmasına karşı çıktıkları gerekçesiyle fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi. Murat Bilen'in avukatı konuyla ilgili basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Müvekkilim Bilen ve aynı koğuştaki kalan Bahattin Çelebi adındaki arkadaşı, cezaevindeki baskılara ve keyfi uygulamalara karşı cezaevi müdürü ile bir görüşme gerçekleştiriyor. Görüşme sonrası koğuşlarına dönerken müvekkilim ile arkadaşı başka bir koğuştaki bulunan ve tanıdıkları, Şerko Genco isimli bir tutuklunun gardiyanlar tarafından yerlerde sürüklediğini ve kolunun neredeyse kırılır derecesine geldiğini gördüklerinden dolayı olaya müdahale ediyor. Olaya müdahale eden müvekkilim ve arkadaşı ciddi şekilde darp edilerek Tarsus Devlet Hastanesi'ne kaldırılıyor. Hastane sonrası darp olayına ilişkin müvekkilim ve arkadaşı şikayetçi oluyorlar ama herhangi bir sonuç alamıyorlar. Hatta aksine darp edilen müvekkilim hakkında bir aylık aile görüş yasağı veriliyor."

17 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde yapılan koğuştaki aramalarında mahpuslara ait eşyaların dağıtıldığı, mahpusların aramalar sırasında fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi.

20 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon Cezaevi'nde tutulan Mehmet Ali Dayan isimli mahpusun gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde koğuştaki gelen başgardiyanın da Mehmet Ali Dayan'a şid-

det uyguladığı ve “adam olacaksınız, seni burada yatırır öldürürüm” diyerek onu tehdit ettiği ifade edilmektedir. Maruz kaldığı şiddet sonucu el parmaklarının kırıldığı iddia edilen Mehmet Ali Dayan’ın tek kişilik hücreye konulduğu ve ailesine cezaevi idaresi tarafından bilgi verilmediği bildirildi.

21 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon 1 Nolu T Tipi Cezaevi’nde mahpusların çıplak arama ve sayımlarda askeri nizamda ayakta durma dayatmasına maruz kaldığı, Haberde ayrıca revire götürülmemelerine itiraz eden mahpusların kaldığı koğuşa gardiyanlar tarafından müdahale edildiği ve mahpusların fiziksel şiddete maruz kaldığı ifade edildi. Maruz kaldıkları fiziksel şiddet sonucu Mehmet Ali Dayan isimli bir mahpusun el parmaklarının kırıldığı, bazı mahpusların bacaklarında kırıklar oluştuğu ve falakaya yatırılan mahpusların ayaklarında morluklar oluştuğu bildirildi.

24 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi’nde mahpusların görüşe, telefona, kargo almaya, aile ve avukat görüşmelerine götürülürken üzerinde “Suçu: Terör” yazılı bir kimlik taşımaya zorlandıkları öğrenildi. Bu kimliği taşımayan mahpusların söz konusu haklarının engellendiği bildirildi.

25 Ocak 200 tarihinde basında yer alan haberlerde, Tarsus Kadın Cezaevi’nde mahpusların hastaneye sevkleri sırasında araç içinde ve konuldukları hastane koşullarında kelepçeli halde tutuldukları, ayrıca muayeneler sırasında askerlerin muayene odasında beklediği iddia edildi.

26 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Tarsus 1 Nolu T Tipi Cezaevi’nde sabah ve akşam saatlerinde yapılan sayımlar sırasında koşullarda arama yapıldığı ve bu esnada mahpuslara ait eşyaların dağıtıldığı ifade edildi. Haberlerde ayrıca Sait Toraman isimli ve bir ayağı olmayan mahpusun hastaneye sevk sırasında görevli jandarmanın fiziksel şiddetine maruz kaldığı bildirildi.

31 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Trabzon Beşikdüzü T Tipi Cezaevi’nde mahpusların gardiyanların hakaretlerine ve tehditlerine maruz kaldığı öğrenildi.

4 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Hatay İskenderun T Tipi Cezaevi’nde tek kişilik odada tutulan CebraİL Ancar isimli mahpusun 13 Ocak 2020 tarihinde yapılan sayım sırasında

da “Devlet geldi ayağa kalk” diyen gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. CebraİL Ancar’a götürüldüğü revirde fiziksel şiddeti belgeleyen rapor verilmediği bildirildi.

5 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ T Tipi Cezaevi’nde tutulan Kadir Çiçek ve Furkan Uğur isimli 2 mahpusun sayım sırasında infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine uğradığı ve daha sonra tek kişilik hücreye konulduğu öğrenildi.

7 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Rize L Tipi Cezaevi’nde siyasi mahpusların istekleri ve iradeleri dışında adli mahpusların tutulduğu koşullara konulduğu öğrenildi. Haberde adli mahpuslarla aynı koşullara konulan siyasi mahpusların psikolojik baskıya, ölüm tehdidine ve hakaretlere maruz kaldığı öğrenildi.

8 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi’nde tutulan Hüseyin Bağ isimli mahpusun 3 Şubat 2020 tarihinde oda araması sırasında kişisel eşyalarını dağıttığı gerekçesiyle tartıştığı gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

10 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Kadın Cezaevi’ne başka cezaevlerinden sevk edilen mahpusların cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi.

Halkın Hukuk Bürosu, Edirne F Tipi Cezaevi’nde tutulan müvekkilleri Hakan İnci’nin infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığını 11 Şubat 2020 tarihinde yaptıkları açıklama ile duyurdu.

13 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Van F Tipi Cezaevi’nde tutulan HDP Yüksekova eski ilçe eş başkanı Fikret Turgut’un gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde Van Araştırma Hastanesi’ne sevk edilen Fikret Turgut’un maruz kaldığı şiddeti belgeleyen rapor aldığı belirtildi.

16 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi’nden Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Cezaevi’ne istek ve iradeleri dışında sevk edilen 12 mahpusun sevk sırasında askerlerin hakaretine maruz kaldıkları, cezaevi girişinde çıplak aramaya zorlandıkları ve bunu kabul etmedikleri için gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Aynı cezaevi

vinden Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'ne istek ve iradeleri dışında sevk edilen 3 mahpusun da cezaevi girişinde çıplak aramaya zorlandıkları ve bunu kabul etmedikleri için gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi.

16 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi'nde 14 Şubat 2020 tarihinde yapılan aramalarda mahpusların kişisel eşyalarının dağıtıldığı, radyolarına el konulduğu ve duruma tepki gösteren bazı mahpusların gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi.

16 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 12 Şubat 2020 tarihinde Balıkesir Bandırma Kapalı Cezaevi'nden Afyon 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'ne istek ve iradeleri dışında sevk edilen 25 mahpusun sevk sırasında askerlerin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Fiziksel şiddete maruz kalan 25 mahpusun tedavilerinin yapılmadığı ve tek kişilik hücrelere konuldukları bildirildi. Mahpusların isimleri: Mehmet Emin Süer, A. Aziz Kolonç, Abdullah Ongüllü, Cengiz Oktay, Dijwar Nesri İsmare, Engin Okuducu, Habil Ermen, Haki Sonsuz, Hasari Yumşak, İzzethan Aykut, M. Salih Atlı, Mehmet Dağ, Nizamettin Mahmutoğlu, Yusuf Birkan, Akif İpek, Fevzi Adanır, Hayrettin Yılmaz, Hüseyin Akman, Nail Demir, Selim Üldeş, Şevket Bilner, Cihat Oğraş, Kerem Budak, Rızgar Turhan ve Selman Esmer.

17 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Osmaniye T Tipi Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutulan Abdülkadir Baybars isimli mahpusun gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

21 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Gümüşhane E Tipi Cezaevi'nde askeri nizamda ayakta sayım dayatmasını kabul etmeyen Hamza Arzuman isimli mahpusun tek kişilik hücreye konulduğu öğrenildi.

23 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon T Tipi Cezaevi'nde İsmail Çevik ve Adem Amaç isimli 2 mahpusun gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

24 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Balıkesir Bandırma T Tipi Cezaevi'nden Afyon T Tipi Cezaevi'ne istekleri ve iradeleri dışında sevk edilen mahpusların sevk sırasında ve

cezaevi girişinde gardiyanların ve görevli personelin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Fiziksel şiddete maruz kalan mahpuslara götürüldükleri doktor tarafından rapor verilmediği, cezaevine döndüklerinde mahpusların rapor almak için doktora gittikleri için ayrıca fiziksel şiddete maruz kaldıkları bildirildi. Haberde, İsmail Çelik isimli bir mahpusun falakaya yatırılarak bayılıncaya kadar dövüldüğü ve daha sonra baygın bir haldeyken tek kişilik hücreye konulduğu belirtildi. Cezaevinde ayrıca mahpusların saçlarının ve bıyıklarının zorla tıraş edildiği, mahpusların sayımlarda askeri nizamda durma dayatmasına maruz kaldığı, mahpuslar tarafından yazılan dilekçelerin işleme konulmadığı ve Afyon T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen mahpuslardan 15'inin tek kişilik hücrelerde tutulduğu öğrenildi.

24 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Balıkesir Bandırma T Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpusların istek ve iradeleri dışında yapılan sevklerle karşı çıktıkları gerekçesiyle gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Hamza Deniz isimli bir mahpus, ailesiyle yaptığı ve basında yer alan görüşmesinde, mahpusların koşullarından çıkartılarak koridorlarda ve kameraların görmediği noktalarda dövüldüğünü, bazı mahpusların falakaya yatırıldığını, buna bağlı olarak birçok mahpusun yaralandığını ve şiddete maruz kalan tüm mahpusların tek kişilik hücrelere konulduğunu belirtti.

26 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bandırma 1 ve 2 Nolu T Tipi cezaevlerinden Afyon T Tipi Cezaevi'ne 16 Şubat 2020 tarihinde sevk edilen ve maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muamele ile gündeme gelen 25 kişinin koşullara götürülmeyerek tek kişilik hücrelerde tutulduğu öğrenildi.

28 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bursa H Tipi Cezaevi'nde koşullarda yapılan aramalara özel hareket polislerinin de katıldığı ve aramalarda mahpuslara ait eşyaların dağıtıldığı, kitap, mektup, defter ve radyo gibi kimi özel eşyalara el konulduğu öğrenildi. Haberde ayrıca 4 mahpusa 20 gün hücre cezası verildiği belirtildi.

29 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tokat T Tipi Cezaevi'nde sayımlarda askeri nizamda ayakta durmayı reddeden mahpusların fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi.

3 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Rize Kalkandere L Tipi Cezaevi'ne sevk edilen ve cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasını kabul etmeyen Kemal Yiğit ve Murat Bakudan isimli 2 mahpusun fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi.

3 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin Cezaevi'nden Giresun L Tipi Cezaevi'ne sevk edilen Mehmet Reşit isimli mahpusun 60 gündür tek kişilik hücrede tutulduğu öğrenildi. Haberde ayrıca 8 kişilik koğuşlarda 24 kişinin kaldığı belirtildi.

7 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Muhammed Fadullah Kamış isimli bir mahpusun Erzurum E Tipi Cezaevi'nde 220 gündür hücrede tutulduğu öğrenildi. Haberde ayrıca Muhammed Fadullah Kamış'ın hücrelerine gelen ve kendini istihbaratçı olarak tanıtan kişiler tarafından tehdit edilerek başka kişiler aleyhinde ifade vermeye zorlandığı belirtildi.

7 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, 6 Mart 2020 tarihinde tutuklanarak Silivri Cezaevi'ne götürülen Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan'ın cezaevi girişinde gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldığı iddia edildi. Aynı gün söz konusu iddiaları yalanlayan bir açıklama yapan Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı şunları belirtti: "Silivri Cezaevi savcılığımız tarafından olay incelenmiştir. Yapılan incelemeler ve kamera görüntülerinin izlenmesi sonucunda haberlerdeki iddiaların asılsız olduğu, tutuklu Barış Pehlivan'ın infaz koruma memurları tarafından hiçbir şekilde darp edilmediği, sözlü ya da fiili kötü muamelede bulunulmadığı tespit edilmiştir."

11 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 28 Şubat 2020 tarihinde Tarsus T Tipi Cezaevi'nden Aksaray T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen ve gerek sevk sırasında gerek cezaevi girişinde fiziksel şiddete maruz kalan 11 mahpusun tek kişilik hücrelere konulduğu öğrenildi. Haberde ayrıca maruz kaldıkları şiddet nedeniyle yaralanan mahpusların tedavilerinin yapılmadığı belirtildi.

11 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Libya'da ölen MİT görevlisi ile ilgili haberler nedeniyle tutuklanarak Silivri Cezaevi'ne konulan 6 gazetecinin (Barış Pehlivan, Barış Terkoğlu, Hülya Kılınç, Murat Ağirel, Aydın Keser ve Ferhat Çelik) 3 kişilik hücrelerde tek başlarına tutulduğu öğrenildi.

13 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırıkkale Delice Açık Cezaevi'nde mahpusların infaz koruma memurlarının fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Bir mahpusun fiziksel şiddete maruz kalması üzerine mahpuslar ile infaz koruma memurları arasında çıkan tartışma sonrasında cezaevinde kalan 85 mahpusun kapalı cezaevine sevk edildiği bildirildi.

15 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Manisa T Tipi Cezaevi'nde sayımlarda askeri nizamda ayakta durma dayatmasını kabul etmeyen mahpusların infaz koruma memurları tarafından yerde sürüklenerek karanlık bir odaya götürüldüğü ve orada fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi. Mehmet Tekin isimli bir mahpusun elmacık kemiğinin maruz kaldığı şiddetten kaynaklı kırıldığı bildirildi. Haberde cezaevi müdürünün mahpusları "gerekirse sizi öldürürüm" diyerek tehdit ettiği belirtildi.

18 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Trabzon Beşikdüzü T Tipi Cezaevi'nde siyasi mahpusların kaldığı koğuşların infaz koruma memurlarına eşlik eden polisler tarafından arandığı ve arama sırasında mahpuslara ait eşyaların dağıtıldığı öğrenildi.

19 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon E Tipi Cezaevi'nde siyasi mahpusların sayımlarda askeri nizamda durma, ırkçı marşlar okuma dayatmasına maruz kaldıkları öğrenildi. Haberde ayrıca mahpuslar tarafından maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muameleler ile ilgili resmi makamlara yazdıkları dilekçelerin cezaevi yönetimi tarafından muhataplarına gönderilmediği öğrenildi.

21 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP Mardin İl Eş Başkanı Perihan Ağaoğlu ve Musa Alkan'ın, Adalet Bakanlığı'nın 13 Mart 2020 tarihli ceza infaz kurumları arasında mahpus sevklerini 2 hafta süreyle erteleyen kararına rağmen Mardin E Tipi Cezaevi'nden Urfa T Tipi Cezaevi'ne sevk edildikleri öğrenildi.

23 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maltepe 1 ve 2 Nolu cezaevlerinde tutulan 24 mahpusun 9 Mart 2020 tarihinde Afyon Cezaevi (16 mahpus) ve Bandırma 1 ve 2 Nolu T Tipi cezaevlerine (8 mahpus) sevk edildiği öğrenildi. Sevk edilen mahpuslardan cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasını kabul etmeyenlerin fiziksel şiddete maruz kaldığı bildirildi.

29 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon T Tipi Cezaevi'nde mahpusların sayımlarda askeri nizamda ayakta durma dayatmasına maruz kaldığı ve bunu kabul etmeyen mahpusların infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

29 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Trabzon Beşikdüzü T Tipi Cezaevi'nde İmdat Bingöl isimli mahpusun tek kişilik hücrede tutulduğu öğrenildi.

31 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van Tipi Cezaevi'nde tutulan Sitî Gören (70) isimli, her iki kolunda da platin bulunan hasta mahpusun, durumunun ağırlaşması üzerine revire kollarından sürüklenerek götürüldüğü öğrenildi.

4 Nisan 2020 tarihinde Batman M Tipi Cezaevi'nde meydana gelen isyanın sonrasında Diyarbakır 4 Nolu T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen mahpuslar ile 7 Nisan 2020 tarihinde görüşen Med Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Hukuki ve Dayanışma Dernekleri Federasyonu (MED TUHAD-FED) ve Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD) üyesi avukatlar, mahpusların sevk sırasında ve cezaevi girişinde fiziksel ve sözlü şiddete maruz kaldığını belirtti. Avukatlar basında yer alan açıklamalarında ayrıca görüştikleri mahpusların yüzünde yaraları olduğunu, müdahale ve sevk sırasında infaz koruma memurlarının Covid-19 salgını kapsamında alınması gereken tedbirlerin tümünü almadığını belirtti.

8 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, ölüm orucunda yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi Helin Bölek için Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde eylem yapan mahpusların infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldıkları şiddet sonucu bazı mahpusların çeşitli yerlerinden yaralandığı bildirildi.

8 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Cezaevi'nde mahpusların askeri nizamda ayakta sayım vermeye zorlandıkları belirtildi.

9 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Aliğa Şakran 3 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan Burhan Özmüş isimli bir mahpusun infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde rapor almak için gittiği doktorun "Vurana bir şey olmaz" diyerek Burhan Özmüş'e rapor vermediği belirtildi. Burhan

Özmüş'ün babasının konuyla ilgili İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na şikayette bulunduğu bildirildi.

13 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Cezaevi'nde sayımlarda askeri nizamda ayakta durma dayatmasını kabul etmedikleri gerekçesiyle 20 mahpusun 5 Nisan 2020 tarihinde infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

14 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Cezaevi'nde tutulan 6 mahpusun sayımlarda askeri nizamda ayakta durma dayatmasını kabul etmedikleri gerekçesiyle infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde maruz kaldıkları fiziksel şiddet sonucu mahpusların çeşitli yerlerinden yaralandıkları ve sol gözünden yaralanan Burhan Hısım isimli mahpusun gözünü kaybetme tehlikesi olduğu belirtildi. Ayrıca mahpuslara haklarında açılan disiplin soruşturması sonucunda iletişim haklarından mahrum bırakma cezası verildiği bildirildi.

16 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde sayımlar sırasında mahpusların infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

18 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde infaz koruma memurlarının aramalar sırasında mahpusları "Siz dua edin sosyal mesafe kuralı var" diyerek tehdit ettiği öğrenildi.

19 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran 3 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen 14 kişilik koğuştaki 20 kişinin kaldığı için 6 mahpusun yerde yattığı ve mahpuslara verilen yemeğin az olduğu öğrenildi.

HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, 20 Nisan 2020 tarihinde sosyal medya üzerinden Denizli Cezaevi'nde tutulan Onur Demir isimli bir mahpusun çıplak ve elleri arkadan ayaklarına kelepçeli bir halde 2 saat soğuk bir odada bekletildiğini açıkladı.

21 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran 3 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutulan Erdal Dağhan isimli mahpusun sayımlarda askeri nizamda ayakta durma dayatmasını kabul etmediği için infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, tutulduğu Maraş Türkoğlu L Tipi Cezaevi'nde 18 Nisan 2020 tarihinde kalp krizi geçiren Batman Belediye Meclisi eski üyesi Abdülsemet Durak'ın kaldırıldığı revirde "Bizim tarafa geç, bizim dediklerimizi yap, biz seni kısa sürede tahliye ederiz" denilerek ajanlık dayatmasına maruz kaldığı, kabul etmemesi üzerine hastaneye elleri kelepçeli şekilde sevk edildiği öğrenildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Cezaevi'nde 1 Nisan 2020 tarihinde 4 mahpusun infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldığı fiziksel şiddet sonucu Harun Simin isimli 1 mahpusun yüzünden yaralandığı öğrenildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpusların infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi.

29 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Aydın Cezaevi'nde 6 kişilik koğuştaki 20 mahpusun kaldığı öğrenildi.

30 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, hak ihlallerini cezaevi yönetimi ile görüşmek üzere İzmir Şakran Cezaevi'ne giden HDP İzmir milletvekilleri Serpil Kemalbay ve Murat Çepni ile Ege Tutuklu ve Hükümlü Ailelerle Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (Ege TUHAY-DER) üyelerinden oluşan heyetin bu talebinin kabul edilmediği öğrenildi.

5 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde 6 kişilik koğuştaki 15 kişi kaldığı öğrenildi.

5 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Amasya E Tipi Cezaevi'nde 10 kişilik koğuştaki 20 kişi kaldığı öğrenildi.

5 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP Urfa milletvekili Ayşe Sürücü ile İHD üyesi avukat Mehmet Alagöz'ün Maraş Türkoğlu Cezaevi'nde yaşanan hak ihlallerine ilişkin cezaevi idaresi ile görüşme talebinin reddedildiği öğrenildi.

7 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde 10 kişilik koğuştaki 14 mahpusun kaldığı öğrenildi.

7 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Urfa T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına

rağmen bir koğuştaki 23 kişinin kaldığı, yeterli ranza olmadığı için çok sayıda tutuklunun yerde yattığı öğrenildi.

10 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Konya Seydişehir T Tipi Cezaevi'nde maruz kaldıkları hak ihlallerinin 6 Mayıs 2020 tarihinden beri süresiz dönüşümsüz açlık grevinde olan 6 mahpusun infaz koruma memurları tarafından "Sizi rahat bırakmayacağız. Burası Seydişehir. Size kimse ulaşamaz. Sesinizi çıkarmayın" denilerek tehdit edildiği ve açlık grevinde olan 2 mahpusun (Şiyar Fırat ve Önder Korkmaz) tutuldukları koğuştan alınarak hücreye götürüldükleri öğrenildi.

10 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeğin azaltıldığı, kantinde satılan ürünlerin pahalı olduğu, dışarıdan gönderilen kargoların mahpuslara verilmediği öğrenildi.

13 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Aliğa Şakran Kadın Cezaevi'nde mahpuslara ait eşyaların aramalar sırasında infaz koruma memurları tarafından dağıtıldığı öğrenildi.

14 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Silivri 2 Nolu Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen 15 kişilik koğuştaki 45 kişinin kaldığı, mahpuslara verilen yemeğin az olduğu öğrenildi.

14 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Silivri 7 Nolu Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen 15 kişilik koğuştaki 43 kişi kaldığı öğrenildi.

6 Mart 2020 tarihinde tutuklanarak Silivri Cezaevi'ne götürülen Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan'a cezaevine girişte bir infaz koruma memuru tarafından uygulanan fiziksel şiddete ait görüntüler 15 Mayıs 2020 tarihinde basında yer aldı. Barış Pehlivan'ın maruz kaldığı fiziksel şiddete ile ilgili olarak yapılan suç duyurusuna ilişkin Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı kovuşturmaya yer olmadığı yönünde karar vermişti.

15 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ Kadın Cezaevi'nde havalandırma süresinin kısaltılmasına itiraz eden 3 mahpusun infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde, kollarında ve vücutlarının çeşitli morluklar oluşan 3 mahpusun hastaneye götürülmediği ve maruz kaldıkları fiziksel şiddeti

belgeleyen bir sağlık raporu almalarına izin verilmediği belirtildi.

15 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırşehir E Tipi Cezaevi'nde gündeme gelen işkence ve diğer kötü muamele iddialarıyla ilgili cezaevi yönetimi ile görüşmek isteyen HDP Ağrı milletvekili Abdullah Koç'un cezaevine girmesi polis tarafından engellendi.

16 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan Cezaevi'nde Bayram Sevgin ve ismi öğrenilemeyen 4 mahpusun infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Bayram Sevgin'in maruz kaldığı işkence sonucu ayağından yaralandığı bildirildi. Bayram Sevgin maruz kaldığı hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle 25 Şubat 2020 tarihinde ölüm orucuna başlamış ve cezaevi idaresinin taleplerinin karşılanacağını söylemesi üzerine eylemine son vermişti.

18 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İstanbul Silivri 7 Nolu L Tipi Cezaevi'nde 7 kişilik 2 koğuştan birinde 39, diğerinde ise 43 mahpusun kaldığı öğrenildi.

25 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Kırşehir E Tipi Kapalı Cezaevi'nde karantınada tutulan 4 mahpusun sayımlarda askeri nizamda durmaya zorlandıkları, bunu kabul etmemeleri üzerine avluya sürüklenip hakaret ve tehdide maruz kaldıkları öğrenildi.

28 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, hasta mahpus Ekim Polat'ın Manisa Akhisar T Tipi Cezaevi'nde tek kişilik odada tutulduğu öğrenildi.

28 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Manisa Akhisar T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara maske ve eldiven verilmediği öğrenildi.

29 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Silivri 9 Nolu L Tipi Cezaevi'nde 2 mahpusun tutuklandıkları günden bu yana 80 gündür tek kişilik hücrede tutulduğu, mahpuslara dezenfektan ve temizlik malzemesi verilmediği, mahpuslara verilen yemeklerin yeterli ve hijyenik olmadığı öğrenildi.

30 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Mardin E Tipi Cezaevi'nde tutulan kadın mahpuslar hakkında koğuştan sayım vermeyi reddettikleri gerekçesiyle disiplin soruşturması açıldığı öğrenildi.

11 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Ankara Sincan 3 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan kanser hastası mahpus Mevlüt Öztaş'ın kemoterapi için götürüldüğü Ankara Dış Kapı Hastanesi'nde tedavisinin kelepçeli halde yapıldığı iddia edildi.

16 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Silivri 7 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan F. A. isimli mahpus hakkında, maruz kaldığı hak ihlalleri ile ilgili HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na yazdığı mektup nedeniyle disiplin soruşturması başlatıldığı öğrenildi.

17 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 18 Eylül 2018 tarihinde Osmaniye Cezaevi'nde Ferhat Demirbaş isimli mahpusun infaz koruma memurları ile cezaevinde görevli doktorun fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kalması ile ilgili yapılan suç duyurusuna ilişkin Osmaniye Cumhuriyet Başsavcılığı'nın takipsizlik kararı verdiği öğrenildi. Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Ferhat Demirbaş'a sözlü şiddet uyguladığı iddia edilen doktor tarafından hazırlanan rapora dayanarak bu kararı aldığı bildirildi.

21 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Muş E Tipi Cezaevi'nde mahpusların tutulduğu koğuştarda aramaların köpek eşliğinde yapıldığı öğrenildi.

25 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin E Tipi Cezaevi'nde maruz kaldıkları kötü muamelenin sona erdirilmesi talebiyle açlık grevine başlayan 3 mahpusa (Elif Deniz, Ronahi Sırdaş ve Melek Evren) haklarında açılan disiplin soruşturmasında 14 gün hücre cezası verildiği öğrenildi.

26 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin E Tipi Cezaevi'nde koğuştarda kapasitenin üzerinde mahpus tutulduğu, mahpusların havalandırmada ayakta sayım vermeye zorlandıkları öğrenildi.

27 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan Ömer Umut Karataş isimli mahpusun infaz koruma memurlarının fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı ve "Buradan ölü çıkacak. Seni öldürecek" denilerek ölümle tehdit edildiği öğrenildi.

29 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde mahpuslara

sıcak su verilmediği, mahpuslara verilen yemeklerin hijyenik olmadığı öğrenildi.

29 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Aydın E Tipi Cezaevi'nde 6 kişilik koşullarda 19 kişinin kaldığı ve bu nedenle kim mahpusların yerde yattığı öğrenildi.

3 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Manisa Akhisar T Tipi Cezaevi'nde hasta mahpus Ekim Polat'ın tek kişilik hücrede tutulduğu ve infaz koruma memurları tarafından ölümler tehdit edildiği öğrenildi. Haberde infaz koruma memurlarının adli mahpuslara Ekim Polat ile ilgili "devlet düşmanıdır istediğinizi yapabilirsiniz" dediği iddia edildi.

6 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpusların kaldığı koşullara verilen suyun hijyenik olmadığı, gönderilen kargoların mahpuslara teslim edilmediği öğrenildi.

6 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Hatay İskenderun T Tipi Cezaevi'nde mahpusların askeri nizamda ayakta sayım dayatmasına maruz kaldığı, Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara hijyen malzemesi verilmediği öğrenildi.

6 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Karaman Cezaevi'nde Ahmet Aydın isimli mahpusun 27 aydır tek kişilik hücrede tutulduğu öğrenildi.

15 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ramazan Özyiğit (75) isimli hasta mahpusun Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutulduğu öğrenildi.

17 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan 8 mahpusun 14 Temmuz 2020 tarihinde istekleri dışında başka cezaevlerine sevk edildikleri öğrenildi. Sevk edilen mahpuslar isimleri: Kasım Karataş, Zübeyir Paksoy, Zana Mazak, Emrullah Oruç, Ferhat Çiftçi, Mehmet Çelik, Mehmet Tahir Özcan, Orhan Orak.

23 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran Cezaevi'nde tutulan kanser hastası mahpus Fatma Özbay'ın tek kişilik hücrede tutulduğu ve ilaçlarının verilmediği öğrenildi.

25 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde mahpuslara içme suyu verilmediği, musluklardan akan suyun

ve mahpuslara verilen yemeklerin hijyenik olmadığı öğrenildi.

28 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Şırnak T Tipi Cezaevi'nde hasta mahpus Önder Poyraz'ın tek kişilik hücrede tutulduğu ve ilaçlarının düzenli verilmediği öğrenildi.

29 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkçüler F Tipi koşullara günde sadece 1 saat sıcak su verildiği, koşullarında mahpuslara ait kişisel eşyaların dağıtıldığı, mahpusların askeri nizamda ayakta sayım dayatmasına maruz kaldığı, öğrenildi.

2 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, 14 Temmuz 2020 tarihinde istekleri ve iradeleri dışında Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nden Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'ne sevk edilen 4 mahpusa 2 gün süren yolculuk boyunca yemek ve su verilmediği iddia edildi.

İHD Adana Şubesi Cezaevi Komisyonu'nun, 21 Temmuz 2020 tarihinde Maraş 1 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevi'ndeki mahpuslarla görüşerek hazırladığı ve 7 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan rapordan, sayımlar sırasında insan onuru ile bağdaşmayan muameleye maruz kaldıkları, ayakta sayım dayatmasına karşı çıkan bazı mahpusların hücre cezası ile cezalandırıldıkları; cezaevi koşullarının yeterli düzeyde temizlenmediği, mahpuslara temizlik ve hijyen malzemesi verilmediği öğrenildi.

Med Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Hukuki ve Dayanışma Dernekleri Federasyonu (MED TUHAD-FED), Diyarbakır Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (TUAY-DER) ve ÖHD, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ndeki mahpuslarla yapılan görüşmelere dayanarak hazırlanan raporu 12 Ağustos 2020 tarihinde kamuoyu ile paylaştı. Rapora göre, 5 Ağustos 2020 tarihinde Ümran Cengiz ve Burhan Renkli isimli 2 mahpus gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kalmış, koşullarından çıkarılarak tek kişilik hücrelere konmuşlardır. Raporda ayrıca mahpusların maruz kaldıkları fiziksel şiddet nedeniyle yaralandıkları, mahpuslara keyfi disiplin cezaları verildiği, belirtmektedir.

20 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Çorum L Tipi Cezaevi'nde 25 kişilik koşullarda 40 mahpusun tutulduğu, mahpuslara haftada 5 saat sıcak su verildiği, mahpuslara verilen yemeklerin yeterli ve hijyenik olmadığı öğrenildi.

31 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Hatay T Tipi Cezaevi'nde koşullarda kapasitenin üstünde mahpus tutulduğu, mahpuslara verilen yemeklerin az olduğu öğrenildi.

1 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ile görüşmek üzere tutulduğu Edirne F Tipi Cezaevi'ne gelen çocuklarının kapalı görüşme yapmasına Covid-19 kapsamında alınan önlemler gerekçe gösterilerek cezaevi idaresi tarafından izin verilmediği öğrenildi.

1 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Sincan 3 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan Mehmet Dersulu'nun 30 Ağustos 2020 tarihinde tutulduğu hücreden sürüklenerek çıkarıldığı ve işkenceye maruz kaldığı öğrenildi. Mehmet Dersulu ile birlikte "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcısı 6 kişi 13 Ağustos 2020 tarihinde Ankara'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınmış, 22 Ağustos 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

2 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İzmir Aliğa Şakran 1 Nolu Cezaevi'nde tutuklu bulunan 6 mahpusun, koşullarının değiştirilmesini kabul etmedikleri gerekçesiyle gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldıkları, bu sırada kıyafetlerinin çıkarıldığı ve 'Ne mutlu Türk'üm diyene' diye bağırma zorlandıkları öğrenildi.

2 Eylül 2020 tarihinde ÖHD Ankara Şubesi Hapishane Komisyonu, İç Anadolu Bölgesi Hapishaneleri Hak İhlalleri Raporu'nu açıkladı. Rapordan Afyon 1 Nolu Kapalı Cezaevi'nde mahpusların sayımlarda ayakta durmaya zorlandığı, buna itiraz eden mahpusların tek kişilik hücrelere konulduğu, 3 mahpusun Şubat 2020 tarihinden bu yana hücrede tutulduğu öğrenildi. Ayrıca 13 mahpusun maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle 19 Mayıs 2020 tarihinden bu yana açlık grevinde olduğu Kırşehir E Tipi Cezaevi'nde cezaevi idaresi ve savcısının görüşme talebini kabul etmediği bildirilmektedir.

3 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 25 Ağustos 2020 tarihinde Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nden Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne sevk edilen İnan Akın isimli mahpusun cezaevi girişinde 25-30 kişilik bir gardiyan grubu tarafından çıplak aramaya zorlandığı, buna karşı çıkması üzerine gardiyanların işkence ve kötü muamelesine maruz kaldığı öğrenildi.

ÖHD, Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Yardımlaşma Derneği (TUHAY-DER) ve Van Barosu tarafından Patnos L Tipi Cezaevi'ne ilişkin hazırlanan ve 9 Eylül 2020 tarihinde kamuoyu ile paylaşılan rapordan, 8 kişilik koşullarda 17 kişi, 15 kişilik koşullarda 24 kişi tutulduğu, mahpuslara verilen suyun kirli olduğu öğrenildi.

9 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevi'nde tutulan mahpusların hastane, adliye vb. yerlere sevklerinde çift kelepçe takmaya zorlandıkları, güvenlik kameralarının banyo ve tuvaletleri görecektir şekilde kayıta tutulduğu, mahpusları cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasına maruz kaldıkları öğrenildi.

16 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırşehir E Tipi Kapalı Cezaevi'nde askeri nizamda sayım dayatması ve gardiyanların fiziksel şiddetini protesto etmek için 19 Mayıs 2020 tarihinden bu yana açlık grevinde olan mahpusların bazılarının 15 Eylül 2020 tarihinde istek ve iradeleri dışında başka cezaevlerine sevk edildiği öğrenildi. Mahpusların sevk sırasında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Başka cezaevlerine sevk edilen mahpuslardan isimleri öğrenilenler: Feyyaz Gülsoy, Ali Saday, Emrah Kına ve Cumali Yıldırım (Kayseri Bünyan 1 Nolu T Tipi Cezaevi), Çetin Yıldız (Tarsus T Tipi Kapalı Cezaevi).

16 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan ve aralarında DBP eski Eş Genel Başkanı Mehmet Arslan HDP Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları'nın da bulunduğu 33 mahpusun 14, 15 ve 16 Eylül 2020 tarihlerinde istek ve iradeleri dışında Diyarbakır F Tipi Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi. Mahpusların sevk sırasında ve sonrasında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları bildirildi. Sevk edilen mahpuslardan isimleri öğrenilenler: DBP eski Eş Genel Başkanı Mehmet Arslan, HDP Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları, Uğur Boztaş, Emrah Durmaz, Sercan Gümüş, Engin Akhan, Mehmet Hanifi Kanat, Barış Sümbül, Rıdvan Kaya, Hayati Uzman, Halis Tekin, Sadık Nakçı, Mehmet Acar, Aziz Tufan, Mustafa Argın, Ahmet Salmas, Hüseyin Işık, Abdulhalik Kaplan, Heja Algan, Nimetullah Cinkılıç, Serhat Karagöz, Burhan Taş, Şaban Çelik, İhsan Uğur, Kervan Beyhan, Halil Güneş, Serhat Kuşlu.

16 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan, ÖHD Hapishaneler Komisyonu'nun Marmara Bölgesi'ndeki cezaevlerine ilişkin raporundan, Mehmet Tahir Özcan ve Kasım Karataş adlı iki mahpusun Temmuz ayında Urfa T Tipi Kapalı Cezaevi'nden Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'ne istek ve iradeleri dışında sevk edildiği, sevk sırasında 2 gün boyunca kendilerine yemek verilmediği, cezaevi girişinde çıplak arama ve işkenceye maruz kaldıkları öğrenildi.

17 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Sincan Cezaevi'nde tutulan Mahmut Konuk'un Adana Kürkçüler F Tipi Kapalı Cezaevi'ne, Acun Karadağ ve Alev Şahin'in Kayseri Bünyan Kadın Kapalı Cezaevi'ne, Nazan Bozkurt'un Gebze Kadın Cezaevi'ne, Mehmet Dersulu'nun Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi'ne, Armağan Özbaş'ın da Kırıkkale Keskin Cezaevi'ne istek ve iradeleri dışında sevk edildikleri öğrenildi. Ankara Yüksel Caddesi'nde yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcısı 6 kişi 13 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alınmış, 22 Ağustos 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

18 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin E Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpuslara, koğuş dışında sayım yapılmasına karşı çıktıkları için hücre cezaları verildiği, bir mahpusun aynı gerekçeyle açılan disiplin soruşturması sonucunda 6 yıl görüş yasağı ile cezalandırıldığı öğrenildi.

19 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tarsus Kadın Kapalı Cezaevi'nde tutulan mahpuslara yetersiz yemek verildiği öğrenildi.

25 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan 1 Nolu Cezaevi'nde tutulan Şeyhdavut Başkan isimli mahpusun infaz koruma memurlarının sözlü şiddetine maruz kaldığı, kendisine gazete verilmediği öğrenildi.

28 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ankara'da tutuklandıktan sonra isteği ve iradesi dışında Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'ne sevk edilen, "Ankara İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcısı Mahmut Konuk'a kronik diyabet hastası olmasına rağmen diyet yemeği öğrenildi. Haberde ayrıca kendisine kalem ile kağıt verilmesi nedeniyle tartıştığı infaz koruma memurlarının Mahmut Konuk'a fiziksel şiddet uyguladığı ve süngerli odaya atmakla tehdit ettiği belirtildi.

28 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tarsus 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgını nedeniyle karantina koğuşunda tutulan mahpuslara verilen yemeklerin yeterli ve hijyenik olmadığı, yemekten yabancı maddelerin çıktığı, kantinde satılan ürünlerin normalden pahalı olduğu öğrenildi. Haberde ayrıca karantina koğuşunda tutulan mahpusların havalandırmaya çıkarılmadığı, karantina koğuşuna yeni bir mahpus gelmesi durumunda tüm mahpusların 14 gün olan karantina süresinin yeni baştan başlatıldığı belirtildi.

29 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Şırnak T Tipi Cezaevi'nde tutulan 7 mahpusun istekleri ve iradeleri dışında başka cezaevlerine sevk edildiği öğrenildi. Sevk edilen mahpusların ve sevk edildikleri cezaevlerinin isimleri: Yahya İdin, Ömer Urum ve Yusuf Şahin Maraş 1 Nolu L Tipi Cezaevi; Musa Külter Malatya E Tipi Cezaevi; Nesim Kalkan Mersin Tarsus Cezaevi. Nesibe Kaplan ve Osman Beytur'un ise hangi cezaevlerine sevk edildiği öğrenilemedi. Haberlerde ayrıca sevk sırasında Musa Külter'in infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve yerde sürüklediği belirtildi.

29 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Düzce Cezaevi'nde tutulan ÇHD üyesi avukat Aycan Çiçek'in infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve işaret parmağının kırıldığı öğrenildi. Haberde parmağı kırılmasına rağmen Aycan Çiçek'in hastane veya revire götürülmek yerine disiplin hücresine konulduğu, ancak beşinci günde hastaneye götürüldüğü belirtilmektedir.

30 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bayburt M Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpusların tutulduğu koğuşlara günde 150 litre soğuk ve 50 litre sıcak su verildiği ve bu miktarların mahpusların kişisel hijyen, koğuşun temizliği gibi ihtiyaçlar için yeterli olmadığı öğrenildi.

30 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Silivri 5 Nolu Cezaevi'nde musluklardan akan suyun çamurlu olduğu öğrenildi. Haberde ayrıca mahpuslara verilen yemeklerin hijyenik olmadığı, içinden yabancı maddelerin çıktığı, mahpuslara gönderilen mektupların verilmemesi, Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara yeteri kadar temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmemesi ifade edildi.

1 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara verilen soğuk ve sıcak su miktarına kota uygulandığı, üst aramaları sırasında infaz koruma memurlarının sosyal mesafe kurallarına uymadığı, mahpuslara verilen yemeklerin az olduğu, kantinde ürünlerin yüksek fiyatlardan satıldığı öğrenildi.

1 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Manisa Alaşehir M Tipi Cezaevi'nde mahpuslara 1 aydır sıcak su verilmediği öğrenildi.

İHD Şırnak Şubesi Cezaevi Komisyonu, ÖHD Şırnak Temsilciliği, Şırnak Barosu Cezaevi İzleme Komisyonu ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Cizre Şubesi tarafından Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevi'ndeki hak ihlallerine ilişkin rapor 2 Ekim 2020 tarihinde yayınlandı. Rapordan, yaklaşık bir yıldır su konusunda sorun yaşandığı, cezaevindeki koşullara haftada 2 gün 1'er saat sıcak su verildiği; mahpuslara temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği öğrenildi. Raporda ayrıca 25 Eylül 2020 tarihinde istek ve iradeleri dışında başka cezaevlerine sevk edilen 11 mahpusun sevk sırasında infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldıkları, Musa Külter isimli mahpusun bir infaz koruma memuru tarafından yere yatırılarak, 'Devletin gücünü göreceksiniz' sözleriyle tehdit edildiği ifade edildi.

5 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan 4 mahpusun (Elif Deniz, Melek Evren, Ronahi Sırdaş, Filiz Işık) 2 Ekim 2020 tarihinde istek ve iradeleri dışında Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevi'ne sevk edildikleri öğrenildi.

6 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 16 Eylül 2020 tarihinde Kırşehir E Tipi Cezaevi'nden Kayseri Bünyan 1 Nolu T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen 4 mahpusun (Cumali Yıldırım, Feyyaz Gülsoy, Ali Saday ve Emrah Kına) cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasını kabul etmedikleri gerekçesiyle fiziksel şiddete maruz kaldıkları ve infaz koruma memurları tarafından "Üniformayı çıkarırsak sizi nasıl geberteceğimizi iyi biliyorsunuz" denilerek ölümlerle tehdit edildikleri öğrenildi.

6 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde Kervan Bayhan isimli bir mahpusun infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve ayağının kırıldığı öğrenildi.

7 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Mersin Tarsus T Tipi Cezaevi'nde tutulan Yekta Savaş Deli isimli mahpusun koğuış değişikliği sırasında infaz koruma memurlarının işkence ve diğer kötü muamelesine maruz kaldığı öğrenildi. Kaburgası kırılan Yekta Savaş Deli'nin revire götürüldüğü ama hastaneye sevk edilmediği bildirildi.

12 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van'da tutuklanarak Van T Tipi Cezaevi'ne konulan gazeteciler Şehriban Abi ve Nazan Sala'ya yastık, nevresim takımı, temizlik malzemesi verilmediği öğrenildi. Haberde ayrıca 2 kadın gazetecinin erkek mahpusların tutulduğu koridordaki bir koğuışa konulduğu belirtildi.

13 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ankara Sincan Kadın Cezaevi'nde mahpusların yanlarında bulunan battaniyelerin talimat olduğu gerekçesiyle infaz koruma memurları tarafından toplandığı öğrenildi.

15 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır D Tipi Cezaevi'nden Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne istek ve iradeleri dışında sevk edilen mahpusların sevk sırasında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları ve tek kişilik hücrelere konuldukları öğrenildi. Haberde ayrıca maruz kaldıkları hak ihlallerine karşı açlık grevine başlayan mahpuslara infaz koruma memurlarının fiziksel şiddet uygulayarak müdahale ettiği ve müdahale sonucu 1 mahpusun ayağının kırıldığı belirtildi.

15 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkcüler Cezaevi'nde tutulan Bekir Kudak isimli bir mahpusun infaz koruma memurlarının fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde ayrıca karantina süresinin dolmasına rağmen Bekir Budak'ın hâlâ tek kişilik hücrede tutulduğu belirtildi. Bekir Kudak'ın maruz kaldığı fiziksel ve sözlü şiddet ile ilgili olarak avukatı tarafından sorumlu infaz koruma memurları hakkında suç duyurusunda bulunulduğu bildirildi.

15 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, maruz kaldıkları hak ihlallerine karşı açlık grevi yaptıkları gerekçesiyle 15 Eylül 2020 tarihinde Kırşehir Cezaevi'nden istek ve iradeleri dışında Kayseri 1 Nolu T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen 4 mahpusa cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasını kabul etmedikleri için hücre cezası verildiği öğrenildi. Haberde ayrıca mahpuslara ayakta

sayım dayatmasını kabul etmedikleri için infaz koruma memurlarının fiziksel şiddet uyguladığı, mahpusların telefon görüşmesine tekmil vermeye zorlandıkları, kabul etmemeleri durumunda telefon görüşmelerinin kesildiği, mahpuslara verilen yemeklerin kalitesiz olduğu belirtildi.

16 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 25 Eylül 2020 tarihinde Şırnak Cezaevi'nden Mersin Tarsus 2 Nolu T Tipi Cezaevi'ne istekleri ve iradeleri dışında sevk edilen Nesim Kaplan ve Mehmet Şakir Erol isimli 2 mahpusun sevk sırasında infaz koruma memurlarının fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldıkları, kişisel eşyalarını almalarına izin verilmediği öğrenildi. Haberde, Şırnak Cezaevi'nde "bağımsızlar" koğuşu olarak adlandırılan koğuşta kalan 2 mahpusun koğuş değiştirme talebinde buldukları gerekçesiyle Tarsus 2 Nolu T Tipi Cezaevi'ne sevk edildikleri iddia edildi.

16 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpusların dilekçelerinin işleme konulmadığı, gönderilen kargoların mahpuslara teslim edilmediği, mahpuslara verilen yemeklerin hijyenik olmadığı, havaların soğumasına rağmen mahpuslara battaniye verilmediği öğrenildi.

16 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Konya E Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen 16 kişilik koğuşta 54 kişinin kaldığı, mahpuslara verilen yemeklerin hijyenik olmadığı öğrenildi.

16 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran Kadın Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen bir koğuşta 20 kişinin kaldığı öğrenildi.

17 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde bulunan bir koğuşa lağım suyu aktığı ve bundan dolayı hastalanan mahpuslar olduğu öğrenildi.

17 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen 12 kişilik koğuşta 17 kişinin kaldığı, mahpuslara verilen suya 70 litre kota getirildiği öğrenildi.

17 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Balıkesir Bandırma 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeklerin az olduğu, Covid-19 salgınına rağmen koğuşların dezenfekte edilmediği, öğrenildi.

19 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 25 Eylül 2020 tarihinde Şırnak Cezaevi'nden Antep İslahiye Cezaevi'ne isteği ve iradesi dışında sevk edilen Mazlum Güzel isimli mahpusun sevk sırasında infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. İslahiye Cezaevi'nde tek kişilik karantina koğuşuna konulan Mazlum Güzel'in ayakta sayım dayatmasını kabul etmediği için infaz koruma memurlarının sözlü şiddetine maruz kaldığı, Covid-19 salgınına rağmen kendisine temizlik malzemesi verilmediği, kantin ihtiyaçlarının karşılanmadığı ve 14 günlük karantina süresi dolmasına rağmen hâlâ tek kişilik koğuşta tutulduğu bildirildi. Avukatlarının sorumlu infaz koruma memurları hakkında suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Mazlum Güzel avukatları aracılığıyla yaptığı açıklamada şunları belirtti: "Şırnak Cezaevi'nde görevli ceza infaz memuru 3 kişi tarafından dakikalarca darp edildim. Darp olayı sırasında gardiyanlar sürekli olarak 'Devletin gücünü göreceksiniz. Devleti size öğreteceğiz. Siz teröristsiniz' şeklinde tehdit ve hakaretlerde bulundular."

20 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos Cezaevi'nde mahpuslara verilen suyun ve yemeklerin kirli olduğu öğrenildi.

20 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır D Tipi Cezaevi'nde tutulan 70 mahpus hakkında istekleri ve iradeleri dışında Diyarbakır 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli cezaevlerine sevk kararı alındığı ve bu kişilerin sevk işlemlerinin 18 Ekim 2020 tarihinden itibaren başlatıldığı öğrenildi.

21 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ordu E Tipi Cezaevi'nde tutulan Kerem Ayaz isimli mahpusun infaz koruma memurları tarafından ölümle tehdit edildiği öğrenildi.

21 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde sıcak suyun düzenli akmadığı, verilen yemeklerin yeterli ve besleyici olmadığı öğrenildi.

21 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır D Tipi Cezaevi'nde tutulan 42 mahpusun Diyarbakır 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli cezaevlerine sevk edildiği öğrenildi. Sevk edilen mahpusların isimleri: Ramazan Yılmaz, Hasan İskanoğlu, Necim Susin, Tahir Kurhan, Adnan Yiğittekin, Ramazan Alğan, Ferhat Turgay, Davut Avcı, Avni Uçaç, Faysal Okalin, Recep Karsu, Tak-

yeddin Yüksekbağ, M. Şirin İvrendi, A. Rezzak Şimşek, İzzettin Tekmen, Mehmet Ali Aygönül, Hakim Yavaş, Zülfikar Bayram, Ahmet Özkan, Mehmet Koç, Mehmet Yalçın, Hacı Haykır, Abdulsalam Susin, Halil Arslan, Diyadin Yakut, M. Enes Tunç, Orhan Yüzal, Fahrettin Özhan, Mahmut Bilginç, Edip Yalçınkaya, Doğan Erkol, Sıddık Batur, Servet Kaya, Ekrem Batmaz, Ferhat Gültek, Nihat Demirtaş, Mustafa Ürek, Mehmet Belim, Mahir Savun, Aydın Altığ, Serdar Güzel ve Lokman Akbaba.

22 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran 3 Nolu T İpi Cezaevi'nde tutulan Ali Özmen isimli mahpusun infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Konuyla ilgili Ali Özmen'in sorumlu infaz koruma memurlarından şikayetçi olduğu öğrenildi.

24 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antep H Tipi Cezaevi'nde 8 kişiye 2 kişilik yemek verildiği, verilen yemeklerin hijyenik olmadığı öğrenildi.

28 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Cezaevi'nden denetimli serbestlik süresini tamamlamak üzere 22 Ekim 2020 tarihinde Sivas Yarı Açık Cezaevi'ne sevk edilen gazeteci Aslıhan Gençay'ın infaz koruma memurlarının kötü muamelesine maruz kaldığı ve çıplak aramaya zorlandığı öğrenildi. Aslıhan Gençay'ın Adalet Bakanlığı'na yazmak istediği dilekçenin ise "Adalet bakanı da, devlet de biziz" denilerek cezaevi yönetimi tarafından engellendiği ve 3 günlük hücre cezası verildiği bildirildi.

28 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ Kadın Cezaevi'nde mahpuslara hastane sevkleri sırasında kelepçe takıldığı öğrenildi.

28 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bayburt M Tipi Cezaevi'nde mahpuslara verilen suya kota getirildiği ve cezaevi kantininde ürünlerin yüksek fiyatlarla satıldığı öğrenildi.

29 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antalya L Tipi Kapalı Cezaevi'nde karantina koşullarında Covid-19 açısından riskli gruplarda bulunan çok sayıda mahpusun bir arada tutulduğu, mahpuslara verilen sıcak suya kota uygulandığı öğrenildi.

29 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'nde mah-

puslara 10 kişilik koğuştta 16 kişinin tutulduğu, mahpusların ayakta sayım vermeye zorlandığı ve bunu kabul etmeyen mahpuslara fiziksel şiddet uygulandığı öğrenildi.

3 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde mahpusların infaz koruma memurlarının sözlü şiddetine maruz kaldığı, verilen yemeklerin yeterli ve hijyenik olmadığı öğrenildi.

3 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nde 2 mahpusun (Bünyamin Sürme ve Erdal Polat) tek kişilik hücreye konulduğu öğrenildi.

5 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden 16 Ekim 2020 tarihinde Kırşehir Cezaevi'nden Konya Ereğli T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen 3 mahpusun (Mehmet Can, İmam Buzi ve Ömer Hayat) cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasına maruz kaldığı ve daha sonra tek kişilik odalara konuldukları öğrenildi. Haberde ayrıca aynı cezaevinde Reşit Kodax isimli bir mahpusun 2 yıldır tek kişilik odada tutulduğu, gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldığı, "seni bilen yok, kimsenin senden haberi yok, seni öldürsek kimsenin haberi olmaz" denilerek tehdit edildiği öğrenildi.

7 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kocaeli Gebze Kadın Cezaevi'nde 5 Kasım 2020 tarihinde mahpuslara akşama kadar yemek verilmediği öğrenildi.

8 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon T Tipi Cezaevi'nde 12 kişilik koğuşlarda 25 kişinin kaldığı öğrenildi.

9 Kasım 2020 tarihinde Antep H Tipi Cezaevi'nde meydana gelen hak ihlallerini kamuoyuna duyuran Şemsettin Kargılı isimli mahpusa, hakkında açılan disiplin soruşturması sonucunda 1 ay görüş hakkından mahrum bırakma cezası verildiği öğrenildi.

11 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin Tarsus 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpuslara verilen yemeklerin hijyenik olmadığı, içinden yabancı maddelerin çıktığı; maruz kaldıkları hak ihlalleri ile ilgili İHD'ye ve HDP'ye mektup yazan mahpuslar hakkında disiplin soruşturması açılarak bu mahpuslara aile görüş hakkından mahrum bırakma cezası verildiği öğrenildi. Haberde ayrıca Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara dezenfektan verilmediği, mahpuslara

aylık 3 adet maske verildiği, arama ve sayım için koşullara gelen infaz koruma memurlarının eldiven ve maske takmadığı, sosyal mesafe kurallarına uymadığı belirtildi.

11 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, görevden alınan Kars Belediye Eş Başkanı Şevin Alaca'nın da aralarında olduğu 4 mahpusun tutuldukları Kars Cezaevi'nden istekleri ve iradeleri dışında Diyarbakır Kadın Cezaevi'ne (Şevin Alaca, Medya Tagay ve Şengül Erkmən) ve Erzurum Oltu T Tipi Cezaevi'ne (Hazal Agdeva) sevk edildiği öğrenildi.

11 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Çorum L Tipi Cezaevi'nde mahpusların tutulduğu koşullarda kaloriferlerin çok az yakıldığı, bozuk kaloriferlerin tamir öğrenildi.

11 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Manisa T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeklerin kalitesiz olduğu, koşullarda kapasitenin üstünde mahpus kaldığı için bazı mahpusların yerde yattığı öğrenildi.

13 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Aliğa 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde 14 kişilik koşullarda 26 kişinin kaldığı öğrenildi.

15 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Aydın E Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen koşullarda kapasitenin üstünde mahpus tutulduğu, gerekli hijyen önlemlerinin alınmadığı, mahpuslara verilen yemeklerin kalitesiz ve sağlıklı olmadığı öğrenildi.

18 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde mahpuslara sıcak su verilmediği, mahpuslara verilen suyun kirli olduğu öğrenildi.

21 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kocaeli Gebze Kadın Cezaevi'nde bazı koşullarda kapasitenin üzerinde mahpus tutulduğu ve buna bağlı olarak bazı mahpusların yerde yatmak zorunda kaldığı öğrenildi.

21 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Denizli T Tipi Cezaevi'nde 20 kişilik koşullarda 30 kişinin tutulduğu, buna bağlı olarak bazı mahpusların yerde yatmak zorunda kaldığı öğrenildi.

23 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin Tarsus Cezaevi'nde bazı koşullarda sıcak su akmadığı ve kaloriferlerin yanmadığı öğrenildi.

24 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan Ferhat Demirbaş isimli bir mahpus hakkında, cezaevindeki Covid-19 salgını ile ilgili gelişmeleri basına ve HDP Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na anlattığı gerekçesiyle disiplin soruşturması açıldığı öğrenildi. Soruşturma sonucunda Ferhat Demirbaş'a 1 ay açık ve kapalı görüş hakkından mahrum bırakma cezası verildiği bildirildi.

25 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Malatya Akçadağ Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeğin az olduğu, koşullardaki kaloriferlerin yanmadığı, gönderilen kışlık elbiselerin mahpuslara verilmediği öğrenildi.

26 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Balıkesir Kepsut L Tipi Cezaevi'nde bazı koşullarda kapasitenin üstünde mahpus tutulduğu ve bundan dolayı kimi mahpusların yerde yatmak zorunda kaldığı, koşullarda farelerin olduğu, 45 kişinin kaldığı bir koşula 3 günde bir 3 saat sıcak su verildiği, sık sık su kesintisi yaşandığı, mahpuslara verilen yemeklerin besleyicilik ve kalite açısından yetersiz olduğu öğrenildi.

26 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara gelen elektrik faturalarının çok yüksek olduğu, cezaevi kantininde satılan ürünlerin fiyatlarının normal piyasa fiyatlarının çok üstünde olduğu öğrenildi.

1 Aralık 2020 tarihinde Manisa Salihli T Tipi Cezaevi'nde koşullarda kapasitenin üstünde mahpus tutulduğu öğrenildi.

1 Aralık 2020 tarihinde İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 8 kişilik koşula 29 mahpus tutulduğu öğrenildi.

3 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde kapasitesi 14 olan bir koşula 30 kişinin tutulduğu, mahpuslara sadece 27 yatak verildiği, mahpuslara verilen yemeğin az olduğu, kaloriferlerin yeterince çalışmadığı için koşunun soğuk olduğu öğrenildi.

3 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Muğla Seydikemer Cezaevi'nde kapasitesi 18 olan bir koşula 35 kişinin tutulduğu öğrenildi.

4 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır 3 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Meh-

met Sıdık Meşe isimli mahpusun 1 Aralık 2020 tarihinde infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde, maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele sonucu Mehmet Sıdık Meşe'nin kulağından ve gözünden yaralandığı belirtildi. Avukatı basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Sağ göz altında morarma, kirpik dibi siyah renkli ekimozlar, göz bebeği çevresinde kan oturması olarak tabir edilen görüntü, sol göz üstü kirpik diplerinde siyah renkli ekimozlar, iki gözde şişlik mevcuttur. Müvekkilim görmede bulanıklık yaşıyor. Yüzünde sol taraf ve yanağında şişlik var. Sol kulak içerisinde morarma ve aynı kulağın altı boyun bölgesinde çizik şeklinde morarma ve kızarıklık var. Müvekkilimin boynunu hareket etmede zorlandığını söyledi. Morarmanın olduğu bölgede ise şiddetli ağrı mevcut olduğunu söyledi. Sağ kol omuz altında kızarıklık olduğu, sol kol üstünde, koltuk altlarında şiddetli kas ağrısı şikayeti olduğunu, sırtta omurilik kemiğinin iki yanında cisimle vurulduğunu andıran morarma mevcut. Tam bel kısmında morarma, sağ ve sol ayakaltı ve iç yanlarında avuç içi büyüklük ve genişliğinde mavi mor karışımı ekimozlar mevcuttur (...) Ayın [Aralık] 2 ve 3'ünde ise müvekkilimle rutin görüşmeler yapılmış. Müvekkilim, cezaevi idaresi tarafından sistematik bir şekilde çağrılıp olayın kapatılmasına dönük telkinlerde bulunmuş."

4 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Rize Kalkandere L Tipi Cezaevi'nde tutulduğu tek kişilik odada yapılan arama sonrasında Serhat Karsu isimli mahpusa ait kişisel eşyalara (kitap, defter, masa, televizyon ve radyo) infaz koruma memurları tarafından el konulduğu öğrenildi.

4 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Hatay T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeklerin az olduğu öğrenildi.

4 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antalya L Tipi Cezaevi'nde yakınları tarafından gönderilen kışlık kıyafetlerin mahpuslara verilmediği öğrenildi.

5 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Eskişehir H Tipi Cezaevi'nde PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona ermesi talebiyle başlayan açlık grevine katılan mahpusların kaldığı odalarda günde üç kez arama yapıldığı, arama sırasında mahpuslara ait eşyaların dağıtıldığı, kitap ve kalemlere el konulduğu öğrenildi.

5 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan Latif Mol-laahmetoğlu isimli bir mahpusun slogan attığı ve kapı dövme eylemi yaptığı gerekçesiyle infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Mahpusun bir yakını basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Abimi görüşe sürükleyerek getirdiler. Görüşmemiz bitmeden, son dakikalarda görüş kabine girip, yine sürükleyerek götürdüler."

5 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına ilişkin alınan önlemler kapsamında 65 yaş üstü mahpusların tek kişilik hücrelerde tutulduğu öğrenildi.

5 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Siirt E Tipi Cezaevi'nin kapatılacağı gerekçesiyle cezaevinde tutulan 408 mahpusun Batman Beşiri T Tipi Cezaevi'ne sevk edilmeye başlandığı öğrenildi.

7 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Kocaeli Gebze Kadın Cezaevi'nde tutulan Selda Karataş isimli mahpusun yargılandığı davanın duruşmasına götürülürken cezaevi çıkışında 2 kez aranmasına rağmen tekrar aranmak istendiği, bu nedenle çıkan tartışma sonrasında Selda Karataş'ın görevli jandarmaların fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde bir jandarmanın boğazına dizini bastırması nedeniyle Selda Karataş'ın bayıldığı belirtildi. Maruz kaldığı fiziksel şiddet sonucu Selda Karataş'ın el bileğinden, dizinden ve yüzünden yaralandığı bildirildi.

7 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Kadın Cezaevi'nde mahpuslara düzenli sıcak su verilmediği öğrenildi.

7 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Kocaeli Gebze Kadın Cezaevi'nde mahpuslara verilen suyun kısıtlandığı öğrenildi.

8 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Silivri Cezaevi'nde tutulan Muhammet Ali Taş isimli bir mahpusun infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Askeri lise öğrencisi olan ve 15 Temmuz Darbe Girişimi ile ilgili açılan bir davada müebbet hapis cezası ile cezalandırılan Muhammet Ali Taş ile ilgili bir açıklama yapan HDP Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, şunları belirtti: "Şiddetli bir şekilde dövülmüş ve bayılmış sonunda. Sürük-

lenerek süngerli odaya götürülmüş. Süngerli oda pislik içindeymiş ve orada 2-3 saat tutulduktan sonra oradan çıkarılarak, başı, boynu öne eğdirilerek başka bir bölüme götürülmüş. Daha sonra biz bunu haber aldık ve sosyal medyada duyurulmasına yardımcı olduk. Avukatı ziyaret etti ve oldukça kötü bir şekilde darp edildiğini gördü. Sol gözünün altından sol kulağının arkasına kadar morarma olduğunu, sürüklemeyen dolayı kolunda tahrişler olduğunu söyledi.” Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun konuyla ilgili olarak Adalet Bakanı'nın yanıtlanması talebiyle bir soru önergesi verdiği öğrenildi.

8 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Manisa Alaşehir M Tipi Cezaevi'nde 8 kişilik koğuştta 12 mahpusun tutulduğu öğrenildi.

10 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bayburt M Tipi Cezaevi'nde 4 mahpusa koğuş havalandırmasında Kürtçe şarkı söyledikleri ve halay çektikleri gerekçesiyle disiplin soruşturması açıldığı ve soruşturma sonunda 4 mahpusa iletişim hakkından mahrum bırakma cezası verildiği öğrenildi.

10 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Isparta E Tipi Cezaevi'nde, tutuklanarak cezaevine girişi yapılan mahpusların 15 gün boyunca tek kişilik hücrede tutulduğu, bu süre boyunca mahpuslara yeni kıyafet verilmediği, banyo yapmalarına izin verilmediği öğrenildi.

11 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin Tarsus 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan siyasi mahpuslara bağımsızlar koğuşuna geçmeleri yönünde baskı yapıldığı ve bunu kabul etmedikleri durumda infaz koruma memurlarının sözlü şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi.

15 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Isparta E Tipi Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutulan Cüneyt Gül isimli mahpusun 5 Ağustos 2020 ve 1 Aralık 2020 tarihlerinde 2 kez infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. 1 Aralık 2020 tarihinde meydana gelen olay sonrasında Cüneyt Gül'ün avukatının olayla ilgili Isparta Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunduğu bildirildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antalya Alanya L Tipi Cezaevi'nde PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona erdirilmesi talebi ile başlayan açlık grevine katılan ve açlık grevine ilişkin Adalet Bakanlığı'na dilekçe

yazan 4 mahpus hakkında disiplin soruşturması açıldığı ve mahpuslara 11'er gün hücre hapis cezası verildiği öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutulan siyasi mahpusların ajanlık dayatmasına maruz kaldığı, sıcak suyun zaman zaman kesildiği, yemeklerin az ve kalitesiz olduğu öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Elazığ E Tipi Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeklerin az ve kalitesiz olduğu, hafta 2 gün 3'er saat sıcak su verildiği öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeklerin az ve kalitesiz olduğu öğrenildi.

18 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutulan 4 mahpusun 'güvenlik' gerekçesiyle istek ve iradeleri dışında başka cezaevlerine sevk edildikleri öğrenildi. Mahpusların isimleri ve sevk edildikleri cezaevleri: Süphan Çabuk, Rize Kalkandere L Tipi Kapalı Cezaevi; Tarık Kar, Kocaeli 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevi; Uğur Şenkozat, Giresun Espiye L Tipi Kapalı Cezaevi; Uğur Dirin, Trabzon Beşikdüzü T Tipi Kapalı Cezaevi.

20 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'nde 2 mahpusun (Taybet Belge ve Ebru Şimşek) istek ve iradeleri dışında başka cezaevine sevk edildiği öğrenildi.

21 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Bursa Yenişehir Kadın Kapalı Cezaevi'nde iki buçuk yıldır tek kişilik hücrede tutulan Kübra Filiz'in başka bir cezaevine sevkini yapılmasını talep ettiği dilekçelerin cezaevi yönetimi tarafından işleme alınmadığı öğrenildi.

21 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan Kadın Kapalı Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeklerin yetersiz olduğu ve içinden yabancı maddeler çıktığı öğrenildi.

İHD Adana Şubesi Hapishaneler Komisyonu, Çukurova bölgesinde bulunan cezaevlerinde tutulan mahpuslarla yapılan görüşmelere dayanarak hazırlanan raporu 22 Aralık 2020 tarihinde kamuoyu ile paylaştı. Raporun Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde mahpusların görüşler sırasında özellikle maruz kaldıkları hak ihlallerine dair konuşma

içeriklerinin kayıt altına alındığı ve bu içeriklere dayanarak mahpuslara disiplin cezaları verildiği; Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Cezaevi'ne mahpusların cezaevine giriş sırasında çıplak aramaya maruz bırakıldıkları öğrenildi.

Vekilliği düşürülen HDP Hakkari Milletvekili ve DTK Eş Başkanı Leyla Güven, hakkında açılan davada verilen 22 yıl 3 ay hapis cezasının ardından tutuklanarak Diyarbakır T Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'ne götürülmüştü. 23 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Leyla Güven'in istek ve iradesi dışında Elazığ E Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi.

23 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutulan Vedat Bala isimli mahpusun 19 Aralık 2020 tarihinde istek ve iradesi dışında Elazığ T Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi.

23 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP Muş milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit tarafından, Trabzon Beşikdüzü T Tipi Cezaevi'nde Şahin Budak isimli bir mahpusun infaz koruma memurlarının işkence ve kötü muamelesine maruz kalmasına ilişkin Adalet Bakanı'nın yanıtlaması talebiyle TBMM'ye bir soru önergesi verildiği

öğrenildi. Soru önergesinde, maruz kaldığı işkence ve kötü muamele sonucunda Şahin Budak'ın alın bölgesinde çizik ve şişlikler, yüzünde çizikler, Başında şişlik, kollarında ve ayaklarında fiziksel şiddet izlerinin olduğu belirtilmektedir.

26 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Rize Kalkandere L Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan mahpusların telefon görüşmesine götürülürken bile çıplak aramaya maruz kaldıkları, koğuşlarının her gün birkaç infaz koruma memurları tarafından arandığı, mahpuslara gönderilen kitapların verilmediği öğrenildi.

29 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Sincan 3 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan 2 mahpusun (Yücel Yavuz ve Devrim Taylan Eryılmaz) 19 Aralık 2020 tarihinde ayakta sayıma karşı çıktıkları için infaz koruma memurlarının sözlü şiddetine, 20 Aralık 2020 tarihinde ise infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldıkları, daha sonra çıplak aramaya zorlandıkları öğrenildi. Maruz kaldıkları fiziksel şiddet nedeniyle yaralanan 2 mahpusun cezaevi kampusunda bulunan hastaneye götürüldükleri fakat kendilerine, fiziksel şiddeti belgeleyen rapor verilmediği, adından tek kişilik hücrelere konuldukları öğrenildi.

3.3. SAĞLIK HAKKI

13 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, geçirdiği trafik kazası sonucu beyin ameliyatı olup kafatasına 2 platin takılan, aynı zamanda epilepsi hastası olan ve şu anda Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde tutulan İlhan Özdemir isimli mahpusun sağlık hakkının engellendiği öğrenildi.

13 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde tutulan Hatice Güzel isimli mahpusun hastane sevkini yapılmadığı öğrenildi. Kayseri Bünyan Kadın Cezaevi'nde Covid-19 belirtileri gösterdikleri için karantinada tutulan 3 mahpusa (Merve Aydoğan, Nazlı Solgun ve Rojda Tokçu) test yapılmadığı öğrenildi.

14 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kocaeli Kandıra 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde mahpusların hastaneye tek kişilik ring araçlarında götürüldüğü; bunu kabul etmedikleri için hastaneye götürülmeyen mahpusların sağlık hakkının engellendiği öğrenildi.

15 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde tutulan ve katıldığı açlık grevi sonrasında dişlerinde çürükler meydana gelen Hüseyin Aşkan isimli mahpusun tedavisinin yapılmadığı öğrenildi.

15 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır T Tipi Cezaevi'nde hastaneye sevk edilen mahpuslara çıplak arama dayatması yapıldığı ve bunu kabul etmeyen mahpusların sevkini yapılmadığı öğrenildi.

17 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde hastaneye sevk edilen mahpusların kelepçeli muayene dayatmasını maruz kaldığı ve bunu kabul etmeyen mahpusların muayene ve tedavi olmadan hastaneye geri götürüldüğü öğrenildi.

20 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Muğla E Tipi Cezaevi'nde hasta mahpusların hastane sevklerinin yapılmadığı, revire çıkmak isteyen mahpusların dilekçelerine cevap verilmediği, kronik hastalığı olan mahpusların muayenelerinin ve tedavilerinin aksatıldığı öğrenildi. Haberde ayrıca cezaevinde tutulan 250 mahpusta uyuz hastalığı görüldüğü belirtilmektedir.

24 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde mahpusların kelepçeli muayene dayatmasına maruz kaldığı ve bunu kabul etmeyen mahpusların muayenelerinin ve tedavilerinin yapılmadığı öğrenildi.

9 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Samsun Bafra T Tipi Cezaevi'nde tutulan Adem Durmuş isimli katarakt hastası mahpusun tedavisinin yapılmadığı ve bu nedenle Adem Durmuş'un gözünde görme kaybı olduğu öğrenildi.

10 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Kadın Cezaevi'nde hastaneye sevk edilen mahpusların kelepçeli muayene dayatmasına maruz kaldığı, mahpusların ancak iki haftada bir revire çıkartıldığı ve revirde mahpuslara muayene edilmeden sadece ilaç verildiği öğrenildi.

17 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran Kadın Cezaevi'nde hastane sevklerinin ayları bulan gecikmelerle yapıldığı, mahpusların kelepçeli muayene dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi.

23 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon T Tipi Cezaevi'nde tutulan Adem Amaç isimli hasta mahpusun tedavisinin yapılmadığı, daha önce ameliyat olduğu yerin iltihaplandığı öğrenildi.

28 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bakırköy Kadın Cezaevi'nde mahpusların 1 aydır hastane sevklerinin yapılmadığı, mahpusların revire çıkartılmadığı öğrenildi.

3 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Rize Kalkandere L Tipi Cezaevi'nde mahpusların hastane sevklerinin geciktirildiği öğrenildi.

3 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Giresun L Tipi Cezaevi'nde hastaneye sevk edilen mahpusların kelepçeli muayene dayatmasına maruz kaldığı, hastaneye sevk edilen siyasi mahpusların İŞİD davalarından tutuklu veya hükümlü kişilerle aynı yerde bekletildiği öğrenildi.

1 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Şırnak T Tipi Cezaevi'nde tutulan Şadiye Yanık ve Halime Cin isimli 2 mahpusun kelepçeli muayene dayatmasına maruz kaldıkları öğrenildi. Söz konusu haberde kelepçeli muayene dayatma-

sını kabul etmedikleri gerekçesiyle 2 mahpusun infaz koruma memurları tarafından “Ölseniz sizi hastaneye götürmeyiz” denilerek tehdit edildikleri öğrenildi.

9 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Ödemiş T Tipi Kapalı Cezaevi’nde tutulan Mehmet Salih Filiz isimli kanser ve verem hastası mahpusun hastaneye götürülmediği ve 14 günde bir enjeksiyon yoluyla alması gereken ilacı alamadığı, doktor onaylı diyet programındaki gıdaların kendisine verilmediği öğrenildi.

9 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Urfa Hilvan T Tipi Cezaevi’nde Covid-19 hastalığı olduğundan şüphelenilen 6 mahpusun hastaneye götürülmediği iddia edildi.

14 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran Kadın Cezaevi’nde tutulan Fatma Özbay isimli kanser hastası bir mahpusun tedavi ve muayene için hastaneye götürülmediği öğrenildi.

21 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırıkkale F Tipi Cezaevi’nde Sadık Sabancılar ve Sinan Akbayır isimli 2 mahpusun sevk edildikleri hastaneden, kelepçeli muayene dayatmasını kabul etmedikleri için tedavi edilmeden cezaevine geri götürüldüğü öğrenildi. Haberde ayrıca Sadık Sabancılar isimli mahpusun Mart ayındaki hastane sevkinin Covid-19 salgın gerekçe gösterilerek iptal edildiği belirtildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin Tarsus 1 Nolu T Tipi Cezaevi’nde ateşi ve boğaz ağrısı olan Mustafa Koç isimli mahpusun Covid-19 salgınına rağmen hastaneye götürülmediği öğrenildi.

24 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Rize Kalkandere L Tipi Cezaevi’nde 26 mahpusun Covid-19 belirtileri göstermelerine rağmen hastaneye sevk edilmediği iddia edildi.

24 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan Kadın Cezaevi’nde tutulan 1 mahpusun kelepçeli muayene dayatmasını kabul etmediği için kontrolleri yapılmadan hastaneden cezaevine geri götürüldüğü öğrenildi.

27 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Kayseri Bünyan Kadın Cezaevi’nde bazı mahpuslarda Covid-19 belirtileri görülmesine rağmen bu mahpuslara test yapılmadığı iddia edildi.

Haberde ayrıca Covid-19 testi için mahpuslardan para istendiği iddia edildi.

29 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi’nde tutulan gazeteci Aziz Oruç’un hastane sevkinin yapılmadığı öğrenildi.

5 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırıkkale F Tipi Cezaevi’nde kelepçeli muayene dayatmasını kabul etmedikleri gerekçesiyle mahpusların 14 aydır hastaneye götürülmediği öğrenildi.

10 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Antalya L Tipi Cezaevi’nde tutulan 2 mahpusun kelepçeli muayene dayatmasını kabul etmedikleri gerekçesiyle muayeneleri yapılmadan hastaneden cezaevine geri götürüldükleri öğrenildi.

10 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Bolu F Tipi Cezaevi’nde Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek mahpusların dış doktoruna ve revire çıkma taleplerinin yerine getirilmediği öğrenildi.

11 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi’nde tutulan Sabri Kaya isimli hasta mahpusun tedavisi için sevk edildiği Adana Şehir Hastanesi’nden Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek tedavisi yapılmadan cezaevine geri götürüldüğü öğrenildi. Haberde, görevli doktorun Sabri Kaya’nın yakınlarına konuyla ilgili “Yatıramam, Covid var. Yatışını gerektirecek bir durum yok” dediği belirtildi.

14 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi’nde tutulan hasta mahpus İsmail Yılmaz’ın geçirdiği beyin kanaması sonrası kaldırıldığı Kocaeli Devlet Hastanesi’nden tedavisi tamamlanmadan cezaevine geri götürüldüğü iddia edildi.

Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) İstanbul Şubesi, 18 Mayıs 2020 tarihinde yaptığı açıklamada, İzmir Kırıkkale 1 Nolu F Tipi Cezaevi’nde hastane sevklerinin durdurulduğunu duyurdu.

19 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, İstanbul Silivri 7 Nolu L Tipi Cezaevi’nde Covid-19 testi pozitif çıkan bir mahpusun hastanede sadece grip ilacı verilerek 39 kişinin kaldığı koğuşa geri götürüldüğü iddia edildi.

20 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin E Tipi Cezaevi'nde baş ağrısı ve öksürük şikayetiyle revire sevk edilen 6 mahpusun Covid-19 testi yapılmadan sadece ateşlerinin ölçüldükten sonra koşullarına geri götürüldükleri öğrenildi.

21 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, İzmir Ödemiş T Tipi Cezaevi'nde tutulan kanser hastası mahpus Mehmet Salih Filiz'in (23), durumu ile ilgili basında yer alan haberler nedeniyle revire çıkartılmadığı iddia edildi. Haberde ayrıca tüberküloz hastası da olan Mehmet Salih Filiz'e ilaçları bittikten sonra yapılması gereken PPD testinin yapılmadığı belirtildi.

22 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Balıkesir Burhaniye Cezaevi'nde tutulan hasta mahpus Gemgin Durak'ın 18 Mayıs 2020 tarihinde kalp krizi geçirdiği, kaldırıldığı Balıkesir Devlet Hastanesi'nde 4 gün yoğun bakımda tutulduğu, doktorun ameliyat olması gerektiğini belirtmesine rağmen cezaevine geri götürüldüğü ve burada karantinede tutulduğu öğrenildi.

29 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İstanbul Silivri 7 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpusların 2 aydır revire çıkartılmadığı öğrenildi.

2 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan Kadın Cezaevi'nde tutulan 3 mahpusun cezaevi revirinde kelepçeli muayene dayatmasına maruz kaldığı ve bunu kabul etmedikleri için muayene edilmedikleri öğrenildi. Haberde ayrıca Merve Aydoğan isimli bir mahpusun görme kaybı yaşamasına rağmen hastaneye sevk edilmediği belirtildi.

14 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Diyarbakır D Tipi Cezaevi'nde tutulan Hasan Aşa isimli bir mahpusun yaşadığı sağlık sorunlarına zamanında müdahale edilmediği için bir parmağının kangren olduğu ve kesildiği iddia edildi.

25 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Metris R Tipi Cezaevi'nde tutulan 3 hasta mahpusun [yüzde 98 engelli Serdal Yıldırım (27), boyundan aşağısı felçli Abdullah Turan (23) ve iki eli olmayan Engin Aktaş (32)] enfeksiyon kapmalarına rağmen hastaneye götürülmediği öğrenildi.

25 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan Mehmet Faruk Engin isimli mahpusun revire götürülmediği öğrenildi.

26 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin E Tipi Cezaevi'nde mahpusların hastaneye götürülmediği öğrenildi.

28 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Gebze Kadın Cezaevi'nde hasta mahpusların revire ve hastaneye götürülmediği öğrenildi.

3 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Manisa Akhisar T Tipi Cezaevi'nde hasta mahpus Ekim Polat'a ilaçlarının verilmediği, tedavisinin yapılmadığı öğrenildi.

5 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Silivri Cezaevi'nde tutulan gazeteci Murat Ağirel'in 20 gündür yazdığı dilekçelere rağmen revir ve doktora götürülmediği öğrenildi.

7 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran Kadın Cezaevi'nde tutulan kanser hastası mahpus Fatma Özbay'ın götürüldüğü hastaneden, doktor olmadığı gerekçesiyle tedavi edilmeden cezaevine geri getirildiği öğrenildi.

25 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpusların hastaneye sevklerinin yapılmadığı, cezaevi revirine giden mahpuslara şikayetleri ne olursa olsun aynı ilacın verildiği öğrenildi.

29 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Kadın Cezaevi'nde hastaneye sevk edilen mahpusların, biri mahpusun iki eline diğeri mahpusun eli ile görevli jandarmanın eline olacak şekilde çift kelepçe takılma dayatmasına maruz kaldığı ve bunu kabul etmeyenlerin ise hastaneye götürülmediği öğrenildi.

29 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde tutulan Kemal Özelmali, Mazhar Güler, Ekrem Baydoğan, Mehmet Zait Şahin, S. D. isimli hasta mahpusların Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek hastaneye götürülmedikleri için tedavilerinin yapılmadığı öğrenildi.

1 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutulan Naim Türköz isimli mahpusun Covid-19 testinin pozitif çıkmasına rağmen hastaneye sevkinin yapılmadığı öğrenildi.

26 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde tutulan Tenzike Acar isimli mahpusun Hepatit B teşhisi konmasına rağmen kelepçeli muayene dayatmasını kabul etmediği için tedavisin yapılmadığı öğrenildi.

1 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Sincan 3 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan Mehmet Dersulu'nun diş ağrıları için revire gitme talebinin kabul edilmediği öğrenildi.

2 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan KOAH hastası mahpus Mehmet Yamaç'ın durumunun kötüleşmesine rağmen hastaneye götürülmediği öğrenildi.

4 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Van F Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan hasta mahpus İbrahim Alkan'ın, kendisine verilen yanlış ilaç nedeniyle zehirlendiği iddia edildi. İbrahim Alkan'ın revire kaldırıldığı ancak hastaneye götürülmediği, cezaevi yönetimine verdiği dilekçenin işleme konulmadığı bildirildi.

11 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan hasta mahpus Mehmet Emin Özkan'ın (81), salgın gerekçesiyle 6 aydır cezaevi doktoru tarafından muayene edilmediği ve hastaneye sevk edilmediği öğrenildi.

16 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan, ÖHD Hapishaneler Komisyonu'nun Marmara Bölgesi'ndeki cezaevlerine ilişkin raporundan Maltepe 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpusların revire götürülmedikleri; Maltepe 2 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpusların hastane sevklerinin yapılmadığı, düzenli ilaç kullanan mahpusların ilaçlarının geciktirildiği, özellikle kronik rahatsızlığı olan mahpusların tedavilerinde aksama olduğu; Gebze Kadın Cezaevi, Kandıra 1 Nolu F Tipi, Silivri 5 Nolu L Tipi, Edirne F Tipi ve Tekirdağ 1 Nolu F Tipi cezaevlerinde de mahpusların hastane sevklerinin Covid-19 salgını gerekçesiyle yapılmadığı öğrenildi. Ayrıca, Bakırköy Kadın Cezaevi'nde Covid-19 belirtileri veya şüphesi olan mahpusların test yapılması taleplerinin reddedildiği bildirildi. Covid-19 salgınından korunmaları için, Kandıra 1 ve 2 Nolu F Tipi, Maltepe 1 ve 2 Nolu L Tipi, Silivri 5 Nolu L Tipi, Bolu F Tipi ve Bakırköy Kadın cezaevlerinde mahpuslara temizlik malzemesi, dezenfektan, maske ve eldiven verilmediği öğrenildi.

25 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan 1 Nolu Cezaevi'nde tutulan ve zihinsel engelli ve büllöz lezyonlara yol açan hastalığı olduğu bildirilen Şeyhdavut Başkan isimli mahpusun revire götürülmediği öğrenildi.

28 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Tarsus 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde revire götürülen hasta mahpuslara muayene edilmeden ilaç verildiği iddia edildi.

1 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan Abdulkadir Kудay (47) isimli mahpusun ayağından rahatsızlık geçirmesine rağmen hastaneye götürülmediği öğrenildi.

15 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Samsun Bafra T Tipi Cezaevi'nde Adem Durmuş, Mazlum Dinç, Şeyhmuz Koç, Bilal Akbaş, Şemsettin Özer, Engin Aydınalp, Ömer Çeken isimli 7 hasta mahpusun tedavilerinin yapılmadığı iddia edildi.

15 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Kadın Cezaevi'nde mahpusların kelepçeli muayene dayatmasına maruz kaldıkları öğrenildi.

16 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 25 Eylül 2020 tarihinde Şırnak Cezaevi'nden Mersin Tarsus 2 Nolu T Tipi Cezaevi'ne isteği ve iradesi dışında sevk edilen Mehmet Şakir Erol isimli mahpusun tedavisinin yapılmadığı öğrenildi.

23 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Erzurum H Tipi Cezaevi'nde tutulan ülser hastası mahpus Yaşar Gümüşlü'ye ilaçlarının verilmediği iddia edildi.

29 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'nde tutulan hasta mahpus Ruken Demir'in hastaneye götürülmediği ve ilaçlarının verilmediği öğrenildi.

5 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Cezaevi'nde cezaevi yönetiminin belirlediği günler dışında mahpusların revire götürülmediği öğrenildi.

6 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, kanser hastası mahpus Ramazan Çınar'a 14 günde bir alması gereken kemoterapi ilacının tedavi için götürüldüğü Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi'nde "İlacınız kargodan gelmedi" denilerek verilmediği öğrenildi.

26 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde hasta mahpusların revir ve hastane sevklerinin yapılmadığı, mahpuslara sadece ağrı kesici verildiği öğrenildi.

26 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Balıkesir Kepsut L Tipi Cezaevi'nde hasta mahpusların revir ve hastane sevklerinin yapılmadığı öğrenildi.

1 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, boyundan aşağısı felç olan Abdullah Turan isimli mahpusla ilgili yapılan ceza ertelemesi talebinin Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hakkında Adli Tıp Kurumu tarafından verilen cezaevinde kalamayacağı yönündeki raporuna rağmen reddedildiği öğrenildi.

1 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin E Tipi Cezaevi'nde tutulan kanser hastası mahpus Rojbin Çetin'in hastane sevklerinin yapılmadığı, ilaçlarının verilmediği öğrenildi.

5 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Covi-19 belirtisi gösteren mahpuslara test yapılmadığı öğrenildi.

7 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Kadın Cezaevi'nde hastane sevklerinde mahpusların çift kelepçe dayatmasına maruz kaldığı ve bunu kabul etmeyen mahpusların hastaneye götürülmediği öğrenildi.

7 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Kocaeli Gebze Kadın Cezaevi'nde hasta mahpuslara almaları gereken ilaçların düzenli verilmediği öğrenildi.

7 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Silivri 2 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan bir mahpusun Covid-19 testinin pozitif çıktığı öğrenildi.

8 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Silivri 3 Nolu L Tipi Cezaevi ve Manisa Salihli T Tipi Cezaevi'nde durumu ağır olanlar hariç Covid-19 belirtisi gösteren mahpuslara test yapılmadığı öğrenildi.

12 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Trabzon Beşikdüzü T Tipi Cezaevi'nde tutulan 6 hasta mahpusun tedavilerinin yapılmadığı öğrenildi.

15 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, boyundan aşağısı felçli olan ağır hasta mahpus

Abdullah Turan'ın durumunun ağırlaşması üzerine tutulduğu Metris R Tipi Cezaevi'nden Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi'ne sevk edildiği öğrenildi. Haberde avukatına 14 Aralık 2020 tarihinde ameliyat olacağı söylenen Abdullah Turan'ın söz konusu tarihte ameliyat edilmeden ve tedavisi tamamlanmadan, kendisini muayene eden doktorun aksi yöndeki görüşüne rağmen cezaevine geri götürüldüğü belirtildi.

Abdullah Turan'ın avukatı basında yer alan açıklamalarında şunları belirtti: "Turan'ı tedavi eden doktorun ısrarlarına rağmen cezaevine geri götürülüyor. Doktor, müşahede altında kalması gerektiğini söylüyor. Çünkü kapıldığı enfeksiyonun ancak hastanede gözetim altında giderilebileceğini dile getiriyor. Bunun için en az 10 gün hastanede kalması gerektiğini belirtiyor. Ancak hastane yönetimi bu durumu dikkate almayarak Turan'ı tekrardan cezaevine gönderiyor. Turan, enfeksiyon gidericiyi 10 gün kullandıktan sonra tekrardan duruma bakacaklar."

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpusların revire götürülmediği öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde mahpusların revire götürülmediği, hasta bir mahpusun ise bir yıldır kontrolleri için hastaneye götürülmediği öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Elazığ T Tipi Cezaevi'nde mahpusların 8 aydır revire götürülmediği, hasta mahpuslara almaları gereken ilaçların düzenli verilmediği öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Elazığ E Tipi Cezaevi'nde hasta bir mahpusa alması gereken ilaçların düzenli olarak verilmediği öğrenildi.

20 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Urfa 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'nde Covid-19 testleri pozitif çıkan mahpusların diğer mahpuslarla bir arada tutuldukları, mahpuslara ilaç ve maske verilmediği; hasta mahpusların hastane sevklerinin yapılmadığı öğrenildi.

27 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan hasta mahpus Abdülbari Yıldırım'ın Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek hastaneye

götürülmediği, sadece revire götürüldüğü ve tedavisinin yapılmadığı öğrenildi.

HDP İzmir milletvekili Serpil Kemalbay tarafından 30 Aralık 2020 tarihinde TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı'na verilen dilekçeden, İzmir Ödemiş T Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan kanser hastası Mehmet Salih Filiz isimli mahpusun enjeksiyon uygulaması için İzmir merkezde bulunan hastanelere götürülme talebinin reddedildiği öğrenildi. Ayrıca, İzmir Kırıklar Cezaevi'nde tutulan Lütfi Koç isimli mahpusun teşhis ve tedavi için gerekli tetkiklerinin 16 aydır yapılmadığı öğrenildi.

3.3.1. COVID-19 Salgını

18 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bayburt M Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpusların kaldığı koşulların düzenli dezenfekte edilmediği, infaz koruma memurlarının mahpuslarla yakın temas içinde olduğu öğrenildi.

19 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır D Tipi Cezaevi'nde olası Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik ve dezenfektan malzemesi verilmediği öğrenildi. Haberde ayrıca mahpusların bu ürünleri cezaevi kantininden kendi paralarıyla almalarına da izin verilmediği belirtildi.

20 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Covid-19 salgınına rağmen Tekirdağ 1 ve 2 Nolu F Tipi cezaevlerinde infaz koruma memurlarının koğuş aramalarını maske ve eldiven takmadan yaptığı öğrenildi.

Adalet Bakanlığı 20 Mart 2020 tarihinde cezaevlerinde "corona testi" pozitif çıkan mahpusun olmadığını açıkladı.

20 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Trabzon Beşikdüzü T Tipi Cezaevi'nde tutulan siyasi mahpusların infaz koruma memurları tarafından "Biz ölürsek sizi de kendimizle götüreceğiz" denilerek tehdit edildiği öğrenildi. Haberde ayrıca Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik ve dezenfektan malzemesi verilmediği belirtildi.

23 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi, kolonya, maske ve dezenfektan verilmediği ve mahpusların bu yöndeki taleplerine cezaevi idare-

sinin "Kantinden satın alabilirsiniz" yanıtını verdiği öğrenildi. Haberde ayrıca bu ürünlerin cezaevi kantininde yüksek fiyattan satıldığı ve bu nedenle mahpusların bu ürünleri alamadığı belirtildi.

23 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Rize Kalkandere L Tipi Cezaevi'nde mahpuslara temizlik malzemesi, kolonya, maske ve dezenfektan verilmediği öğrenildi.

24 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kandıra F Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi, kolonya, maske ve dezenfektan verilmediği öğrenildi.

24 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bolu F Tipi Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutulan Ali Gülmez isimli mahpusa ait temizlik malzemelerine el konulduğu öğrenildi.

25 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde Ankara Sincan 2 Nolu L Tipi Cezaevi'nde 1 mahpusun Covid-19 testinin pozitif çıktığı iddia edildi.

25 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi, kolonya, dezenfektan verilmediği öğrenildi

25 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde 100 mahpus için 2 kutu dezenfektan verildiği öğrenildi. 29 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Aksaray T Tipi Cezaevi'nde tutulan siyasi mahpuslara infaz koruma memurları tarafından "kurallara uymak zorundasınız aksi halde adli suçlulardan virüs olan birini aranızda getiririz" denildiği iddia edildi.

1 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara sadece 1 kez maske verildiği öğrenildi.

1 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Urfa Hilvan 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen infaz koruma memurlarının aramalar sırasında maske ve eldiven takmadığı, mahpuslara temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği öğrenildi.

2 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Aliağa 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpuslara Covid-19 salgınına rağmen yeterince su ve sabun verilmediği öğrenildi.

7 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Covid-19 salgınına rağmen Silivri Cezaevi'nde 7 kişilik koğuştta 29 kişinin kaldığı, mahpuslara temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği öğrenildi.

8 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Cezaevi'nde toplam 16 mahpusun kaldığı 2 koğuştun Covid-19 salgınına rağmen birleştirildiği, mahpuslara temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği öğrenildi. Haberde ayrıca mahpuslara ait radyo ve kitaplara el konulduğu, mahpusların askeri nizamda ayakta sayım vermeye zorlandıkları belirtildi.

12 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Denizli Kocabaş T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği öğrenildi.

14 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Balıkesir Bandırma 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpuslara Covid-19 salgınına rağmen dezenfektan, temizlik malzemesi, maske ve eldiven verilmediği öğrenildi.

14 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, İzmir Şakran Kadın Cezaevi'nde hükümetin maskelerin parasız verileceğini açıklamasına rağmen, mahpuslara Covid-19 salgınından korunmak için kullanılacak maskelerin para ile satıldığı iddia edildi.

14 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran 4 Nolu T Tipi Cezaevi'nde cezaevi idaresinin Covid-19 salgını ile ilgili gerekli önlemleri almadığını aileleri aracılığıyla kamuoyuna duyuran mahpuslar hakkında disiplin soruşturması açıldığı ve soruşturma sonucu mahpuslara görüş hakkından mahrum bırakma cezası verildiği öğrenildi.

16 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi, dezenfektan ve maske verilmediği öğrenildi.

16 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Siirt E Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi, dezenfektan ve maske verilmediği öğrenildi.

19 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran 3 Nolu T Tipi Cezaevi'nde

Covid-19 salgınına rağmen koğuştların dezenfekte edilmediği, mahpuslara maske ve temizlik malzemesi verilmediği öğrenildi.

19 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin Tarsus 3 Nolu T Tipi Cezaevi'nde koğuştların sadece bir kez dezenfekte edildiği, mahpuslara maske verilmediği öğrenildi.

19 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antalya Alanya L Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara maske verilmediği öğrenildi.

19 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen koğuştların dezenfekte edilmediği öğrenildi.

19 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Karaman M Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen koğuştların sadece 1 kez dezenfekte edildiği öğrenildi.

19 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Osmaniye T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen aramalar sırasında infaz koruma memurlarının gerekli tedbirleri almadıkları öğrenildi.

20 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ankara Sincan Kadın Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen gerekli önlemlerin alınmadığı, hijyen kurallarına dikkat edilmediği öğrenildi.

20 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bitlis E Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına mahpuslara temizlik ve hijyen malzemesi olarak sadece cam temizleme malzemesi verildiği öğrenildi.

21 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Şırnak T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 ile ilgili gerekli tedbirlerin alınmadığı öğrenildi.

21 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırıkkale F Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara dezenfektan, temizlik malzemesi ve maske verilmediği öğrenildi.

21 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Düzce T Tipi Cezaevi'nde infaz koruma memurlarının Covid-19 salgınına rağmen maske ve eldiven takmadıkları, mahpuslara da maske ve eldiven verilmediği öğrenildi.

21 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran 3 Nolu T Tipi Cezaevi'nde ayrıca Covid-19 salgınına rağmen infaz korumalarının tedbirlere uymadığı ve Erdal Dağhan'a temizlik malzemesi verilmediği öğrenildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara dezenfektan, eldiven, temizlik malzemesi ve maske verilmediği, cezaevi kantininde satılan maske ve temizlik malzemelerinin fiyatlarının normalden yüksek olduğu öğrenildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara dezenfektan, eldiven, temizlik malzemesi ve maske verilmediği, cezaevi kantininde satılan maske ve temizlik malzemelerinin fiyatlarının normalden yüksek olduğu öğrenildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara maske, eldiven, dezenfektan ve temizlik malzemesi verilmediği belirtildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara Covid-19 salgınına rağmen maske, eldiven, dezenfektan ve temizlik malzemesi verilmediği, infaz koruma memurlarının hijyen kurallarına uymadığı öğrenildi.

24 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan Kadın Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi, dezenfektan ve maske verilmediği, temizlik malzemelerinin cezaevi kantininde yüksek fiyattan satıldığı, bazı infaz koruma memurlarının koşu aramaları sırasında sosyal mesafeye dikkat etmediği öğrenildi.

29 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpusların kaldığı koşulların dezenfekte edilmediği, mahpuslara dezenfektan, temizlik malzemesi verilmediği, koşu aramaları sırasında infaz koruma memurlarının maske takmadığı ve sosyal mesafe kuralına uymadığı, dezenfektanların cezaevi kantininde yüksek fiyata satıldığı öğrenildi.

1 Mayıs 2021 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan Kadın Cezaevi'nde Covid-19 belirtileri gösterdikleri için karantinada tutulan 3 mahpusa (Merve Aydoğan, Nazlı Solgun ve Rojda Tokçu) test yapılmadığı öğrenildi.

3 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Kocaeli Kandıra 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen dezenfektan, temizlik malzemesi ve maske verilmediği öğrenildi.

6 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bayburt M Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara maske verilmediği öğrenildi. Haberde ayrıca mahpuslara sıcak su da verilmediği belirtildi.

7 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara dezenfektan, temizlik malzemesi, eldiven ve maske verilmediği, bazı gardiyanların maske ve eldiven takmadığı, sayımlarda sosyal mesafe kuralına dikkat etmediği, 10 kişilik koşu 14 mahpusun kaldığı, mahpusların kullandığı telefonların dezenfekte edilmediği, mahpuslara verilen yemeklerin yetersiz ve kalitesiz olduğu ve yemek dağıtımını yapanların maske ve eldiven takmadığı öğrenildi.

7 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara dezenfektan, temizlik malzemesi, maske verilmediği, cezaevi kantininde maskelerin ve diğer malzemelerin yüksek fiyattan satıldığı öğrenildi.

10 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpusların tutulduğu odaların sadece 1 kez dezenfekte edildiği, mahpuslara sadece 1 kez maske verildiği öğrenildi.

13 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Aliğa Şakran Kadın Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara yemek ve ekmek dağıtan kişilerin eldiven ve maske takmadığı, bazı infaz koruma memurlarının maske ve eldiven takmadan mahpusların koşullarına girdiği öğrenildi. Haberde ayrıca mahpuslara ait eşyaların aramalar sırasında infaz koruma memurları tarafından dağıtıldığı öğrenildi.

14 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Silivri 5 Nolu Cezaevi'nde Covid-19 salgınına

rağmen mahpuslara temizlik malzemesi, sabun, şampuan verilmediği, mahpuslara verilen yemeğin kötü ve az olduğu, mahpuslara düzenli sıcak ve soğuk su verilmediği öğrenildi.

14 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Silivri 7 Nolu Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen 15 kişilik koğuştaki 43 kişi kaldığı, mahpuslara sıcak su, temizlik malzemesi, sabun, şampuan verilmediği öğrenildi.

14 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Silivri 8 Nolu Cezaevi'nde Covid-19 testi pozitif çıkan mahpusların karantinaya alınmadığı, koğuştaki diğer mahpusların Covid-19 testi yapılması yönündeki taleplerinin kabul edilmediği, koğuştaki kapasitenin üstünde mahpus tutulduğu öğrenildi.

14 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Silivri 8 Nolu Cezaevi'nde Covid-19 testi pozitif çıkan mahpusların karantinaya alınmadığı, koğuştaki diğer mahpusların Covid-19 testi yapılması yönündeki taleplerinin kabul edilmediği, koğuştaki kapasitenin üstünde mahpus tutulduğu öğrenildi.

14 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır D Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi verilmediği, mahpuslara verilen yemeklerin yeterli ve hijyenik olmadığı öğrenildi.

16 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi verilmediği ve temizlik malzemelerinin cezaevi kantininde yüksek fiyattan satıldığı öğrenildi.

26 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin E Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen koğuştaki kapasitenin üzerinde mahpus tutulduğu, mahpuslara günde 3 kez 45 dakika su verildiği, mahpuslara yeterli miktarda temizlik malzemesi verilmediği, koğuştaki aramaları sırasında infaz koruma memurlarının sosyal mesafe kurallarına uymadığı öğrenildi. Haberde ayrıca mahpusların havalandırmada ayakta sayım vermeye zorlandıkları belirtildi.

28 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Gebze Kadın Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpusların kaldığı koğuştaki dezenfekte edilmediği, temizlik malzemelerinin

cezaevi kantininde yüksek fiyattan satıldığı öğrenildi.

6 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Hatay İskenderun T Tipi Cezaevi'nde -19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi verilmediği öğrenildi.

25 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi verilmediği, infaz koruma memurlarının maske takmadığı öğrenildi.

29 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen infaz koruma memurlarının koğuştaki aramaları sırasında maske takmadığı öğrenildi.

2 Eylül 2020 tarihinde ÖHD Ankara Şubesi Hapishane Komisyonu, İç Anadolu Bölgesi Hapishaneleri Hak İhlalleri Raporu'nu açıkladı. Rapora göre Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde mahpuslara dezenfektan ve temizlik malzemesi verilmemektedir. Ayrıca rapordan Kayseri Bünyan Kadın Kapalı Cezaevi'nde Covid-19 salgını nedeniyle hastane sevklerinin yapılmadığı, ve mahpusların ortak kullanım alanlarının dezenfekte edilmediği; Eskişehir H Tipi Kapalı Cezaevi'nde, Covid-19 salgınından korunmak için yetersiz temizlik malzemesi verildiği, verilen yemeklerin de yetersiz olduğu öğrenildi.

ÖHD, Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Yardımlaşma Derneği (TUHAY-DER) ve Van Barosu tarafından Patnos L Tipi Cezaevi'ne ilişkin hazırlanan ve 9 Eylül 2020 tarihinde kamuoyu ile paylaşılan rapordan mahpuslara Covid-19 salgınına karşı temizlik malzemesi verilmediği öğrenildi.

18 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Urfa Hilvan 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara Covid-19 salgınına rağmen suyun sınırlı olarak verildiği, maske ve eldiven verilmediği, cezaevinin ayda bir kez dezenfekte edildiği öğrenildi.

19 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tarsus Kadın Kapalı Cezaevi'nde temizlik ve hijyen malzemelerinin cezaevi kantininde yüksek fiyatlarla satıldığı öğrenildi.

28 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpuslara Covid-19 salgınına rağmen yeterli temizlik ve hijyen malzemesi verilmediği öğrenildi.

İHD Şırnak Şubesi Cezaevi Komisyonu, ÖHD Şırnak Temsilciliği, Şırnak Barosu Cezaevi İzleme Komisyonu ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Cizre Şubesi tarafından Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevi'ndeki hak ihlallerine ilişkin rapor 2 Ekim 2020 tarihinde yayınlandı. Rapordan mahpuslara temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği öğrenildi.

20 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara düzenli olarak maske, temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği öğrenildi.

29 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antalya L Tipi Kapalı Cezaevi'nde karantina koşullarında Covid-19 açısından riskli gruplarda bulunan çok sayıda mahpusun bir arada tutulduğu, mahpuslara verilen sıcak suya kota uygulandığı öğrenildi.

5 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı, mahpuslara 2 hafta boyunca kullanmak üzere 2 maske verildiği, mahpuslara dezenfektan ve temizlik malzemesi verilmediği, kantinde satılan temizlik malzemelerinin pahalı olduğu öğrenildi.

26 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Balıkesir Kepsut L Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara maske, eldiven, temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği öğrenildi.

26 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Kırıkkale F Tipi Cezaevi'nde Covid-19 hastası bir mahpusun hasta olmayan mahpusların tutulduğu bir koğuşa konulduğu iddia edildi.

26 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara maske, eldiven, dezenfektan ve temizlik malzemesi verilmediği, koşulların dezenfekte edilmediği öğrenildi.

İHD Adana Şubesi Hapishaneler Komisyonu, Çukurova bölgesinde bulunan cezaevlerinde tutulan mahpuslarla yapılan görüşmelere dayanarak hazırlanan raporu 22 Aralık 2020 tarihinde kamuoyu ile paylaştı. Rapora göre, Adana Kürkçüler F Tipi, Osmaniye T Tipi Kapalı, Ceyhan M Tipi ve Maraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi cezaevlerinde mahpuslara temizlik malzemesi verilmediği, temizlik malzemelerinin cezaevi kantinlerinde yüksek fiyata satıldığı, mahpuslara dezenfektan, maske ve eldiven verilmediği ya da çok az sayıda verildiği belirtilmektedir.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde son bir ay içinde 15 mahpusun Covid-19 testlerinin pozitif çıktığı öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Urfa T Tipi Cezaevi'nde tutulan ve şeker ve hipertansiyon hastası olduğu bildirilen 1 mahpusun Covid-19 testinin pozitif çıktığı öğrenildi.

29 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Karabük T Tipi Kapalı Cezaevi'nde 13 mahpusun ve İzmir Kırıklar Cezaevi'nde tutulan Lütfi Koç isimli hasta mahpusun Covid-19 testlerinin pozitif çıktığı öğrenildi.

3.4. KÜLTÜREL, SOSYAL, İLETİŞİM ve DİĞER HAKLAR

6 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van F Tipi Cezaevi'nde havalandırmaların üstünün tel ile kapatıldığı, mahpusların sosyal, kültürel ve sportif haklarının kısıtlandığı, mahpusların yanlarında bulundurabilecekleri kitap sayısının kısıtlandığı, mahpusların yazdıkları mektupların gönderilmediği, mahpuslara günlük verilen işe'nin çok az olduğu öğrenildi.

7 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Kayseri T Tipi Cezaevi'nde maruz kaldığı çıplak arama dayatmasını kabul etmediği gerekçeyle hakkında açılan disiplin soruşturması sonucu Şefike Bilici isimli bir mahpusa aile görüşü ve telefon haklarından mahrum bırakma cezası verildiği öğrenildi.

8 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, açlık grevinde olan Grup Yorum üyesi Barış Yüksel'in bir gazeteye yazdığı mektubun isminin yer aldığı kısım haricinde cezaevi yönetimi tarafından tamamen sansürlenerek gönderildiği öğrenildi.

9 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İzmir Şakran Kadın Kapalı Cezaevi'nde tutulan gazeteci Ruken Demir'in, "mektuplar aracılığıyla dışarıya bilgi sızdırdığı" gerekçeyle mektup göndermesinin engellendiği öğrenildi. Haberde ayrıca cezaevinde verilen yemeklerin içinden böcek, kıl vb. şeyler çıktığı, mahpuslara aileleri tarafından getirilen giysilerin ve kitapların verilmediği, Yeni Yaşam, Evrensel ve BirGün gazetelerinin verilmediği öğrenildi.

12 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, havalandırmalara kamera konulduğu, mahpusların sisli günlerde güvenlik gerekçeyle havalandırmaya çıkartılmadığı, oda aramaları sırasında mahpuslara ait eşyaların dağıtıldığı ve mahpuslara ait radyolara el konulduğu öğrenildi.

13 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde tutulan mahpuslara aileleri tarafından gönderilen kışlık kıyafetlerinin verilmediği öğrenildi.

13 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Antep L Tipi Cezaevi'nde 12 kişilik koşullarda 25 kişinin kalmasından kaynaklı bazı mahpusların yerde yattığı, mahpusların tuvalet ve banyo için

sıra beklemek zorunda kaldıkları öğrenildi.

13 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van F Tipi Cezaevi'nde tutulan 20'ye yakın mahpusun yedikleri yemekten zehirlendiği öğrenildi. Haberde zehirlenen mahpusların hastaneye ve cezaevi revirine sevk edilmediği belirtilmektedir.

14 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan İsmail Yılmaz isimli mahpusun kimlik kartı taşıma dayatmasını kabul etmediği gerekçeyle görüş hakkından yararlanmasına izin verilmediği öğrenildi. Haberde ayrıca yargılandığı davaya ilişkin aldığı savunma notlarına cezaevi idaresi tarafından el konulduğu belirtildi.

14 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kocaeli Kandıra 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde mahpusların mahkemeye tek kişilik ring araçlarında götürüldüğü; bunu kabul etmedikleri için mahkemeye götürülmeyen mahpusların savunma hakkının engellendiği; mahpuslara gönderilen kitap, dergi ve gazetelerin mahpuslara verilmediği; mahpuslara ait radyolara, yazı çalışmalarına el konulduğu; mahpusların kültürel haklarının kısıtlandığı; ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü mahpusların havalandırma hakkının kısıtlandığı öğrenildi.

15 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde 18 kişiye 5 kişilik yemek verildiği, mahpuslara yeteri kadar sıcak su verilmediği öğrenildi. Söz konusu haberlerde, yemeklerin içinden böcek çıktığı iddia edildi.

15 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır T Tipi Cezaevi'nde kadın mahpusların tutulduğu koşullardaki ortak kullanım alanları ile banyo ve tuvaletin bulunduğu alanların kamera ile izlendiği öğrenildi. Haberde ayrıca mahpuslara dışarıdan gönderilen kolilerin verilmediği, mahpusların yanlarında bulundurabilecekleri kitap sayısının 10 ile sınırlandırıldığı, 13 kişinin kaldığı bir koğuşa haftada sadece 1 saat sıcak su verildiği öğrenildi.

17 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde yapılan koğuş aramalarında mahpuslara ait eşyala-

rın dağıtıldığı, mahpuslara ait kitap, dergi, gazete ve defter gibi kimi kişisel eşyalara el konulduğu öğrenildi. Haberde ayrıca mahpusların kültürel, sosyal haklarının kısıtlandığı, mahpuslara ait radyoların toplandığı, mahpusların yanlarında bulundurabileceği kitap sayısının 7 ile sınırlandırıldığı ifade edildi.

20 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Muğla E Tipi Cezaevi'nde koşullarda kapasitenin üstünde mahpus kaldığı için bazı mahpusların yerde yatmak zorunda kaldığı, kaloriferlerin yanmadığı, mahpuslara çok kısıtlı miktarda sıcak su verildiği öğrenildi.

21 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara radyo ve gazete verilmediği, koşullara televizyon ve saat verilmediği öğrenildi.

24 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antep L Tipi Cezaevi'nde kadın mahpusların kaldığı koşulların 24 saat kamera izlendiği ile ve bu görüntülerin erkek infaz koruma memurları tarafından da görülebildiği öğrenildi.

24 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde mahpuslara gönderilen kitapların verilmediği öğrenildi.

27 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bandırma 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde tutulan Zeki Kaya isimli mahpusun İHD gönderdiği mektuba göre Türkiye'deki çeşitli cezaevlerinde kalan 22 Suriyeli mahpusun ailelerinin kimlikleri olmadığı gerekçesiyle görüş hakkını kullanamadıkları öğrenildi. Görüş hakkını kullanamayan mahpusların isimleri: Dijwar Nesri İsmail (Bandırma 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi), Hasan Abdo (Bandırma 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi), Riyad Ahmed, Hasan Kasım, Ahmet Hacı Hemo (İzmir Şakran 4 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi), Fatma Sida, Lamia Aso (Şakran Kadın Kapalı Cezaevi), Hacer Halil Yusuf (Kocaeli Gebze Kapalı Cezaevi), Abdulhamit Ahras (Bandırma 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi), Sirvan Kubadi (Elazığ Yüksek Güvenlikli Cezaevi), Beşar Süleyman (Kayseri Bünyan Kapalı Cezaevi), hangi cezaevinde olduğunu öğrenilemeyen Emin İbrahim, Tevfik Miha, Mecit Hemo, Enver Ehmed, Mehmet Bıra, Ahmet Huseyin, Abdulselam Şexmus, Mustafa Seydo, Şikri Evda, Mehmet Mahmo, Manaf Osman.

30 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde Macit Şahinkaya isimli mahpusa 15 Kasım 2019 tarihinde 3 ay, Akil Nergüz isimli mahpusa ise 28 Aralık 2019 tarihinde 4 ay ziyaret hakkından mahrum bırakma cezası verildiği öğrenildi.

30 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde mahpuslara verilen sıcak suyun günde bir buçuk saate düşürüldüğü, mahpuslara istedikleri dergi ve gazetelerin haklarında toplatma veya yasaklama kararı olmamasına rağmen verilmediği, haftada 10 saat olması gereken sohbet hakkının 3 saat uygulandığı belirtildi.

30 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ümraniye T Tipi Cezaevi'nde tutulan bir mahpusa gönderilen 'Şehvetiye Tarikatı' (İsmail Saymaz) ve 'Türklük Sözleşmesi: Oluşumu, İşleyişi ve Krizi' (Barış Ünlü) başlıklı 2 kitabın tarafından "müstehcen" ve "devlete karşı suçlayıcı ve ölçüsüzce eleştiride bulunduğu" gerekçesiyle cezaevi idaresi tarafından kişinin kendisine verilmediği öğrenildi. Cezaevi idaresinin bu kararına ilişkin yapılan itirazın da İstanbul Anadolu 2. İnfaz Hakimliği tarafından reddedildiği bildirildi.

2 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde koşullarda yapılan aramalarda mahpuslara ait ve cezaevi kantininden alınan eşyalara el konulduğu, mahpusların yanlarında bulunduracakları kitap sayısının 10 ile sınırlandırıldığı, mahpuslara verilen yemeklerin yetersiz ve hijyen kurallarına uygun olmadığı öğrenildi.

2 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde mahpuslara gönderilen ve haklarında toplatma veya yasaklama kararı olmayan kimi dergi, kitap ve gazetelerin mahpuslara "mahkemelerce yasaklanmamış olsa bile, kurum asayiş ve güvenliğinde bütünlük sağlama" gerekçesiyle Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Eğitim Kurulu Başkanlığı'nın kararıyla verilmediği öğrenildi.

2 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde Kürtçe kitap, dergi ve mektupların "bilinmeyen bir dil" denilerek mahpuslara verilmediği öğrenildi.

3 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan ve adil yargılanma talebiyle 216 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak'a destek vermek için Silivri Cezaevi'nde yapılan bir haftalık açlık grevi eylemi ile ilgili açılan disiplin soruşturması sonucu, aralarında ÇHD Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı'nın da olduğu 8'i avukat 25 kişiye 2 ay süreyle bazı etkinliklere katılma hakkında mahrum bırakma cezası verildiği öğrenildi. Haberde ayrıca Silivri İnfaz Hakimliği'nin verilen disiplin cezasına ilişkin yapılan itirazın reddine karar verdiği öğrenildi.

3 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Eskişehir H Tipi Cezaevi'nde mahpuslara gönderilen mektupların ve bedeli hesaplarından kesilmesine rağmen istedikleri gazetelerin verilmemesi öğrenildi.

5 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan İstanbul Terörle Mücadele Şubesi'nin eski müdürü Ömer Köse'nin 2 yıldır üç kişilik odada tek başına tutulduğu, sıcak su verilmemesi, sosyal, kültürel ve sportif haklarının engellendiği, yazdığı dilekçelerin işleme konulmadığı öğrenildi.

5 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara gelen mektupların teslim edilmediği, radyo verilmemesi, mahpusların yanlarında bulundurabilecekleri kitap sayısının sınırlandırıldığı öğrenildi.

10 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Kadın Cezaevi'ne koşullarda 3 mahpustan fazlasının bir arada fotoğraf çektilmesine izin verilmemesi, mahpusların sportif, kültürel haklarının kısıtlandığı, mahpuslara talep etmelerine rağmen Yeni Yaşam gazetesinin verilmemesi, iki günde bir saat verilen sıcak suyun yarım saatte düşürüldüğü ve verilen suyun yeterince sıcak olmadığı öğrenildi.

12 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Patnos L Tipi Cezaevi'nde tutulan gazeteci Aziz Oruç'a gönderilen mektup, kitap ve giysilerin verilmemesi öğrenildi.

17 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran Kadın Cezaevi'nde mahpuslara ait radyoların toplandığı, koşu aramaları sırasında mahpuslara ait eşyaların dağıtıldığı ve kimi eşyalara el konulduğu, mahpusların sosyal, kültürel ve sportif haklarının engellendiği, mahpuslara gelen

mektupların teslim edilmediği, mahpusların yazdığı mektupların gönderilmediği, cezaevi kantininde satılan ürünlerin bir kısmının son kullanma tarihinin geçmiş olduğu öğrenildi.

23 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tarsus Kadın Cezaevi'nde 14 mahpusun kaldığı koşullara 2 kişilik yemek verildiği öğrenildi.

26 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ Kadın Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeklerin hijyen koşullarına uygun olmadığı öğrenildi.

28 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Silivri 5 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpusların havalandırma saatlerinin kısıtlandığı, gönderilen mektupların mahpuslara gecikmeli verildiği, yabancı dildeki kitapların mahpuslara verilmemesi öğrenildi.

2 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Giresun Espiye L Tipi Cezaevi'nde siyasi mahpusların adli davalardan veya IŞİD davalarından yargılanan mahpuslarla aynı koşullara konulmak istendiği öğrenildi. Haberde ayrıca mahpusların sosyal, sportif ve kültürel haklarının kısıtlandığı belirtildi.

3 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Giresun L Tipi Cezaevi'nde 8 kişilik koşullarda 24 kişinin kaldığı belirtildi.

8 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Şakran Kadın Cezaevi'nde 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla Adalet Bakanlığı tarafından yapılacağı açıklanan açık görüşün "personel yetersizliği" gerekçesiyle yaptırılmadığı öğrenildi.

11 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tarsus Kadın Cezaevi'nde 14 kişinin tutulduğu koşula 6 kişilik yemek verildiği öğrenildi.

18 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Manisa T Tipi Cezaevi'nde ayakta sayım dayatmasını kabul etmedikleri için işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalarak çeşitli yerlerinden yaralanan mahpuslara 'sayım yapılmasına karşı çıkmak ve görevini yapan personele karşı tehdit' iddialarıyla disiplin cezası verildiği öğrenildi. Haberde ayrıca müvekkilleri ile görüşmek için cezaevine gelen avukatların cezaevi ikinci müdürü tarafından dışarı atılmakla tehdit edildikleri belirtildi.

20 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Şırnak T Tipi Cezaevi'nde koşullarda kapasitenin üzerinde mahpus kaldığı, koşullara hafta 2 kez sıcak su verildiği, mahpuslara talep etmelerine rağmen Yeni Yaşam gazetesinin verilmediği, mahpusların yanlarında bulundurabilecekleri kitap sayısının 10 ile sınırlandırıldığı öğrenildi. Haberde ayrıca Yılmaz Uğur isimli 1 mahpusun kelepçeli muayene dayatmasını kabul etmediği gerekçesiyle hastane dönüşü infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı belirtildi.

21 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Silivri 5 Nolu Cezaevi'nde mahpusların sosyal, kültürel ve sportif haklarından mahrum bırakıldığı, görüş sürelerinin keyfi olarak azaltıldığı, mahpuslara verilen yemeklerin yeterli ve hijyenik olmadığı, mahpuslara sıcak su verilmediği, mahpuslara talep etmelerine rağmen Yeni Yaşam gazetesinin verilmediği öğrenildi.

23 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bandırma 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde koşullarda kapasitenin üstünde mahpus kaldığından dolayı bazı mahpusların yerde yattığı, mahpusların sosyal, kültürel ve sportif haklarının kısıtlandığı, mahpuslara verilen yemeklerin yeterli ve hijyenik olmadığı öğrenildi.

1 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Urfa Hilvan 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde 14 kişilik bir koğuşta 18 kişinin kaldığı ve bundan dolayı 4 mahpusun yerde yattığı öğrenildi.

1 Nisan 2020 tarihine basında yer alan haberlerde, Ordu E Tipi Cezaevi'nde mahpuslara 3 gün su verilmediği ve daha sonra verilen suyun ise çamurlu olduğu iddia edildi.

8 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara ait radyo ve kitaplara el konulduğu, mahpusların askeri nizamda ayakta sayım vermeye zorlandıkları öğrenildi.

9 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Osmaniye T Tipi Cezaevi'nde tutulan Mehmet Faruk Engin isimli mahpusun ailesi ile yaptığı telefon görüşmesinin "Yemeklerimizden çamur çıkıyor" demesi üzerine kesildiği öğrenildi.

12 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Denizli Kocabaş T Tipi Cezaevi'nde 17 siyasi mahpusun 6 kişilik koğuşta kaldığı öğrenildi.

Kocaeli Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan Tunceli eski Belediye Eş Başkanı Nurhayat Altun, 20 Nisan 2020 tarihinde telefon görüşmesi aracılığıyla yaptığı açıklamada, infaz düzenlemesi ile adli mahpusların tahliye edilmesinin ardından siyasi mahpuslara 3 gün boyunca sadece hazır çorba verildiğini belirtti.

20 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bitlis E Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen 10 kişilik koğuşta 20 kişinin kaldığı öğrenildi.

21 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Şırnak T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeklerin yetersiz olduğu öğrenildi.

21 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırıkkale F Tipi Cezaevi'nde gönderilen kimi kitap, dergi ve gazetelerin mahpuslara verilmediği ve 24 Ocak 2020 tarihinden beri uzaktan eğitim uygulamasının sonlandırıldığı öğrenildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde dışarıdan gönderilen kitapların mahpuslara verilmediği öğrenildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Cezaevi'nde dışarıdan gönderilen kitapların mahpuslara verilmediği öğrenildi.

23 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara mahpuslara sıcak su verilmediği ve mahpuslara verilen yemeklerin yetersiz olduğu öğrenildi.

24 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan Kadın Cezaevi'nde mahpuslara günde 2 öğün yemek verildiği ve mahpuslara verilen yemeğin yetersiz olduğu öğrenildi.

27 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Covid-19 salgınına rağmen İzmir Aliğa Şakran Cezaevi'nde 16 kişilik koşullarda 24 mahpusun kaldığı öğrenildi.

29 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, hak ihlallerini cezaevi yönetimi ile görüşmek üzere Urfa T Tipi Cezaevi'ne giden HDP Urfa milletvekili Ayşe Sürücü ile avukatlardan oluşan heyetin bu talebinin kabul edilmediği öğrenildi. Cezaevi girişinde barikat kuran jandarmanın heyetin cezaevine girmesine izin vermediği bildirildi.

29 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde mahpuslara günde 1 saat verilen sıcak suyun derecesinin düşük olduğu, mahpuslara ait radyolara el konulduğu, mahpuslara istedikleri gazetelerin haklarında toplatma kararı olmamasına rağmen verilmediği öğrenildi.

29 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Aydın Cezaevi'nde 6 kişilik koğuştta 20 mahpusun kaldığı öğrenildi.

30 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, hak ihlallerini cezaevi yönetimi ile görüşmek üzere İzmir Şakran Cezaevi'ne giden HDP İzmir Milletvekili ile avukatlardan oluşan heyetin bu talebinin kabul edilmediği öğrenildi.

5 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırıkkale F Tipi Cezaevi'nde mahpusların sosyal, kültürel haklarının kısıtlandığı, mahpusların yazdığı dilekçelerin işleme konulmadığı, mahpuslara ait radyolara el konulduğu öğrenildi.

7 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde mahpusların Yeni Yaşam ve Xwebun gazetelerine abone olmasının izin verilmediği, mahpusların sosyal, kültürel ve sportif haklarının kısıtlandığı öğrenildi.

9 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Van T Tipi Cezaevi'nde tutulan bir mahpusa ailesi tarafından 2 ay önce PTT aracılığıyla gönderilen paranın mahpusun hesabına hâlâ yatırılmadığı iddia edildi.

Adalet Bakanlığı 15 Mayıs 2020 tarihinde Twitter hesabından yaptığı açıklama ile Covid-19 salgını ile ilgili tedbirler kapsamında açık ve kapalı cezaevlerinde avukat ziyaretleri dahil tüm görüşlerin, iş yurdu faaliyetlerinin, açık cezaevlerinde kalan mahpusların kullandığı özel izinlerin, aile görüşme odalarının kullanımının, mahpusların birlikte yaptığı toplu faaliyetlerin ve cezaevleri arası nakillerin, cezaevlerinde anneleri ile birlikte tutulan 0-6 yaş grubundaki çocukların kreşe ve anaokuluna gitmeleri, çocukların dışarıdaki ebeveynleri ya da yakınlarına teslim edilmesi uygulamasının 30 Mayıs 2020 tarihine kadar ertelendiğini duyurdu.

29 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İstanbul Silivri 7 Nolu L Tipi Cezaevi'nde gazetelerin mahpuslara bir gün gecikmeli verildiği, bazı gazetelerin haklarında toplatma kara-

rı olmamasına mahpuslara rağmen verilmediği, mahpusların milletvekillerine yazdığı mektupların gönderilmediği, mahpuslara temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği, kantinde satılan ürünlerin normalden pahalı olduğu öğrenildi.

3 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın eşi Başak Demirtaş'a yazdığı mektubun Edirne F Tipi Cezaevi Disiplin Kurulu kararıyla sansürlenerek gönderildiği öğrenildi.

4 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırşehir E Tipi Cezaevi'nde mahpusların, maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muameleye ilişkin CHP ve HDP TBMM Grup Başkanvekilliklerine yazdıkları mektupların sakıncalı bulunarak gönderilmediği öğrenildi.

6 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Sincan F Tipi Cezaevi'nde tutulan Rudaw TV muhabiri Rawin Sterk'e gönderilen Kürtçe kitapların kendisine verilmediği öğrenildi.

15 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Silivri 5 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpusların sosyal, kültürel, sportif haklarının Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek kısıtlandığı öğrenildi.

16 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde mahpusların maruz kaldıkları hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanlığı'na, Cumhurbaşkanlığı'na ve hak örgütlerine yazdıkları dilekçelerin cezaevi idaresi tarafından gönderilmediği öğrenildi.

20 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara su verilmediği öğrenildi. Haberde ayrıca mahpusların sosyal, kültürel haklarının kısıtlandığı, gönderilen mektupların ve kargoların mahpuslara verilmediği öğrenildi.

21 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Muş E Tipi Cezaevi'nde gönderilen Kürtçe kitapların mahpuslara verilmediği öğrenildi.

23 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kandıra F Tipi Cezaevi'nde tutulan HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ'ın vekilliği düşürülen ve daha sonra tutuklanarak cezaevine konulan HDP Diyarbakır milletvekili Musa Fari-soğulları'na yazdığı faksın Diyarbakır Cezaevi tarafından sansürlenerek verildiği öğrenildi.

26 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin E Tipi Cezaevi'nde gönderilen kitap, dergi ve gazetelerin haklarında yasaklama kararı olmamasına rağmen mahpuslara verilmediği öğrenildi, mahpusların havalandırmada ayakta sayım vermeye zorlandıkları belirtildi.

28 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Gebze Kadın Cezaevi'nde mahpuslara gönderilen mektupların verilmediği, mahpusların sosyal haklarının kısıtlandığı öğrenildi.

29 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde gönderilen mektup ve kargoların mahpuslara gecikmeli teslim edildiği, mahpuslara ait radyolara el konduğu, mahpusların sosyal ve sportif haklarının kısıtlandığı öğrenildi.

30 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antep L Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpuslara Yeni Yaşam ve Evrensel gazetelerinin ilan hakkı bulunmayan gazeteler kapsamında oldukları gerekçesiyle verilmediği öğrenildi.

6 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Hatay İskenderun T Tipi Cezaevi'nde mahpuslar tarafından yazılan mektupların gönderilmediği öğrenildi.

20 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, cezaevinde maruz kaldığı hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle ölüm orucunda olan ve İzmir Şakran Kadın Cezaevi'nde tutulan Didem Akman'ın ailesine yazdığı mektupların 'örgüt propagandası yapıldığı' iddiasıyla gönderilmediği öğrenildi.

25 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpusların sosyal ve kültürel haklarının kısıtlandığı, mahpuslara Yeni Yaşam gazetesinin verilmediği öğrenildi.

29 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde Yeni Yaşam gazetesinin mahpuslara verilmediği, gönderilen mektupların mahpuslara teslim edilmediği, sosyal, kültürel ve sportif haklarının Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek kısıtlandığı öğrenildi.

İHD Adana Şubesi Cezaevi Komisyonu'nun, 21 Temmuz 2020 tarihinde Maraş 1 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevi'ndeki mahpuslarla görüşerek hazırladığı ve 7 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan

rapordan, mahpusların sosyal ve kültürel haklarının kısıtlandığı öğrenildi.

Med Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Hukuki ve Dayanışma Dernekleri Federasyonu (MED TUHAD-FED), Diyarbakır Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (TUAY-DER) ve ÖHD, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ndeki mahpuslarla yapılan görüşmelere dayanarak hazırlanan raporu 12 Ağustos 2020 tarihinde kamuoyu ile paylaştı. Rapora göre, , mahpusların ihtiyaç duydukları malzemelerin kargo ile gönderilmesinin cezaevinde yer olmadığı gerekçesiyle engellenmektedir.

26 Ağustos 2019 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ankara Sincan Kadın Cezaevi'nde mahpuslara gönderilen mektupların verilmediği, mahpusların yazdığı dilekçelerin işleme konmadığı, mahpusların sosyal, sportif haklarının engellendiği, kantinde satılan ürünlerin fiyatlarının yüksek olduğu öğrenildi.

2 Eylül 2020 tarihinde ÖHD Ankara Şubesi Hapishane Komisyonu, İç Anadolu Bölgesi Hapishaneleri Hak İhlalleri Raporu'nu açıkladı. Rapora göre Tokat T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara Yeni Yaşam ve Evrensel gazeteleri verilmemekte, mahpusların yanlarında bulundurabilecekleri kitap sayısı 5 ile sınırlandırılmaktadır. Kayseri Bünyan Kadın Kapalı Cezaevi'nde Yeni Yaşam gazetesinin mahpuslara verilmektedir. Eskişehir H Tipi Kapalı Cezaevi'nde mahpusların sivil toplum kuruluşlarına ve kurumlara yazdıkları mektupların gönderilmediği, mahpuslara Yeni Yaşam gazetesinin verilmemektedir.

ÖHD, TUHAY-DER ve Van Barosu tarafından Patnos L Tipi Cezaevi'ne ilişkin hazırlanan ve 9 Eylül 2020 tarihinde kamuoyu ile paylaşılan rapordan, mahpusların spor ve sosyal etkinlik hakları kısıtlanmakta, mahpuslar tarafından istenen gazeteler kendilerine verilmemekte; dilekçeleri işleme alınmamaktadır.

18 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Urfa Hilvan 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde; mahpuslara istedikleri gazetelerin verilmediği, radyolarına el konulduğu, sosyal, kültürel ve sportif aktivitelerin sınırlandırıldığı öğrenildi.

19 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tarsus Kadın Kapalı Cezaevi'nde gönderilen mektupların kendilerine verilmediği ve yazdıkları mektupları gönderilmediği öğrenildi.

28 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ankara'da tutuklandıktan sonra isteği ve iradesi dışında Adana Kürkcüler F Tipi Cezaevi'ne sevk edilen, "Ankara İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcısı Mahmut Konuk'a dilekçe yazmak için kağıt ile kalem verilmediği öğrenildi.

28 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Kadın Cezaevi'nde tutulan bir mahpusa gönderilen ve yazarları arasında Anayasa Mahkemesi Başkanı Zühtü Arslan'ın da olduğu "İfade Özgürlüğü: İlkeler ve Türkiye" isimli kitabın sakıncalı olduğu gerekçesiyle mahpusa verilmediği öğrenildi.

1 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde mahpusların yanlarında bulunduracakları kitap sayısının 12 ile sınırlandırıldığı, mahpusların Yeni Yaşam gazetesine abone olmalarına izin verilmediği, mahpusların sosyal, kültürel ve sportif haklarının kısıtlandığı öğrenildi.

İHD Şırnak Şubesi Cezaevi Komisyonu, ÖHD Şırnak Temsilciliği, Şırnak Barosu Cezaevi İzleme Komisyonu ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Cizre Şubesi tarafından Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevi'ndeki hak ihlallerine ilişkin rapor 2 Ekim 2020 tarihinde yayınlandı. Rapordan mahpusların yanlarında bulundurabilecekleri kitap sayısının 6 ile sınırlandırıldığı; mahpusların yazdığı ve mahpuslara gönderilen mektupların gecikmeyle iletildiği; mahpuslara Yeni Yaşam gazetesinin verilmediği öğrenildi.

12 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Silivri 9 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpuslara gönderilen mektupların verilmediği veya sansürlenerek verildiği öğrenildi.

12 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde mahpuslara ancak 2 ayda bir kitap verildiği, doğum günü ile bayramlar dışında mahpuslara gönderilen kitapların cezaevine alınmadığı öğrenildi.

12 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ankara Sincan Kadın Cezaevi'nde koğuş araması sırasında mahpuslara ait kitaplara ve kimi giysilere el konulduğu öğrenildi.

13 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Cezaevi'nde tutulan gazeteci Şehriban Abi'nin avukatı ile görüşmesine Covid-19

salgını nedeniyle karantinada olduğu gerekçesiyle izin verilmediği öğrenildi.

15 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpusların yazdıkları mektupların gönderilmediği, mahpuslara istedikleri gazetelerin verilmediği öğrenildi.

15 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Kadın Cezaevi'nde mahpusların sosyal, kültürel ve sportif haklarının kısıtlandığı, mahpusların yanlarında bulunduracağı kitap sayısının 10 ile sınırlandırıldığı, mahpusların maruz kaldıkları hak ihlalleri ile ilgili hak örgütlerine, TBMM'ye yazdıkları mektupların cezaevi idaresi tarafından 'doğru bulunmayan ibareler içerdiği' gerekçesiyle gönderilmediği, kantinde satılan ürünlerin fiyatlarının pahalı olduğu öğrenildi.

17 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Balıkesir Bandırma 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara istedikleri gazetelerin verilmediği, mahpuslara ait radyolara el konulduğu öğrenildi.

21 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde mahpuslara dışarıdan gönderilen kitapların verilmediği, sosyal, sportif ve kültürel hakların kısıtlandığı öğrenildi.

28 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bayburt M Tipi Cezaevi'nde mahpuslara Yeni Yaşam gazetesinin verilmediği

29 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'nde mahpuslara ait kitapların toplandığı öğrenildi.

3 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkcüler F Tipi Cezaevi'nde mahpusların sosyal, kültürel ve sportif hakların kısıtlandığı, kitap, gazete ve dergilerin verilmediği öğrenildi.

5 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpuslara Yeni Yaşam gazetesinin verilmediği öğrenildi.

11 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin Tarsus 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara ücretleri hesaplarından kesilmesine rağmen Yeni Yaşam ve Evrensel gazetelerinin verilmediği öğrenildi.

11 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Çorum L Tipi Cezaevi'nde mahpusların yazdığı dilekçelerin işleme konulmadığı öğrenildi.

13 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Çorum L Tipi ve Manisa T Tipi Cezaevlerinde Covid-19 testleri pozitif çıkan mahpusların telefon haklarının kısıtlandığı öğrenildi.

20 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Kadın Cezaevi'nde mahpusların yazdığı Kürtçe mektuplar için mahpuslardan çeviri parası talep edildiği öğrenildi.

21 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Kocaeli Kandıra F Tipi Cezaevi'nde annesi ile beraber kalan A. H. (1, k) isimli bebeğe gönderilen boyama kitabı ve kalemlerin cezaevi idaresi tarafından, bebeğin kalem tutamayacağı gerekçesiyle verilmediği öğrenildi.

26 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpusların sportif, kültürel ve sosyal haklarının kısıtlandığı öğrenildi.

27 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Kırıkkale Keskin T Tipi Cezaevi'nde tutulan yakınlarını ziyaret etmek isteyen 20 yaş altı kişilere sokağa çıkma yasağı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Haberde, bu duruma itiraz eden mahpus yakınlarına askerlerin “vatan haini, bana hesap soramazsın” diyerek cevap verdiği iddia edildi.

29 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kocaeli Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nde PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona erdirilmesi talebiyle başlatılan açlık grevi üzerine, aralarında açlık grevinde olan HDP Diyarbakır eski milletvekili Çağlar Demirel'in de olduğu mahpusların tutulduğu odalarda arama yapıldığı ve mahpuslara ait savunma notlarına, yazı çalışmalarına, kitaplara, defterlere el konulduğu öğrenildi.

ÇHD Ankara Şube Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Komisyonu tarafından Ankara Sincan Kadın Cezaevi'ne gerçekleştirilen ziyaret sonrası hazırlanan rapor 2 Aralık 2020 tarihinde kamuoyuna açıklandı. Rapora göre Sincan Kadın Cezaevi'nde mahpusların kapalı görüş hakkının ayda iki kere ile sınırlandığı, sosyal ve kültürel haklarının kısıtlandığı, kantinde satılan ürünlerin kalitesiz ama piyasa fiyatlarından daha yüksek fiyatlı oldu-

ğu, mahpuslara talep ettikleri gazetelerin verilmemesi, dışarıdan gönderilen kargoların mahpuslara gecikmeli verildiği, yemeklerin kalitesiz ve az olduğu, kaloriferlerin yeterince çalışmadığı, koşullarda ortak kullanım alanlarındaki prizlerin çalışmadığı öğrenildi.

4 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Rize Kalkandere L Tipi Cezaevi'nde tutulduğu tek kişilik odada yapılan arama sonrasında Serhat Karsu isimli mahpusa ait kişisel eşyalara (kitap, defter, masa, televizyon ve radyo) infaz koruma memurları tarafından el konulduğu ve bu duruma itiraz eden Serhat Karsu'nun fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi.

4 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antalya L Tipi Cezaevi'nde mahpusların yazdığı mektupların gönderilmediği ve mahpuslara gelen mektupların kendilerine verilmediği öğrenildi.

5 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Eskişehir H Tipi Cezaevi'nde PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona ermesi talebiyle başlayan açlık grevine katılan mahpusların kaldığı odalarda günde üç kez arama yapıldığı, arama sırasında mahpuslara ait eşyaların dağıtıldığı, kitap ve kalemlere el konulduğu öğrenildi.

7 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Kadın Cezaevi'nde gönderilen mektupların mahpuslara geç verildiği öğrenildi.

15 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona erdirilmesi talebiyle başlayan açlık grevi ile birlikte yapılan koşu aramalarının sonrasında mahpuslara ait radyo ve televizyonlara el konulduğu ve mahpuslara gazete verilmediği öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde mahpusların sosyal, sportif ve kültürel haklarının kısıtlandığı, hakkında toplatma kararı olmamasına rağmen kimi gazetelerin ve dışarıdan gönderilen Kürtçe kitapların mahpuslara verilmediği, yemeklerin az ve kalitesiz olduğu öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Elazığ T Tipi Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeklerin az ve kalitesiz olduğu, sosyal, sportif ve kültürel hakların kısıtlandığı öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Elazığ E Tipi Cezaevi'nde mahpuslara verilen yemeklerin az ve kalitesiz olduğu, hafta 2 gün 3'er saat sıcak su verildiği, sosyal, sportif ve kültüre haklarının kısıtlandığı öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Elazığ Kadın Cezaevi'nde siyasi mahpusların havalandırmaya çıktığı sürenin kısıtlandığı, mahpuslara verilen yemeklerin az ve kalitesiz olduğu, sosyal, sportif ve kültüre haklarının kısıtlandığı öğrenildi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde bir mahpusa iki ayda bir sadece bir kitap verildiği, hakkında yasaklama veya toplatma kararı olmasına rağmen istedikleri dergilerin verilmediği, mahpusların sosyal, sportif ve kültüre haklarının kısıtlandığı öğrenildi.

20 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van T Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'nde koşullarda yapılan aramalar sonrasında mahpusların yazı, mektup ve defterlerine el konulduğu öğrenildi.

24 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İmralı Cezaevi'nde tutulan PKK lideri Abdullah Öcalan'a HDP Antalya Milletvekili Kemal Bülbül tarafından gönderilen, Türk Tarih Kurumu'na ait "Tarihte Türkler ve Kürtler Sempozyumu" başlıklı kitapların cezaevi yönetimi tarafından "kabul edilmedi" denilerek geri gönderildiği öğrenildi.

31 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kayseri Bünyan T Tipi Cezaevi'nde mahpusların sosyal, kültürel ve sportif haklarının kısıtlandığı, toplatma kararı olmamasına rağmen Yeni Yaşam ve Evrensel gazetelerinin mahpuslara verilmediği öğrenildi.

3.5. AÇLIK GREVLERİ ve ÖLÜM ORUCU

ÇHD Üyesi Avukatlar

4 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, aralarında ÇHD Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı'nın da olduğu ÇHD üyesi 8 avukatın tutuldukları cezaevlerinde açlık grevine başladığı öğrenildi. Açlık grevinin, ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Grup Yorum üyeleri İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'in taleplerinin kabul edilmesi, adil yargılama yapılması, adil olmayan yargılamaların sonuçlarının ortadan kaldırılması talebiyle yapıldığı bildirildi. Açlık grevinde olan avukatlar: Selçuk Kozağaçlı, Aycan Çiçek, Aytaç Ünsal, Barkın Timtik, Ebru Timtik, Engin Gököğlü, Ayşegül Çağatay ve Oya Aslan.

10 Mart 2020 tarihinde 8 avuktan 4'ünün (Ebru Timtik, Barkın Timtik, Aytaç Ünsal ve Oya Aslan) süresiz ve dönüşümsüz açlık grevine başladığı, 4 avukatın (Aycan Çiçek, Engin Gököğlü, Selçuk Kozağaçlı, Ayşegül Çağatay) ise açlık grevi eylemine ara verdiği öğrenildi.

Avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın 5 Nisan 2020 tarihi itibarıyla eylemlerini ölüm orucuna çevirdikleri öğrenildi.

İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, 27 Temmuz 2020 tarihinde adil yargılanma talebiyle ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik (Silivri 9 Nolu Cezaevi, 208 gündür) ve Aytaç Ünsal'ın (Burhaniye T Tipi Cezaevi, 177 gündür) başvurusunu kabul ederek sağlık durumlarının cezaevinde kalmaya uygun olup olmadığının tespiti için iki avukatın Adli Tıp Kurumu'na sevkine karar verdi. Karar üzerine Aytaç Ünsal Burhaniye T Tipi Cezaevi'nden İstanbul Silivri Cezaevi'ne getirilmişti. Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal 29 Temmuz 2020 tarihinde Adli Tıp Kurumu'na sevk edildi. 2 avukatın aynı gün içinde ATK'deki muayenelerinin ardından tekrar Silivri Cezaevi'ne götürüldüğü öğrenildi. 30 Temmuz 2020 tarihinde mahkeme Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan tahliye taleplerini reddetti ve hükmen tutukluluk hallerinin devamına karar verdi.

30 Temmuz 2020 tarihinde, Ebru Timtik'in Dr. Sadi Konuk Hastanesi'ne ve Aytaç Ünsal'ın ise Kanuni Sultan Süleyman Eğitim Araştırma Hastanesine kaldırıldığı öğrenildi.

1 Ağustos 2020 tarihinde Aytaç Ünsal'ın yanında annesinin refakatçi kalmasına ilişkin talep kabul edildi. Teyzesinin Ebru Timtik'in yanında kalmasına ilişkin talep ise ilk önce reddedildi, daha sonra yapılan itiraz üzerine kabul edildi. Refakatçilerin Covid-19 testi yapıldıktan sonra Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın yanına gidecekleri bildirildi.

2 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Aytaç Ünsal'ın ve Ebru Timtik'in tutulduğu odaların ışığının gece boyunca açık tutulduğu ve buna bağlı olarak Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın uyuma güçlüğü çektiği öğrenildi.

Halkın Hukuk Bürosu 3 Ağustos 2020 tarihinde Ebru Timtik'e cezaevi idaresine ve hastane yönetimine dilekçe yazması için kâğıt ve kalem verilmediğini açıkladı.

Avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'a ilişkin Anayasa Mahkemesi'ne yapılan tahliye talepli tedbir başvurusunun 14 Ağustos 2020 tarihinde reddedildiği öğrenildi.

Silivri 9 Nolu Cezaevi'nde 3 Şubat 2020 tarihinde adil yargılanma talebiyle açlık grevine başlayan ve daha sonra eylemini ölüm orucuna çeviren avukat Ebru Timtik, 27 Ağustos 2020 tarihinde eyleminin 238. gününde, tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.

Adil yargılanma talebiyle 212 gündür Burhaniye T Tipi Cezaevi'nde ölüm orucunda olan avukat Aytaç Ünsal için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yapılan tedbir talepli başvurusunun reddedildiği 2 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

Adil yargılanma talebiyle 213 gündür ölüm orucunda olan avukat Aytaç Ünsal, 3 Eylül 2020 tarihinde Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nin infazının iyileşinceye kadar durdurulması yönündeki kararıyla tutulduğu hastaneden tahliye edildi. 4 Eylül 2020 tarihinde bir açıklama yapan Aytaç Ünsal ölüm orucu eylemine son verdiğini duyurdu.

Şerif Mesutoğlu

Mardin'in Derik ilçesinin Kaymakamı Muhammed Safitürk'ün öldürülmesi ile ilgili açılan davada ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılan ve Siverek T Tipi Cezaevi'nde tutulan Şerif

Mesutoğlu isimli mahpusun adil yargılanma talebiyle 229 gündür devam eden açlık grevini 12 Şubat 2020 tarihinde sonlandırdığı öğrenildi.

İda Koçak

Ankara Sincan 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan İda Koçak isimli bir trans kadın mahpusun 11 Şubat 2020 tarihinde kendisine vegan yemek verilmesi talebiyle açlık grevine başladığı öğrenildi. İda Koçak'ın açlık grevine taleplerinin cezaevi yönetimi tarafından kabul edilmesi üzerine 23 Şubat 2020 tarihinde son verdiği bildirildi.

Bayram Sevgin

Kayseri Bünyan Cezaevi'nde tutulan Bayram Sevgin isimli mahpusun cezaevinde maruz kaldığı işkence ve kötü muameleyle karşı 21 Şubat 2020 tarihinden beri ölüm orucunda olduğu öğrenildi.

Metin Aktin

Trabzon Beşikdüzü T Tipi Cezaevi'nde iki aydır tek kişilik hücrede tutulan Metin Aktin isimli bir mahpusun 13 Şubat 2020 tarihinde beri açlık grevinde olduğu öğrenildi.

Mustafa Koçak

Adil yargılanma talebiyle 3 Temmuz 2019 tarihinde başladığı açlık grevini 30 Eylül 2019 tarihinde ölüm orucuna çeviren Mustafa Koçak, eyleminin 254. günü olan 12 Mart 2020 tarihinde tutulduğu İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nden istek ve iradesi dışında zorla alınarak Aliğa Ceza İnfaz Kurumları Kampus Devlet Hastanesi Dahiliye Servisi'ne götürüldü.

Halkın Hukuk Bürosu müvekkillerinin ilk önce yerde sürüklendiği ve daha sonra fiziksel şiddet kullanılarak sandalyeye bağlanıp hastaneye götürüldüğünü açıkladı. Mustafa Koçak'a götürüldüğü kampus hastanesinde heyet kurulu kararına dayanarak zorla tıbbi müdahalede bulunduğu ve serum takıldığı bildirildi.

Cezaevine giden avukatlarının ve ailesinin Mustafa Koçak ile görüşmesine izin verilmedi. İzmir Tabip Odası tarafından süreci takip etmekle 2 hekim görevlendirilmiş olmasına rağmen Mustafa Koçak'ın bağımsız ve tarafsız bir hekime erişim hakkı İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından engellendi.

Mustafa Koçak, 16 Mart 2020 tarihinde hastaneden çıkartılarak İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevi'ne götürüldü.

Halkın Hukuk Bürosu, 17 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile müvekkilleri Mustafa Koçak'ın Koçak'ın tutulduğu hastanede zorla tıbbi müdahale sırasında işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kaldığını duyurdu. Avukat Ezgi Çakır basında yr alan açıklamasında Mustafa Koçak'ın maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele hakkında şunları belirtti: "Mustafa Koçak hücrelerinden zorla sandalyeye bağlanarak, sürüklenerek Şakran Hapishanesi kampus hastanesine götürüldü. Perşembe günü (12 Mart 2020) öğleden sonra 16.30 gibi götürüldüğünü biliyoruz. Corona virüs ve bağışıklık sisteminin zayıf olduğu gerekçesiyle müvekkilimizle görüşmemiz engellendi (...) Daha sonra biz kendisinin Kırıklar 1 Nolu F Tipi Hapishanesi'ne getirildiğini öğrendik. Bugün (17 Mart 2020) kendisi ile görüşme fırsatım oldu. Kampüs hastanesinin başhekimisi, dahiliye uzmanı doktor olmak üzere üç doktorun kendisine 5 gün boyunca işkence altında zorla müdahale ettiklerini, bilincinin açık olduğunu, zorla müdahaleyi kabul etmediğini beyan ettiğini anlattı. Bana kollarını gösterdi; kolları omuzdan bileğe kadar mosmor durumda. Dişleri ile serumları çektiğini, bu sebeple kafasının da kelepçelendiğini; kollarına 8 kelepçe, ayaklarına 8 kelepçe takıldığını; ağzına bir şey sokularak bağırmasının engellendiğini; kafasını ve vücudunu halatlarla bağladıklarını; 'seni sakatlayıp bırakacağım' dediklerini söyledi. Çok sayıda sivil polisin, Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) memurlarının, doktorların, hapishane savcısının, T-2 hapishane müdürünün odada olduğunu tüm bunlara şahitlik ettiğini, ara ara katıldığını beyan etti (...) Beş gün boyunca tuvalete dahi gitmesine izin verilmeden, altına yapmasına sebep olduklarını ve temizlediklerini belirtti. Taciz edildiğini, devamlı küfürlerle, hakaretlerle tacize uğradığını, kimi zaman 10 saat boyunca kolundaki serumu çıkartmaya çalıştığını, kolundaki serumu çıkarmaya çalıştığında bacağına serum vurulduğunu ve yine bacaklarının damarlarının patlak olduğunu bize aktardı."

17 Mart 2020 tarihinde Kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevi yönetiminin Mustafa Koçak'a getirilen kıyafetleri PTT Kargo aracılığıyla gönderilmedikleri gerekçesiyle kabul etmediği, buna karşılık PTT Kargo'nun ise Covid-19 salgını gerekçesiyle kargo

almadığı öğrenildi. Ayrıca İzmir Barosu İşkenceyi Önleme Grubu tarafından görevlendirilen 2 avukatın Mustafa Koçak ile görüşmesinin, cezaevi yönetimi tarafından Corona virüs gerekçesiyle engellendiği öğrenildi.

Halkın Hukuk Bürosu, 19 Mart 2020 tarihinde Mustafa Koçak'ın maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele ile ilgili olarak cezaevi müdürü, görevli gardiyanlar, hastane başhekimisi ve doktorlar hakkında 'işkence, görevi ihmal, suçu bildirme ve suç delillerini gizleme, yok etme' iddialarıyla suç duyurusunda bulunuldu.

Mustafa Koçak, eyleminin 297. gününde (24 Nisan 2020) tutulduğu İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde yaşamını yitirdi.

Can Laçın

Manisa Akhisar T Tipi Cezaevi'nde tutulan Can Laçın isimli bir mahpusun maruz kaldığı fiziksel ve psikolojik baskının ve şiddetin sona ermesi talebiyle 14 Mart 2020 tarihi itibarıyla 45 gündür ölüm orucunda olduğu öğrenildi. Basından yer alan haberlerde, 2014 yılında Manisa E Tipi Cezaevi'nde B. Ö. ve S. D. isimli 2 infaz koruma memurunun fiziksel şiddetine maruz kalan ve konuyla ilgili suç duyurusunda bulunan Can Laçın'ın daha sonra Manisa T Tipi ve Akhisar T Tipi cezaevlerine sevk edildiği fakat B. Ö. isimli infaz koruma memuru da bu cezaevlerine tayin edildiği için Can Laçın'ın bu cezaevlerinde de söz konusu bu infaz koruma memurunun fiziksel ve psikolojik baskına ve şiddetine maruz kaldığı belirtilmektedir.

Giresun Espiye L Tipi Cezaevi'nde Tutulan 3 Mahpus

Giresun Espiye L Tipi Cezaevi'nde 3 mahpusun el konulan ilaçlarının geri verilmesi ve doktora sevk edilmeleri talebiyle 18 Mart 2020 tarihinden itibaren dönüşümlü açlık grevine başladığı öğrenildi.

Özgür Kaya ve Didem Akman

Halkın Hukuk Bürosu 15 Nisan 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile müvekkilleri Özgür Kaya ve Didem Akman'ın adil yargılanma ve ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek, Mustafa Koçak ile avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın taleplerinin kabul edilmesi talebiyle 54 gündür ölüm orucunda olduklarını duyurdu.

25 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, adil yargılanma talebiyle ölüm orucunda

olan Didem Akman (İzmir Şakran Kadın Cezaevi) ve Özgür Karakaya'nın (İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Cezaevi) rızaları dışında cezaevi kampüsü içinde bulunan hastaneye kaldırıldığı öğrenildi.

Açlık grevinde olan 2 mahpus ile görüşmek üzere 26 Haziran 2020 tarihinde İzmir Şakran Cezaevi'ne giden avukatlara Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

Halkın Hukuk Bürosu, 27 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile götürüldüğü kampüs hastanesinde Didem Akman'dan iradesi dışında zorla kan örneği alındığını duyurdu.

ÇHD İzmir Şubesi, 27 Haziran 2020 tarihinde Didem Akman ve Özgür Karakaya'nın hastaneden tutuldukları cezaevlerine geri götürüldüklerini açıkladı.

Didem Akman ile Özgür Karakaya'nın 2 Eylül 2020 tarihinde Yeşilyurt Devlet Hastanesi'ne kaldırıldıkları öğrenildi.

4 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Aytaç Ünsal'ın tahliye edilmesi üzerine Özgür Karakaya'nın eylemine ara verdiği öğrenildi.

Didem Akman'ın havalandırma saatinin arttırılması ve ailesi ile aynı anda görüş yapabileceğine dair Yargıtay kararının uygulanacağı yönünde hapisane idaresi tarafından verilen taahhüt ve demokratik kitle örgütlerinin taleplerinin takipçisi olacağına ilişkin beyanı üzerine 11 Eylül 2020 tarihinde eylemine ara verdiği öğrenildi. TİHV, İHD, ÇHD, ÖHD, İmece-Der ve İzmir Tabip Odası Didem Akman'ın taleplerine ilişkin bir dilekçeyi 11 Eylül 2020 tarihinde İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na iletmişti.

İmdat Bingöl

18 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Trabzon Beşikdüzü T Tipi Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutulan İmdat Bingöl isimli mahpusun koğuşa geçme talebiyle 1 aydır açlık grevinde olduğu öğrenildi.

Kırıkkale F Tipi Cezaevi'nde Tutulan 15 Mahpus

4 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırıkkale F Tipi Cezaevi'nde tutulan 15 mahpusun 323 gündür ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek'e destek olmak için 3 günlük açlık grevine başladığı öğrenildi.

**Yılmaz Uçar, Şiyar Fırat, Mustafa Akan,
Önder Korkmaz, Resul Ertaş, Davut Alagöz,
Murat Aşkan**

6 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Konya Seydişehir T Tipi Cezaevi'nde tutulan 8 mahpusun (Cuma Dayan, Yılmaz Uçar, Şiyar Fırat, Mustafa Akan, Önder Korkmaz, Resul Ertaş, Davut Alagöz, Murat Aşkan) maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladıkları öğrenildi. Cezaevi idaresinin mahpusların taleplerinin kabul edilmediğinin ve hücreye konulan mahpusların koşullarına geri getirileceğinin belirtmesi üzerine 12 Mayıs 2020 tarihinde son verdikleri basında yer alan haberlerden bildirildi.

Kırşehir E Tipi Cezaevi'nde Tutulan 13 Mahpus

4 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kırşehir E Tipi Cezaevi'nde 8 mahpusun maruz kaldıkları hak ihlallerinin, işkence ve diğer kötü muamelenin son bulması talebiyle süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladığı öğrenildi. Açlık grevinde olan mahpuslar: Ç. Y. (19 Mayıs 2020 tarihinde itibaren), C. Y ve M. D. (22 Mayıs 2020 tarihinde itibaren), E. K. (25 Mayıs 2020 tarihinde itibaren), M. Y., F. G. ve M. K. (28 Mayıs 2020 tarihinde itibaren).

Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde tutulan Mahpuslar

23 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde mahpusların maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle 2 günlük açlık grevine başladığı öğrenildi.

Elif Deniz, Ronahi Sırdaş ve Melek Evren

25 Haziran 2020 tarihinde Mardin E Tipi Cezaevi'nde tutulan 3 mahpusun (Elif Deniz, Ronahi Sırdaş ve Melek Evren) maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona erdirilmesi talebiyle süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladıkları öğrenildi.

28 Haziran 2020 tarihinde cezaevi yönetiminin hak ihlallerinin sona ereceğini belirtmesi üzerine açlık grevine 28 Haziran 2020 tarihinde son verdikleri öğrenildi.

**Serhat Bulut, Emrullah Oruc, İlyas Doğan,
Cahfer Sabır ve Kasım Karataş**

25 Haziran 2020 tarihinde Urfa Hilvan 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde 5 mahpusun (Serhat Bulut,

Emrullah Oruc, İlyas Doğan, Cahfer Sabır ve Kasım Karataş) maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona erdirilmesi talebiyle süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladıkları öğrenildi.

İlyas Yeşilçayır, Ahmet Sabaç, Emrullah Oruç, Serhat Bulut ve Bahtiyar, Hidayet Düger, Hıdır Demirtaş, Erkan Bayram, Mehmet Tahir Özcan ve Reber Varhan

Urfa T Tipi Cezaevi'nde maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle 5 mahpus (İlyas Yeşilçayır, Ahmet Sabaç, Emrullah Oruç, Serhat Bulut ve Bahtiyar) tarafından 24 Haziran 2020 tarihinde başlatılan açlık grevine 4 Temmuz 2020 tarihinde 5 mahpusun (Hidayet Düger, Hıdır Demirtaş, Erkan Bayram, Mehmet Tahir Özcan ve Reber Varhan) daha katıldığı öğrenildi.

Açlık grevinin 7 Temmuz 2020 tarihinde cezaevi yönetiminin talepleri kabul etmesi üzerine sona erdirildiği öğrenildi.

**Mehmet Faruk Engin, Baver Başar, Akar İkbal
ve İbrahim Halil Karataş**

8 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan 3 mahpusun (Mehmet Faruk Engin, Baver Başar, Akar İkbal ve İbrahim Halil Karataş) sağlık haklarına yönelik engellemelerin sona erdirilmesi talebiyle 6 Temmuz 2020 tarihinde süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladıkları öğrenildi.

11 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden 4 mahpusun taleplerinin cezaevi yönetimi tarafından kabul edilmesi üzerine eylemlerini sonlandırdıkları öğrenildi.

**Bışar Bilen, Mehmet Fatih Bingöl, Ümit Temur,
Bahattin Çelebi ve İhsan Taşdelen**

20 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Aksaray T Tipi Cezaevi'nde tutulan 3 mahpusun (Bışar Bilen, Mehmet Fatih Bingöl ve Ümit Temur) maruz kaldıkları askeri nizamda ayakta sayım dayatmasının sona ermesi talebiyle süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladıkları öğrenildi.

25 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, çlık grevine 2 mahpusun (Bahattin Çelebi ve İhsan Taşdelen) daha katıldığı katıldığı öğrenildi.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde Tutulan Mahpuslar

3 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'ne sevk edilen ve havalandırmasının üstü tel örgüyle kaplı hücrelere konulan 6 mahpusun başka hücrelere geçme talebiyle 15 gündür açlık grevinde olduğu öğrenildi.

15 Ağustos 2020 tarihinde asında yer alan haberlerden, açlık grevinin mahpusların taleplerinin kabul edilmesi üzerine sona erdirildiği öğrenildi.

Cüneyt Gül

7 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Isparta E Tipi Kapalı Cezaevi'nde ayakta sayım dayatmasını kabul etmediği için gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kalan ve hakkında disiplin soruşturması açılarak tek kişilik hücrede tutulan mahpus Cüneyt Gül'ün, maruz hak ihlallerini protesto etmek için 6 Ağustos 2020 tarihinde açlık grevine başladığı öğrenildi.

11 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Cüneyt Gül'ün eylemini sonlandırdığı öğrenildi. Basında yer alan haberlerde müvekkili ile görüşmek için cezaevine giden avukat Özgür Yakut'un cezaevi idaresi tarafından "Dışarıya bilgi veriyorsunuz" denilerek engellendiği belirtildi.

Ekrem Polat

12 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Manisa Akhisar T Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan Ekim Polat isimli mahpusun, tutulduğu tek kişilik koğuşun karşısındaki koğuşta tutulan mahpus ile gardiyanlar tarafından tehdit edildiği için koğuş değişikliği talebiyle 4 Eylül 2020 tarihinde açlık grevine başladığı öğrenildi.

Van 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde Tutulan Mahpuslar

15 Eylül 2020 tarihinde basında Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutulan mahpusların, siyasi mahpuslara yönelik hak ihlallerinin ve tecridin son bulması, havalandırma alanları üzerindeki tel örgülerin kaldırılması, açık ve kapalı görüşlerde keyfi üst aramalarının son bulması, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan mahpusların havalandırma sürelerinin artırılması, OHAL döneminde el konan mahpuslara ait radyoların geri verilmesi talepleriyle 12 Eylül 2020 tarihinde dönüşümlü açlık grevine başladıkları öğrenildi.

14 Eylül 2020 tarihinden beri maruz kalınan hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle 10'ar kişilik grupların 10'ar gün süreyle sürdürdüğü dönüşümlü açlık grevinin mahpusların taleplerinin bir kısmının kabul edilmesi üzerine sona erdirildiği öğrenildi.

Edirne 2 Nolu F Tipi Cezaevinde Tutulan Mahpuslar

21 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Edirne F Tipi Cezaevi'nde mahpusların cezaevi idaresinin hak ihlallerinin son bulması, kitap sınırlaması vb. uygulamaların kaldırılması talepleriyle 21 Eylül 2020 tarihinde açlık grevine başladıkları öğrenildi.

Osman Çeken

24 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İzmir Menemen T Tipi Cezaevi'nde tutulan daha önce katıldığı bir ölüm orucu nedeniyle Wernicke Korsakoff hastası olduğu bildirilen Osman Çeken isimli mahpusun 4 Temmuz 2020 tarihinden beri 'adil yargılanma' talebiyle açlık grevinde olduğu öğrenildi. Haberde ayrıca Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi tarafından Osman Çeken'e dair "hapishane şartlarında yaşamını sürdüremez, bakım ve gözetim hastasıdır" şeklinde bir rapor düzenlendiği belirtilmektedir.

Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde Tutulan Mahpuslar

3 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde mahpusların maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi için 2 günlük açlık grevine başladığı öğrenildi.

Serhat Yıldırım, Faruk Dursun, Osman Işıklı

5 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Maraş 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan Serhat Yıldırım, Faruk Dursun, Osman Işıklı isimli mahpusların 12 Ekim 2020 tarihinden, Veysi Altan isimli mahpusun ise 28 Ekim 2020 tarihinden bu yana, maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle süresiz ve dönüşümsüz açlık grevinde oldukları öğrenildi.

Mehmet Can, İmam Buzi ve Ömer Hayat

5 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Konya Ereğli T Tipi Cezaevi'nde tek kişilik odada tutulan 3 mahpusun (Mehmet Can, İmam Buzi ve Ömer Hayat) koğuşa geçme talebiyle 27

Ekim 2020 tarihinden beri açlık grevinde olduğu öğrenildi. Reşit Kodax isimli bir mahpusun ise aynı taleple 30 Ekim 2020 tarihinden beri açlık grevinde olduğu bildirildi.

Malatya Akçadağ T Tipi Cezaevi'nde Tutulan Mahpuslar

27 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Malatya Akçadağ T Tipi Cezaevi'ne istekleri ve iradeleri dışında sevk edilen 16 mahpusun sevk sırasında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalmaları nedeniyle 10 gündür açlık grevinde olduğu öğrenildi.

Abdullah Öcalan Üzerindeki Tecridin Sona Erdirilmesi Talebiyle Türkiye Genelindeki Cezaevlerinde Başlayan Açlık Grevi

PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin ve maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle farklı cezaevlerinde tutulan PKK davalarından yargılanan veya hükümlü mahpusların gruplar halinde 26 Kasım 2020 tarihinde süresiz dönüşümlü açlık grevine başladığı öğrenildi.

4. ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

2020 yılında siyasi parti üye ve yöneticilerine, seçilmiş milletvekilleri ve belediye başkanlarına, sendika ve meslek örgütü üye ve yöneticilerine yönelik gözaltı, tutuklama, soruşturma ve yargılamalar, insan hakları ihlallerine ilişkin verilerin oldukça büyük bir kısmına tekabül etmektedir. Ayrıca siyasi parti, dernek, sendika binalarına yapılan baskınlar ve saldırılar da örgütlenme özgürlüğünün ağır şekilde ihlalini belgelemektedir. 2020 yılında Elazığ, Van ve İzmir’de meydana gelen depremlerden zarar görenlerle dayanışmak için başlatılan çalışmaların yanı sıra Covid-19 salgını nedeniyle başlatılan yardım kampanyaları da pek çok kez engellenmiş, hatta belediyelere ait bağış hesapları bloke edilmiştir. İçişleri Bakanlığı 30 Mart 2020 tarihinde yayınladığı bir genelge ile “izin almadan” yapılan yardım kampanyaları hakkında soruşturma başlatacağını duyurmuştu. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun 31 Mart 2020 tarihinde katıldığı bir televizyon programında sarf ettiği “Devlet, vali izin vermeden banka numaraları açıklayıp ‘Ben yardım topluyorum’ dersiniz bu, başka devlet, yeni hükümet oluşturmak istiyorsunuz demektir” şeklindeki sözleri, Türkiye’de örgütlenme özgürlüğünün yardımlaşmak amacıyla bile kullanılmadığının göstergesiydi.

2020 yılı, örgütlenme özgürlüğünü ciddi bir şekilde kısıtlayacak, sivil toplumun üzerinde var olan baskı ve kontrolü daha da ağırlaştıracak yeni yasal düzenlemelerin yapıldığı bir yıl oldu.

İçişleri Bakanlığı, 2018 yılında ‘Dernekler Yönetmeliği’nin 83. maddesine bir fıkra ekleyerek derneklere her yeni üye kabulünü ve dernek üyeliğinden her çıkarılmayı ya da istifayı 30 gün içinde DERBİS sistemine bildirme yükümlülüğü getirmişti. Örgütlenme özgürlüğü açısından kaygı verici bir gelişme olan bu bildirim yükümlülüğü sivil toplumda ciddi itiraz ve eleştirilere yol açmıştı. Ancak tüm bu itiraz ve eleştirilere karşın 25 Mart 2020 tarihinde kabul edilen 7226 sayılı Kanun ile 5253 Sayılı Dernekler Kanunu’nun 23. Maddesinde yapılan değişiklikle tüm üyelik işlemlerinin İçişleri Bakanlığı’na bildirilmesi yükümlülüğü yasa hükmü haline getirildi. Yönetmelik ve kanunda yapılan bu değişiklikler öncesinde bildirim yükümlülüğü sadece derneklerin yönetim, denetim ve diğer organlarına seçilen üyelerin bildirilmesiyle sınırlıydı. Söz konusu değişiklikler, bir yandan dernekler üzerinde İçişleri Bakanlığı’nun kontrolünü arttırırken diğer yandan yurttaşların Anayasa ile güvence altına alınan ve hiçbir şekilde açıklamaya zorlanamayacakları düşünce ve kanaatlerinin bir anlamda ifadesi olan dernek üyeliklerinin bildirim yoluyla açıklanmaya zorlanmaları anlamına gelmektedir. Bu durum Anayasa’da ve ilgili uluslararası belgelerde açıkça ifade edilen derneklerin ve üyelerinin mahremiyetinin korunması hakkına da açıkça aykırıdır. Kısacası getirilen bildirim zorunluluğu derneklere yönelik diğer baskılar ile birlikte düşünüldüğünde yurttaşların sivil toplum faaliyetlerinden çekilmelerine dolayısıyla da derneklerin üye sayılarında ciddi düşüşler yol açabilecektir. Ayrıca söz edilen kanunla Dernekler Kanunu’nun 32. Maddesinde yapılan bir değişiklikle bildirimde bulunma yükümlüğünü yerine getirmeyen dernek yöneticilerine 500 Türk Lirası idari para cezası verilmesi de hükme bağlandı. Ancak bildirimde bulunulmaması durumunda ödenecek idari para cezası bildirim başına mı yoksa bildirilmeyen her üye başına mı uygulanacağı ne kanunda ne de yönetmelikte açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle de uygulamada her bir üye için idari para cezasının önü açılmıştır. Bu, derneklerin genel olarak mali yapılarının mevcut zayıflığı, kamu desteğine ve diğer fonlara ulaşmalarının önündeki engel ve kısıtlamalar ile birlikte düşünüldüğünde son derece ağır bir cezadır. Çok sayıda üyeye sahip olan birçok derneğin cezaları ödeyememesi nedeniyle kapanması sonucuna yol açabilecektir.

Bunlar yetmezmiş gibi yılın son günlerinde sivil toplumun ve muhalefet partilerinin tüm itirazlarına rağmen TBMM’de kabul edilen ve 31 Aralık 2020 tarihinde yürürlüğe giren 7262 Sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun ile sivil topluma yönelik kontrol ve baskı yeni bir boyut kazanmıştır.

Söz konusu kanunun her ne kadar “BM Güvenlik Konseyi’nin kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine yönelik yaptırım kararlarının uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlediği” iddia edilse de bu konu kanunun sadece ilk altı maddesinde ele alınmaktadır. Diğer maddeler 5393 sayılı Dernekler Kanunu ve 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu ile Türk Ticaret Kanunu ve mal varlığının dondurulmasına dair düzenlemelere ilişkindir. Kanun uluslararası antlaşmaların yanı sıra 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun, dolayısıyla da 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu (TMK) kapsamında terör suçu olarak kabul edilen fiilleri de kapsamaktadır. Sözü edilen bu kanunlar uyarınca hakkında kovuşturma başlatılan genel kurul dışındaki organlarda görev yapan üyeler nedeniyle bir derneğin yönetimi İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırabilecektir. Kanun, ayrıca Cumhurbaşkanı’na dernek veya vakıfların mal varlığını dondurma yetkisi vermektedir. Yanı sıra kanun İçişleri Bakanlığı’na, Maliye ve Hazine Bakanlığı’nın oluşturduğu komisyonca görevlendirilen denetçilerin yanı sıra bakanın gerekli gördüğünde denetim görevi vereceği kamu görevlilerince de her an denetleme yapma yetkisi vermektedir. Yine bu kanun ile farklı alanlarda faaliyet gösteren vakıf ve derneklerin yardım toplama ve dayanışma faaliyetleri de tümüyle siyasal iktidarın izni ve kontrolü altına alınacaktır. Kısacası söz konusu kanununla zaten baskı ve yargısal taciz kıskacında sıkışmış bulunan sivil toplumun tümüyle susturulmaya çalışıldığı açıktır.

3713 Sayılı TMK sadece yukarıda değinilen yeni çıkarılan kanun dolayımı ile değil doğrudan örgütlenme özgürlüğünü kullanılmaz hale getiren düzenlemelerin başında gelmektedir. TMK’nın çeşitli maddeleri uyarınca haklarında açılan soruşturmalar ve hükmedilen yargı kararları sonucu seçilmiş yerel yöneticiler, siyasal parti, sendika, dernek veya vakıfların üye ve yöneticileri örgütlenme özgürlüklerini kullanamamaktadırlar. Sadece 2019 yılında Cumhuriyet Başsavcılıkları 3713 Sayılı TMK’ye muhalefet ettikleri gerekçesiyle 39.833 kişi hakkında soruşturma başlatmış, bunlardan 12.417’si hakkında kamu davası açılmasına karar vermiştir⁹. 1.495’i çocuk, 184’ü yabancı uyruklu olmak üzere toplam 15.786 kişi hakkında ise dava açılmıştır.¹⁰

2020 yılında tespitlerimize göre 2020 yılında 3 milletvekilinin vekillikleri, haklarındaki kesinleşmiş mahkeme kararlarına dayanarak düşürüldü ve söz konusu 3 milletvekili tutuklandı. 1 milletvekili saldırıya uğradı. Önceki dönemlerde milletvekilliği yapmış 6 siyasetçi gözaltına alındı, 1’i tutuklandı, 3’ü adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

41’i belediye eş başkanı, 2’si seçilmiş ancak KHK’lı oldukları için mazbataları verilmemiş belediye eş başkanı, 2’si belediye başkan yardımcısı, 54’ü belediye meclisi üyesi, 2’si il genel meclisi üyesi, 7’si muhtar olmak üzere yerel yönetimlere seçilmiş 108 kişi gözaltına alındı. Ayrıca belediyelerde çalışan 11 kişi de bu soruşturmalarda gözaltına alındı. 12’si belediye eş başkanı, 13’ü belediye meclisi üyesi ve 1’i muhtar olmak üzere 26 kişi tutuklandı; 32 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

2020 yılında siyasi partilerin üye ve yöneticisi olan en az 513 kişi gözaltına alındı, 141 kişi tutuklanırken 144 kişi adli kontrol, 3 kişi ev hapsi ve 1 kişi yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldı.

2020 yılında dernek, vakıf, sendika ve meslek örgütleri ile çeşitli platformlar ve inisiyatiflerin üye ve yöneticisi olan en az 299 kişi gözaltına alındı, 90 kişi tutuklanırken 127 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

9 Adalet İstatistikleri 2019, s. 63, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf.

10 Adalet İstatistikleri 2019, s. 99, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf.

İnsan hakları savunucusu 25 kişi gözaltına alındı.

2020 yılında yukarıda belirtilenler dışında ‘örgüte yardım ve yataklık etmek’, ‘örgüt propagandası yapmak’ ve ‘örgüt üyesi olmak’ gibi gerekçeler ile en az 1.865 kişi gözaltına alındı, 211 kişi tutuklandı. 231 kişi adli kontrol şartıyla, 23 kişi ise ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.

2020 yılında 11 eski milletvekili hakkında önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi, 1 eski milletvekili hakkında soruşturma açıldı. 8 milletvekili hakkında açılmış davaların görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi. 2 milletvekili toplam 16 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldı, 1 milletvekilinin ise Milli Savunma Bakanı’na 15 bin TL tazminat ödemesine hükmedildi. Milletvekili seçildikleri halde bu kişilerin haklarındaki yargılamaların durdurulmaması Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 83. maddesinde ifade edilen yasama dokunulmazlığının ihlali anlamına gelmektedir.

Dokunulmazlığın kaldırılması talebiyle 2020 yılı içinde AKP’den 3, CHP’den 17, DBP’den 1, HDP’den 56, İYİ Parti’den 8, MHP’den 2 ve bağımsız 4 milletvekili olmak üzere toplam 91 milletvekili hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle 355 fezleke hazırlandı.

Siyasi partilerin üye ve yöneticisi olan 330 kişi hakkında açılan 47 davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi. Sonuçlanan davalarda 28 kişi beraat ederken 22 kişi toplam 115 yıl 1 ay 4 gün hapis, 212.000 Türk Lirası para cezası ile cezalandırıldı. Ayrıca en az 23 kişi hakkında soruşturma başlatıldı.

2020 yılında 17 hak savunucusu hakkında açılmış 7 davada, 8 kişi beraat ederken 7 kişi toplam 24 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldı.

2020 yılında sendika, dernek, vakıf, meslek örgütü, inisiyatif ve platformların üye ve yöneticisi olan en az 76 kişi hakkında açılmış davaların görülmesine devam edildi. Ayrıca 4 kişi ve 3 kurum hakkında soruşturma başlatıldı.

2020 yılında 3’ü çocuk en az 979 kişi hakkında ‘örgüte yardım ve yataklık etmek’, ‘örgüt propagandası yapmak’ ve ‘örgüt üyesi olmak’ gibi gerekçeler ile daha önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi.

2020 yılında 1 siyasi parti ve 1 sendika kapatıldı, 1 vakfa kayyım atandı.

Tespitlerimize göre 2020 yılında 3 siyasi partinin 1 il ve 7 ilçe binasına kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından saldırıya uğradı. Daha sonra kendisi polise teslim olan 1 saldırgan tutuklandı. Ayrıca 1 siyasi partinin (HDP) 4 il ve 6 ilçe binası güvenlik güçleri tarafından basıldı.

2020 yılında 1 sendika, 1 kültür merkezi, 4 dernek, 1 inisiyatifin yanı sıra Armutlu Cemevi’ne olmak üzere 8 yere yapılan polis baskınlarında 19 kişi gözaltına alındı.

Depremden zarar gören kişilerle dayanışmak ve Covid-19 salgını nedeniyle duyulan ihtiyacı karşılamak için örgütlenen kampanyalara yönelik müdahalelerde en az 15 kişi gözaltına alındı.

2020 yılında 4 il (Batman, Siirt, Iğdır ve Kars), 8 ilçe ve 4 belde olmak üzere 16 belediyenin HDP’li eş başkanı İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerlerine kayyım atandı. 1 ilde (Yalova) ve 2 ilçede (Erdek ve Menemen) CHP’li belediye başkanları İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı, 1 ilçede (Ceyhan) belediye başkanının mazbatasını Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından, hakkında kesinleşmiş hapis cezası hükmü olduğu gerekçesiyle iptal edildi.

31 Mart 2019 tarihinde yapılan yerel seçimlerden 31 Aralık 2020 tarihine dek, 3 büyükşehir, 5 il, 32 ilçe, 7 belde belediyesi olmak üzere HDP’li 47 belediyeye, CHP’li 1 ilçe belediyesine kayyım atandı. 1 il ve 2 ilçede ise CHP’li belediye başkanları görevden alındı ancak kayyım ataması yapılmadı. 31 Mart’ta seçilmiş belediye başkanlarının/eş başkanlarının 34’ü tutuklandı, 14 belediye başkanı/eş başkanı hâlâ tutuklu.

Ayrıca 3 ilde belediye meclisi üyesi 7 kişi ile 2 ilde il genel meclisi üyesi 9 kişi görevlerinden uzaklaştırıldı.

4.1. GÖZALTI ve TUTUKLAMALAR

4.1.1. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Milletvekilleri, Belediye Eş Başkanları, Belediye Meclisi Üyeleri ve Muhtarlar

2020 yılında 3 milletvekilinin vekillikleri, haklarındaki kesinleşmiş mahkeme kararlarına dayanarak düşürüldü ve söz konusu 3 milletvekili tutuklandı. 1 milletvekili saldırıya uğradı. Önceki dönemlerde milletvekilliği yapmış 6 siyasetçi gözaltına alındı, 1'i tutuklandı, 3'ü adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

41'i belediye eş başkanı, 2'si seçilmiş ancak KHK'lı oldukları için mazbataları verilmemiş belediye eş başkanı, 2'si belediye başkan yardımcısı, 54'ü belediye meclisi üyesi, 2'si il genel meclisi üyesi, 7'si muhtar olmak üzere yerel yönetimlere seçilmiş 108 kişi gözaltına alındı. Ayrıca belediyelerde çalışan 11 kişi de bu soruşturmalarda gözaltına alındı. 12'si belediye eş başkanı, 13'ü belediye meclisi üyesi ve 1'i muhtar olmak üzere 26 kişi tutuklandı; 32 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

4.1.1.1. Gözaltına Alınan Milletvekilleri

TBMM'nin 18. ve 19. dönem milletvekili Mahmut Alınak 13 Şubat 2020 tarihinde yazdığı "Mehmet Tunç ve Bekes" başlıklı kitap nedeniyle Kars'ta gözaltına alındı. Mahmut Alınak'ın evinde arama yapıldığı ve evde bulunan kimi kitaplara polis tarafından el konulduğu öğrenildi. Mahmut Alınak, 17 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'Devletin topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin egemenliği altına koyma, devletin birliğini bozma, devletin egemenliği altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırma, devletin bağımsızlığını zayıflatma' suçlarını düzenleyen Türk Ceza Kanunu'nun 302. maddesi uyarınca tutuklandı. 2017 yılında yayınlanan "Mehmet Tunç ve Bekes" isimli kitap 5 Aralık 2019 tarihinde İstanbul 2. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından yasaklanmıştı.

HDP Hakkari milletvekili Leyla Güven, HDP Diyarbakır milletvekili Musa Farisoğulları ve CHP İstanbul milletvekili Enis Berberoğlu'nun millet-

vekillikleri 4 Haziran 2020 tarihinde haklarındaki kesinleşmiş mahkeme kararlarının TBMM Genel Kurulu'nda okunmasının ardından düşürüldü. Milletvekillikleri düşürülen Leyla Güven, Musa Farisoğulları ve Enis Berberolğu aynı gün içinde gözaltına alındı ve sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanarak cezaevine konuldu. DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari milletvekili olan Leyla Güven, avukatlarının yaptığı başvuru üzerine kalan cezası başka bir dosyadan tutuklu kaldığı süreye mahsup edilerek 9 Haziran 2020 tarihinde tahliye edildi.

17 Eylül 2020 tarihinde Hakkari'de düzenlenen bir etkinliğe katılmasının ardından aracı durdurulan DTK Eş Başkanı ve HDP eski Hakkari Milletvekili Leyla Güven gözaltına alındı. Leyla Güven ifade işlemlerinin ardından aynı gün serbest bırakıldı.

Eski milletvekili ve siyasetçi Mahmut Alınak 8 Ekim 2020 tarihinde Kars'ta 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla gözaltına alındı. Mahmut Alınak aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

BDP Urfa eski milletvekili İbrahim Binici 27 Ekim 2020 tarihinde Ankara'da 2014 yılındaki Kobanê eylemleri ile ilgili soruşturma kapsamında gözaltına alındı. İbrahim Binici 3 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

4.1.1.2. Saldırıya Uğrayan Milletvekili

TİP Hatay Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Barış Atay, 31 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde kimliği belirsiz bir grubun saldırısına uğradı. Barış Atay basında yer alan ifadelerinde şunları belirtti: "Arkamdan gelen bir kişi boynuma atıldı. Bu şahsı savurduktan sonra 3 ya da 4 kişi beni arkamdan yumruklamaya başladı. Ben kendimi savunmaya çalışırken beni yere düşürdüler. Başta kafam olmak üzere vücudumun çeşitli yerlerine vurmaya başladılar. Bu esnada arkadaşımın polisi araması üzerine koşarak kaçmaya başladılar. Bu şahıslar beni darp ederken küfür ederek 'vatan haini' diye bağırды." İçişleri Bakanı Süleyman Soylu 30 Ağustos 2020 tarihinde Barış Atay'a yönelik "Benden 'tecavüzcü kollayıcı' olmaz da senden tam tecavüzcü olur. Dikkat yakalanma" şeklinde bir sosyal medya paylaşımı yapmıştı.

4.1.1.3. Gözaltına Alınan Belediye Eş Başkanları, Belediye Meclisi Üyeleri ve Muhtarlar

Belediye Eş Başkanları

2 Ocak 2020 tarihinde ifade vermek için gittiği Mardin Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alınan Mardin'in Kızıltepe ilçesinin Belediye Eş Başkanı Zeyni İpek, 13 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

29 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanan Şırnak'ın Cizre ilçesinin Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu, 12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Berivan Kutlu'nun Urfa'ya götürüldüğü öğrenildi.

12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan Şırnak'ın Cizre ilçesinin Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu, 19 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Cizre Belediyesi'ne İçişleri Bakanlığı tarafından 29 Ekim 2019 tarihinde kayyum atanmıştı.

23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerlerine kayyum atanan HDP'li 8 belediyenin Eş Başkanları gözaltına alındı. Gözaltına alınan Belediye Eş Başkanları: Batman Belediye Eş Başkanı Mehmet Demir, Diyarbakır'ın Ergani ilçesinin Belediye Eş Başkanı Ahmet Kaya, Eğil ilçesinin Belediye Eş Başkanı Mustafa Akkul, Lice ilçesinin Belediye Eş Başkanı Tarık Mercan, Silvan ilçesinin Belediye Eş Başkanı Naşide Toprak; Bitlis'in Güroymak ilçesinin Belediye Eş Başkanı Hikmet Taşdemir, Iğdır'a bağlı Halfeli beldesinin Belediye Eş Başkanı Hasan Safa, Siirt'e bağlı Gökçebağ beldesinin Belediye Eş Başkanı Serhat Çiçek.

Diyarbakır'ın Eğil ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Mustafa Akkul 24 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

Aynı tarihte gözaltına alınan Diyarbakır'ın Ergani ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Ahmet Kaya adli kontrol şartıyla, Lice ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Tarık Mercan ile Silvan ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Naşide Toprak ise ev hapsi şartıyla 24 Mart 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

13 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından yerine kayyum atanan Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Belgin Diken,

23 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alındı. Belgin Diken, 24 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

23 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınan Batman Belediye Eş Başkanları Mehmet Demir ve Songül Korkmaz 26 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 23 Mart 2020 tarihinde Batman Belediyesi'ne İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

23 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınan Iğdır'ın Halfeli beldesinin Belediye Eş Başkanı Hasan Safa, 27 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olma' iddiasıyla tutuklandı. Halfeli beldesine 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

15 Mayıs 2020 tarihinde kayyum atanan Siirt'in HDP'li Belediye Eş Başkanları Berivan Helen ve Peymandara Turhan 15 Mayıs 2020 tarihinde evlerine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Peymandara Turhan adli kontrol şartıyla olmak üzere iki Eş Başkan 19 Mayıs 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

15 Mayıs 2020 tarihinde kayyum atanan Siirt'in Kurtalan ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanları Baran Akgül ve Esmer Baran 15 Mayıs 2020 tarihinde evlerine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Esmer Baran adli kontrol şartıyla olmak üzere iki Eş Başkan 19 Mayıs 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

15 Mayıs 2020 tarihinde kayyum atanan Siirt'in Baykan ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanları Ramazan Sarsılmaz ve Özden Gülmez Turhan 15 Mayıs 2020 tarihinde evlerine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Ramazan Sarsılmaz ve Özden Gülmez Turhan 19 Mayıs 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

15 Mayıs 2020 tarihinde kayyum atanan Iğdır'ın HDP'li Belediye Eş Başkanları Yaşar Akkuş ile Eylem Çelik 15 Mayıs 2020 tarihinde evlerine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Yaşar Akkuş, 18 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. Diğer Belediye Eş Başkanı Eylem Çelik ise 20 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

15 Mayıs 2020 tarihinde kayyum atanan Muş'un Korkut ilçesine bağlı Altınova beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Casim Budak, 14 Mayıs 2020 tarihinde evine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Casim Budak, 17 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla tutuklandı.

Elazığ'ın Karakoçan ilçesine bağlı Sarıcan beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanları Canan Tağtekin ve Bekir Polat 23 Haziran 2020 tarihinde evlerine yapılan baskın ile gözaltına alındı. Canan Tağtekin ve Bekir Polat, 26 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

22 Haziran 2020 tarihinde Batman ve ilçelerinde yapılan ev baskınlarında İkkiköprü beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Hatice Taş ve HDP'li Belediye Meclisi üyesi Tahsin Yıldırım gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Aynı soruşturma kapsamında İkkiköprü beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Osman Karabulut'un da evinin basıldığı, evde olmadığı için gözaltına alınmadığı öğrenildi. İkkiköprü beldesine 7 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından Beşiri Kaymakamı kayyum olarak atanmıştı. Hatice Taş ve Osman Karabulut 25 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. HDP'li Belediye Meclisi üyesi Tahsin Yıldırım ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Kayyum atanan Batman Belediyesi'nin Belediye Eş Başkanı Songül Korkmaz ve Belediye Meclisi'nin 7 üyesi ile HDP Batman İl Eş Başkanı Ömer Kulplu 6 Temmuz 2020 tarihinde Belediye Meclisi toplantısına katılmak üzere geldikleri belediye binasına alınmadı. Girmelerine izin verilmemesiyle ilgili tutanak tutulması ve Belediye Meclisi toplantısının yapılmayacağına dair kendilerine belge verilmesi talepleri kabul edilmemesi üzerine belediye binasına girmeye çalışan 9 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınan 9 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: Songül Korkmaz, Ömer Kulplu ve Belediye Meclisi üyeleri Şükran Çelebi, Gizem Oğurlu, İlkay Alagöz, Şehriban Aydın, Ayşe Önal, Recep Yargı, Şirin Şen.

Ağrı'nın Diyadin ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Betül Yaşar 13 Temmuz 2020 tarihinde gözaltına alındı. Betül Yaşar 15 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt

üyeleri olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla tutuklandı.

Yerine kayyum atanan Batman Belediye Eş Başkanı Mehmet Demir, 21 Temmuz 2020 tarihinde HDP Batman il binasından çıktığı sırada, Demokratik Toplum Kongresi'ne (DTK) yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Mehmet Demir, 22 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinin HDP'den seçilen fakat KHK ile meslekten ihraç edildiği gerekçesiyle mazbatasını verilmeyen Belediye Eş Başkanı İbrahim Çiçek 14 Ağustos 2020 tarihinden Diyarbakır'da gözaltına alındı. Aynı gün içinde mahkemeye sevk edilen İbrahim Çiçek 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

Erzurum'un Karayazı ilçesinin, yerine kayyum atanan HDP'li Belediye Başkanı Burhanettin Şahin 31 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen Burhanettin Şahin Karayazı İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürüldü. Karayazı Belediyesi'ne 18 Eylül 2019 tarihinde kayyum atanmıştı.

31 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alınan Erzurum'un Karayazı ilçesinin yerine kayyum atanan HDP'li Belediye Başkanı Burhanettin Şahin ile 3 kişi (Mahmut Çimendağ, Fesih Polat, Adil Bingöl) 3 Eylül 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

25 Eylül 2020 tarihinde, 5-8 Ekim 2014 tarihlerindeki Kobanê eylemlerine yönelik Ankara merkezli soruşturma kapsamında dönemin HDP Merkez Yürütme Kurulu üyesi olan, aralarında Kars Belediye Eş Başkanı Ayhan Bilgen, HDP Ankara eski milletvekili Sırrı Süreyya Önder, HDP Diyarbakır eski milletvekili Altan Tan'ın da olduğu 82 kişi hakkında gözaltı kararı verildiği öğrenildi. 7 ilde yapılan ev baskınlarında 20 kişi gözaltına alındı. 20 kişi 28 Eylül 2020 tarihinde gözaltı sürelerinin uzatılması talebiyle mahkemeye sevk edildi. 20 kişinin savunması sırasında avukatların mahkeme salonuna alınmadığı öğrenildi. Mahkemenin gözaltı süresini 4 gün uzattı ve 20 kişi tekrar Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. Gözaltına alınanlardan 17'si 2 Ekim 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından "kaçma şüphesi" gerekçesiyle tutuklandı. 3 kişi (HDP Ankara eski milletvekili Sırrı Süreyya

ya Önder, HDP Diyarbakır eski milletvekili Altan Tan ve Gülfer Akkaya) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklananların isimleri: Kars Belediyesi Eş Başkanı Ayhan Bilgen, HDP RTÜK Üyesi Ali Ürküt, HDP Dış İlişkiler Komisyonu Üyesi Nazmi Gür, Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) eski Eş Genel Başkanı Emine Ayna, Rosa Kadın Derneği kurucu üyesi Ayla Akat Ata, Can Memiş, HDP MYK üyesi Alp Altınörs, Berfin Özgü Köse, Günay Kubilay, Bülent Parmaksız, İsmail Şengün, Cihan Erdal, Bircan Yorulmaz, Emine Beyza Üstün, Dilek Yağlı, Pervin Oduncu, Zeki Çelik. Duruşma salonuna avukatların alınmadığı, kararın ardından müvekkillerine ihtiyaç duyacakları eşyalarını ulaştırmak isteyen avukatlara polisin müdahale ettiği, avukatlar ve adliyede bulunan bazı milletvekillerinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. 17 kişi hakkında tutukluluk incelemesinin Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından, avukatlarına haber verilmeden 26 Aralık 2020 tarihinde yapıldığı öğrenildi. Mahkeme, 17 kişi hakkında tutukluluğun devamına karar verdi.

30 Eylül 2020 tarihinde DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında aralarında Eğin Belediye Eş Başkanı Gülistan Ensarioğlu, HDP'li Sur Belediye Meclisi üyesi Ömer Fitiloğlu, HDP eski Siirt milletvekili Hatice Kocaman ile gazetecinin, parti ve sendika üye ve yöneticilerinin de olduğu 14 kişi gözaltına alındı. 14 kişiden 4'ü 2 Ekim 2020 tarihinde 'örgüt üyesi olmak' gerekçesiyle tutuklandı, 8 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 2 kişi [Demokratik İslam Kongresi (DİK) üyesi Naif Erdem ve Hüseyin Kaya] ise 1 Ekim 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılmıştı. Tutuklanan kişilerin isimleri: HDP Diyarbakır il yöneticisi Edip Binbir, HDP eski il yöneticisi Çiğdem Ekti, DİK üyesi Emin Ay ve Mekiye Güzel.

HDP Kars Belediye Eş Başkanı Şevin Alaca ile Belediye Başkan Yardımcısı Muazzez Çağrıtekin ve il ve ilçe belediye meclis üyelerinin (Kars Belediye Meclisi üyeleri Kaya Naki, Fahrettin Kaya, Ömer Albayrak; Kars İl Genel Meclisi Üyesi Suat Bayhan, Kağızman Belediye Meclisi Üyesi Halil Kan, Dağpınar Belediye Meclisi Üyesi Hamdi Erkmén, Digor Belediye Meclisi Üyesi Hamit Taşdelen) aralarında olduğu 21 kişi 1 Ekim 2020 tarihinde gözaltına alındı. 21 kişinin gözaltı süresinin 4 güne uzatıldığı öğrenildi. Ayrıca Kars Cumhuriyet

Başsavcılığı tarafından soruşturma dosyasına ilişkin gizlilik kararı verildiği bildirildi. Soruşturma kapsamında Kars Belediyesi ve HDP il binasında polis tarafından arama yapıldı. 21 kişiden 3'ü (Zorba Başkutlu, İzzet Artuğ ve Hazal Ağdeve) 4 Ekim 2020 tarihinde tutuklandı, 3 kişi (Adem Karataş, Demokrat Haber muhabiri Selda Manduz ve Sabri Avağ) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 7 ve 8 Ekim 2020 tarihlerinde ise 13 kişi tutuklandı, 2 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Kars Belediye Eş Başkanı Şevin Alaca, Kars Belediye Meclisi üyeleri Kaya Naki, Fahrettin Kaya ve Ömer Albayrak, Reis Baykiz, Digor Belediye Meclisi üyesi Hamit Daşdelen, HDP Kars İl Eş Başkanı Cengiz Anlı, Mustafa Yardımcıer, Şengül Erkmén, Suat Bayhan, Hamdi Erkmén, Medya Tağay, Bülent Ağbaba.

30 Ekim 2020 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde yapılan ev baskınlarında Dargeçit ilçesinin Kılavuz beldesinin eski Belediye Eş Başkanı Ahmet İnci gözaltına alındı. Ahmet İnci 9 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

9 Kasım 2020 tarihinde Şırnak'ta yapılan ev baskınlarında aralarında Cizre Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu ile Belediye Meclisi üyelerinin de olduğu 12 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. 12 kişiden 5'i (Belediye Meclisi üyeleri Aziz Uygur, Selahattin Özkalay, Sabri Erdoğan ve HDP üyesi Reşit Çağlı ile Musa Acar) polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. 12 Kasım 2020 tarihinde mahkemeye sevk edilen 7 kişi 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı.

Yerine kayyım atanan Sur Belediyesi Eş Başkanı Cemal Özdemir 13 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alındı. Cemal Özdemir, 16 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiası ile tutuklandı.

Batman'ın Kozluk ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Nazime Avcı 28 Kasım 2020 tarihinde evine yapılan polis baskını sonrasında gözaltına alındı.

1 Aralık 2020 tarihinde Şırnak'ın Merkez, İdil, Cizre, Uludere ve Silopi ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında yerine kayyım atanmış Cizre Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu'nun, HDP ve DBP üye ve yöneticilerinin de olduğu 25 kişi DTK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında

gözümlüne alındı. 2 kişinin (Suzan Acar ve Meryem Aşkara) aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. 25 kişiden 7'si (Cizre Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu, Ayşe Altay, Aycan Azma, Asuman Külter, Sekvan Kılınç, Ali Güven, Abdullah Acar) 2 Aralık 2020 tarihinde, 6 kişi 3 Aralık 2020 tarihinde, 6 kişi 4 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 1 kişi 3 Aralık 2020 tarihinde, 2 kişi ise 4 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

Belediye ve İl Genel Meclisi Üyeleri

13 Ocak 2020 tarihinde gözümlüne alınan ve aralarında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclisi üyesi Rıdvan Ezer, Silvan Belediye Meclisi üyesi Şahin Sağlam ile HDP Parti Meclisi üyesi Mesut Bağcı'ın da olduğu 16 kişinin gözümlü süresinin 21 Ocak 2020 tarihinde üçüncü kez uzatıldığı öğrenildi.

23 Ocak 2020 tarihinde Erzurum'un Karayazı ilçesinde yapılan ev baskınında Karayazı Belediye Meclisi'nin görevinden uzaklaştırılan HDP'li üyesi Emel Turan gözümlüne alındı. Emel Turan'ın Ağrı'ya götürüldüğü öğrenildi. Emel Turan, 24 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüte isteyerek yardım ve yataklık ettiği' iddiasıyla tutuklandı.

31 Ocak 2020 tarihinde Van'da gözümlüne alınan Van'ın Tuşba ilçesinin Belediye Meclisi'nin HDP'li üyesi Ayşe Minaz, 1 Şubat 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözümlü gerekçesi öğrenilemedi.

11 Şubat 2020 tarihinde Muş'un Varto ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözümlüne alınan Varto Belediye Meclisi Üyesi Şengül Çiçek, HDP Varto İlçe Eş Başkanı Atık Yıldız ve HDP eski ilçe yöneticisi Bektaş Han aynı gün içinde mahkeme sevk edildi. Mahkeme Şengül Çiçek'in 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına, diğer 2 kişinin ise serbest bırakılmasına karar verdi.

12 Şubat 2020 tarihinde Ağrı'da yapılan ev baskınlarında Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları (DİSK) Ağrı Şube Başkanı Ersin Erinçik, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı İsmail Çiftçi, HDP Merkez ilçe yöneticisi Eşref Yıldırım, HDP Merkez ilçe yöneticisi Ömer Taş, İl Genel Meclisi Üyesi Sabri Taşdemir ve Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) eski yöneticisi Hamit Taşdemir gözümlüne alındı. Gözümlüne

alınan 6 kişiden 3'ü ([Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları (DİSK) Ağrı Şube Başkanı Ersin Erinçik, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı İsmail Çiftçi, HDP Merkez ilçe yöneticisi Eşref Yıldırım]) 14 Şubat 2020 tarihinde 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi ([HDP Merkez ilçe yöneticisi Ömer Taş, İl Genel Meclisi Üyesi Sabri Taşdemir ve Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) eski yöneticisi Hamit Taşdemir]) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

15 Şubat 2020 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözümlüne alınan Belediye Meclisi Üyesi Hikmet Zan, Mehmet Fidan ve Nurettin Şen aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Mersin'in Akdeniz ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Nuray Aslan 22 Şubat 2020 tarihinde evine yapılan baskın ile gözümlüne alındı. Nuray Aslan 25 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Necmettin Saltıkap, 27 Şubat 2020 tarihinde gözümlüne alındı.

12 Mart 2020 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesinin HDP'li belediye meclisi üyesi İbrahim Ayyıldız gözümlüne alındı.

12 Mart 2020 tarihinde gözümlüne alınan Urfa'nın Siverek ilçesinin HDP'li belediye meclisi üyesi İbrahim Ayyıldız 17 Mart 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

23 Mart 2020 tarihinde Batman'da gözümlüne alınan Batman Belediyesi Eş Başkan Yardımcı Şehriban Aydın, Belediye Meclisi üyeleri Mehmet Salih Çetinkaya 25 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

23 Mart 2020 tarihinde Batman'da gözümlüne alınan 9 kişiden 2'si 25 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 7 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişiler: TJA aktivistleri Siyajin Yıldırım ve Emine Erden. Gözümlüne alınıp serbest bırakılan kişiler: Batman Belediyesi Eş Başkan Yardımcı Şehriban Aydın, Belediye Meclisi üyeleri Mehmet Salih Çetinkaya, Şükran Çelebi ile sanatçılar Adil Arslan ve Abdullah Tarhan, HDP Gençlik Meclisi üyeleri Evin Can ve Semanur Can.

Batman'ın Kozluk ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Leyla Onuk 5 Mayıs 2020 tarihinde evine yapılan baskın sonrasında 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla gözaltına alındı. Leyla Onuk'un gözaltına alınırken polislin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Leyla Onuk aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

14 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınlarında Siirt Belediyesi çalışanları Eşref Tekin, Gülçin Köneş ve Beşir Aksu ile Siirt Belediye Eş Başkanı seçildiği halde KHK'lı olduğu gerekçesiyle mazbatasını verilmeyen Resul Kaçar gözaltına alındı. 4 kişi 19 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

26 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Çorum'un Kargı ilçesinde Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) CHP'li Belediye Meclisi üyesi Sonay Ergül'ün aracının önü kesilerek ateş açıldığı öğrenildi. Olayla ilgili olarak gözaltına alınan Adalet ve Kalkınma Partisi'nden (AKP) Belediye Meclisi üyesi İbrahim Eken ile İbrahim Akgül isimli 2 kişinin ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı bildirildi.

19 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclisi üyesi Ceylan Aslan, Bismil Belediye Meclisi üyesi Emine Akın ve Tevgera Jinên Azad (TJA) aktivisti Jiyan Taş gözaltına alındı. 3 kişi 23 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

26 Haziran 2020 tarihinde Demokratik Toplum Kongresi'ne DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında Hazro Belediye Meclisi üyesi Fesih Balbey, Bismil Belediye Meclisi üyeleri Enver Çelik ve Aynur Aktar gözaltına alındı. 3 kişi 29 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyeleri Gülşen Güneş ile Ronda Batı ve Bağlar ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyeleri Panayır Çelik ve Halime Bayram 14 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alındı. Gülşen Güneş 16 Temmuz 2020 tarihinde mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Ronda Batı ile Bağlar ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyeleri Panayır Çelik ve Halime Bayram 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Urfa'nın Bozova ilçesinin HDP'den seçilen Belediye Meclisi üyesi Sema Aışeoğlu, 22 Temmuz 2020 tarihinde ifade vermek üzere gittiği Urfa Emniyet Müdürlüğü'nde DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Sema Aışeoğlu, 23 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

Siirt Belediyesi'nin HDP'den seçilen meclis üyesi Mehmet Zekeriya Çığır ve Musa Kurhan 5 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alındı. 2 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

5 Ağustos 2020 tarihinde Siirt'te gözaltına alınan Siirt Belediyesi'nin eski çalışanı 8 kişiden 4'ü (Abdullah Gök, Ahmet Destan, Sinan Güneş ve Naci Özer) 7 Ağustos 2020 tarihinde serbest bırakıldı. 4 kişi ise 5 Ağustos 2020 tarihinde serbest bırakılmıştı.

19 Ağustos 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınlarında aralarında HDP'den seçilen 2 belediye meclisi üyesinin de olduğu 5 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanlar: Belediye Meclisi üyeleri Hatice Tay ve Sabri Basut ile Faik Taş, Hayrettin Batur, İdris İlhan. 8 kişi 22 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

Mardin'in Nusaybin ve Midyat ilçelerinde 22 Eylül 2020 tarihinde yapılan ev baskınlarında aralarında Midyat Belediye Meclisi eski üyesi Filiz Işık'ın da olduğu 7 kişi gözaltına alındı. Filiz Işık 24 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

6 Ekim 2020 tarihinde Urfa'da yapılan ev baskınlarında Suruç Belediye Meclisi'nin HDP'li üyesi İsmail Kaplan gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen İsmail Kaplan'a 24 saat avukatla görüşme kısıtlılığı getirildiği öğrenildi. İsmail Kaplan 14 Ekim 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

Mersin'in Akdeniz Belediyesi'nin Halkların Demokratik Partisi'nden (HDP) seçilen Belediye Meclisi üyesi Salih Akbaş, 16 Ekim 2020 tarihinde Mersin'de gözaltına alındı. Salih Akbaş, 20 Ekim 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

29 Ekim 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde yapılan ev baskınlarında Nusaybin Belediye Meclisi'nin HDP'li üyesi Samiya Demir'in de aralarında olduğu 3 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

26 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'da HDK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında yapılan operasyonlarda aralarında Şişli Belediye Başkan Yardımcısı Cihan Yavuz ile gazeteciler Davut Uçar ve Kesire Önel'in ve çeşitli parti ve derneklerin üye ve yöneticilerinin de olduğu 26 kişi gözaltına alındı. 20 kişiden 6'sı 2 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 12 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Şişli Belediye Başkan Yardımcısı Cihan Yavuz, Sedat Acay, Nazım Adıgüzel, Alaattin Altıntaş, Muhlis Bozdemir ve Yusuf Çelik.

27 Kasım 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınında İl Genel Meclisi Üyesi Cemile Altan gözaltına alındı.

1 Aralık 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında 3 kişi (Lice Belediye Meclisi üyesi Emine Kaya, HDP Bağlar ilçe yöneticisi Suna Güneş, HDP Parti Meclisi üyesi Resul Sadak) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

24 Aralık 2020 tarihinde Ağrı'da yapılan ev baskınlarında HDP Ağrı İl Eş Başkanı Cemal Akar ile HDP'li Belediye Meclisi üyesi Ceren Barış gözaltına alındı. Ceren Barış polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı, Cemal Akar 25 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Muhtarlar

8 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde gözaltına alınan Kali Mahallesi Muhtarı Çetin Dirin, aynı gün çıkarıldığı mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olma' iddiasıyla tutuklandı.

12 Şubat 2020 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Kazgöl, Aslankaya ve Yaramış köylerinde yapılan ev baskınlarında aralarında Kazgöl köyü muhtarı Salih Söylemez'in de olduğu 8 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen 8 kişinin Malazgirt İlçe Jandarma komutanlığına götürüldüğü öğrenildi.

3 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Kumrucak Mahallesi'nde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan mahalle muhtarı Abdul-

lah Kızılböğ, 4 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Malatya'nın Kale ilçesine bağlı Çanaklı mahallesinin muhtarı M. B. 'sosyal medya paylaşımlarında Atatürk'e hakaret ettiği' gerekçesiyle 13 Mart 2020 tarihinde gözaltına alındı.

14 Temmuz 2020 tarihinde Antep'te yapılan ev baskınlarında 2 mahalle muhtarı gözaltına alındı.

4.1.2. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Siyasi Parti Üye ve Yöneticileri

2020 yılında siyasi partilerin üye ve yöneticisi olan en az 513 kişi gözaltına alındı, 141 kişi tutuklanırken 144 kişi adli kontrol, 3 kişi ev hapsi ve 1 kişi yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldı.

4.1.2.1. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan HDP Üye ve Yöneticileri

2020 yılında HDP üye ve yöneticisi olan en az 450 kişi gözaltına alındı, 116 kişi tutuklanırken 114 kişi adli kontrol, 3 kişi ise ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.

HDP Gençlik Yönetim Kurulu (GYK) üyesi Ferhat Kalkan, 6 Ocak 2020 tarihinde Muş'ta gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Ferhat Kalkan, 7 Ocak 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

15 Ocak 2020 tarihinde Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında HDP yöneticilerinin de olduğu 7 kişi (HDP Ankara il yöneticisi Zeliha Ünlü, HDP Mamak ilçe yöneticisi Remziye Güçlü, HDP Mamak eski ilçe Eş Başkanı Lale Ekmen, Barış Annesi Gülistan Ozgan, Demokratik Alevi Derneği Mamak ilçe yöneticisi Hüsniye Kat, Rukiye Şen ve Hacer Özmen) 17 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

21 Ocak 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında İzmir, Eskişehir, Konya ve Mardin'de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP yöneticilerinin de olduğu 25 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişiler 24 Ocak 2020 tarihinde mahkeme tarafından yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: HDP Merkez Yürütme Kurulu eski

üyeleri Pervin Oduncu, İzmir il yöneticisi Ramazan Efendioğulları, İzmir il yöneticisi Mustafa Koyuncu, Yahya Kezer, Konak İlçe Eş Başkanı Hayat İzgi, Kemal Aslan, Nezir Aras, Hamit Sarı, Gülsever Turgal, Salih Hüldür, Sultan Demiroğlu, Yaşar Sızici, Mehmet Değirmen, Kazım Gönültaş, Abdurrahman Koçak, Zeynel Halisdemir, Ali Haydar Aktaş.

13 Ocak 2020 tarihinde gözaltına alınan ve aralarında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclisi üyesi Rıdvan Ezer, Silvan Belediye Meclisi üyesi Şahin Sağlam ile HDP Parti Meclisi üyesi Mesut Bağcık'ın da olduğu 20 kişinin gözaltı süresinin 21 Ocak 2020 tarihinde üçüncü kez uzatıldığı öğrenildi. 20 kişiden 13'ü 23 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 7 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

21 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP Gençlik Meclisi üyeleri Mesut Ağırtaş ve Yılmaz Uzun'un 19 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alındığı öğrenildi.

HDP Gençlik Meclisi üyesi Muhsin Acar, 1 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da evine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Muhsin Acar, 8 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'devletin birliği ve bütünlüğünü bozmak' iddiasıyla tutuklandı.

HDP Haliliye İlçe Eş Başkanı Müslüm Arsan, 3 Şubat 2020 tarihinde polis tarafından yapılan Genel Bilgi Toplama (GBT) uygulaması sırasında hakkında arama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Urfa İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen Müslüm Arsan'ın gözaltı süresinin 2 gün uzatıldığı öğrenildi. Müslüm Arsan, 4 Şubat 2020 tarihinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

6 Şubat 2020 tarihinde Van'da yapılan ev baskınlarında Yeni Yaşam gazetesi dağıtımıcısı Ferdi Sertkal, Yüzüncü Yıl Bilim Antropoloji Sanat ve Kültür Derneği (BASK-DER) Üyesi Mehmet Soner Bilir ve HDP Gençlik Meclisi Üyesi Ferhat Kalkan gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

7 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve aralarında HDP yöneticisi ile bir Barış Annesi'nin de olduğu 10 kişiden 4'ü 10 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi oldukları' iddiasıyla tutuklandı. 6 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltı gerekçesinin cezaevinde

tutulan mahpuslara para göndermek olduğu öğrenildi. Tutuklananların isimleri: HDP il örgütü bina sorumlusu Mustafa Turgut, Adem Öztürk, Ahmet Ogün, HDP Bahçelievler ilçe yöneticisi Serkan Yılmaz. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanlar: Barış Annesi Canşah Cemile Çelik, İsmail Sever, Serkan Bacaru, Mesut Yılmaz, Süreyya Aydın, İhsan Sinmiş.

9 Şubat 2020 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesinde yapılan ev baskınında evde misafir olarak bulunan HDP Gençlik Meclisi üyesi 2 kişi (Özgür Bulut ile adı öğrenilmeyen bir kişi) ile ev sahibi 2 kişinin (Abdullah Çalhan ve Abdülkadir Çalhan) gözaltına alındığı öğrenildi. 4 kişinin gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

11 Şubat 2020 tarihinde Muş'un Varto ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan Varto Belediye Meclisi Üyesi Şengül Çiçek, HDP Varto İlçe Eş Başkanı Atik Yıldız ve HDP eski ilçe yöneticisi Bektaş Han aynı gün içinde mahkeme sevk edildi. Mahkeme Şengül Çiçek'in 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına, diğer 2 kişinin ise serbest bırakılmasına karar verdi.

12 Şubat 2020 tarihinde Ağrı'da yapılan ev baskınlarında Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları (DİSK) Ağrı Şube Başkanı Ersin Erinçik, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı İsmail Çiftçi, HDP Merkez ilçe yöneticisi Eşref Yıldırım, HDP Merkez ilçe yöneticisi Ömer Taş, İl Genel Meclisi Üyesi Sabri Taşdemir ve Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) eski yöneticisi Hamit Taşdemir gözaltına alındı. Gözaltına alınan 6 kişiden 3'ü (DİSK Ağrı Şube Başkanı Ersin Erinçik, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı İsmail Çiftçi, HDP Merkez ilçe yöneticisi Eşref Yıldırım)

14 Şubat 2020 tarihinde 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi (HDP Merkez ilçe yöneticisi Ömer Taş, İl Genel Meclisi Üyesi Sabri Taşdemir ve DBP eski yöneticisi Hamit Taşdemir) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

12 Şubat 2020 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesinde yapılan ev baskınında HDP Bitlis İl Eş Başkanı Rümet Dursun gözaltına alındı.

14 Şubat 2020 tarihinde HDP Van milletvekili Murat Sarısaç'ın aracını durduran sivil bir araçtan inen kişilerin, Murat Sarısaç'ın yanında bulunan HDP Parti Meclisi üyesi Yunus Durdu'yu zorla araçtan çıkararak gözaltına aldığı öğrenildi.

Murat Sarısaç, sosyal medya hesabından yayınladığı görüntülerde, söz konusu aracın kendisini bir süredir takip ettiğini ve kim olduklarını sorduğunda yüzlerini gizleyerek cevap vermediklerini belirtmektedir. Yunus Durdu, 17 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

14 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan ve aralarında HDP il yöneticisi İrfan Söner, Bağlar İlçe Eş Başkanı Mehmet Atlıhan, HDP Yenişehir İlçe Eş Başkanı Sadrettin Kaya, Demokratik İslam Kongresi (DİK) üyesi Mele Yusuf Andan, Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Bağlar ilçe örgütü yöneticileri Ali Alkan ve Abdullah Dengiz, Bağlar Belediye Meclisi eski üyesi Rifat Turfan'ın da olduğu 20 kişi 4'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanların isimleri: İrfan Söner, Halef Caruş, Hasan Çiçek ve Halis Tekok.

19 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla gözaltına alınan ve aralarında HDP Diyarbakır il yöneticisi Abdurrahim Alçiçek'in de olduğu 5 kişi 20 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

22 Şubat 2020 tarihinde Mersin'de yapılan ev baskınlarında 6 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar: HDP Akdeniz İlçe Eş Başkanı Feyza Kaya, HDP Toroslar İlçe Eş Başkanı Cabbar Karabeg, HDP Parti Meclisi üyesi Rojhat Yaşar, HDP Mersin İl Örgütü yöneticileri Nazan Dünder, Cihan Kökbalık ve Ercan Alp. 6 kişi, 25 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

11 Şubat 2020 tarihinde Mersin'de HDP Gençlik Meclisi üyelerine yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 5'i çocuk 13 kişiden 5'i (Ferhat Salman, Resul Demir, Yusuf Keskin, Mustafa Koç, Serkan Şahin) 21 Şubat 2020 tarihinde tutuklandı. 7'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 8 kişi ise serbest bırakıldı.

21 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP ve Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) üye ve yöneticilerinin de olduğu 5 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Kızıltepe Belediyesi eski Eş Başkanı İsmail Asi, HDP il yöneticileri Hüsnü Acay, Şehmuz Aksoy ile Savur DBP İlçe Eş Başkanı Muzaffer Işık ve Mar-

din Büyükşehir Belediyesi eski meclis üyesi Metin Kaya. 5 kişi, 4'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 26 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

HDP'nin 23 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da düzenlenen 4. Olağan Kongresi'ne Van'dan katılacak olanları taşıyan otobüsün 22 Şubat 2020 tarihinde yola çıkmasına polis tarafından araçların hacizli olduğu gerekçesiyle izin verilmedi.

22 Şubat 2020 tarihinde Batman'dan Ankara'ya giden HDP üyelerini taşıyan otobüsün il çıkışında durdurulduğu ve yapılan kimlik kontrolü sonrasında Mehmet Habip Çelebi isimli 1 kişinin hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Şubat 2020 tarihinde kongrenin yapıldığı salona girmek isteyen 2 kişinin Selahattin Demirtaş ve Amedspor atıkları taktıkları gerekçesiyle gözaltına alındıkları öğrenildi.

23 Şubat 2020 tarihinde düzenlenen HDP 4. Olağan Kongresi bittikten sonra gözaltına alınan, kongrenin düzenlendiği salonun ses sisteminde çalışan 15 kişiden 13'ü 25 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı. Kongrede ses sisteminde çalışan 1 kişi ile HDP çalışanı 1 kişi ise 27 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

HDP Bayrampaşa İlçe Eş Başkanı Nedim Genç 25 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

29 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de yapılan ev baskınlarında 2014 ile 2015 yıllarında katıldıkları eylem ve etkinlikler ile siyasi faaliyetleri gerekçe gösterilerek gözaltına alınan 10 kişiden 8'i polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. HDP Mardin İl Eş Başkanı Perihan Ağaoğlu ve eski İl Eş Başkanı Musa Alkan ise 6 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında Urfa, Van, Şırnak, Batman ve Diyarbakır illerinde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan ve aralarında avukatların, HDP üye ve yöneticilerinin, Siverek T Tipi Cezaevi'nde görevli 12 infaz koruma memurunun da aralarında olduğu 31 kişiden 4'ü 17 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 27 kişi ise

adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklananların isimleri: avukat Sevda Çelik Özbingöl, yazar Halil Çay ve İlyas Çayır ile ismi öğrenilemeyen 1 infaz koruma memuru. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanların isimleri: Metin Özbadem (HDP Parti Meclisi Üyesi), Cemo Tüysüz, Emin Baran, Gürgün Kadirhan, Hidayet Enmek, Hüseyin İzol, Özkan Avcı, Zeynep Işık, Şeyhmuz Inal ve Aydın Badıllı, Kemal Ak, Mehmet Gazali Yazar, Mızgın Çay Yavuz, Salih Erbekler, Şevger Sonkurt ile Zeynep Kıyar ile isimleri öğrenilemeyen 11 infaz koruma memuru.

12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında Urfa, Van, Şırnak, Batman ve Diyarbakır illerinde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan ve aralarında avukatların da olduğu 7 kişiden 2'si tutuklandı. 5 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclisi üyeliği düşürülen Mehmet Akdoğan ve Cevdet Demiroğlu. Buna göre bu soruşturma kapsamında tutuklananların sayısı 6 oldu.

9 Mart 2020 ve takip eden tarihlerde Adıyaman'ın Çelikhan ilçesinde gözaltına 9 kişiden 6'sı 17 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Çelikhan ilçesine bağlı Bulam beldesinin Demokratik Bölgeler Partisi'nden önceki dönem Belediye Eş Başkanları Mehmet Çalğan ve Cevahir Büyüksahin, HDP üyeleri Erdal Çalğan, Erdal Ün, Veyysel Demirci ve Nureddin Çalğan. 3 kişi ise (İsmail Topbaş, Hasan Büyüksahin ve Adıgüzel Demirci) ise serbest bırakıldı.

24 Mart 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınlarında aralarında HDP üyelerinin de olduğu 7 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanların isimleri: Leyla Özalp, İbrahim Ekinci, Metin Ekinci, Berxwedan Dayan, Keşti Dayan, Ferhat Dayan ve Kadri Dayan.

23 Mart 2020 tarihinde Batman'da gözaltına alınan 9 kişiden 2'si 25 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 7 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişiler: TJA aktivistleri Siyajin Yıldırım ve Emine Erden. Gözaltına alınıp serbest bırakılan kişiler: Batman Belediyesi Eş Başkan Yardımcı Şehriban Aydın, Belediye Meclisi üyeleri Mehmet Salih Çetinkaya, Şükran Çelebi ile sanatçılar Adil Arslan

ve Abdullah Tarhan, HDP Gençlik Meclisi üyeleri Evin Can ve Semanur Can.

Covid-19 salgını ile ilgili dayanışma kampanyası kapsamında Ağrı'da ihtiyaç sahiplerine gıda kolisi dağıtan HDP üyesi 2 kişi (HDP Merkez ilçe yöneticisi Hakan Mağlay ve HDP üyesi Yusuf Keser) polis tarafından Vefa Sosyal Destek Grubu dışında yardım dağıtılmasının yasak olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı. 50 yardım kolisine ise polis tarafından el konulduğu bildirildi.

14 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınlarında Siirt Belediyesi çalışanı Eşref Tekin ve HDP Parti Meclisi üyesi Serdar Batur gözaltına alındı.

14 Mayıs 2020 tarihinde Van'ın Özalp ilçesine bağlı Mehmetalan Mahallesi yakınlarında belediyeye ait bir araca düzenlenen ve 2 kişinin öldüğü, 1 kişinin yaralandığı saldırı ile ilgili soruşturma kapsamında Özalp ilçesi genelinde yapılan ev baskınlarında aralarında HDP İlçe Eş Başkanı Burhan Atmaca ve parti yöneticilerinin de olduğu 37 kişi gözaltına alındı. 37 kişiden 29'u 20 Mayıs 2020 tarihinde savcılık kararıyla serbest bırakıldı. Aralarında HDP İlçe Eş Başkanı Burhan Atmaca ve parti yöneticilerinin bulunduğu 8 kişinin gözaltı sürelerinin ise 4 gün uzatıldığı öğrenildi.

HDP Batman il binasına 29 Mayıs 200 tarihinde yapılan baskın sonrasında HDP Batman İl Eş Başkanları Fatma Ablay ve Ömer Kutlu gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi 30 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

7 ve 8 Haziran 2020 tarihlerinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında 6 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: HDP Parti Meclisi üyesi Eşref Mamedoğlu, DBP Parti Meclisi üyesi Ramazan Dengiz, DİSK Genel-İş Diyarbakır 1 Nolu Şube Başkanı Hasan Hayri Eroğlu, Rosa Derneği üyeleri Gülistan Nazlıer, Suzan İşbilen, HDP eski yöneticisi Hasan Kale. Gözaltına alınan 6 kişiye ilişkin 24 saat avukat görüşü kısıtlanması getirildiği öğrenildi. 7 kişiden 6'sı (HDP Parti Meclisi üyesi Eşref Mamedoğlu, DBP Parti Meclisi üyesi Ramazan Dengiz, DİSK Genel-İş Diyarbakır 1 Nolu Şube Başkanı Hasan Hayri Eroğlu, Rosa Derneği üyesi Gülistan Nazlıer, Bağlar Belediyesi eski Eş Başkanı Eşref Güler, HDP eski yöneticisi Hasan Kale) 8 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme

tarafından tutuklandı. Suzan İşbilen ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

5 Haziran 2020 tarihinde Adıyaman’da yapılan ev baskınlarında 5 kişi (HDP eski yöneticileri Abuzer Küçükkeleşçe, Rıza Açıkpayam, Eğitim-Sen yöneticisi Ayşegül Yücetaş, Demokratik Alevi Derneği Adıyaman Şube Başkanı Celal Demirci ve Ebru Güngör Çul) gözaltına alındı. 5 kişiden 4’ü (HDP eski yöneticileri Abuzer Küçükkeleşçe, Rıza Açıkpayam, Eğitim-Sen yöneticisi Ayşegül Yücetaş, Demokratik Alevi Derneği Adıyaman Şube Başkanı Celal Demirci) 10 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 1 kişi (Ebru Güngör Çul) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

8 Haziran 2020 tarihinde Bitlis’in ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında HDP Parti Meclisi üyesi Diyar Orak’ın da aralarında olduğu HDP üye ve yöneticisi 6 kişi gözaltına alındı. 6 kişi, 12 Haziran 2020 tarihinde 1’i (Diyar Orak) adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı.

HDP Mersin il yöneticisi Ali Bilen ile Akdeniz Sanat Atölyesi çalışanları Hebung Yüksekbağ, Dilan Demir ve Cejna Saruhan 9 Haziran 2020 tarihinde gözaltına alındı. 4 kişiye ilişkin gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

HDP Parti Meclisi üyesi Emrullah Kalkan 10 Haziran 2020 tarihinde Mardin’de hakkında kesinleşmiş hapis cezası olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.

11 Haziran 2020 tarihinde Batman’ın Beşiri ilçesinde HDP ilçe binasına düzenlene polis baskının ardından HDP ilçe eş başkanları Hasan Şakar ve Şefika Çetin gözaltına alındı. Hasan Şakar ve Şefika Çetin 12 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

14 Haziran 2020 tarihinde Erzurum’un Karayazı ilçesinde yapılan ev baskınlarında 6 kişi (HDP ilçe yöneticileri Dinçer Polat, Nurettin Kandemir ve Nimet Yılmaz, görevden uzaklaştırılan Karayazı Belediyesi Meclisi üyesi Mahmut Çimendağ, Mustafa Gül ve Sefa Çelik) gözaltına alındı.

Adana’da dağıttıkları yardım kolileri nedeniyle haklarında Ceyhan Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından açılan soruşturma kapsamında ifade vermek üzere 12 Haziran 2020 tarihinde Ceyhan İlçe

Emniyet Müdürlüğü’ne giden HDP Ceyhan İlçe Eş Başkanı Seyfettin Aydemir ile ilçe yöneticileri Sabri Duman, Şahin Dorak ve Umut Dorak gözaltına alındı. Gözaltına alınan 4 kişinin polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

HDP tarafından yapılacak “Demokrasi Yürüyüşü” kapsamında kullanılmak üzere HDP Genel Merkezi tarafından Edirne il örgütüne gönderilen pankart, önlük, şapka gibi materyallere 13 Haziran 2020 tarihinde polis tarafından savcılık kararıyla Edirne otogarında el konulduğu öğrenildi. Materyallerle ilgili HDP il yöneticisi Kerim Tüfekçi’nin Edirne Emniyet Müdürlüğü’ne götürülerek ifadesinin alındığı bildirildi.

23 Haziran 2020 tarihinde Elazığ’ın Karakoçan ilçesine bağlı Sarıcan beldesinde yapılan ev baskınlarında HDP yöneticisi Mehmet Sarı gözaltına alındı. Mehmet Sarı, 26 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

14 Haziran 2020 Erzurum’un Karayazı ilçesinde gözaltına alınan HDP Karayazı İlçe Eş Başkanı Dinçer Polat 23 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. Aynı soruşturma kapsamında gözaltına alınan 6 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

HDP Mardin Gençlik Meclisi üyesi 2 kişi (Elif İnan ve Fahretin Durmaz) 23 Haziran 2020 tarihinde “Anadilde eşitlikçi eğitim için harekete geçiyoruz” yazılı etiketleri sokaklara yapıştırdıkları gerekçesiyle Mardin’in Artuklu ilçesinde gözaltına alındı. 2 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

HDP Parti Meclisi üyesi Ercan Oğuz 26 Haziran 2020 tarihinde Mardin’in Kızıltepe ilçesinde gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

30 Haziran 2020 tarihinde İstanbul’da yapılan ev baskınlarında HDP Gençlik Meclisi üyesi 9 kişi ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüt propagandası yapmak’ gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi. 9 kişiden 5’i 8 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 4 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

30 Haziran 2020 tarihinde Maraş’ın Pazarcık ilçesinde HDP tarafından düzenlenen “Kardeş aile kampanyası” gerekçe gösterilerek gözaltına alınan

ve aralarında İlçe Eş Başkanı Naci Kızılar'ın de olduğu 4 kişi 3 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüte finansal destek sağlamak' iddiasıyla tutuklandı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Naci Kızılar, parti yöneticileri İbrahim Ganıdağlı ve Mesut Gözlügül ile eski ilçe eş başkanı Murat Güvenç.

26 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu ve TJA üyesi Sevil Rojbin Çetin, 7 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi' olma iddiasıyla tutuklandı. Sevil Rojbin Çetin evine yapılan baskın sırasında polis köpeklerinin saldırısına ve polislin işkence ve kötü muamelesine maruz kalmıştı.

8 Temmuz 2020 tarihinde Urfa'da gözaltına alınan 4 kişi (DBP Parti Meclisi Üyesi Bekir Karageçili, HDP Viranşehir İlçe Eş Başkanı Hıdır Oktay, ilçe yöneticisi İhsak Gündüz ve Vedat Güler) 11 Temmuz 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. Mahkeme İhsak Gündüz'ün 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına, diğer 3 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi.

10 Temmuz 2020 tarihinde Batman'ın Kozluk ilçesinde HDP ilçe yöneticisi Burhan Atan, HDP ilçe binasında yapılan arama sonrasında gözaltına alındı.

HDP Kayapınar İlçe Eş Başkanı Besile Narin ile TJA aktivisti Haster Alp Diyarbakır'da gözaltına alınan kişilere ilişkin 14 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan basın açıklaması sonrasında haklarında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.

14 Temmuz 2020 tarihinde Antep'te yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve aralarında HDP, DBP, Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi (SYKP) il eş başkanlarının da olduğu 29 kişiden 14'ü 16 Temmuz 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. 9 kişi (HDP İl Eş Başkanı Musa Aydın, Adnan Erol, Hurşit Besle, Abdullah Acar, Enver Özman, Sevinç Selçuk, Ömer Sungur, İbrahim Dağ ve Hasan Saran) tutuklandı, 5 kişi ise ev hapsi şartı ile serbest bırakıldı. 15 kişi 17 Temmuz 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. 9 kişi (HDP İl Eş Başkanı Songül Koçdağ, DBP eski İl Eş Başkanı Ali Şimşek, SYKP İl Eş Başkanı Ahmet Aşkar, HDP Şahinbey İlçe Eş Başkanı Bahri Yarış, HDP Şahinbey İlçe Yöneticisi Remziye Kuş, Remziye Erdem, Recai

Yılmaz, Cüneyt Kaya ile İsa Aslan) tutuklandı, 6 kişi ise ev hapsi tedbirleriyle serbest bırakıldı. Buna göre bu soruşturma kapsamında tutuklanan kişilerin sayısı 18, ev hapsi tedbirleriyle serbest bırakılanların sayısı 11 oldu.

HDP Diyarbakır İl Örgütü Basın Danışmanı Vedat Dağ'ın, 22 Temmuz 2020 tarihinde "bilgisine başvuru" sıfatı ile ifade vermek üzere gittiği Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alındığı öğrenildi. Vedat Dağ, 24 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

HDP Edremit İlçe Eş Başkanı Sevgi Özdem 26 Temmuz 2020 tarihinde Balıkesir'in Edremit ilçesinde yapılan bir ev baskınında gözaltına alındı. Sevgi Özdem 28 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Adana'da 7 Ağustos 2020 tarihinde yapılan ev baskınlarında aralarında HDP Parti Meclisi ve Gençlik Meclisi üyelerinin de olduğu 3'ü çocuk 13 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 3 kişi (Muhittin Kaya, Şükran ve Faruk Efetürk) polisteki ifade işlemlerinin ardından aynı gün serbest bırakıldı. 10 kişi hakkında 24 saatlik avukat görüşmesi kısıtlılığı getirildiği öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin ev baskınları sırasında ve gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları bildirildi. HDP Parti Meclisi ve Gençlik Meclisi üyelerinin de olduğu 3'ü çocuk 6 kişi 15 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 4 kişi (Ferhat Kalkan, Serdal Aslan, Hasan Aslan ve İbrahim Önen) ise ev hapsi tedbirleriyle serbest bırakıldı.

15 Ağustos 2020 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap, İdil, Cizre ve Silopi ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında HDP Silopi ilçe yöneticisi Delil Ürek'in de olduğu 11 kişi gözaltına alındı. 11 kişiden 5'i (Delil Ürek, M. Emin Nart, Hacı Bağata, Mesut Yağarcık ve Özgür Yıldız) 17 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 6 kişi ise serbest bırakıldı.

15 Ağustos 2020 tarihinde Muş merkez ve ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında HDP Muş İl Eş Başkanı Abdulbari Yiğit'in de olduğu 17 kişi gözaltına alındı. Serbest bırakılan HDP Muş İl Eş Başkanı Abdulbari Yiğit ile Şaban Atılğan ve

Güler Bingöl, savcılığın itirazı üzerine 26 Ağustos 2020 tarihinde tekrar gözaltına alındı ve sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

14 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınında HDP Esenyurt ilçe yöneticisi Kemal Kaplan hakkında şikayet olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.

24 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alınan Halkların Demokratik Partisi (HDP) Bağlar İlçe Eş Başkanı Fatma Kavmaz, 25 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' suçundan tutuklandı.

21 Ekim 2020 tarihinde Maraş'ta yapılan ev baskınlarında aralarında HDP ilçe yöneticisi ve İHD üyesinin de olduğu 16 kişi sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. 16 kişi, 23 Ekim 2020 tarihinde 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı. Gözaltına alınmış serbest bırakılan kişilerden isimleri öğrenilenler: HDP Nurhak ilçe yöneticisi Bahir Horoz, İHD üyesi Volkan Doğan, Hacı Uzun, Dursun Bahça, Mehmet Biçer, Bese Usta, Mustafa Özgür, Ali Demir, Erdal Demir, Fidan Polat, Hatice Taş, Hasan Doğan, Ali Taş, Emre Genç.

25 Eylül 2020 tarihinde, 5-8 Ekim 2014 tarihlerindeki Kobanê eylemlerine yönelik Ankara merkezli soruşturma kapsamında 20 kişi gözaltına alındı. 17 kişi 2 Ekim 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından "kaçma şüphesi" gerekçesiyle tutuklandı. 3 kişi (HDP Ankara eski milletvekili Sırrı Süreyya Önder, HDP Diyarbakır eski milletvekili Altan Tan ve Gülfer Akkaya) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklananların isimleri: Kars Belediyesi Eş Başkanı Ayhan Bilgen, HDP RTÜK Üyesi Ali Ürküt, HDP Dış İlişkiler Komisyonu Üyesi Nazmi Gür, DBP eski Eş Genel Başkanı Emine Ayna, Rosa Kadın Derneği kurucu üyesi Ayla Akat Ata, Can Memiş, HDP MYK üyesi Alp Altınörs, Berfin Özgü Köse, Günay Kubilay, Bülent Parmaksız, İsmail Şengün, Cihan Erdal, Bircan Yorulmaz, Emine Beyza Üstün, Dilek Yağlı, Pervin Oduncu, Zeki Çelik.

29 Eylül 2020 tarihinde Mersin'de yapılan ev baskınlarında HDP Mersin İl Eş Başkanı Gülbahar Şöfer ve HDP Parti Meclisi üyesi Barış Karabıyık gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen 2 HDP yöneticisinin, HDP üye ve yöneticilerinin Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında

gözaltına alınmasını protesto etmek için 28 Eylül 2020 tarihinde HDP il binası önünde "duran insan" eylemi yaptıkları bildirildi. Gülbahar Şöfer ve Barış Karabıyık 2 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

HDP Kars Belediye Eş Başkanı Şevin Alaca ile il ve ilçe belediye meclis üyelerinin de aralarında olduğu 21 kişi 1 Ekim 2020 tarihinde gözaltına alındı. 21 kişinin gözaltı süresinin 4 güne uzatıldığı öğrenildi. Ayrıca Kars Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma dosyasına ilişkin gizlilik kararı verildiği bildirildi. 21 kişiden 3'ü 4 Ekim 2020 tarihinde tutuklandı, 3 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 7 ve 8 Ekim 2020 tarihlerinde ise 13 kişi tutuklandı, 2 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Kars Belediye Eş Başkanı Şevin Alaca, Kars Belediye Meclisi üyeleri Kaya Naki, Fahrettin Kaya ve Ömer Albayrak, Reis Baykız, Dığor Belediye Meclisi üyesi Hamit Daşdelen, HDP Kars İl Eş Başkanı Cengiz Anlı, Mustafa Yardımcıer, Şengül Erkmen, Suat Bayhan, Hamdi Erkmen, Medya Tağay, Bülent Ağbaba.

30 Eylül 2020 tarihinde DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan aralarında Eğil Belediye Eş Başkanı'nın, ilçe belediye meclisi üyesinin, eski Siirt milletvekilinin, gazetecinin, parti ve sendika üye ve yöneticilerinin de olduğu 14 kişiden 4'ü 2 Ekim 2020 tarihinde 'örgüt üyesi olmak' gerekçesiyle tutuklandı, 8 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 2 kişi [Demokratik İslam Kongresi (DİK) üyesi Naif Erdem ve Hüseyin Kaya] ise 1 Ekim 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılmıştı. Tutuklanan kişilerin isimleri: HDP Diyarbakır il yöneticisi Edip Binbir, HDP eski il yöneticisi Çiğdem Ekti, DİK üyesi Emin Ay ve Mekiye Güzel.

HDP Siirt il yöneticisi Sıdk Örenç 6 Ekim 2020 tarihinde evine yapılan polis baskını sonrasında gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

HDP Turgutlu İlçe Eş Başkanı Hayri Bökü, 8 Ekim 2020 tarihinde Manisa'nın Turgutlu ilçesinde gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin Çapaklı köyünde yapılmak istenen biyogaz tesisine karşı yapılan eylemde yaptığı konuşma olduğu öğrenildi.

9 Ekim 2020 tarihinde DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında Malatya'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 6 kişi (HDP Akçadağ İlçe Eş Başkanı Mahir Aslan, Ali Doğan, Abuzer Adıyaman, Birgül Doğan, Basri Aslan ve Ali Dağtekin) 13 ve 14 Ekim 2020 tarihlerinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

12 ve 13 Ekim 2020 tarihinde Antalya'da gözaltına alınan DBP Parti Meclisi üyesi Hazal Taş, HDP Parti Meclisi üyesi Ferit Yılmaz, HDP Antalya il yöneticileri Değer Yorgun ve Osman Metindir 16 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

22 Ekim 2020 tarihinde HDP Diyarbakır il binasına ve Yenişehir ilçe binasına yapılan baskınların ardından İl Eş Başkanları Hülya Alökmen Uyanık ve Zeyyat Ceylan ile Yenişehir İlçe Eş Başkanları Kasım Kaya ve Remziye Sızıcı gözaltına alındı. 30 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri Hülya Akökmen Uyanık ve Zeyyat Ceylan'ın 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına, Remziye Sızıcı ve Kasım Kaya'nın ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi.

HDP Ağrı Doğubayazıt ilçe eş başkanları Abdullah Ekelik ve Gönül Öztürk, 24 Ekim 2020 tarihinde evlerine yapılan polis baskını sonrasında 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddiaları ile gözaltına alındı. 2 kişi 25 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

23 Ekim 2020 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesinde yapılan ev baskınlarında aralarında 31 Mart 2019 tarihindeki yerel seçimlerde HDP'den belediye eş başkanı aday olan Erdal Çakar'ın da olduğu 5 kişi gözaltına alındı. Erdal Çakar aynı gün içinde, 4 kişi ise 26 Ekim 2020 tarihinde savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

27 Ekim 2020 tarihinde Ankara'da 2014 Kobanê eylemleri ile ilgili soruşturma kapsamında gözaltına alınan Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) Urfa eski Milletvekili İbrahim Binici, HDP Parti Meclisi üyesi Mesut Bağcık ve Ayşe Yağcı 3 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

28 Ekim 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında HDP üyesi 3 kişinin (Raif Altunhisar, Ercan Yücedağ ve Volkan Eren) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

31 Ekim 2020 tarihinde Balıkesir'de yapılan ev baskınlarında İHD Balıkesir Şube Başkanı Fahri Semizoğlu, HDP Burhaniye İlçe Eş Başkanı Yahya Anık, HDP üyesi Serdar Kocaman gözaltına alındı. Aynı soruşturma kapsamında 31 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır'da Beyaz Tülbentli Anneler İnsiyatifi üyesi Aysel Ateş, yazar ve çevirmen Fahriye Adsay, Tarım ve Ormanlık Hizmet Kolu Kamu Emekçileri Sendikası (TARIM-ORKAM-SEN) Diyarbakır Şube Başkanı Nasır Demirkan, Herdem Kızıldemir, Gülten Kızıldemir; Mardin'de Leyla Ekinci gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar 4 Kasım 2020 tarihinde savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

4 Kasım 2020 tarihinde Osmaniye'de yapılan ev baskınlarında HDP Osmaniye İl Eş Başkanları Kadriye Töre ve Ali Coşkun ile il yöneticileri Celal Aydın, Mehmet Yıldırım, Osman Atilla ve Devran Demir gözaltına alındı. Gözaltına alınan 6 kişiden 4'ü (Celal Aydın, Mehmet Yıldırım, Osman Atilla ve Devran Demir) aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Kadriye Töre ve Ali Coşkun 9 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

9 Kasım 2020 tarihinde Şırnak'ta yapılan ev baskınlarında aralarında HDP İlçe Eş Başkanı Güler Tunç, HDP üyeleri Cihan Ölmez, Reşit Çağlı ile Emin Kalkan'ın da olduğu 12 kişi gözaltına alındı. 12 kişi 10 ve 12 Kasım 2020 tarihlerinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı.

10 Kasım 2020 tarihinde Erzurum'un Horasan ilçesinde yapılan ev baskınlarında HDP ilçe yöneticisi 2 kişi (Necmettin Aydın ve Adem Gözüngü) gözaltına alındı. Necmettin Aydın ve Adem Gözüngü, 12 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

HDP Parti Meclisi üyesi Murat Aydın, 10 Kasım 2020 tarihinde Bingöl'de 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla gözaltına alındı. Murat Aydın, 11 Kasım 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

13 Kasım 2020 tarihinde Maraş'ın Pazarcık ilçesinde yapılan ev baskınında gözaltına alınan HDP Pazarcık İlçe Eş Başkanı Naci Kızılar, 15 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

18 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında aralarında HDP ve Tutuklu Aileleri ile Yardımlaşma Derneği (TUAY-DER) yöneticilerinin de olduğu 6 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: HDP Sultanbeyli İlçe Eş Başkanı Alamettin Demir ve TUAY-DER yöneticisi Edip İrverdi ile Metin İbik, Hikmet Akdemir, Kenan Erdemir ve Abidin Kaplan.

20 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından DTK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında aralarında hak savunucularının, siyasetçilerin, avukatların; meslek odası, sendika, vakıf ve dernek üye ve yöneticilerinin aralarında olduğu 101 kişi hakkında gözaltı kararı verdiği öğrenildi. Diyarbakır merkezli soruşturma kapsamında 4 ilde düzenlenen operasyonlarda 72 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD) Eş Genel Başkanı avukat Bünyamin Şeker, İnsan Hakları Derneği (İHD) Adıyaman Şube Başkanı avukat Bülent Temel, ÖHD ve İHD üyesi avukatlar Abdulkadir Güleç, Eshat Aktaş, Serdar Talay, İmran Gökdere, Diyar Çetedir, Serdar Özer, Feride Laçın, Gamze Yalçın, Gevriye Atlı, Resul Tamur, Cemile Turhallı Balsak, Ahmet Kalpak, Devrim Barış Baran, Neşet Girasun, Sedat Aydın, Mahsum Batı, Şivan Cemil Özen, Haknas Sadak; Türk Tabipleri Birliği (TTB) önceki dönem Merkez Konseyi Üyesi ve halen Onur kurulu üyesi Dr. Şehmus Gökalg, TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanı Sosyal Hizmet Uzmanı Serkan Delidere, MED Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Hukuki ve Dayanışma Dernekleri Federasyonu (TUHAD-FED) yöneticisi Diyar Dilek Özer ve TUHAD-FED üyesi Leyla Ayaz, DİVES üyesi Süleyman Okur, Bağlar Belediye Meclisi üyesi Panayır Çelik, HDP Parti Meclisi üyesi Berna Çelik, HDP Diyarbakır il eski yöneticisi İlhami Yürek, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) üyesi Ümit Çetinkaya, Basın, Yayın, İletişim ve Posta Emekçileri Sendikası (HABER-SEN) üyesi Mehmet Kaçar.

27 Kasım 2020 tarihinde Mardin'de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP ve DBP üye ve yöneticilerinin de olduğu 5 kişi gözaltına alındı. 5 kişi 29 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanların isimleri: DBP Kızıltepe İlçe Eş Başkanı Mahmut Damar, HDP Savur eski ilçe Eş Başkanı

Necdet Kavak, Abdülmecit Abi, Fesih Gökalg ve Tajdin Gürkan.

27 Kasım 2020 tarihinde Ankara'da yapılan ev baskınlarında aralarında HDP üye ve yöneticilerinin de olduğu 8 kişi "sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptıkları" gerekçesiyle gözaltına alındı. 1 kişi (Nevroz Gülen) 30 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 6 kişi ise 3'ü (Doğan Keleş, Tunahan Gözlügöl, Mesut Çiftçi) adli kontrol şartıyla ve 3'ü ev hapsi tedbiriyle olmak üzere serbest bırakıldı. Mahmut Altan isimli 1 kişi ise daha önce polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılmıştı.

1 Aralık 2020 tarihinde Şırnak'ın Merkez, İdil, Cizre, Uludere ve Silopi ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında yerine kayyım atanmış Cizre Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu'nun, HDP ve DBP üye ve yöneticilerinin de olduğu 25 kişi DTK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. 2 kişinin (Suzan Acar ve Meryem Aşkara) aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. 25 kişiden 7'si (Cizre Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu, Ayşe Altay, Aycan Azma, Asuman Külter, Sekvan Kılınç, Ali Güven, Abdullah Acar) 2 Aralık 2020 tarihinde, 6 kişi 3 Aralık 2020 tarihinde, 6 kişi 4 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 1 kişi 3 Aralık 2020 tarihinde, 2 kişi ise 4 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

1 Aralık 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında 3 kişi (Lice Belediye Meclisi üyesi Emine Kaya, HDP Bağlar ilçe yöneticisi Suna Güneş, HDP Parti Meclisi üyesi Resul Sadak) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

1 Aralık 2020 tarihinde Denizli'de yapılan ev baskınlarında 5 kişi (TJA aktivistleri Hazal Diler ve Cevahir Kayar, HDP Parti Meclisi üyesi Şerife Yıldırım, HDP Denizli İl Eş Başkanı Hande Özkan ve Senay Eker) gözaltına alındı. 5 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

HDP Mersin il yöneticisi Ali Bilen, 7 Aralık 2020 tarihinde Maraş merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Ali Bilen, Covid-19 testinin pozitif çıkması üzerine 8 Aralık 2020 tarihinde Maraş İl Jandarma Komutanlığı'ndan serbest bırakıldı.

HDP Gençlik Meclisi üyesi Ercan Oğuz, 8 Aralık 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesindeki bir polis arama noktasında gözaltına alındı. Ercan Oğuz 10 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

10 Aralık 2020 tarihinde HDP Diyarbakır il binası önünde oturma eylemi yapan kişiler ile HDP Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in danışmanı Kenan Canpolat ve HDP üyesi 2 kişi (Kezban Kuday ve Afife Kartal) arasında bir tartışma çıktığı ve tartışma sonrasında 3 kişinin, şikayet üzerine gözaltına alındığı öğrenildi. 3 kişi 11 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

8 Aralık 2020 tarihinde Antep'te 2014 yılındaki Kobanê eylemleri ile ilgili Ankara merkezli soruşturma kapsamında gözaltına alınan HDP Parti Meclisi eski üyesi Meryem Adıbelli, 11 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ev hapis tedbiri ile serbest bırakıldı. Savcılığın itirazı üzerine Meryem Adıbelli tekrar gözaltına alındı ve sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

15 Aralık 2020 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesinde yapılan ev baskınında HDP İlçe Eş Başkanı Ömer Karadağ gözaltına alındı. Ömer Karadağ 18 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.

22 Aralık 2020 tarihinde Balıkesir'de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP yöneticilerinin de olduğu 4 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanların isimleri: HDP il yöneticileri Tuğba Anık ve Şevket Bilici ile Resul Sayan ve Nesibe Yöyler.

HDP Gençlik Meclisi üyesi Lider Polat, 23 Aralık 2020 tarihinde İzmir Havalimanı'nda gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin, Lider Polat'ın, daha önce kendisini kaçıran kişilerce el konulan cep telefonundan tehdit mesajları atılması olduğu öğrenildi. Lider Polat 27 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kartal ilçesinde kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından kaçırılmış ve ajanlık dayatmasına maruz kalmış, daha sonra kişisel eşyaları, elbiseleri ve telefonu alınarak gözü kapalı bir şekilde yol kenarına bırakılmıştı. Lider Polat aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

24 Aralık 2020 tarihinde Ağrı'da yapılan ev baskınlarında HDP Ağrı İl Eş Başkanı Cemal Akar ile

HDP'li Belediye Meclisi üyesi Ceren Barış gözaltına alındı. Ceren Barış polisteki ifade işlemlerinin ardından, Cemal Akar 25 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

27 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan Devrimci Parti Parti Meclisi üyesi Hasan Hüseyin Yeşilova, Devrimci Anarşist Faaliyet (DAF) üyesi Abdülmelik Yalçın ve HDP Gençlik Meclisi üyesi Erkin Barın, 28 Aralık 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltı gerekçesinin vekilliği düşürülen HDP Hakkari Milletvekili ve Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Eş Başkanı Leyla Güven'e verilen hapis cezasını, bu cezayı protesto etmek için 22 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'un Aksaray ilçesinde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde HDP İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu'nun polisin fiziksel şiddete maruz kalmasını protesto etmek için 23 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan basın açıklaması olduğu öğrenildi.

4.1.2.2. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan DBP Üye ve Yöneticileri

2020 yılında DBP üye ve yöneticisi olan en az 16 kişi gözaltına alındı, 2 kişi tutuklandı, 9 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

31 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da yapılan ev baskınlarında 4 kişi 'örgüt adına faaliyette buldukları' iddiasıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Sincan eski ilçe Eş Başkanı Ayten Karaman, müzisyen Bahoz Aslan ile soyadları öğrenilemeyen Halil ve İsmail.

14 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan ve aralarında HDP il yöneticisi İrfan Söner, Bağlar İlçe Eş Başkanı Mehmet Atlıhan, HDP Yenişehir İlçe Eş Başkanı Sadrettin Kaya, Demokratik İslam Kongresi (DİK) üyesi Mele Yusuf Andan, Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Bağlar ilçe örgütü yöneticileri Ali Alkan ve Abdullah Dengiz, Bağlar Belediye Meclisi eski üyesi Rıfat Turfan'ın da olduğu 20 kişi 4'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanların isimleri: İrfan Söner, Halef Caruş, Hasan Çiçek ve Halis Tekok.

21 Şubat 2020 tarihinde Mardin’de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP ve Demokratik Bölge-ler Partisi (DBP) üye ve yöneticilerinin de olduğu 5 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Kızıltepe Belediyesi eski Eş Başkanı İsmail Asi, HDP il yöneticileri Hüsnü Acay, Şehmuz Aksoy ile Savur DBP İlçe Eş Başkanı Muzaffer Işık ve Mardin Büyükşehir Belediyesi eski meclis üyesi Metin Kaya.

7 ve 8 Haziran 2020 tarihlerinde Diyarbakır’da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 6 kişiden 1’i olan DBP Parti Meclisi üyesi Ramazan Dengiz 8 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

8 Temmuz 2020 tarihinde Urfa’da gözaltına alınan 4 kişiden 1’i olan DBP Parti Meclisi Üyesi Bekir Karageçili 11 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

14 Temmuz 2020 tarihinde Antep’te yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 29 kişiden DBP eski İl Eş Başkanı Ali Şimşek 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

12 Ekim 2020 tarihinde DBP Parti Meclisi üyesi ve TJA aktivisti Hazal Taş Antalya’nın Korkuteli ilçesinde gözaltına alındı. Hazal Taş 6 Ekim 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

22 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, DBP Silvan İlçe Yöneticisi İhsan Çapan’ın, HDP Diyarbakır İl Binası önünde oturma eylemi yapan kişiler ile arasındaki tartışma ile ilgili olarak ifade vermeye gittiği Silvan İlçe Emniyet Müdürlüğü’nde bu kişilerin şikâyeti üzerine gözaltına alındığı öğrenildi. İhsan Çapan, 23 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

27 Kasım 2020 tarihinde Mardin’de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP ve DBP üye ve yöneticilerinin de olduğu 5 kişi gözaltına alındı. 5 kişi 29 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanların isimleri: DBP Kızıltepe İlçe Eş Başkanı Mahmut Damar, HDP Savur eski ilçe Eş Başkanı Necdet Kavak, Abdülmecit Abi, Fesih Gökalp ve Tajdin Gürkan.

1 Aralık 2020 tarihinde Şırnak’ın Merkez, İdil, Cizre, Uludere ve Silopi ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında yerine kayyım atanmış Cizre Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu’nun, HDP ve DBP üye ve yöneticilerinin de olduğu 25 kişi DTK’ye yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. 2 kişinin (Suzan Acar ve Meryem Aşkara) aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. 25 kişiden 7’si (Cizre Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu, Ayşe Altay, Aycan Azma, Asuman Külter, Sekvan Kılınç, Ali Güven, Abdullah Acar) 2 Aralık 2020 tarihinde, 6 kişi 3 Aralık 2020 tarihinde, 6 kişi 4 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 1 kişi 3 Aralık 2020 tarihinde, 2 kişi ise 4 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklandı.

4.1.2.3. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan ESP Üye ve Yöneticileri

2020 yılında ESP üye ve yöneticisi olan en az 47 kişi gözaltına alındı, 20 kişi tutuklandı, 22 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

ESP Ankara il yöneticisi Talip Ali Talipoğlu’nun, 23 Mart 2020 tarihinde Ankara Kızılay’da “Kapitalizm öldürür sosyalizm yaşatır. Yaşamak için grev zamanıdır” yazılı afişi astığı sırada gözaltına alındığı öğrenildi.

ESP Eş Genel Başkanı Özlem Gümüştaş, Sosyalist Kadın Meclisleri (SKM) Genel Sözcüsü Hatice Deniz Aktaş, SKM merkez yürütme kurulu üyeleri üyeleri Çiçek Otlı, Ebru Yiğit, Satiye Ok, Züleyha Mangan, Ezgi Bahçeci, Tanya Kara ve HDP Edremit İlçe Eş Başkanı Sevgi Özdem 26 Temmuz 2020 tarihinde Balıkesir’in Edremit ilçesinde yapılan bir ev baskınında gözaltına alındı. 9 kişi 8 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

8 Eylül 2020 tarihinde ESP’ye yönelik bir soruşturma kapsamında 5 ilde yapılan ev baskınlarında aralarında HDK Eş Sözcüsü Sedat Şenoğlu’nun da bulunduğu 17 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Sedat Şenoğlu, ESP Parti Meclisi üyeleri Çiçek Otlı, Volkan Uyar ve Selver Orman ile İlke Başak Baydar, Yücel Karadağ, Ozan Özgenler, Ezgi Bedel, Zekeriya Aykut Karnap, Gözde Sivaslıoğlu, Beren Atıcı, Mustafa Bozali (İstanbul), Parti Meclisi üyesi Mustafa Naci Toper (Diyarba-

kır), Ozancan Sarı (Antalya), İlhan Aslan (İzmir), Alper Kaba (Hatay), Taner Taş. 17 kişi 11 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüt propagandası yapmak’ iddialarıyla tutuklandı.

13 Eylül 2020 tarihinde, ESP’ye yönelik soruşturma kapsamında İstanbul’da gözaltına alınan 1 kişi (Özgür Bedel) 15 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandı.

ESP’ye yönelik bir soruşturma kapsamında İstanbul’da yapılan ev baskınlarında aralarında ESP Eş Genel Başkanı Şahin Tümüklü ile SGDF Eş Başkanı Alev Özkiraz ve HDP Parti Meclisi üyesi Helin Yılmaz, Etkin Haber Ajansı muhabiri Pınar Gayıp’ın da olduğu 20 kişi gözaltına alındı. 20 kişinin katıldıkları bir cenaze gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. 20 kişi 9 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Ali Haydar Keleş isimli 1 kişi, 30 Eylül 2020 tarihinde ESP üyelerine yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Ali Haydar Keleş, 1 Ekim 2020 tarihinde İstanbul’da sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

ESP Fındıklı ilçe temsilcisi Tugay Köse “ESP Postası astığı” gerekçesiyle 8 Ekim 2020 tarihinde Rize’de gözaltına alındı. Gözaltına alındıktan sonra Tugay Köse’ye ait Fındıklı merkezde ve Meyvalı köyünde bulunan 2 eve polis tarafından baskın düzenlendiği ve evlerde arama yapıldığı öğrenildi. Tugay Köse, 9 Ekim 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

18 Ekim 2020 tarihinde İstanbul Gazi Cemevi’nde düzenlenen bir anma sonrasında ESP üyesi 4 kişinin (Hülya Gerçek, Havva Cuştan, Gamze Toprak, Mahir Cem Sel) ellerinde fotoğraf ve çiçek olduğu gerekçesiyle polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı öğrenildi.

21 Aralık 2020 tarihinde İstanbul’da ESP Parti Meclisi üyesi Uğur Ok’un gözaltına alındığı öğrenildi. Uğur Ok, 24 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklandı.

4.1.2.4. Gözaltına Alınan Diğer Parti Üye ve Yöneticileri

2020 yılında 1’i CHP, 2’si Devrimci Parti, 4’ü Emekçi Hareket Partisi (EHP), 3’ü EMEP, 5’i Gele-

cek Partisi, 1’i İyi Parti, 1’i SYKP, 1’i TİP üye ve yöneticisi olmak üzere en az 18 kişi gözaltına alındı. 3 kişi tutuklandı, 1 kişi yurtdışına çıkış yasağı şartıyla serbest bırakıldı.

8 Nisan 2020 tarihinde Tekirdağ’ın Çorlu ilçesinde Covid-19 salgınıyla ilgili afiş asan EMEP üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (İlçe Başkanı Erdal Koçer ve parti üyesi Kenan Işık) gözaltına aldı.

2 Mayıs 2020 tarihinde Bitlis’te ücretsiz maske dağıtan Gelecek Partisi üyesi 5 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.

Adana’nın Yüreğir ilçesi kaymakamının koruması ile arasında geçen tartışma sonrasında ailesi ile birlikte fiziksel şiddete maruz kalan ve 17 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanan CHP Yüreğir Gençlik Kolları Başkanı Eren Yıldırım, 2 Haziran 2020 tarihinde mahkeme kararıyla tahliye edildi.

24 Haziran 2020 tarihinde İstanbul’un Beşiktaş ilçesinde “Kıdem tazminatına dokunma” pankartı asan Emekçi Hareket Partisi (EHP) üyesi 4 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.

14 Temmuz 2020 tarihinde Antep’te yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi (SYKP) İl Eş Başkanı Ahmet Aşkar tutuklandı.

Türkiye İşçi Partisi (TİP) Edirne Uzunköprü ilçe yöneticisi Enes Keskin’in sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 15 Eylül 2020 tarihinde Antalya’da gözaltına alındığı, 16 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

20 Ekim 2020 tarihinde Kocaeli’nin Darıca ilçesinde yapılan ev baskınında EMEP Darıca ilçe yöneticisi Fevzi Yaşar sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in basın danışmanı Murat İde, 2015 yılında yazdığı bir yazı nedeniyle hakkında açılan dava gerekçe gösterilerek 8 Ekim 2020 tarihinde Giresun’da gözaltına alındı.

Avukat ve Devrimci Parti üyesi Sinan Varlık 6 Kasım 2020 tarihinde İstanbul’da evine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Sinan Varlık 8 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

27 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan Devrimci Parti Parti Meclisi üyesi Hasan Hüseyin Yeşilova, Devrimci Anarşist Faaliyet (DAF) üyesi Abdülmelik Yalçın ve HDP Gençlik Meclisi üyesi Erkin Barın, 28 Aralık 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

4.1.3. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Dernek, Vakıf, Sendika, Meslek Örgütü, İnisiyatif ve Platform Üye ve Yöneticileri

2020 yılında dernek, vakıf, sendika ve meslek örgütleri ile çeşitli platformlar ve inisiyatiflerin üye ve yöneticisi olan en az 299 kişi gözaltına alındı, 90 kişi tutuklanırken 127 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

14 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınında Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği (TAYAD) üyesi Mehmet Güvel ile Nuri Cihanyandı isimli bir kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

15 Ocak 2020 tarihinde Halkların Demokratik Partisi (HDP) üye ve yöneticilerine yönelik bir soruşturma kapsamında Ankara'da 5 kişi (HDP Ankara il yöneticisi Zeliha Ünlü, HDP Mamak ilçe yöneticisi Remziye Güçlü, HDP Mamak eski ilçe Eş Başkanı Lale Ekmen, Barış Annesi Gülistan Ozgan, Demokratik Alevi Derneği Mamak ilçe yöneticisi Hüsniye Kart) ve İstanbul'da 1 kişi (Rukiye Şen) gözaltına alındı. Rukiye Şen'in Ankara'ya götürüleceği öğrenildi.

24 Ocak 2020 tarihinde Van'da Tutuklu ve Hükümlü Ailelerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (TUHAY-DER) üye ve yöneticilerine yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 6 kişi 27 Ocak 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: TUHAY-DER Eş Başkanları Seyfettin Ertaş ve Kudret Temel, dernek yöneticisi Kinyas Başak, derneğin eski Eş Başkanı Önder Soğukbulak ve dernek üyeleri Levent Kurt ile Yılmaz Sürücü. Soruşturma kapsamında TUHAY-DER binasında da polis tarafından arama yapıldığı ve bu sırada dernek binasında asılı pankartların indirildiği ve eşyaların dağıtıldığı öğrenildi.

31 Ocak 2020 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesinde yapılan bir yol kontrolü sırasında hakkında açılmış bir dava gerekçe gösterilerek gözaltına alınan Tevgera Jinên Azad / Özgür Kadın Hareketi (TJA) aktivisti Leyla Aşkan, 1 Şubat 2020 tarihinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

6 Şubat 2020 tarihinde Van'da yapılan ev baskınlarında Yeni Yaşam gazetesi dağıtımcısı Ferdi Sertkal, Yüzüncü Yıl Bilim Antropoloji Sanat ve Kültür Derneği (BASK-DER) Üyesi Mehmet Soner Bilir ve Halkların Demokratik Partisi (HDP) Gençlik Meclisi Üyesi Ferhat Kalkan gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

12 Şubat 2020 tarihinde Ağrı'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 6 kişiden 3'ü (Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları [DİSK] Ağrı Şube Başkanı Ersin Erinçik, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı İsmail Çiftçi, HDP Merkez ilçe yöneticisi Eşref Yıldırım) 14 Şubat 2020 tarihinde 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi (HDP Merkez ilçe yöneticisi Ömer Taş, İl Genel Meclisi Üyesi Sabri Taşdemir ve Demokratik Bölgeler Partisi [DBP] eski yöneticisi Hamit Taşdemir) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

29 Şubat 2020 tarihinde İzmir'de "Suriye'de ne işimiz var? Savaşa hayır" yazılı bir pankart astıkları gerekçesiyle Halkevi üyesi 2 kişi gözaltına alındı.

11 Mart 2020 tarihinde Muğla'nın Fethiye ilçesinde cezaevindeki mahpuslara para gönderdiği gerekçesiyle gözaltına alınıp İstanbul'a getirilen Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma Derneği (TUHAY-DER) Marmara Bölgesi Eş Başkanı Esin Çelik, 13 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

Diktirdiği maskeleri Bartın'da semt pazarında ücretsiz dağıtan Bartın Halkevleri Şube Başkanı Yonca Alemdar, 7 Nisan 2020 tarihinde maskeleri izinsiz dağıttığı gerekçesiyle kendisine müdahale eden polis tarafından gözaltına alındı. Yonca Alemdar'ın yanı sıra maskeleri diken terzi Hulusi Kaymakçı'nın da gözaltına alındığı öğrenildi. 2 kişinin ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı bildirildi.

Urfa Tabip Odası Başkanı Ömer Melik ve Genel Sekreteri Osman Yüksekayla 27 Nisan 2020 tarihinde ifade vermek üzere gittikleri Urfa İl Emniyet Müdürlüğü'nde Urfa Tabip Odası'na ait resmi sosyal medya hesaplarından yapılan paylaşımlar

gerekece gösterilerek gözaltına alındı. Aynı gün içinde mahkemeye sevk edilen 2 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

29 Nisan 2020 tarihinde Van'da yapılan ev baskınlarında Tutuklu ve Hükümlü Ailelerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (TUHAY-DER) üyesi 2 kişi (Halime Albay ve Zeki İtah) haklarında ihbar olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.

22 Mayıs 2020 tarihinde Diyarbakır merkezli bir soruşturma kapsamında Diyarbakır ve Urfa'da yapılan ev baskınlarında aralarında DBP eski Eş Genel Başkanı, HDP üye ve yöneticileri, Özgür Kadın Hareketi (TJA) aktivistleri ile Rosa Kadın Derneği üye ve yöneticilerinin de olduğu 18 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 6'sı (TJA aktivisti Zelal Bilgin, Rosa Kadın Derneği kurucu üyesi Ayla Akat Ata, Yenişehir Belediye Meclisi üyesi Nevriye Çur, Nazire Tursun, Barış Annesi Havva Kıran ve Bağlar Belediye Meclisi üyesi Hüseyin Herman) 24 Mayıs 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 12 kişi (Rosa Kadın Derneği Başkanı Adalet Kaya, derneğin kurucu üyesi Narin Gezgör ve dernek yöneticisi Fatma Gültekin, TJA aktivisti Gülcihan Şimşek, DBP eski Eş Genel Başkanı Mehmet Arslan, HDP merkez yürütme kurulu üyesi Özlem Gündüz, HDP Yenişehir İlçe Eş Başkanı Remziye Sızıcı, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi meclis üyesi Sevim Coşkun, HDP üyesi Mehmet Ali Altınkaynak, Bağlar Belediye Meclisi üyeleri Gönül Aslan ve Veysi Kuzu ile Celal Yoldaş) ise 24 Mayıs tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. Gönül Aslan'ın 3 yaşındaki çocuğunun da kendisiyle birlikte cezaevine konulduğu bildirildi.

5 Haziran 2020 tarihinde Adıyaman'da yapılan ev baskınlarında Eğitim-Sen yöneticisi Ayşegül Yücetaş ve Demokratik Alevi Derneği Adıyaman Şube Başkanı Celal Demirci gözaltına alındı. 2 kişi, gözaltına alınan HDP eski yöneticisi 2 kişiyle birlikte 10 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

7 ve 8 Haziran 2020 tarihlerinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında DİSK Genel-İş Diyarbakır 1 Nolu Şube Başkanı Hasan Hayri Eroğlu, Rosa Derneği üyeleri Gülistan Nazlier, Suzan İşbilen gözaltına alındı. 2 kişi (DİSK Genel-İş Diyarbakır 1 Nolu Şube Başkanı Hasan Hayri Eroğlu, Rosa Derneği üyeleri Gülistan Nazlier) tutuklandı, Suzan İşbilen adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

TUAY-DER Eş Başkanı Mehmet Emin Güzel'in de aralarında olduğu dernek üye ve yöneticisi 7 kişi 8 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alındı. 7 kişiden 3'ü 10 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 4 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Mehmet Emin Güzel, dernek yöneticisi Şafi Hayme, dernek üyesi Müşehher Ülker.

8 Haziran 2020 ve takip eden günlerde Diyarbakır'da gözaltına alınan 7 kişiden 1'i (TUAY-DER'in eski yöneticisi Abdulmenaf Kur) 11 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. 6 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltına alınan 3 kişi (HDP Bağlar Belediye Meclisi üyesi Vahit Doğru, Fatma Gül ile Selahattin Çap) 12 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 5 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Buna göre, toplam 22 kişinin gözaltına alındığı bu soruşturma kapsamında 7 kişi tutuklanmış, 15 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmış oldu.

Diyarbakır'da gözaltına alınan Medeniyetler Beşiğinde Yakınlarını Kaybeden Ailelerle Yardımlaşma Dayanışma Birlik ve Kültür Derneği (MEBYA-DER) üyesi Hanım Altındağ 11 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

16 Haziran 2020 tarihinde Kocaeli'de yapılan ev baskınlarında Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu'na (BDSP) yönelik bir soruşturma kapsamında 4 kişi (Vural Uzal, Zeynel Kızılarslan, Elif Alçınkaya ve Sabit Yıldırım) gözaltına alındı.

25 Haziran 2020 tarihinde haklarında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle İstanbul'da gözaltına alınan ÇHD ve Halkın Hukuk Bürosu üyesi avukatlar Özgür Yılmaz ve Süleyman Gökten, 27 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

26 Haziran 2020 tarihinde Demokratik Toplum Kongresi'ne (DTK'ye) yönelik soruşturma kapsamında aralarında gazetecilerin, belediye eş başkanlarının, belediye meclisi üyelerinin, siyasi partilerin, çeşitli derneklerin ve sendikaların üye ve yöneticilerinin de olduğu 64 kişi hakkında gözaltı kararı verildiği öğrenildi. Diyarbakır, İstanbul, Adana, Şırnak, Batman ve Van'da yapılan ev

baskınlarında 45 kişi gözaltına alındı. Soruşturma kapsamında Diyarbakır'daki DTK binasında da arama yapıldığı ve arama sonrasında DTK tabelasına, binada bulunan bilgisayarlara, kitaplara el konulduğu ve binanın Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı talimatı doğrultusunda mühürlendiği öğrenildi. Soruşturma kapsamında ayrıca J&J Kitapevi'nde de arama yapıldığı ve haklarında toplatma kararı olduğu gerekçesiyle kimi kitaplara el konulduğu bildirildi. Gözaltına alınan 45 kişiden 16'sı 28 Haziran 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. Mahkeme 8 kişinin (KESK Genel Meclis üyesi ve TÜM BEL-SEN üyesi Ayten Tekeş, Makine Mühendisleri Odası Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu üyesi Arin Zümrüt, Rosa Kadın Derneği yöneticisi Rojda Barış, Nesrin Şanlı, Piran Başkurt, DTK divan üyesi Hüseyin Kaya, Mehmet Şengül ve Ümrân Baturay) tutuklanmasına, 8 kişinin (Fatma Bülbül, Berdan Acun, Adem Firik, Velat Esin, Aytaç Duymuş, Ömer Baran, Zekiye Yılmaz ile Bismil Belediye Meclisi üyesi Aynur Aktar) adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi. 29 Haziran 2020 tarihinde mahkemeye sevk edilen 29 kişiden 15'i (Barış Annesi Makbule Özbek, Mehmet Güngörmüş, Hazro Belediye Meclisi üyesi Fesih Balbey, HDP Kocaköy ilçe eş başkanı Cahit Ay, Emrullah Zümrüt, Adil Ercan, Mustafa Alımtirin, Tevfik Kaçar, Medeniyetler Beşğinde Yakınlarını Kaybeden Ailelerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (MEBYA-DER) yöneticisi Yıldız Damla, Bismil Belediye Meclisi üyesi Enver Çelik, Erdal Bayram, Fedai Akar, DTK divan üyesi Jiyan Taş, DBP Parti Meclisi üyesi Leyla Bağatır ve Mehmet Cahit Şık) 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına; 14 kişinin (Silvan Belediyesi Eş Başkanı Naşide Toprak, SES Diyarbakır yöneticisi Mahfuz Karaaslan, Gönül Oğur, gazeteci Ayşe Kara, Mehmet Deviren, İbrahim Halil Taş, Mehmet Sağlam, Seher Özgen Aytek, Selva Akkoyun, Suphi İzol, Azad Can, Enver Temiz, Ferhat Erkuş ve Gurbet Çakar) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi. 28 Haziran 2020 tarihinde mahkemeye sevk edilen 16 kişiden 8'i tutuklanmış, 8'i ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Buna göre DTK soruşturması kapsamında toplam 23 kişi tutuklanmış, 22 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmış oldu.

1 Temmuz 2020 tarihinde Antalya'da yapılan ev baskınında Halkevi üyesi Ebru İntibay gözaltına alındı. "AKP Rabia Naz'ın katilini açıkla" ve "Rabia

Naz'ın hesabını soracağız" yazılı pankartları astığı iddiasıyla gözaltına alınan Halkevi üyesi Ebru İntibay 2 Temmuz 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

14 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında aralarında Tutuklu Hükümlü Aileleri Hukuk Dayanışma Dernekleri Federasyonu (TUHAD-FED) Eş Başkanı Elif Haran ve Tevgera Jinên Azad (TJA) sözcüsü Ayşe Gökkan ile dernek aktivistlerinin de olduğu 23 kişi gözaltına alındı. 19 kişiden 3'ü (Aklime Hanas, Rabia Ataş, Zeynep Suncak) 16 Temmuz 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Aynı soruşturma kapsamında gözaltına alınan Hayriye Türkekel 15 Temmuz 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. 5 kişi 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 14 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: MED TUHAD-FED Eş Başkanı Elif Haran, HDP Sur İlçe Eş Başkanı Hatun Yıldız ile TJA aktivistleri Hasret Alp, Figen Ekti, Bahar Akyapı. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanların isimleri: TJA Sözcüsü Ayşe Gökkan, HDP Yenişehir eski İlçe Eş Başkanı Demet Özkarar, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Diyarbakır Şubesi Yöneticisi Rozerin Çatak, HDP Kayapınar İlçe Eş Başkanı Besile Narin, Büro Emekçileri Sendikası (BES) eski yöneticileri Dilan Yakut ve Güneş Özel ile TJA aktivistleri Zekiye Güler, Emine Kaya, Selma Metin, Ruken Şehir, Şükran Tamir, Gülseren Akkum, Têkoşin Tekin, Hatice Şen.

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Diyarbakır eski Şube Eş Başkanı Recep Oruç, DTK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında 21 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'da savcılığa ifade verdi ve aynı gün içinde sevk edildiği nöbetçi sulh ceza hakimliği tarafından tutuklandı.

29 Temmuz 2020 tarihinde Hatay Barosu Başkanı avukat Ekrem Dönmez'e ailesi ile birlikte yemek yediği restoranda polis tarafından kimlik kontrolü yapılmak istendi. Ekrem Dönmez, bu işlemin dayanağını sorması üzerine "Biz devletiz" diyen polis tarafından gözaltına alındı. Ekrem Dönmez aynı gün içinde serbest bırakıldı. Ekrem Dönmez'in kendisini gözaltına alan polis memurları hakkında hürriyeti tahdit suçundan suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

14 Ağustos 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ve Şemdinli ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında İnsan Hakları Derneği (İHD) Hakkari Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Pınar Yılmaz'ın da olduğu 13 kişi Demokratik Toplum Kongresi'ne yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. 13 kişiden 12'si 17 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 1 kişi ise serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Pınar Yılmaz, Şükrü Çallı, Nihat Turgut, Ramazan Erik, Mehmet Emin Seven, Ömer Faruk Tekin, Mesut Kıratlı, Reşit Güneç, Mehmet Çapraz, Ümit Duman, Felem Aker, Musa Bor.

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) Merkez Kadın Sekreteri Derya Yulcu ve Eğitim-Sen üyesi 2 kişi (Selman Karasu ile Saim Atılğan) 16 Ağustos 2020 tarihinde Muş merkezli bir soruşturma kapsamında Antalya'da gözaltına alındı. Derya Yulcu ve Saim Atılğan mahkeme tarafından tutuklandı, Selman Karasu ise serbest bırakıldı. Mahkemenin tutuklama gerekçesi öğrenilemedi.

8 Eylül 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında TJA aktivisti 3 kişi (Derya Arslan, Ayşe Ekinci ve Derya Moray) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. 3 kişi 11 Eylül 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

Güvencesiz İşçi Derneği Başkanı Abdulsalam Kutlu ile üyeler Fadil Sevinç ile Kazım Acar'ın 15 Eylül 2020 tarihinde Mersin'de yapılan ev baskınlarında gözaltına alındığı öğrenildi. Abdulsalam Kutlu, Çukurova bölgesindeki işçi dernekleri ile Akdeniz İhracatçılar Birliği (AKİB) arasında yevmiye görüşmelerinin olumsuz sonuçlanmasının ardından işçilere işe çıkmama çağrısı yapmıştı. 3 kişiden 2'si (Güvencesiz İşçiler Derneği üyeleri Fadil Sevinç ile Kazım Acar) 16 Eylül 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Abdulsalam Kutlu 17 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından yurtdışına çıkış yasağı şartıyla serbest bırakıldı.

17 Eylül 2020 tarihinde Hakkari'de düzenlenen bir etkinliğe katılmasının ardından aracı durdurulan DTK Eş Başkanı ve HDP eski Hakkari Milletvekili Leyla Güven gözaltına alındı. Leyla Güven ifade işlemlerinin ardından aynı gün serbest bırakıldı.

17 Eylül 2020 tarihinde Hakkari Barış Anneleri Meclisi üyesi Fatma Turan 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' ettiği iddiasıyla gözaltına alındı. Fatma

Turan aynı gün içinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

22 Eylül 2020 tarihinde Van F Tipi Cezaevi'nde tutulan kardeşini ziyaret ettiği sırada, hakkında açılmış bir soruşturma gerekçesiyle gözaltına alınan TJA aktivisti Berivan Elter aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

30 Eylül 2020 tarihinde DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında aralarında Eğil Belediye Eş Başkanı'nın, ilçe belediye meclisi üyesinin, eski Siirt milletvekilinin, gazetecinin, parti ve sendika üye ve yöneticilerinin de olduğu 14 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar: gazeteci Hakkı Boltan, HDP Siirt eski milletvekili Hatice Kocaman, Eğil Belediyesi Eş Başkanı Gülistan Ensarioğlu, HDP'li Sur Belediye Meclisi üyesi Ömer Filitoğlu, HDP Diyarbakır il yöneticisi Edip Binbir, DİK üyeleri Naif Erdem ve Emin Ay, KESK'e bağlı Enerji Sanayi ve Maden Sendikası (ESM) üyesi Medeni Tutuş, HDP eski il yöneticisi Çiğdem Ekti, Diyarbakır Ağaçlandırma Derneği Başkanı Günen Yalınç ve Mekiye Güzel. 4 kişi (HDP Diyarbakır il yöneticisi Edip Binbir, HDP eski il yöneticisi Çiğdem Ekti, DİK üyesi Emin Ay ve Mekiye Güzel) 2 Ekim 2020 tarihinde tutuklandı. 12 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

6 Ekim 2020 tarihinde Ağrı'da yapılan ev baskınlarında İHD Ağrı temsilcisi Atilla Özbay ile KESK üyesi Emin Yıldız, Kamuran Barışer ve Memiş Aras gözaltına alındı. 4 kişi 8 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

8 Ekim 2020 tarihinde Malatya'da yapılan ev baskınlarında 6 kişi (Ali Piro, Azat İncesu, Fatma İncesu, Hüsamettin Kurultay, Sait Pektaş ve Ali Yılmaz) DTK delegesi oldukları gerekçesiyle gözaltına alındı. 6 kişiden 4'ü (Ali Piro, Hasan Basri Çıplak, Sait Pektaş ve Ali Yılmaz) 12 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 2 kişi (Hüsamettin Kurultay ve Fatma İncesu) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi, 14 Ekim 2020 tarihinde polis tarafından basıldı. Baskında binada bulunan Grup Yorum üyeleri Sultan Gökçek, Bergün Varan, Betül Varan, Eren Erdem ve Barış Gürses'in gözaltına alındığı öğrenildi. 5 kişi 22 Ekim 2020 tarihine serbest bırakıldı.

15 Ekim 2020 tarihinde İstanbul Nurtepe’de bulunan Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği’nin (TAYAD) Genel Merkezi polis tarafından basıldı. Baskın sonrasında TAYAD üyeleri Mehmet Güvelin, Yılmaz Viraner ve Feridun Osmanoglu’nun gözaltına alındığı ve aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyeleri Yücel Yavuz ve Devrim Taylan Eryılmaz 16 Ekim 2020 tarihinde Ankara’da gözaltına alındı. Yücel Yavuz ve Devrim Taylan Eryılmaz, 19 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklandı.

TJA Dönem Sözcüsü Ayşe Gökkan 30 Ekim 2020 tarihinde Mardin merkezli bir soruşturma kapsamında Diyarbakır’da gözaltına alındı. Ayşe Gökkan’a 24 saat avukatla görüşme kısıtlaması getirildiği ve gözaltı süresinin 4 güne uzatıldığı öğrenildi. Ayşe Gökkan, 5 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

31 Ekim 2020 tarihinde Balıkesir’de yapılan ev baskınlarında İHD Balıkesir Şube Başkanı Fahri Semizoglu, HDP Burhaniye İlçe Eş Başkanı Yahya Anık, HDP üyesi Serdar Kocaman gözaltına alındı. Aynı soruşturma kapsamında 31 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır’da Beyaz Tülbentli Anneler İnsiyatifi üyesi Aysel Ateş, yazar ve çevirmen Fahriye Adsay, Tarım ve Ormancılık Hizmet Kolu Kamu Emekçileri Sendikası (TARIM-ORKAM-SEN) Diyarbakır Şube Başkanı Nasır Demirkan, Herdem Kızıldemir, Gülden Kızıldemir; Mardin’de Leyla Ekinci gözaltına alındı. 6 kişinin Balıkesir’e götürüleceği öğrenildi. Gözaltına alınanlar 4 Kasım 2020 tarihinde savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

6 Kasım 2020 tarihinde DTK’ye yönelik bir soruşturma kapsamında, Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) üyesi 28 öğretmenin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin evlerinde arama yapıldığı, bazı öğretmenlerin görevli olduğu okullarda da öğretmenlerin kişisel dolaplarının arandığı bildirildi. 3 kişi aynı gün içinde, 8 kişi ise 7 Kasım 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. 16 kişi 9 Kasım 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakılırken, 1 kişi (Abbas Şahin) tutuklandı.

31 Ekim 2020 tarihinde İzmir’de meydana gelen 114 kişinin yaşamını yitirdiği ve 1035 kişinin yaralandığı deprem sonrasında depremden etkilenenlere yardım amacıyla İzmir’in Bayraklı ilçesinde bulunan 75. Yıl Parkı’nda İzmir Halkevi tarafından açılan yardım çadırı 7 Kasım 2020 tarihinde polisin müdahalesiyle söküldü. Müdahale sırasında 8 kişi gözaltına alındı. Polisin ayrıca yardım malzemelerini Kızılay’a ait bir kamyonu yükleyerek götürdüğü öğrenildi.

7 Kasım 2020 tarihinde Dayanışma Ağı tarafından kurulan yardım çadırına da müdahale eden polis 2 kişiyi (Sultan Özbek ve Nazlı Yöller) gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

30 Ekim 2020 tarihinde DTK’ye yönelik bir soruşturma kapsamında Mardin’de gözaltına alınan 13 kişiden 1’i 6 Kasım 2020 tarihinde tutuklandı, 3 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 9 Kasım 2020 tarihinde 2 kişi ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklandı, 2 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Sosyalist Kadın Meclisleri (SKM) Sözcüsü Deniz Aktaş, 9 Kasım 2020 tarihinde İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı’nda gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin Van Büyükşehir Belediyesi’ne kayyım atanmasını protesto etmek için yapılan eylemler nedeniyle hakkında açılmış bir soruşturma olduğu öğrenildi. Deniz Aktaş ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Basında yer alan haberlerden Deniz Aktaş’ın bu soruşturma kapsamında ifade verdiği fakat ek ifade talebiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

2014 yılındaki Kobanê olayları ile ilgili Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 12 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır’da gözaltına alınan ve daha sonra Ankara’ya getirilen Kürt Edebiyatçılar Derneği yöneticisi yazar Nezir Çakan’ın 16 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandığı öğrenildi.

18 Kasım 2020 tarihinde İstanbul’da yapılan ev baskınlarında aralarında HDP ve Tutuklu Aileleri ile Yardımlaşma Derneği (TUAY-DER) yöneticilerinin de olduğu 6 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: HDP Sultanbeyli İlçe Eş Başkanı Alamettin Demir ve TUAY-DER yöneticisi Edip İrverdi ile Metin İbik, Hikmet Akdemir, Kenan Erdemir ve Abidin Kaplan.

20 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından DTK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında aralarında hak savunucularının, siyasetçilerin, avukatların; meslek odası, sendika, vakıf ve dernek üye ve yöneticilerinin aralarında olduğu 101 kişi hakkında gözaltı kararı verdiği öğrenildi. Diyarbakır merkezli soruşturma kapsamında 4 ilde düzenlenen operasyonlarda 75 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD) Eş Genel Başkanı avukat Bünyamin Şeker, İnsan Hakları Derneği (İHD) Adıyaman Şube Başkanı avukat Bülent Temel, ÖHD ve İHD üyesi avukatlar Abdulkadir Güleç, Eshat Aktaş, Serdar Talay, İmran Gökdere, Diyar Çetedir, Serdar Özer, Feride Laçın, Gamze Yalçın, Gevriye Atlı, Resul Tamur, Cemile Turhallı Balsak, Ahmet Kalpak, Devrim Barış Baran, Neşet Gırasun, Sedat Aydın, Mahsum Batı, Şivan Cemil Özen, Haknas Sadak; Türk Tabipleri Birliği (TTB) önceki dönem Merkez Konseyi Üyesi ve halen Onur kurulu üyesi Dr. Şehmus Gökalp, TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanı Sosyal Hizmet Uzmanı Serkan Delidere, MED Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Hukuki ve Dayanışma Dernekleri Federasyonu (TUHAD-FED) yöneticisi Diyar Dilek Özer ve TUHAD-FED üyesi Leyla Ayaz, DİVES üyesi Süleyman Okur, Bağlar Belediye Meclisi üyesi Panayır Çelik, Halkların Demokratik Partisi (HDP) Parti Meclisi üyesi Berna Çelik, HDP Diyarbakır il eski yöneticisi İlhami Yürek, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) üyesi Ümit Çetinkaya, Basın, Yayın, İletişim ve Posta Emekçileri Sendikası (HABER-SEN) üyesi Mehmet Kaçar. Gözaltına alınan 30 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. 23 Kasım 2020 tarihinde mahkemeye sevk edilen 45 kişiden 5'i [Yılmaz Kan, Haknas Sadak, Diyaidin Noyan, İrfan Kanğal ve Türk Tabipleri Birliği (TTB) Yüksek Onur Kurulu Üyesi Şeyhmus Gökalp] 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 40 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

26 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'da HDK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında yapılan operasyonlarda aralarında Anadolu Yakınlarını Kaybeden Ailelerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (ANYAKAY-DER) üyesi Alaattin Altıntaş, Marmara Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği (MA-TUHAYDER) Eş Başkanı Hüsnü Taş ile derneğin yöneticileri Muhlis Bozdemir, Nazım Adıgüzel, Yusuf Çelik, Emine Kaya, Meh-

met Karadağ, Muhsin Demir'in de olduğu 26 kişi gözaltına alındı. Dernek üye ve yöneticisi 5 kişi (Nazım Adıgüzel, Alaattin Altıntaş, Muhlis Bozdemir, Yusuf Çelik, Emine Kaya) tutuklandı, 2 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

26 Kasım 2020 tarihinde Bursa'da gözaltına alınan ve aralarında ÖHD üyesi 2 avukatın (Cahit Kırkazak ve Mehmet Deniz Büyük) da olduğu 10 kişi 28 Kasım 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. 1 kişinin (Hüseyin Döken) 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandığı, 9 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. Aynı soruşturma kapsamında hakkında yakalama kararı olan avukat İbrahim Korhan'ın adliyeye gelerek ifade verdiği ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında aralarında Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Aziz Yağmur'un da olduğu 8 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. 8 kişiden 1'i (Ahmet Eliçin) 30 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 6'sı adli kontrol şartıyla olmak üzere 7 kişi ise [Eyyüp Turhan, Ferit Ekinci, Aziz Yağmur, Sabri Özdemir, Ercan Kayı ve Agit Kaçar (adli kontrol şartı), Mehmet Yalçın] serbest bırakıldı.

1 Aralık 2020 tarihinde Denizli'de yapılan ev baskınlarında 5 kişi (TJA aktivistleri Hazal Diler ve Cevahir Kayar, HDP Parti Meclisi üyesi Şerife Yıldırım, HDP Denizli İl Eş Başkanı Hande Özkan ve Senay Eker) gözaltına alındı. 5 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

15 Aralık 2020 tarihinde hakkındaki bir soruşturma kapsamında ifade vermek üzere gittiği İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alınan ve Ankara'ya götürülen SGDF merkez yürütme kurulu üyesi Okan Danacı, 16 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

4.1.4. Gözaltına Alınan Hak Savunucuları

2020 yılında insan hakları savunucusu 25 kişi gözaltına alındı.

İHD İstanbul Şubesi Başkanı avukat Gülseren Yoleri, 6 Şubat 2020 tarihinde evine gelen iki sivil polis tarafından gözaltına alındı. Cumartesi Anneleri'nin 12 Ekim 2019 tarihinde Galatasaray Meydanı'nda 759'uncu hafta buluşmasında yaptığı

konuşma gerekçesiyle gözaltına alınan Gülseren Yoleri, götürüldüğü Sarıyer Karakolu'ndaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

19 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla gözaltına alınan İHD Diyarbakır Şube Yöneticisi Adnan Örhan, 20 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

21 Ekim 2020 tarihinde Maraş'ta yapılan ev baskınlarında aralarında İHD üyesi Volkan Doğan'ın da olduğu 16 kişi sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. 16 kişi, 23 Ekim 2020 tarihinde 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı.

31 Ekim 2020 tarihinde Balıkesir'de yapılan ev baskınlarında aralarında İHD Balıkesir Şube Başkanı Fahri Semizoğlu'nun da olduğu 3 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar 4 Kasım 2020 tarihinde savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

20 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından DTK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında aralarında İHD Adıyaman Şube Başkanı avukat Bülent Temel, ÖHD ve İHD üyesi avukatlar Abdulkadir Güleç, Eshat Aktaş, Serdar Talay, İmran Gökdere, Diyar Çetedir, Serdar Özer, Feride Laçın, Gamze Yalçın, Gevriye Atlı, Resul Tamur, Cemile Turhallı Balsak, Ahmet Kalpak, Devrim Barış Baran, Neşet Girasun, Sedat Aydın, Mahsum Batu, Şivan Cemil Özen, Haknas Sadak ile TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanı Sosyal Hizmet Uzmanı Serkan Delidere'nin de olduğu 75 kişi gözaltına alındı.

6 Ekim 2020 tarihinde Ağrı'da yapılan ev baskınlarında İHD Ağrı temsilcisi Atilla Özbay ile KESK üyesi Emin Yıldız, Kamuran Barışer ve Memiş Aras gözaltına alındı. 4 kişi 8 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

4.1.5. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Diğer Kişiler

2020 yılında yukarıda belirtilenler dışında 'örgüte yardım ve yataklık etmek', 'örgüt propagandası yapmak' ve 'örgüt üyesi olmak' gibi gerekçeler ile en az 1.865 kişi gözaltına alındı, 211 kişi tutuklandı. 231 kişi adli kontrol şartıyla, 23 kişi ise ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.

2020 yılında yukarıda belirtilenler dışında 'örgüte yardım ve yataklık etmek', 'örgüt propagandası yapmak' ve 'örgüt üyesi olmak' gibi gerekçeler ile en az 1.865 kişi gözaltına alındı, 211 kişi tutuklandı. 231 kişi adli kontrol şartıyla, 23 kişi ise ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.

9 Ocak 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin İlçesine bağlı Eskihisar (Marîne), Üçköy (Xarabalé) ve Üçyol (Sêderiyê) köylerinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve aralarında Mor Yakup Kilisesi Rahibi Sefer Bileçen ile Üçköy muhtarı Joseph Yar'ın da bulunduğu 11 kişiden 7'si (Üçköy muhtarı Joseph Yar, Mahmut Başak, Diljin Dinç, Mehmet Nuri Kılıç, Rıdvan Ertan, Sait Tatlı ve Yusuf Kılıç) 13 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Rahip Sefer Bileçen, 10 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüte yardım ve yataklık etme' iddiasıyla tutuklanmış; Musa Taştekin, Haşo Dinç ve Mehmet Başak ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Mor Yakup Kilisesi Rahibi Sefer Bileçen, avukatlarının tutukluluğuna ilişkin yaptığı itirazın kabul edilmesi üzerine 14 Ocak 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

9 Ocak 2020 tarihinde Maraş'ın Elbistan ilçesinde bir polis arama noktasında, araçlarında Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez'in fotoğraflarının olduğu pankartın bulunması gerekçesiyle gözaltına alınan 3 kişi (Nuri Çul, İbrahim Usta ve Ahmet Taş) aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

9 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı kırsal mahallelerde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 12 kişiden 8'i 12 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüte yardım ve yataklık ettikleri' iddiasıyla tutuklandı. 4 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

HDP Şırnak milletvekili Nuran İmir'in annesi Kadriye İmir (70), 11 Ocak 2020 tarihinde Almanya'dan geldiği Ankara Esenboğa Havalimanı'nda hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Kadriye İmir'in savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından 13 Ocak 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

13 Ocak 2020 tarihinde Şırnak'ın Şenoba belde-sinde yapılan ev baskınında M. B. isimli bir kişi gözaltına alındı. M. B. aynı gün içinde savcılık sor-gusunun ardından serbest bırakıldı.

16 Ocak 2020 tarihinde Hatay'da yapılan ev baskınlarında 2 kişinin (Erhan Arslan ve İpek Arslan) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

16 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişinin (Gökhan Uysal ve Mert Arslan) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

16 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde 2 kişinin (A. A. ve V. A.) 'örgüte yardım etmek' gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Ocak 2020 tarihinde Urfa'nın Siverek, Hilvan, Bozova, Viranşehir ve Ceylanpınar ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 'örgüt propagandası yaptıkları' iddiasıyla 7 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Ramazan Kızıoğlu, Süleyman Erbil, Mehmet Ayhan, Ahmet Gerçek ve Muharrem Gerçek.

"FETÖ/PDY Davaları" kapsamında yargılanarak müebbet hapis cezası ile cezalandırılan bir Hava Harp Okulu öğrencisinin annesi Melek Çetinkaya'nın 21 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da evinden çıktuktan sonra arabasının önünü kesen polis tarafından gözaltına alınarak Ankara Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'ne götürüldüğü öğrenildi. Basında yer alan haberlerde Melek Çetinkaya'nın arabasının mahkeme kararı olmadan polis tarafından arandığı belirtildi. Terörle Mücadele Şubesi'nde Melek Çetinkaya'nın oturmasına izin verilmeden bir buçuk saat duvara dönük şekilde ayakta bekletildiği, bu esnada "kısacık boyunla ne gibi işlere karışmışsın", "sosyal medya kullanmayı sana kim öğretti" gibi ifadeler kullanan polisin sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

22 Ocak 2020 tarihinde gözaltına alınan "FETÖ/PDY Davaları" kapsamında yargılanarak ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılan Hava Harp Okulu öğrencilerinin anneleri Melek Çetinkaya ile Ayten Güleşi ve KHK ile mesleğinden ihraç edilmiş olan Yasin Arıcı ile Bünyamin Çiçek

23 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

23 Ocak 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde gözaltına alınan Rahime Sari isimli bir kişi aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla tutuklandı.

20 Ocak 2020 tarihinde tutuklu yargılandığı davadan tahliye edilen Azan Baran isimli kişi, 24 Ocak

2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

27 Ocak 2020 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesinde jandarma tarafından yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Niyazi Gümüş ve ismi öğrenilemeyen bir kişi) 'örgüte yardım ve yataklık etme' iddiasıyla gözaltına alındı.

18 Ocak 2020 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesinde polis tarafından durdurulan bir araçta patlayıcı madde ve elektronik düzenek bulunmasıyla ilgili soruşturma kapsamında gözaltına alınan 11 kişiden 2'si (M. M. ve F. A.) 29 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 9 kişi ise serbest bırakıldı.

29 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde yapılan ev baskınında S. T. (19, e) isimli bir kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

7 Şubat 2020 ve takip eden tarihlerde Mardin'de gözaltına alınan 14 kişi 18 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

9 Şubat 2020 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesinde yapılan ev baskınında evde misafir olarak bulunan HDP Gençlik Meclisi üyesi 2 kişi (Özgür Bulut ile adı öğrenilmeyen bir kişi) ile ev sahibi 2 kişinin (Abdullah Çalhan ve Abdülkadir Çalhan) gözaltına alındığı öğrenildi. 4 kişinin gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

Arlet Natali Avazyan isimli bir kişi, 11 Şubat 2020 İstanbul'da tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Arlet Natali Avazyan 12 Şubat 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

11 Şubat 2020 tarihinde Adana'da yapılan ev baskınlarında DEM Müzik Merkezi'ne yönelik soruşturma kapsamında 1'i çocuk 2 kişi [Şirda Erol ve D. S. (15)] gözaltına alındı. Aynı soruşturma kapsamında daha önce 4 kişi (İlyas Arzu, Jiyan Savcı, Hakan Taş ve Berfin Doğan) gözaltına alınmış ve bu kişilerin gözaltı süresi 11 Şubat 2020 tarihinde 4 gün daha uzatılmıştı.

11 Şubat 2020 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesine bağlı Koçhisar kırsal mahallesinde yapılan ev baskınında 13 kişi 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüte yardım etmek' iddialarıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 5'inin (Mehmet Yıldırım, Tacettin

Gül, İbrahim Polat, Mahmut Pehlivan ve İskender Şeker) Bozova İlçe Jandarma Komutanlığı'na; diğer 8 kişinin ise Urfa'ya götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri: Mehmet Yıldırım, Kenan Yıldırım, Müslüm Yıldırım, Yılmaz Doğan, Tacettin Gül, Abdullah Polat, İbrahim Polat, Mustafa Yıldız, İskender Şeker, Emin Zincirkıran, Mahmut Pehlivan, Ayhan Atmaca ve Mustafa Taş.

11 Şubat 2020 tarihinde Mersin'de yapılan ev baskınlarında 2'si çocuk 12 kişi 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: S. A., V. Ç., Ferhat Salman, Mehmet Beyhan, Resul Demir, Mustafa Koç, Barış Şen ve Yusuf Keskin.

12 Şubat 2020 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Kazgöl, Aslankaya ve Yaramış köylerinde yapılan ev baskınlarında aralarında Kazgöl köyü muhtarı Salih Söylemez'in de olduğu 8 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen 8 kişinin Malazgirt İlçe Jandarma komutanlığına götürüldüğü öğrenildi.

12 Şubat 2020 tarihinde Antep'te yapılan ev baskınlarında 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla 12 kişi gözaltına alındı. 2 kişi 13 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı; 6 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

13 Şubat 2020 tarihinde Van'da yapılan ev baskınlarında 17 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

13 Şubat 2020 tarihinde Muş'un Bulanık ilçesinde yapılan ev baskınında gözleri görmeyen 1 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi ve ismi öğrenilemeyen kişinin Muş İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü bildirildi.

13 Şubat 2020 tarihinde Malatya'da yapılan ev baskınlarında 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla 2 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

12 Şubat 2020 tarihinde yapılan Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) grup toplantısında Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan konuşurken "Çoluk çocuğum aç, bana yardım edin" diye bağırın ve daha sonra koruma görevlileri tarafından salondan çıkartılan kişinin gözaltına alındığı basında yer alan haberlerden öğrenildi.

15 Şubat 2020 tarihinde Batman'da yapılan ev baskınlarında 4 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

Gözaltına alınan kişilerin isimleri: Hasan Balıcak, Sait Kortun, Abdullah İltaş ve Abdulvahap Tüzün.

14 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında en az 20 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: HDP il yöneticisi İrfan Söner, HDP Bağlar İlçe Eş Başkanı Mehmet Atlıhan, HDP Yenişehir İlçe Eş Başkanı Sadrettin Kaya, Demokratik İslam Kongresi (DİK) üyesi Mele Yusuf Andan, DBP Bağlar ilçe yöneticisi Ali Alkan, HDP Bağlar ilçe yöneticisi Abdullah Dengiz, Rıfat Turfan, HDP Diyarbakır il yöneticisi Mele Abdullah Arkan, Hasan Çiçek, Mehmet Özçelik, Fuat Öner, Hacı Eroğlu, Halis Tekok ve İlknur Meygil.

15 Şubat 2020 tarihinde Mardin'in Kızıltepe, Dargeçit, Nusaybin ve Artuklu ilçelerinde 8 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Ahmet Seyhan, Mazlum Acar, Abdulsalam Nergiz, Sait Sırdaş ve Duygu Aykut.

15 Şubat 2020 tarihinde Şırnak'ta gözaltına alınan 4 kişi (Abdulhalil Özcan, Ahmet Özcan, Mehmet Hazar ve Halil Beğenir) 16 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

15 Şubat 2020 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan Belediye Meclisi Üyesi Hikmet Zan, Mehmet Fidan ve Nurettin Şen aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltı gerekçesinin 2014 yılında ilçede kurulan bir taziyeye katıldıkları olduğu öğrenildi.

15 Şubat 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde yapılan ev baskınlarında 10 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Aziz Erkul, Nupelda Geren, Serhat İnanç ve Mikail Bayık.

14 Şubat 2020 tarihinde Tunceli'de yapılan ev baskınlarında 7 üniversite öğrencisi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 7 kişinin tutuldukları Tunceli Emniyet Müdürlüğü'nde hak ihlallerine karşı açlık grevine başladığı öğrenildi. 7 üniversite öğrencisi 1'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı. Öğrencilerin gözaltında ajanlık dayatmasına maruz kaldıkları öğrenildi. Serbest bırakılan öğrencilerin isimleri: Hazal Özte-mel, Mustafa Abdaloğulları, Şiyar Şevli, Dilaver Paksoy, Kahraman Yıldız, Cengiz Fidan ve Firaz Tekol.

Van'da 13 ve 14 Şubat 2020 tarihlerinde "15 Şubat'ta eylem yapacakları" iddiasıyla gözaltına alınan ve aralarında Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Yunus Duman'ın da olduğu 65 kişiden 34'ünün 16 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldığı öğrenildi. 29 kişinin ise halen gözaltında olduğu bildirildi.

14 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da gözaltına alınan 10 kişi, 3'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

14 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan 7 kişi 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

15 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de gözaltına alınan 8 kişi 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

15 Şubat 2020 tarihinde Batman'da gözaltına alınan 6 kişi 18 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

18 Şubat 2020 tarihinde Malatya'nın Akçadağ ilçesinde jandarma tarafından yapılan ev baskınında 1 kişi 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla gözaltına alındı.

17 Şubat 2020 tarihinde Mersin'in Tarsus ilçesinde gözaltına alınan 10 kişiden 3'ü 24 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt adına suç işlemek' iddialarıyla tutuklandı. 7 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

27 Şubat 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde yapılan ev baskınında Zeynep Dağ isimli bir kişi gözaltına alındı.

29 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de gözaltına alınan avukat Ali Kahraman, 2 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. Ali Kahraman, 3 Nisan 2020 tarihinde avukatlarının yaptığı itiraz sonucu serbest bırakıldı.

3 Mart 2020 tarihinde Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde bomba ihbarı gerekçesiyle kampüse giren polis ile tartışan 7 öğrencinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.

3 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Kumrucak Mahallesi'nde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan mahalle muhtarı Abdullah

Kızılboğa, 4 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Abdullah Kızılboğa'nın evinin arama kararı olmamasına rağmen arandığı öğrenildi. Aynı tarihte silah bulundukları iddiasıyla gözaltına alınan 3 kişi (Eyüp Kızılboğa, Serhat Tosun ve Hüseyin Gökmen) ise 4 Mart 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

4 Mart 2020 tarihinde Tunceli'nin Pertek ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Gökhan Karakuş ve Sertaç Can) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

5 Mart 2020 tarihinde Adana'da yapılan ev baskınlarında 7 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi ve gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

5 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde yapılan ev baskınında 1 kişi (Barış Yıldız) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

6 Mart 2020 tarihinde Mardin'in Savur ilçesinde yapılan ev baskınlarında 5 kişi (Cabbar Gündüz, Mustafa Kılıç, Meki Eroğlu, Davut Okumuş ve Metin Ortak) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin 2014 ile 2015 yıllarında katıldıkları eylem ve etkinlikler ile siyasi faaliyetleri olduğu öğrenildi.

6 Mart 2020 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde yapılan ev baskınlarında 3 kişi örgüt propagandası yaptıkları iddiasıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

10 Mart 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Zübeyde Akdoğan ve Ahmet Akdoğan) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

11 Mart 2020 tarihinde istekleri ve iradeleri dışında mahkeme kararıyla Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürülen açlık grevinde olan Grup Yorum üyelerini İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'i ziyaret etmek için hastaneye gelen 8 kişi (Betül Varan, Seher Adıgüzel, Eren Erdem, İbrahim Gökçek'in kardeşi Onur Gökçek, Fırat Kıl, Beyhan Gün, Cemile Temizkalp, Ulaş Baran) gözaltına alındı.

12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında Urfa, Van, Şırnak, Batman ve Diyarbakır illerinde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan ve aralarında avukatların, HDP üye ve yöneticilerinin, Siverek T Tipi Cezaevi'nde görevli 12 infaz koruma memurunun da aralarında olduğu 31 kişiden 4'ü 17 Mart 2020 tarihinde sevk edil-

dikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 27 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklananların isimleri: avukat Sevda Çelik Özbıngöl, yazar Halil Çay ve İlyas Çayır ile ismi öğrenilemeyen 1 infaz koruma memuru. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanların isimleri: Metin Özbadem (HDP Parti Meclisi Üyesi), Cemo Tüysüz, Emin Baran, Gürgün Kadirhan, Hidayet Enmek, Hüseyin İzol, Özkan Avcı, Zeynep Işık, Şeyhmuza Inal ve Aydın Badıllı, Kemal Ak, Mehmet Gazali Yazar, Mızgın Çay Yavuz, Salih Erbekler, Şevger Sonkurt ile Zeynep Kıyar ile isimleri öğrenilemeyen 11 infaz koruma memuru.

6 Mart 2020 tarihinde Mardin'in Savur ilçesine bağlı Soylu kırsal mahallesinde gözaltına alınan 5 kişi (Cabbar Gündüz, Mustafa Kılıç, Meki Eroğlu, Davut Okumuş ve Metin Orak) 13 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

22 Mart 2020 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde yapılan ev baskınlarında 7'si çocuk 8 kişi Newroz kutlamaları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. 8 kişi 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere aynı gün içinde serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: Ş. Y., İ. C., A. E., M. A., M. B., A. I., E. K. ve Ö. K.

21 Mart 2020 tarihinde Bingöl'ün merkez ilçesine bağlı Gözeler köyünde yapılan ev baskınlarında 3 kişi (Mehmet Morsümbül (67), Sidar Serinyel ve Mazlum Serinyel) haklarında ihbar olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. 3 kişi 23 Mart 2020 tarihinde Bingöl İl Jandarma Komutanlığı'ndaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

24 Mart 2020 tarihinde Mersin'de yapılan ev baskınında F. Y. isimli bir kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

Tunceli'nin Pertek ilçesinde gözaltına alınan 3 kişiden 1'i (Serkan Kara) 31 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 2 kişi (Ercan Öztürk ve Serkan Kurban) ise serbest bırakıldı.

8 Nisan 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Güleç Mahallesi kırsal alanında bir aracın geçişi sırasında meydana gelen ve 5 sivil kişinin öldüğü patlamayla ilgili olarak 10 Nisan 2020 tarihinde 5 kişinin gözaltına alındığı, 1 kişi hakkında ise arama kararı olduğu öğrenildi.

15 Nisan 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi kırsal alanında yapılan askeri operasyon sırasında Şenlik kırsal mahallesinde 1 kişi (Ferhat Önkol), Birlik kırsal mahallesinde 3 kişi (Tuba Oyunlu, Dilan Oyunlu ve Bager Oyunlu) gözaltına alındı. Gözaltına alınanların Lice İlçe Jandarma Komutanlığı'nda tutulduğu öğrenildi. 4 kişi 20 Nisan 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüte yardım etmek' iddialarıyla tutuklandı.

22 Nisan 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Hani ilçesinde gözaltına alınan R. Y. isimli 1 kişi aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla tutuklandı.

26 Nisan 2020 tarihinde Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından gönderilen ekmekleri Yüreğir ilçesinde ücretsiz olarak dağıtan 3 kişi (Hasali Demir, Cumali Sucu ve Camal Demir) haklarında şikayet olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Doğankent Polis Karakolu'na götürülen 3 kişi ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

28 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Bağcılar ilçesinde bir evde "parti yaptıkları" gerekçesiyle 10 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 10 kişi aynı gün çıkarıldıkları mahkeme tarafından 'bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranmak' suçundan 2'şer ay ev hapsi ile cezalandırıldı.

1 Mayıs 2020 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesinde yapılan ev baskınlarında, bir HPG militanına ait cenazenin ailesine kargo ile gönderilmesini protesto etmek için yapılan eyleme katıldıkları gerekçesiyle 15 kişi gözaltına alındı. 15 kişiden 5'i 4 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 10 kişi ise serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Devrim Aşan, Oktay Gil, Feyaz Başak, Güven Özdöner ve Murat Şeker.

16 Mayıs 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde yapılan ev baskınlarında 3 kişi 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla gözaltına alındı.

31 Mayıs 2020 tarihinde Mardin'in Derik ilçesine bağlı Çayköy kırsal mahallesinde yapılan ev baskınlarında 4 kişi (Bedrettin Özge, Halil Bergin, Aydın Özdurak ve Nezir Demir) jandarma tarafından gözaltına alındı.

5 Haziran 2020 tarihinde Mardin'in Ömerli ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışma sonrasında yapılan ev baskınlarında aralarında çocukların da olduğu 7 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. 'Örgüte yardım etmek' iddiasıyla gözaltına alınan kişilerin Mardin İl Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınan kişiler: Mehmet Nezir Bilgiç, Kazım Dağ, Sultan Bilgiç, Ferhat Ortaç, M. B. (17), S. Y. (16) ve Ş. D. (15). 7 kişi 8 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

31 Mayıs 2020 tarihinde Mardin'in Derik ilçesine bağlı kırsal mahallerde gözaltına alınan 7 kişiden 6'sı 6 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 1 kişi ise serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Bedrettin Özge, Halil Bergin, Aydın Özdurak, Mahmut Temel, İbrahim Temel ve M. Nezir Demli.

5 Haziran 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde yapılan ev baskınlarında 4 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanlar: Faruk İverendi, Metin Sekman ve ismi öğrenilemeyen 2 kişi.

6 Haziran 2020 tarihinde Adana'da düzenlenen ev baskınlarında yasadışı eylemlere katıldıkları iddiasıyla gözaltına alınan 10 kişiden 7'si 8 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi ise ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.

9 Haziran 2020 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Kıymet Tavas ve Mehmet Tavas) gözaltına alındı. 2 kişi 11 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

10 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da düzenlenen ev baskınlarında 4 kişi (İbrahim Temiz, Hüseyin Temiz, Mehmet Temiz ve Haşim Temiz) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

10 Haziran 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde yapılan ev baskınlarında 5 kişi sokağa çıkma yasakları sırasında yapılan eylem ve etkinliklere katıldıkları iddiasıyla gözaltına alındı. 5 kişiye ilişkin 24 saat avukat ile görüşme kısıtlaması getirildiği öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: Şoreş Saltıkalp, Engit Aykut, Mehmet Emin Nergiz ve Namet Doğan. 5 kişi, 18 Haziran 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

10 Haziran 2020 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde yapılan ev baskınlarında 4 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerden isimleri öğrenilenler: Mazlum Asaf Çevik, Osman Özlü.

14 Haziran 2020 tarihinde Adana'da yapılan ev baskınlarında 10 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri ve gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

13 Haziran 2020 tarihinde Mersin'de yapılan ev baskınlarında 5 kişi (Ramazan Arslan, Celal Arslan, Bedran Etiz, Hebat Sayın ve Helat Sayın) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Aynı soruşturma kapsamında 9 Haziran 2020 tarihinde gözaltına alınan ve 1,5 aylık hamile olan Sohbet Aslan isimli kişinin gözaltında olduğu sırada 2 kez hastaneye kaldırıldığı öğrenildi. 5 kişi 16 Haziran 2020 tarihinde savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldı.

14 Haziran 2020 tarihinde '2011 ile 2014 yılları arasında Adana'da yapılan yasadışı eylemlere' katıldıkları iddiasıyla gözaltına alınan 7 kişiden 5'i 16 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 2 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Aynı gerekçe ile daha önce 7 kişi tutuklanmış, 3 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Basında yer alan haberlerden tutuklanan kişilerin söz konusu eylemlerin gerçekleştirildiği tarihte çocuk yaşta olduğu öğrenildi.

17 Haziran 2020 tarihinde Van'ın Gürpınar ilçesinde, haklarında gizli tanık ifadesi olduğu gerekçesiyle 10 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların 18 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişiler: Tajdin Gencer, Kinyas Gencer, Savaş Kaçak, Renas Kaçak, Aysel Kaçak, Bese Kaçak, Şerif Koçak, Nazdar Alkan, Musa Dik ve Mesut Koçak.

18 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde hakkında açılan soruşturma kapsamında ifade vermek için, biri 10 günlük diğeri 2 yaşındaki 2 çocuğuyla beraber savcılığa giden Eylem Oyunlu isimli kişinin aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandığı öğrenildi.

19 Haziran 2020 Bingöl ve ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 12 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. 12 kişi 23 Haziran 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

22 Haziran 2020 tarihinde Batman'da ev baskınlarında gözaltına alınan aralarında belediye çalışanlarının da olduğu 21 kişiden 20'si 25 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Belediye çalışanı Bayram Özalp ise tutuklandı.

Hakkındaki bir soruşturma kapsamında ifade vermek üzere 23 Haziran 2020 tarihinde gittiği Mersin Adliyesi'nde gözaltına alınan müzisyen Kadir Çat, aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

25 Haziran 2020 tarihinde Mardin merkezli bir soruşturma kapsamında Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Şeymus Saltan, Türki Saltan) 'örgüte yardım ve yataklık yapma' iddiasıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde Mardin İl Jandarma Komutanlığı'ndaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Soruşturmanın gerekçesinin söz konusu 2 kişinin HPG militanı olan oğulları ile çözüm süreci sırasında çekti oldukları fotoğraf olduğu öğrenildi.

30 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Zorova kırsal mahallesinde yapılan ev baskınlarında 1'i çocuk 4 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Tacettin Kardeş, Halil Aslan, Feyzi Çetiner ve R. K. (17). Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

3 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Hebat Saçal ve Serdar Canpolat) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

3 Temmuz 2020 tarihinde Mardin'de 10 kişi, 2015 yılında düzenlenen kimi eylem ve etkinliklere katıldıkları gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alınan Aynur Kuaç isimli, 10 aylık çocuğu olan bir kişi 4 Temmuz 2020 tarihinde serbest bırakıldı, 10 Temmuz 2020 tarihinde savcılığın itiraz üzerine tutuklandı. 8 kişi 12 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı. 1 kişi ise (A. Y.) 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

Şırnak'ın İdil ilçesine bağlı Sulak köyünde yapılan ev baskınında 1 kişi (Selim Akbaş) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

8 Temmuz 2020 tarihinde İzmir'de yapılan ev baskınlarında 5 kişi 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

8 Temmuz 2020 tarihinde İzmir'in Menemen ilçesinde gözaltına alınan Şehriban Özadikti isimli kişi, 10 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

13 Temmuz 2020 tarihinde Ağrı'nın Diyadin ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı'nın gözaltına alındığı soruşturma kapsamında Diyadin'de 2 kişinin (Mesut Arslan ve Mustafa Alparslan) ve Düzce'de 1 kişinin (Zeynel Abidin Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi. 3 kişi 14 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

10 Temmuz 2020 tarihinde Adana merkezli bir soruşturma kapsamında Adana, Mersin ve Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 14 kişiden 3'ü (Sever Uzun, Pınar Altaş ve Mecit İrtan) 13 ve 14 Temmuz 2020 tarihlerinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Ekrem Taşgiri ise 12 Temmuz 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılmıştı. 10 kişi 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 3'ü ev hapsi tedbiriyle, 6'sı adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı.

Adil yargılanma talebiyle ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'a destek için Aydın'ın İncirliova ilçesinde açlık grevine başlayan Ertunç Pektaş isimli kişi 1 Ağustos 2020 tarihinde çalıştığı işyerine düzenlenen polis baskını sonrasında 'örgüt üyesi olma' ve 'örgüt propagandası yapma' iddialarıyla gözaltına alındı. Ertunç Pektaş, 3 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

5 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi'ne yönelik polis baskınında gözaltına alınan 6 kişiden 2'si (Nuriye Gülmen ve Rıdvan Akbaş) 11 Ağustos 2020 tarihinde tutuklandı. 4 kişi (Yasemin Karadağ, Olcay Karadağ, Ezgi Kul, Fırat Kaya) ise 11 Ağustos 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Ankara'daki "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcılarından Merve Demirel'in 10 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Sarıyer ilçesinde gözaltına alındığı, 11 Ağustos 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartı ve yurtdışı yasağıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

10 Ağustos 2020 tarihinde Adıyaman'ın merkez ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Mahir Ertürk ve Ali Süngü) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

Adana'da 7 Ağustos 2020 tarihinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 3'ü çocuk 16 kişiden 2'si 10 Ağustos 2020 tarihinde serbest bırakıldı. 3 kişi polisteki ifade işlemlerinin ardından aynı gün serbest bırakılmıştı. 11 kişi için gözaltı süresinin 4 gün uzatıldığı öğrenildi.

11 Ağustos 2020 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesinde yapılan ev baskınlarında 5 kişi (Ali Gören, Nazif Özkan, Kerem Daşkiran, Şerafettin Balcı ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

13 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Mersin'de yapılan ev baskınlarında 4 kişinin 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

14 Ağustos 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde yapılan ev baskınlarında 6 kişi (Ağit Nakçı, Abdullah Arşiment, Veysi Solmaz, Doğan Tuncer, Fırat Aslanlı ve Amed Ezer) gözaltına alındı. 6 kişi 16 Ağustos 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

16 Ağustos 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınlarında 16 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan ismi öğrenilenler: Adalet Özer, Nevzat Elçi, Mahsun Polat, Mehmet Şefik Bilenç, Müşerif Dalkılıç, Sait Özbay, Kemal Cengiz, M. Şirin Altan, Şevket Dalkılıç, Şefik Bilen. 16 kişi 17 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

14 Ağustos 2020 tarihinde Mardin'in Derik ilçesinde yapılan ev baskınında 1 kişi (M. Y.) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

14 Ağustos 2020 tarihinde Adana'da yapılan ev baskınlarında 4 kişi jandarma tarafından gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi ve isimleri öğrenilemeyen 4 kişinin Adana İl Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi.

27 Ağustos 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında 6 kişi gözaltına alındı. 3'ü (Beşir Çiçek, Ömer Aktaş ile ismi öğrenilemeyen 1 kişi) 31 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

31 Ağustos 2020 tarihinde Erzurum'da yapılan ev baskınlarında 3 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi ve isimleri öğrenilemeyen 3 kişi Karayazı İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürüldü.

3 Eylül 2020 tarihinde Türkan Albayrak İzmir Adnan Menderes Havalimanı'nda gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. 3 Ağustos 2018 tarihinde 'güvenlik soruşturması' ve 'arşiv taraması' gerekçe gösterilerek Sarıyer İlçe Sağlık Müdürlüğü'ndeki işinden atılan Türkan Albayrak işine geri dönmek için 3 Eylül 2018 tarihinde oturma eylemi yapmaya başlamış, 6 Haziran 2020 tarihinde görevine iade edilmişti. Türkan Albayrak 4 Eylül 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

4 Eylül 2020 tarihinde Urfa'nın Birecik ve Halfeti ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 2 kişinin (Ahmet Korkmaz ve Orhan Çalışmaz) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

4 Eylül 2020 tarihinde kızının boşanma davası için adliyeye giden F. Ö. adlı bir kişinin çantasında bulunan sarı-kırmızı-yeşil renkteki tülbent gerekçesiyle 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. F. Ö., aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

7 Eylül 2020 tarihinde pasaportunun süresi bittiği gerekçesiyle Denizli'de gözaltına alınan İran vatandaşı Meryem Şeriatmedari, 8 Eylül 2020 tarihinde götürüldüğü Aydın Geri Gönderme Merkezi'nden serbest bırakıldı.

10 Eylül 2020 tarihinde emekli öğretmen ve yazar Hasan Basri Aydın (90) İstanbul Havalimanı'nda gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin eski Adalet Bakanı Cemil Çiçek'e hakaret ettiği iddiasıyla yarılandığı dava sonucunda Adli Tıp Kurumu ruh sağlığının izlenmesi kararının kaldırılmış olmasına rağmen kayıtlara geçmemiş olması olduğu öğrenildi. Hasan Basri Aydın hakkında verilen tutuklama kararı sonrasında Silivri Cezaevi'ne gönderildikten sonra cezaevine girmeden serbest bırakıldı.

7 Eylül 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 3 kişi (İbrahim Kızılkaya, Resul Vesek ve Abdulmütalip Tetik) 10 Eylül 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

11 Eylül 2020 tarihinde Van'ın Çatak ilçesine bağlı Çığlıca mezrasında askerler tarafından gözaltına alınan 2 kişinin (Servet Turgut ve Osman Şiban)

Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin yoğun bakım servisinde tedavi altında oldukları 13 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi. Haberde söz konusu 2 kişinin helikoptere bindirilerek götürüldüğü, 2 gün boyunca kendilerinden haber alınmadığı, hastanede oldukları bilgisini alan aileleriyle görüştürülmedikleri belirtilmektedir.

12 Eylül 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde gözaltına alınan 4 kişi (Yıldız Elma, Fatma Elma, Caner Elma ve Ferhat Elma) 13 Eylül 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

4 ve 5 Eylül 2020 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde yapılan ev baskınlarında 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüte yardım etmek' iddialarıyla gözaltına alınan 4 kişiden 3'ünün 14 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandığı, 1 kişinin (Ömer Erdem) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. Tutuklanan 3 kişinin (Hamdullah Esen, Tayip Temel ve Mehmet Sait Yardımcı) gözaltında tutuldukları Urfa Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde işkence ve kötü muameleye maruz kalmalarıyla ilgili olarak HDP Urfa Milletvekili Ayşe Sürücü, İçişleri Bakanlığı'nın yanıt vermesi talebiyle 8 Eylül 2020 tarihinde TBMM'ye bir soru önergesi vermişti.

15 Eylül 2020 tarihinde Bitlis'te yapılan ev baskınlarında 5 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. 5 kişiden 4'ü (Şerif Çoban, Bari Karakuzu, Sani Güneri ve Havzullah Erkoç) 18 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı. 1 kişi (Berivan Saz) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

16 Eylül 2020 tarihinde Muş'ta yapılan ev baskınlarında 9 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin 2016 yılında katıldıkları, bir HPG'linin cenaze töreni olduğu bildirildi. 9 kişiden 3'ü 18 Eylül 2020 tarihinde tutuklandı. Gözaltına alınan ve tutuklanan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

17 Eylül 2020 tarihinde Batman'ın Beşiri ilçesine bağlı Korik mahallesinde, hakkında kesinleşmiş ceza olduğu gerekçesiyle Mehmet Çetinkaya isimli 1 kişinin ve İbrahim Çetinkaya ile Şefik Aksu isimli 2 kişinin fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Eylül 2020 tarihinde Ya Kanal Ya İstanbul Koordinasyonu tarafından Kanal İstanbul projesine kar-

şı Yeniköy'den Karaburun'a yapılacak yürüyüşün İçişleri Bakanlığı tarafından yasaklanması üzerine Kadıköy ilçesinde yapılan basın açıklamasından sonra 2 kişi polis tarafından durdurularak gözaltına alındı. İsimleri öğrenilemeyen 2 kişi aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

16 Eylül 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde yapılan ev baskınında gözaltına alınan 5 kişiden 1'i (Rojhat Demir) 19 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 4 kişi ise (Mazhar Demir, Hasret Demir, Büşra Demir, Rojbin Demir) adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Adli Tıp Kurumu'nda bekletilen cenazelere ilişkin Partizan Şehit ve Tutsak Aileleri tarafından 23 Eylül 2020 tarihinde İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nde yapılacak basın toplantısı öncesinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki İstiklal Caddesi'nde yürürken polis tarafından durdurulan 3 kişi (Gözde Soydan, Arzu Özdemir ve Ertan Çıta) yanlarında bulunan, basın toplantısında kullanılacak materyaller gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. 3 kişi polisteki ifade işlemlerinin ardından 25 Eylül 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

25 Eylül 2020 tarihinde "İsimsizler hareketi" adı altında İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında, aralarında Toplumsal Özgürlük Partisi (TÖP) sözcüsü Perihan Koca, yazar Temel Demirer, gazeteci Hakan Gülseven, avukat Tamer Doğan, oyuncu Defne Halman'ın da bulunduğu 19 kişi, Balıkesir, Aydın, Denizli, Diyarbakır ve Tekirdağ'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alındı. Gazeteci Hakan Gülseven aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltında olan 18 kişi için 24 saat avukatla görüşme kısıtlılığı getirildiği öğrenildi. Soruşturma kapsamında gazeteci Zeynep Kuray'ın da evinin basıldığı, Kuray evde bulunmadığı için gözaltına alınmadığı bildirildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Perihan Koca, Temel Demirer, Tamer Doğan, Defne Halman, Özen Kulaçoğlu. 4 kişinin (Tamer Doğan, Defne Halman, Özen Kulaçoğlu, İsmail Keleş, Tayfun Uçar) yurtdışı yasağı şartıyla olmak üzere 28 Eylül 2020 tarihinde serbest bırakıldığı, 3 kişinin (Şehmus Kavak, Misli Cihan Şenleten ve Özgür Doğu Erhan) ise sevk edildikleri mahkeme tarafından 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

29 Eylül 2020 tarihinde Batman'ın Kozluk ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişinin (Harun Bozyiğit ve Mazlum Bozyiğit) gözaltına alındığı ve daha sonra soruşturmanın yürütüldüğü Mardin'e götürüldüğü öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

Mardin'in Savur ilçesinde ifade için İlçe Jandarma karakoluna çağrılan Sami Özgüç isimli kişi, 30 Eylül 2020 tarihinde ifade için gittiği karakolda gözaltına alındı. 6-8 Ekim 2014 tarihli Kobanê eylemleri gerekçe gösterilerek gözaltına alınan Sami Özgüç'ün Mardin İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

6-8 Ekim 2014 tarihli Kobanê eylemlerine ilişkin Mardin merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde 1 Ekim 2020 tarihinde yapılan operasyonlarda 13 kişi gözaltına alındı. 13 kişiden 3'ü 6 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 10 kişi ise serbest bırakıldı.

4 Ekim 2020 tarihinde İstanbul'un Esenyurt ilçesinde, hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alınan Grup Yorum üyesi Dilan Ekin'in 5 Ekim 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandığı öğrenildi.

6 Ekim 2020 tarihinde Urfa'da yapılan ev baskınlarında aralarında Barış Annesi 4 kişinin de olduğu 11 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen 11 kişiye 24 saat avukat kısıtlılığı getirildiği öğrenildi. 14 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme 10 kişinin adli kontrol şartıyla, 1 kişinin (Adalet Çay) ise ev hapsi tedbiriyle serbest bırakılmasına karar verdi.

6 Ekim 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde yapılan ev baskınlarında 4 kişi (Arif Geren, Cemal Geren, İdris Kayaalp ve Zindan Molo) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

6 Ekim 2020 tarihinde Antalya'da 1 kişi (Halil Kılıcı) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

7 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan avukat Merve Nur Doğan 10 Ekim 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

Şırnak'ın Cizre ilçesinde gözaltına alınan 15 kişiden 1'i (Sabri Karagöz) 9 Ekim 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. 5'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 14 kişi serbest bırakıldı.

Yazar Muazzez Uslu Avcı 9 Ekim 2020 tarihinde İstanbul'a gitmek üzere geldiği Elazığ Havalimanı'nda hakkında açılan bir soruşturma kapsamında gözaltına alındığı ve ifadesi alınmak üzere Elazığ Adliyesi'ne sevk edildiği öğrenildi. Muazzez Uslu Avcı aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

14 Ekim 2020 tarihinde Hakkari'de yapılan ev baskınlarında aralarında engelli 5 kişinin de olduğu 18 kişi gözaltına alındı. 18 kişiden 2'si [İsmail Önal (76) ve Fatma Sevmiş (50)] 18 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 16 kişi ise adi kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklama kararı sonrasında Fatma Sevmiş'in rahatsızlık geçirdiği ve hastaneye kaldırıldığı öğrenildi.

16 Ekim 2020 tarihinde Mersin'de yapılan ev baskınlarında 5 kişi (Şahize Akbaş, Aziz Akbaş, İlhan Akbaş, Esmâ Bakır ve Ramazan Bakır) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. 18 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin Emniyet Müdürlüğü'ne giden avukatların Esmâ Bakır ve Ramazan Bakır ile görüşmesine polis tarafından "Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) gereğince avukat istenildi. Sizle görüşmeyecekler" denilerek izin verilmediği öğrenildi. 5 kişiden 2'si (Şahize Akbaş ve Aziz Akbaş) 20 Ekim 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

18 Ekim 2020 tarihinde Şırnak'ta gözaltına alınan 6 kişiden 3'ü (Nebi Uysal, Mahmut Belge ve Hasan Belge) 19 Ekim 2020 tarihindeki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. 3 kişi (Cihat Basan, Zişan Basan, Dilan Basan) 21 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

20 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan 8 kişiden 3'ü 24 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 5 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

21 Ekim 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde 14 Mart 2016 tarihinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı öncesine ait bir soruşturma gerekçe gösterilerek gözaltına alınan 6 kişiden 4'ü 26 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. Rahmet Ermez ile Hacer Tanış isimli 2 kişi ise daha önce polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılmıştı. Tutuklanan kişi-

lerin isimleri: Selime Ericcek, Halime Akçin, Heybet Akçin, Ayşe Yazı Otman.

23 Ekim 2020 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesinde gözaltına alınan 5 kişiden 4'ü (Rahmi Coşkun, Kerem İbek, Mesut Gökdemir ve Zoral Yıldırım) 26 Ekim 2020 tarihinde savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

27 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınında Osman Seydaoğlu isimli bir kişinin gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

28 ve 29 Ekim 2020 tarihlerinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 12 ilde yapılan ev baskınlarında aralarında Grup Yorum üyeleri Ali Aracı, Seher Adıgüzel, Barış Yüksel, Eren Erdem ve Özgürcan Elbiz; Halkın Hukuk Bürosu avukatlarından Seda Şaraldı, Ankara Yüksel Caddesi'nde yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcılarından Merve Demirel ve Bengisu Demirel, İstanbul Bakırköy'de yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcılarından Selvi Polat, İstanbul Sarıyer'de işine geri dönmek için 2 yıl boyunca oturma eylemleri düzenleyen Türkan Albayrak, Hatay'da evine yapılan polis baskını sırasında yaşamını yitiren annesi Edibe Özçelik için basın açıklamaları yapan Ümit Özçelk'in de olduğu 97 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilere 24 saat avukat ile görüşme kısıtlılığı getirildiği öğrenildi. 16 kişi savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldı. 2, 3, 4 ve 5 Kasım 2020 tarihlerinde mahkemeye sevk edilen 49 kişi tutuklandı, 21'i adli kontrol 2'si ev hapsi şartıyla olmak üzere toplam 46 kişi serbest bırakıldı.

30 Ekim 2020 tarihinde Mardin merkez ve Nusaybin, Artuklu, Kızıltepe, Derik ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 12 kişi gözaltına alındı. 12 kişiye 24 saat avukatla görüşme kısıtlaması getirildiği ve gözaltı süresinin 4 güne uzatıldığı öğrenildi.

31 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır'da Beyaz Tülbentli Anneler İnsiyatifi üyesi Aysel Ateş, yazar ve çevirmen Fahriye Adsay, Nasır Demirkan, Herdem Kızıldemir, Gülden Kızıldemir; Mardin'de Leyla Ekinci gözaltına alındı.

19 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan 5 kişiden 4'ü (A. Y., İ. A., M. K. ve O. S.) 30 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 1 kişi ise (V. S.) adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Hatay'ın Payas ve İskenderun ilçelerinde yaşanan ve HPG militanı olduğu iddia edilen 2 kişinin öldüğü çatışmalar sonrasında gözaltına alınan 5 kişi 4 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olma' iddiasıyla tutuklandı. Gözaltına alınıp tutuklanan kişiler: Ş.K., M.D., R.A., S.O ve Suriye vatandaşı A.V.

30 Ekim 2020 tarihinde Adana'da gözaltına alınan 7 kişiden 2'si (E. D. ve Ş. B.) 6 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüte yardım etmek' iddialarıyla tutuklandı. 5 kişinin ise polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Kasım 2020 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde gözaltına alınan 2 kişi (Mahmut Şaşmaz ve Eyüp Cin) 9 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

9 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde 18 trans kadının polis tarafından "koronavirüs tedbirleri" gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Trans kadınların gözaltında bir gece tutulduktan sonra polisteki ifade işlemlerinin tamamlanması üzerine serbest bırakıldıkları öğrenildi.

13 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır merkez ve ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 11 kişi 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla gözaltına alındı. 11 kişi 16 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

14 Kasım 2020 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde gözaltına alınan 10 kişiden 5'i (Mahmut Sefer, Mehmet Parsak, Adnan Parsak ve İsmail Koştı ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi) 20 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

16 Kasım 2020 tarihinde Van'ın Özalp ilçesinde gözaltına alınan 11 kişiden 6'sı (Turan Sarıgül, Mesut Erzen, Mehmet Akgün, Mahkum Atdemir, Ramazan Akbaş, Müslim Demir) 19 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 5 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

18 Kasım 2020 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesinde yapılan ev baskınında 1 kişi (Şehriban Mimkara) gözaltına alındı. Şehriban Mimkara 19 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ev hapsi tedbiri ile serbest bırakıldı.

20 Kasım 2020 tarihinde Bursa'da yapılan ev baskınlarında 6 kişi (Ercan Gökçe, Sinan Gökçe, Süleyman Saydam, Mehmet Kılınç ile soyadları öğrenilemeyen Cem ve Hüseyin isimli iki kişi) gözaltına alındı. Söz konusu 6 kişinin cezaevinde oldukları 2019 yılında, PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona erdirilmesi talebiyle cezaevlerinde yapılan açlık grevine katıldıkları gerekçesiyle gözaltına alındıkları öğrenildi. Covid-19 tedavisi gördükleri gerekçesiyle 2 kişinin (Ercan Gökçe ve Sinan Gökçe) serbest bırakıldığı bildirildi.

20 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'un Sarıyer ilçesinde bulunan Armutlu Cemevi'ne polis tarafından yapılan baskında gözaltına alınan 5 kişiden 2'si (Halil Yakut ve Eser Çelik) 23 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi (Beyhan Gün, Emircan Yazı ve Rezzan Şengül) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

24 Kasım 2020 tarihinde Bitlis'te yapılan ev baskınlarında 5 kişi (Orhan Durak, Ejder Yoldaş, Ergin Savaş, İmdat Tokmak ve Hüseyin Göktaş) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

24 Kasım 2020 tarihinde HDP Diyarbakır il binası önünde oturma eylemi yapan kişilerle tartışan Suna Balta isimli 1 kişi bu kişilerin şikayeti üzerine polis tarafından gözaltına alındı. Suna Balta 25 Kasım 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

26 Kasım 2020 tarihinde Mersin'in Akdeniz ilçesinde yapılan ev baskınlarında 6 kişi (Bedran Etiz, Xabat Aslan, Şahin İlhan, Civan Tamur, Fatma Çetinkaya ve Agit Işık) bir mahallede gerçekleşen ses bombası patlaması ile ilgili soruşturma kapsamında gözaltına alındı.

24 Kasım 2020 tarihinde Bitlis'te gözaltına alınan 3 kişiden 2'si (İmdat Tokmak ve Ergin Savaş) 26 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. Ejder Yoldaş isimli 1 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

26 Kasım 2020 tarihinde Antep'te yapılan ev baskınında Hasibe Yaman isimli 1 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

Avukat Abdülkadir Güner 27 Kasım 2020 tarihinde hakkında 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla açılan bir soruşturma kapsamında ifade vermek üzere gittiği Mardin İl Emniyet Müdürlüğü'nde

gözaltına alındı. Abdülkadir Güner 28 Kasım 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

27 Kasım 2020 tarihinde Van'da yapılan ev baskınlarında 1'i çocuk 9 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanların isimleri: Deniz Adar Eldemir, Dilaver Eldemir, Ferhat Azan, Seyithan Kardeş, Serhat Sönmez, Deniz Adar, Arjin Tuncer, Ferhat Eldemir ve B. B. (16, e).

27 Kasım 2020 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesinde yapılan ev baskınında HDP eski yöneticisi Hüsnü Babat gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

27 Kasım 2020 tarihinde Batman'da yapılan ev baskınlarında 15 kişi katıldıkları bir cenaze töreni gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.

27 Kasım 2020 tarihinde Malatya'nın Akçadağ ilçesinde yapılan ev baskınında 1 kişi (İnsaf Aktaş) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

27 Kasım 2020 tarihinde İzmir'de yapılan ev baskınlarında 'örgüt propagandası yapmak' ve 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla 17 kişi gözaltına alındı. 16 kişi 29 Kasım 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. 30 Kasım 2020 tarihinde mahkemeye sevk edilen Abdi Ertaş isimli bir kişi 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

27 Kasım 2020 tarihinde Urfa'da yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Veyis Yıldırım ve İsa Yıldırım) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

28 Kasım 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde yapılan ev baskınında Kıyaseddin Kalkan isimli 1 kişi gözaltına alındı. Ercan Oğuz isimli bir kişi ise ifade vermek üzere gittiği Cizre Adliyesi'nde gözaltına alındı. 2 kişi de aynı gün içinde savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

26 Kasım 2020 tarihinde Antep'te yapılan ev baskınında hakkında kesinleşmiş ceza olduğu gerekçesiyle gözaltına alınan Hasibe Yaman isimli 1 kişi, 27 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

İçişleri Bakanlığı 28 Kasım 2020 tarihinde yaptığı açıklamada PKK/KCK soruşturmaları kapsamında 42 ilde düzenlenen operasyonlarda 641 kişinin gözaltına alındığını duyurdu.

1 Aralık 2020 tarihinde Diyarbakır merkezli bir soruşturma kapsamında Mersin'de 1 kişi (Barış

Rojvan Pişkin) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

25 Kasım 2020 tarihinde Mersin’de gözaltına alınan 6 kişi 1 Aralık 2020 tarihinde savcılık ifadelelerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltına alınıp serbest bırakılan kişilerin isimleri: Bedran Etiz, Xabat Aslan, Şahin İlhan, Civan Tamur, Fatma Çetinkaya ve Agit Işık.

2 Aralık 2020 tarihinde İstanbul’un Beyoğlu ilçesindeki Bayram Sokak’ta ikamet eden 9 trans kadının polis tarafından gözaltına alındığı ve evlerinin mühürlendiği öğrenildi. Avukat Levent Pişkin şu açıklamayı yaptı: “İlk olarak aslında bu işlem gözaltı işlemi olamaz. Ortada ne bir suç ne de suç isnadı var. Bilgilerine başvurmak için akşam vakti evlerinden alınıyor trans kadınlar. Bu hukuka uygun bir işlem değildir. Polisin bilgi alma gibi bir yetkisi de yoktur. Bilgi alma adı altında ifade almaya çalıştılar. Gözaltına alınan kadınların aktardıklarına göre polis sokaktan geçen iki erkeği evlerine itiyor ve onların ifadeleri üzerinden bir işlem uyguluyor. (...) Gözaltının ardından eşyalarını almak için evlerine döndük ve polisin sokağı bantlarla kapattığına şahit olduk. Polisin verdiği bilgiye göre yarın evler de mühürlenecek ancak buna ilişkin bize iletilmiş bir İl Hıfzıssıhha Kurulu kararı da bulunmuyor.”

27 Kasım 2020 tarihinde Van merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 28 kişiden 7’si 2 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 12’si adli kontrol şartıyla olmak üzere 21 kişi serbest bırakıldı.

30 Kasım 2020 tarihinde Urfa’nın Ceylanpınar ilçesinde gözaltına alınan Şükrü Kahraman isimli 1 kişi, 2 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklandı.

2 Aralık 2020 tarihinde Mardin’in Kızıltepe ilçesinde yapılan ev baskınlarında 3 kişi (Kemal Oral, İhsan Kılınç, Abdullah Kılınç) ‘örgüte yardım ve yataklık etme’ iddiasıyla gözaltına alındı.

30 Kasım 2020 tarihinde Mersin’de ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla gözaltına alınan Barış Rojvan Pişkin isimli kişi 4 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

8 Aralık 2020 tarihinde Muş’un Bulanık ilçesinde gözaltına alınan 9 kişiden 5’i 12 Aralık 2020 tari-

hinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 2’si adli kontrol şartıyla olmak üzere 4 kişi ise serbest bırakıldı.

Adil yargılanma hakkı için açlık grevi yapan ve sağlık durumu gerekçesiyle tahliye edilen avukat Aytaç Ünsal’ın 9 Aralık 2020 tarihinde Edirne’de gözaltına alındığı öğrenildi. İçişleri Bakanlığı Aytaç Ünsal’ın yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştığı gerekçesiyle gözaltına alındığını açıkladı. Aytaç Ünsal, 10 Aralık 2020 tarihinde tutuklandı.

9 Aralık 2020 tarihinde Mersin’de yapılan ev baskınlarında 2 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

12 Aralık 2020 tarihinde Şırnak’ta yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Emin Kalkan ve Agit Kalkan) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

12 Aralık 2020 tarihinde Şırnak’ın Cizre ilçesinde gözaltına alınan 2 kişi (Civan Timur ve Ramazan Saymez) 14 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklandı.

8 Aralık 2020 tarihinde Mersin’de gözaltına alınan 6 kişiden 2’si (Agit Kalkan, Hasan Künkün) 14 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklandı. 4 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Silvan Belediye Meclisi’nin Halkların Demokratik Partisi’nden (HDP) eski üyesi Hülya Biçen 15 Aralık 2020 tarihinde Urfa’nın Birecik ilçesindeki bir yol kontrolü sırasında gözaltına alındı. Hülya Biçen, aynı gün içinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana’da yapılan ev baskınında 1 kişi gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişinin ismi ve gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

17 Aralık 2020 tarihinde Batman’da gözaltına alınan 1 kişi (Zilan Kaya), 19 Aralık 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından ‘2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet’ ve ‘yaralama’ iddiasıyla tutuklandı. Zilan Kaya, 17 Aralık 2020 tarihinde Şırnak’ta yapılan bir basın açıklaması sonrasında Halkların Demokratik Partisi (HDP) Şırnak il binası önüne gelen bir gruba taş attığı gerekçesiyle gözaltına alınmıştı.

18 Aralık 2020 tarihinde Adana’da yapılan ev bas-

kınlarında gözaltına alınan 5 kişiden 1'i 19 Aralık 2020 tarihinde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı, 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 4 kişi ise serbest bırakıldı. Tutuklanan ve serbest bırakılan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

18 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'da ve 4 ilde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan aralarında Grup Yorum üyelerinin de olduğu 15 kişiden 9'u (Ezgi Kırılmaç, Işıl Gül Çakmak, Mehmet Göçebe, Özlem Karataş, Songül Say, Turan Dolu, Ulaş İnci, Bergün Varan, Sevda Kurban) 22 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 6 kişi (Bakıcan Işık, Dilan Poyraz, Ulaş Göçebe, Nuri Cihanyandı, Sunay Yıldız, Murat Çetin ve Özlem Altun) ise serbest bırakıldı.

19 Aralık 2020 tarihinde Adana'da yapılan ev baskınlarında, aralarında eski Belediye Başkanı Kadir Aydar'ın da bulunduğu 23 kişi 'rüşvet' soruşturması kapsamında gözaltına alındı. Adana'nın Ceyhan ilçesinde Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) Belediye Başkanı seçilen Kadir Aydar'ın mazbatasını 26 Mart 2020 tarihinde Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından, hakkında kesinleşmiş hapis cezası hükmü olduğu gerekçesiyle iptal edilmişti. Soruşturma kapsamında Ceyhan Belediyesi'nde de polis tarafından arama yapıldığı öğrenildi.

20 ve 21 Aralık 2020 tarihlerinde Batman'ın Kozluk ilçesinde yapılan ev baskınlarında, 2014 yılındaki Kobanê eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle gözaltına alınan 14 kişi 22 Aralık 2020 tarihinde savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

16 Aralık 2020 tarihinde Adana merkezli bir soruşturma kapsamında Diyarbakır ve Kocaeli'de yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 5 kişiden 3'ü 25 Aralık 2020 tarihinde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı, 2 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan ve serbest bırakılan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

29 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana'nın Seyhan ilçesinde 16 Aralık 2020 tarihinde 'uyuşturucu operasyonunu engelledikleri' ve 'polise mukavemet ettikleri' gerekçesiyle 5 kişinin fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındıkları öğrenildi.

29 Aralık 2020 tarihinde Sincan 3 Nolu L Tipi Cezaevi'nde 2 mahpusun infaz koruma memurlarının sözlü ve fiziksel şiddetine maruz kalmaları ve çıplak aramaya zorlanmaları ile ilgili İnsan Hakları Derneği (İHD) Ankara Şubesi'nde yapılan basın toplantısına katılan kişilerin Sakarya Caddesi'nde polis tarafından Genel Bilgi Taraması (GBT) uygulaması için durdurulduğu, 3 kişinin (Celil Resuloğlu, Deniz Baran Erbudak ve Ege Kök) fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı öğrenildi.

30 Aralık 2020 tarihinde bir noter işlemi yaptığı sırada gözaltına alınan şair Yılmaz Odabaşı, aynı gün sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. Tutuklama gerekçesi öğrenilemedi. Yılmaz Odabaşı, 31 Aralık 2020 tarihinde tahliye edildi.

30 Aralık 2020 tarihinde Adana'da PKK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 2'si Suriye vatandaşı 3 kişi (Suriye vatandaşı M. S. ve M. H. ile M. A.) 1 Ocak 2021 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

30 Aralık 2020 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesinde hakkındaki bir soruşturma kapsamında çağrı üzerine ifade vermek üzere gittiği İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alınan 1 kişi (Hakkı Malgaz) 31 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüte yardım etmek' iddiasıyla tutuklandı.

4.2. SORUŞTURMALAR ve DAVALAR

4.2.1. Siyasi Parti Eş Başkanları ve Yöneticileri, Milletvekilleri, Belediye Eş Başkanları Hakkındaki Davalar ve Soruşturmalar

4.2.1.1. Önceki Dönem Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar

2020 yılında 11 eski milletvekili hakkında önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi, 1 eski milletvekili hakkında soruşturma açıldı.

Selma Irmak

HDP Hakkari eski milletvekili Selma Irmak hakkında Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından verilen 9 yıl 8 ay hapis cezası 6 Mayıs 2020 tarihinde Yargıtay 16. Ceza Dairesi tarafından onandı.

HDP Hakkari eski milletvekili Selma Irmak hakkında 5 Eylül 2016 tarihinde PKK lideri Abdullah Öcalan'ın sağlık durumuna ilişkin yaptığı açıklık grevi nedeniyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 4 Mart 2020 tarihinde başlandı. Selma Irmak duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme ilk duruşmada kararını açıkladı ve 'örgüt propagandası yapmak' suçundan Selma Irmak'ın beraatına hükmetti.

Mahmut Alınak

Eski milletvekili Mahmut Alınak hakkında Kars 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Mayıs 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede Mahmut Alınak'ın iki aileyi aralarındaki kavga sonrası araması, Mehmet Tunç ile ilgili yazdığı "Mehmet Tunç ve Bekes" başlıklı kitabın gelirini Tunç ailesine bağışlaması, Kürtçenin resmi dil olması için Birleşmiş Milletler'e (BM) dilekçe vermesi ve yaptığı diğer siyasi etkinlikler suç konusu yapılmakta ve Mahmut Alınak'ın 'Devletin topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin egemenliği altına koyma, devletin birliğini bozma, devletin egemenliği altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırma, devletin bağımsızlığını zayıflatma' suçlarından müebbet hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

Savunmaların ardından mahkeme Mahmut Alınak'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

Mahmut Alınak 13 Şubat 2020 tarihinde Kars'ta gözaltına alınmış ve 17 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. 2017 yılında yayınlanan "Mehmet Tunç ve Bekes" isimli kitap 5 Aralık 2019 tarihinde İstanbul 2. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından yasaklanmıştı.

Hamit Geylani

Demokratik Toplum Partisi (DTP) Hakkari eski milletvekili Hamit Geylani hakkında 2011 yılında DTK tarafından düzenlenen bir toplantıya katıldığı gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Temmuz 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme Hamit Geylani'yi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Figen Yüksekdağ

HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Figen Yüksekdağ'ın 'Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti devletini ve Türk yargısını aşağılama' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Figen Yüksekdağ, SEGBİS'teki teknik sorun nedeniyle duruşmaya katılamadı. Mahkeme duruşmayı 19 Mart 2020 tarihine erteledi.

HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla Van 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 7 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Figen Yüksekdağ, SEGBİS aracılığıyla duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme Figen Yüksekdağ'ı 1740 TL para cezası ile cezalandırdı.

HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında Ankara 16. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Figen Yüksekdağ'ın 'örgüt yöneticisi olmak', 'örgüt propagandası yapmak', 'Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etme', 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik',

'suç işlemeye tahrik suçlarından 30 yıldan 83 yıla kadar hapis ile cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme Figen Yüksekdağ'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi. Davanın 29 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme savunmaların ardından mahkeme Figen Yüksekdağ'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 10 Aralık 2020 tarihine erteledi. Bir sonraki duruşma 24 Şubat 2021 tarihinde görülecek.

HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında gazeteciler Can Dünder ve Erdem Gül'ün tutuklanmasına ilişkin yaptığı açıklamada 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Figen Yüksekdağ duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından savcı esas hakkındaki mütalaasını açıkladı ve Figen Yüksekdağ'ın 1 yıldan 4 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 12 Kasım 2020 tarihine erteledi. Bir sonraki duruşma 11 Şubat 2021 tarihinde görülecek.

Selahattin Demirtaş

HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 7-9 Ocak 2020 tarihlerinde devam edildi. Davayı izlemek üzere İsveç'ten gelen Sınır Tanımayan Avukatlar üyesi Per Stadig ve Stende Geer'in duruşmanın yapıldığı Sincan Cezaevi Kampüsü'ne alınmadığı öğrenildi. Mahkemenin duruşmanın ilerleyen saatlerinde Per Stadig ve Stende Geer'in duruşmaya alınabilecekleri yönünde karar verdiği bildirildi. Selahattin Demirtaş duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 27 ve 28 Mayıs 2020 tarihlerinde görmek üzere erteledi. Davanın 27 Mayıs 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması Covid-19 salgını nedeniyle 6 Ekim 2020 tarihine ertelendi.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında katıldığı siyasi parti kongrelerindeki konuşmaları, bir Alman gazetesine verdiği röportaj ve hakkında yapılan şikayetler gerekçe gösterilerek hazırlanan iddianame 21 Nisan 2020 tarihinde Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. İddianamede Selahattin Demirtaş'ın 'örgüt propagandası yapmak' suçundan cezalandırılması

istenmektedir. Davanın ilk duruşması 14 Temmuz 2020 tarihinde görülecek.

28 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında yargılandığı davada yaptığı savunmada geçen "Benimle ilgili operasyonun yürütücüsü Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı" şeklindeki ifade nedeniyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı öğrenildi.

HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında yaptığı bir konuşmada dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu ile Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla İstanbul Bakırköy 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Selahattin Demirtaş'ın duruşmaya bizzat katılma talebinde bulunduğu öğrenildi. Mahkeme Selahattin Demirtaş'ın bir sonraki duruşmada mahkeme salonunda hazır edilmesi için tutulduğu ceza infaz kurumuna yazı yazılmasına karar vererek duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Selahattin Demirtaş'ın 'örgüt kurma ve yönetme', 'örgüt propagandası yapmak' ve 'suç ve suçluyu övmek' iddialarıyla cezalandırılması istenmektedir. Selahattin Demirtaş'ın duruşmaya katılmamasına ilişkin sunduğu mazereti kabul etmeyen mahkeme savunmasını yapması için son kez süre vererek duruşmayı 16 Mart 2021 tarihine erteledi.

HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcısı ile ilgili açıklaması nedeniyle Ankara 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 20 Kasım 2020 tarihinde görüldü. İddianamede Selahattin Demirtaş'ın 'terörle mücadelede görev alan kamu personelinin hedef gösterilmesi' ve 'tehdit etme' suçlarından 3 yıldan 8 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Selahattin Demirtaş duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Mahkeme, Selahattin Demirtaş'ın mahkeme salonunda bulunma talebini reddederek duruşmayı 5 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Büyük Daire, HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın başvurusu ile ilgili kararını 22

Aralık 2020 tarihinde açıkladı. Mahkeme Selahattin Demirtaş'ın tutukluluğunun hukuki değil siyasi olduğundan hareketle Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 18. maddesini, ifade özgürlüğünü tanımlayan 10. maddesini, özgürlük, güvenlik ve makul sürede yargılanma hakkını tanımlayan 5. maddenin ilgili hükümlerini ve seçme ve seçilme hakkını tanımlayan 3. maddesini ihlal ettiğine hükmetti ve tutukluluğun derhal sonlandırılması için tüm önlemlerin alınmasına karar verdi.

AİHM kararının ardından Selahattin Demirtaş'ın avukatları tarafından Ankara Cumhuriyet Savcılığı'na yapılan tahliye başvurusunu değerlendiren Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, hukuki durumunda bir değişiklik bulunmadığı kanaatiyle 26 Aralık 2020 tarihinde tahliye talebini reddetti.

Leyla Güven

Vekilliği düşürülen HDP Hakkari Milletvekili ve DTK Eş Başkanı Leyla Güven'in DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında 29 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ifadeye çağrıldığı öğrenildi.

Leyla Güven'in, katıldığı bir etkinlik ve sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek hakkında açılmış 2 ayrı soruşturma kapsamında 30 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır Adliyesi'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

Leyla Güven hakkında, TSK'nın Afrin'e yönelik harekati ile ilgili açıklamaları ve DTK bünyesindeki faaliyetleri gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 1 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 28 Ekim 2020 tarihine erteledi. Davanın karar duruşması 21 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Leyla Güven'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan 13 yıl 15 ay, 'örgüt propagandası yapmak' suçundan ise 8 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına ve Leyla Güven hakkında tutuklama kararı verilmesine hükmetti. Kararın ardından Leyla Güven Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde bulunan evinden gözaltına alındı, 22 Aralık 2020 tarihinde tutuklandı.

Esad Canan

HDP Hakkari eski milletvekili Esad Canan hakkında Demokratik Toplum Kongresi (DTK) binasına girip çıktığı, toplantı ve kongrelerine katıldığı

gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla açılan davanın karar duruşması 4 Mart 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Esad Canan'ı 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Fikri Sağlar

CHP eski milletvekili Fikri Sağlar hakkında Ankara 14. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 10 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Fikri Sağlar'ı 'Cumhurbaşkanı'na hakaret etmek' suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Çağlar Demirel

HDP Diyarbakır eski milletvekili Çağlar Demirel hakkında Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 10 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Çağlar Demirel'in sağlık durumu nedeniyle katılmadığı duruşmada mahkeme, Çağlar Demirel'in mahkemeye katılma talebinin reddine karar verdi. Savunmaların ardından mahkeme Çağlar Demirel'i 'örgüt üyesi olma' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Enis Berberoğlu

Anayasa Mahkemesi, "MİT Tırları" adıyla bilinen davada 5 yıl 10 ay hapis cezası ile cezalandırılan, CHP eski milletvekili Enis Berberoğlu'nun bireysel başvurusunu 17 Eylül 2020 tarihinde karara bağladı. AYM kararında Enis Berberoğlu'nun 'seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı' ile 'kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı'nın ihlal edildiğine, ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın Yargıtay'a gönderilmesine hükmetti. Hakkındaki kesinleşmiş hapis cezası nedeniyle Enis Berberoğlu'nun milletvekilliği 4 Haziran 2020 tarihinde düşürülmüştü.

Enis Berberoğlu'nun yargılandığı İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi Anayasa Mahkemesi'nin kararını 13 Ekim 2020 tarihinde görüştü. Mahkemenin, AYM kararına direndiği ve yeniden yargılamayı reddederek 5 yıl 10 ay hapis cezasının infazına hükmettiği öğrenildi. İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği kararın gerekçesinin şu şekilde olduğu öğrenildi: "Yeniden yargılama kararı ve durma kararı verilmesine ilişkin mahkememize yol gösterme kararı yerindelik denetimi kapsamındadır. Burada yapılacak işlem Anayasa Mahkemesi'nin hak ihlalini tespit ettikten sonra bu ihlalin

yerindelik denetimi olmayacak şekilde ortadan kaldırılmasını sağlamaya ilişkin olmalıdır.”

Emine Ayna

DBP eski Eş Genel Başkanı ve eski Diyarbakır Milletvekili Emine Ayna hakkında Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 6 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

İddianamede Emine Ayna'nın 'örgüt üyesi olmak' ve 'kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahlı katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama' suçlarından 8 yıldan 18 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. İddianamede ayrıca bu davanın Emine Ayna hakkında aynı iddialarla açılmış ve halen devam etmekte olan dava ile birleştirilmesinin talep edildiği öğrenildi.

Galip Ensarioğlu

AKP Diyarbakır eski milletvekili Galip Ensarioğlu hakkında bir YPG militanının taziyesine katıldığı gerekçesiyle Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında Galip Ensarioğlu'nun 24 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır Adliyesi'ne giderek savcılığa ifade verdiği bildirildi.

Halil Aksoy

HDP Ağrı eski milletvekili Halil Aksoy hakkında İstanbul 20. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Kasım 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Halil Aksoy'un 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

Halil Aksoy duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Halil Aksoy, hazırladığı yazılı savunmaya kaldığı odada yapılan arama sırasında infaz koruma memurlar tarafından el konulduğunu gerekçesiyle savunma yapmayacağını belirtti. Mahkeme duruşmayı 4 Aralık 2020 tarihine erteledi.

4 Aralık 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarında Halil Aksoy'u toplam 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme hükümlerle birlikte Halil Aksoy'un tahliyesine karar verdi. Halil Aksoy 22 Ocak 2016 tarihinde tutuklanmıştı.

4.2.1.2. 27. Dönem Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar, Soruşturmalar ve Fezlekeler

4.2.1.2.1. Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar

8 milletvekili hakkında açılmış davaların görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi. 2 milletvekili toplam 16 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldı, 1 milletvekilinin ise Milli Savunma Bakanı'na 15 bin TL tazminat ödemesine hükmedildi.

Feleknas Uca

HDP Diyarbakır Milletvekili Feleknas Uca hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Kasım 2020 tarihinde devam edildi.

Feleknas Uca'nın avukatı, CHP Milletvekili Enis Berberoğlu ile ilgili Anayasa Mahkemesi kararını gerekçe göstererek yargılamanın durdurulması talebinde bulundu. Mahkeme bu talebi değerlendirmek üzere duruşmayı 8 Nisan 2021 tarihine erteledi.

Pero Dündar

HDP Mardin Milletvekili Pero Dündar hakkında, 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Pero Dündar hakkındaki yargılamanın durdurulması talebini reddeden mahkeme duruşmayı 3 Haziran 2021 tarihine erteledi.

Pero Dündar ve Tayyip Temel

"Diyarbakır KCK Ana Davası" olarak bilinen davada aralarında HDP Mardin Milletvekili Pero Dündar ile HDP Van Milletvekili Tayyip Temel'in de olduğu 38 kişi hakkında Diyarbakır 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde verilen kararların Yargıtay tarafından bozulması üzerine davanın görülmesine 1 Aralık 2020 tarihinde yeniden başlandı. Mahkeme Pero Dündar ve Tayyip Temel ile ilgili milletvekili dokunulmazlığına sahip oldukları gerekçesiyle yapılan yargılamanın durdurulması ve Tayyip Temel ile ilgili yurtdışı yasağının kaldırılması taleplerinin reddetti. Mahkeme duruşmada bulunmayan sanıklar ile ilgili zorla getirme kararı çıkarılmasına hükmederek duruşmayı 13 Nisan 2021 tarihine erteledi.

Özgür Özel

CHP Grup Başkanvekili ve Manisa Milletvekili Özgür Özel hakkında 'Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'a hakaret ettiği' iddiasıyla Ankara 28. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 2 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Özgür Özel'i Hulusi Akar'a 15 bin TL manevi tazminat ödemeye mahkum etti.

Remziye Tosun

HDP Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 11 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Remziye Tosun'un 10 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Necdet İpekyüz

HDP Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ile HDP Van eski İl Eş Başkanı Veysi Dilekçi ve doktor Osman Doğan hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Ekim 2020 tarihinde devam edildi.

Savcı esas hakkındaki mütalaasını açıkladı ve 3 kişinin Demokratik Toplum Kongresi (DTK) kapsamındaki faaliyetleri nedeniyle 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması talep etti. Mahkeme duruşmayı 12 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Kemal Bülbül

HDP Antalya Milletvekili Kemal Bülbül hakkında DTK ile ilgili bir soruşturma kapsamında Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 26 Kasım 2020 tarihinde görüldü.

Kemal Bülbül'ün Anayasa'nın 83. maddesi kapsamında dokunulmazlığı olduğu gerekçesiyle yargılamanın durdurulması yönündeki talebi reddeden mahkeme, Kemal Bülbül'ü 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Salihe Aydeniz

DBP Eş Genel Başkanı ve Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Salihe Aydeniz'in DTK bünyesindeki faaliyetleri gerekçe gösterilerek 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Salihe Aydeniz'in avukatları Anayasa Mahkemesi'nin CHP Milletve-

kili Enis Berberoğlu hakkındaki kararına dayanarak yargılamanın durdurulması talebinde bulundu. Talebi reddeden mahkeme duruşmayı 26 Mart 2021 tarihine erteledi.

4.2.1.2.2. Hakkında Soruşturma Açılan Milletvekilleri

8 milletvekili hakkında çeşitli gerekçeler ile soruşturma açıldı.

Murat Sarısaç

HDP Van milletvekili Murat Sarısaç hakkında, kendisini takip eden, daha sonra durdurarak yanında bulunan HDP Parti Meclisi üyesi Yunus Durdu'yu gözaltına alan ve sivil bir araçta bulunan kişileri görüntülediği ve bu kişilere kim olduklarını sorduğu için, Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Soruşturmanın 'örgüte yardım ve yataklık' ve 'kamu görevlisine görevinden dolayı alenen hakaret' gerekçeleriyle açıldığı bildirildi.

Ömer Faruk Gergerlioğlu

HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, 25 Mart 2020 tarihinde sosyal medya hesabından yaptığı bir paylaşım ile Ankara Sincan 2 Nolu L Tipi Cezaevi'nde 1 mahpusun Covid-19 testinin pozitif çıktığını duyurdu. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın bir açıklama yaparak söz konusu iddiayı yalanladığı ve Ömer Faruk Gergerlioğlu hakkında 'halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak' iddiasıyla soruşturma başlattığı öğrenildi.

Remziye Tosun

30 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından HDP Diyarbakır milletvekili Remziye Tosun hakkında Covid-19 salgını ile ilgili yaptığı konuşma nedeniyle bir soruşturma açıldığı öğrenildi.

Özgür Özel ve Engin Özkoç

8 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un CHP Manisa milletvekili ve Grup Başkanvekili Özgür Özel ile Sakarya milletvekili Engin Özkoç hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na 'hakaret' ve 'iftira' iddialarıyla suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi.

Ali Mahir Başarır

CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır hakkında, katıldığı bir televizyon programında sarf ettiği “Cumhuriyet tarihinde ilk kez devletin ordusu Katar’a satılmış” şeklindeki sözler nedeniyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

Semra Güzel ve Tayip Temel

22 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ile HDP Van Milletvekili Tayip Temel hakkında ‘suçluyu kayırma’ iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Soruşturmanın gerekçesinin vekilliği düşürülen HDP Hakkari Milletvekili ve DTK Eş Başkanı Leyla Güven’in hakkında verilen hapis cezası ve tutuklama kararı sonrasında Semra Güzel’in evinde bulunduğu sırada gözaltına alınması olduğu bildirildi.

4.2.1.2.3. Hakkında Fezleke Hazırlanan Milletvekilleri

2020 yılı içinde AKP’den 3, CHP’den 17, DBP’den 1, HDP’den 56, İYİ Parti’den 8, MHP’den 2 ve bağımsız 4 milletvekili olmak üzere toplam 91 milletvekili hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle 355 fezleke hazırlandı.

AKP: 3 milletvekili, 3 fezleke

Adıyaman Milletvekili Yakup Taş (1 fezleke)

Aydın Milletvekili Metin Yavuz (1 fezleke)

Bolu Milletvekili Arzu Aydın (1 fezleke)

CHP: 17 milletvekili, 27 fezleke

Genel Başkanı ve İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu (1 fezleke)

Antalya Milletvekili Cavit Arı (1 fezleke)

Denizli Milletvekili Haşim Teoman Sancar (1 fezleke)

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkanvekili Engin Altay (1 fezleke)

İstanbul Milletvekili Ali Şeker (1 fezleke)

İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan (3 fezleke)

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal (1 fezleke)

İzmir Milletvekili Atila Sertel (3 fezleke)

İzmir Milletvekili Kamil Okyay (1 fezleke)

İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke (1 fezleke)

Konya Milletvekili Abdüllatif Şener (1 fezleke)

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba (2 fezleke)

Manisa Milletvekili ve Grup Başkanvekili Özgür Özel (3 fezleke)

Maraş Milletvekili Ali Öztunç (1 fezleke)

Sakarya milletvekili ve Grup Başkanvekili Engin Özkoç (4 fezleke)

Sivas Milletvekili Ulaş Karasu (1 fezleke)

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel (1 fezleke)

DBP: 1 milletvekili, 24 fezleke

DBP Eş Genel Başkanı ve Diyarbakır milletvekili Saliha Aydeniz (24 fezleke)

HDP: 56 milletvekili, 279 fezleke

Eş Genel Başkanı ve Iğdır milletvekili Pervin Buldan (10 fezleke)

Eş Genel Başkanı ve Mardin Milletvekili Mithat Sancar (1 fezleke)

Adana Milletvekili Tülay Hatimoğulları (4 fezleke)

Adana Milletvekili Kemal Peköz (2 fezleke)

Ağrı Milletvekili Abdullah Koç (2 fezleke)

Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk (16 fezleke)

Ağrı Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir (5 fezleke)

Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu (1 fezleke)

Antalya Milletvekili Kemal Bülbül (5 fezleke)

Antep Milletvekili Mahmut Toğrul (1 fezleke)

Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran (5 fezleke)

Batman Milletvekili Feleknas Uca (7 fezleke)

Batman Milletvekili Necdet İpekyüz (3 fezleke)

Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki (1 fezleke)

Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun (19 fezleke)

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan (1 fezleke)

Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy (4 fezleke)

Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları (5 fezleke)

Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel (15 fezleke)
 Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier (8 fezleke)
 Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ (9 fezleke)
 Diyarbakır Milletvekili Saliha Aydeniz (8 fezleke)
 Hakkari Milletvekili Leyla Güven (5 fezleke)
 Hakkari Milletvekili Sait Dede (2 fezleke)
 Iğdır Milletvekili Habip Eksik (3 fezleke)
 İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu (1 fezleke)
 İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya (1 fezleke)
 İstanbul Milletvekili Oya Ersoy (1 fezleke)
 İstanbul Milletvekili Saruhan Oluç (1 fezleke)
 İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm (1 fezleke)
 İstanbul Milletvekili Hüda Kaya (1 fezleke)
 İzmir Milletvekili Murat Çepni (5 fezleke)
 İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközgeü (2 fezleke)
 Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu (3 fezleke)
 Mardin Milletvekili Pero DüNDAR (4 fezleke)
 Mardin Milletvekili Ebru Günay (6 fezleke)
 Mardin Milletvekili Tuma Çelik (1 fezleke)
 Mersin Milletvekili Fatma Kurtalan (1 fezleke)
 Mersin Milletvekili Rıdvan Turan (1 fezleke)
 Muş Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit (16 fezleke)
 Muş Milletvekili Mensur Işık (7 fezleke)
 Muş Milletvekili Şevin Coşkun (7 fezleke)
 Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş (8 fezleke)
 Siirt Milletvekili Sıdık Taş (2 fezleke)
 Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş (4 fezleke)
 Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz (4 fezleke)
 Şırnak Milletvekili Nuran İmir (3 fezleke)
 Urfa Milletvekili Ömer Öcalan (4 fezleke)
 Urfa Milletvekili Ayşe Sürücü (7 fezleke)
 Urfa Milletvekili Nusrettin Maçın (1 fezleke)

Urfa Milletvekili Nimetullah Erdoğmuş (1 fezleke)
 Tunceli Milletvekili Alican Önlü (1 fezleke)
 Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık (5 fezleke)
 Van Milletvekili Sezai Temelli (25 fezleke)
 Van Milletvekili Murat Sarısaç (10 fezleke)
 Van Milletvekili Tayip Temel (3 fezleke)
 İYİ Parti: 8 milletvekili, 10 fezleke
 Grup Başkanvekili ve Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan (1 fezleke)
 Ankara Milletvekili Koray Aydın (1 fezleke)
 Denizli Milletvekili Yasin Öztürk (2 fezleke)
 İstanbul Milletvekili Ümit Özdağ (2 fezleke)
 Kocaeli Milletvekili ve Grup Başkanvekili Lütfü Türkkan (1 fezleke)
 Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş (1 fezleke)
 Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı (1 fezleke)
 Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan (1 fezleke)
 MHP: 2 milletvekili, 2 fezleke
 Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy (1 fezleke)
 Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek (1 fezleke)
 BAĞIMSIZ: 4 milletvekili, 10 fezleke
 Balıkesir Bağımsız Milletvekili İsmail Ok (1 fezleke)
 İstanbul Bağımsız Milletvekili Ahmet Şık (7 fezleke)
 Mardin Bağımsız Milletvekili Tuma Çelik (1 fezleke)
 Ordu Bağımsız Milletvekili Cemal Enginyurt (1 fezleke)

4.2.1.3. Belediye Başkanları / Eş Başkanları Hakkında Açılmış Davalar ve Soruşturmalar

2020 yılında, 41 belediye başkanı / eş başkanı hakkında açılmış davaların görülmesine devam edildi, 8 belediye başkanı / eş başkanı hakkında soruşturma açıldı.

Rojda Nazler

Yerine kayyım atanan, Diyarbakır'ın Kocaköy ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Rojda Nazler hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkeme-

si'nde açılan davanın görülmesine 27 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Rojda Nazlier'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Rojda Nazlier, duruşmaya tutuklu olarak bulunduğu Kayseri Bünyan Kadın Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Avukatların tanık ifadelerinin ve savunmaların SEGBİS ile kayıt altına alınması yönündeki talebi mahkeme tarafından dosyaya katkı sunmayacağı gerekçesiyle reddedildi. Duruşma sırasında aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu izleyiciler mahkeme başkanının kararıyla salondan çıkartıldı. Bu durumu tutanak altına almak isteyen avukatların polis müdahalesi ile tutanak tutamadan salondan çıkartıldığı öğrenildi. Mahkeme başkanının avukatların Rojda Nazlier aleyhine tanıklık yapan kişiye soru sormasına müdahale ettiği, "cevap vermek zorunda değilsin" diyerek tanığı yönlendirdiği gerekçesiyle avukatların reddi hakim talebinde bulunduğu, bu talebin mahkeme tarafından kabul edilmediği bildirildi. Mahkeme Rojda Nazlier'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 20 Nisan 2020 tarihine erteledi. Davanın bir sonraki duruşmasının 2 Nisan 2020 tarihinde Rojda Nazlier ve avukatlarına haber vermeden görüldüğü ve mahkemenin Rojda Nazlier'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 22 Haziran 2020 tarihine ertelendiği 20 Nisan 2020 tarihinde basın-da yer alan haberlerden öğrenildi.

14 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Rojda Nazlier'in yurtdışına çıkış yasağı ile tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi.

14 Aralık 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Rojda Nazlier'i 'örgüt üyesi olmak' suçundan 9 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

Rojda Nazlier, 21 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 22 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmış ve yargılandığı davanın 14 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmasında adli kontrol şartıyla tahliye edilmişti. Kocaköy Belediyesi'ne 22 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Gültan Kışanak

Malatya 5. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından, yerine kayyım atanan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi eski Eş Başkanı Gültan Kışanak'a verilen 14 yıl 3 ay hapis cezası ve eski Demokratik Bölgeler Parti-

si (DBP eski) Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel'e verilen 15 yıl hapis cezası Antep Bölge Adliye Mahkemesi 18. Ceza Dairesi tarafından bozulmuştu.

Gültan Kışanak ve Sebahat Tuncel'in yeniden yargılanmasına 13 Ocak 2020 tarihinde Malatya 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yeniden başlandı. Sonraki duruşma 9 Mart 2020 tarihinde görüldü, 13 Nisan 2020 tarihinde ise mahkeme yapmadan dosya üzerinden inceleme yaparak Gültan Kışanak ve Sebahat Tuncel'in tutukluluk hallerinin devamına karar verdi ve duruşmayı 29 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

4 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmada Gültan Kışanak ve Sebahat Tuncel Mart ayından bu yana avukatları ile görüşemediklerini belirtti. Mahkeme Kışanak ve Tuncel'in tutukluluk hallerinin devamına karar verdi ve duruşmayı 18 Kasım 2020 tarihine erteledi. Bir sonraki duruşma 6 Ocak 2021 tarihinde görülecek.

Diyarbakır Büyükşehir eski Belediye Eş Başkanı Gülten Kışanak hakkında katıldığı bir basın açıklamasındaki sözleri nedeniyle 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla açılan davada verilen beraat kararının 20 Ekim 2020 tarihinde Yargıtay 16. Ceza Dairesi tarafından bozulduğu öğrenildi.

Keziban Yılmaz

İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındıktan sonra yerine kayyım atanan, Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Keziban Yılmaz hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 15 Ocak 2020 tarihinde başlandı.

Keziban Yılmaz duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı ve savunma yaptı. Mahkemenin Keziban Yılmaz ile ilgili 3 avukat sınırlaması getirdiği öğrenildi. Sonraki duruşmalar 2 Mart, 16 Mart 2020 tarihlerinde görüldü. 16 Mart 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Keziban Yılmaz'ı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca hükümlerle birlikte Keziban Yılmaz'ın tahliyesine hükmetti.

Keziban Yılmaz 21 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış, 23 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmış ve yerine 22 Ekim 2019 tarihinde Kayapınar ilçesine İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Sara Kaya

Mardin'in Nusaybin ilçesinin eski Belediye Eş Başkanı Sara Kaya hakkında Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın duruşmaları 17 Ocak ve 6 Mart 2020 tarihlerinde görüldü. Tutuklu bulunan Sara Kaya duruşmalara SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme Sara Kaya'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 4 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Davanın karar duruşması 22 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Sara Kaya'yı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 13 yıl 6 ay, 'görevini kötüye kullanma' suçundan 6 ay, 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' suçundan 2 yıl olmak üzere toplam 16 yıl hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca hükümlerle birlikte Sara Kaya'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi.

Sara Kaya 13 Ocak 2017 tarihinde gözaltına alınmış ve 26 Ocak 2017 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Nusaybin Belediyesi'ne 11 Eylül 2016 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Mehmet Aydın Alökmen

Mardin'in Savur ilçesinin DBP'li eski Belediye Eş Başkanı Mehmet Aydın Alökmen hakkında Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 29 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından kararını açıklayan mahkeme Mehmet Aydın Alökmen'i 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay ve 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 2 yıl 9 ay 22 gün olmak üzere toplam 10 yıl 3 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Remziye Yaşar

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Remziye Yaşar hakkında Hakkari 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 4 Şubat 2020 tarihinde başlandı.

Duruşmada dinlenen tanık Şirvan Şedal, ifadesinde "gözaltına alındığımda 4 gün emniyette işkence gördüm. Bana zorla boş kağıtlar imzalatıldı. Yapılan suçlamalar bana ait değildir ve kabul etmiyorum" dedi. Diğer bir tanık Abdullah Orhan ise ifadesinde "Ben Türkçe bilmiyorum. 6 gün gözaltında kaldım ve okuma ve yazmam yoktur. Şimdi çok sayıda insan üzerinde ifade verdiğim ortaya çıkıyor. Okuma yazmam olmadığını öğrenen polisler bana baskı ve işkence ile zorla kağıtla-

ra parmak bastırdılar. Bu ifadelerle hiç bir alakam yoktur ve adı geçenlerin hiç birisini tanımıyorum" dedi. Savunmaların ardından mahkeme Remziye Yaşar'ın adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 15 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Tahliye kararına savcılık tarafından itiraz edildiği ve itirazı bir üst mahkeme olarak değerlendiren Hakkari 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin itirazı kabul ederek tahliye kararını durdurduğu öğrenildi.

Davanın sonraki duruşmaları 5 Mayıs, 16 Temmuz, 9 Ekim ve 25 Aralık 2020 tarihlerinde görüldü. Bir sonraki duruşma 29 Şubat 2021 tarihinde görülecek.

Remziye Yaşar 15 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 17 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Yüksekova Belediyesi'ne 18 Ekim 2019 tarihinde kayyım atanmıştı.

Adnan Selçuk Mızraklı

19 Ağustos 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerine kayyım atanan Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkanı Selçuk Mızraklı hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Şubat 2020 tarihinde devam edildi.

Selçuk Mızraklı duruşmaya Kayseri Bünyan Kapalı Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Selçuk Mızraklı bir daha duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katılmayacağını belirtti. Savunmaların ardından mahkeme Selçuk Mızraklı'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 9 Mart 2020 tarihine erteledi.

Selçuk Mızraklı SEGBİS aracılığıyla katılmayı reddettiği için davanın 9 Mart 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında bulunmadı. Avukatların savunmalarının ardından mahkeme Selçuk Mızraklı'yı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 9 yıl 4 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Selçuk Mızraklı 21 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış, 22 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'ne 21 Ekim 2019 tarihinde kayyım atanmıştı.

Adnan Selçuk Mızraklı

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Selçuk

Mızraklı hakkında 'örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla hazırlanan iddianame Ankara 28. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 9 Nisan 2020 tarihinde kabul edildi. Davanın görülmesine 12 Ekim 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede katıldığı etkinlikler, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Adnan Selçuk Mızraklı'nın 'örgüt propagandası yapmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Adnan Selçuk Mızraklı duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 13 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Şehzade Kurt ve Azim Yacan

Van'ın İpekyolu ilçesinin Belediye Eş Başkanları Şehzade Kurt ve Azim Yacan hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Şubat 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede Şehzade Kurt ile Azim Yacan'ın 'örgüt üyesi olmak', 'örgüt propagandası yapmak', 'Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etmek' suçlarında cezalandırılması istenmektedir.

Savunmaların ardından mahkeme Şehzade Kurt ile Azim Yacan'ın tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 6 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Davanın karar duruşması 17 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme 'örgüt üyesi olmak' suçundan Şehzade Kurt'u 6 yıl 3 ay, Azim Yacan'ı ise 7 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme, hükümlerle birlikte Şehzade Kurt'un tahliyesine ve Azim Yacan'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi.

8 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınan Şehzade Kurt ve Azim Yacan, 11 Kasım 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştır. İpekyolu Belediyesi'ne 9 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştır.

İrfan Sarı

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinin Belediye Eş Başkanı İrfan Sarı hakkında Hakkari 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Şubat 2020 tarihinde başlandı. İrfan Sarı duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu Elazığ T Tipi Cezaevi'nden katıldı.

İrfan Sarı'nın savunmasının ardından başka bir davadan hükümlü tanık Sedat Karadağ, SEGBİS aracılığıyla tutulduğu Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nden ifade verdi. Sedat Karadağ, ifadesinin polis tarafından hazırlandığını belirtip bunları kabul etmediğini söyledi. Yine tutulduğu Van F Tipi Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla ifade veren başka bir davadan tutuklu diğer tanık Abdullah Orhan da gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kaldığını belirtip ifadeleri kabul etmediğini söyledi.

9 Mart 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında 'örgüt üyesi olmak' suçundan beraat kararı veren mahkeme İrfan Sarı'yı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme hükümlerle birlikte İrfan Sarı'nın tahliyesine karar verdi.

İrfan Sarı 15 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 17 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştır. Yüksekova Belediyesi'ne 19 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştır.

Cemal Özdemir

Diyarbakır'ın Sur Belediyesi'nin HDP'li Belediye Eş Başkanı Cemal Özdemir hakkında Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 11 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

İddianamede katıldığı 22 etkinlik ve hakkındaki gizli tanık ifadesi, 3 sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek Cemal Özdemir'in 'örgüt üyesi olmak', 'örgüt propagandası yapmak', 'tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurmak', 'nitelik bakımından vahim olan silah veya mermileri satın almak, taşımak ve bulundurmak' suçlarından 17 yıl 6 aydan 36 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

Davanın duruşmaları 10 Mart 2020 ve 16 Nisan 2020 tarihlerinde görüldü. 16 Nisan 2020 tarihindeki duruşmada mahkeme Cemal Özdemir'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi.

Davanın 7 Temmuz 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Cemal Özdemir'i 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay, 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 3 ay olmak üzere toplam 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme diğer suçlardan ise Cemal Özdemir'in beraatına karar verdi.

Cemal Özdemir 20 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 23 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Sur Belediyesi'ne 21 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı. Cemal Özdemir davanın 16 Nisan 2020 tarihinde görülen duruşmasında tahliye edilmişti.

Filiz Buluttekın

Diyarbakır'ın Sur ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Filiz Buluttekın hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 15 Nisan 2020 tarihinde görülmesi gereken ilk duruşmasının avukatlara haber verilmeden 2 Nisan 2020 tarihinde görüldüğü öğrenildi. Mahkemenin Filiz Buluttekın'ın tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 17 Haziran 2020 tarihine ertelediği öğrenildi.

17 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Filiz Buluttekın'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi. 26 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmada esas hakkındaki mütalaasını sunan savcı Filiz Buluttekın'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 aydan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını talep etti. Duruşmada gizli tanığın celse arasında ifade verdiği öğrenildi. Mahkeme avukatların gizli tanığın yeniden dinlenmesi talebinin reddine karar verdi ve duruşmayı 22 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Filiz Buluttekın 20 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 23 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Sur ilçesi Kaymakamı Abdullah Çiftçi İçişleri Bakanlığı tarafından 22 Aralık 2019 tarihinde Sur Belediyesi'ne kayyum olarak atanmıştı.

Cihan Karaman

Hakkari Belediye Eş Başkanı Cihan Karaman hakkında Hakkari 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Şubat 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından mahkeme Cihan Karaman'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 24 Nisan 2020 tarihine erteledi.

30 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Cihan Karaman'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. Savcılığın Cihan Karaman'ın tahliye kararına itirazı üzerine mahkeme tahliye kararını bozarak tutukluluk halinin

devamına karar verdi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Cihan Karaman 15 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 17 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Hakkari Belediyesi'ne 18 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından Hakkari Valisi kayyum olarak atanmıştı.

Mehmet Fatih Taş ve Fatma Ay

Diyarbakır'ın Kulp ilçesinin Belediye Eş Başkanları Mehmet Fatih Taş ve Fatma Ay ile HDP ilçe Eş Başkanı Mehmet Abidin Karaman, Kulp Belediyesi Fen İşleri Müdürü Şener Aktaş, HDP'den belediye başkan adaylığı Yüksek Seçim Kurulu tarafından reddedilen Mehmet Emin Ay, Kulp Belediye Meclisi üyesi Yücel Çete ve Ümit Fidan hakkında, 'tasarlayarak öldürmek', 'devletin birliğini ve bütünlüğünü bozmak' ve 'yangın, su baskını, tahrip, batırma, bombalama ya da nükleer, biyolojik, kimyasal silah kullanarak öldürmek' iddialarıyla Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Mart 2020 tarihinde devam edildi.

7 kişi ile ilgili adli kontrol şartının kaldırılması talebini reddeden mahkeme duruşmayı 17 Haziran 2020 tarihine erteledi. Sonraki duruşma için bakılacak

Mehmet Fatih Taş, Fatma Ay, Şener Aktaş ve Mehmet Emin Ay, 12 Eylül 2019 tarihinde Kulp ilçesinde düzenlenen ve aralarında korucuların da olduğu 7 kişinin yaşamını yitirdiği bombalı saldırı sonrasında başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alınmış, 16 Eylül 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. 4 kişi yargılandıkları davanın 11 Aralık 2019 tarihinde görülen ilk duruşmasında adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Kulp Belediyesi'ne 17 Eylül 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Dilan Örenci

İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındıktan sonra yerine kayyum atanan, Van'ın Özalp ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Dilan Örenci hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Mart 2020 tarihinde başlandı.

Dilan Örenci duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme kronik hastalığından dolayı Covid-19 salgını açısından birinci risk gurubunda bulundu-

ğu belirtilen Dilan Örenci'nin tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 20 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Davanın 20 Mayıs 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Dilan Örenci'nin 'örgüt propagandası yapmak' suçundan beraatına, 'örgüt üyesi olmak' suçundan ise 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme ayrıca hükümlerle birlikte Dilan Örenci'nin tahliyesine karar verdi.

Dilan Örenci 5 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 9 Aralık 2019 tarihinde tutuklanmıştır. Özalp ilçesine 7 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştır.

Mülkiye Esmez

Mardin'in Derik ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Mülkiye Esmez hakkında Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 1 Nisan 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından mahkeme Mülkiye Esmez'in tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 17 Haziran 2020 tarihine erteledi.

Sonraki duruşmalar 11 Eylül ve 25 Kasım 2020 tarihlerinde görüldü. Mülkiye Esmez'in halen tutuklu bulunduğu davanın bir sonraki duruşması 13 Ocak 2021 tarihinde görülecek.

Mülkiye Esmez 16 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 26 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştır. Derik Belediyesi'ne 16 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştır.

Bedia Özgökçe Ertan

11 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, yerine kayyım atanan Van Büyükşehir Belediye Eş Başkanı Bedia Özgökçe Ertan hakkında Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından iddianame hazırlanarak Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildiği öğrenildi.

İddianamede Bedia Özgökçe Ertan'ın eş başkanlık sistemi gerekçe gösterilerek 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Nilüfer Elik Yılmaz, Gülistan Öncü

Mardin'in Kızıltepe ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Nilüfer Elik Yılmaz ile Savur ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Gülistan Öncü hak-

kında Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2 Haziran 2020 tarihinde başlandı.

Nilüfer Elik Yılmaz ve Gülistan Öncü duruşmaya tutuldukları cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı.

Savunmaların ardından mahkeme Nilüfer Elik Yılmaz ile Gülistan Öncü'nün tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 11 Ağustos 2020 tarihine erteledi.

Davanın sonraki duruşmaları 11 Ağustos ve 20 Ekim 2020 tarihlerinde görüldü. Nilüfer Elik Yılmaz ve Gülistan Öncü'nün halen tutuklu oldukları davanın sonraki duruşması 14 Ocak 2021 tarihine ertelendi.

Gülistan Öncü 15 Kasım 2020 tarihinde gözaltına alınmış, 26 Kasım 2019 tarihinde tutuklanmıştır. 12 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınan Nilüfer Elik Yılmaz ise 15 Aralık 2020 tarihinde tutuklanmıştır. Kızıltepe Belediyesi'ne 4 Kasım 2019 tarihinde, Savur Belediyesi'ne ise 16 Kasım 2019 tarihinde kayyım atanmıştır.

Kızıltepe Belediyesi'ne 4 Kasım 2019 tarihinde, Savur Belediyesi'ne ise 16 Kasım 2019 tarihinde ilçe kaymakamları İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum olarak atanmıştır. Gülistan Öncü 15 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 26 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştır. Nilüfer Elik Yılmaz ise 12 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 16 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştır.

Hasan Safa

İğdır'ın Halfeli beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Hasan Safa hakkında İğdır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 9 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

Hasan Safa duruşmaya tutuklu bulunduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme ilk duruşmada kararını açıklayarak Hasan Safa'yı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Hasan Safa 23 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 27 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştır. Halfeli Belediyesi'ne 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştır.

Hatice Çevik

Yerine kayyum atanan, Urfa'nın Suruç ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Hatice Çevik hakkında Urfa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Haziran 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Hatice Çevik'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Hatice Çevik duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Hatice Çevik'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi.

27 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Hatice Çevik hakkındaki adli kontrol şartının kaldırılmasına karar verdi ve duruşmayı 14 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Hatice Çelik 15 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 20 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Suruç Belediyesi'ne Suruç Kaymakamı 16 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım olarak atanmıştı.

Leyla Salman, Sevin Bozan

Aralarında Mardin'in Kızıltepe ve Artuklu ilçelerinin eski belediye eş başkanları Leyla Salman ve Sevin Bozan'ın da olduğu 50 kişi hakkında Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 24 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme 21 kişiyi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay ile 9 yıl arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Ceza alan kişiler: 11 kişi (Cemal Veske, Emine Damar, Kemal Kaçmaz, Rıdvan Tarhan, Sadat İlek, Sadiye Aslan, Selahattin Aydoğdu, Şükran Koyuncu, Atiye Aydın ve Bedii İcen ile Artuklu Belediyesi eski Eş Başkanı Sevinç Bozan) 6 yıl 3 ay; 3 kişi (Kızıltepe Belediyesi eski Eş Başkanı Leyla Salman, Orhan Ablak ve Tarık Acay) 7 yıl 6 ay; 6 kişi (Abdulaziz Bilgin, Gülten Yıldız, Mehmet Doğan, Adil Başaran, Ali Özkan ve Abdullah Akikol) 8 yıl; 1 kişi (Mehmet Tanhan) 9 yıl.

Mahkeme 10 kişinin beraatına, 19 kişinin ise dosyalarının ayrılmasına karar verdi.

Mehmet Zırığ

Şırnak'ın Cizre ilçesinin yerine kayyum atanan HDP'li Belediye Eş Başkanı Mehmet Zırığ hak-

kında katıldığı Newroz kutlaması sırasında yaptığı konuşma gerekçe gösterilerek Cizre 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

Mehmet Zırığ hakkında kayyum atamasını protesto etmek için yapılan eylemdeki konuşması nedeniyle 'Halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve aşağılama' iddialarıyla soruşturma açıldığı ve bu soruşturma kapsamında Mehmet Zırığ'ın Cizre İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

Mehmet Zırığ hakkında katıldığı bir mitingde yaptığı konuşmada 'suç ve suçluyu övdüğü' iddiasıyla Cizre 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Mehmet Zırığ'ın beraatına karar verdi.

Ercüment Çervatoğlu

Rize'nin Fındıklı ilçesinin CHP'li Belediye Başkanı Ercüment Çervatoğlu hakkında İçişleri Bakanlığı tarafından soruşturma başlatıldı. Basında yer alan haberlerde soruşturmanın gerekçesinin ilçedeki Millet Bahçesi'nin adının 100. Yıl Atatürk Parkı, Millet Kıraathanesi'nin adının da Kazım Koyuncu Kültür Merkezi olarak değiştirilmesi ve "Noel Baba kostümlerinin giyildiği yılbaşı etkinliklerinde dini duyguların rencide edilmesi" olduğu belirtilmektedir.

Serdar Aksoy

İzmir'in Menemen ilçesinin Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) CHP'li Belediye Başkanı Serdar Aksoy hakkında partisinin ilçe kongresinde yaptığı konuşmada İbrahim Kaypakkaya, Mahir Çayan ve Deniz Gezmiş'ten bahsetmesi gerekçe gösterilerek Menemen Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 9 ayrı örgütün (THKP-C, Devrimci Yol, Devrimci Gençlik, MLKP, MKP, HKO, TKP/ML, TİKKO, KP/İÖ) propagandasını yaptığı iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi.

İbrahim Burak Oğuz

İzmir'in Urla ilçesinin CHP'li Belediye Başkanı İbrahim Burak Oğuz hakkında "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında İzmir 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme İbrahim Burak Oğuz'u 'örgüt üyesi olmak' suçundan

6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı Mahkeme hükümlerle birlikte İbrahim Burak Oğuz'un tahliyesine karar verdi.

İbrahim Burak Oğuz, 16 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. İbrahim Burak Oğuz, 18 Aralık 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınmış, yerine Urla Kaymakamı kayyım olarak atanmıştı.

Ayhan Bilgen

Kars Belediyesi Eş Başkanı Ayhan Bilgen hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Yayın Danışma Kurulu üyesi olduğu gerekçesiyle İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi.

Savunmaların ardından mahkeme, esas hakkındaki mütalaasını hazırlaması için dava dosyasının savcılığa verilmesine karar vererek duruşmayı 15 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Ayhan Bilgen, Şevin Alaca

30 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "Kobanê soruşturması" kapsamında aralarında Halkların Demokratik Partisi (HDP) eski Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ, Kars Belediye Eş Başkanları Şevin Alaca ve Ayhan Bilgen ile HDP yöneticilerinin de olduğu 27'si tutuklu 108 kişi hakkında iddianame hazırlandığı ve Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildiği öğrenildi. İddianamede 108 kişinin 'devletin birliği ve ülke bütünlüğünü bozma' ve 37 kez 'öldürme' olmak üzere çeşitli suçlardan cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme tarafından yapılacak incelemenin ardından dosyadaki gizlilik kararının kaldırılacağı bildirildi.

Ülkü Karaaslan

Yerine kayyım atanmış, Muş'un Varto ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Ülkü Karaaslan hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Ağustos 2020 tarihinde başlandı.

Ülkü Karaaslan duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Ülkü Karaaslan'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi.

Ülkü Karaaslan 17 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve tutuklanmıştı. Varto Belediyesi'ne 18 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Leyla Balkan, Yılmaz Şalan

Van'ın Muradiye ilçesinin Halkların Demokratik Partisi'nden (HDP) seçilen ancak görevden alınarak yerlerine kayyım atanmış Belediye Eş Başkanları Leyla Balkan ve Yılmaz Şalan hakkında 'örgüte yardım ve yataklık etmek' ve 'örgüt üyesi olmak' iddialarıyla Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Yılmaz Şalan duruşmaya tutulduğu Osmaniye T Tipi Kapalı Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla katılırken, tutuksuz yargılanan Leyla Balkan duruşma salonunda hazır bulundu. Savunmaların ardından mahkeme Yılmaz Şalan'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi.

23 Kasım 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Yılmaz Şalan'ın ev hapsi tedbiri ile tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 10 Mart 2021 tarihine erteledi.

Yılmaz Şalan ve Leyla Balkan 6 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış, Yılmaz Şalan 9 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanırken, Leyla Balkan ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Muradiye Belediyesi'ne 7 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Yaşar Akkuş

İğdır'ın HDP'li Belediye Eş Başkanı Yaşar Akkuş hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İğdır 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Yaşar Akkuş duruşmaya tutulduğu Erzurum H Tipi Kapalı Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Yaşar Akkuş'un tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 17 Aralık 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

15 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alınan Yaşar Akkuş 18 Mayıs 2020 tarihinde tutuklanmıştı. 15 Mayıs 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı İğdır Belediyesi'ne kayyım atanmıştı.

Zeki Yıldız

Van'ın Gürpınar ilçesinin Demokratik Bölgeler Partisi'nden (DBP) seçilen eski Belediye Eş Başkanı Zeki Yıldız hakkında Van 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 25 Eylül 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme Zeki Yıldız'ın 'örgüt üyesi olmak', 'örgüte yardım etmek', 'görevi kötüye kullanmak' suçlarından beraatına karar verdi. Mahkeme 'örgüt propagandası yapmak' suçundan ise Zeki Yıldız'ı cezalandırdı ve daha sonra bu cezayı erteledi.

3 Şubat 2017 tarihinde görevinden alınarak yerine kayyım atanan Zeki Yıldız, 29 Mart 2017 tarihinde gözaltına alınmış ve 6 Nisan 2017 tarihinde tutuklanmıştı. Zeki Yıldız yargılandığı davanın 9 Eylül 2017 tarihinde görülen duruşmasında tahliye edilmişti.

Ferhat Kut

Mardin'in Nusaybin ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Ferhat Kut hakkında Mardin 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 25 Eylül 2020 tarihinde görüldü.

Ferhat Kut duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Ferhat Kut'un tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 23 Aralık 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Ferhat Kut 15 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 17 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Nusaybin Belediyesi'ne 18 Ekim 2019 tarihinde kayyum atanmıştı.

Yıldız Çetin

Yerine kayyım atanmış olan, Van'ın Erciş ilçesinin HDP'den seçilmiş Belediye Eş Başkanı Yıldız Çetin ile HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu ve TJA aktivisti Sevil Rojbin Çetin hakkında Van 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Ekim 2020 tarihinde devam edildi.

Yıldız Çetin duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme 2 kişinin tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi.

24 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme tutukluluğun devamına karar verdi ve duruşmayı 21 Mart 2021 tarihine erteledi.

Yıldız Çetin 15 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 22 Ekim 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Erciş Belediyesi'ne 22 Ekim 2019 tarihinde kayyım atanmıştı. 26 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan Sevil Rojbin Çetin ise 7 Temmuz 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

Belgin Diken

Kayyım atanan Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Belgin Diken hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Ekim 2020 tarihinde başlandı.

Belgin Diken duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme Belgin Diken hakkındaki ev hapis tedbirinin kaldırılmasına karar verdi ve duruşmayı 9 Aralık 2020 tarihine erteledi. Davanın bir sonraki duruşması 24 Şubat 2021 tarihinde görülecek.

Belgin Diken 23 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 24 Mart 2020 tarihinde ev hapsi tedbiri ile serbest bırakılmıştı. Yenişehir Belediyesi'ne 13 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Cengiz Kök

Mardin'in Nusaybin ilçesinin eski Belediye Eş Başkanı Cengiz Kök hakkında Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Cengiz Kök'ü 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Cengiz Kök 13 Ocak 2017 tarihinde tutuklanmış ve 15 Aralık 2017 tarihinde tahliye edilmişti.

Ahmet Türk

Yerine kayyım atanan Mardin Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Ahmet Türk, 2014 Kobanê olaylarına ilişkin soruşturma kapsamında 19 Ekim 2020 tarihinde Mardin'den SEGBİS aracılığıyla Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na ifade verdi. Daha sonra 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma' suçundan adli kontrol talebi ile Ankara 5. Sulh Ceza Hâkimliği'ne sevk edilen Ahmet Türk yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldı.

Tuncer Bakırhan

DBP'li eski Siirt Belediye Eş Başkanı Tuncer Bakırhan'a hakkında açılan davada 'örgüt üyesi olmak'

ve ‘örgüt propagandası yapmak’ suçlarından verilen 10 yıl hapis cezasının Antep Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi tarafından bozulması üzerine dava 26 Ekim 2020 tarihinde Siirt 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde yeniden görüldü. Mahkeme Tuncer Bakırhan’ı ‘örgüt üyesi olmak’, ‘örgüt propagandası yapmak’ ve ‘Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama’ suçlarından toplam 10 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ‘2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası’na muhalefet’ ve ‘halkı kin ve düşmanlığa tahrik’ suçlarından ise Tuncer Bakırhan’ın beraatına karar verdi.

Tuncer Bakırhan 16 Kasım 2016 tarihinde tutuklanmış ve hakkındaki mahkumiyet kararının cezasının Antep Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi tarafından bozulması üzerine 11 Ekim 2019 tarihinde tahliye edilmişti. Siirt Belediyesi’ne 17 Kasım 2016 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Şükrü Çallı

Hakkari eski Belediye Başkanı Şükrü Çallı hakkında Hakkari 1. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 6 Kasım 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede Şükrü Çallı’nın ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Şükrü Çallı duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Şükrü Çallı’nın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

Şükrü Çallı, DTK’ye yönelik bir soruşturma kapsamında 14 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 18 Ağustos 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

Abdülkerim Erdem, Sabahat Çetinkaya

Mardin’in Derik ilçesinin yerine kayyım atanan Belediye Eş Başkanları Abdülkerim Erdem ile Sabahat Çetinkaya’nın da aralarında olduğu 22 kişi hakkında Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 13 Kasım 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan Abdülkerim Erdem’i 7 yıl 11 ay; Sabahat Çetinkaya, Mazlum Erek ve Abdullah Ecer’i ayrı ayrı 6 yıl 3 ay; Cihan Akar’ı 7 yıl 6 ay; Murat Özüçalışır’ı 7 yıl 8

ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ‘örgüt üyesi olmamakla beraber bilerek örgüte yardım etme’ suçundan Tacettin Aslan ve Halit Efe’yi ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ‘devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma’ suçundan Hüseyin Aydın ve Mürsel İnan’ı ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme Kadri Güneş ve Fırat Çelik’in ise beraatına karar verdi. Mahkeme ayrıca 10 kişinin dosyalarının ayrılmasına hükmetti.

Abdülkerim Erdem ve Sabahat Çetinkaya 26 Şubat 2016 tarihinde tutuklanmıştı. Sabahat Çetinkaya, yargılandığı davanın 20 Aralık 2017 tarihinde, Abdülkerim Erdem ise 17 Haziran 2019 tarihinde görülen duruşmasında tahliye edilmişti.

Derik Belediyesi’ne 13 Eylül 2016 tarihinde kayyım atanmıştı.

Ekrem İmamoğlu

16 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında Kanal İstanbul projesi ile ilgili İBB tarafından hazırlanan “Ya Kanal Ya İstanbul”, “Kanal İstanbul’a Kimin İhtiyacı Var” afişleri gerekçe gösterilerek İçişleri Bakanlığı tarafından soruşturma açıldığı öğrenildi. İçişleri Bakanlığı tarafından “idarenin bütünlüğü ilkesine ve devlet politikasına kamu kaynağı kullanılarak muhalefet edilmesinin mümkün olmadığı” iddiasıyla açılan soruşturma kapsamında Ekrem İmamoğlu’ndan yazılı ifade vermesinin istendiği bildirildi.

Edibe Şahin

Tunceli eski Belediye Başkanı Edibe Şahin hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi’nde ‘örgüt propagandası yapmak’, ‘kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtarla rağmen kendiliğinden dağılmama’ iddialarıyla açılan davanın karar duruşması 20 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Edibe Şahin duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme Edibe Şahin’in beraatına karar verdi.

Adnan Topçu

Muş’un Bulanık ilçesinin yerine kayyım atanan HDP’li Belediye Eş Başkanı Adnan Topçu hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 23 Aralık 2020 tarihinde devam edildi.

Adnan Topçu duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Adnan Topçu'nun tahliyesine karar verdi.

17 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınan, ardından görevden alınarak yerine kayyum atanan Adnan Topçu, 19 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmıştır.

4.2.1.4. Siyasi Partilerin Üye ve Yöneticilerinin Yargılandığı Davalar

Siyasi partilerin üye ve yöneticisi olan 330 kişi hakkında açılan 47 davanın görülmesine 2020 yılı içinde devam edildi. Sonuçlanan davalarda 28 kişi beraat ederken 22 kişi toplam 115 yıl 1 ay 4 gün hapis, 212.000 Türk Lirası para cezası ile cezalandırıldı. Ayrıca en az 23 kişi hakkında soruşturma başlatıldı.

Adana'da Yargılanan HDP Yöneticisi ve Diğer Kişiler

Aralarında HDP Adana İl Eş Başkanı Gülseren Tural'ın da olduğu 12 kişi hakkında Adana 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme tüm sanıkların beraatına karar verdi.

Balıkesir'de Yargılanan EMEP Yöneticisi

Emek Partisi Edremit ilçe yöneticisi Mehmet Tank hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla Edremit 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Mehmet Tank'ı 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme hükmün açıklanmasını geri bırakmadı ve hapis cezasını para cezasına çevirmedi.

HDP Cizre İlçe Eş Başkanının Yargılandığı Dava

HDP Cizre İlçe Eş Başkanı Güler Tunç hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Şırnak 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt propagandası yapma' suçundan Güler Tunç'u 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Şırnak'ta Yargılanan HDP Üyeleri

Aralarında HDP Cizre ilçe Eş Başkanı Güler Tunç, yerine kayyum atanan Cizre Belediye Eş Başkanı Mehmet Zırığ ve HDP Parti Meclisi üyesi Zelal Yerlikaya'nın da bulunduğu HDP üyesi 11 kişi hakkında kayyum atamalarını protesto ettikleri gerekçesiyle Cizre 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 11 kişinin 'Kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşleri düzenleme, yönetme' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı erteledi.

Hatay'da Yargılanan HDP Üyesi

HDP Hatay eski il Eş Başkanı Şükran Dağ Cabir hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Hatay 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Şükran Dağ Cabir'in beraatına karar verdi.

Adana'da Yargılanan HDP Üyeleri

HDP Adana İl Gençlik Meclisi üyesi 7'si tutuklu 26 kişi hakkında Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme 2 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 12 Mart 2020 tarihine erteledi. Davanın 12 Mart 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme 3 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkında, 25 Aralık 2018 tarihinde TBMM'deki grup toplantısında yaptığı konuşmada "kişilik haklarına saldırdığı" gerekçesiyle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın şikayeti üzerine Ankara 28. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 19 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, Kemal Kılıçdaroğlu'nun 15 bin TL manevi tazminat ödemesine hükmetti.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkında Cumhurbaşkanı ve yakınlarının Man Adası ile ticaret yapmak suretiyle vergi kaçırdıklarına ilişkin iddiaları ile ilgili İstanbul Anadolu 5. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Kemal Kılıçdaroğlu'nun avukatlarının reddi hakim talebini reddederek Kemal Kılıçdaroğlu'nu toplam 197 bin TL lira tazminat ödemeye mahkum etti.

Devrimci Parti üyeleri

Devrimci Parti Parti Meclisi üyesi Cansu Kalender ile Elvan Polat hakkında 11 Mayıs 2019 tarihinde, cezaevlerindeki açlık grevleri ile ilgili İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan oturma eylemi nedeniyle İstanbul 41. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 31 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Söz konusu 2 kişi 11 Mayıs 2019 tarihinde gözaltına alınmış, 17 Mayıs 2019 tarihinde savcılık tarafından ilçe dışına çıkma yasağıyla serbest bırakılmıştı. Cansu Kalender duruşmadaki ifadesinde şunları belirtti: "Tam 8 buçuk aydır mahkemeye çıkarılıp savunma yapamadım. Ben Kadıköy'de kalp krizi şüphesiyle Numune Hastanesi'ne gittiğimde bana, 'Burası Üsküdar'a bağlı. Senin ilçe yasağın var. Seni muayene edemeyiz' dediler. Ben gözaltına alındığımda tam 5 polis üzerimde tepindi. Ama iddianamede bununla ilgili hiç bir şey yazmıyor. Avukatlarımla 6 kez itiraz etmesine rağmen yasağım kaldırılmadı. İlçe yasağıyla birlikte yurtdışı yasağı verildi". Savunmaların ardından mahkeme 2 kişi hakkındaki ilçe dışına çıkma yasağının kaldırılmasına karar verdi ve duruşmayı erteledi.

Diyarbakır'da Yargılanan Kişiler

Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Yusuf Ziya Yavuz ve HDP milletvekili Dersim Dağ'ın danışmanı Leyla Akgül hakkında Türkiye'nin Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik düzenlediği askeri harekatı protesto etmek için düzenlenen eyleme katıldıkları gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Şubat 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 2 kişinin 'örgüt üyesi olma' ve 'polis mukavemet etme' suçlarında cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme Yusuf Ziya Yavuz ve Leyla Akgül'ün adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

Muş'ta Yargılanan HDP Yöneticileri

HDP Muş eski il eş başkanları Ferhat Çakı ve Muhlise Karagüzel hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Muhlise Karagüzel ile Ferhat Çakı'nın tutukluluk hallerinin devamına ve dosyalarının ayrılmasına karar verdi ve duruşmaları erteledi. Ferhat Çakı ve Muhlise Karagüzel, 9 Ağustos 2019

tarihinde gözaltına alınmış ve 15 Ağustos 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Muhlise Karagüzel hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Muhlise Karagüzel duruşmaya tutuklu bulunduğu Kayseri Bünyan Kadın Kapalı Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme Muhlise Karagüzel'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan 8 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Ferhat Çakı hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 28 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme Ferhat Çakı'nın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

Van'da Yargılanan HDP Üyeleri

Aralarında HDP Van eski İl Eş Başkanı Yadişen Karabulak'ın da olduğu 5'i tutuklu 12 kişi hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 10 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu 5 kişinin (HDP Van eski İl Eş Başkanı Yadişen Karabulak, HDP Kadın Meclisi üyesi Dilan Yıldız, DTK üyeleri Sait Kılıç, Fikret Doğan ve İbrahim Sungur) adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. Tahliye kararına yönelik savcılık itirazının mahkemece kabul edilmesi üzerine Dilan Yıldız, Sait Kılıç, Fikret Doğan ve İbrahim Sungur 12 Şubat 2020 tarihinde yeniden gözaltına alındı. Fikret Doğan ve Yadişen Karabulak 13 Şubat 2020 yeniden tutuklandı. Gözaltına alınmayan Dilan Yıldız ve Sait Kılıç ile ilgili tutuklamaya yönelik yakalama kararı olduğu öğrenildi. 12 kişi 10 Eylül 2019 tarihinde gözaltına alınmıştı.

25 Haziran 2020 ve 2 Temmuz 2020 tarihlerinde görülen duruşmalarda mahkeme tutuklu Yadişen Karabulak ile Fikret Doğan'ın tutukluluk hallerinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi. Davanın 10 Eylül 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme 'örgüt üyesi olmak' suçundan Yadişen Karabulak'ın 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına hükmetti.

Adana'da Yargılanan ESP Üyeleri

3 Kasım 2019 tarihinde Adana'da Atılım gazetesinin 25. kuruluş yıldönümü için düzenlenen etkin-

likte toplatma kararı olan Özgür Gençlik dergisinin ve Atılım gazetesinin kimi sayılarını dağıttıkları gerekçesiyle, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) üyeleri Ahmet Türkeş, Osman Kara ve Kemal Gençaydın hakkında Adana Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüte bilerek yardım etmek' iddialarıyla hazırlanan iddianame-nin 10 Şubat 2020 tarihinde Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği ve davanın ilk duruşmasının 19 Mart 2020 tarihinde görüle-ceği öğrenildi.

İstanbul'da Yargılanan ESP Yöneticisi ve Diğer Kişiler

Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Ali Sönmez Kayar, ESP merkez yönetim kurulu üyesi Sıtkı Güngör, KESK üyesi Narin Duru, SGDF merkez yönetim kurulu üyesi Ali Deniz Esen'in de olduğu 9 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla açılan davanın görülmesine 13 Şubat, 9 Haziran ve 5 Kasım 2020 tarihlerinde devam edildi. Davanın duruşmaları 2021 yılında devam etmektedir. 1 Şubat 2018 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan Sıtkı Güngör, Ali Deniz Esen, Narin Duru, Eren Bulut ve Ali Sönmez Kayar 6 Şubat 2018 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmış ve mahkemenin 31 Ekim 2018 tarihinde görülen duruşmasında adli kontrol şartıyla tahliye edilmiş-ti.

İstanbul'da Yargılanan ESP Üyesi ve Diğer Kişiler

Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Adil Demirci, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) üyesi Mesut Çeki ve Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) merkez yönetim kurulu üye-si Özge Doğan'ın da bulunduğu 23 kişi hakkın-da İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Şubat, 16 Haziran ve 11 Kasım 2020 tarihlerinde devam edildi. Davanın duruşmaları 2021 yılında devam etmektedir.

İstanbul'da Yargılanan HDP Üye ve Yöneticileri

Aralarında HDP Şişli İlçe Eş Başkanı Mutlu Öztürk, Küçükçekmece İlçe Eş Başkanı Hüseyin Fidanboy'un da olduğu 9 HDP üyesi hakkın-da İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Şubat 2020 tarihinde baş-landı. İddianamede 9 kişinin 'kanuna aykırı top-

lantı ve gösteri yürüyüşleri düzenleme, yönetme ve bunların hareketlerine katılma', 'örgüt propagan-dası yapma' suçundan cezalandırılması istenmek-tedir. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu 9 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 7 Temmuz 2020 tarihine erteledi. 9 kişi HDP'nin 7. kuruluş yıldönümü etkinliğinin yasaklanmasını protesto ettikleri gerekçesiyle 13 Ekim 2019 tari-hinde gözaltına alınmış ve 14 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmıştı.

Mardin'de Yargılanan HDP ve DBP Üyeleri

HDP Mardin İl eski Eş Başkanı Ali Sincar, DBP Mardin İl eski Eş Başkanları Leyla Bozkurt ve Şehmuz Sun ile HDP Parti Meclisi üyeleri Alaattin Semir Zuğurlu ve Sedat Ay hakkında Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görül-mesine 21 Şubat, 27 Mart, 11 Mayıs, 22 Haziran ve 7 Eylül 2020 tarihlerinde devam edildi.

2 Kasım 2020 tarihinde görülen karar duruşmasın-da mahkeme 'örgüt üyesi olmak' suçundan Alaattin Semir Zuğurlu'yu 7 yıl 6 ay, Ali Sincar'ı 7 yıl 1 ay, Leyla Bozkurt'u 6 yıl 10 ay 15 gün, Şeyhmus Sun'u 6 yıl 8 ay, Sedat Ay'ı 6 yıl 10 ay 15 gün hapis ceza-sı ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca Alaattin Semir Zuğurlu ve Ali Sincar'ın hükümlerle birlikte tahliyesi-ne karar verdi.

Diyarbakır'da Yargılanan KKP Yöneticisi

Kürdistan Komünist Partisi (KKP) merkez yürüt-me kurulu üyesi Yaşar Kazıcı hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Diyarba-kır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 2 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt propagandası yapmak' suçundan Yaşar Kazıcı'yı 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca "pişmanlık duydu-ğuna dair belirti bulunmadığı" gerekçesiyle cezayı ertelemedi.

Kürdistan Komünist Partisi (KKP) merkez yürüt-me kurulu üyesi Yaşar Kazıcı hakkında 19 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır Büyükşehir Belediye-si'ne kayyım atanmasının ardından yapılan pro-TESTO eyleminde yaptığı konuşmada 'halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik ettiği' iddiasıyla Diyarba-kır 10. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Yaşar Kazıcı'nın beraatına karar verdi.

Urfa'da Yargılanan HDP Yöneticisi

HDP Eyyubiyi İlçe Eş Başkanı Ömer Bozdal ve doktor Rezan Altundağ hakkında Urfa 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla açılan davanın görülmesine 8 Nisan 2020 tarihinde başlandı. Ömer Bozdal ve Rezan Altundağ duruşmaya tutulu buldukları Urfa T Tipi Kapalı Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme 2 kişinin de tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi. Ömer Bozdal ve Rezan Altundağ, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik hareketinin başladığı 9 Ekim 2019 tarihinde Urfa'da gözaltına alınarak tutuklanmıştır.

İstanbul'da Yargılanan CHP Yöneticisi

28 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un evinin fotoğraflanmasıyla ilgili soruşturma kapsamında Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkında 'suçu ve suçluyu övmek' ve 'azmettirme' suçlamalarıyla İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı ve Canan Kaftancıoğlu'nun ifadeye çağırıldığı öğrenildi. CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu 30 Nisan 2020 tarihinde, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un evinin fotoğraflanmasıyla ilgili açılan soruşturma kapsamında İstanbul Anadolu Adliyesi'ne giderek Basın Suçları Soruşturma Bürosu'nda ifade verdi.

İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı'nın soruşturma hakkında 29 Eylül 2020 tarihinde takipsizlik kararı verdiği öğrenildi. Takipsizlik kararı, Fahrettin Altun'un avukatının yaptığı itiraz üzerine Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 23 Kasım 2020 tarihinde kaldırıldı. Takipsizliğin kaldırılması kararı üzerine dosyanın yeniden soruşturma savcılığına gönderildiği öğrenildi.

İstanbul'da Yargılanan HDP Yöneticisi

HDP Parti Meclisi eski üyesi Bülent Uyguner hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Mayıs 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Bülent Uyguner'in 'örgüt üyesi olmak', 'zincirleme örgüt propagandası yapmak', 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' suçlamalarıyla cezalandırılması istenmektedir. Bülent Uyguner SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Davanın

9 Temmuz ve 11 Ağustos 2020 tarihlerinde görülen duruşmalarda da mahkeme tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi. 30 Eylül 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Bülent Uyguner'i 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve hükümlerle birlikte Bülent Uyguner'in yurtdışı yasağı şartıyla tahliyesine karar verdi. Bülent Uyguner 26 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 28 Kasım 2019 tarihinde tutuklanmıştır.

Van'da Yargılanan HDP Yöneticisi

19 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van'da kaçırılan HDP Parti Meclisi üyesi Hatice Büşra Kuyun hakkında kaçırıldıktan sonra yaptığı basın açıklaması gerekçe gösterilerek Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'halkı kin ve düşmanlığa sevk etmek' iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında Hatice Büşra Kuyun'un ifade verdiği öğrenildi.

Hatice Büşra Kuyun hakkında Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamenin Van 7. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği öğrenildi. Hatice Büşra Kuyun, 4 Mayıs 2020 tarihinde Van'da kendisini istihbarat elamanı olarak tanıtan kişiler tarafından 65 AAT 923 plakalı beyaz bir araç ile kaçırılmış, yaklaşık 2 saat boyunca alıkonulmuş ve bu süre içinde kendisine siyasi faaliyetleri hakkında soru sorulduğu ve tehdit edildiği öğrenilmiştir.

Diyarbakır'da Yargılanan KADEP Genel Başkanı

Katılımcı Demokrasi Partisi (KADEP) Genel Başkanı Lütfü Baksi hakkında DTK etkinliklerine katıldığı gerekçesiyle Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 17 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Lütfü Baksi'yi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Muş'ta Yargılanan DBP Üyeleri

DBP Parti Meclisi eski üyeleri Bermal Birtek ile Ergin Balta hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada verilen 10 yıl 6 ay hapis cezasının Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi tarafından bozulması üzerine davanın yeniden görülmesine 2 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Bermal Birtek ve Ergin Balta duruşmaya tutuldukları cezaevlerinden SEGBİS aracılığıyla katıldılar. Mahkeme her 2

kişinin de 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Kocaeli'de Yargılanan HDP Üye ve Yöneticileri

Aralarında HDP Kocaeli il eş başkanlarının da olduğu 14'ü tutuklu 27 kişi hakkında Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Tutuklu sanıklar duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutuldukları cezaevlerinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme 8 kişinin (HDP Kocaeli İl Eş Başkanı Leyla Aygün, HDP Parti Meclisi üyesi Engin Güleser, HDP Gebze İlçe Eş Başkanı Meriyem Uslu, HDP Darıca İlçe eski Eş Başkanı Kudret Davutoğlu, HDP üyeleri Emine Karaaslan, Mekiye Aydın, Necla Erdoğan ve Hasret Erdem) tahliyesine 6 kişinin (Damla Bağcı, HDP Parti Meclisi üyesi Mehmet Alçinkaya, Mehmet Karaaslan, HDP Gebze İlçe Eş Başkanı Ebubekir Çoban, Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) Gebze Belediye Meclisi Üyesi Osman Kurum, Kutbeddin Güneşsu) ise tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi.

4 Kasım 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme 6 kişinin (Damla Bağcı, HDP Parti Meclisi üyesi Mehmet Alçinkaya, Mehmet Karaaslan, HDP Gebze İlçe Eş Başkanı Ebubekir Çoban, CHP'li Gebze Belediye Meclisi Üyesi Osman Kurum, Kutbeddin Güneşsu) tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi.

Ankara'da Yargılanan HDP Eski Sözcüsü

HDP eski parti sözcüsü Günay Kubilay hakkında, yaptığı konuşmalar nedeniyle Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı erteledi.

İstanbul'da Yargılanan ESP ve SGDF Üye ve Yöneticileri

Aralarında ESP Eş Genel Başkanı Şahin Tümüklü ile SGDF Eş Genel Başkanı Alev Özkiraz'ın da aralarında olduğu ESP ve SGDF üyesi 14 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme sanıklar hakkındaki yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartının kaldırılması taleplerini reddederek duruşmayı erteledi. 14 kişi Atılım gazetesinin ücretsiz eki "İstanbul Sokakta" gazetesine yönelik soruşturma

kapsamında 15 ve 16 Haziran 2019 tarihlerinde gözaltına alınmış ve 19 Haziran 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

Ağrı'da Yargılanan HDP Yöneticisi ve Diğer Kişiler

Gazeteci Aziz Oruç ile HDP Doğubayazıt İlçe Eş Başkanı Abdullah Ekelek'in aralarında olduğu 5 kişi hakkında Ağrı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Aziz Oruç, İkrâm Müftüoğlu ve Abdullah Ekelek duruşmaya tutuldukları cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldılar. Diğer 2 kişi ise mahkemede hazır bulundu. Savunmaların ardından mahkeme Abdullah Ekelek ile İkrâm Müftüoğlu'nun adli kontrol şartıyla tahliyesine, Aziz Oruç'un tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı erteledi. 21 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme Abdullah Ekelek ile İkrâm Müftüoğlu'nun adli kontrol şartının kaldırılmasına, Aziz Oruç'un tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı erteledi. 9 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Aziz Oruç'un tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 16 Nisan 2021 tarihine erteledi.

Aziz Oruç ile Abdullah Ekelek 11 Aralık 2019 tarihinde Ağrı-Doğubayazıt karayolunda, İkrâm Müftüoğlu ise aynı tarihte evine yapılan baskında gözaltına alınmıştı. Abdullah Ekelek ve İkrâm Müftüoğlu 13 Aralık 2019 tarihinde, Aziz Oruç ise 18 Aralık 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

Şırnak'ta Hakkında Soruşturma Başlatılan HDP Yöneticisi

13 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Şırnak'ta uzman çavuş Aslan A.'nın iki çocuğu cinsel istismara maruz bırakmasını protesto etmek için 16 Temmuz 2020 tarihinde HDP Silopi ilçe binası önünde yapılan basın açıklaması gerekçesiyle HDP Şırnak İl Eş Başkanı Sabuha Akdağ hakkında 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek' iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi.

DBP Eski Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel

DBP eski Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel hakkında, 2016 yılında yaptığı bir konuşmada geçen "Tayyip Erdoğan tam bir kadın düşmanıdır" ifadesiyle 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla Diyarbakır 10. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan

davanın karar duruşması 17 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Sebahat Tuncel'in 11 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Diyarbakır'da Yargılanan DBP Yöneticisi

DBP il yöneticisi Celal Yoldaş hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 21 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Celal Yoldaş'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 2 Aralık 2020 tarihine erteledi. Bir sonraki duruşma 24 Şubat 2021 tarihinde görülecek. Celal Yoldaş, Rosa Kadın Derneği'ne yönelik soruşturma kapsamında 22 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alınmış, 24 Mayıs 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

İstanbul'da Yargılanan Gazeteciler ile ESP Üye ve Yöneticileri

Aralarında Ezilenlerin Hukuk Bürosu avukatları Sezin Uçar, Özlem Gümüştas, Gülhan Kaya ve Ali Haydar Doğan, Etkin Haber Ajansı (ETHA) haber müdürü İsmi naz Temel ile muhabir Havva Cuştan'ın ve ve ESP üye ve yöneticilerinin olduğu 23 kişi hakkında İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, sanıklar ile ilgili adli kontrol şartının kaldırılması talebini reddetti ve duruşmayı 18 Şubat 2021 tarihine ertelendi.

DBP Eski Eş Genel Başkanı Mehmet Arslan

DBP eski Eş Genel Başkanı Mehmet Arslan hakkında Rosa Kadın Derneği'ne yönelik soruşturma kapsamında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Mehmet Arslan duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Mehmet Arslan'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. Mehmet Arslan 22 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 24 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Diyarbakır'da Yargılanan HDP Çalışanı

HDP Diyarbakır İl Örgütü basın çalışanı Vedat Dağ hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme dava dosyasını Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görmekle olan başka bir dosya ile birleştirdi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 27 Ocak 2021 tarihine erteledi.

İstanbul'da Yargılanan HDP Üye ve Yöneticileri

Aralarında HDP il ve ilçe yöneticilerinin de olduğu 11 kişi hakkında 2019 yılında Kurban Bayramı'nda mezarlık ziyareti yaptıkları gerekçesiyle İstanbul Gaziosmanpaşa 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 13 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 11 kişinin de beraatına karar verdi.

Diyarbakır'da Yargılanan HDP Yöneticisi

HDP Sur İlçe Eş Başkanı Hatun Yıldız hakkında Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Ekim 2020 tarihinde başlandı. Hatun Yıldız duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Hatun Yıldız'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 19 Ocak 2021 tarihine erteledi. Hatun Yıldız boşanma aşamasındaki eşinin verdiği ifade sonrası gözaltına alınmış ve 25 Temmuz 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

Şırnak'ta Yargılanan HDP ve DBP Yöneticileri

HDP Cizre İlçe Eş Başkanı Güler Tunç ile DBP Cizre eski İlçe Eş Başkanı Selahattin Kolanç hakkında katıldıkları bir açıklama nedeniyle Cizre 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 2 kişinin de beraatına karar verdi.

Kars'ta Hakkında Soruşturma Başlatılan Kişiler

26 Eylül 2020 tarihinde Kars Belediye Eş Başkanı Ayhan Bilgen'in gözaltına alınmasının ardından HDP milletvekillerinin düzenlediği esnaf ziyareti-ne katıldıkları gerekçesiyle 20 kişi hakkında Kars Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı öğrenildi. Haklarında soruşturma açılan 20 kişinin 14 Ekim 2020 tarihinde Kars Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube Amirliği'nde ifade verdiği bildirildi.

Şırnak'ta Yargılanan HDP Üye ve Yöneticileri

Aralarında HDP Cizre İlçe Eş Başkanı Güler Tunç'un da bulunduğu 18 kişi hakkında Şırnak'ın Silopi ilçesinde, cezaevlerinde devam eden açlık grevleri ile ilgili bir basın açıklamasına katıldıkları gerekçesiyle Silopi 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 22 Ekim 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 17 Aralık 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Antalya'da Yargılanan HDP Üyesi

HDP Parti Meclisi eski üyesi Nihat Akkaya hakkında 2019 yılında Antalya'daki Newroz kutlamasında yaptığı konuşma nedeniyle Antalya 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 23 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Nihat Akkaya'yı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 10 ay hapis cezasıyla cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

İyi Parti Yöneticisi Hakkında Soruşturma

27 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İyi Parti İstanbul İl Başkanı Buğra Kavuncu hakkında İstanbul Başsavcılığı tarafından "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında soruşturma açıldığı öğrenildi.

Diyarbakır'da Yargılanan DBP Yöneticileri

DBP Kayapınar İlçe Eş Başkanı Mustafa Uyguner ile Kayapınar İlçe Eş Başkanı Sevim Adsoy hakkında Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 6 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Mustafa Uyguner'i 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme Sevim Adsoy'un ise beraatına karar verdi. Diyarbakır'da gözaltına alınan Mustafa Uyguner ile Sevim Adsoy 15 Şubat 2020 tarihinde tutuklanmıştır.

Diyarbakır'da Yargılanan HDP Yöneticisi

HDP Parti Meclisi Üyesi Eşref Mamedoğlu hakkında Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 19 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Eşref Mamedoğlu'nu 'örgüt üyesi olmak' suçundan 8 yıl 9 ay ve 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 10 ay 15 gün olmak üzere toplam 9 yıl 7 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Diyarbakır'da Yargılanan HDP Yöneticisi

HDP Diyarbakır İl Yöneticisi Edip Binbir hakkında DTK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 19 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Edip Binbir duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Edip Binbir'i 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Antep'te Yargılanan HDP ve DBP Üye ve Yöneticileri

Aralarında HDP ve DBP üye ve yöneticilerinin olduğu 25'i tutuklu 61 kişi hakkında Antep 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 23 ve 27 Kasım 2020 tarihleri arasında görüldü. Savunmaların ardından mahkeme 12 kişinin tutukluluk halinin devamına, 13 kişinin adli kontrol şartıyla tahliyesine karar vererek duruşmayı tarihine erteledi. 28 Aralık 2020 tarihinde görülen bir sonraki duruşmada mahkeme 10 kişinin tutukluluk halinin devamına, 2 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 19 Şubat 2021 tarihine erteledi. Söz konusu 61 kişi 14 Kasım 2019 tarihinde Antep'te HDP il ve ilçe binaları ile evlere yapılan baskınlar da gözaltına alınmış, 25 kişi 20 Kasım 2019 ve takip eden tarihlerde tutuklanmıştır.

Mardin'de Yargılanan HDP Üyesi

HDP Midyat eski İlçe Eş Başkanı Filiz Işık hakkında Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Kasım 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Filiz Işık'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Filiz Işık duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Mahkeme Filiz Işık'ın tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 18 Şubat 2021 tarihine erteledi. 23 Eylül 2020 tarihinde gözaltına alınan Filiz Işık, 24 Eylül 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştır.

Antep'te Yargılanan HDP, SYKP ve DBP Üye ve Yöneticileri

Aralarında HDP, Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi (SYKP), DBP, İHD, Barış Anneleri Meclisi üye ve yöneticilerinin, avukatların yer aldığı 18'i tutuklu 29 kişi hakkında Antep Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame Antep 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. İlk duruşma 4 Ocak 2021 tarihinde yapılacak. İddianamede bu kişilerin parti ve dernek faaliyetleri gerekçe gösterilerek 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılmaları istenmektedir.

Erzurum'da Yargılanan HDP Yöneticisi

HDP Erzurum İl Eş Başkan Yardımcısı Ömer Cemal Yazıcıoğlu hakkında internet ortamında yazdığı "Aktüel Uğrak: HDP refikliğiyle Türkiye'de toplum ve siyaset" başlıklı yazı gerekçe gösterilerek Tekman Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan

davanın karar duruşması 8 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçundan Ömer Cemal Yazıcıoğlu’nu 11 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırdı. 2 Şubat 2018 tarihinde Erzurum’un Tekman ilçesinde eylem yapılacağı ihbarı gerekçe gösterilerek gözaltına alınan ve daha sonra bu soruşturma ile ilgili hakkında “kovuşturmaya yer yoktur” kararı verilen Ömer Cemal Yazıcıoğlu hakkında telefonunda yapılan inceleme sonrasında ayrı bir soruşturma açılmıştı.

Van’da Yargılanan HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu Üyesi

Yerine kayyım atanmış olan, Van’ın Erciş ilçesinin HDP’den seçilmiş Belediye Eş Başkanı Yıldız Çetin ile HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu ve TJA aktivisti Sevil Rojbin Çetin hakkında Van 5. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 24 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme 2 kişinin tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 21 Mart 2021 tarihine erteledi. 26 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır’da gözaltına alınan Sevil Rojbin Çetin 7 Temmuz 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

4.2.2. Hak Savunucuları Hakkında Açılmış Davalar

2020 yılında 17 hak savunucusu hakkında açılmış 7 davada, 8 kişi beraat ederken 7 kişi toplam 24 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldı.

Murat Melet

İnsan Hakları Derneği (İHD) Van Şube Başkanı Murat Melet hakkında gözlemci olarak katıldığı bir yürüyüş ile ilgili olarak Van 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davada mahkemenin Murat Melet’i ‘kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşleri düzenleme, yönetme’ suçundan 1 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırdığı bildirildi. 10 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nin kararına ilişkin bir üst mahkeme olarak Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi’ne yapılan itirazın reddedildiği öğrenildi.

Dr. Serdar Küni

19 Ekim 2016 tarihinde Şırnak’ın Cizre ilçesinde tutuklanan Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Cizre Temsilcisi ve Şırnak Tabip Odası eski Başkanı Dr. Serdar Küni hakkında Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davada ‘örgüte bilerek ve

isteyerek yardım etme’ suçundan verilen 4 yıl 2 ay hapis cezası Antep Bölge İdare Mahkemesi tarafından bozulmuştu.

Dr. Serdar Küni hakkında Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 19 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Şırnak T Tipi Cezaevi’nden getirilen tanık R. E., ifadesinde gözaltında işkenceye maruz kaldığını belirtti. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Serdar Küni’nin ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı erteledi.

Davanın 16 Kasım 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Serdar Küni’nin ‘örgüt üyeliği’nden hüküm tesis edilmekle birlikte kazanılmış hak gereği 4 yıl 2 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Büyükada Davası

11 insan hakları savunucusu hakkında İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 19 Şubat 2020 tarihlerinde devam edildi.

İddianamede 11 insan hakları savunucusunun ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek’ suçlarından 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları istenmektedir. Haziran 2017 tarihinde, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Onursal Başkanı Avukat Taner Kılıç da bu davaya eklenmişti. Duruşmada esas hakkında mütalaasını açıklayan savcının, Taner Kılıç’ın ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan, Günel Kurşun, İdil Eser, Özlem Dalkıran, Nejat Taştan, Veli Acu’nun da ‘örgüte üye olmamakla beraber örgüte yardım etmek’ suçundan cezalandırılmasını, Peter Frank Steudtner, Ali Gharavi, İlknur Üstün, Nalan Erkem ve Muhammed Şeyhmus Özbekli’nin ise beraatını talep ettiği öğrenildi. Mütalaada ayrıca tüm sanıklar hakkında ‘uluslararası casusluk ve terörizmin finansmanı’ suçlarından yürütülen soruşturma sonucunda, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği de yer aldı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 3 Nisan 2020 tarihine erteledi.

Davanın 3 Temmuz 2020 tarihinde görülen karar duruşmasına Covid-19 salgınına yönelik önlemler gerekçe gösterilerek sanık yakınlarının, gazetecilerin, uluslararası kurumların temsilcilerinin duruşmaya alınmadığı; her bir sanık için yalnızca bir avukatın duruşmaya katılmasına izin verildiği öğrenildi.

Mahkeme Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Onursal Başkanı avukat Taner Kılıç'ı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile; Günel Kuşun, İdil Eser, Özlem Dalkıran'ın 'örgüte yardım etmek' suçundan ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme Nalan Erkem, İlknur Üstün, Ali Gharavi, Peter Steudtner, Veli Acu, Nejat Taştan ve Şeyhmus Özbekli hakkında beraat kararı verdi.

10 insan hakları savunucusu, 5 Temmuz 2017 tarihinde İstanbul Büyükkada'da yapılan bir toplantı sırasında gözaltına alınmıştı. Gözaltı süreleri 14 güne uzatılan insan hakları savunucuları, 12 Temmuz 2017 tarihinde mahkemeye sevk edilmişti. Mahkeme Uluslararası Af Örgütü Türkiye Direktörü İdil Eser, Yurttaşlık Derneği'nden Özlem Dalkıran, İnsan Hakları Gündemi Derneği'nden Günel Kurşun ve Veli Acu, İsviçre vatandaşı Ali Garawi ve Alman vatandaşı Peter Steudtner'in tutuklanmasına ve Kadın Koalisyonu'ndan İlknur Üstün, Yurttaşlık Derneği'nden Nalan Erkem, Eşit Haklar İzleme Derneği'nden Nejat Taştan ve Hak İnişiyatifi'nden Şeyhmus Özbekli'nin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar vermişti. 6 Haziran 2017 tarihinde gözaltına alınan Taner Kılıç ise 9 Haziran 2017 tarihinde tutuklanmıştı.

21 Temmuz 2018 tarihinde savcılığın dört insan hakları savunucusunun serbest bırakılmasına yaptığı itiraz üzerine insan hakları savunucuları hakkında yakalama kararı çıkartılmıştı. İlknur Üstün ve Nalan Erkem 23 Temmuz 2017 tarihinde tutuklanmış, Nejat Taştan ve Şeyhmus Özbekli ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

Davanın 25 Ekim 2017 tarihinde görülen ilk duruşmasında tutuklu 8 insan hakları savunucusu adli kontrol şartıyla tahliye edilmişti. Taner Kılıç ise 15 Ağustos 2018 tarihinde mahkemenin aylık tutukluluk incelemesi sonucu tahliye edilmişti.

Raci Bilici

İnsan Hakları Derneği (İHD) Merkez Yürütme Kurulu üyesi Raci Bilici hakkında 2011-2014 yılları arasında derneğin ihlal raporlarını hazırlamak, hak örgütleri toplantılarına ve Demokratik Toplum Kongresi'nin (DTK) faaliyetlerine katılmak gerekçesiyle Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 12 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Raci Bilici'yi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Nuray Çevirmen

İnsan Hakları Derneği (İHD) Merkez Yürütme Kurulu üyesi Nuray Çevirmen'in de aralarında olduğu 11 kişi hakkında TSK'nin Afrin'e yönelik askeri operasyonu ile ilgili sosyal medya paylaşımları ve yaptıkları haberler gerekçe gösterilerek Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı erteledi. Bu dava kapsamında tutuklu yargılanan 3 kişi (Barış Ceyhan, Saim Serin ve Lezgin Tekay) davanın 6 Eylül 2018 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti. Mahkeme ayrıca HDP milletvekili Kemal Bülbül'ün dosyasının ayrılmasına karar vermişti.

Gulan Çağın Kaleli

ÖHD Genel Sekreteri ve TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanı avukat Gulan Çağın Kaleli hakkında 2013-2018 yılları arasındaki sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle 'zincirleme şekilde örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 23 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Gulan Çağın Kaleli'nin beraatına karar verdi. Gulan Çağın Kaleli 15 Şubat 2019 tarihinde gözaltına alınmış, 16 Şubat 2019 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

Eren Keskin

İHD Eş Genel Başkanı Eren Keskin hakkında 2015 yılında yaptığı sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 22 Ekim 2020 tarihinde başlandı. Eren Keskin duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı erteledi. 24 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme davanın aynı gerekçeyle İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılmış olan dava ile birleştirilmesine karar verdi.

4.2.3. Gezi Davası

Osman Kavala, Yiğit Aksakoğlu, Ali Hakan Altınay, Ayşe Mücella Yapıcı, Ayşe Pınar Alabora, Can Dündar, Çiğdem Mater Utku, Gökçe Yılmaz, Handan Meltem Arıkan, Hanzade Hikmet Germiyanoglu, İnanç Ekmekçi, Mehmet Ali Alabora, Mine Özerden, Şerafettin Can Atalay, Tayfun Kahraman

ve Yiğit Ali Ekmekçi hakkında 2013 yılındaki Gezi Parkı eylemleri ile ilgili olarak İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 28 Ocak 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede 16 kişinin 'Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni ortadan kaldırmaya veya görevini yapmasını engellemeye teşebbüs etme' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. İddianamede ayıca kimi sanıkların 'nitelikli mala zarar verme', 'tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirilmesi', 'ibadethanelere ve mezarlıklara zarar verme', 'nitelikli yağma', 'nitelikli yaralama', '2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na muhalefet' ve '6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanun'a muhalefet' gibi suçlardan da cezalandırılması istenmektedir.

Mahkemenin reddi hakim talebini reddetmesi üzerine avukatların karara tepki göstererek salonu terk ettiği bildirildi. Avukatlar olmadan yargılamaya devam edilmek istenmesine tepki gösteren CHP milletvekili Sezgin Tanrıkulu'nun mahkeme başkanı tarafından salondan çıkarıldığı öğrenildi. Mahkeme, Ali İsmail Korkmaz'ın ölümüne neden olan Mevlüt Saldoğan'ın "zarar gördüğü" iddiasıyla davaya katılma kararına yönelik itirazı reddetti.

Mahkeme, AİHM'nin derhal tahliyesine hükmedilmesini belirten 10 Aralık 2019 tarihli kararına rağmen Osman Kavala'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi.

Davanın karar duruşması 18 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme 9 kişinin (Osman Kavala, Mücella Yapıcı, Can Atalay, Tayfun Kahraman, Ali Hakan Altınay, Yiğit Aksakoğlu, Yiğit Ali Ekmekçi, Çiğdem Mater Utku ve Mine Özerden) tüm suçlamalardan beraatına ve Osman Kavala'nın hükümle birlikte serbest bırakılmasına karar verdi. Mahkeme 7 kişinin (Can Dünder, Mehmet Ali Alabora, Ayşe Pınar Alabora, Gökçe Tüylüoğlu, Handan Meltem Arıkan, Hanzade Hikmet Germiyanoglu ve İnanç Ekmekçi) dosyalarının ayrılmasına, haklarındaki yakalama kararının kaldırılmasına hükmetti. Savcılığın, mahkemenin kararı ile ilgili Bölge Adliye Mahkemesi'ne itirazda bulunacağı öğrenildi. 19 Şubat 2020 tarihinde, verilen beraat kararları sonrasında Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) Birinci Dairesi'nin İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi heyeti hakkında soruşturma izni verdiği öğrenildi.

Osman Kavala, 18 Şubat 2020 tarihinde 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili hakkında açılmış bir soruşturma kapsamında cezaevinden tahliye edilmeden yeniden gözaltına alındı. Osman Kavala, 19 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği bu soruşturma kapsamında 20 Mart 2020 tarihinde Osman Kavala'nın tahliyesine karar verdi. Ancak hakkında 'siyasi veya askeri casusluk' iddiasıyla yeni bir soruşturma açılan ve 9 Mart 2020 tarihinde SEGBİS aracılığıyla bu soruşturma kapsamında ifade veren Osman Kavala, sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandığı için cezaevinden çıkamadı.

Osman Kavala 1 Kasım 2017 tarihinde tutuklanmıştı. 16 Kasım 2018 tarihinde İstanbul'da düzenlenen operasyonlarda gözaltına alınan ve 18 Kasım 2018 tarihinde tutuklanan Yiğit Aksakoğlu ise davanın 24 Haziran 2019 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti. AİHM 10 Aralık 2019 tarihinde Osman Kavala'nın derhal serbest bırakılmasına hükmetmiş, bu karara rağmen İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi Osman Kavala'nın tutukluluk halinin devamına karar vermişti.

Can Dünder, Mehmet Ali Alabora, Ayşe Pınar Alabora, Gökçe Tüylüoğlu, Handan Meltem Arıkan, Hanzade Hikmet Germiyanoglu ve İnanç Ekmekçi hakkında 2013 yılındaki Gezi Parkı eylemleri ile ilgili olarak İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 15 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme beraat talebini reddederek duruşmayı 14 Ocak 2021 tarihine erteledi.

4.2.4. Sendika, Vakıf, Dernek, İnisyatif ve Platformların Üye ve Yöneticileri Hakkında Açılmış Davalar

2020 yılında sendika, dernek, vakıf, meslek örgütleri, inisyatif ve platformların üye ve yöneticisi olan en az 76 kişi hakkında açılmış davaların görülmesine devam edildi. Ayrıca 4 kişi ve 3 kurum hakkında soruşturma başlatıldı.

AABK Onursal Başkanı Turgut Öker

Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Onursal Başkanı Turgut Öker hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul 25. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 26 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmala-

rın ardından mahkeme duruşmayı 29 Nisan 2020 tarihine erteledi. Davanın karar duruşması 1 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Turgut Öker'i 'Görevli memura görevi başında hakaret' suçundan 8 bin 400 TL para cezası ile cezalandırdı.

KESK Yöneticileri

KESK merkez yürütme kurulu üyesi 7 kişi hakkında TSK'nin Afrin'e yönelik askeri harekatı ile ilgili yaptıkları "Afrin'e saldırı kaosu derinleştirir" başlıklı açıklama nedeniyle Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 4 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, suçun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle tüm sanıkların beraatına karar verdi.

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu hakkında CHP Sapanca ilçe örgütü tarafından 5 Haziran 2016 tarihinde düzenlenen bir panelde yaptığı konuşma nedeniyle Sapanca Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Arzu Çerkezoğlu'nun beraatına karar verdi.

Van - Hakkari Tabip Odası Başkanı Özgür Deniz Değer

Van-Hakkari Tabip Odası Başkanı Özgür Deniz Değer, Covid-19 salgını ve cezaevlerindeki risk ile ilgili verdiği bir röportaj nedeniyle hakkında açılan soruşturma kapsamında 24 Mart 2020 tarihinde Van Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdi.

Mardin Tabip Odası Başkanı Osman Sağlam

Mardin Tabip Odası Başkanı Osman Sağlam, Covid-19 salgınıyla ilgili yaptığı açıklama nedeniyle ve Mardin İl Sağlık Müdürlüğü'nün şikayeti üzerine hakkında açılan soruşturma kapsamında 27 Mart 2020 tarihinde Mardin İl Emniyet Müdürlüğü tarafından ifadeye çağrıldı.

Urfa Tabip Odası Başkanı Ömer Melik

Urfa Tabip Odası Başkanı Ömer Melik hakkında Covid-19 salgını ile ilgili Tabip Odası tarafından hazırlanan rapor gerekçe gösterilerek Urfa Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'halkı korku ve paniğe sevk etmek' iddiasıyla soruşturma açıldı. Soruşturma kapsamında Ömer Melik'in 8 Nisan 2020 tarihinde savcılığa giderek ifade verdiği öğrenildi.

PSAKD Sarıyer Şube Başkanı Zeynep Yıldırım

Pir Sultan Abdal Kültür Derneği (PSAKD) Sarıyer Şube Başkanı Zeynep Yıldırım'ın da aralarında olduğu 5 kişi hakkında İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Nisan 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu 5 sanığın da tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi. Zeynep Yıldırım 24 Temmuz 2018 tarihinde gözaltına alınmış ve sevk edildiği mahkeme tarafından 26 Temmuz 2018 tarihinde tutuklanmıştı.

Ankara Barosu

27 Nisan 2020 tarihinde, Diyanet İşleri Başkanı tarafından LGBTİQ+'ları hedef gösteren açıklamasına yönelik yaptıkları açıklama nedeniyle Ankara Barosu hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nca 'halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri aşağılama' suçundan soruşturma açıldığı öğrenildi.

Cumhurbaşkanı Ankara Barosu'nun açıklaması ile ilgili olarak "Diyanet İşleri başkanımıza yapılan saldırı devlete yapılan saldırıdır" dedi.

Ankara Barosu'nun açıklaması hakkında AKP Sözcüsü Ömer Çelik ise sosyal medya üzerinden yaptığı açıklamasında "Ankara Barosu'nun yaptığı faşist açıklama tam bir terbiyesizliktir. Faşizmin en küstah ve terbiyesiz hallerinden birinin bir baro adına yapılan açıklamada görülmesi ibretliktir (...) Ankara Barosu'ndan kafasını uzatan faşist zihniyet, Sayın Prof. Dr. Ali Erbaş'ı en temel haktan mahrum etmeye çalışan küstahça bir saldırganlık sergilemektedir" dedi.

Ankara Barosu hakkında Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından da suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

Mersin Halkevi

27 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin Halkevi üyeleri hakkında 17 Nisan 2020 tarihinde Covid-19 salgını ile ilgili İl Sağlık Müdürlüğü önünde yapılan eylem gerekçe gösterilerek 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama' suçlamasıyla Mersin Cumhuriyet Başsavcılığınca bir soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

Diyarbakır Barosu

28 Nisan 2020 tarihinde, Diyanet İşleri Başkanı tarafından LGBTİQ+'ları hedef gösteren açıklama-

sına yönelik yaptıkları açıklama nedeniyle Diyarbakır Barosu hakkında Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca 'halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri aşağılamak' suçundan soruşturma açıldığı öğrenildi.

Batman'da Yargılanan DTK Delegeleri

DTK delegesi 4 kişi (Sadrettin Yılmaz, Seyithan Tatar, Elif Koyuncu ve Fatma Kapalıgöz) hakkında Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 20 Mayıs 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme savunmaların ardından 4 kişiyi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca 4 kişinin hükmüyle birlikte tahliyesine karar verdi. 4 kişi 27 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 3 Aralık 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Urfa'da Yargılanan DTK Üyeleri

23'ü tutuklu 30 kişi hakkında DTK çalışmalarına katıldıkları nedeniyle Urfa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme savunmaların ardından Feridun Günbegi ve Eğitim-Sen Urfa Şubesi eski Eş Başkanı Leyla Mümin'in adli kontrol şartıyla tahliyesine, tutuklu diğer 5 kişinin bu hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 3 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

Davanın görülmesine 9 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Muzaffer Çakmak ile Songül Arpa ve Ahmet Yenilmez duruşmaya tutuldukları cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme 3 kişinin de tahliyesine karar vererek duruşmayı 10 Mart 2021 tarihine erteledi. 9 Ekim 2019 tarihinde DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında gözaltına alınan 30 kişiden 25'i tutuklanmıştı. 22 kişi davanın önceki duruşmalarında tahliye edilmişti.

Van'da Yargılanan DTK Üyesi

DTK üyesi Mukaddes Karakoç hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme Mukaddes Karakoç'un adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 13 Ekim 2020 tarihine erteledi.

EGE TUHAY-DER Kurucu Üyesi Selma Altan

Ege Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (EGE TUHAY-DER) kurucu üyesi Selma Altan (71) hakkında İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Selma Altan duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme adli kontrol şartıyla Selma Altan'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilmektedir. Selma Altan 16 Kasım 2019 tarihinde tutuklanmıştı.

Rosa Kadın Derneği Kurucu Üyesi Fatma Gültekin

Rosa Kadın Derneği kurucu üyelerinden Fatma Gültekin hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Fatma Gültekin'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Fatma Gültekin duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Fatma Gültekin'in tahliyesine karar vererek duruşmayı 25 Ekim 2020 tarihine erteledi. 22 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alınan Fatma Gültekin 24 Mayıs 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

Rosa Kadın Derneği Üyeleri

Rosa Kadın Derneği üyesi Gülistan Nazlıer hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 7 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Gülistan Nazlıer'in yurt dışına çıkma yasağıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 18 Kasım 2020 tarihine erteledi. Davanın karar duruşması 23 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Gülistan Nazlıer'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Gülistan Nazlıer 7 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınmış, 8 Haziran 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

HDP Yenişehir İlçe Eş Başkanı Remziye Sızıcı ile Rosa Kadın Derneği Başkanı Adalet Kaya hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 28 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu yargılanan Remziye Sızıcı'nın tahliyesine ve dava

dosyasının Diyarbakır'da görülmekte olan başka bir dava ile birleştirilmesine karar verdi ve duruşmayı 25 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Rosa Kadın Derneği üyesi Figen Ekti hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Figen Ekti duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme Figen Ekti'nin tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi. 16 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Figen Ekti'nin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 7 Nisan 2021 tarihine erteledi.

Rosa Kadın Derneği üyesi Hasret Alp hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Hasret Alp duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme Hasret Alp'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 16 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Rosa Kadın Derneği üyesi Ruken Şehir hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Tutuksuz yargılanan Ruken Şehir duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Mahkeme delil yetersizliğinde Ruken Şehir'in beraatına karar verdi.

Rosa Kadın Derneği kurucu üyesi Narin Gezgör hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme avukatların daha önce avukatlar olmadan ifade veren gizli tanığın yeniden dinlenmesi yönündeki talebinin reddine karar veren mahkeme, duruşmayı erteledi. 11 Kasım 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Narin Gezgör'ü 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı. 22 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alınan ve 24 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanan Narin Gezgör, yargılandığı davanın 4 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmasında adli kontrol şartıyla tahliye edilmişti.

Rosa Kadın Derneği üyesi Rojda Barış hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ekim 2020 tarihinde başlandı. Rojda Barış duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Rojda Barış'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. 2

Kasım 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Rojda Barış'ı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 'örgüt propagandası yapmak' suçundan ise Rojda Barış'ın beraatına karar verdi. Rojda Barış 26 Haziran 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 29 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Rosa Kadın Derneği üyesi Sevim Coşkun hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Sevim Coşkun'un katıldığı eylem ve etkinlikler gerekçe gösterilerek 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıldan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Sevim Coşkun duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme Sevim Coşkun'un tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı erteledi. 23 Aralık 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Sevim Coşkun'un 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl, 'polis mukavemet' suçundan 1 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Sevim Coşkun 22 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 24 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Rosa Kadın Derneği üyesi Emine Esmer hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Emine Eser'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme duruşmayı 17 Şubat 2021 tarihine erteledi.

DAD Adıyaman Şube Başkanı Celal Demirci ve Eğitim-Sen Yöneticisi Ayşegül Yüçetaş

4'ü tutuklu 5 kişi (HDP eski yöneticileri Abuzer Küçükkelepçe, Rıza Acıpayam, Eğitim-Sen yöneticisi Ayşegül Yüçetaş, Demokratik Alevi Derneği Adıyaman Şube Başkanı Celal Demirci ve Ebru Güngör) hakkında Demokratik Toplum Kongresi (DTK) delegesi oldukları gerekçesiyle Adıyaman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 13 Ağustos 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Celal Demirci, Ayşegül Yüçetaş ve Rıza Acıpayam'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan ayrı ayrı 6 yıl 3 ay, Abuzer Küçükkelepçe'nin aynı suçtan 6 yıl 10 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına, Ebru Güngör'ün beraatına karar verdi.

DTK Eş Başkanı Leyla Güven

DTK Eş Başkanı Leyla Güven hakkında, TSK'nin Afrin'e yönelik hareketi ile ilgili açıklamaları ve DTK bünyesindeki faaliyetleri gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 28 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Leyla Güven hakkında adli kontrol şartının devamına karar verdi ve duruşmayı tarihine erteledi. 18 Kasım 2020 tarihinde görülen duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Leyla Güven'in 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından cezalandırılmasını talep etti. 21 Aralık 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Leyla Güven'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan 13 yıl 15 ay, 'örgüt propagandası yapmak' suçundan ise 8 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına ve Leyla Güven hakkında tutuklama kararı verilmesine hükmetti. Kararın ardından Leyla Güven Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde bulunan evinden gözaltına alındı, 22 Aralık 2020 tarihinde tutuklandı.

Diyarbakır'da Yargılanan DTK Divan Üyesi

DTK Divan Üyesi Jiyan Taş hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Jiyan Taş duruşmaya tutuklu bulunduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme Jiyan Taş'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi. 18 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Jiyan Taş'ın adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 17 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Diyarbakır'da Yargılanan TJA Aktivisti

TJA aktivisti Gülcihan Şimşek hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Gülcihan Şimşek'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 14 Aralık 2020 tarihine erteledi. Bir sonraki duruşma 31 Mart 2021 tarihinde görülecek. Gülcihan Şimşek 22 Mayıs 2020 tarihinde Diyarbakır merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınmış, 24 Mayıs 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

MMO Diyarbakır Şubesi yöneticisi Arin Zümrüt

Makina Mühendisler Odası (MMO) Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Arin Zümrüt hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde

açılan davanın görülmesine 12 Ekim 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Arin Zümrüt'ün 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme Arin Zümrüt'ün tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi.

TUAY-DER Eş Başkanı Elif Haran

Tutuklu Aileleri ile Yardımlaşma Derneği (TUAY-DER) Eş Başkanı Elif Haran hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. Elif Haran duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Elif Haran'ın adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. Elif Haran 14 Temmuz 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 18 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

ÇHD üyeleri

KHK ile kapatılan ÇHD üyesi avukat Şiar Rışvanoğlu hakkında Adana Barosu'nun 15 Ekim 2018 tarihinde yapılan genel kurulunda yaptığı konuşmada geçen "Kürdistan" ve "gerilla" ifadeleri nedeniyle Adana 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Kasım 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Şiar Rışvanoğlu'nun Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 301. maddesine (Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve Devletin yargı organlarını alenen aşağılama) muhalefet ettiği gerekçesiyle cezalandırılması istenmektedir. Şiar Rışvanoğlu duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 28 Ocak 2021 tarihine erteledi.

ÇHD ve Halkın Hukuk Bürosu üyesi 20 avukat hakkında İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan ve karar duruşması 20 Mart 2019 tarihinde görülen davada verilen hapis cezalarını değerlendiren Yargıtay 16. Ceza Dairesi, 15 Eylül 2020 tarihinde 3 avukat (Barkın Timtik, Selçuk Kozağaçlı ve Ezgi Çakır) hakkındaki hükümler hariç olmak üzere onadı. Mahkeme, 27 Ağustos 2020 tarihinde sürdürdüğü ölüm orucunun 238. gününde yaşamını yitiren avukat Ebru Timtik ile ilgili karar verilmesine yer olmadığına hükmetti. Mahkeme İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 'örgüt kurmak ve yönetmek' suçundan 18 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırılan Barkın Timtik'in dosyasının 'örgüt üyesi

olmak' iddiasıyla yargılandığı bir diğer davayla birlikte değerlendirilmesine karar verdi. Yine İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 'örgüt üyesi olmak' suçundan 11 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılan Selçuk Kozağaçlı'nın dosyasının 'örgüt yöneticisi olmak' iddiasıyla yargılandığı bir diğer dava ile birlikte değerlendirilmesine, 'örgüt üyesi olmak' suçundan verilen 8 yıl hapis cezası ile cezalandırılan Ezgi Çakır'ın 'örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek' suçundan cezalandırılmasına karar verildi. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tutuksuz yargılanan Ayşegül Çağatay, Yağmur Ereren, Didem Baydar Ünsal, Yaprak Türkmen'in 'örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek' suçundan ayrı ayrı 3 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırılmalarına; aynı suçtan Ahmet Mandacı ile Zehra Özdemir'in ayrı ayrı 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına ve haklarına yurtdışı yasağı uygulanmasına karar vermişti. Mahkeme Oya Aslan ile Günay Dağ'ın "firarı" olmalarından dolayı savunmalarının alınmamış olması nedeniyle dosyalarının ayrılmasına hükmetmişti. Mahkeme 'örgüt üyesi olmak' suçundan Özgür Yılmaz ve Ebru Timtik'in 13 yıl 6 ay; Behiç Aşçı ve Şükriye Erden'in 12 yıl; Engin Gökoğlu, Aytaç Ünsal, Süleyman Gökten'in 10 yıl 6 ay; Aycan Çiçek ve Naciye Demir'in 9 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına hükmetmişti. ÇHD ve Halkın Hukuk Bürosu avukatları 8 Kasım 2017 tarihinde gözaltına alınış ve 13 Kasım 2017 tarihinde tutuklanmıştı. Haklarında açılan davanın 14 Eylül 2018 tarihinde görülen duruşmasında 17 avukat hakkında verilen tahliye kararına savcılığın yaptığı itiraz sonucu 6 avukat (Selçuk Kozağaçlı, Ahmet Mandacı, Aytaç Ünsal, Aycan Çiçek, Engin Gökoğlu ve Behiç Aşçı) 16 ve 17 Eylül 2018 tarihlerinde mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

MEYA-DER Derik İlçe Eş Başkanı Abidin Esen

Şerafettin Aslan ve KHK ile kapatılan Mezopotamya Yakınlarını Kaybedenler Derneği (MEYADER) Derik İlçe Eş Başkanı Abidin Esen hakkında bir cenazede açılan pankart gerekçe gösterilerek Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 10 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 2 kişiyi 'örgüte yardım etmek' suçundan ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

SGDF Merkez Yürütme Kurulu üyesi Özge Doğan

Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Adil Demirci, ESP üyesi Mesut Çeki ve SGDF

merkez yürütme kurulu üyesi Özge Doğan'ın da bulunduğu 23 kişi hakkında İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 17 Mart 2021 tarihine erteledi.

SES Diyarbakır Şubesi Eski Eş Başkanı Recep Oruç

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Diyarbakır Şubesi eski Eş Başkanı Recep Oruç hakkında Diyarbakır 11 Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Kasım 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Recep Oruç'un 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 aydan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Recep Oruç duruşmaya tutulduğu cezaevinde SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Recep Oruç'un tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

Diyarbakır Barosu'nun Önceki Dönem Yönetim Kurulu

Diyarbakır Barosu'nun önceki dönem yönetim kurulu üyesi 11 avukat (Ahmet Özmen, Mahsum Bati, Nuşin Uysal Ekinci, Cihan Ülsen, Sertaş Buluttekin, Muhammet Neşet Girasun, Serhat Eren, İmran Gökdere, Velat Alan, Ahmet Dağ ve Nahit Eren) hakkında Diyarbakır 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 18 Kasım 2020 tarihinde başlandı. İddianamede avukatların Baro tarafından 24 Nisan 2017 tarihinde yapılan açıklamada "Ermeni Soykırımı" ifadesini kullandıkları, yapılan başka bir açıklamada "Kürdistan" ifadesini kullandıkları ve Hakkari'nin Oğul köyünde 1 sivil kişinin ölümüyle ilgili hazırlanan rapor gerekçesiyle TCK'nin 216. maddesine göre 'Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etme' ve TCK'nin 301. maddesine göre 'Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama' suçlarından cezalandırılmaları istenmektedir. Mahkeme, avukatların TCK'nin 301. maddesi uyarınca yapılan suçlamaların Adalet Bakanlığı'ndan izin alınmadığı gerekçesiyle düşürülmesi yönündeki talebini reddetti. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 17 Şubat 2021 tarihine erteledi.

AHEF 2. Başkanı Dr. Yusuf Eryazgan

27 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu

(AHEF) 2. Başkanı Dr. Yusuf Eryazgan hakkında her 10 aile hekiminden ikisinde aile sağlığı çalışanı bulunmadığı şeklindeki açıklaması nedeniyle Urfa İl Sağlık Müdürlüğü tarafından ‘vatandaşın devlet kurumlarına olan güven duygusunu zedeleme’ iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi.

Eğitim-Sen Diyarbakır 1 Nolu Şube eski eş başkanı Abbas Şahin

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) Diyarbakır 1 Nolu Şube eski Eş Başkanı Abbas Şahin hakkında sendikal faaliyetleri gerekçe gösterilerek ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın ilk duruşması 24 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Abbas Şahin’in tahliyesi karar verdi ve duruşmayı 6 Nisan 2021 tarihinde erteledi. 6 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır’da Eğitim-Sen üyesi 28 kişi gözaltına alınmış, Abbas Şahin 10 Kasım 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

TTB Yüksek Onur Kurulu üyesi Şeyhmus Gökalp

20 Kasım 2020 tarihinde DTK’ye yönelik bir soruşturma kapsamında Diyarbakır’da gözaltına alınan ve 23 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklanan Türk Tabipleri Birliği (TTB) Yüksek Onur Kurulu Üyesi Şeyhmus Gökalp hakkında Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamenin Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği 26 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi. İddianamede Şeyhmus Gökalp’in ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 7 yıl 6 aydan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Davanın ilk duruşması 10 Şubat 2021 tarihinde görülecek.

4.2.5. Diğer Davalar

2020 yılında 3’ü çocuk en az 979 kişi hakkında ‘örgüte yardım ve yataklık etmek’, ‘örgüt propagandası yapmak’ ve ‘örgüt üyesi olmak’ gibi gerekçeler ile daha önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi.

Şırnak’ta Yargılanan Kişiler

5 kişi (Şırnak’ın merkez ilçesine bağlı Kumçatı beldesinin eski Belediye Eş Başkanı Mehmet Demir, Veli Encu, HDP çalışanları Salih Kerçin, Mazlum Güzel ve Şehmus Kerçin) hakkında ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla Şırnak 1. Ağır Ceza Mahkeme-

si’nde açılan davanın duruşmaları 9, 28 ve 30 Ocak 2020 tarihlerinde görüldü. 30 Ocak 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan Mehmet Demir ve Mazlum Güzel’i ayrı ayrı 7 yıl 6 ay; ‘örgüt içerisindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte örgüte bile- rek ve isteyerek yarım etmek’ suçundan Veli Encü ve Şeyhmus Kerçin’i ayrı ayrı 5 yıl hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca 4 kişinin de tutukluluk halinin devamına karar verdi. Mahkeme Salih Kerçin’in beraatına karar verdi. Söz konusu 5 kişi 22 Mayıs 2019 tarihinde gözaltına alınmış, 24 Mayıs 2019 tarihinde tutuklanmıştı.

Roboski’de Yakınlarını Kaybedenlerin Yargılandığı Dava

28 Aralık 2011 tarihinde Şırnak’ın Uludere ilçesine bağlı Roboski köyünde Türk Hava Kuvvetleri’ne bağlı savaş uçaklarının bombardımanı sonucu yaşamını yitiren 34 kişinin 16 yakını hakkında 2015 yılında yapılan anma etkinliğine katıldıkları gerekçesiyle Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 13 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilmektedir.

Mardin’de Yargılanan Barış Annesi

Barış Annesi Hevlet Öncü hakkında cezaevlerinde sürmekte olan açlık grevleriyle ilgili olarak 20 Nisan 2019 tarihinde Mardin’in Kızıltepe ilçesinde yapılan oturma eylemi gerekçe gösterilerek Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Hevlet Öncü’nün ‘örgüt adına suç işleme’ suçundan cezalandırılması istenmektedir. Ayrıca duruşmada Hevlet Öncü hakkında bir başka soruşturma açıldığı belirtildi. Mahkeme duruşmayı erteledi.

İstanbul’da Yargılanan Kişi

Esin Kavruk hakkında TSK’nin Kuzey ve Doğu Suriye’ye yaptığı askeri hareket ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı iddiasıyla İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Davanın 14 Şubat 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Esin Kavruk’un ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Esin Kavruk 11 Ekim 2019 tarihinde

tutuklanmış, hakkında açılan davanın 23 Ocak 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti. 28 Kasım 2019 tarihinde ise tutulduğu Bakırköy Kadın Cezaevi'nde zorla DNA örneği alınmıştı.

Boğaziçi Üniversitesi Öğrencileri

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin 2018 yılında Afrin'e yönelik gerçekleştirdiği hareket ile ilgili olarak üniversite kampüsünde lokum dağıtılmasını, üzerinde "İşgalin ve katliamın lokumu olmaz" yazan pankart ile 19 Mart 2018 tarihinde protesto ettikleri gerekçesi ile Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi 30 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 31 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 27 kişiyi 'örgüt propagandası yapma suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 3 kişi hakkında ise beraat kararı verdi. Mahkeme 10 ay hapis cezası ile cezalandırılan 27 kişiden 20'sinin cezasını erteledi, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını kabul etmeyen 7 kişinin cezasını ise 6 bin TL para cezasına çevirdi.

Urfa'da Yargılanan Kişiler

25'i tutuklu 30 kişi hakkında Urfa 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 7 Şubat 2020 tarihinde başlandı. İddianamede sanıkların 'örgüt üyesi olma' ve 'örgüt propagandası yapma' suçlarından cezalandırılmaları istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme 15 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 6 Mart 2020 tarihine erteledi. 6 Mart 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme 2 kişinin (Hikmet Evin ve Kemal Kudin) tahliyesine, 7 kişinin (Ahmet Yenilmez, Feridun Günbeği, Leyla Mümin, Mehmet Kültür, Muzaffer Çakmak, Songül Arpa ve Vahit Akgün) tutukluluğunun devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi. 3 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme 2 kişinin (Mehmet Kültür ve Vahit Akgün) tahliyesine, 3 kişinin (Songül Arpa, Ahmet Yenilmez ve Muzaffer Çakmak) tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 17 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Söz konusu 30 kişi, TSK'nın Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik hareketinin başladığı 9 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 25'i 21 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmıştı.

İstanbul'da Yargılanan Kişiler

24 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'un Esenyurt ilçesinde "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü" ile ilgili bildiri dağıtırken gözaltına alınıp tutuklanan 7 kişi (Ayfer Yılmaz, Muzaffer İpek, Türkan Sünbül, Elvan Uçar, Mürvet Kesen, Zübeyde Ağırbaş, Maynur Yılmaz) hakkında İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Davanın 10 Mart 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme 7 kişinin beraatına karar verdi.

Dicle Üniversitesi Öğrencileri

Dicle Üniversitesi öğrencisi 14 kişi hakkında Roboski Katliamı protestosuna katıldıkları gerekçesiyle açılan davada verilen beraat kararının Yargıtay tarafından bozulması üzerine davanın yeniden görülmesine Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 17 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme 14 kişiyi 'örgüte üye olmamakla beraber örgüt adına suç işlemek' suçundan ayrı ayrı 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Kocaeli Üniversitesi Öğrencileri

Kocaeli Üniversitesi öğrencisi 12 kişi hakkında katıldıkları eylem ve etkinlikler ile evlerinde bulunan kimi kitaplar gerekçe gösterilerek Kocaeli 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 17 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 10 öğrenciyi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl ile 7 yıl 6 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 2 kişinin ise beraatına karar verdi.

Kocaeli'de Yargılanan Mahpus Yakınları

Cemile Çiftçi, Türkiye Bozkurt, Fehime Ekmez, Yeter Seyhan isimli 4 mahpus yakını hakkında ölüm oruçları ile ilgili 2 Mayıs 2019 tarihinde Gebze Kadın Cezaevi önünde yapılan oturma eylemine katıldıkları gerekçesiyle Kocaeli 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından savcı esas hakkındaki mütalaasını açıkladı ve 4 kişinin 'örgüt adına suç işlemek' ve '2911 Sayılı Gösteri ve Toplu Yürüyüş Yasası'na muhalefet' suçlarından cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 21 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Halkın Hukuk Bürosu üyesi avukat Oya Aslan

Halkın Hukuk Bürosu üyesi avukat Oya Aslan hakkında İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunması sırasında Oya Aslan'ın sözünün mahkeme başkanı tarafından "politik savunma yapıyorsun" denilerek kesildiği öğrenildi. Bu duruma itiraz eden avukatların mahkeme başkanı tarafından çağrılan polislerce mahkeme salonundan çıkartıldığı ve verilen aranın sonunda duruşmaya avukatlar olmadan devam edildiği bildirildi. Mahkeme Oya Aslan'ın tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 17 Nisan 2020 tarihine erteledi.

Sinop'ta Yargılanan Kişiler

Sinop Nükleer Karşıtı Platform üyesi 17 kişi ile Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Sinop milletvekili Barış Karadeniz, Sinop Belediye Başkanı Barış Ayhan hakkında 6 Şubat 2018 tarihinde Sinop Valiliği önünde yaptıkları eylem nedeniyle Sinop Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 4 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme tüm sanıkların beraatine karar verdi.

Ankara'da Yargılanan Kişiler

8 Temmuz 2018'de Çorlu'da meydana gelen tren kazasında hayatını kaybedenlerin aileleri ve avukatları tarafından 12 Haziran 2019 tarihinde Anayasa Mahkemesi önünde gerçekleştirilen ve polislin müdahale ettiği Adalet Nöbeti gerekçesiyle, 7 kişi (Mısra Öz Sel, İsmail Kartal, Hüseyin Şahin, Burak Arı ile avukatlar Gökmen Yeşil, Mürsel Ünder ve Selvi Yüzbaşıoğlu Saltan) hakkında Ankara 50. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 4 Mart 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme duruşmayı 13 Nisan 2020 tarihine erteledi.

Diyarbakır Barosu eski Başkanı

Diyarbakır Barosu eski Başkanı Fethi Gümüş hakkında DTK binasına girip çıktığı, toplantı ve kongrelerine katıldığı gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla açılan davanın karar duruşması 4 Mart 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Fethi Gümüş'ü 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Urfa'da Gözaltında İşkence ve Diğer Kötu Muameleye Maruz Kalan Kişilerin Yargılandığı Dava

18 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesine bağlı Dergili mahallesinde çıkan ve 1 polis ile 2 HPG militanın öldüğü çatışma sonrasında gözaltına alınan ve gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kalan 13'ü tutuklu 24 kişi hakkında Urfa 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 22 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

İddianamede 24 kişinin 'örgüt üyesi olmak', 'örgüt propagandası yapmak', 'örgüte yardım etmek' suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

Tutuklu sanıklar Zeki Alakuş, Gazeley Alakuş, Celal Ercan, Cindi Zincirkıran, Celal Yıldırım, Mehmet Alakuş, Fahrettin Alakuş, Fatma Alakuş, Niyazi Gümüş, Sariye Gümüş, Mustafa Kahraman, Abdullah Çiftçi ve Besravi Atmaca duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı. Tutuksuz sanıklar Vakas Kılıç, Ömer Gül, Güley Çiftçi, Ruken Deniz, Rabia Kaplan, Güler Alakuş, Uğur Yıldırım, Ahmet Yıldırım, Mehmet Kaçar, Mehmet Hayri Çiftçi ve Ahmet Korkmaz ise mahkeme salonunda hazır bulundu.

Savunmaların ardından mahkeme 4 kişinin (Gazeley Alakuş, Fatma Alakuş, Sariye Gümüş ve Niyazi Gümüş) tahliyesine karar vererek duruşmayı erteledi.

18 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme 9 kişinin (Zeki Alakuş, Celal Ercan, Cindi Zincirkıran, Celal Yıldırım, Mehmet Alakuş, Fahrettin Alakuş, Mustafa Kahraman, Abdullah Çiftçi ve Besravi Atmaca) tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı erteledi.

"KCK Cizre Davası"

"KCK Cizre Davası" olarak bilinen ve aralarında yerine kayyum atanmış Şırnak'ın Cizre ilçesinin Belediye Eş Başkanı Mehmet Zırığ'ın da olduğu 78 kişi hakkında Malatya 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 24 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme 67 kişiyi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay ile 10 yıl arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Cizre Belediye Eş Başkanı Mehmet Zırığ 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldı. Mahkeme 11 kişinin ise beraatine karar verdi.

Urfa'da Avukatın Yargılandığı Dava

Avukat Sevda Çelik Özbingöl hakkında Urfa 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 27 Ağustos 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Sevda Çelik Özbingöl'ün tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı erteledi. 11 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Sevda Çelik Özbingöl'ün adli kontrol şartı ile tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 3 Şubat 2021 tarihine erteledi. Sevda Çelik Özbingöl Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında 12 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış, 17 Mart 2020 tarihinde mahkeme tarafından tutuklanmıştır.

Nusaybin'den Tahliye Edilenlerin Yargılandığı Dava

Mardin'in Nusaybin ilçesindeki sokağa çıkma yasağı sırasında, mahsur kaldıkları binalardan tahliye edildikten sonra 26 Mayıs 2016 tarihinde gözaltına alınarak tutuklanan 70 kişi hakkında Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Dava dosyasının 5 Nisan 2019 tarihinde görülen duruşmada her bir sanık yönünden tefrik edilmesine karar verilmişti.

Mahkeme Rojhat Aydın'ı 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak' suçundan ağırlaştırılmış müebbet, 'öldürmeye teşebbüs', 'kamu malına zarar vermek' ve 'patlayıcı maddeleri izinsiz bulundurma' suçlarından toplam 20 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

19 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Nubahar Özdemir'i 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak' suçundan ağırlaştırılmış müebbet, 'öldürmeye teşebbüs' ve 'kamu malına zarar vermek' suçlarından toplam 15 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

10 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Abdulkadir Baybars isimli bir kişiyi 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma' suçundan ağırlaştırılmış müebbet, 'kasten öldürme' suçundan 16 yıl, 'tehlikeli maddeleri izinsiz bulundurma' suçundan 7 yıl 6 ay ve 'kamu malına zarar verme' suçundan 3 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

14 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Halil Karataş isimli bir kişiyi 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma' suçundan

ağırlaştırılmış müebbet, 'öldürmeye teşebbüs' suçundan 18 yıl ve kamu malına zarar verme' suçundan 3 yıl hapis cezası ile cezalandırdı. Son verilen bu mahkumiyet ile bu dava kapsamında ceza verilenlerin sayısı 49 oldu.

Osman Kavala'nın Yargılandığı Dava

İş insanı Osman Kavala hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 8 Ekim 2020 tarihinde İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

İddianamede Osman Kavala'nın 'cebir ve şiddet kullanarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis, 'devletin güvenliği ve iç veya dış siyasal yararları bakımından, niteliği itibarıyla, gizli kalması gereken bilgileri, siyasal veya askerî casusluk maksadıyla temin etme' suçundan ise 20 yıl hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

18 Aralık 2020 tarihinde görülen ilk duruşmada mahkeme Osman Kavala'nın tutukluluğunun devamına karar verdi ve duruşmayı 5 Şubat 2021 tarihine erteledi.

AYM, iş insanı Osman Kavala'nın, 'kişi hak ve özgürlüğü ile güvenliğinin ihlal edildiği' gerekçesiyle yaptığı başvuruya ilgili kararını 29 Aralık 2020 tarihinde açıkladı. AYM, Gezi Parkı eylemleri ile ilgili davanın 18 Şubat 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında beraat eden ancak 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili hakkında açılan başka bir soruşturma gerekçesiyle cezaevinden tahliye edilmeden yeniden tutuklanan Osman Kavala'nın 'kişi hak ve özgürlüğü ile güvenliğinin' ihlal edilmediğine hükmetti.

Sur'dan Tahliye Edilenlerin Yargılandığı Dava

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde sokağa çıkma yasağı ve çatışmalar nedeniyle ilçede mahsur kaldıktan sonra 2016 yılının Şubat ve Mart aylarında tahliye edilen kişilerden 19'u tutuklu 40 kişi hakkında Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davaların görülmesine devam edildi. Mahkeme 10 Ocak 2020 tarihli kararında davanın her bir sanık yönünden tefrik edilmesine hükmetmişti.

8 Aralık 2020 tarihinde Emine Abiş hakkında açılan davada mahkeme, sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

29 Aralık 2020 tarihinde Helin Yapıcı hakkında açılan davada mahkeme tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 19 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Mardin’de Rahibin Yargılandığı Dava

Süryani Rahip Sefer Bileçen hakkında Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 25 Eylül 2020 tarihinde devam edildi.

Duruşmayı takip etmek isteyen gazetecilerin mahkeme salonuna alınmadığı öğrenildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 3 Kasım 2020 tarihine erteledi. Davanın bir sonraki duruşması 27 Ocak 2021 tarihinde görülecek.

9 Ocak 2020 tarihinde gözaltına alınan ve 10 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanan Rahip Sefer Bileçen, avukatının itirazı üzerine 14 Ocak 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

Tunceli’de Yargılanan Kişiler

2’si tutuklu 6 kişi hakkında Tunceli 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 17 Kasım 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede 6 kişinin ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Tutuklu bulunan Dersim Konak ve Hayati Güngören, duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutuldukları cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Dersim Konak ve Hayati Güngören’in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 19 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Dersim Konak ve Hayati Güngören 22 Ağustos 2017 tarihinde gözaltına alınmış ve 24 Ağustos 2017 tarihinde tutuklanmıştı.

Diyarbakır’da Yargılanan Kişi

Diyarbakır’ın Silvan ilçesinin eski Belediye Eş Başkanvekili Zuhal Tekiner hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 22 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Zuhal Tekiner’i ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 7 yıl 6 ay ve ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 6 ay olmak üzere toplam 9 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

Balıkesir’de Yargılanan Kişi

Taylan Kulaçoğlu hakkında “İsimsizler Hareketi” isimli sosyal medya hesabından yapılan paylaşımlar gerekçe gösterilerek Balıkesir 3. Ağır Ceza Mah-

kemesi’nde açılan davanın görülmesine 10 Kasım 2020 tarihinde başlandı.

Mahkemeye heyetinin Covid-19 salgını nedeniyle duruşmaya katılmadığı ve yerine geçici bir heyetin görevlendirildiği öğrenildi. Taylan Kulaçoğlu duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Mahkeme Taylan Kulaçoğlu’nun tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı erteledi. 2 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Taylan Kulaçoğlu’nun adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 24 Mart 2021 tarihine erteledi.

Taylan Kulaçoğlu ‘suç işlemeye tahrik’ ile ‘suç ve suçluyu övme’ iddialarıyla gözaltına alındıktan sonra serbest bırakılmış, daha sonra savcılığın itirazı üzerine 20 Mayıs 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

Bursa’da Avukatların Yargılandığı Dava

Aralarında avukatlar Levent Pişkin, Cahit Kırkazak ve Ayşe Batumlu’nun da olduğu 12 kişi hakkında ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüt propagandası yapmak’ iddialarıyla Bursa 8. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 18 Kasım 2020 tarihinde görüldü.

Davayı izlemek üzere gelen ve aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu kişilerin mahkeme tarafından Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek mahkeme salonuna alınmadıkları öğrenildi. Mahkeme 12 kişinin de beraatine karar verdi.

Van’da Çocukların Yargılandığı Dava

Ö. S. (14, e), Ş. Y. (16, e) ve O. D. (17, e) isimli 3 çocuk hakkında Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamenin 20 Kasım 2020 tarihinde Van 6. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği ve ilk duruşmanın 25 Şubat 2021 tarihinde görüleceği öğrenildi.

İddianamede, 15 Şubat 2019 tarihinde Van’ın İpekyolu ilçesinde gözaltına alınan ve gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kalan 3 çocuğun ‘örgüt üyesi olmak’, ‘örgüt propagandası yapmak’, ‘görevi yaptırmamak için direnme’, ‘tehlikeli maddeleri izinsiz bulundurma veya el değiştirme’, ‘hakaret’ suçlarından 10 yıldan 26 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları istenmektedir.

3 çocuğun maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muameleye ilişkin Van Barosu avukatları tarafından yapılan suç duyurusu sonrasında açılan soruşturmanın ise halen devam ettiği öğrenildi.

Mardin’de Yargılanan Kişiler

Mardin’in Derik ilçesinde 2015 yılında ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında gözaltına alınan 8 kişi hakkında Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 24 Kasım 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 3 kişiyi (Aladin Ecer, Suphi Söylemez ve Gebar Denli) ayrı ayrı 12 yıl hapis cezası ile; 5 kişiyi (Barış Aksın, Doğan Özbahçeci, Fırat Özdemir, Mehmet Ejder Tur, Serhat Dursun) ise ‘devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma’ suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca 8 kişinin de tutukluluk hallerinin devamına karar verdi.

“KCK Avukatlar Davası”

PKK lideri Abdullah Öcalan’ın 46 avukatı hakkında İstanbul 19. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 24 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 4 Mayıs 2021 tarihine erteledi.

Kayseri’de Yargılanan Kişiler

Gözaltına alındığı sırada jandarmanın işkence ve kötü muamelesine maruz kaldığı için savcılığa suç duyurusunda bulunan Nihat Akkaya isimli bir kişi ile Rafiye Akkaya ile Vahide Türk hakkında ‘kamu görevlileri hakkında iftira atmak’, ‘kamu görevlisine hakaret’ ve ‘görevi yaptırmamak için direnme’

iddialarıyla Sarız Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın yeniden görülmesine 25 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme 2019 yılında 3 kişinin 1 yıl 5 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar vermiş, karara yapılan itirazı değerlendiren Kayseri 3. Ağır Ceza Mahkemesi hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının bozulması için dosyayı Sarız Asliye Ceza Mahkemesi’ne göndermişti. 25 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme daha önce verdiği kararı yineledi. Nihat Akkaya ile Rafiye Akkaya, 11 Ağustos 2017 tarihinde misafir olarak buldukları Kayseri’deki eve yapılan baskınla ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla gözaltına alınmış, baskın sırasında jandarmanın işkence ve kötü muamelesine maruz kalmışlardı.

Giresun’da Yargılanan Kişi

Giresun’un Eynesil ilçesindeki evinin önünde 12 Nisan 2018 günü yaralı bulunan ve kaldırıldığı hastanede yaşamını yitiren Rabia Naz Vatan’ın (11) babası Şaban Vatan hakkında, dönemin Milli Savunma Bakanı Nurettin Canikli’nin şikayeti üzerine açılan davada, mahkemenin Şaban Vatan’ı ‘kamu görevlisine hakaret’ suçundan 8 bin 840 Türk Lirası, ‘kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirmek veya yaymak’ suçundan 1 yıl 8 ay hapis cezası verdiği ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verdiği 26 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

4.3. KAPATILAN YA DA KAYYIM ATANAN DERNEK, VAKIF ve DİĞER KURUMLAR

21 Ocak 2020 tarihinde, kurucuları arasında eski başbakanlardan Ahmet Davutoğlu'nun da olduğu Bilim ve Sanat Vakfı'nın yönetimine mahkeme tarafından kayyım atanıncaya kadar görevde olmak üzere Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 3 kişilik bir komisyon atandı.

4.3.1. Kapatılan ve Faaliyeti Durdurulan Siyasi Parti

29 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kürt Demokrat Partisi'nin (KDP) Diyarbakır'da bulunan il binasına giden polislerin İçişleri Bakanlığı'ndan faaliyetin durdurulması yönünde "sözlü talimat" geldiği gerekçesiyle bina girişinde bulunan tabelayı kaldırmak istedikleri öğrenildi. KDP yöneticilerine polis tarafından 2 Ocak 2020 tarihine kadar eksik işlemleri için süre verildiği, parti binası girişindeki tabelanın bantlarla kapatıldığı bildirildi.

4.3.2. Kapatılan Sendika

Tüm Emekli-Sen hakkında Ankara Valiliği'nin talebiyle Ankara İş Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 30 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sendikal eksiklikleri gerekçe göstererek sendikanın kapatılmasına hükmetti.

4.4. GÜVENLİK GÜÇLERİ TARAFINDAN BASILAN ve ARAMA YAPILAN SİYASİ PARTİ BİNALARI ve SİYASİ PARTİLERE YÖNELİK SALDIRILAR

Tespitlerimize göre 2020 yılında 3 siyasi partinin 1 il ve 7 ilçe binasına kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından saldırıya uğradı. Daha sonra kendisi polise teslim olan 1 saldırgan tutuklandı. Ayrıca 1 siyasi partinin (HDP) 4 il ve 6 ilçe binası güvenlik güçleri tarafından basıldı.

15 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan HDP il binasının önünde bir kişi havaya 7 el ateş etti. Ölen ya da yaralananın olmadığı bu olay sonrasında saldırıyı gerçekleştiren kişinin polise teslim olduğu ve gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan M. S. H. simli kişinin 20 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'ruhsatsız silah kullanma' ve 'çevreyi rahatsız etme' iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

2 Mart 2020 tarihinde HDP Aydın il binasına kimliği belirsiz kişiler tarafından bir saldırı düzenlendi. Saldırı sonucu parti binasının giriş kapısının kırıldığı ve parti tabelasının söküldüğü öğrenildi.

12 Mart 2020 tarihinde Ankara'nın Keçiören ilçesinde HDP ilçe binasına kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından bir saldırı düzenlendi. Ölen ya da yaralanan kimsenin olmadığı saldırıda binada maddi hasar oluştuğu öğrenildi.

28 Mayıs 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde HDP ilçe binasının kapısı kimliği belirsiz bir kişi tarafından ateşe verildi. Ölen ya da yaralananın olmadığı saldırı sonucu parti binasında maddi hasar oluştuğu öğrenildi. Gözaltına alınan 1 kişi (M. B.) 30 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

28 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde AKP ilçe binasına düzenlenen ve binada maddi zarara yol açan saldırı ile ilgileri olduğu iddiasıyla 29 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da 6 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. 4'ü çocuk 6 kişiden 4'ü 2 Temmuz 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı. 2 çocuk ise (M. Ç. [16] ve B. S. [17]) adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklananlar: M. S. (16), İ. A. (19), A. T. (16), Y. Ö. (18).

10 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Bakırköy ilçe binasında HDP binasına bir saldırı düzenlen-

diği, saldırı sonucunda binada maddi hasar meydana geldiği öğrenildi. Olayla ilgili olarak gözaltına alınan 1 kişi (S. A.) HDP ilçe binasına 200 metreden fazla yaklaşmama ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

30 Ağustos 2020 tarihinde Ankara'nın Keçiören ilçesinde HDP ilçe binasına 2 kişi tarafından bir saldırı düzenlendi. Ölen ya da yaralananın olmadığı saldırıda parti binası önündeki parti bayrakları yakıldı. Saldırı ile ilgili 1 kişinin gözaltına alındığı 1 kişinin ise arandığı öğrenildi.

28 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir'in Torbalı ilçesinde Gelecek Partisi ilçe başkanlığına 22 Mayıs 2020 tarihinde polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Haberde tadilat halinde olan binaya gelen polislerin savcılık izni olmamasına rağmen binada arama yaptığı belirtildi. Konuyla ilgili Gelecek Partisi tarafından suç duyurusunda bulunulduğu bildirildi.

HDP Batman il binası 29 Mayıs 2020 tarihinde polis tarafından basıldı. Baskının gerekçesinin PKK Lideri Abdullah Öcalan'a ait posterlerin dışarıdan görülmesi olduğu öğrenildi. Arama sonunda parti binasında bulunan kimi fotoğraflara ve tüm dijital materyallere el konuldu.

11 Haziran 2020 tarihinde Batman'ın Beşiri ilçesinde HDP ilçe binası polis tarafından bir ihbar olduğu gerekçesiyle basıldı ve binada arama yapıldı.

Batman'ın Kozluk ilçesinde HDP ilçe binası 10 Temmuz 2020 tarihinde polis tarafından ihbar olduğu gerekçesiyle basıldı ve binada arama yapıldı.

ESP İzmir il binası 8 Eylül 2020 tarihinde, ESP üyesi Ali Haydar Keleş hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle polis tarafından basıldı. Polisin bina içinde arama yaptıktan sonra ayrıldığı öğrenildi.

2 Ekim 2020 tarihinde Aydın'ın Germencik ilçesindeki HDP binası polis tarafından basıldı. Polisin binada arama yaptığı, dijital ve basılı materyal ile bazı cihazlara el koyduğu öğrenildi. Baskın sonrasında binaya gelen HDP İlçe Eş Başkanı Tekin Erikli ve ilçe yöneticisi Ali Şimşeker gözaltına alındı, gözaltına alınan 2 kişinin ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı bildirildi.

HDP Diyarbakır il binası ve Yenişehir ilçe binası 22 Ekim 2020 tarihinde polis tarafından binalarda 'yasadışı doküman bulunduğu' gerekçesiyle basıldı ve binalarda arama yapıldı.

Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesindeki HDP binası 24 Ekim 2020 tarihinde polis tarafından basıldı ve binada arama yapıldı. Parti binasında yapılan arama sonrasında binada bulunan pankartlara ve bir kısım resmi evraka el konulduğu öğrenildi.

HDP Osmaniye merkez ilçe binası 4 Kasım 2020 tarihinde polis tarafından basıldı ve binada arama yapıldı.

HDP Van il binası 27 Kasım 2020 tarihinde polis tarafından basıldı. Baskının akşam saatlerinde gerçekleştirildiği ve parti yöneticilerinin binada bulunmadığı bildirildi. Baskında Gençlik Meclisi'nin bulunduğu katta arama yapıldığı ve arama sonrasında bir bilgisayar ile çeşitli kitaplara el konulduğu öğrenildi.

4.5. GÜVENLİK GÜÇLERİ TARAFINDAN BASILAN ve ARAMA YAPILAN SENDİKA, DERNEK, KÜLTÜR MERKEZİ BİNALARI, OFİSLERİ

2020 yılında 1 sendika, 1 kültür merkezi, 4 dernek, 1 inisiyatifin yanı sıra Armutlu Cemevi'ne olmak üzere 8 yere yapılan polis baskınlarında 19 kişi gözaltına alındı.

Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde bulunan Rosa Kadın Derneği, Diyarbakır merkezli bir soruşturma kapsamında 22 Mayıs 2020 tarihinde polisler tarafından basıldı. Dernek binasında arama yapıldığı ve bazı belgelere el konulduğu öğrenildi.

TUAY-DER'e yönelik soruşturma kapsamında derneğin Diyarbakır'da bulunan ofisine 8 Haziran 2020 tarihinde baskın düzenlendiği ve ofiste arama yapıldığı öğrenildi.

5 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi polis tarafından basıldı. Baskında İdil Kültür Merkezi'nde bulunan 6 kişi gözaltına alındı.

8 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) İstanbul 5 Nolu Şube binasının 7 Eylül 2020 tarihinde polis tarafından "binada aranan bir kişi olduğu" gerekçesiyle habersiz bir şekilde basıldığı ve binada arama yapıldığı öğrenildi.

İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi, 14 Ekim 2020 tarihinde polis tarafından basıldı. Baskında binada bulunan Grup Yorum üyeleri Sultan Gökçek, Bergün Varan, Betül Varan, Eren Erdem ve Barış Gürses'in gözaltına alındığı öğrenildi.

15 Ekim 2020 tarihinde İstanbul Nurtepe'de bulunan Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği'nin (TAYAD) Genel Merkezi polis tarafından basıldı. Baskın sonrasında TAYAD üyeleri Mehmet Güvelin, Yılmaz Viraner ve Feridun Osmanoğlu'nun gözaltına alındığı ve aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

20 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'un Sarıyer ilçesinde bulunan Armutlu Cemevi'ne polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Baskında Cemevi'nde bulunan 5 kişinin gözaltına alındığı bildirildi. Aynı soruşturma kapsamında avukat Aytac Ünsal'ın adil yargılanma talebiyle sürdürdüğü ölüm orucunun ardından tedavisinin devam ettiği eve de polis tarafından baskın yapıldığı öğrenildi. Evde yapılan aramanın ardından gözaltına alınan kimsenin olmadığı bildirildi.

İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan HDK Genel Merkezi, 26 Kasım 2020 tarihinde polis tarafından basıldı. Baskın sırasında binada kimsenin olmadığı öğrenildi. Binada yapılan arama sonrasında bilgisayarlara, dijital malzemelere, bazı pankart ve kitaplara polis tarafından el konulduğu bildirildi.

4.6. ÖRGÜTLENME ve DAYANIŞMA FAALİYETLERİNE YÖNELİK ENGELLEMELER

Depremden zarar gören kişilerle dayanışmak ve Covid-19 salgını nedeniyle duyulan ihtiyacı karşılamak için örgütlenen kampanyalara yönelik müdahalelerde en az 15 kişi gözaltına alındı.

4.6.1. Elazığ ve Van Depremlerinden Zarar Görenlerle Dayanışma Faaliyetlerine Yönelik Engellemeler

27 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP'li Kars Belediyesi tarafından Elazığ'da meydana gelen deprem sonrasında toplanan yardım malzemelerini taşıyan tırın polis tarafından durdurulduğu öğrenildi. Polisin yardımların doğrudan HDP'liler tarafından dağıtılmasına izin verilmeyeceğini belirtmesi üzerine yardım malzemelerinin AFAD yetkililerine teslim edildiği öğrenildi. Haberde kimi dernek ve vakıfların topladıkları yardım malzemelerini herhangi bir engelleme olmadan doğrudan halka dağıttıkları ifade edildi.

28 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır'ın HDP'li Ergani Belediyesi tarafından deprem bölgesinde yaşayanlarla dayanışmak için toplanan ihtiyaç malzemelerini ulaştırmak üzere ikinci kez kente gelen araçların Elazığ'ın Maden ilçesinde polis tarafından durdurulduğu ve yardım malzemelerinin Ergani ilçesinde Kızılay'a teslim edilmesi için geri gönderildiği öğrenildi. Ergani Belediyesi tarafından gönderilen iki yardım kamyonunun kente girişi 26 Ocak 2020 tarihinde Elazığ Valiliği tarafından engellenmişti.

2 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ'da 24 Ocak 2020 tarihinde meydana gelen depremden etkilenenlere yardım için Muğla'nın Bodrum ilçesinde HDP ilçe yönetimi tarafından toplanan ve bir HDP yöneticisi adına otobüsle gönderilen yardım paketlerine Elazığ girişinde polis tarafından el konulduğu öğrenildi.

2 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP ve Halkların Demokratik Kongresi (HDK) tarafından Malatya'da toplanan yardımların Elazığ'da dağıtılmasının polis tarafından "devlet kurumları aracılığıyla yardım yapılabileceği" gerekçesiyle engellendiği öğrenildi.

25 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van'da depremden etkilenenlere yardım için HDP tarafından toplanan yardımları taşıyan konvoyun engellendiği öğrenildi.

4.6.2. Covid-19 Salgını Nedeniyle Yapılmak İstenen Örgütlenme ve Dayanışma Kampanyalarına Yönelik Engellemeler

HDP Diyarbakır il ve ilçe örgütleri tarafından Covid-19 salgını nedeniyle evinden çıkamayan yaşlı ve bakıma muhtaç kişilere yapılacak yardım girişiminin 30 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır Valiliği tarafından yasaklandığı öğrenildi.

Belediyeler, dernekler, vakıflar ve benzeri kurumların yardım toplamasına ilişkin İçişleri Bakanlığı tarafından 31 Mart 2020 tarihinde 81 ilin valisine gönderilen genelgede "Son günlerde bazı yerel yönetimler başta olmak üzere kurum, vakıf ve derneklerin 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu'nun açık hükümlerine rağmen herhangi bir izin almadan bazı hesapları ilan ederek yardım toplama faaliyetine giriştikleri görülmüştür (...) Uyarılara rağmen mevzuata uygun faaliyet yürütmeyenler ile ilgili anılan Kanun'un (2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu) 6. maddesinin 'İzin alınmadan girişilen yardım toplama faaliyetleri güvenlik kuvvetlerince derhal men edilir ve sorumlular hakkında kovuşturma yapılır' hükmü çerçevesinde gerekli işlemler yapılacaktır" denmektedir. Söz konusu genelge üzerine İstanbul ve Ankara büyükşehir belediyelerine ait bağış hesaplarının Vakıfbank tarafından bloke edildiği öğrenildi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 31 Mart 2020 tarihinde katıldığı bir televizyon programında İstanbul ve Ankara büyükşehir belediyeleri tarafından bağış toplanması ile ilgili olarak şunları söyledi: "Devlet, vali izin vermeden banka numaraları açıklayıp 'Ben yardım topluyorum' dersiniz bu, başka devlet, yeni hükümet oluşturmak istiyorsunuz demektir".

31 Mart 2020 tarihinde Osmaniye’de HDP il örgütünün Covid-19 ile ilgili afiş asması valiliğin salgın ile ilgili aldığı tedbirleri gerekçe gösteren polis tarafından engellendi.

2 Nisan 2020 tarihinde Şırnak’ın Cizre ilçesinde HDP Şırnak milletvekili Nuran İmir ile HDP Gençlik Meclisi üyelerinin Covid-19 ile ilgili bildiri dağıtması “Lazım olan çalışmalarını kaymakam yürütüyor. Size gerek yok” diyen polis tarafından engellendi.

6 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul’un Eyüpsultan ilçesinde CHP ilçe örgütü tarafından Covid-19 salgını ile ilgili asılan pankartların AKP’li Eyüpsultan Belediyesi tarafından toplandığı öğrenildi.

19 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Covid-19 salgını kapsamında 31 ilde 18 ve 19 Nisan 2020 tarihlerini kapsayan 2 günlük sokağa çıkma yasağı sırasında Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından şehir genelinde ücretsiz ekmek dağıtılmasının İçişleri Bakanlığı genelgesi uyarınca yasaklandığı öğrenildi.

Covid-19 salgını ile ilgili dayanışma kampanyası kapsamında Ağrı’da ihtiyaç sahiplerine gıda kolisi dağıtan HDP üyesi 2 kişi (HDP Merkez ilçe yöneticisi Hakan Mağlay ve HDP üyesi Yusuf Keser) polis tarafından Vefa Sosyal Destek Grubu dışında yardım dağıtılmasının yasak olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün

içinde serbest bırakıldı. 50 yardım kolisine ise polis tarafından el konulduğu bildirildi.

26 Nisan 2020 tarihinde Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından gönderilen ekmekleri Yüreğir ilçesinde ücretsiz olarak dağıtan 3 kişi (Hasali Demir, Cumali Sucu ve Camal Demir) haklarında şikayet olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Doğankent Polis Karakolu’na götürülen 3 kişi ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

4.6.3. İzmir Depreminden Zarar Görenler İçin Yapılan Örgütlenme ve Dayanışma Kampanyalarına Yönelik Engellemeler

31 Ekim 2020 tarihinde İzmir’de meydana gelen 114 kişinin yaşamını yitirdiği ve 1035 kişinin yaralandığı deprem sonrasında depremden etkilenenlere yardım amacıyla İzmir’in Bayraklı ilçesinde bulunan 75. Yıl Parkı’nda İzmir Halkevi tarafından açılan yardım çadırı 7 Kasım 2020 tarihinde polisin müdahalesiyle söküldü. Müdahale sırasında 8 kişi gözaltına alındı. Polisin ayrıca yardım malzemelerini Kızılay’a ait bir kamyonu yükleyerek götürdüğü öğrenildi.

7 Kasım 2020 tarihinde Dayanışma Ağı tarafından kurulan yardım çadırına da müdahale eden polis 2 kişiyi (Sultan Özbek ve Nazlı Yöller) gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

4.7. KAYYIM ATAMALARI ve GÖREVDEN ALMALAR

2020 yılında 4 il (Batman, Siirt, Iğdır ve Kars), 8 ilçe ve 4 belde olmak üzere 16 belediyenin HDP'li eş başkanı İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerlerine kayyım atandı. 1 ilde (Yalova) ve 2 ilçede (Erdek ve Menemen) CHP'li belediye başkanları İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı, 1 ilçede (Ceyhan) belediye başkanının mazbatasını Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından, hakkında kesinleşmiş hapis cezası hükmü olduğu gerekçesiyle iptal edildi.

31 Mart 2019 tarihinde yapılan yerel seçimlerden 31 Aralık 2020 tarihine dek, 3 büyükşehir, 5 il, 32 ilçe, 7 belde belediyesi olmak üzere HDP'li 47 belediyeye, CHP'li 1 ilçe belediyesine kayyım atandı. 1 il ve 2 ilçede ise CHP'li belediye başkanları görevden alındı ancak kayyım ataması yapılmadı. 31 Mart'ta seçilmiş belediye başkanlarının/eş başkanlarının 34'ü tutuklandı, 14 belediye başkanı/eş başkanı hâlâ tutuklu.

Ayrıca 3 ilde belediye meclisi üyesi 7 kişi ile 2 ilde il genel meclisi üyesi 9 kişi görevlerinden uzaklaştırıldı.

4.7.1. Kayyım Atanan Belediyeler ve Görevden Alınan Belediye Başkanları / Eş Başkanları

Yalova'nın CHP'li Belediye Başkanı Vefa Salman 27 Şubat 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı.

Batman'ın HDP'li Belediye Eş Başkanı Mehmet Demir'in 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine kayyım atandığı öğrenildi.

Diyarbakır'ın Ergani ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Ahmet Kaya'nın 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Ergani Kaymakam Vekili Abdulsalam Öztürk'ün kayyım atandığı öğrenildi.

Diyarbakır'ın Eğil ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Mustafa Akkul'un 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Eğil Kaymakamı İdris Arslan'ın kayyım atandığı öğrenildi.

Diyarbakır'ın Lice ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Tarık Mercan'ın 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Lice Kaymakamı Cevdet Bakkal'ın kayyım atandığı öğrenildi.

Diyarbakır'ın Silvan ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Naşide Toprak'ın 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Silvan Kaymakamı Mehmet Uslu'nun kayyım atandığı öğrenildi.

Bitlis'in Güroymak ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Hikmet Taşdemir'in 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Güroymak Kaymakamı Muhammet Furkan Sancaktutar'ın kayyım atandığı öğrenildi.

Iğdır'a bağlı Halfeli beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Hasan Safa'nın 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Karakoyunlu Kaymakamı Lütfullah Göktaş'ın kayyım atandığı öğrenildi.

Siirt'e bağlı Gökçebağ beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Serhat Çiçek'in 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Kurtalan Kaymakamı İhsan Emre Aydın'ın kayyım atandığı öğrenildi.

Adana'nın Ceyhan ilçesinin CHP'li Belediye Başkanı Kadir Aydar'ın mazbatasınının 26 Mart 2020 tarihinde YSK tarafından, hakkında kesinleşmiş hapis cezası hükmü olduğu gerekçesiyle iptal edildiği öğrenildi.

15 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'in HDP'den seçilen Belediye Eş Başkanı yerine Siirt Valisi Ali Fuat Atik, İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım olarak atandı.

15 Mayıs 2020 tarihinde Iğdır'ın HDP'den seçilen Belediye Eş Başkanı yerine Iğdır Valisi Enver Ünlü, İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım olarak atandı.

15 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'in Kurtalan ilçesinin HDP'den seçilen Belediye Eş Başkanı yerine Kurtalan Kaymakamı İhsan Emre Aydın kayyım olarak atandı.

15 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'in Baykan ilçesinin HDP'den seçilen Belediye Eş Başkanı yerine Baykan Kaymakamı Mehmet Tunç kayyım olarak atandı.

15 Mayıs 2020 tarihinde Muş'un Korkut ilçesine bağlı Altınova beldesinin HDP'den seçilen Belediye Eş Başkanı yerine Korkut Kaymakamı Hasan Sadebiyık kayyım olarak atandı.

Elazığ'ın Karakoçan ilçesine bağlı Sarıcan beldesinin HDP'li Belediye Eş Bekir Başkanı Bekir Polat 24 Haziran 2020 tarihinde görevinden uzaklaştırılarak yerine Elazığ Vali Yardımcısı Erkan Kaçmaz kayyım olarak atandı.

Ağrı'nın Diyadin ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Betül Yaşar 14 Temmuz 2020 tarihinde görevden alındı ve yerine Diyadin Kaymakamı kayyım olarak atandı.

Balıkesir'in Erdek ilçesinin CHP'li Belediye Başkanı Hüseyin Sarı'nın hakkında 'ihaleye fesat karıştırma' suçundan verilen 1 yıl 15 gün hapis cezasının kesinleşmesi üzerine 22 Haziran 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi.

Kars Belediyesi Eş Başkanları Ayhan Bilgen ile Şevin Alaca, 2 Ekim 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındı ve yerine Kars Valisi Türker Öksüz kayyım olarak atandı.

24 Kasım 2020 tarihinde belediyeye yönelik bir yolsuzluk soruşturması kapsamında tutuklanan İzmir'in Menemen ilçesinin Belediye Başkanı Serdar Aksoy 27 Kasım 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındı.

4.7.2. Görevden Alınan Belediye Meclisi ve İl Genel Meclisi Üyeleri

1 Ekim 2020 tarihinde Kars'ta gözültüne alınan Kars Belediye Eş Başkanı Şevin Alaca ile Belediye Başkan Yardımcısı Muazzez Çağrıtekinici ve Belediye Meclisi üyeleri Kaya Naki, Fahrettin Kaya, Ömer Albayrak ve Kars İl Genel Meclisi üyeleri Halil Kan ve Suat Bayhan olmak üzere toplam 7 kişi İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı.

9 Kasım 2020 tarihinde Şırnak İl Genel Meclisi'nin HDP'li 5 üyesi İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı. Görevden uzaklaştırılan İl Genel Meclis Üyeleri: Mesut Nart, Yakup Tanış, Ömer Güngen, Şirin Kılınç ve Elfesya Nas.

2 Aralık 2020 tarihinde Şırnak İl Genel Meclisi üyesi 3 kişi (Asuman Külter, Sabri Erdoğmuş ve Süleyman Adıyaman) 2 Aralık 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı. İl Genel Meclisi'nin HDP'li 3 üyesi, 1 Aralık 2020 tarihinde Şırnak'ta gözültüne alınmıştı.

Muş'un Malazgirt ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Münevver Ceylan'ın 16 Kasım 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı'nın kararı ile görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi.

Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi ve aynı zamanda HDP Meclis Sözcüsü Hamide Turan 10 Aralık 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı.

12 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Siirt İl Genel Meclisi'nin HDP'li üyesi Cemile Altan'ın hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla açılan soruşturma gerekçe gösterilerek İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi.

5. TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜ

2020 yılı, önceki yıllar gibi toplantı ve gösteri özgürlüğünün, gerek kolluk kuvvetlerinin müdahaleleri ve engellemeleri, gerekse de Valilik ve Kaymakamlıkların eylem ve etkinlikleri uzun sürelerle yasaklaması nedeniyle sistematik bir biçimde ihlal edildiği bir yıl oldu. Bununla birlikte Covid-19 salgınının toplantı ve gösteri özgürlüğüne iki yönde etkisi oldu, bir yanda Valilik ve Kaymakamlıklar çoğu kez eylem yasaklarını Covid-19 için alınan önlemlere dayandırırken, diğer yandan zaten engelleme ve müdahale ile karşılanan toplantı ve gösterilere katılan çok sayıda kişi önlemleri ihlal ettikleri gerekçesiyle para cezaları ile cezalandırıldı. Bu nedenle Sağlık Bakanlığı'nın Türkiye'deki ilk Covid-19 vakasını açıkladığı tarih olan 11 Mart 2020 tarihinden yılsonuna kadar, toplantı ve gösteri özgürlüğünün ihlalinin seyri, bu iki etkiyi de büyük oranda taşımaktadır.

Sivil toplum örgütleri, siyasi partiler, insan hakları savunucuları, kadınlar, mahpus yakınları, çevre ve kent hakkı savunucuları, işçi ve emekçiler, öğrenciler gibi birçok kesim tarafından yapılan eylemlere yönelik kolluk kuvvetlerinin müdahale sayısı 2020 yılında 745 olmuştur, ayrıca 88 toplantı ve gösteri kolluk kuvvetleri tarafından engellenmiştir. Bu müdahalelerde 2014 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alınmış, en az 65 kişi yaralanmış, 1'i çocuk olmak üzere 9 kişi tutuklanmıştır. 100 kişi adli kontrol şartıyla, 77 kişi yurtdışı yasağıyla serbest bırakılmıştır. Ayrıca en az 335 kişiye katıldıkları eylem ve etkinliklerde "Covid-19 kapsamında alınan önlemlere uymadıkları" gerekçesiyle toplam en az 790.490 Türk Lirası para cezası uygulanmıştır. Söz konusu müdahalelere ilişkin tespitlerimiz aşağıda yer almaktadır.

Ayrıca katıldıkları toplantı ve gösteriler gerekçe gösterilerek 2020 yılı içinde 506 kişi hakkında açılan davaların duruşmaları görüldü. Bu davalardan bazıları 2021 yılında devam etmektedir. 2020 yılı içinde sonlanan davalarda 61 kişi beraat ederken 137 kişi toplan 253 yıl hapis cezası ile cezalandırılmıştır.

Vali ve Kaymakamlıklar tarafından "İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir. Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır" şeklindeki 5442 Sayılı İller İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesine ve "Bölge valisi, vali veya kaymakam, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla belirli bir toplantıyı bir ayı aşmamak üzere erteleyebilir veya suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlike mevcut olması hâlinde yasaklayabilir" şeklindeki 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. maddesine dayanarak alınan, eylem ve etkinlik yasakları ise milyonlarca yurttaşın toplantı ve gösteri özgürlüğünü engellemektedir. Bu yasaklar "önceden izin almaksızın barışçıl toplantı ve gösteri yapma hakkı"nı güvence altına alan Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 34. maddesini adeta kullanılamaz hale getirmektedir. Söz konusu yasakların, gerekçeleri incelendiğinde, kimi zaman belirli bir eylem, kimi zaman belirli bir gruba, kimi zaman belirli bir söyleme ve talebe yönelik olmakta ve böylece ayrımcı bir nitelik kazandı; çoğu kez de "millî güvenlik" gibi bir gerekçeye dayandırılarak toplantı ve gösteri özgürlüğünü kamu güvenliğini tehlikeye atan bir olgu gibi resmettiği görülmektedir. 2020 yılında 36 ilde yaşayan 61 milyon 959 bin 479 yurttaş, en kısıtı 1 en uzununu 30 gün olmak üzere valilikler tarafından 130 kez eylem ve etkinliklerin yasaklanması nedeniyle toplantı ve gösteri özgürlüğünü kullanamamıştır. Ayrıca 17 ilde il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelen kişilerin il sınırları içine girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılacak kişilerin ilden çıkışlarına çeşitli sürelerde kısıtlama getirilmiştir. Ayrıca 2020 yılı içinde 31 etkinlik yasaklanmış, bir grev 'genel sağlığı ve millî güvenliği bozucu nitelikte olduğu' gerekçesiyle ertelenmiştir.

5.1. EYLEM ve ETKİNLİKLERE YÖNELİK MÜDAHALE ve ENGELLEMELER

5.1.1. “İşimi Geri İstiyorum” Eylemleri

5.1.1.1. Ankara - Yüksel Caddesi

9 Kasım 2016 tarihinde Ankara Yüksel Caddesi’ndeki İnsan Hakları Anıtı önünde “işimi geri istiyorum” talebiyle oturma eylemi başlatan KHK ile işinden ihraç edilen kamu emekçisi Nuriye Gülmen’e daha sonra yine KHK ile mesleklerinden ihraç edilmiş Semih Özakça, Veli Saçılık, Acun Karadağ ve 10’un üzerinde kamu emekçisi katılmıştı. Bu kişilerden Nuriye Gülmen ve Semih Özakça daha sonra 9 Mart 2017 tarihinde açlık grevine başlamıştı. Nuriye Gülmen ve Semih Özakça eylemlerine 28 Ocak 2018 tarihinde son vermişti. Nuriye Gülmen ve Semih Özakça’nın 23 Mayıs 2017 tarihinde tutuklanmasını takiben İnsan Hakları Anıtı polis tarafından abluka altına alınmış ve Anıt çevresinde yapılacak eylemler yasaklanmıştı. Bunun üzerine kamu emekçileri eylemlerini her gün insan hakları anıtı önünde saat 13.30 ve 18.00’de basın açıklaması yaparak sürdürmüşlerdi. Basın açıklamalarına da izin vermeyen polis, her seferinde kamu emekçilerine müdahale ederek onları fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele uygulayarak gözaltına almaya devam etti. Ancak sadece 4 Şubat 2020 tarihinde, eylemin 1183. gününde yapılan açıklamalar polis müdahalesi olmadan tamamlanabildi. 15 Şubat 2020 tarihinden sonra, basın açıklamalarına katılanlar kimi zaman gözaltına alınırken, çoğu kez fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele niteliğinde uygulamalara maruz kalarak alandan uzaklaştırıldılar. 2020 yılı içinde yapılmak istenen eylemler ayrıca Covid-19 kapsamında alınan önlemlerin ihlal edildiği gerekçesiyle de engelledi ve katılımcılara bu gerekçeyle para cezaları verildi. 13 Ağustos 2020 tarihinde Ankara ve Düzce’de yapılan ev baskınlarında, söz konusu eylemlere katılan 7 kişi gözaltına alındı. 22 Ağustos 2020 tarihinde 6 kişi tutuklanırken, 1 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

2020 yılı içinde Ankara Yüksel Caddesi üzerinde yapılmak istenen “İşimi Geri İstiyorum” eylemlerine yönelik 421 müdahalede toplam 232 kişi gözaltına alınmıştır. 2 kişi hakkında ise adli kontrol şartı uygulandığı tespit edilmiştir. Müdahalelerde en az 210 kişi işkence ve kötü muameleye maruz kalmıştır. Ayrıca en az 6 kişiye Covid-19 kapsamında alınan önlemlere uymadıkları gerekçesiyle para cezaları uygulanmıştır.

1 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30’da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel ve Nazan Bozkurt) ve saat 18.00’de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

2 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30’da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Nazan Bozkurt) ve saat 18.00’de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

3 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30’da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Merve Demirel) ve

saat 18.00’de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

4 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30’da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Mehmet Dersulu) ve saat 18.00’de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 1 kişinin (Mehmet Dersulu) gözaltına alındığı öğrenildi.

5 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30’da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Alev Şahin ve Acun Karadağ) ve saat 18.00’de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

6 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Nazan Bozkurt ve Acun Karadağ) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Nuriye Gülmen ve Mehmet Dersulu) gözaltına alındığı öğrenildi.

7 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Mahmut Konuk) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel ve Mehmet Dersulu) gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi. Saat 18.00'deki müdahale sırasında polisin Merve Demirel'i ıslak zemin üzerine yatırarak ters kelepçelediği bildirildi.

9 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel ve Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

10 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Nazan Bozkurt ve Merve Demirel) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Alev Şahin ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

11 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Alev Şahin ve Merve Demirel) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 1 kişinin (Alev Şahin ve Merve Demirel) gözaltına alındığı öğrenildi.

12 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Merve Demirel) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Merve Demirel) gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi. Nazan Bozkurt'un saat 18.00'de yaşanan müdahale sırasında maruz kaldığı polis şiddetini protesto etmek için serbest bırakıldıktan sonra İnsan Hakları Anıtı önünde bir kez daha basın açıklaması yapmak istediği ve polis müdahalesi sonucu yine gözaltına alındığı bildirildi.

14 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mahmut Konuk ve Merve Demirel) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

15 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Nazan Bozkurt ve Mehmet Dersulu) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 4 kişinin (Mehmet Dersulu, Nazan Bozkurt, Sercan Çakır ve çekim yapan Sinan Yanbal) gözaltına alındığı öğrenildi. Saat 18.00'da yaşanan müdahale sırasında polisin 17 gündür açlık grevinde olan Sercan Çakır'ı ters kelepçeyerek gözaltına aldığı öğrenildi.

16 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 3 kişinin (Nazan Bozkurt, Mehmet Dersulu ve Merve Demirel) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Merve Demirel) gözaltına alındığı öğrenildi.

17 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu, Acun Karadağ) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (oğlu 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili davada müebbet hapis cezası ile cezalandırılan Melek Çetinkaya, Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

18 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Alev Şahin ve Acun Karadağ) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına

yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Alev Şahin ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 1 kişinin (Acun Karadağ) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Umutcan Aybak) gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ, Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

21 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mahmut Konuk, Mehmet Dersulu) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Mehmet Dersulu) gözaltına alındığı öğrenildi.

22 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Mehmet Dersulu) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Mehmet Dersulu) gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

24 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Mehmet Dersulu) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

25 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 4 kişinin (Nazan Bozkurt, Acun Karadağ, Hanife Elmadağ, Ece Ersoy) gözaltına alındığı öğrenildi.

27 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi. Saat 18.00'da yaşanan müdahale sırasında polisin Merve Demirel'i ters kelepçeleyerek gözaltına aldığı bildirildi.

28 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mahmut Konuk, Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

29 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Nazan Bozkurt ve Gülnaz Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

30 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Merve Demirel) gözaltına alındığı öğrenildi.

31 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Merve Demirel) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Mehmet Dersulu ve Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

1 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 3 kişinin (Mehmet Dersulu, Acun Karadağ ve

Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Nuriye Gülmen ve Melek Çetinkaya) gözaltına alındığı öğrenildi.

2 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Acun Karadağ ve Mehmet Dersulu) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Nazan Bozkurt, Alev Şahin) gözaltına alındığı öğrenildi.

3 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Nazan Bozkurt) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Merve Demirel, Nazan Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi.

KHK ile ihraç edildikleri işlerine geri dönmek için 1183 gündür direnişte olan kamu emekçileri tarafından Ankara Yüksel Caddesi'ndeki İnsan Hakları Anıtı önünde 4 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamalarına polis müdahale etmedi. KHK ile işlerinden ihraç kamu emekçileri Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'nın açlık grevi biçimine dönüştürdüğü işimi geri istiyorum eylemlerine polis, 12 Mayıs 2017 tarihinde (söz konusu açlık grevinin 65. gününde) müdahale etti ve İnsan Hakları Anıtı'nı ve çevresin abluka altına aldı. O tarihten bugüne İnsan Hakları Anıtı önünde yapılmakta olan basın açıklamalarını polis kesintisiz olarak müdahale etti.

7 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'daki basın açıklaması sonrasında yapılan oturma eylemine polis müdahale etti ve Nazan Bozkurt ile Acun Karadağ'ı fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın çevresinden uzaklaştırarak gözaltına aldı.

8 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'daki basın açıklaması sonrasında yapılan oturma eylemine polis müdahale etti ve Acun Karadağ, Merve Demirel ve Fatma Karataş'ı fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. 3 kişinin gözaltına alınması sonrasında İnsan Hakları Anıtı önünde oturma eylemi yapmak isteyen Nazan Bozkurt da polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Saat 18.00'deki basın açıklaması sonrasında yapılan oturma eylemine polis müdahale etti ve oturma eylemine katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı ve daha sonra

eylemlerini sürdüren Acun Karadağ, Nazan Bozkurt, Merve Demirel ve Fatma Karataş'ı fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

9 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'daki basın açıklaması sonrasında yapılan oturma eylemine polis müdahale etti ve Acun Karadağ ile Merve Demirel'i fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

12 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Alev Şahin, Mehmet Dersulu) ve saat 18.00'de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 3 kişinin (Merve Demirel, Nazan Bozkurt ve Sercan Çakır) gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'daki basın açıklaması sonrasında yapılmak istenen oturma eylemine polis müdahale etti. Müdahale sonucu 3 kişi (Mehmet Dersulu, Merve Demirel ve eylemi kaydeden Nazan Bozkurt) gözaltına alındı. 3 kişi serbest bırakıldıktan sonra tekrar İnsan Hakları Anıtı önünde oturma eylemi yapmak isteyince polis tekrar müdahale ederek bu 3 kişiyi gözaltına aldı.

14 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'daki basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Nazan Bozkurt ve Merve Demirel) gözaltına aldı.

15 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'daki basın açıklaması sonrasında İnsan Hakları Anıtı önünde oturma eylemi yapmak isteyen Mehmet Dersulu 4 kez, Nazan Bozkurt 2 kez, Alev Şahin 1 kez polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak alandan uzaklaştırıldı.

16 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'daki basın açıklaması sonrasında yapılan oturma eylemine polis müdahale etti ve Mehmet Dersulu'yu fiziksel şiddet kullanarak alandan uzaklaştırdı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklaması sırasında çekim yapan Mehmet Dersulu'ya 4 kişilik bir grubun saldırdığı öğrenildi. Saldırgan kişilerin gözaltına alındığı bildirildi. Basın açıklamasından sonra oturma eylemi yapan Mehmet Dersulu, polis tarafından alandan sürüklenerek uzaklaştırıldı.

17 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'daki basın açıklaması sonrasında yapılmak istenen oturma eylemine polis müdahale etti ve 2 kişiyi (Nazan Bozkurt ve Alev Şahin) fiziksel şiddet kullanarak alandan uzaklaştırdı. Müdahaleye tepki gösteren 1'i çocuk 2 kişi (Sercan Çakır ve U. A. [17]) polis

tarafından fiziksel şiddet kullanılarak ve ters kelepçelenerek gözaltına alındı.

18 ve 19 Şubat 2020 tarihlerinde saat 13.30'daki basın açıklaması sonrasında yapılmak istenen oturma eylemine polis müdahale etti ve basın açıklamasına katılanları fiziksel şiddet kullanarak alandan uzaklaştırdı.

20 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30'daki basın açıklaması sonrasında yapılmak istenen oturma eylemine müdahale eden polis 2 kişiyi (Nuriye Gülmen ve Mehmet Dersulu) gözaltına aldı.

22 Şubat 2020 tarihinde 18.00'de yapılan basın açıklamaları sonrasındaki oturma eylemine polis müdahale etti ve oturma eylemine katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı. Polis, tekrar oturma eylemi yapmak isteyen anıtın önüne gelen 2 kişiyi (Nazan Bozkurt ve Melek Çetinkaya) gözaltına aldı.

24 Şubat 2020 tarihinde saat 13.00'te yapılan basın açıklamaları sonrasındaki oturma eylemine polis müdahale etti ve 1 kişiyi (Merve Demirel) gözaltına aldı.

25, 26 ve 27 Şubat 2020 tarihlerinde saat 13.00'te gerçekleştirilen basın açıklaması sonrasında yapılmak istenen oturma eylemine polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet uygulayarak anıtın çevresinden uzaklaştırdı.

28 Şubat 2020 tarihinde yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis 5 kişiyi (Nazan Bozkurt, Merve Demirel ve isimi öğrenilemeyen 3 kişi) gözaltına aldı. Gözaltına alınalar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

29 Şubat ve 1, 2, 3 Mart 2020 tarihlerinde ise 13.00'te yapılan basın açıklamaları sonrasındaki oturma eylemlerine polis müdahale etti ve oturma eylemine katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

4 Mart 2020 tarihinde 13.00'te yapılmak istenen basın açıklaması öncesinde 3 kişi (Nuriye Gülmen, Melek Çetinkaya ve Nazan Bozkurt) polis tarafından gözaltına alındı. Basın açıklaması yapılamadı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklamasının öncesinde basına röportaj veren Melek Çetinkaya polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Bu duruma tepki gösteren Nuriye Gülmen fiziksel şiddet kullanılarak alandan uzaklaştırıldı.

5 Mart 2020 tarihinde 13.00'te yapılan basın açıklaması ardından yapılmak istenen oturma eylemine polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak alandan uzaklaştırdı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklaması sırasında Melek Çetinkaya'nın sivil polisler tarafından zorla bir araca bindirilerek bir süre dolaştırıldığı ve daha sonra serbest bırakıldığı, bu duruma tepki gösteren Nazan Bozkurt'un ise fiziksel şiddet kullanılarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırıldığı öğrenildi. Daha sonra anıt önünde yapılmak istenen oturma eylemine polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak alandan uzaklaştırdı.

6 ve 7 Mart 2020 tarihlerinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamaları sonrasındaki oturma eylemlerine polis müdahale etti ve oturma eylemine katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

8 Mart 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi (Nuriye Gülmen, Merve Demirel, Acun Karadağ ve Alev Şahin) gözaltına aldı. Gözaltına alınalar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

9 Mart 2020 tarihinde 13.30'da yapılan basın açıklaması sonrasındaki oturma eylemine polis müdahale etti ve oturma eylemi yapan kişileri fiziksel şiddet kullanarak alandan uzaklaştırdı. Müdahale sırasında Nazan Bozkurt 'görevli memura hakaret' gerekçesiyle gözaltına alındı.

10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ve 17 Mart 2020 tarihlerinde yapılan basın açıklamaları sonrasındaki oturma eylemlerine polis müdahale etti ve oturma eylemi yapanları fiziksel şiddet kullanarak alandan uzaklaştırdı.

18 Mart tarihinde saat 13.30'da ve 18.00'de yapılan basın açıklamaları sonrasındaki oturma eylemlerine polis müdahale etti ve oturma eylemine katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı. Saat 18.00'de yaşanan müdahale sırasında 1 kişi (Mehmet Dersulu) polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.

19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 26, 28, 29, 30 ve 31 Mart 2020 tarihlerinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamaları sonrasındaki oturma eylemlerine polis müdahale etti ve oturma eylemine katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

1 ve 2 Nisan tarihlerinde saat 13.30'da ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve açıklamaya katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

3 Nisan 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasından sonra oturma eylemi yapmak isteyenlere polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi (Gül-naz Bozkurt, Nazan Bozkurt, Merve Demirel ve Mahmut Konuk) gözaltına aldı. Gözaltına alınan 4 kişi Covid-19 salgını ile ilgili tedbirleri ihlal ettikleri gerekçesiyle 3150 TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10 Nisan 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'deki basın açıklamaları sonrasında yapılan oturma eylemlerine polis müdahale etti ve eylemlere katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

12 Nisan 2020 tarihinde saat 13.30'da basın açıklaması yapmak üzere İnsan Hakları Anıtı önüne gitmek isteyen 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) polis gözaltına aldı. Mehmet Dersulu'nun daha sonra para cezası kesilerek serbest bırakıldığı öğrenildi.

13 ve 14 Nisan 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve basın açıklamasına katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

15 Nisan 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi (Nazan Bozkurt, Merve Demirel, Mahmut Konuk ve Bayram Kaya) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınmalar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

16 ve 17 Nisan 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve oturma eylemine katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

18 Nisan 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 1 kişiyi (Mehmet Dersulu), 2 günlük sokağa çıkma yasağını ihlal

ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı. Mehmet Dersulu aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

20, 21 ve 22 Nisan 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve açıklamaya katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

23 Nisan 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılacak basın açıklamasına katılmak üzere evinden çıkan Mehmet Dersulu, polis tarafından Covid-19 salgını kapsamında ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına alındı. Mehmet Dersulu aynı gün içinde 3.150 TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

27, 28, 29 ve 30 Nisan 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

4, 5, 6, 7 ve 8 Mayıs 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

9 Mayıs 2020 tarihinde sokağa çıkma yasağı nedeniyle Ankara'nın Mamak ilçesinde açıklama yapan 1 kişi (Nazan Bozkurt) polis tarafından fiziksel şiddet uygulanarak gözaltına alındı. Nazan Bozkurt'un gözaltında ve götürüldüğü hastanede işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. İşkence ve diğer kötü muamele sonucu Nazan Bozkurt kollarında morluklar ve şişlikler olduğu bildirildi. Nazan Bozkurt'un 'polise mukavemet' ve 'hakaret' suçlamalarıyla adliye sevk edildiği mahkeme tarafından yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldı. Nazan Bozkurt'un telefonuna ve açıklama sırasında giydiği önlüğe polis tarafından el konulduğu öğrenildi.

11, 12, 13, 14 ve 15 Mayıs 2020 tarihinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

16 Mayıs 2020 tarihinde 1 kişi (Mehmet Dersulu) evinin önünde sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına alındı. Mehmet Dersulu aynı gün içinde serbest bırakıldı.

18 Mayıs 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gereği ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı.

19 Mayıs 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Nazan Bozkurt) Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gereği ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı.

20, 21 ve 22 Mayıs 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

23 Mayıs 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Nazan Bozkurt) Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gereği ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı.

24 Mayıs 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gereği ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı.

25 Mayıs 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gereği ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı.

26 Mayıs 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gereği ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı.

27, 28 ve 29 Mayıs 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

30 Mayıs 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gereği ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı.

31 Mayıs 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) Covid-19 salgını kapsamında alınan

önlemler gereği ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 Haziran 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

9 Haziran 2020 tarihinde saat 13.30 ve 18.00'da yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı. Saat 13.30'da yapılan basın açıklaması sonrasında açıklamaya katılan Nazan Bozkurt hakkında açılmış bir soruşturma gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Nazan Bozkurt 10 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.

10 Haziran 2020 tarihinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

11 Haziran 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı. 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Melek Çetinkaya) gözaltına aldı.

12 Haziran 2020 tarihinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

13 Haziran tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı. 13 Haziran saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi (Nuriye Gülmen, Alev Şahin, Nazan Bozkurt ve Merve Demirel) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

14, 15, 16, 17 ve 18 Haziran tarihlerinde saat 13.00 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

19 Haziran 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve eyleme

katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı. 19 Haziran 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Nazan Bozkurt, Melek Çetinkaya, Umutcan Aybak) gözaltına aldı. Gözaltına alınan Melek Çetinkaya ve Umutcan Aybak aynı gün içinde götürüldükleri hastanede yapılan sağlık muayenesinin ardından serbest bırakıldı. Hakkındaki ev hapsi tedbirini ihlal ettiği gerekçesiyle savcılığa sevk edilen Nazan Bozkurt da aynı gün içinde serbest bırakıldı. Nazan Bozkurt hakkındaki süresiz ev hapsi tedbirinin mahkeme tarafından 1 ay ev hapsi tedbirine ve adli kontrol şartına çevrildiği öğrenildi.

20, 21, 22, 23, 24, 25 ve 26 Haziran 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

27 Haziran 2020 saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Nazan Bozkurt) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

28 Haziran 2020 saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

29 ve 30 Haziran 2020 tarihlerinde saat 13.30'da ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

1 ve 2 Temmuz 2020 tarihlerinde saat 13.30'da ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

3 Temmuz 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılan 1 kişiyi (Alev Şahin) gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 Temmuz 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'da yapılan basın açıklamalarına müdahale eden polis eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

13 Temmuz 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Nazan Bozkurt ve ismi öğrenilemeyen 2 kişi) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

14 Temmuz 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Nazan Bozkurt, Ozan Eftekin ve Haktan Eftekin) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Mahmut Konuk, Ozan Eftekin ve Haktan Eftekin) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 ve 31 Temmuz 2020 tarihlerinde saat 13.30'da ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 Ağustos 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'da yapılan basın açıklamalarına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

13 Ağustos 2020 tarihinde Ankara'da yapılan ev baskınlarında Yüksel Caddesi'nde yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eyleminin katılımcılarından Nazan Bozkurt, Gülnaz Bozkurt, Acun Karadağ, Mahmut Konuk, Mehmet Dersulu ve Armağan Özbaş, Düzce'de yapılan ev baskınında ise Alev Şahin gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar 22 Ağustos 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. Mahkeme 6 kişinin (Acun Karadağ, Alev Şahin, Nazan Bozkurt, Mehmet Dersulu, Armağan Özbaş ve Mahmut Konuk) 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına, 1 kişinin (Gülnaz Bozkurt) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi.

3, 4 ve 5 Eylül 2020 tarihlerinde saat 13.30'da basın açıklamasına polis müdahale etti ve eyleme katı-

lanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünde uzaklaştırdı.

10 Eylül 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

13 Eylül 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

15 ve 17 Eylül 2020 tarihlerinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

17 Eylül 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

22 Eylül 2020 tarihinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına müdahale eden polis, eylemlere katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 ve 30 Eylül 2020 tarihlerinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 Ekim 2020 tarihlerinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ve 27 Ekim 2020 tarihlerinde saat 13.30 ve 18.00'de yapılan basın açıklamalarına müdahale eden polis, açıklamalara katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

10, 13 ve 26 Kasım 2020 tarihlerinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

29 Aralık 2020 tarihinde saat 12.00'de yapılan basın açıklamalarına müdahale eden polis, eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak İnsan Hakları Anıtı'nın önünden uzaklaştırdı.

16 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden KHK ile mesleğinden ihraç edilen Veli Saçılık'a ait banka hesabına, Ankara Yüksel Caddesi'nde yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemleri nedeniyle hakkında verilen idari para cezaları gerekçe gösterilerek haciz konulduğu öğrenildi.

Anayasa Mahkemesi'nin (AYM), KHK ile ihraç edildikleri işlerine geri dönmek için oturma eylemi yapanlara idari para cezası verilmesi ile ilgili yapılan bireysel başvuruya ilişkin 14 Ekim 2020 tarihli kararı 26 Kasım 2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlandı. AYM, "trafiğe veya kamu hizmetlerinin sunumuna engel oluşturmayan barışçıl nitelikte bir etkinliğe katılan başvuru sahiplerinin izin yükümlülüklerini yerine getirmedikleri gerekçesiyle idari para cezasıyla cezalandırılmalarını olağanüstü hâl döneminde de izlenen amaçla orantılı bir sınırlama olarak kabul edilmediğini" belirterek başvuru sahiplerinin toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verdi. Mahkeme ayrıca 5 başvurucudan 4'üne ayrı ayrı 6.000 TL manevi tazminat ödenmesine, ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin Malatya 1. ve 2. Sulh Ceza Hakimliklerine gönderilmesine hükmetti.

AYM'nin gözaltına alındıktan sonra çıkarıldığı mahkeme tarafından ev hapsi tedbirıyla serbest bırakılan Esra Özkan Özakça'nın bireysel başvurusunu 30 Aralık 2020 tarihinde karar bağladı. AYM, Esra Özkan Özakça'nın kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verdi ve Esra Özkan Özakça'ya 20 bin Türk Lirası manevi tazminat ödenmesine karar verdi. KHK ile görevinden ihraç edilen kamu emekçileri tarafından Ankara'da Yüksel Caddesi'nde yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerine katıldığı için 9 Temmuz 2017 tarihinde gözaltına alınan ve aralarında Esra Özkan Özakça'nın da olduğu 5 kişi çıkarıldıkları mahkeme tarafından ev hapsi tedbirıyla serbest bırakılmıştı.

5.1.1.2. Ankara'daki Diğer "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri

KHK ile ihraç edildiği işine dönmek için Ankara'da bulunan Çankaya Toplum Sağlığı Merkezi önünde yaptığı eylemlere 2020 yılında da devam eden Mahmut Konuk Ankara'da ev baskınıyla gözaltına alındığı 13 Ağustos 2020 tarihine kadar, bu eylemlere yönelik 11 müdahalede en az 18 kez polis tarafından gözaltına alındı. Mahmut Konuk'a destek

için eylemlere katılan ya da eylemi görüntüleyen 5 kişi (Cemal Yıldırım, Acun Karadağ, Eser Budak, Nazan Bozkurt ve Mehmet Dersulu) de 7 kez gözaltına alındılar. Sakarya Caddesi'nde yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik müdahalede ise 3 kişi gözaltına alındı. Ankara'da Yüksel Caddesi dışında yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerine yönelik 2020 yılında toplam 12 müdahalede 28 kişi gözaltına alınmıştır.

6 Ocak 2020 tarihinde, KHK ile ihraç edildiği işine dönmek için Ankara'da bulunan Çankaya Toplum Sağlığı Merkezi önünde eylem yapan Mahmut Konuk polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı.

13 Ocak 2020 tarihinde Mahmut Konuk ile eyleme destek veren Cemal Yıldırım polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı.

20 Ocak 2020 tarihinde Mahmut Konuk ile eyleme destek veren Acun Karadağ polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı.

27 Ocak 2020 tarihinde Mahmut Konuk ile eyleme destek veren Eser Budak polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı.

3 Şubat 2020 tarihinde Mahmut Konuk ile eyleme destek veren Cemal Yıldırım polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı.

17 Şubat 2020 tarihinde Mahmut Konuk ile eyleme destek veren Eser Budak ve eylemi kaydeden Nazan Bozkurt polis müdahalesi sonrasında fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.

31 Mart 2020 tarihinde Mahmut Konuk'a ve destek için eyleme katılan Mehmet Dersulu'ya müdahale eden polis eylemin yapılmasına izin vermedi. Müdahale sonucu gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.

13 Nisan 2020 tarihinde Mahmut Konuk'a polis müdahale etti ve 2 kişiyi (Mahmut Konuk ile eylemi görüntüleyen Nazan Bozkurt) gözaltına aldı.

20 Nisan 2020 tarihinde Mahmut Konuk'a müdahale eden polis fiziksel şiddet kullanarak Konuk'u bulunduğu alandan uzaklaştırdı.

27 Nisan 2020 tarihinde Mahmut Konuk'a müdahale eden polis fiziksel şiddet kullanarak onu eylem alanından uzaklaştırdı.

KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için Ankara'da Sakarya Caddesi'nde eylemlerini sür-

düren Cemal Yıldırım ile FETÖ/PDY Davaları" kapsamında yargılanarak ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılan bir Hava Harp Okulu öğrencisinin annesi Melek Çetinkaya'nın yapmak istediği 2 basın açıklamasına (8 Şubat ve 22 Şubat 2020) polis müdahale etti ve 4 kişiyi gözaltına aldı.

20 ve 27 Mayıs, 1, 8, 15, 22 ve 29 Haziran, 6, 13, 20 ve 27 Temmuz 2020 tarihlerinde, KHK ile ihraç edildiği işine dönmek için Ankara'da bulunan Çankaya Toplum Sağlığı Merkezi önünde eylem yapan Mahmut Konuk fiziksel şiddet kullanılarak eylem alanından uzaklaştırıldı.

7 Eylül 2020 tarihinde Ankara'da Sakarya Caddesi'nde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Cemal Yıldırım, Muhammet Semih Karaoğlu ve Resul Kalyoncu) fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına aldı.

5.1.1.3. İstanbul'daki "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri

Öğretmenler Nursel Tanrıverdi ve Selvi Polat KHK ile ihraç edildikleri işlerine geri dönmek için İstanbul'da Bakırköy Meydanı'nda 20 Şubat 2017 tarihinde oturma eylemi başlatmışlardı. Bu eylemlere yönelik polis müdahalelerinde gözaltına alınan Nursel Tanrıverdi ve Selvi Polat ilk kez 21 Ağustos 2018 tarihinde tutuklanmış, 7 Eylül 2018 tarihinde tahliye edilmişti. 31 Ekim 2018'deki oturma eylemine yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınıp tekrar tutuklanan Nursel Tanrıverdi ve Selvi Polat, 7 Kasım 2018 tarihinde tahliye edilmişti. Nursel Tanrıverdi ve Selvi Polat, 2019 yılı içinde ise '2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet' ve 'adli kontrol şartına uymadıkları' gerekçeleriyle 3 kez daha tutuklanmış, haklarında aynı gerekçeyle açılan 6 ayrı davadan ise beraat etmişlerdi. Bakırköy Meydanı'nda 2020 yılı içinde yapılan eylemlere polis en az 13 kez müdahale etti ve Nursel Tanrıverdi'yi bu müdahalelerde fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. 23 Mart 2020 tarihinde yapılan oturma eylemini takip eden Net Haber Ajansı muhabiri Necdet Özsaygın, 65 yaş üstü olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. 3 bin 150 TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı. 25 Mayıs 2020 tarihinde yapılan eylemde gözaltına alınan Nursel Tanrıverdi de para cezası ile serbest bırakıldı.

6, 13, 20 ve 27 Ocak, 3, 10, 17 ve 24 Şubat, 2, 9, 16 ve 23 Mart 2020 tarihlerinde KHK ile ihraç edildiği

işine geri dönmek için İstanbul Bakırköy Meydanı'nda oturma eylemi yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. 25 Mayıs 2020 tarihinde yapmak istediği oturma eylemine müdahale eden polis Nursel Tanrıverdi'yi gözaltına aldı. Nursel Tanrıverdi para cezası kesildikten sonra aynı gün serbest bırakıldı.

5.1.1.4. Düzce'deki "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri

KHK ile ihraç edildiği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ndeki işine geri dönmek için 30 Ocak 2017 tarihinden beri oturma eylemi yapan mimar Alev Şahin 2020 yılında eylemlerini Düzce ve Ankara'da sürdürdü. Alev Şahin'in, ev baskınıyla 13 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alındığı tarihe kadar, Düzce Valiliği, Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Düzce il binası ve Ankara'da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ek binası önünde yaptığı oturma eylemlerine polis en az 56 kez müdahale etti ve Alev Şahin 38 kez gözaltına alındı. Covid-19 için alınan önlemler kapsamında 30 ilin araç giriş çıkışına kapatılmasıyla Alev Şahin için Ankara'da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ek binası önünde eylem yapan Mehmet Dersulu'ya da polis 2 kez müdahale etti. Bu müdahalelerde toplam 11 kişi gözaltına alındı. 16 Ekim 2020 tarihinde Alev Şahin için Düzce'de basın açıklaması yapan Türkan Albayrak ve Volkan Çeşme polis tarafından gözaltına alındı. Düzce ve Ankara'da yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerine 2020 yılı içinde toplam 59 kez müdahale edildi ve 51 kişi gözaltına alındı.

22 Nisan 2020 tarihinde Düzce Valiliği önünde yaptığı basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan Alev Şahin'in maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele nedeniyle sol dizinde ezilme oluştuğu öğrenildi.

Ayrıca Alev Şahin'e 14 kez hem Kabahatler Kanunu'na hem de Umumi Hıfzısıhha Kanunu'na muhalefetten ayrı ayrı para cezası kesildi.

Alev Şahin hakkında valiliğin yasaklama kararına rağmen "İşimi Geri İstiyorum" eylemine devam ettiği gerekçesiyle Düzce 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, valilik emrine uymadığı için Alev Şahin'i 37 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

2, 12 ve 16 Ocak 2020 tarihlerinde Düzce'de AKP İl Başkanlığı önünde oturma eylemi yapmak isteyen Alev Şahin polis müdahalesi sonucu gözaltına alındı.

31 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ek hizmet binası önünde basın açıklaması yapmak isteyen Alev Şahin polis müdahalesi ile gözaltına alındı.

7 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ek binası önünde basın açıklaması yapmak isteyen mimar Alev Şahin ve eylemi kayda alan Merve Demirel gözaltına alındı.

11 Mart 2020 tarihinde Düzce'de Valilik binası önünde eylem yapan Alev Şahin polis müdahalesi ile gözaltına alındı.

3 ve 10 Nisan 2020 tarihlerinde Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde KHK ile mesleğinden ihraç edilen mimar Alev Şahin ile ilgili olarak yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis basın açıklamasına katılan 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) fiziksel şiddet kullanarak bakanlığın önünden uzaklaştırdı.

22 Nisan 2020 tarihinde Düzce Valiliği önünde basın açıklaması yapan Alev Şahin polis müdahalesi sonucu fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Alev Şahin'in maruz kaldığı fiziksel şiddet nedeniyle sol dizinde ezilme oluştuğu öğrenildi.

27, 28, 29 ve 30 Nisan 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı. Alev Şahin gözaltına alındığı her seferde hem Kabahatler Kanunu'na hem de Umumi Hıfzısıhha Kanunu'na muhalefetten ayrı ayrı para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

4, 5 ve 7 Mayıs 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı. Alev Şahin aynı gün içinde hem Kabahatler Kanunu'na hem de Umumi Hıfzısıhha Kanunu'na muhalefetten ayrı ayrı para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

8 Mayıs 2020 tarihinde mimar Alev Şahin için Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Nazan Bozkurt) fiziksel şiddet kullanarak eylem alanında uzaklaştırdı.

11, 12, 13 ve 14 Mayıs 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı. Alev Şahin gözaltına alındığı günler içinde hem Kabahatler Kanunu'na hem de Umumi Hıfsızihha Kanunu'na muhalefetten ayrı ayrı para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

15 Mayıs 2020 tarihinde KHK ile mesleğinden ihraç edilen mimar Alev Şahin için Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak eylem alanında uzaklaştırdı.

20 ve 21 Mayıs 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı. Alev Şahin her iki seferde de hem Kabahatler Kanunu'na hem de Umumi Hıfsızihha Kanunu'na muhalefetten ayrı ayrı para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

22 Mayıs 2020 tarihinde mimar Alev Şahin için Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) fiziksel şiddet kullanarak eylem alanında uzaklaştırdı.

27 ve 28 Mayıs 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı. Alev Şahin her iki seferde de hem Kabahatler Kanunu'na hem de Umumi Hıfsızihha Kanunu'na muhalefetten ayrı ayrı para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

29 Mayıs 2020 tarihinde KHK ile mesleğinden ihraç edilen mimar Alev Şahin için Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak eylem alanında uzaklaştırdı.

2, 3 ve 4 Haziran 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı.

5 Haziran 2020 tarihinde, KHK ile mesleğinden ihraç edilen mimar Alev Şahin Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yaptığı basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından fiziksel şiddet kullanarak eylem alanında uzaklaştırdı.

9, 10 ve 11 Haziran 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı.

12 Haziran 2020 tarihinde Alev Şahin, Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yaptığı basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından fiziksel şiddet kullanarak eylem alanında uzaklaştırdı.

15, 16, 17 ve 18 Haziran 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı.

Alev Şahin, 19 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yaptığı basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak eylem alanında uzaklaştırıldı.

22, 23, 24, 25, 29 ve 30 Haziran 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı.

1 ve 2 Temmuz 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı.

3 Temmuz 2020 tarihinde Alev Şahin Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yaptığı basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından valiliğin eylem yasağı gerekçe gösterilerek gözaltına alındı ve para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

9 Temmuz 2020 tarihinde, KHK ile ihraç edildiği işine dönmek için Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı.

10 Temmuz 2020 tarihinde Alev Şahin Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yaptığı basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından valiliğin eylem yasağı gerekçe gösterilerek gözaltına alındı ve para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

16 Temmuz 2020 tarihinde, KHK ile ihraç edildiği işine dönmek için Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı.

17 Temmuz 2020 tarihinde Alev Şahin Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yaptığı basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından valiliğin eylem yasağı gerekçe gösterilerek gözaltına alındı ve para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

23 Temmuz 2020 tarihinde, KHK ile ihraç edildiği işine dönmek için Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı.

24 Temmuz 2020 tarihinde Alev Şahin Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yaptığı basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından Bakanlık binasının önünden uzaklaştırıldı.

29 ve 30 Temmuz 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı.

31 Temmuz 2020 tarihinde Alev Şahin Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde yaptığı basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından Bakanlık binasının önünden uzaklaştırıldı.

6 Ağustos 2020 tarihinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı.

Alev Şahin için 16 Ekim 2020 tarihinde Düzce'de basın açıklaması yapan Türkan Albayrak ve Volkan Çeşme polis tarafından gözaltına alındı. 2 kişi aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

5.1.2. Cezaevlerinde Yaşanan Hak İhalleri ile İlgili Eylemler

5.1.2.1. "F Oturumu"

İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle İstanbul Galatasaray Meydanı'nda yapılan "F Oturumu" eylemlerine 25 Ağustos 2018 tarihinden itibaren polis tarafından engel olunmaya başlandı. 2020 yılında da devam eden eylemler yılın ilk 3 ayında 12 kez engellendi. Son olarak 21 Mart 2020 tarihinde 417. kez yapılan eylem, Covid-19 salgını nedeniyle bu tarihten beri sosyal medya üzerinden sürdürülmektedir.

4, 11, 18 ve 25 Ocak; 1, 8, 15, 22 ve 29 Şubat; 7, 14 ve 21 Mart 2020 tarihlerinde olmak üzere insan hakları savunucularının İHD İstanbul Şubesi'nden Galatasaray Meydanı'na yürüyerek burada basın açıklaması yapması polis tarafından toplam 12 kez engellendi.

5.1.2.2. Cezaevlerindeki Açlık Grevleri ve Ölüm Oruçlarına İlişkin Gösteriler

İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulduğu sırada adil yargılama talebi ile 3 Temmuz 2019 tarihinde açlık grevine başlayan Mustafa Koçak eylemini 30 Eylül 2019 tarihinde ölüm orucuna çevirdi. Mustafa Koçak, Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın öldürülmesi ile ilgili açılan davada 'Anayasal düzeni bozma' suçundan 11 Temmuz 2019 tarihinde ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılmıştı. 12 Mart 2020 tarihinde, isteği ve iradesi dışında Aliğa Ceza İnfaz Kurumları Kampus Devlet Hastanesi Dâhiliye Servisi'ne götürülerek zorla tıbbi müdahalede bulunan Mustafa Koçak, 16 Mart 2020 tarihinde hastaneden çıkartılarak İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevi'ne götürülmüştü. Mustafa Koçak'ın zorla tıbbi müdahaleye götürülürken ve müdahale sırasında götürüldüğü hastanede işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı öğrenilmişti. Mustafa Koçak 24 Nisan 2020 tarihinde eyleminin 297. gününde tutulduğu İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nde yaşamını yitirdi.

Grup Yorum üzerindeki baskı ve yasaklamaların sona erdirilmesi ve adil yargılanma talebiyle Helin Bölek tutuklu bulunduğu Gebze Kadın Kapalı Cezaevi'nde 18 Haziran 2019 tarihinde başladığı açlık grevini 20 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çevirmişti, İbrahim Gökçek ise aynı tarihte Silivri Cezaevi'nde başlattığı açlık grevini 3 Haziran 2020 tarihinde ölüm orucuna çevirmişti. Helin Bölek 20 Kasım 2020 tarihinde, İbrahim Gökçek ise 24 Şubat 2020 tarihinde tahliye edilmiş, ölüm orucu eylemine İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki Küçükarmutlu mahallesinde bir evde devam etmişlerdi. 11 Mart 2020 tarihinde bu ev polisler tarafından basılmış Helin Bölek ile İbrahim Gökçek mahkemenin haklarında verdiği zorunlu yatış kararıyla Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürülmüşlerdi. 16 Mart 2020 tarihinde bu kararın yapılan itiraz sonucunda kaldırılmasıyla Helin Bölek ve İbrahim Gökçek hastaneden taburcu edildiler. Helin Bölek ölüm orucunun 288. gününde, 3 Nisan 2020 tarihinde yaşamını yitirdi. İbrahim Gökçek ise İstanbul ve İzmir'de valiliklere konser başvurusunda bulunulmasının ardından 5 Mayıs 2020 tarihinde, eyleminin 323. gününde ölüm orucuna ara vermesine rağmen tedavi gördüğü hastanede 7 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitirdi.

Silivri 9 Nolu Cezaevi'nde 3 Şubat 2020 tarihinde adil yargılanma talebiyle açlık grevine başlayan ve daha sonra eylemini ölüm orucuna çeviren avukat Ebru Timtik, 27 Ağustos 2020 tarihinde eyleminin 238. gününde, tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'nde yaşamını yitirdi. Avukat Ebru Timtik, 20 Haziran 2019 tarihinde Halkın Hukuk Bürosu'na yönelik polis baskınında gözaltına alınmış, 25 Haziran 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) ve Halkın Hukuk Bürosu üyesi 20 avukat hakkında İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 20 Mart 2019 tarihinde görülen karar duruşmasında Ebru Timtik 'örgüt üyesi olmak' suçundan 13 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştı. 18 avukatın 3 yıl ile 18 yıl arasında değişen hapis cezaları ile cezalandırıldığı duruşmada, yargılanan avukatlar fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele uygulanarak duruşma salonundan çıkarılmıştı. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, Ebru Timtik ile Burhaniye T Tipi Cezaevi'nde ölüm orucunu sürdüren avukat Aytaç Ünsal'ın sağlık durumlarının cezaevinde kalmaya uygun olup olmadığını tespiti için 27 Temmuz 2020 tarihinde iki avukatın Adli Tıp Kurumu'na (ATK) sevkine karar vermişti. 29 Temmuz 2020 tarihinde ATK'ye sevk edilen Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal aynı gün içinde tekrar Silivri Cezaevi'ne götürülmüşlerdi. ATK'nin cezaevinde kalmalarının uygun olmadığı yönündeki raporuna rağmen 30 Temmuz 2020 tarihinde mahkeme Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan tahliye taleplerini reddetmişti. Ebru Timtik 30 Temmuz 2020 tarihinde cezaevinden alınarak Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'ne götürülmüştü. Anayasa Mahkemesi'ne yapılan tahliye talepli tedbir başvurusu da 14 Ağustos 2020 tarihinde reddedilmişti.

Cezaevlerinde ve dışarda sürdürülen ölüm oruçlarına dikkat çekmek için 2020 yılında yapılan basın açıklamalarına ve ölüm orucunda yaşamını yitirenler için düzenlenen cenaze törenlerine polis 56 kez müdahale etti ve bu müdahalelerde 218 kişi gözaltına alındı, 1'i çocuk 2 kişi tutuklandı. Serbest bırakılan kişilerden 26'sına "sosyal mesafe kuralını ihlal ettikleri" gerekçesiyle para cezası kesildi, 17 kişi yurtdışı yasağı, 33 kişi adli kontrol ve 1 kişi de ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı. Söz konusu müdahalelerde en az 23 kişi işkence ve kötü muameleyle maruz kaldı ve en az 10 kişi yaralandı.

Bu müdahaleler sırasında gözaltına alınanlar arasında ölüm orucunu sürdüren kişilerin anne ve

babaları da vardı. Mustafa Koçak'ın anne ve babası Zeynep Koçak ve Hasan Koçak 2020 yılı içinde en az 10'ar kez, Helin Bölek'in annesi Aygül Bilgi ve İbrahim Gökçek'in babası Ahmet Gökçek ise en az 5'er kez gözaltına alındılar ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldılar.

Mustafa Koçak'a destek için Ankara Güvenpark'ta 4 Ocak 2020 tarihinde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis Cemile Temizkalp ve Sercan Çakır isimli 2 kişiyi gözaltına aldı.

Mustafa Koçak'ın annesi Zeynep Koçak ve babası Hasan Koçak tarafından 15 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da Adalet Bakanlığı'na yapılmak istenen yürüyüşe polis müdahale etti ve 2 kişiyi gözaltına aldı.

16 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da Sakarya Caddesi'nde yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti ve 2 kişiyi (Mustafa Koçak'ın annesi Zeynep Koçak ve babası Hasan Koçak) gözaltına aldı.

21 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda, cezaevinde ölüm orucunda olan Grup Yorum üyeleri Helin Bölek ve İbrahim Gökçek ile ilgili basın açıklaması yapan 2 kişi (Helin Bölek'in annesi Aygül Bilgi ve Bakıcan Işık) polisin müdahalesi sonucu fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.

Mustafa Koçak'ın annesi Zeynep Koçak ile babası Hasan Koçak, 23 Ocak 2020 tarihinde gittikleri AKP Şişli ilçe binasında polis tarafından gözaltına alındı. 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

Mustafa Koçak'ın annesi Zeynep Koçak ile babası Hasan Koçak, 25 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yaptıkları basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından gözaltına alındı.

1 Şubat 2020 tarihinde Ankara Güvenpark'ta yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Cemile Temizkalp) gözaltına aldı.

2 Şubat 2020 tarihinde Ankara' Güvenpark'ta yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Sercan Çakır, Taylan Sungur ve Sinan Yanbal) gözaltına aldı.

3 Şubat 2020 tarihinde Ankara Güvenpark'ta yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Sinan Yanbal ve Sercan Çakır) gözaltına aldı.

Mustafa Koçak ile Silivri Cezaevi'nde 237 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 235 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için 6 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanoğlu'nu gözaltına aldı.

Ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'e destek olmak için 9 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Ahmet Gökçek ve Aygül Bilgi) gözaltına aldı.

8 Şubat 2020 tarihinde Ankara Güvenpark'ta yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Sercan Çakır, Umutcan Aybak ve Deniz Eriş) gözaltına aldı.

11 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, İsmail Kara'yı gözaltına aldı. İsmail Kara'nın aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

11 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Baki Can Işık, Aygül Bilgi) gözaltına aldı.

15 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Mustafa Koçak'ın anne ve babası Zeynep Koçak ve Hasan Koçak'ı gözaltına aldı.

Direnişler Meclisi tarafından 15 Şubat 2020 tarihinde, ölüm orucunda olan Mustafa Koçak, İbrahim Gökçek, Helin Bölek ve Çağdaş Hukukçular Derneği üyesi avukatlar için İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Volkan Çeşme ve Batuhan Şendağı) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

17 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanoğlu'nu gözaltına aldı.

17 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Aygül Bilgi ve Yaşar Coşkun) gözaltına aldı.

20 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon meydanında yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis, 1 kişiyi (Feridun Osmanoğlu) gözaltına aldı.

21 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Zeynep Koçak ve Hasan Koçak) gözaltına aldı.

22 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Zeynep Koçak ve Hasan Koçak) gözaltına aldı.

23 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis, 5 kişiyi (Ahmet Gökçek ve Aygül Bilgi, Gökhan Uysal, Özcan Karagöz ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi) fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına aldı.

25 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin il binası önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 3 kişiyi (Zeynep Koçak, Hasan Koçak ve soyadı öğrenilemeyen Özlem isimli kişi) gözaltına aldı.

27 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanoğlu isimli 1 kişiyi gözaltına aldı.

27 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Taksim Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, TAYAD üyesi 4 kişiyi gözaltına aldı.

28 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 8 kişiyi (Grup Yorum üyesi Meral Hır, BEKSAV Eş Başkanları Canan Kaplan ve Ahmet Uçar, HDK İstanbul İl Eş Sözcüsü Yoldaş Aydın, ESP İstanbul İl Yöneticisi Çınar Altan ile Aygül Bilgi, Ahmet Gökçek ve ismi öğrenilemeyen bir kişi) gözaltına aldı. Gözaltına alınan 8 kişi 29 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

29 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Zeynep Koçak ve Hasan Koçak) gözaltına aldı. Gözaltına

alınan 2 kişi 1 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

3 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Taksim Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Aygül Bilgi ve soyadı öğrenilemeyen Özlem isimli bir kişi) gözaltına aldı.

3 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon meydanında yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanoglu isimli 1 kişiyi gözaltına aldı.

5 Mart 2020 tarihinde Adana'da yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti. Müdahale sonucu 1 kişi üzerinde kimlik olmadığı gerekçesiyle gözaltına alındı ve daha sonra serbest bırakıldı.

7 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Zeynep Koçak ve Hasan Koçak) gözaltına aldı.

9 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanağaoğlu isimli 1 kişiyi gözaltına aldı.

9 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Taksim Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Ahmet Gökçek ve Özlem Balkır isimli 2 kişiyi gözaltına aldı.

Adil yargılanma talebiyle açlık grevinde olan Mustafa Koçak'ın zorla tıbbi müdahale sırasında maruz kaldığı işkence ve kötü muameleyi protesto etmek için 17 Mart 2020 tarihinde İzmir'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 8 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanların isimleri: Sercan Çakır, Cemile Temizkalp, Cengiz Atmaca, Hüseyin Sezgin, Volkan Algül, Yaşar Aslan, Sinan Yanbal ve Hasan Koçak. Gözaltına alınan 8 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldıkları öğrenildi.

Helin Bölek için 4 Nisan 2020 tarihinde yapılmak istenen cenaze töreni öncesinde Grup Yorum üyesi Meral Hır İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi'nin önünde polis tarafından gözaltına aldı.

Helin Bölek'in cenazesini İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki Küçükarmutlu mahallesinde, ölüm orucu-

nun sürdürüldüğü evden Okmeydanı Cemevi'ne getiren aracın önünün polis tarafından kesildiği ve aracı kullanan kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Helin Bölek'in cenazesini taşıyan aracın polisin baskısıyla doğrudan Feriköy Mezarlığı'na götürüldüğü bildirildi.

Feriköy Mezarlığı'na sadece Helin Bölek ile İbrahim Gökçek'in ailelerinin girmesine izin verildiği öğrenildi. Cenazeye katılmak isteyenlere biber gazı ve tazyikli suyla müdahale eden polis aralarında 1 çocuğun da olduğu 19 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

Ölüm orucunda iken yaşamını yitiren Helin Bölek ile halen ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ve İbrahim Gökçek ile ilgili 5 Nisan 2020 tarihinde İzmir'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Sinan Yanbal, Hüseyin Sezgin ve Sercan Çakır) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

8 Nisan 2020 tarihinde AKP İstanbul il binası önünde, ölüm orucunda yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi Helin Bölek ile halen ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek ve Mustafa Koçak ile ilgili yapılan eyleme müdahale eden polis, 2 kişiyi (Cemile Temizkalp ve Aydın Duru) gözaltına aldı.

Mustafa Koçak'a destek için tutulduğu Kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevi önünde açlık grevi yapanlar ile onları desteklemek için cezaevi önünde bekleyen gruba müdahale eden jandarma 9 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Müdahale sırasında 1 kişinin (Volkan Algül) el parmağının çıktığı öğrenildi. Gözaltına alınan 9 kişi ayı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: Hasan Koçak, Zeynep Koçak, Kader İnci, Erdiñ İnci, Mahir Kılıç, Ayça Kılıç, Sercan Çakır, Volkan Algül, Hüseyin Sezgin.

Ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek, Mustafa Koçak, Didem Akman, Özgür Karakaya ile avukatlar Aytaç Ünsal ve Ebru Timtik'e destek olmak için 22 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'daki Dolmabahçe Sarayı'nın bahçe duvarına kendilerini zincirleyen TAYAD üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (Kemal Gün ve Aydın Geve) gözaltına aldı.

29 Nisan 2020 tarihinde İstanbul Boğaziçi Köprüsü üzerinde ölüm oruçları ile ilgili pankart asan 2

kişi (Baki Can Işık ve Aydın Gevin) gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

7 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek için 8 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'un Sultangazi ilçesindeki Gazi Cemevi'nde düzenlenen anma törenine polis gaz bombası ve plastik mermi ile müdahale etti. Anmanın yapılacağı Gazi Cemevi etrafındaki sokakları kapatan polisin anmaya katılmak isteyen 2'si çocuk 44 kişiyi gözaltına aldığı, Cemevi içine gaz bombası attığı, Cemevi'nin morg bölümünün kapılarını kırarak İbrahim Gökçek'in cenazesini kaçırdığı öğrenildi. Gözaltına alınan ve Sultangazi Polis Karakolu'na götürülen 26 kişinin avukatları ile görüşmelerine izin verilmediği bildirildi. Gözaltına alınan ve aralarında 2 avukat ile 1 stajyer avukatın bulunduğu 18 kişinin ise İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldükleri öğrenildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Muratcan Oflu, Aydın Gevin, Cengiz Şahin, Dursun Şahin, avukatlar Didem Baydar Ünsal ve Seda Şaraldı ile stajyer avukat Doğa İncesu, Grup Yorum üyeleri Dilan Poyraz, Eren Erdem, Fırat Kıl, Dilan Ekin, Bakican Işık, Sevda Kurban, Beyhan Gün, Rıdvan Akbaş, Bahar Ertürk.

2'si çocuk 26 kişi aynı gün içinde götürüldükleri Sultangazi Polis Karakolu'ndaki ifade işlemlerinin ardından "sosyal mesafe kuralına uymadıkları" gerekçesiyle 1000'er TL idari para cezası kesilerek serbest bırakıldı. Aralarında avukatların da olduğu 18 kişinin ise gözaltına alınırken ve götürüldükleri İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Açlık grevine başlayan 18 kişiye avukatlarca getirilen su ve şekerlerin polis tarafından alınmadığı bildirildi. Gözaltına alınanların maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele hakkında avukat Yaprak Türkmen, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Gözaltına alınan meslektaşlarımız ve müvekkillerimiz çok ciddi bir biçimde işkence görmüş. İlk alındıkları andan itibaren, gözaltı aracında, emniyet müdürlüğü bahçesinde, otoparkında, üst araması sırasında, avukat görüşü sonrasında sistematik işkence yapılmış. Gidip gördüğümüzde vücutlarında işkenceden kaynaklı morluklar ve çizikler vardı. Kafalarına darbeler almışlardı. Bir müvekkilimiz bir cisimle boğulmaya çalışılmıştı. Görüşmemiz esnasında bu işkenceden dolayı

sesi çıkmıyordu ve öksürüyordu." Halkın Hukuk Bürosu tarafından yapılan açıklamada maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muamele sonucu Cemil Kurut'un gözlerinde şişlik, Rıdvan Akbaş ve Hasan Karapınar'ın kafasından yaralandığı, Beyhan Gün'ün boğazından morluk ve şişler olduğu, Bahar Ertürk'ün bir cisimle boğulmak istendiği, Tuğçe Tayyar ve Elif Tayyar'ın vücutlarında morluklar ve çizikler olduğu belirtilmektedir.

Gözaltına alınanlardan 17'si 12 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından yurt dışı yasağı konularak serbest bırakıldı. 5 kişi hakkında 15 Mayıs 2020 tarihinde savcılığın itirazı üzerine tutuklamaya yönelik yakalama kararı çıkartıldığı öğrenildi. Haklarında yakalama kararı çıkartılan kişiler: Bahar Ertürk, Cemil Kurt, Dilan Ekin, Tuğçe Tayyar ve Sevda Kurban.

İbrahim Gökçek'in cenazesinde pankart açtığı iddiasıyla gözaltına alınan B. A. (17, e) isimli bir çocuk 15 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

İbrahim Gökçek'in cenazesi 9 Mayıs 2020 tarihinde Kayseri'nin Talas ilçesinde bulunan Halef Hoca Mezarlığı'nda defnedilirken pankart açmak isteyen 1 kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Cenazede Grup Yorum üyesi Bahar Kurt'un konuşma yapmasına polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak izin verilmedi. Cenaze sonrasında İbrahim Gökçek'in mezarı başında Grup Yorum'a ait bir şarkı söylemek isteyenleri de polis fiziksel şiddet kullanarak mezarlıktan çıkardı.

10 Mayıs 2020 gecesi Halef Mezarlığı'nın önüne gelen ırkçı bir grubun İbrahim Gökçek'in mezarına saldırmasına polis engel oldu. Grubun polise "Yıllarca burayı polis bekleyemez. Bir gün elbette bırakacak. Bıraktığında biz onu çıkaracağız, ortada yakacağız" dedikten sonra mezarlığın önünden ayrıldığı öğrenildi.

10 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İbrahim Gökçek'in cenazesinin memleketi Kayseri'ye getirilmesi ile ilgili tehdit içerikli açıklamalar ve sosyal medya paylaşımları yapan Ülkü Ocakları Kayseri İl Başkanı Serdar Turan'ın görevden alındığı öğrenildi.

Halkın Hukuk Bürosu üyesi avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın durumuna ilişkin 28 Mayıs 2020 tarihinde AKP İstanbul il binası önünde yapılan

eyleme müdahale eden polis 2 kişiyi (Sultan Kaya ve Yıldız Deniz) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

25 Haziran 2020 tarihinde adli yargılama hakkı talebiyle ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için Ankara'da bulunan Adalet Bakanlığı önünde avukatlar tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına bakanlığın özel güvenlik görevlileri tarafından izin verilmedi.

28 Haziran 2020 tarihinde avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'a destek olmak için Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesindeki evinin önünde basın açıklaması yapan 2 kişi (Sultan Kaya ve Hasan Basri Yıldız) polis tarafından gözaltına alındı.

29 Haziran 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesindeki evinin önünde basın açıklaması yaptıkları için gözaltına alınan Sultan Kaya ve Hasan Basri Yıldız 30 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' gerekçesiyle tutuklandı.

6 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, cezaevinde ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Yıldırım Deniz) gözaltına aldı.

8 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Yıldırım Deniz) gözaltına aldı. Yıldırım Deniz aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın taleplerinin kabul edilmesi için 14 Temmuz 2020 tarihinde Silivri Cezaevi önünden Ankara'ya yürümeye başlayan TAYAD üyelerinden oluşan gruba müdahale eden polis 3 kişiyi (Yıldırım Deniz, Feridun Osmanağaoğlu ve Ali Dilmen) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

15 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda toplanan TAYAD üyelerinden oluşan gruba müdahale eden polis 5 kişiyi (Kemal Gün, Yıldız Turan, Ali Dilmen, Emircan Yazı, Berkay Köroğlu) gözaltına aldı. Söz konusu 5 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

16 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'dan Ankara'ya yürümeye başlayan TAYAD üyelerinden oluşan gruba İstanbul Kartal Meydanı'nda müdahale eden polis 2 kişiyi (Feridun Osmanağaoğlu ve Yıldırım Deniz) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

19 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'dan Ankara'ya yürümeye başlayan TAYAD üyelerinden oluşan gruba Eskişehir'de müdahale eden polis 2 kişiyi (Feridun Osmanağaoğlu, Merve Demirel) gözaltına aldı. Söz konusu 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

20 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'da Yargıtay'a dilekçe vermek için yürüyen TAYAD üyelerinden oluşan gruba müdahale eden polis 5 kişiyi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına aldı.

2 Ağustos 2020 tarihinde Ebru Timtik'in tutulduğu İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma hastanesi önünde yapılan basın açıklaması sonrasında hastane bahçesine girmek isteyen 2 kişinin (Volkan Çeşme ve Erkan Munar) gözaltına alındığı öğrenildi.

24 Ağustos 2020 tarihinde, adil yargılanma talebiyle 234 gündür ölüm orucunda olan avukat Ebru Timtik'in tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi önünde Adalet İçin Dayanışma Platformu tarafından yapılan basın açıklaması sonrasında, hastane önünde nöbet eylemi yapan 10 kişi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Neslihan Albayrak, Feridun Osmanağaoğlu, Aslı Kılıç, Baran Gündoğdu, Eren Kaya, Aren Avjin, Yıldırım Deniz. Müdahale sonrasında hastane önünde bulunan ve nöbet eylemine katılanlar tarafından da kullanılan bankların kepçe ile sökülerek götürüldüğü öğrenildi.

27 Ağustos 2020 tarihinde cezaevlerinde devam etmekte olan ölüm oruçları ile ilgili Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan evinin önünde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesi sonucu gözaltına alınan 21 kişiden 19'u 28 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 1 kişi (Hüseyin Kütük) tutuklandı, 1 kişi (Metin Kaleli) ev hapis tedbiriyile serbest bırakıldı. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılan kişiler: Özgürcan Elbiz, Bakıcan Işık, Burak Baran Katar, Yıldız Turan, Ali Hasan Akgül, Cansu İrem Kalen-

der, Hatun Polat, Aydın Gevin, Özlem Balkı, Sevcan Akdoğan, Beyhan Gün, Eren Yılmaz, Coşkun Öztekin, Emircan Yazı, Gökhan Uysal, Mehmet Güvel, Berkay Köroğlu, Kubilay Yılmaz, Turgut Onur.

28 Ağustos 2020 tarihinde Ebru Timtik'in cenazesini almak üzere Adli Tıp Kurumu önünde bekleyen kişilere ve gazetecilere polis biber gazı ve plastik mermi kullanarak müdahale etti. Müdahale sırasında 4 kişinin (Ayhan Balık, Emir Karakum, Vedat Doğan ve ismi öğrenilemeyen bir kişi) gözaltına alındığı bildirildi. 4 kişi 29 Ağustos 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Cenazenin polis tarafından alınarak kaçırıldığı, daha sonra zırhlı araçlarla Gazi Cemevi'ne getirildiği öğrenildi. Gazi Cemevi'nde yapılan törene Ebru Timtik'in yakınları ve avukatlar dışındaki kişilerin ve gazetecilerin katılmasının polis tarafından engellendiği bildirildi. Gazi Cemevi'ndeki törenden sonra cenazecinin bir kez daha polis tarafından kaçırılarak Gazi Mezarlığı'na götürüldüğü, buna tepki gösteren kişilere polisin biber gazı ve plastik mermi kullanarak müdahale ettiği öğrenildi.

30 Ağustos 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan evinin önünde 1 kişi (Erkan Munar) gözaltına alındı.

31 Ağustos 2020 tarihinde cezaevlerinde devam etmekte olan ölüm oruçları ile ilgili Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan evinin önünde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesi sonucu 4 kişi (Abdullah Papur, Emin Aslan, Ali Dilmen ve Utku Urgancı) gözaltına alındı.

Ölüm orucunda yaşamını yitiren avukat Ebru Timtik ile ilgili 31 Ağustos 2020 tarihinde Mersin'de Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD) ve Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Mersin şubeleri tarafından Mersin Adliye binası önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis savcılığın izni olmadığı gerekçesiyle izin vermedi.

5.1.3. Cumartesi Anneleri

Yakınları zorla kaybedilen Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda her hafta yaptığı oturma eyleminin 25 Ağustos 2018 tarihindeki 700. buluşması İçişleri Bakanlığı'nın talimatıyla Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından yasaklanmıştı. Yasaklama kararından sonra Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis yapılmak istenen çok sayıda buluşmaya ise müdahale etmişti. Basın açıklamalarının Galatasaray Meydanı'nda yapılmasının polis tarafından engellenmesi üzerine kayıp yakınları, insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İHD İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta basın açıklamalarını yaptılar.

2020 yılında Cumartesi Anneleri'nin buluşması 11 kez engellendi. Son olarak 14 Mart 2020 tarihinde 781. kez gerçekleştirilen buluşmalar, bu tarihten beri sosyal medya üzerinden sürdürülmektedir.

4, 11, 18 ve 25 Ocak; 1, 8, 15, 22 ve 29 Şubat; 7 ve 14 Mart 2020 tarihlerinde olmak üzere Cumartesi Anneleri'nin insan hakları savunucularının, siyasi parti temsilcileri ve milletvekillerinin Galatasaray Meydanı'na yürüyerek burada basın açıklaması yapması polis tarafından toplam 11 kez engellendi.

5.1.4. Kadın ve LGBTİQ+ Haklarına Dair Eylemler

2020 yılında kadınlar ve LGBTİQ+lar tarafından yapılmak istenen 18 toplantı ve gösteriye müdahale edildi, 10 etkinlik engellendi, 4 etkinlik yasaklandı. Müdahalelerde 164 kişi işkence ve kötü muameleye maruz kalarak gözaltına alındı, 1 etkinliğe katılan çok sayıda kişiye ve 1 etkinlikte gözaltına alınan 10 kişiye para cezası uygulandı.

5.1.4.1. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü

2020 yılında yapılan 8 Mart kapsamında 2 etkinliğe kolluk güçlerinin müdahalesi sonucu 37 kişi gözaltına alındı. Ayrıca 2'si toplantı ve yürüyüş, 2'si afiş asma olmak üzere toplam 4 etkinlik yasaklandı. 1 etkinliğe yönelik ise para cezası kesildi.

6 Mart 2020 tarihinde Çanakkale'de 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü ile ilgili bildiri dağıtan EMEP üyelerine müdahale eden polis 5 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltı gerekçesinin bildiride yer alan savaş karşıtı ifadeler olduğu öğrenildi.

6 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden EMEP tarafından Rize'nin Fındıklı ilçesinde asılan afişlerin içinde "savaş" kelimesi geçtiği gerekçesiyle Rize Cumhuriyet Başsavcılığı'nın kararıyla polisler tarafından toplatıldığı öğrenildi.

6 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden EMEP tarafından İzmir'in Dikili ilçesinde asılacak afişlerin Kaymakamlık tarafından "milli güvenliği, kamu düzenini, milli birlik ve beraberliği zedeleyici olduğu" gerekçesiyle yasaklandığı öğrenildi.

6 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Dünya Kadınlar Günü için Osmaniye'de HDP tarafından düzenlenecek şölene valilik tarafından izin verilmediği öğrenildi.

7 Mart 2020 tarihinde Batman'da yapılacak 8 Mart mitingine çağrı için bildiri dağıtan TJA ve HDP'li kadınlara polis tarafından Kabahatler Kanunu uyarınca 400'er TL para cezası kesildiği öğrenildi.

İstanbul Valiliği 8 Mart 2020 akşamı Beyoğlu ilçesindeki İstiklal Caddesi üzerinde yapılacak Feminist Gece Yürüyüşü'nü yasakladı. Yürüyüş için Sıraselviler Caddesi'nde toplanan kadınlara polis biber gazı ve plastik mermi ile müdahale etti. Polisin ayrıca gazetecilere de müdahale ettiği ve onları alandan uzaklaştırmaya çalıştığı bildirildi. Müdahale sonucu en az 32 kadının gözaltına alındığı ve gözaltına alınanlar arasında Gazete Yolculuk muhabiri Buse Söğütlü ile ismi öğrenilemeyen 2 gazetecinin de olduğu öğrenildi. Gözaltına alınanlar 9 Mart 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

5.1.4.2. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü kapsamında yapılacak istenen 5 etkinlik polis tarafından

Covid-19 ve valilik yasakları gerekçesiyle engellendi. İstanbul'da Taksim Meydanı'nda toplanan kadınları abluka altına alan polis 10 kişiyi fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele uygulayarak gözaltına aldı, 1 kişi yaralandı.

Trafikte yaşanan erkek tacizi ve şiddetine karşı "Mor Konvoy" eylemi yapmak üzere 14 Kasım 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde bulunan Dünya Kavşağı'nda araçları ile toplanan Dicle Amed Kadın Platformu (DAKP) üyelerinin konvoy oluşturmaya polis tarafından "Covid-19 salgını" gerekçesiyle izin verilmediği öğrenildi.

23 Kasım 2020 tarihinde Van'da TJA aktivistleri tarafından yapılmak istenen balon uçurma eylemine polis tarafından izin verilmedi.

Adana'da HDP Kadın Meclisi ve Adana Kadın Platformu tarafından yapılmak istenen yürüyüşe polis tarafından Covid-19 kapsamında alınan tedbirler gerekçe gösterilerek izin verilmedi.

Ankara Kadın Platformu tarafından Ankara'da yapılmak istenen yürüyüşe polis tarafından Covid-19 kapsamında alınan tedbirler gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Polis yürüyüş yapmakta ısrar eden kadınlara müdahale etti.

İstanbul Taksim'de Kadın Komiteleri tarafından yapılmak istenen yürüyüşe ve basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi. Polis barikatı önünde oturma eylemi yapan kadınları yaklaşık 5 saat boyunca abluka altına alan polis, daha sonra 10 kadını fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçeleterek gözaltına aldı. Müdahale sırasında 1 kadının ise yaralandığı öğrenildi. Gözaltına alınanların avukatlarıyla görüşmesine izin verilmediği ve ters kelepçeli halde araç içinde bekletildikleri bildirildi. Polis, ayrıca haber takibi yapan gazetecilerin görüntü almasına izin vermedi.

Van'da Gelecek Partisi tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi.

5.1.4.3. Kadın ve LGBTİQ+ Haklarına Dair Diğer Eylemler

2020 yılında kadınların ve LGBTİQ+'ların şiddete, cinayetlere, savaşa, homofobi ve transfobiye, kadın ve çocuklara yönelik cinsel saldırılara, Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi girişimine karşı yapmak istediği toplantı ve gösterilere 15 kez müdahale edildi, söz konusu etkinlikler 5 kez engellendi. Müdahalelerde 117 kişi gözaltına

alındı, en az 82 kişi işkence ve kötü muamele nite-
liğinde uygulamalara maruz kaldı, 10 kişiye para
cezaları uygulandı.

15 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçe-
sinde 17 Mayıs Uluslararası Homofobi, Bifobi ve
Transfobi Karşıtı Gün dolayısıyla yapılan eyleme
müdahale eden polis 2 kişiyi fiziksel şiddet uygula-
yarak gözaltına aldı.

3 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'da Kadıköy-E-
minönü vapurunda "Gülistan Doku Nerede?" yazılı
pankart açan Özgür Genç Kadın üyesi 2 kişi polis
tarafından gözaltına alındı.

7 Temmuz 2020 tarihinde Aile, Çalışma ve Sosyal
Hizmetler İl Müdürlüğü binasına "Artık Yeter!
Kadınlar Yaşam Güvencesi İstiyor!" pankartı
asan Kırkyama Kadın Dayanışması ve FeminAmfi
aktivisti 7 kadın polis tarafından gözaltına alındı.
Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi. Gözal-
tına alınan kişiler aynı gün içinde serbest bırakıldı.

Batman'da bir kız çocuğunun bir uzman çavuşun
cinsel saldırısına maruz kalmasını protesto etmek
için Batman'da Atatürk Parkı'nda 17 Temmuz
2020 tarihinde yapılan oturma eylemine müdahale
eden polisin aralarında çocukların da olduğu 10
kişiyi gözaltına aldığı öğrenildi. Gözaltına alınan-
ların aynı gün içinde idari para cezası kesildikten
sonra serbest bırakıldığı bildirildi.

Batman ve Şırnak'ta çocuklara yönelik cinsel sal-
dırları protesto etmek için 18 Temmuz 2020 tari-
hinde Şırnak'ta TJA, HDP ve KESK tarafından
yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafın-
dan izin verilmediği öğrenildi.

Kadınlara yönelik cinsel saldırıları protesto etmek
için 17 Temmuz 2020 tarihinde Tunceli'de yapılan
basın açıklaması ardından yürüyüş yapan gruba
müdahale eden polis 3 kişiyi fiziksel şiddet kul-
lanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan 3 kişi 18
Temmuz 2020 tarihinde polisteki ifade işlemleri-
nin ardından serbest bırakıldı.

Muğla'da yaşayan Pınar Gültekin isimli bir kadı-
nın Cemal Metin Avcı isimli bir erkek tarafından
öldürülmesini protesto etmek için 21 Temmuz
2020 tarihinde İzmir Alsancak'ta Kadınlar Birlikte
Güçlü Platformu tarafından yapılan basın açıkla-
masının ardından yürüyüş yapanlara müdahale
eden polis 12 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözal-
tına aldı. Gözaltına alınan kişilerin maruz kaldık-

ları işkence ve diğer kötü muameleyi belgeleyen
sağlık rapor aldıkları ve konuyla ilgili suç duyuru-
sunda bulunacakları öğrenildi. Gözaltına alınan
12 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin
ardından serbest bırakıldı. Gözaltına alınanlardan
Deniz Uslu, maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü
muamele hakkında şu açıklamayı yaptı: "Polisler
tarafından gözaltına yaka paça alındık. Arkadaş-
larımızın saçlarını çektiler. Tekme attılar ve boğaz-
ımızı, kolumuzu sıktılar. Küfür ve hakaret ettiler.
Polis bizi arabaya koyarken, 'Art niyetli olsaydık şu
an yerde gidiyor olurdunuz' dedi. Bir arkadaşım da
telefonunu arabaya binerken aldılar. Arabaya bin-
dirirken elle taciz edenler oldu. Göğüslerimizi ve
bacaklarımızı bilerek tutan iten oldu. Araba içinde
darp devam etti".

26 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Beşiktaş
ilçesindeki Abbasağa Parkı'nda Kadınlar Birlikte
Güçlü Kolektifi'nin çağrısıyla düzenlenecek olan
İstanbul Sözleşmesi ile ilgili foruma polis tarafın-
dan valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek
izin verilmedi. Polisin engellemesi üzerine forum
Beşiktaş Denizcilik Müzesi'nin yanında gerçekleştirildi.
Forumun sona ermesinin ardından 8 kişi
polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözal-
tına alındı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde
polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bira-
kıldı. Gözaltına alınanların isimleri: EMEP İstanbul İl
Başkanı Sema Barbaros, Tuğçe Özçelik, Rüya Kur-
tuluş, Feride Eralp, Fulya Dağlı, Tülay Korkutan,
Cewren Bak, Simla Sunay.

İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanması talebiyle 5
Ağustos 2020 tarihinde İzmir'de İzmir Kadın Plat-
formu tarafından yapılan yürüyüşe müdahale eden
polis, 16 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak ve ters
kelepçeleyerek gözaltına aldı. Gözaltına alınanların
serbest bırakılması için yapılan oturma eylemi son-
rasında 5 kişinin daha gözaltına alındığı öğrenildi.
Gözaltına alınan 21 kişi aynı gün içinde polisteki
ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Polis müdahalesi sırasında Kızılökyanus LGBTİ+
aktivisti İsmail Temel'in polisin fiziksel şiddeti-
ne maruz kaldığı. İsmail Temel'in fiziksel şiddete
maruz kalırken epilepsi krizi geçirdiği bildirildi.
Sevk edildiği hastanede hazırlanan sağlık rapo-
runda İsmail Temel'in "hastaneye geldiği sırada
nöbet geçirdiği" şeklinde ifadeler yer aldığı öğre-
nildi. İsmail Temel, basında yer alan açıklamasın-
da şunları belirtti: "Eşcinsel kimliğimle oradaydım.

Eşcinsel kimliğimle slogan atmam nedeniyle polislerce hedef gösterildim. El işaretleriyle, kafa sallamalarıyla hedef gösterildim (...) Kollarımı sıktılar. Göğüs kafesime ayaklarıyla bastırdılar. Hasta olduğumu söyledim. Beni dinlemediler. O sırada nöbet geçirdim, bayılmışım. Sonra hastaneye götürüldüm. Hastanede tutulan raporda, benim hastaneye getirildiğim sırada nöbet geçirildiğim yazıyor. Ama ben gördüğüm saldırılar nedeniyle o sırada nöbet geçirdim.”

Ankara Kadın Platformu tarafından İstanbul Sözleşmesi'nden imza çekilmesi girişimini protesto etmek için 12 Ağustos 2020 tarihinde yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti. Polis müdahalesi sonucu aralarında gazeteci Eylem Akdağ ile avukatların da bulunduğu 33 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.

13 Ağustos 2020 tarihinde, İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanması talebiyle Kadınların Kurtuluşu üyeleri tarafından İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde bulunan Yeni Akit gazetesi binası önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

M. O. isimli bir uzman çavuşun cinsel saldırıda bulunduğu ve 16 Temmuz 2020 tarihinde İ. E. (17, k) isimli çocuğun tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirmesi ile ilgili 19 Ağustos 2020 tarihinde HDP tarafından Batman'da yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi.

Aynı gerekçe ile 20 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul Taksim Meydanı'nda Kadınların Kurtuluşu tarafından yapılan basına açıklaması sonrasında açıklamaya katılan 4 kişi (Başak Yeşilot, Gamze Taşçı, Berivan Kurt ve Burcuğül Çubuk) polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınan 4 kişi aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Kendisinden 247 gündür haber alınamayan Munzur Üniversitesi öğrencisi Gülistan Doku'nun ailesi tarafından, arama faaliyetlerinin devam etmesi talebiyle, 7 Eylül 2020 tarihinde Tunceli'de Seyit Rıza Meydanı'nda yapılan oturma eylemine müdahale eden polis, 2 kişiyi (Gülistan Doku'nun annesi Bedriye Doku ve ablası Aygül Doku) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Aygül Doku'nun maruz kaldığı fiziksel şiddeti belgeleyen bir rapor aldığı öğrenildi. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

6 Kasım 2020 tarihinde Tunceli'de bir kadının çalıştığı işyerinde cinsel tacize maruz kalmasını protesto etmek için Dersim Kadın Platformu üyeleri tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti. Müdahale sırasında gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.

30 Aralık 2020 tarihinde, erkekler tarafından öldürülen kadınlar için Ankara'da Çankaya Belediyesi önünde Kadın Meclisleri tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis 7 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Basın açıklamasını takip eden gazetecilerin, “fotoğrafta emniyet güçlerinin görünmesi ihtimali” gerekçesiyle polis tarafından engellendikleri bildirildi.

30 Aralık 2020 tarihinde aynı gerekçeyle Ürsat Kadın Kolektifi üyeleri tarafından AKP Ankara il binası önünde yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis 5 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı

5.1.5. 1 Mayıs İşçi Bayramı

1 Mayıs İşçi Bayramı'nda yapılan en az 11 eyleme polis müdahale etti, bu müdahalelerde 65 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 15 kişiye sokağa çıkma yasağını ihlal ettikleri gerekçesiyle para cezası kesildi, ayrıca 1 Mayıs'ta görev yerlerine bayraklarla süsledikleri araçları ile korna çalarak ve marş söyleyerek 1 Mayıs kutlaması yaparak giden 12'si belediyede çalışan temizlik işçisi toplam 17 kişiye de aynı gerekçeyle para cezası kesildi.

30 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'un Şişli ilçesinde Emekçi Hareket Partisi (EHP) tarafından 1 Mayıs ile ilgili yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis aralarında EHP Sözcüsü Özge Akman'ın da olduğu 11 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Covid-19 salgınına rağmen müdahale sırasında polisin sosyal mesafe kuralına uymadığı ve bazı polislerin maske takmadığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

30 Nisan 2020 tarihinde Ankara'daki Hacettepe Hastanesi'nde Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Ankara Şubesi, Ankara Tabip Odası (ATO) ve Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası (Dev Sağlık-İş) tarafından 1 Mayıs ile ilgili yapılmak isten basın açıklamasına polis Valilik yasağı gerekçe gösterilerek izin vermedi.

30 Nisan 2020 tarihinde KESK Van Şube binasına asılan ve üzerinde “Üreten Biziz Öldüren Düzene Karşı Birleşelim, Yaşasın 1 Mayıs” yazılı pankartın polis tarafından Van Cumhuriyet Başsavcılığı’nın sözlü talimatı olduğu gerekçesiyle indirildiği ve pankarta polis tarafından el konulduğu öğrenildi.

1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul’da Taksim Meydanı’na yürümek üzere DİSK Genel Merkezi’nden çıkan sendika yöneticilerine polis müdahale etti. Müdahale sonucu aralarında DİSK Genel Başkan Arzu Çerkezoğlu’nun da olduğu 15 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Sekreteri Adnan Serdaroğlu, Dev Yapı-İş Sendikası Genel Başkanı Özgür Karabulut, Dev Sağlık-İş Sendikası Genel Sekreteri Erdoğan Demir, Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Seyit Aslan, Enerji-Sen Genel Başkanı Süleyman Keskin, Gıda-İş Genel Sekreteri Olcay Ozak, Birleşik-Metal İş Yönetim Kurulu üyesi Seyfettin Güleğün, Tekstil Sen İstanbul Şube Başkanı Asalettin Aslan, DİSK uzmanı Faruk Işık, Sosyal-İş uzmanı Cemal Bilgin, Birleşik-Metal İş yöneticisi Muhammet Yurtsever, Halkevleri Genel Sekreteri Özge Ozan, Halkevleri üyesi Ersin Kiriş ve Polat Deniz Gülşen. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde 3.180’er TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul’da Şişli’den Taksim Meydanı’na yürümek için toplanan gruba müdahale eden polis 12 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul’da Taksim Meydanı’nda pankart açan gruba müdahale eden polis 1’i gazeteci 3 kişiyi (Gamze Nihal İyidoğan, Ekin-su Aktaş ve Önsöz Tv muhabiri Sena Şat Karaköy) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar polisteki ifade işlemlerinin ardından para cezası kesilerek serbest bırakıldı.

1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul’da Taksim Meydanı’nda eylem yapan Grup Yorum korosu üyesi Tuğçe Tayyar ve İdil Kültür Merkezi çalışanı Baki Can Işık gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

1 Mayıs 2020 tarihinde İzmir Gündoğdu Meydanı’nda 1 Mayıs kutlaması yapan Halkevi üyelerine müdahale eden polis 5 kişiyi (Doğan Barış Halidi, Tuncay Olguner, Evrim Çakır, Gizem Coşkun ve

Erdem Engin) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar sokağa çıkma yasağını ihlal ettikleri gerekçesiyle idari işlem yapılmasının ardından aynı gün içinde serbest bırakıldı.

1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul’da Taksim Meydanı’na çıkmak isteyen Halkevi üyelerine müdahale eden polis 4 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul’un Kadıköy ilçesinde 1 Mayıs’ı kutlayan İnşaat-İş ve Umut-Sen üyelerine müdahale eden polis 8 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

1 Mayıs 2020 tarihinde Ankara’nın Mamak ilçesindeki Tuzluçayır mahallesinde yapılan 1 Mayıs kutlaması sonrasında polis 4 kişiyi eyleme katıldıkları gerekçesiyle gözaltına aldı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Ekin Erdem Evliya ve Anıl Yeşiltepe.

1 Mayıs 2020 tarihinde Mersin’de DİSK üyesi temizlik işçileri tarafından temizlik araçları ile oluşturulan konvoyun polis tarafından durdurulduğu ve araçlara asılan DİSK bayraklarının indirildiği öğrenildi.

1 Mayıs 2020 tarihinde Ankara’da Ortadoğu Teknik Üniversitesi’nde 1 Mayıs pankartı asan öğrencilere Özel Güvenlik Amiri müdahale etti. Müdahaleye rağmen öğrencilerin pankartı astığı öğrenildi.

1 Mayıs 2020 tarihinde Tunceli Belediyesi’ne asılan 1 Mayıs pankartının Valilik kararıyla indirildiği öğrenildi.

1 Mayıs 2020 tarihinde Zonguldak’ta evinin penceresine 1 Mayıs ile ilgili pankart asan Öğrenci Kolektifi üyesi 1 kişinin evinin polis tarafından basıldığı ve polisin evde arama yaptığı öğrenildi.

17 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir’in Gaziemir ilçesinde görev yerlerine bayraklarla süsledikleri araçları ile korna çalarak ve marş söyleyerek 1 Mayıs kutlaması yaparak giden 12’si belediyede çalışan temizlik işçisi toplam 17 kişiye Gaziemir İlçe Emniyet Müdürlüğü’ne bağlı polis ekipleri tarafından sokağa çıkma yasağını ihlal ettikleri gerekçesiyle 3.150’şer TL para cezası verildiği öğrenildi.

5.1.6. 1 Eylül Dünya Barış Günü

1 Eylül Dünya Barış Günü'nde yapılan en az 4 eyleme polis müdahale etti ya da engel oldu. Bu müdahalelerde 7 kişi gözaltına alındı, gözaltına alınan kişilerin 2'si adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 1 kişi ise yaralandı.

1 Eylül 2020 tarihinde Ankara Garı önünde HDP tarafından yapılmak istenen “Barış Zinciri” eylemine polis izin vermedi. Polisin haber takibi yapan gazetecilere de engel olduğu öğrenildi. Eyleme izin verilmemesi üzerine Ankara Garı'ndan Gençlik Parkı'na yürüyüş yapıldığı ve bu esnada 1 kişinin (Aydın Erdoğan) polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı bildirildi.

1 Eylül 2020 tarihinde Urfa'da HDP tarafından yapılmak istenen “Barış Zinciri” eylemine polis izin vermedi. Polisin izin vermemesi üzerine yürüyüş yapan gruba müdahale eden polis aralarında HDP yöneticilerinin de olduğu 6 kişiyi gözaltına aldı. Müdahale sırasında polisin 1 kişiye telsizle vurduğu ve yüzünden yaralanan bu kişinin hastaneye kaldırıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan 4 kişi (HDP il yöneticisi Ahmet İstek, Hilvan İlçe Eş Başkanı Çiğdem Karageçili, Ulaş Çoban ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi) aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. 2 kişi (HDP Parti Meclisi üyesi İzzet Karadağ ve Haliliye İlçe Eş Başkanı Müslüm Arslan) 2 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde yapılmak istenen “Barış Zinciri” eylemine polis Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemleri gerekçe göstererek izin vermedi.

Van'da yapılmak istenen Dünya Barış Günü eylemine ve eyleme katılmak üzere Çaldıran, Muradiye ve Erciş ilçelerinden gelen HDP üyelerinin kente girişine izin verilmediği öğrenildi.

5.1.7. İşçi ve Emekçi Eylemleri

2020 yılında işçi ve emekçiler tarafından yapılan basın açıklamaları ve protesto eylemlerine kolluk güçleri tarafından en az 11 kez müdahale edildi, 3 eylem ise “izinsiz olduğu” gerekçesiyle engellendi. Bu müdahaleler sonucunda en az 53 kişi gözaltına alındı, 1 kişiye Kabahatler Kanunu uyarınca para cezası kesildi.

3 Ocak 2020 tarihinde Ulaştırma Elektronik Takip ve Denetim Sistemi (U-ETDS), takograf ve veri aktarmanın zorunlu hale getirilmesini protesto etmek için nakliyeciler tarafından Konya ve Urfa'da yapılan eyleme polis müdahale etti. Müdahaleler sonucunda en az 3 kişi gözaltına alındı.

12 Ocak 2020 tarihinde Ankara'nın Çankaya ilçesindeki Madenci Anıtı önünde Ankara İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) tarafından “2019 Yılı İş Cinayetleri Raporu”nu duyurmak için yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti. Müdahale sonucunda 6 kişi gözaltına alındı.

17 Ocak 2020 tarihinde Ankara Tabip Odası tarafından sağlık emekçilerinin maruz kaldığı şiddetle ilgili olarak Dışkapı Hastanesi Acil Servisi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis valilik izni olmadığı gerekçesiyle müdahale etti. Müdahale sonucu 4 kişi (Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası Ankara Şube Başkanı Hüsnü Yıldırım, DİSK Emekli-Sen eski başkanı Veli Beysülen, Dev Maden-Sen Örgütlenme Uzmanı Muhammet Alkış ve doktor Rıza Özbek) fiziksel şiddet kullanılarak ve ters kelepçelenerek gözaltına alındı.

3 Şubat 2020 tarihinde Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan Kızılay Genel Merkezi önünde Başkentgaz isimli şirketin Kızılay'a yaptığı bağışın Ensar Vakfı'na aktarılmasını protesto etmek için DİSK, KESK, TMMOB, Ankara Tabip Odası ve ASMMMO'nun çağrıyla siyasi partiler, sendikalar ve meslek örgütleri tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polisi 5 kişiyi gözaltına aldı. Bu müdahalenin ardından Sakarya Caddesi'ne yürümek ve basın açıklaması yapmak isteyen gruba tekrar müdahale eden polisin 14 kişiyi gözaltına aldığı öğrenildi. Buna göre müdahaleler sonucu toplamda 19 kişi gözaltına alınmış oldu.

14 Mayıs 2020 tarihinde sağlık emekçileri tarafından Ankara Hacettepe Üniversitesi Hastanesi'nde yapılan eyleme müdahale eden polis, üzerinde "İşimi geri istiyorum" yazan önlük giyen bir kişiyi (Mahmut Konuk) "Hacettepe çalışanı değil, o burada duramaz" diyerek gözaltına aldı. Mahmut Konuk'un Kabahatler Kanunu uyarınca para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

Sağlık Sosyal ve Hizmet Emekçileri Sendikası'na (SES) üye 3 sağlık emekçisinin sürgün edilmesini protesto etmek için KESK Batman Şubeler Platformu tarafından 29 Mayıs 2020 tarihinde Batman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü önünde yapılan basın açıklamasına valilik yasağını gerekçe göstererek plastik mermi ve biber gazı ile müdahale eden polis 8 sendika yöneticisini gözaltına aldı.

SES üyesi 3 sağlık emekçisinin sürgün edilmesini protesto etmek için SES tarafından 2 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü önünde yapılan basın açıklamasına polis valilik izni olmadığı gerekçesiyle müdahale etti. Gözaltına alınanın olmadığı müdahale sırasında polisin gazetecilerin görüntü almasını da engellendiği öğrenildi.

Sakarya'da bir AVM inşaatında çalışırken maaşları ödenmeden işten çıkarılan işçiler tarafından 11 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'un Üsküdar ilçesinde yapılan basın açıklaması sonrası polis aralarında İşçinin Kendi Partisi (İKEP) Genel Başkanı Cemal Bilgin'in de olduğu 8 kişiyi gözaltına aldı.

12 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü önünde Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası (BTS) tarafından yapılan oturma eylemine polis tarafından izinsiz olduğu gerekçesiyle izin verilmedi. Oturma eylemini takip eden gazetecilerin de polis tarafından engellendiği öğrenildi.

15 Haziran 2020 tarihinde Ankara'nın Mamak ilçesinde bulunan Tuzluca mahallesinde 15-16 Haziran işçi eylemleri ile ilgili bildiri dağıtan Mamak Platformu üyesi üç kişi (Zarife Çamalan, Sibel Göktaş, Hüseyin Gencay) polis tarafından gözaltına alındı.

1 Temmuz 2020 tarihinde İzmir'in Urla ilçesindeki Devlet Hastanesi bahçesinde SES İzmir Şubesi tarafından sağlık çalışanlarının yaşadığı sorunlarla

ilgili yapılmak istenen basın açıklamasına valiliğin yasaklama kararın gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.

6 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Esenler ilçesinde belediye tarafından işine son verilen Taylan Öztürk'ün işe geri alınması talebiyle Esenler Kültür Merkezi önünde DİSK Dev-Turizm ve diğer örgütler tarafından yapılan basın açıklamasına polis biber gazıyla müdahale etti. Müdahale sonucu 1 kişinin (Taylan Öztürk) yaralandığı öğrenildi.

29 Temmuz 2020 tarihinde KESK Zonguldak Şubeler Platformu tarafından Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın Ayasofya'nın camiye döndürülmesine ilişkin yapılan törendeki konuşması ile ilgili yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından "81 ilde üç gün boyunca getirildiği" bildirilen eylem yasağı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Polisin izin vermemesi üzerine basın açıklaması sendika binasında yapıldı.

5.1.8. Öğrenci Eylemleri

2020 yılında lise ve üniversite öğrencileri ile çeşitli gençlik örgütleri tarafından yapılan basın açıklamaları ve protesto eylemlerine en az 10 kez polis tarafından müdahale edildi. Bu müdahalelerde en az 143 kişi işkence ve kötü muamele niteliğindeki uygulamalarla gözaltına alındı, 1 kişi yaralandı ve 11 kişi yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Ayrıca 2019 yılında kadına yönelik şiddete karşı Ankara'da yapılan "Las Tesis" eylemine katılan Ankara Üniversitesi öğrencilerine verilen burslar 5 Şubat 2020 tarihinde Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından kesildi.

5 Ocak 2020 tarihinden beri kendisinden haber alınamayan üniversite öğrencisi Gülistan Doku ile ilgili 11 Ocak 2020 tarihinde Tunceli'de Munzur Üniversitesi öğrencileri tarafından yapılan yürüyüşe polis biber gazı ile müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınan olmadığı bildirildi.

İstanbul'da ulaşım hizmetlerine yapılan zammı protesto etmek için 8 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Şişli ilçesinde eylem yapan Gençlik Komiteleri üyelerine müdahale eden polis 10 kişiyi ve Sendika.org muhabiri Vedat Örüç'ü fiziksel şiddet uygulayarak gözaltına aldı. Müdahale sırasında 1

kişinin fenalaştığı polisin buna rağmen müdahale etmeye devam ettiği öğrenildi. Gözaltına alınan 11 kişinin 9 Şubat 2020 tarihinde mahkeme tarafından yurtdışına çıkış yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı (YKS) başvuru ücretine yapılan zammı protesto etmek için 9 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde "Müşteri değil öğrenciyiz" pankartı açarak yol kapatma eylemi yapan Dev-Lis üyelerine müdahale eden polis 3 kişiyi (Bünyamin Süskü, Yıldız İdil Şen ve Berivan Han) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

Yaşadığı ekonomik sıkıntılar nedeniyle intihar ettiği bildirilen İstanbul Üniversitesi öğrencisi Hakan Taşdemir'i anmak için 19 Şubat 2020 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nde eylem yapan üniversite öğrencilerine müdahale eden polis ve özel güvenlik birimleri 3 kişiyi gözaltına aldı.

21 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, gençlik örgütleri tarafından son dönemde artan intiharlara ilişkin yapılmak istenen yürüyüşe müdahale eden polis 9 kişiyi gözaltına aldı.

4 Mart 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Kredi ve Yurtlar Kurumu önünde "İnsanca yaşamak istiyoruz" yazılı bir pankart açarak basın açıklaması yapmak isteyen üniversite öğrencilerine müdahale eden polis 25 kişiyi fiziksel şiddet uygulayarak ve ters kelepçe takarak gözaltına aldı.

25 Ekim 2020 tarihinde İstanbul'da çeşitli gençlik örgütleri tarafından 15 Kasım 2020 tarihinde ilan edilecek olan Birleşik Gençlik Meclisleri'ne ilişkin Kadıköy'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis en az 55 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanların aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. Müdahale sırasında gazeteci Fatoş Erdoğan'ın da gözaltına alındığı ve daha sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Kasım 2020 tarihinde Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) kuruluş yıldönümünü protesto etmek için Ankara'da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 32 kişiyi fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele uygulanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlardan bazıları 7 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan açıklamalarında gözaltına alınırken maruz kaldıkları polis şidde-

ti hakkında şunları belirtti: "Bizi servislerin içine doğru itmeye başladılar. Çok sert bir müdahaleyle karşılaştık, flamalarımızı alıp ağzıma vurdular. Arkadaşlarımızın kafaları yerlere vuruldu, saçlarından çekiştirilerek araçlara bindirildi. Kimliğimi ve telefonumu izinsiz almaya, çantamı izinsiz açmaya çalıştılar. Ben vermeyeceğim dediğimde, 'Gerekirse soyarak alırsız' şeklinde bir tepkiyle karşılaştım. (...) "Saçımdan tutularak yerlerde sürüklendim, gözaltı aracına kadar. Ters kelepçelendim, çantam açıldı, bütün eşyalarımı yerlere saçtılar. Eşyalarımı istediğimde 'Yalan söylüyorsun eşyaların yok' denildi. Kafa travması geçiren, ağzı yüzü parçalanan arkadaşlarımız var. (...) Polislerin gelmesiyle müdahale başladı dövizlerimiz yırtıldı. Telefonumu alırken saçımı çektiler, bu duruma tepki gösteren arkadaşşıma gözaltı aracında kafasına tekmeler vurdular."

HDP İstanbul Gençlik Meclisi tarafından 11 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Okmeydanı'nda yapılmak istenen halk toplantısına polis tarafından izin verilmediği öğrenildi.

23 Aralık 2020 tarihinde Öğrenci Kolektifleri tarafından Ankara Güvenpark'ta "Sermayeye, Saray'a değil, eğitime bütçe" talebiyle yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 5 kişiyi gözaltına aldı.

5.1.9. Çevre ve Kent Hakkı Eylemleri

2020 yılında çevre ve kent hakkına ilişkin yapılmak istenen en az 13 eyleme polis ya da jandarma müdahale etti, bu müdahalelerde 84 kişi gözaltına alındı, en az 3 kişi yaralandı. Ayrıca bu eylemlere katılan 9 kişi ev baskınlarında gözaltına alındı, bu kişilerin 5'i adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı; doğa nöbetine katılan 4 kişiye ise para cezası kesildi.

Kanal İstanbul

"Ya Kanal Ya İstanbul Koordinasyonu" tarafından 22 Şubat 2020 tarihinde İstanbul Taksim Meydanı'nda yapılmak istenen forum ve konsere polis tarafından Beyoğlu Kaymakamlığı'nın eylem ve etkinliklere ilişkin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Polisin ayrıca haber takibi yapan Mezopotamya Haber Ajansı muhabirini engellediği, diğer muhabirleri ise kimlik kontrolünden geçirdiği öğrenildi.

Çeşme Projesi

9 Mart 2020 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un katılımıyla yapılan "Ege Turizm Planı-Çeşme Projesi" toplantısını protesto etmek için toplantının yapıldığı İzmir Ticaret Odası önünde İzmir Yaşam Alanları Platformu tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis fiziksel şiddet kullanarak basın açıklamasına katılanları alandan uzaklaştırdı. Polisin müdahalesi sonucu basın açıklamasının Cumhuriyet Meydanı'nda yapıldığı öğrenildi.

Kaz Dağları

9 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Çanakkale Kaz Dağları'ndaki altın madeni projesine karşı 288 gündür nöbet tutan 4 yaşam savunucusuna Kabahatler Kanunu uyarınca Çanakkale Valiliği tarafından 4 günde toplam 57.240 TL idari para cezası kesildiği öğrenildi.

Doğa nöbetine katılmak isteyen yaşam savunucularının içinde olduğu 3 otobüsün 25 Temmuz 2020 tarihinde Eceabat ilçesinde jandarma tarafından durdurulduğu ve Çanakkale Valiliği'nin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek Çanakkale'ye girmelerine izin verilmediği öğrenildi. Engellemeye rağmen Çanakkale'ye gitmek isteyen gruba müdahale eden polis 9 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

Doğa nöbetine katılmak üzere Çanakkale'de bekleyen gruba da polisin müdahale ettiği ve 16 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldığı öğrenildi. Gözaltına alınanlar 26 Temmuz 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

'Su ve Vicdan Nöbeti' alanına gitmek isteyen 2 yaşam savunucusu 9 Haziran 2020 tarihinde jandarma tarafından İl Hıfzıssıhha Kurulu'nun aldığı idari karar gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı. Basında yer alan haberlerden yaşam savunucularının jandarma tarafından nöbet alanına gitmeleri durumunda yeniden gözaltına alınmakla tehdit edildiği öğrenildi.

Çanakkale'deki Kaz Dağları'nda yapılmak istenen altın madeni işletmesine karşı sürdürülen doğa nöbetinin tutulduğu alana 22 Eylül 2020 tarihinde jandarma tarafından baskın yapıldığı ve 4 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin aileleri ve avukatları ile görüşmelerine izin

verilmediği, tuvalete gitme istekleri ve görüntü almalarının engellendiği bildirildi. Gözaltına alınan 4 kişi (Seçkin Barbaros, Onur Uysal, Sema Demir, Canan Hakko) aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı, nöbet alanının jandarma tarafından tahliye edildiği öğrenildi.

Bursa - Kirazlıyayla

12 Mayıs 2020 tarihinde, Bursa'nın Yenişehir ilçesine bağlı Kirazlıyayla köyünde faaliyet gösteren maden şirketinin yapacağı ağaç kesimini engellemek için eylem yapan köylülere jandarma müdahale etti. Müdahale sonucu köylülerin jandarma tarafından araçlarına bindirilerek ağaç kesiminin yapılacağı alandan çıkartıldığı ve köylülere götürüldüğü öğrenildi. Müdahale sırasında gazeteci Yusuf Kayışoğlu çekim yaptığı gerekçesiyle gözaltına alındı. Yusuf Kayışoğlu ifade işlemlerinin ardından aynı gün içinde serbest bırakıldı. Müdahale sırasında 1 kişinin ise yaralandığı öğrenildi. Jandarmanın destek için gelen DOĞADER üyelerinin köye girişine izin vermediği öğrenildi.

Yapılmak istenen maden zenginleştirme tesisine karşı mücadele eden 9 kişi (Gülizar Canbaz, Emine Çip, Hatice Kara, Nermin Çetin, Kaniye Karasu, Ferhat Fındıl, Ömer Güler, Muhammed Çakır ve Hüseyin Tekin) maden şirketinin şikayeti üzerine 8 Haziran 2020 tarihinde gözaltına alındı. 9 kişi 5'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 9 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

Yapımı devam eden Çinko-Kurşun-Bakır Zenginleştirme Tesisi ve Atık Barajı Projesi için köy yolundan sevk yapılmaması için 22 Temmuz 2020 tarihinde yol kapatma eylemi yapan gruba müdahale eden jandarma 12 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

6 Ocak 2019 tarihinde basında yer alan haberlerden, Manisa'nın Salihli ilçesine bağlı Hacibektaşlı köyünde kurulmak istenen jeotermal enerji santraline karşı eylem yapan köylülerin kurduğu çadırın jandarma müdahalesi ile söküldüğü öğrenildi. Müdahalede gözaltına alınan olmadığı bildirildi.

Kuzey Ormanları

Kuzey Ormanları Savunması aktivistleri tarafından 10 Temmuz 2020 tarihinde Kuzey Ormanları'na yapılması planlanan rüzgar türbinlerini protesto etmek için İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde yapılan

basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi gözaltına aldı. 4 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

Manisa – Çapaklı

24 Temmuz 2020 tarihinde, Manisa'nın Salihli ilçesine bağlı Çapaklı kırsal mahallesinde yapılması planlanan biyogaz tesisi için sürdürülen yol çalışmasını protesto eden kişilere jandarma müdahale etti ve en az 6 kişiyi fiziksel şiddet gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

Cudi Dağı Orman Yangınları

13 Eylül 2020 tarihinde Halkların Demokratik Kongresi (HDK) Ekoloji Meclisi, Polen Ekoloji, Kaz Dağları İstanbul Dayanışması ve Doğanın Çocukları tarafından, Cudi Dağı'nda süren orman yangınları ile ilgili İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından Covid-19 salgını gerekçesiyle engellendi.

Ordu - Ünye

27 Ekim 2020 tarihinde Ordu'nun Ünye ilçesine bağlı Yeşilkent köyünde yapılan maden sondaj çalışmalarını protesto eden köylülere göz yaşartıcı kimyasal kullanarak müdahale eden jandarma 10 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı. Müdahale sırasında en az 2 kişinin yaralandığı öğrenildi.

28 Ekim 2020 tarihinde maden arama şirketinin çalışmalara başladığı alanda oturma eylemi yapmak isteyen köylülere jandarma ve polis müdahale etti ve en az 20 kişiyi fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele uygulayarak gözaltına aldı.

5.1.10. Baroların Eylemleri

Barolarla ilgili yeni yasal düzenleme planına karşı yapılmak istenen 4 eyleme polis müdahale etti, 5 eylem engellendi, müdahale ve engellemeler sırasında 1'i gazeteci olmak üzere çok sayıda kişi işkence ve kötü muameleye maruz kaldı, 1 kişi gözaltına alındı. Ayrıca 29 avukata 2 ayrı basın açıklamasında sosyal mesafe kuralını ihlal ettikleri gerekçesiyle ayrı ayrı 900 TL idari para cezası verildi.

“Savunma Yürüyor” sloganıyla baro başkanlarının Ankara'ya yürüyüşü 22 Haziran 2020 tarihin-

de Ankara girişinde polis tarafından engellendi. Yürüyüşün engellenmesi üzerine durduruldukları noktada oturma eylemine başlayan ve aralarında İzmir Barosu Başkanı Özkan Yücel, Antalya Barosu Başkanı Polat Balkan, Gaziantep Barosu Başkanı Bektaş Şarklı'nın da bulunduğu çok sayıda kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Yürüyüşü takip eden gazetecilerin de polis tarafından engellendiği bildirildi. Ayrıca Baro başkanlarının durdurulduğu alana çadır getiren Ankara Büyükşehir Belediyesi görevlileri polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak engellendi ve alandan çıkarıldı.

Barolarla ilgili yeni yasal düzenleme planına karşı “Savunma Yürüyor” sloganıyla yürüyen baro başkanlarının Ankara'ya girişine izin verilmemesi üzerine durduruldukları yerde oturma eylemine başlayan baro başkanlarına destek için 22 Haziran 2020 akşamı Ankara'dan gelen avukatlara polis müdahale etti. Müdahale sırasında ÖHD Ankara Şubesi Eş Başkanı Şevin Kaya polis tarafından yere düşürüldü ve yerde tekmelendi.

23 Haziran 2020 tarihinde oturma eylemine devam eden baro başkanlarının yanına gitmek isteyen Bilecik Barosu Başkanvekili Hasan Şahin, polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.

23 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden yapılan görüşmelerin ardından baro başkanlarının Ankara'ya yürütmesine izin verildiği ve polis barikatının kaldırıldığı öğrenildi.

29 Haziran 2020 tarihinde İzmir Barosu'na bağlı avukatlar tarafından, barolarla ilgili yasal düzenleme girişimine karşı baro binasından Kıbrıs Şehitleri Caddesi'ne yapılmak istenen “Savunma susmadı, susmayacak” yürüyüşüne polis 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamında izin alınmadığı gerekçesi ile izin vermedi. Polisin izin vermemesi üzerine avukatların oturma eylemi yaptığı öğrenildi.

30 Haziran 2020 tarihinde Adana Barosu tarafından yapılmak istenen “Savunma Yürüyüşü”ne polis Valilik kararını gerekçe göstererek izin vermedi. Polis müdahalesi sırasında bazı avukatların polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Polisin izin vermemesi üzerine avukatlar buldukları yerde oturma eylemine başladı.

30 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılmak istenen "Savunma Yürüyüşü"ne polis izin vermedi. Polisin izin vermemesi üzerine avukatlar Diyarbakır Adliyesi nünde bir basın açıklaması yaptı.

Barolara ilişkin yasal düzenleme planına karşı 3 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'da yapılmak istenen "Büyük Savunma Mitingi"nin Ankara Valiliği tarafından 2 Temmuz 2020 tarihinde yasaklanması üzerine, TBMM Adalet Komisyonu'ndaki görüşmeleri izlemek için gelen baro başkanları Meclis'e alınmadı. Baro başkanları TBMM önünde oturma eylemi yaptı. TBMM önünde haber takibi için bulunan Artı TV Ankara temsilcisi Sibel Hürtaş polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Ankara Valiliği'nin eylem yasağı hakkında suç duyurusunda bulunmak üzere Ankara Adliyesi önüne giden avukatlara polis biber gazı kullanarak müdahale etti.

9 Temmuz 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görüşülmekte olan barolara ilişkin kanun teklifini protesto etmek için Ankara Kuşlu Park'ta nöbete başlayan baro başkanlarının etrafı polis tarafından bariyerlerle çevrildi. Polisin sarı ve turkuaz basın kartı olanlar hariç gazetecilerin baro başkanlarının yanına gitmesine izin vermediği öğrenildi. Baro başkanlarının bulunduğu alana girmek isteyen avukatlara polis fiziksel şiddet kullanarak müdahale etti. Müdahale sırasında bazı milletvekillerinin de polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

10 Temmuz 2020 tarihinde TBMM'ye yürümek isteyen avukatlara polis Tunus Caddesi'nde müdahale etti. Meclis'e yürümelerine izin verilmeyen avukatların Ankara Adliyesi'ne yürüdükleri bildirildi.

21 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Batman Barosu'na üye 29 avukata, TBMM'de kabul edilen çoklu baro yasası ile ilgili 23 Haziran ve 7 Temmuz 2020 tarihlerinde yapılan 2 ayrı basın açıklamasında sosyal mesafe kuralını ihlal ettikleri gerekçesiyle ayrı ayrı 900 TL idari para cezası verildiği öğrenildi. Haberde avukatlara verilen toplam para cezasının 31.500 TL olduğu ve 6 avukata iki ayrı basın açıklaması nedeniyle 2 kez para cezası verildiği belirtildi.

5.1.11. Covid-19 ile İlgili Eylemler

Covid-19 salgınına yönelik alınan önlemlere dair eleştirel eylemler, salgın ile ilgili bilgilendirici etkinlikler ve yaşamını yitiren sağlık çalışanlarını anmak için yapılan etkinlikler de dahil olmak üzere en az 15 etkinliğe polis müdahale etti ve bu müdahalelerde en az 84 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 33 kişiye para cezası verildi.

20 Mart 2020 tarihinde Ankara Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası (ASMMO) tarafından Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemlerdeki ayrımcılıkları protesto etmek için Hazine ve Maliye Bakanlığı önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, aralarında ASMMO Başkanı Ali Şahin'in de olduğu 4 kişiyi (Ali Şahin, Nurali Keleş, Uğur Taşkıran ve Faruk Adıgüzel) gözaltına aldı.

Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) Ankara il yöneticisi Talip Ali Talipoğlu'nun, 23 Mart 2020 tarihinde Ankara'da Kızılay'da "Kapitalizm öldürür sosyalizm yaşatır. Yaşamak için grev zamanıdır" yazılı afişi astığı sırada gözaltına alındığı öğrenildi.

31 Mart 2020 tarihinde Ankara'da İbni Sina Hastanesi önünde Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası (Dev Sağlık-İş) ile Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sendikası (SES) tarafından Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemlerle ilgili yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis, aralarında SES Ankara Şube Eş Başkanı Kubilay Yalçınkaya ve Dev-Sağlık İş yöneticisi Mihriban Yıldırım'ın da olduğu 5 sendika üyesini fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

8 Nisan 2020 Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde Covid-19 salgınıyla ilgili afiş asan EMEP üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (İlçe Başkanı Erdal Koçer ve parti üyesi Kenan Işık) gözaltına aldı.

9 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'da Şişli Kaymaklığı önünde, TBMM'ye gelmesi beklenen ücretsiz izin düzenlenmesini protesto etmek için basın açıklaması yapan Emekçi Hareket Partisi (EHP) üyelerine müdahale eden polis 11 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak ve bazı kişilere ters kelepçe uygulayarak gözaltına aldı. İsimleri öğrenilemeyen 11 kişi "sosyal mesafeyi ihlal ettikleri" gerekçesiyle para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

10 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, Covid-19 salgınına rağmen çalışmaya zorlanan işçilerle ilgili olarak Dayanışma Ağı tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 7 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Kadıköy İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen 7 kişinin avukatlarıyla görüşmesine izin verilmediği öğrenildi. Basında yer alan haberlerde eyleme katılanlara müdahale eden polislerin Covid-19 salgını kapsamında alınması gereken önlemlere uymadıkları, eldiven ve maske takmadıkları belirtildi. İsmi öğrenilemeyen 7 kişi ayrı ayrı 3.180 TL para cezası kesildikten sonra aynı gün serbest bırakıldı.

13 Nisan 2020 tarihinde Ankara Numune Hastanesi önünde, Covid-19 nedeniyle kapatılan hastanelerin yeniden açılması için Hastanemizi Açın Platformu (HAP) tarafından yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi. Basında yer alan haberlerden, basın açıklamasını takip eden gazetecilerin de polis tarafından engellendiği öğrenildi.

18 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Ankara'nın Mamak ilçesine bağlı Tuzluçayır Mahallesinde Covid-19 salgını sırasında çalışanların ücretli izinli sayılması için ses çıkarma eylemi çağrısı yapan ESP üyesi ve Kaldıraç dergisi okuru 6 kişinin polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

20 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'un Tuzla ilçesinde tersanelerde Covid-19 salgını ile ilgili gerekli önlemlerin alınması ve 1 Mayıs ile ilgili, DİSK/Limter-İş Sendikası tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis aralarında Sendika başkanı Kamber Saygılı'nın da olduğu 6 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde 3 bin 180'er TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: Limter-İş Sendikası Genel Başkanı Kanber Saygılı, Örgütlenme Uzmanı Deniz Bakır, ESP İl Eş Başkanı Hüseyin İldan, ESP İl Yöneticisi Çınar Altan, Aydın Kılıçdere ile Birleşik İşçi Kurultayı (BİG) üyesi Murat Şaşmaz.

28 Mayıs 2020 tarihinde Covid-19 salgını ile ilgili önlemler kapsamında 14 gündür karantinada olan Antalya'nın Muratpaşa ilçesinde bulunan Zeytin köy mahallesinde gıda ürünlerine ulaşmakta güçlük çektikleri gerekçesiyle eylem yapmak isteyen

gruba polis müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.

Haziran 2020 tarihinde İstanbul Kadıköy'de çeşitli örgütler tarafından Covid-19 salgını sırasında yaşanan polis şiddetini protesto etmek için yapılmak istenen basın açıklamasına Kadıköy Kaymakamlığı'nın yasak kararını gerekçe göstererek izin vermeyen polis, 29 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. 29 kişi 3 Haziran 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

İstanbul Valiliği'nin İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu kararıyla Covid-19 salgını önlemleri kapsamında açık alanlarda yapılacak konser, gösteri, festival gibi etkinlikleri yasaklamasını protesto etmek için 14 Eylül 2020 tarihinde İstanbul Valiliği önünde yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve 2'si gazeteci 5 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanların isimleri: Devrimci Parti üyeleri Beritan Kurt, Ulaş Serdar Budak, Necmettin Erdem ve Umur gazetesi muhabirleri Billur Aslan ile Yeşim Tükel.

3 Ekim 2020 tarihinde Öğrenci Kolektifleri ve Halkevleri tarafından Ankara'nın Çankaya ilçesindeki Aşık Mahsuni Şerif Parkı'nda çocuklarla yapılması planlanan "COVID-19 nedir, COVID-19'dan nasıl korunabiliriz" başlıklı eğitim etkinliğinin parkı ablukaya alan polis tarafından Covid-19 gerekçesiyle engellendiği öğrenildi.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi tarafından hazırlanan "7. ayında Covid-19" başlıklı rapor ile ilgili 14 Ekim 2020 tarihinde Ankara İbni Sina Hastanesi önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 8 kişiyi fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele uygulayarak gözaltına aldı.

30 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır'da Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Diyarbakır Şubesi tarafından Covid-19 nedeniyle yaşamını yitiren sağlık çalışanı Leyla Çiçek için yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmediği öğrenildi.

15 Aralık 2020 tarihinde Aydın'ın Didim ve Efeler ilçelerinde Covid-19 salgını kapsamındaki önlemlerle ilgili afiş asan EMEP üyelerine polis müdahale etti. Karakola götürülen EMEP üyesi 9 kişiye Kabahatler Kanunu uyarınca para cezası verildiği öğrenildi.

5.1.12. Siyasi Partilerin Eylemleri

2020 yılında siyasi parti ve örgütler tarafından yapılmak istenen en az 31 toplantı ve gösteriye kolluk güçlerinin müdahalesi sonucu 183 kişi gözaltına alındı. Müdahalelerde aralarında milletvekillerinin de olduğu en az 21 kişi yaralandı, 6 kişiye Kabahatler Kanunu uyarınca 395'er TL para cezası uygulandı. 24 toplantı ve gösteri ise engellendi.

Elazığ'da meydana gelen depremden zarar gören kişilere ulaştırmak üzere Ergani Belediyesi ve Kars Belediyesi tarafından gönderilen yardım araçlarının Elazığ Valiliği tarafından kente alınmamasını protesto etmek için aralarında HDP İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay'ın da olduğu bir grubun İzmir'in Konak ilçesinde 28 Ocak 2020 tarihinde yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi. Engelleme üzerine açıklamanın HDP İzmir il binası önünde yapıldığı öğrenildi.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkanı Selçuk Mızraklı'nın yargılandığı davanın 10 Şubat 2020 tarihinde görülen duruşmasının ardından Diyarbakır Adliyesi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından valilik yasağı gerekçe gösterilerek izin verilmedi.

HDP Diyarbakır il örgütü tarafından HDP 4. Olağan Kongresi ile ilgili 17 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Ofis semtinde yapılmak istenen basın açıklamasına, Diyarbakır Valiliği'nin "açık alanda basın açıklaması yasağı" nı gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.

17 Şubat 2020 tarihinde Van'da HDP 4. Olağan Kongresi'ne çağrı amacıyla bildiri dağıtılmasına eylem ve etkinliklere ilişkin valilik yasağını gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.

23 Mart 2020 tarihinde Batman Belediyesi'ne kayyum atanmasını protesto etmek için belediye binası önünde toplanan gruba müdahale eden polis, aralarında HDP il Eş Başkanları Ömer Kuplu ve Fatma Ablay'ın da bulunduğu 16 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

23 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınan Batman Belediye Eş Başkanları Mehmet Demir ve Songül Korkmaz'ın 26 Mart 2020 tarihinde mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasının ardından Batman Adliyesi yakınındaki bir

parkta yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi.

6 Mayıs 2020 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idam edilişlerinin yıldönümüyle ilgili EMEP ilçe örgütü tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi. Polisin engellemesi üzerine etkinliğin EMEP ilçe örgütünde gerçekleştirildiği öğrenildi.

Alinteri, Ankara Birleşik İşçi Kurultayı, Devrimci Parti, ESP, Halkevleri, HDP, İşçi Gazetesi, Kaldıraç, Karala, Partizan tarafından Soma'da 301 madencinin yaşamını yitirmesinin yıldönümü nedeniyle 13 Mayıs 2020 tarihinde Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan Maden Anıtı önünde yapılmak istenen anmaya "Valilik izni olmadığı" gerekçesiyle müdahale eden polis 14 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

HDP'li belediyelere kayyum atanmasını ve belediye eş başkanlarının gözaltına alınmasını protesto etmek için 15 Mayıs 2020 tarihinde Iğdır'da yapılan basın açıklamasına polis biber gazıyla müdahale etti. Müdahale sırasında Iğdır Belediye Başkan Yardımcısı Halis Güney'in polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

HDP'li belediyelere kayyum atanmasını ve belediye eş başkanlarının gözaltına alınmasını protesto etmek için 16 Mayıs 2020 tarihinde Adana'da yapılmak istenen basın açıklamasına polis Covid-19 salgını kapsamında alınan tedbirleri gerekçe göstererek izin vermedi.

HDP'li belediyelere kayyum atanmasını protesto etmek için 20 Mayıs 2020 tarihinde HDP Ankara il binası önünde yapılan basın açıklamasına, valiliğin yasaklama kararını gerekçe göstererek müdahale eden polis, aralarında HDP eski milletvekili ve HDP yöneticilerinin de olduğu 9 kişiyi fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele uygulayarak gözaltına aldı. Müdahale sırasında maruz kaldığı fiziksel şiddet sonucu Vezir Coşkun'un başına 5 dikiş atıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan 9 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

HDP'li belediyelere kayyum atanmasını ve bir gün önce yapılan açıklamaya yönelik polis müdahalesini protesto etmek için 21 Mayıs 2020 tarihinde HDP Ankara il binası önünde yapılan basın açık-

lamasına valiliğin yasaklama kararını gerekçe gösteren polis bir kez daha müdahale etti. Müdahale sırasında polisin HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na ve HDP Ankara İl Eş Başkanı Vezir Coşkun Parlak'a fiziksel şiddet uyguladığı, gazetecilerin görüntü almasına engel olduğu ve onları gözaltına almakla tehdit ettiği öğrenildi.

Barış Çakan'ın 1 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da uğradığı saldırı sonucu yaşamını yitirmesini protesto etmek için 2 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da HDP tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi.

CHP ve HDP'den 3 milletvekilinin vekilliklerinin düşürülmesini protesto etmek için 5 Haziran 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden Güvenpark'a yürüyüş düzenleyen HDP'li milletvekillerine polis valilik izni olmadığı gerekçesiyle müdahale etti. Müdahale sırasında 1 milletvekilinin ceketinin yırtıldığı, 1 milletvekilinin ise gözlüğü'nün kırıldığı öğrenildi.

CHP ve HDP'den 3 milletvekilinin vekilliklerinin düşürülmesini protesto etmek için 5 Haziran 2020 tarihinde HDP Diyarbakır il binası önünde yapılan basın açıklaması sonrasında polis basın açıklaması yapan gruba müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu (BDSP) tarafından 15-16 Haziran İşçi Eylemleri ile ilgili olarak 14 Haziran 2020 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 13 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçeleyerek gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

HDP tarafından gerçekleştirilen "Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında 15 Haziran 2020 tarihinde Silivri'den Edirne'ye doğru yürüyüşe geçen ve aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu gruba polis plastik mermi ve biber gazı ile müdahale etti. Müdahale sonucu 9 kişinin gözaltına alındığı ve aynı gün içinde serbest bırakıldı öğrenildi. Yaşanan müdahale sırasında milletvekillerinin de polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı bildirildi.

15 Haziran 2020 tarihinde Edirne F Tipi Cezaevi önünde yapılmak istenen basın açıklamasının da jandarma tarafından engellendiği ve bunun üzerine basın açıklamasının başka bir yerde yapıldığı öğrenildi.

Hakkari'den Van'a giden ve yine aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu grubun 15 Haziran 2020 tarihinde Van'a girişine polis izin vermedi ve gruba müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınanlar olduğu ve aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi. Yaşanan müdahale sırasında milletvekillerinin de polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı bildirildi.

HDP tarafından gerçekleştirilen "Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında 17 Haziran 2020 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesinde yapılan yürüyüşün ardından polisin HDP ilçe eş başkanı Rumet Dursun'a fiziksel şiddet uyguladığı ve 1 kişiyi gözaltına aldığı öğrenildi.

17 Haziran 2020 tarihinde HDP Eş Genel Başkanı Mithat Sancar'ın aracının da içinde olduğu HDP konvoyunun Batman'a girişine polis tarafından izin verilmediği bildirildi. Bir süre bekletildikten sonra Batman'a giren HDP üyelerinin basın açıklaması yapmasına polis izin vermedi.

17 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde HDP konvoyunu selamlayan kişilere karşılık vermek için araçından inen HDP milletvekillerine polisin müdahale ettiği ve yaşanan tartışma sırasında polisin HDP milletvekilleri Ayşe Sürücü ve Tayyip Temel'e biber gazı sıktığı öğrenildi.

17 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde aralarında HDP milletvekillerinin, çeşitli siyasi parti yöneticilerinin de olduğu grup tarafından yapılmak istenen yürüyüşe polis tarafından izin verilmedi.

17 Haziran 2020 tarihinde "Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında HDP Diyarbakır il binası önünde yapılacak basın açıklamasına katılmak üzere Mardin'den Diyarbakır'a gitmek isteyen HDP üyelerinin kentten çıkışına Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemleri gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.

Aynı gerekçe ile Bingöl'den Diyarbakır'a gitmek isteyen HDP üyelerinin Diyarbakır'a girişine Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemleri gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.

Aynı gerekçe ile Şırnak'tan Diyarbakır'a gitmek isteyen HDP üyelerinin kentten çıkışına Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemleri gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.

Aynı gerekçe ile Tunceli'den Diyarbakır'a gidecek olan HDP üyelerini uğurlamak üzere Tunceli otogarına yürüyüş yapmak isteyenlere polis izin vermedi.

HDP tarafından gerçekleştirilen "Demokrasi Yürüyüşü" ile ilgili olarak 18 Haziran 2020 tarihinde Ankara'nın Mamak ilçesinde bulunan Tuzluca mahallesinde üzerinde "Demokrasi, Adalet, Barış, Özgürlük, İş ve Aş için Hep Birlikte 20 Haziran'da Ankara'dayız" yazılı afişi asan ve aralarında HDP Mamak İlçe Eş başkanı Mustafa Akkaya'nın da bulunduğu 4 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar 19 Haziran 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

"Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında İstanbul'un Beşiktaş ilçesindeki Abbasağa Parkı'nda yapılan halk buluşmasının ardından aralarında gazeteci Hasan Akbaba'nın da olduğu 5 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

"Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında 19 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'dan Kocaeli Kandıra F Tipi Cezaevi'ne gitmek üzere oluşturulan "Mor Konvoy" İzmit-Kandıra yolu üzerindeki bir polis kontrol noktasında durduruldu. Polisin milletvekilleri ile genel merkez yöneticileri dışındakilerin geçişine izin vermediği öğrenildi. Ayrıca polisin gazetecilerin geçişini de engellediği bildirildi.

HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu ve TJA üyesi Sevil Rojbin Çetin'in 7 Temmuz 2020 tarihinde tutuklanmasını protesto etmek için HDP üyeleri tarafından Mardin Adliyesi nünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis izin vermedi.

11 Temmuz 2020 tarihinde ESP Adana İl Örgütü tarafından Suruç Katliamında yaşamını yitiren Kadri Bağdu için yapılmak istenen anma etkinliğine polis valiliğin yasaklama kararını gerekçe göstererek izin vermedi. Polisin izin vermemesi üzerine grubun bulunduğu yerde anma etkinliğini gerçekleştirdiği öğrenildi.

HDP tarafından Ankara Ulucanlar Cezaevi Müzesi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti ve HDP Merkez Yürütme Kurulu üyesi Veli Saçılık'ı fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Veli Saçılık aynı gün içinde serbest bırakıldı.

18 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, Suruç Katliamı ile ilgili bildiri dağıtan gruba müdahale eden polis aralarında ESP İstanbul İl Eş Başkanı Ezgi Bahçeci ve SGDF Eş Başkanı Alev Özkiraz'ın da olduğu 20 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar 19 Temmuz 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Ankara'da HDP Mamak ilçe örgütü tarafından 29 Ağustos 2020 tarihinde yapılacak "Savaşa karşı barış, tecritte karşı özgürlük" etkinliğine ilişkin asılan pankartın Covid-19 kapsamında alınan tedbirler gerekçe gösterilerek kaldırıldığı öğrenildi.

30 Ağustos 2020 tarihinde Kırşehir'de Zafer Bayramı ile ilgili CHP tarafından yapılmak istenen yürüyüş polis tarafından engellendi. Müdahale sırasında CHP Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

8 Eylül 2020 tarihinde ESP'ye yönelik bir soruşturma kapsamında aralarında HDK Eş Sözcüsü Sedat Şenoğlu'nun da bulunduğu 16 kişinin gözaltına alınmasına ilişkin, ESP, HDK ve HDP tarafından İzmir Alsancak'ta yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi.

11 Eylül 2020 tarihinde Van'ın Çatak ilçesine bağlı Çığlıca mezrasında askerler tarafından gözaltına alınan, 2 gün sonra hastanede yoğun bakım servisinde tedavi altında oldukları öğrenilen ve hastane raporlarında işkence izleri belirlenen Osman Şiban ve Servet Turgut hakkında bilgi almak için 22 Eylül 2020 tarihinde Van Bölge Araştırma Hastanesi'ne gelen ve aralarında HDP Grup Başkanvekili Saruhan Oluç, Van milletvekilleri Muazzez Orhan, Murat Sarısaç ve Mersin milletvekili Rıdvan Turan'ın da olduğu grubun hastane önünde yapmak istediği basın açıklaması, Van Valiliği'nin yasaklama kararını gerekçe gösteren polis tarafından engellendi. Basın açıklamasının, gazetecilerin alınmadığı bir alanda polis ablukası altında yapıldığı bildirildi.

21 Eylül 2020 tarihinde Batman'da "Kendimizi Savunuyoruz" kampanyası için Şerzan Kurt Parkı'nda bir araya gelen HDP Gençlik Meclisi üyesi 6 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınan 6 kişi Kabahatler Kanunu uyarınca 395'er TL para cezası kesilmesinin ardından serbest bırakıldı.

HDP üye ve yöneticilerinin gözaltına alınmasını protesto etmek için 29 Eylül 2020 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde HDP ilçe örgütü tarafından

yapılmak istenen basın açıklamasına polis Gebze Kaymakamlığı'nın kararını gerekçe göstererek izin vermedi.

HDP üye ve yöneticilerinin gözaltına alınmasını protesto etmek için 29 Eylül 2020 tarihinde Mardin'de HDP il binası önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis izin vermedi.

Manisa'nın Soma ve Karaman'ın Ermenek ilçelerinde tazminat hakları için eylem yapan maden işçilerine destek için 22 Ekim 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde ESP ve Devrimci Parti üyeleri tarafından yapılan yol kesme eylemine müdahale eden polis, 3 kişiyi gözaltına aldı.

31 Ekim 2020 tarihinde HDP Van il binası önünde Tevera Jinên Azad (TJA) Dönem Sözcüsü Ayşe Gökkan'ın gözaltına alınmasını protesto etmek için yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti. Müdahale sırasında basın açıklamasına katılan ve aralarında HDP Ağrı milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir'in de olduğu kişilerin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) görüşülmekte olan torba yasayı protesto etmek için 4 Kasım 2020 tarihinde Ankara'da Emekçi Hareket Partisi (EHP) tarafından yapılmak istenen yürüyüşe müdahale eden polis aralarında EHP Ankara İl Başkanı Sanem Deniz Kural'ın da olduğu 8 kişiyi gözaltına aldı.

HDP milletvekillerinin 2016'da gözaltına alınmasının yıldönümü nedeniyle Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde HDP tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti. Müdahale sonucu aralarında HDP Ağrı Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir'in de olduğu HDP üye ve yöneticilerinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

Diyarbakır'da avukatların, hak savunucularının, siyasetçilerin gözaltına alınmasını protesto etmek için HDP tarafından 21 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, aralarında HDP İstanbul İl Eş Başkanlarının da olduğu 22 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan 21 kişinin polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı, 1 kişinin hakkındaki başka bir soruşturma nedeniyle halen gözaltında olduğu öğrenildi.

Maruz kaldığı polis şiddeti sonucu kalp krizi geçiren ve tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitiren

Mehmet Şerif Coşkun ile ilgili HDP Konak ilçe örgütü tarafından 28 Kasım 2020 tarihinde yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından 'halkı kin ve düşmanlığa sevk ettiği' gerekçesiyle izin verilmedi.

Batman'ın Gergüş ilçesinde bir çocuğun aralarında asker, polis ve korucuların da olduğu iddia edilen 27 kişinin cinsel saldırısına maruz kalmasını protesto etmek için 7 Aralık 2020 tarihinde Van'da TJA ve HDP tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti. Müdahale sırasında polisin fiziksel şiddet uygulayarak Mezopotamya Ajansı ve Jinnews muhabirlerini eylem alanından uzaklaştırdığı öğrenildi.

PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecride karşı cezaevlerinden başlayan açlık grevleri ile ilgili HDK, TJA ve HDP Kadın Meclisi tarafından 8 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'un Fatih ilçesindeki Aksaray Meydanı'nda yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi. Polisin engellemesi üzerine aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu kişilerin basın açıklamasını yapmak üzere Marmara Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin (MA-TUHAY-DER) binasına yürüdüğü, polisin orada da basın açıklaması yapılmasını engellediği öğrenildi. HDP Fatih ilçe binası önünde yapılan açıklamanın ardından polisin müdahalesi sonucu 1 kişi (HDP ilçe yöneticisi Erkin Barın) gözaltına alındı.

17 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'un Sultangazi ilçesinde HDP ilçe binasında düzenlenen "Birleşik Devrimci Mücadele" başlıklı panele polis tarafından engel olundu. Polisin panele katılmak isteyenlere yönelik müdahalesi sonucu 3 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Polisin engellemesine rağmen gerçekleştirilen panel sonrasında binadan çıkan HDP il yöneticisi Bilal Basutcu da gözaltına alındı. 4 kişinin Gazi Karakolu'na götürüldüğü öğrenildi.

17 Aralık 2020 tarihinde Diyarbakır'da "Sarayın soygununa, asgari yaşama hayır! Asgari değil insanca ücret" başlıklı bildiriye dağıtan TİP üyelerine müdahale eden polis 4 kişiyi (Kerem Demir, Recep Aşırı, Reyhan Toker ve Murat Danış) gözaltına aldı. 18 Aralık 2020 tarihinde aynı bildiriye dağıtan TİP üyelerine müdahale eden polis 4 kişiyi (Barış Kak, Arda Bulgan, Furkan Kaçmaz ve Yusuf Kaya) gözaltına aldı.

HDP tarafından cezaevlerinde süren açlık grevleri ve “Hayata Dönüş” operasyonunun yıl dönümü nedeniyle 18 Aralık 220 tarihinde İstanbul’un Kadıköy ilçesinde yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçe takarak 6 kişiyi gözaltına aldı. Müdahale sırasında HDP Van Milletvekili Sezai Temelli’nin de polislin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

Vekilliği düşürülen HDP Hakkari Milletvekili ve DTK Eş Başkanı Leyla Güven’in yargılandığı davada verilen hapis cezası sonrasında tutuklanmasını protesto etmek için, DBP tarafından 22 Aralık 2020 tarihinde İstanbul’un Aksaray ilçesinde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 14 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. DBP Eş Genel Başkanı Saliha Aydeniz ve HDP İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu’nun da polislin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, Musa Piroğlu’nun tekerlekli sandalyesinden itilerek yere düşürüldüğü öğrenildi

5.1.13. Dernek ve İnisiyatiflerin Eylemleri

Dernek ve inisiyatifler tarafından yapılmak istenen 5 toplantı ve gösteriye polis müdahale etti, 3 ilde açıklamalar yasaklama kararı gerekçesiyle engellendi. Polis müdahalelerinde 1’i çocuk 65 kişi fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele uygulanarak gözaltına alındı.

CHP ve HDP’den 3 milletvekilinin vekilliklerinin düşürülmesini protesto etmek için 5 Haziran 2020 tarihinde İstanbul’un Beşiktaş ilçesinde Kadınların Kurtuluşu üyeleri tarafından yapılan eylem sonrasında GBT uygulaması yapan polis 5 kişiyi (Burcuğül Çubuk, Başak Yeşilot, Nupelda Çelik, Gamze Taşçı ve Şirin Yıldız) fiziksel şiddet uygulanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

Halkevi üyeleri tarafından 24 Ekim 2020 tarihinde Ankara’da “Güvenceli Çalışmak, İnsanca Yaşamak İstiyoruz” talebiyle yapılan basın açıklaması öncesinde yürüyüş yapan gruba müdahale eden polis aralarında Halkevleri Genel Başkanı Nebiye Merttürk ile merkez yürütme kurulu üyeleri Sercan Aran ve Mustafa Eberliköse’nin de olduğu 24 kişiyi gözaltına aldı. Müdahale sırasında gazetecile-

rin görüntü almasının polis tarafından engellendiği ve “Yaklaşırsanız size ne yapacağımızı biliyoruz” denilerek tehdit edildiği öğrenildi. Gözaltına alınanların aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

24 Ekim 2020 tarihinde Adana’da yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmesi üzerine açıklamanın Halkevi binasının içinde yapıldığı öğrenildi.

25 Ekim 2020 tarihinde İzmir’de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis aralarında 1 çocuğun da olduğu 17 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanların aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

25 Ekim 2020 tarihinde Eskişehir’de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 9 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanların aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

25 Ekim 2020 tarihinde Antalya’da yapılmak istenen basın açıklamasına valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

25 Ekim 2020 tarihinde Kocaeli’de yapılmak istenen basın açıklamasına valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

Devrimci Anarşist Faaliyet tarafından “Hayata Dönüş” operasyonunun yıl dönümü nedeniyle 18 Aralık 220 tarihinde İstanbul’un Kadıköy ilçesinde yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçe takarak 10 kişiyi gözaltına aldı.

5.1.14. Diğer Toplantı ve Gösteriler

2020 yılında protesto eylemi, anma, festival gibi 29 toplantı ve gösteriye polis müdahale etti, 13 etkinlik ise engellendi. Müdahalelerde 381 kişi fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele uygulanarak gözaltına alındı, en az 13 kişi yaralandı. Gözaltına alınanlardan 5’i tutuklandı, 49 kişi ise yurtdışı yasağıyla serbest bırakıldı.

19 Ocak 2020 tarihinde Ankara’da yapılmak istenen Adalet Yürüyüşü için Güvenpark’ta toplanan ve aralarında İHD yöneticileri ile HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun da olduğu gruba polis müdahale etti. Müdahale sonucu,

aralarında parkta bekleyenlerin, İHD yöneticisi Adnan Vural'ın, "İşimi Geri İstiyorum" eylemcisi Nazan Bozkurt'un da olduğu 66 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Polisin HDP milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na da fiziksel müdahalede bulunduğu öğrenildi.

Ankara'dan Silivri'ye yapılacak "Adalet Yürüyüşü" için 20 Ocak 2020 tarihinde Ankara OSTİM'de toplanan, "FETÖ/PDY Davaları" kapsamında yargılanan Hava Harp Okulu öğrencilerinin ailelerine polis müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınan 17 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

Ankara'da bir metro treninde, KHK ile meslekten ihraç edilmeler ve yargılanan Hava Harp Okulu öğrencileri ile ilgili konuşma yaptıkları gerekçesiyle 4 kişi 22 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da gözaltına alındı.

23 Ocak 2020 tarihinde belgeselci ve Seyri Sokak Video ve Belgesel Kolektifi üyesi Oktay İnce'nin polis tarafından el konulan arşivinin geri verilmesi için Ankara Adliyesi önünde basın açıklaması yapan Seyri Sokak Video ve Belgesel Kolektifi üyesi Eylül Deniz polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı. Oktay İnce 16 Ekim 2018 tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alınıp aynı gün serbest bırakılmış, ancak evinde bulunan görsel arşivine polis tarafından el konulmuştu.

5 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde bulunan Kızılay binası önünde Kızılay'a yapılan bağışların Ensar Vakfı'na aktarılmasını protesto etmek için basın açıklaması yapan Dev-Güç üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (Umut Doğan ve Bekir Achat) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

Helin Hasret Şen'in ölümü ile ilgili polis memuru A. E. hakkında açılan davanın 6 Şubat 2020 tarihinde görülen ilk duruşması sonrasında Diyarbakır Adliyesi önünde aralarında İnsan Hakları Derneği (İHD) ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın (TİHV) da olduğu hak örgütleri tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından Valilik yasağı gerekçe gösterilerek izin verilmedi.

24 Şubat 2020 tarihinde İzmir'in Konak ilçesinde bulunan Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde düzenlenecek Grup Yorum ile dayanışma konserinin İzmir Valiliği tarafından yasaklanmasını protesto etmek için Konak'ta yapılmak istenen basın

açıklamasına valilik yasağını gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.

2 Mart 2020 tarihinde Artvin'in Hopa ilçesinde, Suriye'de devam etmekte olan askeri hareketle ilgili olarak yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polisin basın açıklamasına katılmak üzere gelenleri "Burada açıklama yapamazsınız, gidin kurumlarınızda yapın" diyerek alandan uzaklaştırdığı öğrenildi.

12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında Urfa, Diyarbakır ve Şırnak'ta 12 avukatın gözaltına alınmasını protesto etmek için Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Ankara Şubesi, Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Ankara Şubesi, İHD Ankara Şubesi, Toplumsal Hukuk ve Demokrasi İçin Hukukçular üyesi avukatlar tarafından 13 Mart 2020 tarihinde Ankara Adliyesi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti ve avukatları fiziksel şiddet kullanarak adliye binasının içine girmeye zorladı. Gözaltına alınanın olmadığı müdahale sonucu 6 avukatın yaralandığı öğrenildi.

20 Nisan 2020 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesinde Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içindeki Zîni Wertê bölgesine yönelik hava hareketini protesto etmek için eylem yapan gruba polis biber gazı ve plastik mermi ile müdahale etti ve 5 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan 2'si çocuk 5 kişi, 25 Nisan 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

Hatay'ın Samandağ ilçesinde evine yapılan polis baskını sırasında kalp krizi geçiren Edibe Özçelik'in 20 Ocak 2020 tarihinde yaşamını yitirmesi ile ilgili 18 Mayıs 2020 tarihinde Samandağ Abdullah Cömert Parkı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Edibe Özçelik'in oğulları Servet Özçelik ve Ümit Özçelik) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. 31 Ağustos 2020 tarihine dek aynı gerekçeyle yapılan 18 eyleme müdahale eden polis 31 kişiyi gözaltına aldı. Aynı gerekçeyle 15 ve 16 Eylül 2020 tarihinde Samandağ Abdullah Cömert Parkı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Filiz Özçelik ve Ümit Özçelik) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişiler aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Mayıs ayı içinde yaşamını yitirmiş olan İbrahim Kaypakkaya, Haki Karer, Ferhat Kurtay, Eşref Anyık, Mahmut Zengin ve Necmi Önen'i anmak için 20 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılmak istenen anmaya valiliğin yasaklama kararını gerekçe göstererek müdahale eden polis, aralarında Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) Eş Başkan Deniz Bahçeci'nin de olduğu 4 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Müdahale sırasında HDP İstanbul milletvekili Dilşat Canbaz'ın polisin sözlü şiddetine maruz kaldığı, çevrede polis müdahalesine tepki gösteren kişilere de polisin fiziksel şiddet uyguladığı öğrenildi.

1 Haziran 2020 tarihinde Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan Güvenpark'ta Gezi Parkı eylemleri sırasında yaşamını yitiren Ethem Sarısülük için yapılmak istenen anma etkinliğine müdahale eden polis 21 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak göz atına aldı.

2 Haziran 2020 tarihinde Ankara'nın Mamak ilçesindeki Tuzluçayır mahallesinde Gezi Parkı eylemlerinin 7. yıldönümü için yapılan eyleme müdahale eden polis en az 10 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçeleyerek gözaltına aldı.

Barış Çakan'ın 1 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da uğradığı saldırı sonucu yaşamını yitirmesini protesto etmek için 2 Haziran 2020 tarihinde Van'da Dil Kültür ve Sanat Araştırmaları Derneği'nin (DİSA-DER) tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından valiliğin kararı gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Polisin haber takibi yapan gazetecileri de gözaltına almakla tehdit ettiği öğrenildi.

12 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da ABD Büyükelçiliği önünde yapılmak istenen "Nefes alamıyorum" eylemine valilik izni olmadığı gerekçesiyle müdahale eden polis 12 kişi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanların bindirildikleri polis aracında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları ve bir kişinin bu esnada epilepsi krizi geçirdi öğrenildi. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

15 Haziran 2020 tarihinde 15 Temmuz darbe girişimi sırasında yaralanan kişiler tarafından Ankara'da bulunan AKP Genel Merkezi önünde, toplanan bağışların kendilerine ulaştırılmadığı ve verilen sözlerin tutulmadığı gerekçesiyle yapı-

lan eyleme polis müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınanlar olduğu ve en az 2 kişinin de yaralandığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin sayısı ve isimleri öğrenilemedi. Polis müdahalesi ile ilgili olarak Ankara Emniyet Genel Müdürlüğü 16 Haziran 2020 tarihinde bir açıklama yaptı. Açıklamada eylem yapan gruba fiziki müdahalede bulunulmadığı ve gözaltına alınan olmadı belirtilmektedir. Eyleme katılan U. Y. isimli bir kişi ise basında yer alan açıklamasında müdahale sırasında 2 kişinin kaburgasının kırıldığını iddia etti.

Demokratik Toplum Kongresi'ne (DTK) yönelik soruşturma kapsamındaki gözaltıları protesto etmek için 26 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi.

1 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'nın Mamak ilçesindeki Tuzluçayır mahallesinde 2 Temmuz Sivas Katliamı ile ilgili yapılan basın açıklamasına valiliğin yasaklama kararını gerekçe göstererek müdahale eden polis 4 kişiyi gözaltına aldı.

Demokratik Alevi Derneği (DAD) tarafından 2 Temmuz Sivas Katliamı ile ilgili olarak, Ankara'da Sakarya Caddesi'nde yapılmak istenen anmaya, Ankara Valiliği'nin yasaklama kararını gerekçe göstererek müdahale eden polis 1 kişiyi gözaltına aldı. Müdahale üzerine Pir Sultan Abdal Kültür Dernekleri (PSKAD) Genel Merkezi önünde basın açıklaması yapmak isteyen gruba polis tekrar müdahale etti ve 6 kişiyi gözaltına aldı.

Elektrik kesintilerini protesto etmek için 4 Temmuz 2020 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde oturma eylemi yapmak isteyen çiftçilere polis izin vermedi.

4 Temmuz 2020 tarihinde Adana'da "Sosyal medyaya dokunma" bildirisini dağıtan gençlik örgütleri üyelerine polis valilik kararını gerekçe göstererek izin vermedi. Bildiri dağıtmak isteyen kişilere kimlik kontrolünden yapıldığı ve yaklaşık bir saat polis tarafından alıkonuldukları öğrenildi.

16 Temmuz 2020 tarihinde Adana'da "Suruç'u unutma unutturma" başlıklı bildiri dağıtan 2 kişi polis tarafından gözaltına alındı. İsimler öğrenilemeyen 2 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

20 Temmuz 2015 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesindeki bombalı saldırıda yaşamını yitiren 33 kişi-

yi anmak için İstanbul'un Kadıköy ilçesinde 20 Temmuz 2020 tarihinde yapılmak istenen anmaya polis biber gazı ile müdahale etti. Müdahale sırasında aralarında Özgür Gelecek muhabiri Emre Türksever'in de olduğu 53 kişinin fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı öğrenildi. Polis müdahalesi sırasında gözaltına alınanlarla görüşmek üzere Kadıköy İskele Karakolu'na giden avukatlar Gökhan Soysal ve Ezgi Önalın, görüşme talebinde buldukları sırada fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Avukat olduğunu belirtmesine rağmen Ezgi Önalın'ın ters kelepçelendiği ve maruz kaldığı fiziksel şiddet yüzünden yaralandığı öğrenildi. Gökhan Soysal'ın da gözaltına alınırken yere yatırıldığı ve boynuna basıldığı bildirildi. Gözaltına alınan 53 kişiden 4'ü 21 Temmuz 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı, 49 kişi 22 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından yurtdışı yasağı ile serbest bırakıldı.

20 Temmuz 2020 tarihinde Ankara Güvenpark'ta Suruç Aileleri İnisyatifi tarafından yapılmak istenen anmaya polis biber gazı ile müdahale etti. 42 kişinin fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı, gazetecilerin çekim yapmalarının polis tarafından engellendiği öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin yere yatırılarak sırtlarına basıldığı, işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları bildirildi. Gözaltına alınanlardan 2 kişinin (Fatma Kılıçarslan ve Mustafa Yaşatır) yaralandığı öğrenildi. Gözaltına alınan 42 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

20 Temmuz 2015 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesindeki bombalı saldırıda yaşamını yitiren 33 kişiyi anmak için 20 Temmuz 2020 tarihinde saldırının gerçekleştiği yerde yapılan anmaya polis müdahale etti. Gözaltına alınan kimsenin olmadığı müdahale sırasında polisin yaşamını yitirenlerin fotoğraflarını yırttığı ve üzerinde "Suruç için adalet" yazılı pankarta el koyduğu öğrenildi. Aynı gün içinde Suruç Aile Mezarlığı'nda yapılmak istenen anmanın da polis tarafından engellendiği, engelleme üzerine Mezarlığın önünde basın açıklaması ve oturma eylemi yapıldığı bildirildi.

20 Temmuz 2020 tarihinde Rize'nin Fındıklı ilçesinde aynı amaçla yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.

4 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde Grup Yorum üzerindeki konser yasağının kaldırılması talebiyle yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Cansu Kalender, Sercan Çakır) gözaltına aldı.

5 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Beykoz ilçesinde konser provası sırasında gözaltına alınan Grup Yorum üyeleri Dilan Poyraz, Bahar Kurt, Betül Varan, Eren Erdem, Barış Yüksel ve Sercan Toptancı'nın gözaltına alınırken ve gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. 6 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

9 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Grup Yorum'un Yenikapı'da yapacağı "9. Bağımsız Türkiye Konseri"nin alanı ablukaya alan polis tarafından engellendiği öğrenildi. Konser alanına giriş ve çıkışları kapatan polisin alanda pankart açan Grup Yorum üyelerine müdahale ettiği ve 25 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldığı bildirildi. 12 kişinin savcılık tarafından, 13 kişinin ise çıkarıldıkları mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla 10 Ağustos 2020 tarihinde serbest bırakıldığı öğrenildi. Polisin alandaki gazetecileri de engellediği, kameralarına el koyarak görüntüleri sildiği öğrenildi. İstanbul Valiliği Haziran ayında yaptığı açıklamayla konsere izin verilmeyeceğini bildirmişti.

28 Ağustos 2020 tarihinde Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde Batıkent Dayanışma Platformu tarafından uyuşturucuya karşı yapılan eyleme polis müdahale etti. Müdahale sonucu 3 kişinin gözaltına alındığı ve aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

İstanbul'un Ümraniye ilçesindeki 1 Mayıs Mahallesi'nde 2 Eylül Kuruluş Festivali kapsamında 6 Eylül 2020 tarihinde yapılmak istenen yürüyüşe polis müdahale etti. Polis müdahalesinde aralarında Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Ataşehir Şube Başkanı Gülsev Kaya'nın da bulunduğu 39 kişinin fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı, 1 kişinin (Emre Ziya Bayer) ayağının kırıldığı öğrenildi.

10 Eylül 2020 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesine bağlı Ortaköy (Girharrin) mahallesinde DEDAŞ'ın uygulamalarını protesto eden kişilere Jandarma, tazyikli su ile müdahale etti. Müdahale sırasında 2 kişinin yaralandığı, 6 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişiler aynı gün içinde serbest bırakıldı.

11 Eylül 2020 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesine bağlı Ortaköy (Girharrın) mahallesinde aynı gerekçeyle yapılan eyleme jandarma tazyikli su ve biber gazı ile müdahale etti. Müdahale sırasında 8 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

12 Eylül 2020 tarihinde 78'ler Girişimi, Türkiye Yazarlar Sendikası ve Karşı Sanat Çalışmaları tarafından 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile ilgili İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Kazancı Yokuşu'nda yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından Covid-19 salgını gerekçesiyle engellendi.

Hazırladıkları raporu Milli Eğitim Bakanlığı'na vermek üzere 25 Eylül 2020 tarihinde bakanlığın önünde toplanan Halkevi üyelerine müdahale eden polis aralarında Halkevleri Genel Başkanı Nebiye Merttürk'ün de olduğu 6 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

11 Eylül 2020 tarihinde gözaltına alındıktan ardından helikopterden atıldığı iddia edilen ve tedavi gördüğü hastanede 30 Eylül 2020 tarihinde yaşamını yitiren Servet Turgut için 1 Ekim 2020 tarihinde Van'ın Edremit ilçesinde kurulan taziyeye, HDP milletvekilleri, DBP ve DTK Eş Başkanları'nın ziyareti sırasında polisin müdahale ettiği öğrenildi. Taziyede konuşma yapılmasına izin vermeyen polisin gazetecilerin çekim yapmasını da engellediği bildirildi.

10 Ekim 2020 tarihinde patlamanın gerçekleştiği Ankara Gari'na yürümek isteyen gruba müdahale eden polis 11 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

10 Ekim 2020 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde 10 Ekim Ankara Katliamı'nda yaşamını yitirenlerin mezarları başında yapılmak istenen 2 ayrı anma etkinliğine jandarma ve polis tarafından izin verilmedi. Anma etkinliklerine katılmak üzere ilçeye gelen Halkların HDP Urfa İl Eş Başkanı Emine Çetiner, fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Emine Çetiner 11 Ekim 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

10 Ekim Ankara Katliamı ile ilgili Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) İstanbul 2 Nolu Şube binasına asılan pankartın 10 Ekim 2020 tarihinde polis tarafından indirildiği öğrenildi.

İstanbul'un Ataşehir ilçesinde Sol Parti ilçe binasına asılan "10 Ekim'i Unutmadık Affetmeyeceğiz" yazılı pankart nedeniyle Sol Parti üyeleri Osman Topaklı ve Mehmet Demir hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'tehdit' iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında 2 kişinin 12 Ekim 2020 tarihinde polisi ifade verdiği bildirildi.

11 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Furkan Vakfı Kurucu Genel Başkanı Alpaslan Kuytul hakkında yargılandığı davada verilen beraat kararı ile ilgili Furkan Vakfı üyeleri tarafından 8 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'da Saraçhane Parkı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 40 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

15 Kasım 2020 tarihinde Van'da Mültecilerle Dayanışma Ağı üyelerinin, mülteci ölümlerine dikkat çekmek için Van Gölü'ne karanfil bırakmasına polis tarafından valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

10 Ekim Ankara Katliamı ile ilgili, 16 firari sanık ve Erman Ekici hakkında Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 15 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmasının ardından 10 Ekim Ankara Katliamı Davası Avukat Komisyonu tarafından Ankara Adliyesi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti. Gözaltına alınan kimsenin olmadığı müdahale sırasında polisin görüntü alınmasına engel olduğu öğrenildi. Müdahale nedeniyle basına açıklamasının başka bir yerde yapıldığı bildirildi.

14 Haziran 2018 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde AKP Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın yaptığı esnaf ziyareti sırasında çıkan olaylar sonucu yaşamını yitiren 3 kişinin 2 yakını (Emine Şenyasar ve Ferit Şenyasar) tarafından 16 Aralık 2020 tarihinde AKP Urfa İl Binası önünde yapılan oturma eylemine müdahale eden polis 2 kişiyi gözaltına aldı. Oturma eylemini takip eden bir gazetecinin de polis tarafından engellendiği öğrenildi.

5.2. TOPLANTI ve GÖSTERİLERE KATILDIKLARI İÇİN YARGILANAN ve HAKLARINDA SORUŞTURMA AÇILAN KİŞİLER

2020 yılında 506 kişi hakkında çeşitli toplantı ve gösterilere katıldıkları gerekçesiyle açılan davaların görülmesine devam edildi. Yargılanan 137 kişi toplam 253 yıl hapis cezası ile cezalandırıldı, 61 kişi ise beraat etti. Cumartesi Anneleri Eylemi'nin 700. buluşmasına yönelik polis müdahalesi sonucu gözaltına alınan ve aralarında Cumartesi Anneleri ile hak savunucularının olduğu 46 kişi hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 23 Kasım 2020 tarihinde İstanbul 21. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. En az 335 kişiye katıldıkları eylem ve etkinliklerde "Covid-19 kapsamında alınan önlemlere uymadıkları" gerekçesiyle toplam 790.490 Türk Lirası para cezası uygulandı.

90 kişi hakkında Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu'na (KESK) bağlı Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) İzmir şubeleri ve kimi Alevi derneklerinin çağrısıyla anadilde eğitim talebiyle yapılan eylem gerekçe gösterilerek İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 18 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 90 kişiyi '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' suçundan ayrı ayrı 5 ay hapis cezası ile cezalandırdı. 13 Şubat 2015 tarihinde İzmir'in Konak ilçesinde yapılan yürüyüşe polis müdahale etmiş ve 90 kişiyi fiziksel şiddet, işkence ve diğer kötü muamele uygulayarak gözaltına almıştı.

Özgecan Aslan isimli bir kadının Mersin'de tecavüz edilip öldürülmesini protesto etmek için, 24 Şubat 2015 tarihinde Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü önünde yapılan yürüyüşe katıldıkları gerekçesiyle 27 kişi hakkında Ankara 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 6 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 27 kişi hakkında da beraat kararı verdi. Mahkemenin kararının gerekçesinde "barışçıl amaçla düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşleri ile ifade özgürlüğü hakkının demokrasilerin vazgeçilmez unsurları arasında olduğunu, bu hakların anayasa ile güvence altına alındığını" belirttiği öğrenildi.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde 10 Mayıs 2019 tarihinde düzenlenen 9. Onur Yürüyüşü'ne yönelik polisin müdahalesinde gözaltına alınan 19 kişi hakkında '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' iddiasıyla Ankara 39. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 12 Mart 2020 tarihinde devam edildi. Ankara

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, talep edilmesine rağmen müdahaleye ilişkin ham video kayıtları mahkemeye göndermediği öğrenildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 10 Temmuz 2020 tarihine erteledi. Baro eylemleri nedeniyle avukatların mazeret dilekçesi vermesi üzerine 10 Temmuz 2020 tarihinde yapılamayan duruşma 10 Aralık 2020 tarihinde ertelendi.

Mersin Üniversitesi öğrencisi 40 kişi hakkında 11 Mart 2015 tarihinde üniversite kampüsünde yapılan Nihal Atsız anmasını protesto ettikleri gerekçesiyle Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 25 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 22 öğrenciyi 'örgüt propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerine kimliklerini gizleyerek katılmak' suçundan ayrı ayrı 6 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 11 öğrenciyi 'uyarıya rağmen dağılmamak', 'polise mukavemet', 'toplantı ve gösteri yürüyüşüne sopa, taş, soda şişesi gibi yaralayıcı madde ile katılmak' suçlarından ayrı ayrı 3 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 7 öğrencinin ise beraatına karar verdi.

20 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, adil yargılanma talebiyle sürdürdüğü ölüm orucu eyleminin 238. gününde, 27 Ağustos 2020 tarihinde yaşamını yitiren avukat Ebru Timtik'in fotoğrafının İstanbul Barosu binasına asılması gerekçesiyle, İstanbul Cumhuriyet Savcılığı tarafından Baro Başkanı ve 10 yöneticisi hakkında soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

HDP Gençlik Meclisi üyelerinin de aralarında bulunduğu 76 kişi hakkında 'Toplantı ve Gösteri

Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' ve 'ihtara rağmen dağılmama' iddialarıyla Batman 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 22 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Söz konusu 76 kişi DTK Eş Başkanı Leyla Güven'in PKK lideri Abdullah Öcalan'a yönelik tecridin sonlandırılması talebiyle sürdürdüğü açlık grevi eylemi ile ilgili basın açıklamasına ve Hasankeyfi sular altında bırakan İlisu Barajı'nın yapımını protesto etmek için yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalelerinde gözaltına alınmıştı. Mahkeme duruşmayı 19 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Ankara Yüksel Caddesi'nde yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemine katılanlara yönelik bir soruşturma kapsamında 1'i tutuklu 15 kişi (Sibel Balacı, Ertuğrul Çağan, Acun Karadağ, Nazan Bozkurt, Gülnaz Bozkurt, Mehmet Dersulu, Alev Şahin, Mahmut Konuk, İlker Işık, Özge Çırpan, Deniz Aydın, Simge Aksan, Murat Çeşme, Burak Aydemir, Selvi Polat) hakkında Ankara 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Sibel Balacı'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 20 Kasım 2020 tarihine erteledi. 10 Aralık 2018 tarihine Ankara'da ev baskınlarında gözaltına alınan 15 kişiden 2'si 17 Aralık 2018 tarihinde tutuklanmış, 13 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakılmış, Ertuğrul Çağan ise 24 Ekim 2019 tarihinde görülen ilk duruşmada tahliye edilmişti.

6 Mayıs 2019 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Galatasaray Meydanı'nda iftar için kurulmak istenen "Yeryüzü Sofrası"na yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan ve aralarında yazar ve ilahiyatçı İhsan Eliaçık'ın da olduğu 8 kişi hakkında İstanbul 47. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 29 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme polis müdahalesine ilişkin görüntülerin beklenmesi için duruşmayı 18 Aralık 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde ek ödemelere yapılan kesinti ile ilgili basın açıklaması yapan ve aralarında İzmir Tabip Odası Başkanı'nın da olduğu 10 sağlık emekçisi hakkında üniversite rektörünün şikayeti üzerine İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında 6 kişinin 30 Eylül 2020 tarihinde polis karakoluna giderek ifade verdiği bildirildi. Haklarında soruşturma açılan kişiler:

İzmir Tabip Odası Başkanı Op. Dr. Lütfi Çamlı, Dokuz Eylül Hastanesi'nde görev yapan asistan hekim Ali Rıza Karabulut, Demokratik Sağlık-Sen üyesi Ayşe Toprak, Genel Sağlık-İş üyesi Alper Çobanlar, Dokuz Eylül Hastanesi'nde görev yapan asistan hekim Yağmur Dokuyan, İzmir Tabip Odası eski Başkanı Prof. Dr. Funda Barlık Obuz, SES işyeri temsilcisi Günseli Uğur, Türk Sağlık-İş üyesi Savaş Doğan, Türk Sağlık-Sen üyesi Osman Ataç ve Eğitim-İş İzmir 4 Nolu Yükseköğretim Şubesi Başkanı Haşim Karaman.

Barış Annesi Xewlet Öncü hakkında Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona ermesi talebiyle cezaevlerinde yapılan açlık grevleri ile ilgili katıldığı eylem nedeniyle Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 1 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Xewlet Öncü'nün 5 yıldan 10 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme duruşmayı 14 Ocak 2021 tarihine erteledi.

5 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Urfa'da 1 Eylül Dünya Barış Günü yürüyüşüne katıldıkları için 16 kişi hakkında soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Haklarında soruşturma başlatılan kişiler: DBP merkez yürütme kurulu üyesi Bekir Karageçili, HDP Urfa İl Eş Başkanları Emine Çetiner ve Mikail Gözek, il yöneticileri Hasan Yıldız, Lütfi Hazer, Ferit Tamga, Haliliye İlçe Eşbaşkanı Hatice Göktepe, Urfa Belediye Meclisi üyeleri İsmail Kaplan, Sıtkı Dursun, Mahmut Bektaş ve Selma Ateş, Eğitim-Sen Urfa Şubesi Eş Başkanı Mahmut Binici, HDP Urfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün danışmanı Beritan Sayan, Mehmet Oğur, İsmail Karadağlı ve Ömer Yıldırım.

7 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Sözleşmesi ile ilgili 5 ve 18 Ağustos 2020 tarihlerinde Mersin'de yapılan eylemlere katılan Mersin Kadın Platformu üyesi 18 kişiye 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu uyarınca 3150'şer lira idari para cezası verildiği öğrenildi.

7 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Urfa Barosu Başkanı Abdullah Öncel'in de aralarında olduğu 26 avukat hakkında baro seçim sisteminde yapılmak istenen değişiklik ile ilgili 7 Temmuz 2020 tarihinde yapılan basın açıklamasına ve sonrasındaki oturma eylemine katıldıkları gerekçesiyle Urfa Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı öğrenildi.

Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediyelerine kayyım atanmasını protesto etmek için yapılan basın açıklaması nedeniyle 23 kişi hakkında İstanbul 17. Asliye Ceza Mahkemesi'nde '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' suçlamasıyla açılan davanın karar duruşması 9 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 23 kişinin beraatına karar verdi.

13 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tunceli'nin Ovacık ilçesinde Munzur Gözeleri'ne yapılacak inşaatı protesto etmek için düzenlenen insan zinciri eylemi nedeniyle aralarında Tunceli Belediye Başkanı Fatih Mehmet Maçoğlu, yerine kayyım atanan Akpazar Belediyesi Eş Başkanı Orhan Çelebi'nin de olduğu 81 kişi hakkında Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı ve bu kişilerin ifadeye çağrıldığı öğrenildi.

19 avukat hakkında 10 Ekim Ankara Katliamı'nı protesto etmek için 12 Ekim 2015 tarihinde İstanbul Adliyesi'nde eylem yaptıkları gerekçesiyle İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, 19 avukatın '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 15 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Cemile Çiftçi, Türkiye Bozkurt, Fehime Ekmez, Yeter Seyhan isimli 4 mahpus yakını hakkında cezaevlerinde o dönem devam etmekte olan ölüm oruçları ile ilgili 2 Mayıs 2019 tarihinde Gebze Kadın Cezaevi önünde yapılan oturma eylemine katıldıkları gerekçesiyle Kocaeli 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 20 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 4 kişinin de beraatına karar verdi.

33 yaşam savunucusu hakkında Manisa'nın Salihli ilçesine bağlı Hacıbektaşlı köyüne Jeotermal Enerji Santrali (JES) inşa edilmesine karşı eylem yaptıkları gerekçesiyle Salihli 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 22 Ekim 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme Covid-19 salgınına gerekçe göstererek duruşmayı 12 Şubat 2021 tarihine erteledi.

28 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Muğla'da yaşayan Pınar Gültekin isimli bir kadının Cemal Metin Avcı isimli bir erkek tarafından öldürülmesini protesto etmek için 21 Temmuz 2020 tarihinde İzmir Alsancak'ta yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan 12 kişi hakkında '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' ve 'görevi yaptırmamak için direnme' iddialarıyla dava açıldığı öğrenildi. Davanın ilk duruşmasının 20 Ocak 2021 tarihinde görüleceği bildirildi. Söz konusu 12 kişi gözaltına alındıkları sırada işkence ve kötü muameleye maruz kalmıştı.

2019 yılında PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona ermesi talebiyle cezaevlerindeki açlık grevine dikkat çekmek için İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi önünde basın açıklaması yaptıkları gerekçesiyle 15 mahpus yakını (Latife Buğday, Sürreya Kılınç, Nesibe Başaran, Zübeyde Adar, Selamet Demir, Sinem Güzel, Emine Erbek, Hafize Şahin, Ayşegül Yalçın, Sumanperi Akyıldız, Kumri Akgül ve Zehra Doğan, Sakine Yakut, Melek Başkale, Zeliha Gün) hakkında Bakırköy 13 Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 3 Kasım 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 14 kişinin '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet', 'polise mukavemet' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmaya katılmayan 1 kişi hakkında yakalama kararı çıkartılmasına, 1 kişi hakkında ise zorla mahkemeye getirme kararı çıkartılmasına, avukatların polislerin ifadelerinin mahkeme huzurunda alınması talebini reddederek duruşmayı 11 Mart 2021 tarihin erteledi.

Ankara'da Soma Katliamı'nın yıldönümü için yapılan anmaya yönelik polis müdahalesi sonucu gözaltına alınan 14 kişi (Doğa Ünlü, Deniz Altay, Zarife Çamalan, Semra Demir, Fulya Demir, Zeynep Tan, Sibel Göktaş, Süreyya Ergün, Nevroz Gülen, Songül Doğan, Tamer Morkoç, Emre Ozan Özen, Abdumelik Yalçın, Abdullah Şamil Parlak) hakkında Ankara 33. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 3 Kasım 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 14 kişinin '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet', 'yasadışı toplantı ya da gösteri yürüyüşünü yönetme', 'kanuna aykırı toplantı veya gösteri yürüyüşünü düzenleyen ve/veya yönetenlerin hareketlerine katılma' suçlarından cezalandırılmaları talep edil-

mektedir. Savunmaların ardından mahkeme Fulya Demir hakkında zorla getirme kararı vererek duruşmayı 4 Şubat 2021 tarihine erteledi.

28 Aralık 2011 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı Roboski köyünde Türk Hava Kuvvetleri'ne bağlı savaş uçaklarının bombardımanı sonucu yaşamını yitiren 34 kişinin yakını olan 16 kişi hakkında 2015 yılında yapılan anma etkinliğine katıldıkları gerekçesiyle Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 4 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede sanıkların 'örgüt propagandası yapmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 23 Aralık 2020 tarihine erteledi. 23 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme savunmaların ardından duruşmayı 5 Nisan 2021 tarihine erteledi.

Emek Partisi Gebze İlçe Başkanı Yusuf Akar hakkında Kars Belediyesi'ne kayyum atanmasını protesto etmek için yapılan basın açıklamasına katıldığı gerekçesiyle soruşturma açıldığı ve 5 Kasım 2020 tarihinde Çayırova İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

Grup Yorum üzerindeki baskı ve yasaklamaların sona ermesi talebiyle sürdürdüğü ölüm orucuna son verdikten sonra 7 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek'in cenaze törenine katıldıkları gerekçesiyle tutuklanan 5 kişi (Cemil Kurt, Bahar Ertürk, Dilan Ekin, Sevda Kurban, Tuğçe Tayyar) hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Kasım 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme 5 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

Suruç Katliamı'nın 4. yıldönümü dolayısıyla 20 Temmuz 2019 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan ve aralarında Suruç katliamından yaralı kurtulan Çağla Seven, Koray Türkay ile Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) Eş Genel Başkanı Şahin Tümöklü ve ESP merkez yürütme kurulu üyesi Ebru Yiğit'in de olduğu 22 kişi hakkında İstanbul Anadolu 27. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 12 Kasım 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 18 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Aralarında gazeteci Oktay Candemir'in de olduğu 5 kişi hakkında Van 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Kasım 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 5 kişinin '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' ve 'görevi yaptırılmamak için direnme' suçlarından cezalandırılmaları istenmektedir. Katıldıkları basın açıklamasına yönelik polis müdahalesi sonucu fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alınan 5 kişinin maruz kaldıkları polis şiddeti hakkında yaptığı suç duyurusu ise takipsizlikle sonuçlanmıştı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 31 Aralık 2020 tarihine erteledi.

Cumartesi Anneleri Eylemi'nin 700. buluşmasına yönelik polis müdahalesi sonucu gözaltına alınan ve aralarında Cumartesi Anneleri ile hak savunucularının olduğu 46 kişi hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 23 Kasım 2020 tarihinde İstanbul 21. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. İddianamede 46 kişinin '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etme' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Cumartesi Anneleri zorla kaybedilen yakınlarının akıbetini sormak için her hafta gerçekleştirdiği buluşmaların 25 Ağustos 2018 tarihinde yapılacak 700.'sü Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından yasaklanmış, yasağa rağmen eylemin yapıldığı Galatasaray Meydanı'nda toplananlara müdahale eden polis 46 kişiyi gözaltına almıştı.

6 mahpus yakını (Zeynep Calıhan, Türkiye Bozkurt, Cemile Çiftçi, Latife Buğday, Erdihan Erol ve Hazal Taş) hakkında 2019 yılında PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması talebiyle cezaevlerinde yapılan açlık grevine dikkat çekmek için Gebze Kadın Cezaevi önünde oturma eylemi yaptıkları gerekçesiyle İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Kasım 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 6 kişinin '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' suçundan cezalandırılmaları istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmaya katılmayan Erdihan Erol hakkında zorla getirilme kararı vererek duruşmayı 1 Aralık 2020 tarihine erteledi.

11 kişi hakkında KESK, DİSK, TMMOB ve TTB'nin 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara'da yaptığı Barış Mitingi'ne çağrı için Adana'da yapılan yürüyüş gerekçe gösterilerek açılan davanın karar

duruşması 24 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' ve 'görevi yaptırılmamak için direnme' suçlarından 4 kişiyi ayrı ayrı 2 yıl hapis cezasıyla, 7 kişiyi ise ayrı ayrı 3 yıl hapis cezasıyla cezalandırdı.

Roza Kahya ve Pelin Şahin hakkında Afrin'e yönelik TSK operasyonu ile ilgili olarak Boğaziçi Üniversitesi kampusunda lokum dağıtılmasını üzerinde "İşgalin ve katliamın lokumu olmaz" yazan pankart ile protesto ettikleri gerekçesi açılan davanın karar duruşması 2 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt propagandası yapmak' suçundan Roza Kahya'yı 1 yıl, Pelin Şahin'i 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Pelin Şahin'e verdiği cezayı erteleyen mahkemenin Roza Kahya'ya verdiği cezayı ertelediği ve Roza Kahya'nın tutuklanmasına karar verdiği öğrenildi.

19 kişi hakkında Kızılay'ın Ensar Vakfı'na para aktarmasını protesto etmek için yapılan basın açıklaması gerekçesiyle Ankara 25. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 3 Aralık 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 19 kişinin '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etme' iddiasıyla cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 22 Ocak 2021 tarihine erteledi.

KHK ile ihraç edilen kamu emekçilerinin işe geri dönme talebiyle başlattıkları Ankara ve Düzce'de yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcıları Acun Karadağ, Nazan Bozkurt, Alev Şahin, Mehmet Dersulu, Mahmut Konuk, Armağan Özbaş hakkında Ankara 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Aralık 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme Armağan Özbaş ve Mahmut Konuk'un tahliyesine, Acun Karadağ, Nazan Bozkurt, Alev Şahin, Mehmet Dersulu'nun tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 27 Ocak 2021 tarihine erteledi. Ankara ve Düzce'de 13 Ağustos 2020 tarihinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 7 kişiden 6'sı 22 Ağustos 2020 tarihinde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmış, 1 kişi (Gülnaz Bozkurt) adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

3 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Osmaniye'de HDP il eş başkanlarının gözaltına alınmasını protesto etmek için yapılan basın açıklamasına katılan HDP üyesi 45 kişiye 'sosyal

mesafe kurallarını' ihlal ettikleri gerekçesiyle toplam 139.500 TL idari para cezası kesildiği öğrenildi.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde (ODTÜ) 10 Mayıs 2019 tarihinde düzenlenen 9. Onur Yürüyüşü'ne yönelik polisin müdahalesinde gözaltına alınan 19 kişi hakkında '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' iddiasıyla Ankara 39. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 30 Nisan 2021 tarihine erteledi.

16 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Batman'da HDP tarafından çeşitli tarihlerde düzenlenen eylemlere katılan kişilere toplam 97 kez 'sosyal mesafe kurallarına uymadıkları' ve 'maske takmadıkları' gerekçesiyle 3.150 TL ile 900 TL arasında değişen tutarlarda idari para cezası kesildiği öğrenildi.

Manisa'nın Soma ilçesinde maden işçilerinin tazminat hakları için yaptıkları eylemler sırasında Türkiye Kömür İşletmeleri önünde yaptığı konuşmalar nedeniyle, Bağımsız Maden İş Sendikası Örgütlenme Uzmanı Başaran Aksu hakkında Soma 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde TCK'nin 214. ve 216. maddeleri uyarınca 'suç işlemeye tahrik etme' ve 'halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik' iddialarıyla açılan davanın görülmesine 22 Aralık 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme duruşmayı 13 Nisan 2021 tarihine erteledi.

Tevgera Jinên Azad (TJA) sözcüsü Ayşe Gökkan hakkında, 30 Ekim 2013 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde sınır bölgesinde 2013 tarihinde inşa edilmek istenen duvara karşı açıklık grevi eylemi yaptığı gerekçesiyle Nusaybin 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Ayşe Gökkan'ın 'kamu malına zarar verme' suçundan beraatına, 'askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgeleri ihlal' suçundan ise 1 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Sultan Kaya ve Hasan Basri Yıldız hakkında, avukat Ebru Timtik'in adil yargılanma talebi ile sürdürdüğü ölüm orucuna dikkat çekmek için 29 Haziran 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı Tayip Erdoğan'ın İstanbul'un Üsküdar ilçesindeki konutunun önünde yapılan basın açıklamasına katıldıkları gerek-

çesiyle, 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Aralık 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Sultan Kaya ve Hasan Basri Yıldız'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 27 Mayıs 2021 tarihine erteledi.

23 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP Bitlis İl Eş Başkanı Rümet Dursun hakkında, vekilliği düşürülen HDP Hakkari milletvekili ve DTK Eş Başkanı Leyla Güven'in tutuklanmasına dair Bitlis'te yapılan basın açıklaması gerekçe gösterilerek, 'suçu ve suçluyu övme' iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

5.3. EYLEM ve ETKİNLİK YASAKLARI

5.3.1. İllerde Eylem ve Etkinliklerin Yasaklanması

Valilik ve kaymakamlıklar tarafından bir süredir Türkiye genelinde “İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir. Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır” şeklinde düzenlenen 5442 Sayılı İller İdaresi Kanunu’nun 11/C maddesine ve “Bölge valisi, vali veya kaymakam, milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla belirli bir toplantıyı bir ayı aşmamak üzere erteleyebilir veya suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlike mevcut olması hâlinde yasaklayabilir” şeklinde düzenlenen 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 17. maddesine dayanarak bir demokrasinin ayrılmaz unsuru ve vazgeçilmez koşulu olan toplanma ve gösteri yapma hakkı/özgürlüğü ilga edilmektedir.

2020 yılında 36 ilde yaşayan 61 milyon 959 bin 479 yurttaş, en kısıtı 1 en uzununu 30 gün olmak üzere valilikler tarafından 130 kez eylem ve etkinliklerin yasaklanması nedeniyle toplantı ve gösteri özgürlüğünü kullanamamıştır. Ayrıca 17 ilde il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelen kişilerin il sınırlarına girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılacak kişilerin ilden çıkışlarına yönelik çeşitli sürelerde kısıtlamalar getirilmiştir.

Eylem ve etkinlikler milli güvenliğin korunması, kamu düzeninin sağlanması, Suriye’de devam etmekte olan askeri harekati protesto etmek amacıyla yapılacak eylemlerin engellenmesi ve “koronavirüs salgınının halk üzerinde korku/panik oluşturabileceği ve toplu halde yapılacak her türlü eylem/etkinliklerin söz konusu virüsün yayılması açısından risk oluşturması” gerekçeleriyle yasaklandı.

İçişleri Bakanlığı 2 Ekim 2020 tarihinde 81 ilin valiliklerine bir genelge göndererek “Sağlık Bakanlığı’nun ilgi yazısı ve Koronavirüs Bilim Kurulu’nun tavsiye kararı doğrultusunda, mevsimsel etkilerde göz önünde bulundurularak, 02.10.2020 tarihinden itibaren 01.12.2020 tarihine kadar sivil toplum kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları, birlikler ve kooperatifler tarafından düzenlenecek” etkinliklerin ertelendiğini duyurdu. Genelgenin ardından Yüksek Seçim Kurulu (YSK) da baro seçimlerinin İl/İlçe Umumi Hıfzıssıhha Kurulları’nın karar alması durumunda yapılamayacağına, siyasi partilerin kongrelerinin gerçekleştirilmesinde ise sakınca bulunmadığına karar verdiğini duyurdu.

Eylem ve etkinlikleri valilik kararlarıyla yasaklandığı iller aşağıdaki gibidir.

Adana

Adana Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Suriye’de devam etmekte olan askeri harekati protesto etmek amacıyla yapılacak açık ve kapalı yer toplantısı, yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, stant/çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş asma ve benzeri her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.

Valilik 14 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenle-

necek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 15 Haziran 2020 itibarıyla 15 gün süreyle kısıtlama getirdi.

Valilik 28 Temmuz 2020 tarihinde 3 gün süreyle, 30 Ekim 2020 tarihinde 3 gün süreyle olmak üzere 2 kez daha eylem ve etkinlikleri yasakladı.

Adıyaman

Adıyaman Valiliği 27 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, miting, basın açıklaması, açık yer toplantısı, protesto eylemi ve benzeri eylem ve etkinlikleri 28 Temmuz 2020 saat 00.01 itibarıyla 3 gün süre ile yasakladı.

Ankara

Ankara Valiliği 2 Temmuz 2020 tarihinde İl Hıfzıssıhha Kurulu toplantısında alınan kararlar uyarınca il genelinde yapılacak toplantı, gösteri ve benzeri tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.

Antalya

Antalya Valiliği 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini yasakladı, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 13 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi. Valilik 23 Temmuz 2020 tarihinde 10 gün süreyle, 31 Ağustos 2020 tarihinde ise 7 gün süreyle eylem ve etkinlikleri yasakladı. İl genelinde yürüyüş, oturma eylemi, stant/çadır kurma, çelenk koyma, protesto gösteri ve benzeri eylem ve etkinlikleri 25 Ekim 2020 itibarıyla 3 gün süreyle yasaklandı.

Antep

Antep Valiliği, İdlib'de bulunan TSK personeline yönelik düzenlenen ve 33 kişinin yaşamını yitirdiği saldırı sonrasında 29 Şubat 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde konuyla ilgili toplantı, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açık yer toplantısı, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma gibi her türlü eylem ve etkinliği 29 Şubat 2020 itibarıyla yasakladı. Valiliğin yasaklama kararında bir süre sınırlandırılması bulunmamaktadır. 15 Mart 2020 tarihinde 20 günlük, 9 Haziran 2020 tarihinde 30 günlük, 27 Temmuz 2020 tarihinde 7 günlük ve 15 Ağustos 2020 tarihinde 15 günlük olmak üzere 4 kez daha eylem ve etkinlikleri yasakladı.

Aydın

Aydın Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 10 gün süreyle

le yasakladı. Valilik 3 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 3 Temmuz 2020 itibarıyla 10 gün süreyle kısıtlama getirdi.

Balıkesir

Balıkesir Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Suriye'de devam etmekte olan askeri hareketi protesto etmek amacıyla yapılacak her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 10 gün süreyle yasakladı.

Batman

Batman Valiliği 25 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile "milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeninin korunması" gerekçeleriyle, il genelinde tüm etkinlikleri 26 Mart 2020 tarihinde 15 gün süreyle yasakladı.

Batman Valiliği 15 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini ve il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişleri ile başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışları İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 15 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı.

22 Eylül – 6 Ekim 2020 tarihleri arasında il genelinde her türlü miting, kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşlerinin, basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, anma töreni vb. türdeki eylem ve etkinlikler ile bildiri, broşür ve el ilanı dağıtılmasının, pankart ve afiş asılmasının mülki idare amirinin iznine bağlandı; Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu çevresindeki alanlarda açık/ kapalı yer toplantısı, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, el ilanı vb. eylem etkinlikler yasaklandı. 7 Ekim 2020 tarihinde il genelinde eylem ve etkinlikler 15 gün süreyle yasaklandı.

Bitlis

Bitlis Valiliği 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini, bu etkinliklere destek vermek için

gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği süre belirtmeksizin yasakladı.

Bursa

Bursa Valiliği 14 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, milletvekilleri hariç olmak üzere il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 14 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi.

Çanakkale

Çanakkale Valiliği 25 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde gösteri yürüyüşü, protesto eylemi, basın açıklaması, stant kurma ve benzeri eylem ve etkinlikleri 25 Temmuz 2020 saat 00.01 itibarıyla 7 gün süreyle yasakladı.

Denizli

Denizli Valiliği 27 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde basın açıklaması, açık yer toplantısı, protesto eylemi, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, el ilanı ve bildiri dağıtma, pankart asma ve benzeri eylem ve etkinlikleri 27 Temmuz 2020 saat 00.01 itibarıyla 15 gün süre ile yasakladı.

Edirne

Edirne Valiliği 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını 14 Haziran 2020 ile 17 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı.

Hakkari

Hakkari Valiliği 14 Ocak, 29 Ocak, 13 Şubat, 28 Şubat, 13 Mart, 29 Mart, 13 Nisan ve 28 Nisan 2020 tarihlerinde olmak üzere 8 kez 15 gün süreyle ilan edilen yasaklar sonucunda 4 Nisan 2019 tarihinden bu yana kesintisiz uygulanan eylem ve etkinlik yasağı 413 güne uzatılmış oldu.

4 Haziran 2020 tarihinde 15 gün süreyle eylem ve etkinliklerin yasaklandığı Hakkari’de 13 Haziran 2020 tarihinde il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğinin yasaklanmasının yanı sıra, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 14 Haziran 2020 ile 16 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi. Valilik 4 Temmuz, 20 Temmuz, 4 Ağustos ve 19 Ağustos, 3 Eylül, 18 Eylül, 3 Ekim, 18 Ekim, 2 Kasım, 17 Kasım, 2 Aralık, 17 Aralık ve 31 Aralık 2020 tarihlerinde olmak üzere 13 kez daha 15 gün süreli yasak kararları ilan etti.

Hatay

Hatay Valiliği 23 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açık ve kapalı yer toplantısı, protesto eylemi, konser, şenlik, festival, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, afiş asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, pankart asma ve benzeri eylem ve etkinlikleri 24 Temmuz 2020 saat 00.01 ile 26 Temmuz 2020 saat 23.59 arasında yasakladı. Valilik 28 Temmuz 2020 tarihinde ise 3 günlük bir yasak daha ilan etti.

İstanbul

İstanbul Valiliği, TSK’nin “Suriye’de yürütmekte olduğu askeri operasyonları eleştirmeye veya bu operasyonların sonlandırılması amacıyla kamuoyu oluşturmaya yönelik” etkinliklerin 1-10 Mart 2020 tarihleri arasında yasaklandığını duyurdu.

15 Haziran 2020 tarihinde parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği kısıtlama getirildi.

İstanbul Valiliği 11 Eylül 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Covid-19 salgını önlemleri kapsamında İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu kararıyla açık alanlarda yapılacak konser, gösteri, festival gibi etkinlikleri 11 Eylül 2020 itibarıyla yasaklandığını duyurdu. Valilik daha sonra yaptığı açıklama ile yasaklama kararının 14 Eylül 2020 itibarıyla uygulanacağını ilan etti.

İzmir

İzmir Valiliği 1 Temmuz 2020 tarihinde İl Hıfzıssıhha Kurulu toplantısında alınan kararlar uyarınca il genelinde sağlık kurumlarında yapılacak toplantı, gösteri ve benzeri tüm eylem ve etkinlikleri yasakladı. 8 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İzmir Valiliği'nin 15 Ağustos 2020 tarihinde kadar açık alanlarda yapılacak etkinlikleri yasakladığı öğrenildi. Valilik konuyla ilgili bir açıklama yapmazken, İzmir Büyükşehir Belediyesi planladıkları açık hava etkinliklerinin valilik kararıyla 15 Ağustos 2020 tarihine dek ertelendiğini duyurdu.

1 Eylül Dünya Barış Günü kapsamında il genelinde yapılacak panel, fotoğraf sergisi, söyleşi, yürüyüş, barış zinciri, konser ve benzer eylem etkinlikler 1 Eylül 2020 saat 00.01 itibarıyla 1 gün süreyle yasaklandı.

Kars

Kars Valiliği 28 Eylül 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplanma, yürüyüş, 50 kişiyi geçen basın açıklaması, araç konvoyu, her türlü karşılama uğurlama, açlık grevi, oturma eylemi, miting, stant açma, çadır kurma, bildiri/broşür dağıtma, afiş/pankart asma, ve benzeri her türlü açık ve kapalı alanlardaki eylem ve etkinlikleri 28 Eylül 2020 tarihi itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.

Kırklareli

Kırklareli Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile "Savaşa Hayır vb. konular adı altında yapılacak" her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 10 gün süreyle yasakladı.

Valilik 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde düzenlenecek eylem ve etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği yasakladı. Valilik 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, açık yer toplantısı ile protesto eylemi, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, imza masası açma, meşale yakma ve taşıma, konferans, panel, seminer vb. her türlü eylem/etkinlikleri 14 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı.

Kilis

Kilis Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Suriye'de devam etmekte olan askeri harekati protesto etmek amacıyla yapılacak her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.

Kocaeli

Kocaeli Valiliği "Savaşa Hayır vb. konular adı altında yapılacak" her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 2 gün süreyle, "koronavirüs salgınının halk üzerinde korku/panik oluşturabileceği ve toplu halde yapılacak her türlü eylem/etkinliklerin söz konusu virüsün yayılması açısından risk oluşturduğu" gerekçesiyle eylem ve etkinlikleri 2 Nisan 2020 itibarıyla 14 gün süreyle yasakladı.

13 Haziran 2020 tarihinde il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği kısıtlama getirildi, her türlü eylem ve etkinlik 13 Haziran 2020 ile 27 Haziran 2020 tarihleri arasında yasaklandı. İl genelinde gösteri yürüyüşü ve açık hava toplantıları 22 Kasım 2020 tarihinde bir kez daha 30 gün süreyle yasaklandı.

Konya

Konya Valiliği 23 Ekim 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı, gösteri yürüyüşü, oturma eylemi, çadır kurma ve benzeri eylem ve etkinlikleri 24 Ekim 2020 itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.

Manisa

Manisa Valiliği 20 Ekim 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde katılım sayısı, maske, mesafe, hijyen kurallarına uyulup uyulmadığına bakılmaksızın toplantı ve gösteri yürüyüşü, açlık grevi, oturma eylemi, toplu halde protesto eylemi, zincir yapma, zincir yaparak yürüyüş yapma, çelenk koyma, stant açma, çadır kurma, anma toplantısı/ve benzeri her tür eylem ve etkinliği 21 Ekim 2020 tarihi itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.

Mardin

Mardin Valiliği il genelinde açık alanlarda düzenlenecek her türlü eylem ve etkinlikler ile el ilanı, broşür, afiş vb. materyalin asılması ve dağıtılmasını 15 Ocak 2020 itibarıyla 30 gün süreyle yasakladığını

duyurdu. Mardin’de her türlü eylem ve etkinlik 15 Haziran 2020 ve 13 Kasım 2020 tarihlerinde olmak üzere 2 kez 30 gün süreyle mülki idare amirlerinin iznine bağlandı.

Mersin

Mersin Valiliği 16 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, milletvekilleri hariç olmak üzere il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu kararı gereği 16 Haziran 2020 itibarıyla 15 gün süreyle kısıtlama getirdi. Valilik 24 Temmuz 2020 tarihinde ise 5 günlük bir yasak kararı daha ilan etti.

Muğla

Muğla Valiliği “Savaşa Hayır” başlığı altında yapılacak her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 10 gün süreyle yasakladı.

İl genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, stant açma, oturma eylemi, imza toplama, bildiri, broşür dağıtma, toplanma, konvoy oluşturma, zincir oluşturma, anma ve benzeri eylem ve etkinlikleri 7 Kasım 2020 tarihi itibarıyla 2 gün süreyle yasaklandı. Yasaklama kararının HDP Kadın Meclisi tarafından “Erkek Devlet Şiddetine Karşı Mücadeledeyiz” etkinlikleri kapsamında 7 Kasım 2020 tarihinde Muğla’da yapılacak basın açıklaması nedeniyle alındığı öğrenildi.

Muş

Muş Valiliği il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açık ve kapalı yer toplantısı, protesto eylemi, konser, şenlik, festival, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, afiş asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, pankart asma vb. eylem ve etkinlikleri 1 Ağustos ve 16 Ağustos 2020 tarihlerinde 2 kez 15 günlük süreyle yasakladı.

Sakarya

Sakarya Valiliği 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini yasakladı, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere

katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 15 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi.

Samsun

Samsun Valiliği 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 14 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi.

Siirt

Siirt Valiliği “Sağlık Bakanlığı bünyesindeki Koronavirüs Bilim Kurulu’nun Covid-19 hastalığının ülkemizde yayılımının önlenmesine dair tavsiye kararları alması dolayısıyla” il tüm etkinlikleri 26 Mart 2020 tarihi ile 24 Nisan 2020 tarihleri arasında 30 gün süreyle yasakladı. Valilik il genelinde miting, kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşleri, basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, imza kampanyası, anma töreni ve benzeri eylem ve etkinlikleri 22 Ekim ve 6 Kasım 2020 tarihlerinde olmak üzere 2 kez 15 gün süreyle yasakladı.

Sinop

Sinop Valiliği 27 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, miting, basın açıklaması, açık yer toplantısı, protesto eylemi ve benzeri eylem ve etkinlikleri 28 Temmuz 2020 saat 00.01 itibarıyla 7 gün süre ile yasakladı.

Şırnak

Şırnak Valiliği 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini yasakladı, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 15 Haziran 2020 tarihi itibarıyla 15 gün kısıtlama getirdi. Valilik 19 Ağustos 2020 tarihinde il genelinde yapılacak eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.

Tekirdağ

Tekirdağ Valiliği 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 14 Haziran 2020 ile 17 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı.

Tunceli

Tunceli Valiliği il genelinde açık alanlarda düzenlenecek her türlü eylem ve etkinlikler ile el ilanı, broşür, afiş vb. materyalin asılması ve dağıtılmasını 16 Ocak 2020 itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.

Tunceli Valiliği 17 Mayıs 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile HDP’li belediyelere kayyum atamalarına ilişkin yapılacak eylem ve etkinlikleri gerekçe göstererek il genelinde basın açıklaması, açık veya kapalı yer toplantısı, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, bildiri dağıtma, pankart ve afiş asma, imza masası açma ve benzeri tüm etkinliklerin 18 Mayıs – 24 Mayıs 2020 tarihleri arasında yasakladı. Valilik 19 Haziran, 31 Temmuz, 15 Ağustos, 14 Eylül, 29 Eylül, 14 Ekim, 29 Ekim, 13 Kasım, 28 Kasım, 13 Aralık ve 28 Aralık 2020 tarihlerinde olmak üzere 11 kez daha 15 günlük yasaklama kararı ilan etti.

Urfa

Urfa Valiliği 20 Ocak, 19 Şubat, 20 Mart, 19 Nisan, 20 Mayıs, 8 Haziran, 8 Temmuz, 8 Ağustos, 6 Eylül 2020 tarihlerinde ilan ettiği 30 günlük 8 yasakla ve 20 günlük 1 yasakla Urfa’da 20 Ekim 2019 tarihinden bu yana kesintisiz devam eden eylem ve etkinlik yasağı 352 güne uzatmış oldu.

Van

Van Valiliği 8 Ocak, 23 Ocak, 8 Şubat, 23 Şubat, 8 Mart, 22 Mart, 6 Nisan, 22 Nisan, 8 Mayıs, 23 Mayıs, 7 Haziran, 22 Haziran, 7 Temmuz, 22 Temmuz, 6 Ağustos, 21 Ağustos, 5 Eylül, 20 Eylül, 6 Ekim, 21 Ekim, 5 Kasım, 20 Kasım, 5 Aralık ve 20 Aralık 2020 tarihlerinde olmak üzere 24 kez 15 gün yasaklama kararı alarak kentte 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağını 3 Ocak 2021 tarihine kadar uzatarak 1504 günlük kesintisiz yasaklamaya dönüştürmüş oldu.

Valilik 7 Haziran 2020 tarihinde 15 günlük bir yasaklama kararını duyurmuş olduğu halde, 11 Haziran 2020 tarihinde yaptığı ikinci bir duyuru ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını, “Koronavirüs kapsamında alınacak ek tedbirler” kapsamında İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği yasakladı.

5.3.2. Yasaklanan Etkinlikler

2020 yılında, konser, festival, tiyatro gösterimi, panel, basın açıklaması gibi en az 31 etkinlik Valilik ve Kaymakamlıklar tarafından yasaklandı. Ayrıca bir grev ‘genel sağlığı ve milli güvenliği bozucu nitelikte olduğu’ gerekçesiyle ertelendi.

Mamak Halkevi tarafından Grup Yorum ile dayanışma için düzenlenmek istenen müzik dinletisi 18 Şubat 2020 tarihinde Ankara Valiliği’nin kararı ile yasaklandı.

24 Şubat 2020 tarihinde İzmir’in Konak ilçesinde bulunan Nazım Hikmet Kültür Merkezi’nde düzenlenecek Grup Yorum ile dayanışma konserinin İzmir Valiliği’nin kararı ile 22 Şubat 2020 tarihinde yasaklandığı öğrenildi.

Çeşitli sendika, meslek örgütü ve demokratik kitlerle örgütleri tarafından 12 Mart 2020 tarihinde İzmir’de Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi’nde yapılacak “Sanata Özgürlük-Grup Yorum Yaşasın İstiyoruz” etkinliği, İzmir Valiliği tarafından 11 Mart 2020 tarihinde yasaklandı.

Çeşitli sendika, meslek örgütü ve demokratik kitlerle örgütleri tarafından 12 Mart 2020 tarihinde İzmir’de Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi’nde yapılacak “Sanata Özgürlük-Grup Yorum Yaşasın İstiyoruz” etkinliği, İzmir Valiliği tarafından 11 Mart 2020 tarihinde yasaklanması üzerine aynı gün aynı yerde saat 17.00’de yapılması planlanan basın açıklamasının da yasaklandığı öğrenildi.

Grup Yorum ile dayanışmak için İstanbul’un Avcılar ilçesinde düzenlenmek istenen “Sanata Özgürlük Konseri”, 25 Şubat 2020 tarihinde Avcılar Kaymakamlığı’nın kararı ile yasaklandı.

Kadıköy Belediyesi tarafından düzenlenecek 23 Nisan etkinliklerinin Kadıköy Kaymakamlığı tarafından Covid-19 salgını kapsamında alınan tedbirler gerekçe gösterilerek 18 Nisan 2020 tarihinde yasaklandığı öğrenildi.

İstanbul, Antalya, Tekirdağ ve Kırklareli barolarının başkanlarını ile bu barolara bağlı avukatların, mültecilerin maruz kaldığı hak ihlallerini gözlemlemek üzere 11 Mart 2020 tarihinde Edirne'nin Pazarkule sınır bölgesine yaptığı ziyaretin valilik yasağını gerekçe gösteren polis tarafından engellendiği öğrenildi.

İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri tarafından 1 Mayıs kutlamaları için İzmir Valiliği'ne yapılan başvuru, Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler uyarınca 1 - 3 Mayıs 2020 tarihleri arasında sokağa çıkma yasağı uygulanacağı gerekçesiyle 29 Nisan 2020 tarihinde kabul edilmedi. Valiliğin cevabında 1 Mayıs'a ilişkin 30 Nisan 2020 tarihinde 5 kişi tarafından sosyal mesafe korunarak bir basın açıklaması düzenlenebileceği belirtilmektedir.

KESK Mardin Şubeler Platformu tarafından 1 Mayıs kutlamaları kapsamında 30 Nisan 2020 tarihinde bir basın açıklaması yapılması ve 1 Mayıs tarihinde gezici bir araç ile 1 Mayıs Marşı çalınması için Artuklu Kaymakamlığı'na yapılan başvuru, 1 Mayıs'a ilişkin İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan genelge gerekçe gösterilerek 29 Nisan 2020 tarihinde kabul edilmedi. Kaymakamlığın yanıtında 1 Mayıs'a ilişkin 30 Nisan 2020 tarihinde 5 kişi tarafından sosyal mesafe korunarak bir basın açıklaması düzenlenebileceği belirtilmektedir.

5 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İzmir'in Dikili İlçesinde Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idam edilişlerinin yıldönümüyle ilgili Dikili Emek ve Demokrasi Platformu tarafından yapılmak istenen basın açıklamasının Dikili Kaymakamlığı tarafından Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gerekçe gösterilerek yasaklandığı öğrenildi.

DİSK, KESK, TMMOB ile TTB tarafından Soma'da 301 madencinin yaşamını yitirmesinin yıldönümü nedeniyle 13 Mayıs 2020 tarihinde Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan Maden Anıtı önünde yapılacak basın açıklamasının Ankara Valiliği'nce Covid-19 salgını kapsamında alınan tedbirler gerekçe gösterilerek yasaklandığı 12 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

9 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul Yenikapı Miting Alanı'nda yapılmak istenen Grup Yorum konserine İstanbul Valiliği tarafından 2 Haziran 2020 tarihinde izin verilmediği öğrenildi.

11 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bilim Eğitim Estetik Kültür Sanat Vakfının (BEKSAV) tarafından "15-16 Haziran'dan Gezi'ye Direniş Günleri" etkinliğinin Kadıköy Kaymakamlığı tarafından yasaklandığı öğrenildi.

Kocaeli Dayanışma Akademisi (KODA) tarafından 5 Temmuz 2020 tarihinde gerçekleştirilecek "Biyolojisinden Ekonomi-politiğine Koronavirüs Küresel Salgını ve Ötesi: Dünyada Dayanışma ve Mücadele" konulu açık hava forumunun Kocaeli Valiliği tarafından yasaklandığı öğrenildi.

Van'ın İpekyolu ilçesinde HDP tarafından stant açmak için Valiliğe yapılan başvurunun, 6 Temmuz 2020 tarihinde alınan yasaklama kararına dayanarak 13 Temmuz 2020 tarihinde reddedildiği öğrenildi.

Kadın örgütleri tarafından 26 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Beşiktaş ilçesindeki Abbasağa Parkı'nda İstanbul Sözleşmesi ile ilgili düzenlenecek forum İstanbul Valiliği tarafından yasaklandı.

24 Temmuz 2020 tarihinde İzmir'de Lozan Barış Antlaşması'nın yıldönümü nedeniyle yapılacak etkinliğin İzmir Valiliği tarafından "toplumsal ayrışma ve kargaşaya neden olabileceği" gerekçesiyle yasaklandığı öğrenildi.

Beyoğlu Kaymakamlığı 8 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'da Taksim Hill Otel'de Suruç Aileleri İnişiyatifi tarafından yapılması planlanan "Düş Yolcuları Adalet Plaketleri" törenini yasakladı. Yasaklama üzerine Beyoğlu'nda bulunan Önder Babat Kültür Merkezi'nde yapılmak istenen tören kültür merkezini ablukaya alan polis tarafından kaymakamlığın yasak kararı gerekçe gösterilerek engellendi.

HDP Muş Gençlik Meclisi tarafından Malazgirt ilçesindeki Kale Park'ta 16 Ağustos 2020 tarihinde yapılacak gençlik buluşmasına Malazgirt Kaymakamlığı tarafından 14 Ağustos 2020 tarihinde Muş Valiliği'nin eylem ve etkinliklere ilişkin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Yasaklama kararı üzerine etkinliğin HDP ilçe binasında yapılacağı bildirildi.

30 Ağustos 2020 tarihinde İzmir’de sahnelenecek Kuvayı Milliye Destanı isimli oyunun İzmir Valiliği tarafından Covid-19 salgını ile ilgili alınan önlemler gerekçe gösterilerek yasaklandığı öğrenildi.

Türkiye Komünist Hareketi’nin (TKH) 13 Eylül 2020 tarihinde İstanbul’un Kartal ilçesinde yapacağı ‘100. kuruluş yıldönümü etkinliği’ İstanbul Valiliği tarafından Covid-19 salgını kapsamındaki tedbirler gerekçesiyle 2 Eylül 2020 tarihinde yasaklandı.

12 Eylül 2020 tarihinde Devrimci 78’liler Federasyonu tarafından 12 Eylül 1980 darbesini protesto etmek için ABD Büyükelçiliği önünde yapılacak basın açıklaması Covid-19 salgını gerekçesiyle Ankara Valiliği tarafından yasaklandı.

20 Eylül 2020 tarihinde Ya Kanal Ya İstanbul Koordinasyonu tarafından Kanal İstanbul projesine karşı Yeniköy’den Karaburun’a yapılacak yürüyüşün İstanbul Valiliği tarafından Covid-19 salgını ve ‘milli güvenlik, kamu düzeni ve genel ahlak’ gerekçeleriyle 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na dayanarak yasaklandığı öğrenildi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Şehir Tiyatroları sahnesinde Teatra Jiyana Nû tarafından, İtalyan oyun yazarı Dario Fo’nun oyunundan Kürtçe’ye çevrilerek sahnelenecek olan Bêrû: Klakson Borizan û Birt isimli oyunun gösterimi 13 Ekim 2020 tarihinde Gaziosmanpaşa Kaymakamı tarafından ‘kamu düzenini bozabileceği’ gerekçesiyle yasaklandı. Kararın İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nün talebi üzerine alındığı öğrenildi. İçişleri Bakanı Yardımcısı İsmail Çataklı sosyal medya üzerinden yasaklama kararına ilişkin şu açıklamayı yaptı: “Kürtçe tiyatro elbette ki serbest-

tir. Ancak, PKK terör örgütünün propagandasını içeren tiyatro Kürtçe de olsa, Türkçe de olsa, Arapça da olsa müsaade edilmez. Buna izin verenlerle ilgili de gerekli yasal işlemler başlatılmıştır”. İstanbul Valiliği ise şu açıklamayı yaptı: “Gaziosmanpaşa Kaymakamlığımız ‘BERU’ tiyatro oyununu Kürtçe dilde olduğu için değil, PKK propagandası içermesi nedeniyle yasaklamıştır. Konuyla ilgili adli süreç başlatılmıştır”.

14 Kasım 2020 tarihinde Urfa Barosu konferans salonunda sahnelenecek olan aynı oyun 13 Kasım 2020 tarihinde Urfa Valiliği tarafından Urfa il genelinde süresiz olarak yasaklandı.

18 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP Varto ilçe örgütünün 21 Aralık 2020 tarihinde düzenleyeceği kongre için ilçede bildiri dağıtmak üzere Varto Kaymakamlığı’na yaptığı başvurunun, Muş Valiliği’nin 15 gün süreyle bütün eylem ve etkinlikleri izne bağlamış olması gerekçe gösterilerek reddedildiği öğrenildi.

21 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 23 Aralık 2020 tarihinde Van’da yapılacak HDP kongresi için parti üyelerinin kentin çeşitli yerlerine astıkları bayrakların polis tarafından kaldırıldığı öğrenildi. HDP’nin Van Valiliği’nden izin aldığı, ancak polisin “Elinizdeki belge imzalı değil. Bize herhangi bir talimat gelmemiş. Valilik yanılıkla izin vermiş” diyerek bayrakları kaldırdığı bildirildi.

Türk-İş’e bağlı Petrol-İş sendikasının 9 Ekim 2020 tarihinde Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları Anonim Şirketi’ne ait Mersin ve Adana’daki fabrikalarda başlayacağı grev, Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ‘genel sağlığı ve milli güvenliği bozucu nitelikte olduğu’ gerekçesiyle 60 gün süreyle ertelendi.

6. DÜŞÜNCE ve İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

2020 yılı Türkiye’de düşünce ve ifade özgürlüğü bakımından ne yazık ki olumlu şekilde değerlendirilebilecek bir yıl olmadı. Basın çalışanlarına yönelik gözaltı, tutuklama, soruşturma, dava, tehdit gibi baskı yöntemleri hız kesmezken, çok sayıda habere erişim engellenmeye, basın organlarına çeşitli denetleme kurumları aracılığıyla cezalar verilmeye devam etti. Haberlere ve sosyal medya hesaplarından yapılan paylaşımların erişime engellenmesi giderek kolaylaşırken, “kişisel hakların ihlali” ve “milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması” bu engelleme kararlarının en yaygın iki dayanağı oldu. Özellikle toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, doğal afet, kaza, çatışmalar, idarecilere ve icraatlarına ilişkin iddialar ve soruşturmalar gibi konularda yapılan yayınların engellenmesiyle hem basın çalışanlarının özgürlüğü hem de halkın genel olarak haber alma hakkı, yanı sıra karar alıcıları ve onların icraatlarını eleştirmek, hakim görüş ve siyasalara itiraz etmek gibi yurttaşlık hak ve sorumlulukları da ihlal edildi.

Tespitlerimize göre 2020 yılında en az 72 basın çalışanı ve 1 yazar gözaltına alındı. En az 25 gazeteci 2020 yılı içinde tutuklandı, 17 gazeteci ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 2020 yılında en az 239 gazeteci ve basın çalışanı haklarında açılan 129 davada yargılandılar. Sonuçlanan davalarda 41 gazeteci toplam 173 yıl 11 ay 7 gün hapis cezası ve 34.160 TL para cezası ile cezalandırıldı. 32 gazeteci beraat etti, 5 dava ise düşürüldü. Ayrıca 32 gazeteci hakkında soruşturma başlatıldı.

5 gazeteciye, 2 basın kuruluşuna, 1 ilde Gazeteciler Cemiyeti’ne ait araca saldırı düzenlendi; 3 gazeteciye saldırı girişiminde bulunuldu. 5 gazeteci ve 1 yazar tehdit edildi, 1 gazeteci ise kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan kişilerce ajanlık dayatmasına maruz kaldı.

2020 yılında en az 1079 habere, 97 internet sitesine, 635 internet adresine, aralarında Fransız mizah dergisi Charlie Hebdo’ya ait sosyal medya hesabının da olduğu 10 sosyal medya hesabına ve 301 içeriğe erişim mahkeme kararlarıyla engellendi. Ayrıca henüz basılmamış olan bir kitap ile bir gazete sayısı da mahkeme kararıyla yasaklandı.

İfade Özgürlüğü Derneği verilerine göre Ekim 2020 itibarıyla en az 450 bin alan adı, en az 140 bin URL ve en az 42 bin tweet Türkiye’den erişime engellenmiştir¹¹. Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği’nin yürüttüğü Free Web Turkey projesi kapsamında “Haberin sonu: Türkiye’de internet sansürü” başlıklı rapora göre 1 Kasım 2019 ve 31 Ekim 2020 arasında erişime engellenen yüzde 42’si doğrudan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, ailesi, AKP’li belediye başkanları veya yöneticileriyle ilgilidir¹².

2020 yılında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından 26 basın-yayın kuruluşuna 34 kez program durdurma ve idari yaptırım, 5 gün yayın durdurma ve 33 kez idari yaptırım cezaları verildi.

CHP’li RTÜK Üyesi İlhan Taşcı’nın hazırladığı rapora göre 2020 yılında RTÜK, 10 milyon TL’si eleştirel yayın yapan kanallar olmak üzere televizyon kanallarına 10 milyon 400 bin TL para cezası verdi. Hakkında 102 bin 500 şikâyet yapılan bir kanala yalnızca bir kez idari para cezası verilirken muhalif kanallara 54 kez yaptırım kararı alındı¹³.

11 <https://ifade.org.tr/yayinlar/rapor-kitap-calismalari/>

12 “Free Web Turkey raporu: Engellenen haberlerin yüzde 42’si iktidar ve çevresiyle ilgili”, <https://artigercek.com/haberler/free-web-turkey-raporu-engellenen-haberlerin-yuzde-42-si-iktidar-ve-cevresiyle-ilgili>

13 “RTÜK, 2020’de on binlerce şikâyeti görmezden geldi: Bir yılda bir ceza!”, <https://www.birgun.net/haber/rtuk-2020-de-on-binlerce-sikayeti-gormezen-den-geldi-bir-yilda-bir-ceza-328234>

Gazeteci Faruk Bildirici'nin aktardığına göre, Basın İlan Kurumu (BİK) 2020 yılında 803 gün resmi ilan kesme cezası verdi, bu cezaların yüzde 88'i eleştirel yayın yapan gazetelere verildi¹⁴. Tespitlerimize göre en az 7 gazeteye 276 gün resmi ilan ve reklam kesme cezası uygulanmıştır.

İçişleri Bakanlığı Covid-19 salgını ile ilgili olarak Türkiye genelinde toplam 7 bin 127 sosyal medya hesabının incelendiğini ve 496 kişinin gözaltına alındığını ve bu kişilerden 10'unun tutuklandığını 5 Mayıs 2020 tarihinde açıkladı¹⁵.

Bakanlık tarafından yapılan bir başka açıklamaya göre 1 Ocak 2020 ile 14 Ağustos 2020 tarihleri arasında toplam 14 bin 186 sosyal medya hesabı hakkında çalışma yürütülmüş, 6 bin 743 sosyal medya kullanıcısı hakkında ise "terör örgütü propagandası yapan, halkı kin ve düşmanlığa tahrik eden veya aşağılayan, toplumu korku ve paniğe sürükleyen, yalan belge yayımlayarak algı operasyonu ve provokatif paylaşımlarda" buldukları gerekçesiyle adli işlem başlatılmıştır¹⁶.

Dokümantasyon merkezimizin ulaşılabildiği verilere göre 2020 yılında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek en az 616 kişi gözaltına alındı, 11 kişi tutuklandı, 16 kişi adli kontrol şartıyla, 1 kişi yurtdışına çıkış yasağıyla serbest bırakıldı. Ayrıca bir sokak röportajındaki ifadeleri nedeniyle gözaltına alınıp ev hapsi tedbirine serbest bırakılan 1 kişi, ev hapsi tedbirine itiraz etmek için başvurduğu mahkeme tarafından tutuklandı.

Yine dokümantasyon merkezimizin ulaşılabildiği verilere göre 2020 yılında en az 147 kişi hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek soruşturma başlatıldı. Sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek açılan 12 davada 5 kişi 20 yıl 4 gün hapis cezası ile cezalandırıldı, 3 kişi ise beraat etti.

Sosyal medyaya ve internet ortamında yapılacak yayınlara ilişkin düzenlemeler içeren "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" 29 Temmuz 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda yapılan görüşmeler ardından kabul edildi. Buna göre, Türkiye'den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıları yetkili en az bir kişiyi Türkiye'de temsilci olarak belirleyecek; "içeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesi" ile "özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi" kapsamındaki başvurulara en geç 48 saat içinde olumlu ya da olumsuz yanıt vermek zorunda olacak ve Türkiye'deki kullanıcıların verilerini Türkiye'de barındıracak.

4 Kasım 2020 tarihinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Türkiye'den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcıları Facebook, Twitter, YouTube, TikTok, Periscope, Pinterest ve Instagram'a temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüklerini yerine getirmedikleri gerekçesiyle 10'ar milyon para cezası verdi. BTK 3 Aralık 2020 tarihinde aynı gerekçe ile bu sosyal ağ sağlayıcılarına 30'ar milyon TL para cezası daha verdi.

Ashında Türkiye'nin bugünkü koşullarında, ifade özgürlüğünün siyasal eleştiriye ve yurttaş denetimini mümkün kılacak şekilde etkin kullanımı, içerikleri bakımından muğlak ve her yöne çekilebilecek yasal düzenlemeler yoluyla engellenmektedir. Bu tür düzenlemelerin başında TCK'nin 301'inci (Türk Milletini, devleti aşağılamak), 299'uncu (Cumhurbaşkanı'na hakaret), 216'ncı (halkı kin ve düşmanlığa tahrik) ve 220/6'ncı (örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek) ile Terörle Mücadele Kanunu'nun 7/2'inci (terör örgütünün propagandasını yapmak) maddeleri gelmektedir. Bu yasal düzenlemeler yoluyla ifade özgürlüğünün etkin ve meşru kullanımı demokratik toplum düzeni açısından kabul edilemez biçimlerde sınırlandırılmakta, kovuşturulmakta ve suçlaştırılmaktadır.

14 "BİK, 2020 yılında cezaların yüzde 88'ini yandaş olmayan gazetelere verdi", <https://www.birgun.net/haber/bik-2020-yilinda-cezalarin-yuzde-88-ini-yandas-olmayan-gazetelere-verdi-333352>

15 "Covid-19 paylaşımı yapan 7 bin 127 hesap hakkında çalışma yapıldı", Birgün, 5 Mayıs 2020, <https://www.birgun.net/haber/covid-19-paylasimi-yapan-7-bin-127-hesap-hakkinda-calisma-yapildi-299632>

16 İçişleri Bakanlığı açıklaması, 14.08.2020, <https://www.icisleri.gov.tr/siber-suclarla-mucadele-daire-baskanligi-tarafindan-1-ocaktan-bugune-14186-hesap-hakkinda-calisma-yapildi>

Bu düzenlemelerden Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) "Devletin Egemenlik Alametlerine ve Organlarının Saygınlığına Karşı Suçlar" başlıklı Üçüncü Kısım'ında yer alan ve Cumhurbaşkanı'na hakareti düzenleyen 299. maddesi, Türkiye'de düşünce ve ifade özgürlüğünün önündeki en önemli engellerden biri olarak öne çıkıyor. Adalet Bakanlığı'nın 2019 yılı verilerine göre, Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunu düzenleyen TCK'nin 299. maddesine muhalefetten 9.905'i kovuşturmaya yer olmadığı yönünde, 11.371'i kamu davası açılması yönünde ve 11.705'i diğer kararlar olmak üzere toplam 36.066 kişi hakkında soruşturma sürdürülmüştür¹⁷. 318'i çocuk, 120'si yabancı uyruklu ve 3'ü tüzel kişi olmak üzere 12.298 kişi hakkında dava açılmıştır¹⁸. Açılan dava sayısı cari yıl içinde açılan ve bozularak gelen davaları da kapsadığı için, soruşturma sonucunda kamu davası açılması yönündeki karar sayısından fazladır.

Düşünce ve ifade özgürlüğünün önündeki önemli engellerden bir diğeri ise yine TCK'nın "Devletin Egemenlik Alametlerine ve Organlarının Saygınlığına Karşı Suçlar" başlıklı Üçüncü Kısım'ında yer alan "Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve Devletin yargı organlarını alenen aşağılama" suçunu düzenleyen 301. maddesidir. Adalet Bakanlığı'nın 2019 yılı Adalet İstatistikleri'ne göre, Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından TCK'nin 301. maddesine muhalefetten 6.797'si kovuşturmaya yer olmadığı yönünde, 1.610'i kamu davası açılması yönünde ve 4.150'si diğer kararlar olmak üzere toplam 13.574 kişi hakkında soruşturma sürdürülmüştür¹⁹. 57'si çocuk, 12'si yabancı uyruklu olmak üzere 1.433 kişi hakkında ise dava açılmıştır²⁰. TCK 301. maddesinden dava açılması Adalet Bakanı'nın iznine tabi olduğu için açılan dava sayısı, soruşturma sonucunda kamu davası açılması yönündeki karar sayısından düşük olabilmektedir.

Düşünce ve ifade özgürlüğünün önündeki bir başka engel ise 5816 Sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun'dur. Bu kanun kapsamında 2019 yılında Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından 2.032'si kovuşturmaya yer olmadığı yönünde, 1356'sı kamu davası açılması yönünde ve 2.614'ü diğer kararlar olmak üzere toplam 6.002 soruşturma sürdürülmüştür²¹. 1.395'i çocuk, 31'i yabancı uyruklu olmak üzere 1.431 kişi hakkında dava açılmıştır²².

2020 yılında da benzer bir tablo devam etmektedir. Ancak, gerek Adalet Bakanlığı 2020 istatistikleri henüz açıklanmadığı için, gerekse söz konusu soruşturma ve yargılamaların tamamı basında yer almadığı için, raporlarımıza bunun yalnızca "görünen" kısmı yansımaktadır.

Tespitlerimize göre "Cumhurbaşkanı'na hakaret" iddiasıyla 2020 yılında en az 24 kişi gözaltına alınmış, 2 kişi tutuklanmıştır.

2020 yılında aralarında TTB Merkez Konseyi Başkanı ve TİHV Yönetim Kurulu üyesi Prof. Şebnem Korur Fincancı, eski milletvekili Fikri Sağlar, HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ, şair Ahmet Telli, sanatçı Ferhat Tunç'un, gazetecilerin ve bir Alman vatandaşının da olduğu 25 kişi hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla açılan davaların görülmesine devam edildi. Sonuçlanan davalarda 3 kişi beraat etti, 12 kişi 12 yıl 7 ay 24 gün hapis cezası, 2 kişi 8740 TL para cezası ile cezalandırıldı. 1 kişi ise hakkında bu gerekçeyle açılan davada Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunu düzenleyen 299. madde uyarınca değil hakaret suçunu düzenleyen 125. madde uyarınca 5 ay hapis cezası ile cezalandırıldı. Ayrıca 4 kişi hakkında soruşturma başlatıldı.

17 Adalet İstatistikleri 2019, s. 60, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf.

18 Adalet İstatistikleri 2019, s. 97, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf.

19 Adalet İstatistikleri 2019, s. 60, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf.

20 Adalet İstatistikleri 2019, s. 97, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf.

21 Adli İstatistikler 2019, s. 23, <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adli-istatistik-2019-yayini10062020050051>

22 , Adli İstatistikler 2019, s. 45, <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adli-istatistik-2019-yayini10062020050051>

6.1. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA) tarafından derlenen verilere göre 10 Ocak 2021 tarihi itibarıyla Türkiye’de cezaevlerinde 86 gazeteci tutulmaktadır²². Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütünün basın özgürlüğü listesinde Türkiye 180 ülke arasında 154. sıradadır²³.

Tespitlerimize göre 2020 yılında en az 72 basın çalışanı ve 1 yazar gözaltına alındı. En az 25 gazeteci 2020 yılı içinde tutuklandı, 17 gazeteci ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

2020 yılında en az 239 gazeteci ve basın çalışanı haklarında açılan 129 davada yargılandılar. Sonuçlanan davalarda 41 gazeteci toplam 173 yıl 11 ay 7 gün hapis cezası ve 34.160 TL para cezası ile cezalandırıldı. 32 gazeteci beraat etti, 5 dava ise düşürüldü. Ayrıca 32 gazeteci hakkında soruşturma başlatıldı.

5 gazeteciye, 2 basın kuruluşuna, 1 ilde Gazeteciler Cemiyeti’ne ait araca saldırı düzenlendi; 3 gazeteciye saldırı girişiminde bulunuldu. 5 gazeteci ve 1 yazar tehdit edildi, 1 gazeteci ise kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan kişilerce ajanlık dayatmasına maruz kaldı.

6.1.1. Basın Çalışanlarına Yönelik Gözaltı ve Tutuklamalar

Gazeteci ve sosyal güvenlik uzmanı Ali Tezel, 13 Ocak 2020 tarihinde hakkında açılan “FETÖ/PDY Soruşturması” kapsamında İstanbul’da gözaltına alındı. Ali Tezel aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

KHK ile kapatılmış olan Radyo Dünya’nın Genel Yayın Yönetmeni Medine Gümüş’ün Adana’da bulunan evi 13 Ocak 2020 tarihinde polis tarafından basıldı. Medine Gümüş’ün evde bulunmadığı için gözaltına alınmadığı öğrenildi.

24 Ocak 2020 tarihinde Muğla’da bir kafede oturan Y. K. isimli gazetecinin telefonla konuşurken hükümeti eleştirdiği gerekçesiyle yan masada oturan kişilerle tartıştığı ve daha sonra kafeye gelen polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. ‘Devlet büyüklerine hakaret’ iddiasıyla hakkında işlem yapılan Y. K. aynı gün içinde serbest bırakıldı.

30 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul’un Beyoğlu ilçesinde soyadı öğrenilemeyen Ada isimli bir trans kadının, polisin fiziksel

ve sözlü şiddetine maruz kaldığı olayı görüntüleyen ve ismi öğrenilemeyen Jinnews muhabirinin de karakola götürüldüğü ve çektiği görüntüler izlendikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Şubat 2020 tarihinde görüş için gittiği Silivri Cezaevi 5 Nolu Cezaevi’nde gözaltına alınan Mezopotamya Haber Ajansı Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ferhat Çelik, haber ajansında yayınlanan bir haber ile ilgili Silivri Adliyesi’nde ifadesi alındıktan sonra aynı gün içinde serbest bırakıldı.

Ferhat Çelik aynı gün içinde kaldığı eve gelen polis tarafından aynı soruşturma ile ilgili ikinci kez gözaltına alındı. Silivri Adliyesi’nde verdiği ifade sisteme girmediği için gözaltına alınan Ferhat Çelik daha sonra serbest bırakıldı.

Türk Silahlı Kuvvetleri’nin (TSK) 10 Ekim 2019 tarihinde başlattığı Kuzey ve Doğu Suriye’ye yönelik askeri operasyonu, Roboski katliamı vb. olaylar ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı gerekçesiyle 5 Şubat 2020 tarihinde İstanbul’da gözaltına alınan yazar Fuad Önen, 6 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Van’da 13 ve 14 Şubat 2020 tarihlerinde “15 Şubat’ta eylem yapacakları” iddiasıyla gözaltına alınan ve aralarında Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Yunus Duman’ın da olduğu 65 kişiden 34’ünün 16 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldığı öğrenildi. 29 kişinin ise halen gözaltında olduğu bildirildi.

23 “Cezaevindeki Gazeteciler ve Medya Çalışanları”, <https://www.mlsaturkey.com/tr/cezaevindeki-gazeteciler-ve-medya-calisanlari/> Erişim tarihi: 15 Ocak 2021.

24 “RSF: Türkiye’de basının yüzde 90’ı hükümete yakın çevrelerin kontrolünde”, <https://www.dw.com/tr/rsf-t%C3%BCrkiyede-bas%C4%B1n%C4%B1n-y%C3%BCzde-90%C4%B1-h%C3%BCk%C3%BCmete-yak%C4%B1n-%C3%A7evrelerin-kontrol%C3%BCnde/a-56382598> Erişim tarihi: 30 Ocak 2021

18 Şubat 2020 tarihinde bir haber takibi için İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bulunan bir okula giden Kanal D muhabiri Şevval Şirin okul müdürünün çağırıldığı polisler tarafından gözaltına alındı. Şevval Şirin'in cep telefonuna mahkeme kararı olmasına rağmen el konulduğu ve saatlerce bir odada kapalı tutulduğu öğrenildi. Aynı gün içinde serbest bırakılan Şevval Şirin'in kendisini gözaltına alan polislerden şikayetçi olduğu bildirildi.

18 Şubat 2020 tarihinde Gazeteci yazar Müfid Yüksel'in İstanbul'da gözaltına alındığı ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldığı öğrenildi.

19 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla gözaltına alınan gazeteci Hakkı Boltan, 20 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

29 Şubat 2020 tarihinde gözaltına alınan Yakın Doğu Haber Genel Yayın Yönetmeni Alptekin Dursunoğlu, 1 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek tutuklandı.

29 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da Sputnik Haber Ajansı'nın Ankara temsilciliğinde çalışan 1'i editör, 2'si muhabir 3 gazetecinin evlerine kimliği belirsiz kişiler tarafından saldırı girişiminde bulunulduğu öğrenildi. Saldırı girişimi ile ilgili polis karakoluna giden 3 gazeteci gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin Sputnik Haber Ajansı'nın İngilizce sayfasında yer alan bir haber nedeniyle açılan soruşturma olduğu öğrenildi. Aynı soruşturma kapsamında İstanbul'da Sputnik Türkiye Genel Yayın Yönetmeni Mahir Boztepe'nin de gözaltına alındığı ve haber ajansının bürosunda arama yapıldığı bildirildi. Gözaltına alınan 4 gazeteci 1 Mart 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Mezopotamya Haber Ajansı muhabirleri İdris Sayılğan ve Naci Kaya ile Rudaw tv muhabiri Ravin Sterk Yıldız ve kameraman Mehmet Şirin Akgün 29 Şubat 2020 tarihinde mültecilerin sınır geçişi ile ilgili haber takibi için buldukları Edirne'de 'yasaklı bölgede çekim yaptıkları' iddiasıyla gözaltına alındı. İdris Sayılğan 2 Mart 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından 'yurtdışına çıkış yasağı'nı ihlal ettiği iddiasıyla tutuklandı, 2 gazeteci ise serbest bırakıldı. İdris Sayılğan, 3 Mart 2020 tarihinde avukatlarının tutukluluğuna ilişkin yap-

tığı itirazın kabul edilmesi üzerine serbest bırakıldı. Rudaw muhabiri Rawin Sterk Yıldız, 6 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla tutuklandı.

2 Mart 2020 tarihinde mültecilerin Türkiye sınırlarından Avrupa'ya geçişi ile ilgili haber takibi için Edirne'de bulunan 8 gazeteci ve 1 çevirmen 'askeri yasak bölgeye girdikleri' iddiasıyla gözaltına alındı. 9 kişiden 8'inin 2 Mart 2020 tarihinde, İngiliz gazeteci Bradley Alan Secker'in ise 3 Mart 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan gazetecilerden isimleri öğrenilenler Sedat Suna, Tolga Sezgin, Umut Tangöl, Yasin Akgül, Bradley Alan Secker.

4 Mart 2020 tarihinde Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili Oda TV'de yayınlanan haber nedeniyle İstanbul'da gözaltına alınan Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu ve Manisa'da gözaltına alınıp İstanbul'a getirilen gazeteci Hülya Kılınç, 5 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun 27. maddesi kapsamında tutuklandı.

Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili haberler nedeniyle 6 Mart 2020 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ifadeye çağrılan Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik, Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Editör Semiha Alankuş ve Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağirel aynı gün içinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Savcılığın Mehmet Ferhat Çelik, Aydın Keser ve Murat Ağirel'in serbest bırakılmasına yaptığı itirazı üzerine 3 kişi yeniden gözaltına alınarak 8 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

Aynı gerekçeyle 6 Mart 2020 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ifadeye çağrılan OdaTV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

14 Nisan 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilerek yürürlüğe giren infaz düzenlemesi sonrasında, Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağirel, Oda TV Genel Yayın

Yönetmeni Barış Pehlivan, Sorumlu Haber Müdürü Barış Terkoğlu ve muhabir Hülya Kılınc ile ilgili ayrı ayrı yapılan tahliye başvurularının İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 16 Nisan 2020 tarihinde reddedildiği öğrenildi. Söz konusu kararlarda “mevcut delil durumu, atılı suçun vasıf ve mahiyeti, ifade tutanakları, atılı suç için yasa-da öngörülen ceza miktarı ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde tutukluluk tedbirinin ölçülü olduğu, şüphelilerin tutukluluk hallerinin sonlandırılmasını gerektirir bir husus bulunmadığı ve itiraz gerekçeleri yerinde olmadığından adı geçen şüpheli müdafilerinin tahliye taleplerinin ayrı ayrı reddine karar verilmiştir” denilmektedir.

10 Mart 2020 tarihinde Edirne’de mültecilerin sınır geçmesine ilişkin haber takibi yapan Halk TV kameramanı Yavuz Dönmez’in gözaltına alındığı ve aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

Haberimizvar isimli haber sitesinin Genel Yayın Yönetmeni İdris Özyol ve Genel Yayın Koordinatörü Ebru Küçükaydın Covid-19 salgını ile ilgili haber sitesinde yer alan bir haber gerekçe göstererek 14 Mart 2020 tarihinde Antalya’da gözaltına alındı. İfade işlemlerinin ardından 2 gazeteci serbest bırakıldı. Söz konusu haberin ise siteden kaldırıldığı öğrenildi.

Bartın’da yayın yapan Halk gazetesi ve Pusula gazetesinin sahibi Mustafa Ahmet Oktay ile Yazı İşleri Müdürü Eren Sarıkaya 19 Mart 2020 tarihinde Covid-19 salgını ile ilgili gazetede yer alan bir haber nedeniyle gözaltına alındı. 2 gazeteci aynı gün içinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

SES Kocaeli Gazetesi’nin Genel Yayın Yönetmeni İsmet Çiğit ve gazetenin yazarı Güngör Aslan, gazetenin internet sitesinde Covid-19 salgını ile ilgili çıkan bir haber gerekçe gösterilerek 22 Mart 2020 tarihinde gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 gazeteci polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

23 Mart 2020 tarihinde İstanbul’un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı’nda Nursel Tanrıverdi’nin KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için yaptığı eylemi takip eden Net Haber Ajansı muhabiri Necdet Özsaygın, 65 yaş üstü olduğu gerekçesiyle polis tarafından gözaltına alındı. Necdet Özsaygın’ın 3 bin 150 TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

Gazeteci Hakan Gülseven 31 Mart 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından başlatılan bağış kampanyası ile ilgili sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek İstanbul’da gözaltına alındı. Hakan Gülseven aynı gün içinde serbest bırakıldı.

Sosyal medya hesabında yer alan “Ey İBAN edenler” şeklindeki ifade nedeniyle gözaltına alınan gazeteci Hakan Aygün, 3 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama’ ile ‘hakaret’ iddialarıyla tutuklandı.

11 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden 10 Nisan 2020 tarihinde Covid-19 salgınına ilişkin alınan önlemler kapsamında 31 ilde sokağa çıkma yasağının ilan edileceğinin açıklanmasının ardından Adana’da sokaklarda oluşan izdihamı görüntüleyen fotoğraf sanatçısı Fadime Aygün bekçiler tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Fadime Aygün, basında yer alan ifadelerinde gözaltına alındıktan sonra bindirildiği polis aracında beş kişi olduklarını, sadece bir bekçide maske olduğunu, karakoldayken kavgadan dolayı getirilenlerin olduğunu, gerek bu kişilerde gerekse kolluk görevlilerinde maske dahil salgından korunmak için ciddi bir önlem olmadığını belirtti. Fadime Aygün ayrıca şunları belirtti “İki saat kadar karakolda bekletildim. Yakınlarıma haber verilmedi. Gözaltına alınma ve salıverilme tutanağı tutulmadı. Bana herhangi bir belge imzalatılmadı. Adli muayeneye götürülmedim. Serbest bırakılmadan önce çektiğim fotoğraflar silindi.”

Yeni Yaşam gazetesi dağıtımcısı Serhat Bayık, 23 Mart 2020 tarihinde Batman’da evine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Evde yapılan aramada Serhat Bayık’a ait bilgisayara el konulduğu öğrenildi. Serhat Bayık, 25 Mart 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Kocaeli Koz gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Gökhan Karabulut, 24 Nisan 2020 tarihinde Kocaeli İl Sağlık Müdürü’nü eleştiren haberler gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Gökhan Karabulut, aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

2 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, pandemi hastanesi olarak kullanılan Tekirdağ Devlet Hastanesi’ne “izinsiz girerek işyeri doku-nulmazlığını ihlal ettiği” iddiasıyla gözaltına alınan gazeteci Ferhat Akgün sevk edildiği mahkeme tara-

findan soruşturma tamamlanana dek konutu terk etmeme şartıyla serbest bırakıldı.

17 Mayıs 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında Red Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Hakan Gülseven de 17 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alındı. Hakan Gülseven, 19 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından il dışına çıkış yasağı şartıyla serbest bırakıldı. Savcılığın itirazı üzerine 21 Mayıs 2020 tarihinde yeniden gözaltına alınan Hakan Gülseven aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

22 Mayıs 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde, cezaevindeki arkadaşlarına para gönderdiği gerekçesiyle hakkında açılan bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan Rojhat Doğru, 23 Mayıs 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

Tele 1 televizyonu Ankara Temsilcisi İsmail Dükel, Oda TV Ankara Haber Müdürü Müyesser Yıldız, Ankara Havadis gazetesi yazarı ve DİSK'e bağlı Emekli-Sen eski Genel Başkanı Veli Büysülen ve E. B. isimli bir astsubay 8 Haziran 2020 tarihinde, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'askeri casusluk' iddiasıyla başlatılan soruşturma kapsamında Ankara'da gözaltına alındı. 11 Haziran 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme Müyesser Yıldız ile E. B.'nin Türk Ceza Kanunu'nun 329. maddesindeki 'devletin güvenliğine ilişkin bilgi ve belgeleri açıklama' suçundan tutuklanmasına ve İsmail Dükel ile Veli Büysülen'in ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi.

Amerika'nın Sesi (VOA) muhabiri Arif Aslan 16 Haziran 2020 tarihinde Van'da hakkında açılmış bir davada verilen hapis cezası gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Arif Aslan aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

26 Haziran 2020 tarihinde Demokratik Toplum Kongresi'ne (DTK) yönelik soruşturma kapsamında gazeteci Ayşe Kara gözaltına alındı.

Gazeteci Mazlum Erenci için mezarı başında yapılmak istenen anmaya müdahale eden polis gazeteci Zeynel Bulut'u gözaltına aldı. Mazlum Erenci'nin fotoğrafına 'örgüt propagandası' olduğu gerekçesiyle el koyan polisin mezarın başında saygı durumunda bulunulmasına ve dua okunmasına da izin vermediği öğrenildi. Zeynel Bulut'un 30 Haziran 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı bildirildi.

Mezopotamya Kadın Gazeteciler Platformu (MKGP) Sözcüsü ve Jinnews editörü Ayşe Güney 14 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'da evine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Ayşe Güney, 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Gazeteci Hakan Aygün 16 Ağustos 2020 tarihinde Muğla'nın Datça ilçesinde hakkında açılan bir soruşturmada ifade vermediği gerekçesiyle gözaltına alındı. Hakan Aygün aynı gün içinde savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Bugün TV kanalının eski haber müdürü ve spikeri Erkan Akkuş, 22 Ağustos 2020 tarihinde Kocaeli'nin İzmit ilçesinde gözaltına alındı. Erkan Akkuş'un İstanbul'a götürüldüğü öğrenildi. Erkan Akkuş, 24 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

Adıyaman'da yayımlanan Gerger Fırat adlı yerel gazetesinin haber müdürü Özgür Boğatekin, hakkında açılan davada verilen 1 yıl 15 gün hapis cezasının Yargıtay tarafından onanması üzerine 26 Ağustos 2020 tarihinde tutuklanarak cezaevine konuldu.

Yazdığı çocuk kitabındaki kimi ifadeler müstehcen olduğu gerekçesiyle Aydın'ın Didim ilçesinde gözaltına alınan yazar Musa Dinç, 28 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'çocuk, hayvan, ölmüş insan bedeniyle ilgili üretilen müstehcen yayınları yayınlama' suçlamasıyla tutuklandı.

Bitlis News Genel Yayın Yönetmeni Sinan Aygül 4 Eylül 2020 tarihinde, Bitlis 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde hakkında açılan bir davada ifade vermesi gerektiği gerekçesiyle gözaltına alındı. Sinan Aygül aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Gazeteci Oktay Candemir, TRT'de yayınlanan "Diriliş Ertuğrul" dizisiyle ilgili sosyal medya paylaşımında 'kişinin hatrasına hakaret' iddiasıyla 7 Eylül 2020 tarihinde Van'da gözaltına alındı. Oktay Candemir aynı gün içinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Serdal Işık 8 Eylül 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin ajansa ait sosyal medya hesabından yapılan paylaşımlar olduğu öğrenildi. Ser-

dal Işık ifade işlemlerinin ardından aynı gün içinde serbest bırakıldı.

25 Eylül 2020 tarihinde “İsimsizler hareketi” adı altında İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında gazeteci Hakan Gülseven gözaltına alındı. Hakan Gülseven aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

İstanbul Valiliği'nin İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu kararıyla Covid-19 salgını önlemleri kapsamında açık alanlarda yapılacak konser, gösteri, festival gibi etkinlikleri yasaklamasını protesto etmek için 14 Eylül 2020 tarihinde İstanbul Valiliği önünde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alındı.

Kürtçe yayınlanan Xwebûn gazetesinin Urfa'da dağıtıcılığını yapan Kemal Subaşı, 27 Eylül 2020 tarihinde gazete dağıtımı sırasında polis tarafından gazetenin yasaklı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alındığı sırada yanında bulunan gazetelere el konulan Kemal Subaşı aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Kocaeli Halk gazetesi internet sitesinin imtiyaz sahibi Faruk Bostan ile sitenin yazı işleri müdürü Bülent Karagöz'ün Kartepe ilçesinde gerçekleşen tecavüz ve cinsel istismar iddiasıyla ilgili haberler nedeniyle 28 Eylül 2020 tarihinde 'iftira' suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

30 Eylül 2020 tarihinde DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında aralarında gazeteci Hakkı Boltan gözaltına alındı.

6 Ekim 2020 tarihinde Van'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 6 kişi (Mezopotamya Haber Ajansı muhabirleri Adnan Bilen ve Cemil Uğur ile Jinnews muhabiri Şehriban Abi ve Nazan Sala ile Yeni Yaşam gazetesi dağıtımıcısı Fehim Çetiner ve eski dağıtımıcısı Şükran Erdem) 9 Ekim 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. Mahkeme 4 kişinin (Adnan Bilen, Cemil Uğur, Şehriban Abi ve Nazan Sala) 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına karar verdi. Fehim Çetiner ve Şükran Erdem ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Cemil Uğur, Van'ın Çatak ilçesi Çığlıca mezrasında gözaltına alınan 2 kişinin helikopterden atıldıkları iddiaları üzerine haberler yapmıştı.

Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) ve Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyeleri-

ne yönelik bir soruşturma kapsamında İstanbul'da yapılan ev baskınlarında aralarında Etkin Haber Ajansı muhabiri Pınar Gayıp gözaltına alındı. Pınar Gayıp 9 Ekim 2020 tarihinde mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Zeynep Durgut, 8 Ekim 2020 tarihinde haber takibi için bulunduğu Şırnak'ın Güçlükönak ilçesinde jandarma tarafından gözaltına alındı. Zeynep Durgut'un haber için çektiği görüntülerin jandarma tarafından silindiği öğrenildi. Zeynep Durgut aynı gün içinde serbest bırakıldı.

Yeni Yaşam gazetesinin eski dağıtımıcısı Mikail Tunçdemir, 19 Ekim 2020 tarihinde ifade vermek üzere gittiği Van İl Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alındı. Mikail Tunçdemir 20 Ekim 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

25 Ekim 2020 tarihinde İstanbul'da çeşitli gençlik örgütleri tarafından 15 Kasım 2020 tarihinde ilan edilecek olan Birleşik Gençlik Meclisleri'ne ilişkin Kadıköy'de yapılan basın açıklamasına yönelik müdahale sırasında gazeteci Fatoş Erdoğan gözaltına alındı. Fatoş Erdoğan'ın daha sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

Yeni Yaşam Gazetesi çalışanı İbrahim Karakaş, 4 Kasım 2020 tarihinde hakkında açılan bir soruşturma kapsamında çağrı üzerine gittiği Adana Adliyesi'nde gözaltına alındı. İbrahim Karakaş, 7 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

10 Kasım 2020 tarihinde Tele 1 Dış Haberler Editörü, gazeteci-yazar Çağlar Tekin'in ifade vermek için gittiği İstanbul Adliyesi'nde, yaptığı bir haber paylaşımı nedeniyle hakkında açılan soruşturma kapsamında gözaltına alındığı ve ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Yeni Yaşam gazetesi çalışanı Hamdullah Bayram'ın 10 Kasım 2020 tarihinde Ankara'da gözaltına alındığı ve aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Mezopotamya Ajansı muhabiri Dindar Karataş, 24 Kasım 2020 tarihinde Van'da yapılan ev baskını sonrasında gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Dindar Karataş ile ilgili 24 saat avukat kısıtlılığı getirildiği öğrenildi. Dindar Karataş, 26 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

26 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'da Halkların Demokratik Kongresi'ne (HDK) yönelik bir soruşturma kapsamında yapılan operasyonlarda gazeteciler Davut Uçar ve Kesire Önel gözaltına alındı. Gazeteci Davut Uçar aynı gün içinde, Kesire Önel ise 2 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Mezopotamya Ajansı muhabiri Hakan Yalçın, 27 Kasım 2020 tarihinde Ankara'da gözaltına alındı. Hakan Yalçın 30 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

3 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'da İnsansız Hava Aracı (İHA) AR-GE Merkezi'nin bulunduğu alanı izinsiz bir şekilde görüntüledikleri iddiasıyla gözaltına alınan Rusya vatandaşı 2 gazeteci (A. P. ve I. M.) ve A. Ç. K. isimli 1 kişi 7 Aralık 2020 tarihinde savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldı.

Mezopotamya Ajansı muhabirleri Zeynep Durgut ve Azad Kaya ile Jinnews muhabirleri Rojda Aydın ve Derya Ren 17 Aralık 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesindeki bir yol kontrolünde gözaltına alındı. Zeynep Durgut'un, Van'da gözaltına alınan Osman Şiban ile Servet Turgut'un helikopterden atılması iddiaları ile ilgili haberlere ilişkin Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından açılan soruşturma kapsamında gözaltına alındığı öğrenildi. 3 gazeteci ise aynı gün içinde serbest bırakıldı. Zeynep Durgut 21 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartı ve yurtdışı-na çıkış yasağıyla serbest bırakıldı.

Jinnews muhabiri Gülistan Azak, 25 Aralık 2020 tarihinde Tunceli-Diyarbakır karayolunda bir polis kontrol noktasında gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin Gülistan Azak hakkında 2018 yılında açılmış bir soruşturma olduğu öğrenildi. Gülistan Azak 26 Aralık 2020 tarihinde savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

6.1.2. Basın Çalışanlarına Yönelik Tehdit ve Saldırıları, Basın Yayın Organlarına Yönelik Kolluk Kuvvetleri Tarafından Yapılan Baskınlar

29 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da Sputnik Haber Ajansı'nın Ankara temsilciliğinde çalışan 1'i editör, 2'si muhabir 3 gazetecinin evlerine kimliği belirsiz kişiler tarafından saldırı girişiminde bulunduğu öğrenildi.

Çağrı Haber gazetesi İmtiyaz Sahibi ve Çağrı Radyo Genel Yayın Yönetmeni Ulvi Tanrıverdi'nin 10 Nisan 2020 tarihinde İzmir'in Menemen ilçesinde saldırıya uğradığı öğrenildi. Olayla ilgili 1 kişinin (S. E.) gözaltına alındığı bildirildi. Ulvi Tanrıverdi'nin S. E. ve olayın azmettiricisi olduğunu iddia ettiği Menemen Belediye Başkanı Serdar Aksoy hakkında 12 Nisan 2020 tarihinde suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

20 Nisan 2020 tarihinde Ses Kocaeli gazetesine kimliği belirsiz kişiler tarafından silahlı saldırı düzenlendi. Ölen ya da yaralanın olmadığı saldırı sonucu gazete binasında maddi hasar oluştuğu öğrenildi.

20 Nisan 2020 tarihinde Ses Kocaeli gazetesine düzenlenen silahlı saldırı ile ilgili gözaltına alınan 6 kişiden 2'si (F. D. ve Y. G.) 30 Nisan 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 4 kişi ise serbest bırakıldı.

3 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Zonguldak'ın Kozlu ilçesinin Adalet ve Kalınma Parti'sinden (AKP) Belediye Başkanı'nın hakkında haber yapan gazetecileri "Adalet gereğini yapmazsa ben yapacağım. Herkese gereğini yapacağım. Kimse sokakta rahat dolaşamayacak" diyerek tehdit ettiği iddia edildi.

9 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Yeniçağ gazetesi yazarı Yavuz Selim Demirağ'ın Ankara'da bulunan evinin posta kutusuna mermi bırakılarak tehdit edildiği öğrenildi. Yavuz Selim Demirağ 11 Mayıs 2019 tarihinde evinin önünde kimliği belirsiz kişiler tarafından saldırıya uğramış, saldırıyla ilgili olarak gözaltına alınan 6 kişi daha sonra serbest bırakılmıştı.

Batman'da yerel bir gazetede çalışan Hayrettin Önen isimli bir gazeteci 11 Haziran 2020 tarihinde uğradığı silahlı saldırı sonucu yaralandı. Saldırı ile ilgili 2 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

Bursa'da yayımlanan yerel Karacabey Yörem gazetesi İmtiyaz Sahibi Şaban Önen 20 Ağustos 2020 tarihinde 4 kişinin saldırısına uğradı. Saldırı sonucu Şaban Önen'in yüzünden yaralandığı öğrenildi. Basında yer alan haberlerde, saldırının gerekçesinin Bursa'nın Karacabey ilçesinin Adalet ve Kalınma Partisi'nden (AKP) Belediye Başkanı Ali Özkan ile ilgili gazetede yayımlanan haberler olduğu belirtildi.

25 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Evrensel gazetesi Diyarbakır muhabiri Cengiz Anıl Bölükbaş'a kendileri istihbaratçı olarak tanıtan 3 kişi tarafından ajanlık dayatmasında bulunduğu öğrenildi. Cengiz Anıl Bölükbaş basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Haber için gittiğim Batman'dan Diyarbakır'a geri geldiğimde 3 kişi yaklaşarak benle konuşmak istedi. Bu kişiler daha sonra kimliklerini göstererek istihbaratçı olduklarını söylediler. Konuşmanın başında Antep'te mühendislik okuduğumu, buraya 13-14 aydır geldiğimi, burada Almanca öğretmenliği okuduğumu, doğum yılı, ailevi bilgiler gibi şeyleri paylaştılar. Burada Evrensel'de çalıştığımı belirttiler. Ardından hakkımda açılan davalardan ve devam eden 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' soruşturmasından bahsettiler. Bunların yarın kardeşlerimin önünde engel olacağını, memur olmak istediklerinde karşılarına çıkacağını söylediler. Bu konuda yardımcı olabileceklerini ifade ettiler. Bunun karşılığında ise burada yapılan faaliyetlerini takip ettiklerini, ancak teknik ile yüzde 70-80'ini öğrenebildiklerini, geri kalan kısımda ise kendilerine bilgi vermemi istediler. Ajanlık teklifini reddettiğimde 'Bunu iyi düşün, devlet bu koltuğu bir şekilde doldurur, sen olmasan da başka bir arkadaşın yapar' denildi. Israrla kabul etmediğimde, 'Biz kararını anlıyoruz ama iki gün sonra biz seni gene arayalım, beraber yemek yiyelim' dediler."

25 Ağustos 2020 tarihinde Nevşehir'de Gazeteciler Cemiyeti binası önünde park halinde bulunan cemiyete ait araca saldırı düzenlendiği öğrenildi. Olayla ilgili gözaltına alınan 2 kişi (İ.H. ve M.A.) sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

25 Ağustos 2020 tarihinde Antalya'da Dim Medya Gazipaşa Temsilcisi gazeteci Yakup Kocabaş'ın evine kimliği belirsiz kişiler tarafından silahlı saldırı düzenlendi. Ölen ya da yaralananın olmadığı saldırı sonucu evin camlarının kırıldığı öğrenildi.

5 Eylül 2020 tarihinde Sinan Aygül'ün, Kızılay tarafından ihtiyaç sahiplerine verilmek üzere gönderilen gıdaların AKP Bitlis Milletvekili Cemal Taşar ile kardeşi olan Kızılay Tatvan Şube Başkanı Battal Taşar'ın ortak sahip oldukları otele götürüldüğüne ilişkin haberi nedeniyle, Cemal Taşar'ın yeğeni, söz konusu otelin müdürü ve aynı zamanda Kızılay Tatvan Şube Başkan Yardımcısı olan Fevzi Piral tarafından telefonla aranarak ölümle tehdit edildiği öğrenildi.

7 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ'da yayın yapan Haberkent gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Efraim Gündem'in, 5 Eylül 2020 tarihinde T. A. isimli bir kişi ile kimliği belirsiz bir diğer kişinin saldırısına maruz kaldığı, silahla tehdit edildiği öğrenildi. Basında yer alan haberlerde AKP Elazığ Belediye Başkanı olan Şahin Şerifoğulları'nın T. A. isimli kişi ile diğer kişiyi, belediyeyi eleştirdiği haberler nedeniyle Efraim Gündem ile konuşmak üzere gönderdiği iddia edildi.

16 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, yazar Fırat Sözeri'nin, evinin önünde bekleyen kimliği belirsiz 4 kişi tarafından tehdit edildiği öğrenildi. Konuyla ilgili olarak İnsan Hakları Derneği (İHD) Ankara Şubesi'nde bir basın toplantısı düzenleyen Fırat Sözeri, 30 Mart 2020 tarihinde kimliği belirsiz bir grubun fiziksel saldırısına maruz kalmasının ardından yaşananlara dair şunları belirtti: "Bana saldıran kişiler hakkında suç duyurusunda bulundum. Suç duyurusunda bulduktan sonra sosyal medyada beni taciz etmeye başladılar, sadece beni değil eşimi de taciz ettiler. Suç duyurusunda bulunduğum için benim açık adresimi de öğrendiler. Bu uzun bir süre böyle devam etti ama son bir haftadır bu taciz ve tehditler arttı. İki gündür evimin önünde nöbet tutuyorlar".

21 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden gazeteci Hayri Demir'in KodAdım:YEŞİL (jitem.turkey) isimli sosyal medya hesabı üzerinden gönderilen "Şewbaş hewal ölüm seni bulacak" şeklindeki mesaj ile tehdit edildiği öğrenildi. Bunu takiben Hayri Demir'e aynı hesap üzerinden içinde işkence görüntülerinin olduğu bir video gönderildiği bildirildi. Aynı hesap üzerinden daha önce Halkların Demokratik Partisi (HDP) milletvekilleri Serpil Kemalbay, Murat Sarısaç, Hüseyin Kaçmaz, Habip Eksik, Nuran İmir, Semra Güzel, Murat Çepni ve Hasan Özgüneş'e tehdit mesajları gönderilmişti.

6.1.3. Basın Çalışanlarına Yönelik Dava ve Soruşturmalar

Ahmet Altan

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi, gazeteci yazar Ahmet Altan hakkında Taraf gazetesinde yazdığı bir yazı gerekçesiyle İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'örgüt propagandası yapma' ve 'Cumhurbaşkanı'na hakaret'

suçlarından verilen toplam 5 yıl 11 ay hapis cezası ile ilgili istinaf başvurusunu 3 Ocak 2020 tarihinde karara bağladı.

3. Ceza Dairesi istinaf başvurusunun reddine hükmederek verilen cezayı onadı. Kararla ilgi Ahmet Altan'ın avukatlarının Yargıtay'a başvuracağı öğrenildi.

Barış Polat

Mezopotamya Ajansı muhabiri Barış Polat hakkında Antep 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 7 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Barış Polat'ı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Arjin Dilek Öncel

Mezopotamya Ajansı muhabiri Arjin Dilek Öncel hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 8 Ocak 2020 tarihinde görüldü. İddianamede Arjin Dilek Öncel'in sosyal medya paylaşımları nedeniyle 'örgüt propagandası yapma' suçundan 1 yıl 6 aydan 7 yıl 6 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme Arjin Dilek Öncel'in beraatına hükmetti.

İdris Sayılğan

KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı muhabiri İdris Sayılğan hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede İdris Sayılğan'ın 'örgüt propagandası yapma' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Duruşmaya katılan İdris Sayılğan, savunmasında suç konusu yapılan sosyal medya paylaşımları ile ilgili olarak hakkında daha önce dava açıldığını ve bu davada kendisine 8 yıl 3 ay hapis cezası verildiğini belirtti. İdris Sayılğan'ın avukatları ise savunmalarında aynı fiillerle ilgili daha önce bir yargılama yapıldığından beraat kararı verilmesini talep etti. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 25 Mart 2020 tarihine erteledi. Duruşma, daha sonra Covid-19 salgının önlenmesi için alınan tedbirler kapsamında 13 Mayıs 2020 tarihine ertelendi. Davanın sonraki duruşmaları 16 Eylül ve 2 Aralık 2020 tarihlerinde görüldü. Mahkeme duruşmayı 1 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Osman Akın

Yeni Yaşam gazetesi eski Yazı İşleri Müdürü Osman Akın hakkında gazetede yer alan haberler nedeniyle İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, Osman Akın'ın 'Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama' suçundan 5 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verdi.

Osman Akın

Osman Akın hakkında, gazetede yayınlanmış haberler nedeniyle İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İlk duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Davanın karar duruşması 24 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Osman Akın'ı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Seyhan Avşar

Cumhuriyet gazetesi muhabiri Seyhan Avşar hakkında "Sözcü savcısı sabıkalı çıktı" haberi nedeniyle 'kamu görevlisini hedef gösterme' iddiasıyla İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 21 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Duruşma daha sonra, Covid-19 kapsamında alınan önlemler gerekçesiyle 9 Ekim 2020 tarihine ertelendi.

Seyhan Avşar hakkında "İşte FETÖ borsasındaki rüşvet çarkı" başlıklı haberinde 'kamu görevlisine hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme, Basın Kanunu uyarınca süreli yayınlara ilişkin dava açma müddetinin aşılması nedeniyle davanın düşürülmesine karar verdi.

Alican Uludağ ve Duygu Güvenç

Cumhuriyet gazetesi muhabirleri Alican Uludağ ve Duygu Güvenç hakkında ABD vatandaşı rahip Andrew Brunson'a verilen ev hapsi cezasıyla ilgili olarak yapılan haberler nedeniyle Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesi uyarınca 'Türkiye Cumhuriyeti devletini ve devletin kurum ve organlarını aşağıladıkları' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine

9 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 16 Nisan 2020 tarihine erteledi. Duruşma, daha sonra Covid-19 salgının önlenmesi için alınan tedbirler kapsamında 2 Temmuz 2020 tarihine ertelendi. Davanın 22 Ekim 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme 2 gazetecinin beraatına hükmetti.

Özgür Gündem Ana Davası

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Zana Kaya, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya, imtiyaz sahibi Kemal Sancılı, Yayın Danışma Kurulu üyeleri Aslı Erdoğan, Necmiye Alpay, Filiz Koçali, Ragıp Zarakolu, Bilge Aykut ile yazar Eren Keskin hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Duruşmada savcı esas hakkındaki mütalaasını sundu. Mahkeme haklarında yakalama kararı bulunan Filiz Koçali ve Ragıp Zarakolu'nun dosyalarının ayrılmasına, Zana Kaya, İnan Kızılkaya, Kemal Sancılı ve Eren Keskin yönünden de dosyanın ayrılmasına, Necmiye Alpay, Bilge Aykut ve Aslı Erdoğan'ın beraatına karar verdi.

Zana Kaya, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya, imtiyaz sahibi Kemal Sancılı ile yazar Eren Keskin hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Eylül ve 24 Aralık 2020 tarihlerinde devam edildi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Mehmet Yılmaz

Gazeteci Mehmet Yılmaz hakkında, yazdığı bir yazıda Binali Yıldırım'a hakaret ettiği iddiası ile İstanbul 38. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme savunmaların ardından duruşmayı 9 Nisan 2020 tarihine erteledi. Davanın 14 Temmuz 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Mehmet Yılmaz'ın beraatına hükmetti.

Rojhat Doğru

Gazeteci Rojhat Doğru hakkında Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Kobane eylemleri gerekçe gösterilerek Rojhat Doğru'nun 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma', 'kasten yaralama', 'örgüt üyesi olma' ve 'örgüt propagandası yapma' suçlarından cezalandırılması

istenmektedir. Duruşmada müşteki R. Ö. dinlendi. Beyanların ve savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 24 Mart 2020 tarihine erteledi. Duruşma, daha sonra Covid-19 salgının önlenmesi için alınan tedbirler kapsamında 18 Haziran 2020 tarihine ertelendi. Bu tarihte görülen duruşmada mahkeme duruşmayı 13 Ekim 2020 tarihine erteledi. Davanın bir sonraki duruşması 14 Ocak 2021 tarihinde görülecek.

İsmail Çoban

KHK ile kapatılan Kürtçe Azadiya Welat gazetesinin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İsmail Çoban hakkında Mersin 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme İsmail Çoban'ı 'örgüt üyesi olma' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Can Dünder ve Abbas Yalçın

Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dünder ile eski Sorumlu Müdürü Abbas Yalçın hakkında, 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, Basın Kanunu uyarınca sürekli yayınlara ilişkin dava açma müddetinin aşılması nedeniyle davanın düşürülmesine karar verdi.

Kerim Karakaya, Fercan Yalınkılıç, Merdan Yanardağ

2018 yılı içinde ekonomik kriz ve döviz fiyatlarındaki artış ile ilgili haber yapan Bloomberg muhabirleri Kerim Karakaya ve Fercan Yalınkılıç ile bu haberler ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında yorum yapan ve aralarında Mustafa Sönmez, Merdan Yanardağ, Gazi Kozanoğlu, Sedef Kabaş Yirmibeşoğlu'nun da olduğu 36 kişi hakkında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yapılan şikayet üzerine, İstanbul 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede sanıkların 'devletin ekonomik düzen ve istikrarını zayıflatmaya çalışılması' iddiasıyla 38 kişinin 2 yıl ile 5 yıl arasında hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmaya katılmayan sanıklar hakkında yakalama kararı çıkartılmasına karar vererek duruşmayı 8 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Ancak Covid-19 önlemleri kapsamında bu tarihte duruşma görülmeden 23 Ekim 2020 tarihine ertelendi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Aydın Keser

Yeni Yaşam gazetesi Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser hakkında gazetenin 10 Ekim 2019 tarihli nüshasında yer alan “Bu pınardan barış akmaz” başlıklı haber nedeniyle İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın ilk duruşması 7 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından ilk duruşmada esas hakkındaki mütalaasını sunan savcı haberin şiddet ve cebire teşvik eden bir içeriği olmadığı dolayısıyla Aydın Keser’in beraat etmesini istedi. Mahkeme de bu mütalaaya uyarak Aydın Keser’in beraatına hükmetti.

Hacı Yusuf Topaloğlu

KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı muhabiri Hacı Yusuf Topaloğlu hakkında Adıyaman 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 21 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Hacı Yusuf Topaloğlu’nun tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. 27 Kasım 2019 tarihinde Adıyaman’da gözaltına alınan Hacı Yusuf Topaloğlu 5 Aralık 2019 tarihinde ‘örgüt üyesi olma’ iddiasıyla tutuklanmıştı. Davanın 5 Ocak 2021 tarihinde görülen karar duruşmasında Hacı Yusuf Topaloğlu beraat etti.

Rohat Emekçi

KHK ile kapatılan TV10 çalışanı Rohat Emekçi hakkında, hazırladığı programlar nedeniyle İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 21 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Rohat Emekçi’nin ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Nisan 2020 tarihine erteledi. Bir sonraki duruşma 16 Ekim 2020 tarihine ertelendi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilmektedir.

Hayri Demir

Gazeteci Hayri Demir hakkında ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüt propagandası yapmak’ iddialarıyla Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 28 Nisan 2020 tarihine ertelendi. Covid-19 önlemleri kapsamında, görülmeden 25 Haziran 2020 tarihine ertelenen duruşma daha sonra da 25 Kasım 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilmektedir.

Kenan Kırkaya

Gazeteci Kenan Kırkaya hakkında sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı iddiasıyla Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak ve 5 Mart 2020 tarihlerinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 4 Haziran 2020 tarihine erteledi. Davanın 4 Eylül 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Kenan Kırkaya’yı ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Beritan Canözer

Gazeteci Beritan Canözer hakkında ‘sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı’ iddiasıyla Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 27 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Beritan Canözer’in ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 25 Mart 2020 tarihine erteledi. Davanın 17 Haziran 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Beritan Canözer’i ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Serdar Akinan

27 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 24 Ocak 2020 tarihinde Elazığ’da meydana gelen deprem sonrasında yaptığı haberler nedeniyle gazeteci Serdar Akinan hakkında Elazığ Valiliği’nin suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

Özgür Gündem Davası

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmenleri Hüseyin Aykol ile Zana Kaya, sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya ve siyasetçi Hatip Dicle hakkında İstanbul 22. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 6 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Hatip Dicle hakkındaki yakalama kararının devamına karar verdi ve duruşmayı 2 Haziran 2020 tarihine erteledi. Davanın sonraki duruşmaları 22 Eylül ve 15 Aralık 2020 tarihlerinde görüldü. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Ömer Çelik, Metin Yoksu, Tunca Öğreten, Mahir Kanaat, Eray Sargın ve Derya Okatan

6 gazeteci (KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı Haber Müdürü Ömer Çelik ve muhabir Metin Yoksu, Diken haber portalı eski editörü Tunca

Öğreten, Birgün gazetesi çalışanı Mahir Kanaat; Yolculuk gazetesi Yazı İşleri Müdürü Eray Sargın ve Etkin Haber Ajansı Haber Müdürü Derya Okatan) hakkında İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede 6 gazetecinin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'a ait, Redhack tarafından ulaşılan ve daha sonra internet ortamında yayınlanan elektronik postaları haberleştirdikleri gerekçesiyle 'örgüt üyesi olma', 'örgüt propagandası yapma' ve 'bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri değiştirme veya yok etme' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Derya Okatan ile Eray Sargın hakkındaki yurtdışına çıkış yasağını kaldıran mahkeme, diğer gazeteciler üzerindeki adli kontrol hükümlerinin kaldırılması talebini ise reddetti ve duruşmayı 24 Haziran 2020 tarihine erteledi. 15 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Mahir Kanaat, Ömer Çelik, Metin Yoksus ve Tunca Öğreten hakkındaki yurt dışı çıkış yasağının devamına karar vererek duruşmayı 5 Mayıs 2021 tarihine erteledi.

25 Aralık 2016 tarihinde gözaltına alınan 6 gazeteciden 3'ü 17 Ocak 2017 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Ömer Çelik davanın 24 Ekim 2017 tarihinde görülen ilk duruşmasında, Tunca Öğreten ve Mahir Kanaat ise davanın 6 Aralık 2017 tarihinde görülen duruşmasında tahliye edilmişti.

Sibel Eres, Kadir Cesur, Nahide Aslan, Gülsün Altan, Serdar Altan, Koçali Özipek, Gürcan Bayrakçı ve Nedim Dalga

KHK ile kapatılan Van TV sunucuları Sibel Eres, Kadir Cesur, Nahide Aslan, Gülsün Altan, program yapımcısı Serdar Altan, Sorumlu Müdür Koçali Özipek ve Van TV ortaklarından Gürcan Bayrakçı ile Nedim Dalga hakkında Van 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede söz konusu 8 kişinin 'örgüt propagandası yapmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 7 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilmektedir.

Zehra Özdilek

Cumhuriyet gazetesi muhabiri Zehra Özdilek hakkında yaptığı bir haberde bir gizli tanığın adını yazdığı gerekçesiyle İstanbul 27. Ağır Ceza Mahke-

mesi'nde açılan davanın görülmesine 12 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 14 Nisan 2020 tarihine erteledi. Duruşma, daha sonra Covid-19 salgının önlenmesi için alınan tedbirler kapsamında 5 Haziran 2020 tarihine ertelendi. Davanın 24 Eylül 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Zehra Özdilek'in beraatına hükmetti.

Emre Orman

Gazeteci Emre Orman hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında zincirleme örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 13 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme Emre Orman'ı 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Abdullah Kaya

KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı muhabiri Abdullah Kaya hakkında Ağrı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Abdullah Kaya'nın 'örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüte bilerek, isteyerek yardım etmek' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme duruşmayı 14 Mayıs 2020 tarihine erteledi. 20 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme, Abdullah Kaya'nın geçmişte yaptığı sosyal medya paylaşımlarının incelenerek iddianameye konulmasına karar vererek duruşmayı 4 Mart 2021 tarihine erteledi.

Deniz Yücel

Almanya'da yayın yapan Die Welt gazetesinin Türkiye muhabiri Deniz Yücel hakkında 'örgüt propagandası yapmak' ve 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek' iddialarıyla İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Deniz Yücel'in 'örgüt propagandası yapmak' ve 'halkın bir kesimini diğer bir kesimine yönelik olarak kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek' suçlarından 2 yıl 3 aydan 15 yıl 3 aya kadar cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 2 Nisan 2020 tarihine erteledi. Davanın 16 Temmuz 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Deniz Yücel'i 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 2 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Deniz Yücel 14 Şubat 2017 tarihinde gözaltına alınmış ve 27 Şubat 2017 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Hakkında hazırlanan iddianameyi 16 Şubat 2018 tarihinde kabul eden mahkeme, Deniz Yücel'in tensip kararıyla tahliyesine hükmetmişti.

Ferhat Parlak

Silvan Mücadele gazetesinin imtiyaz sahibi ve muhabiri olan Ferhat Parlak hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Ferhat Parlak'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme duruşmayı 6 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Duruşma daha sonra 21 Eylül 2020 tarihine ertelendi. 7 Kasım 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Ferhat Parlak hakkında dava dosyasında bulunan aynı delillere dayandırılarak açılan başka bir davada verilen beraat kararını gerekçe göstererek davanın reddine karar verdi ve Ferhat Parlak hakkındaki yurtdışı yasağını kaldırdı.

Şerife Oruç

KHK ile kapatılan Dicle haber ajansı (DİHA) muhabiri Şerife Oruç hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 18 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme adli kontrol hükümlerini yerine getirmediği gerekçesiyle Şerife Oruç hakkında yakalama kararı çıkartılmasına karar verdi ve duruşmayı 12 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Davanın bir sonraki duruşması 11 Mart 2021 tarihinde görülecek.

İbrahim Varlı

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 23. Ceza Dairesi, Birgün gazetesi Yayın Koordinatörü İbrahim Varlı hakkında gazetede yer alan bir haber nedeniyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın şikayeti üzerine açılan davada verilen 7 bin 100 TL para cezasına ilişkin istinaf başvurusunu 19 Şubat 2020 tarihinde karara bağladı. 23. Ceza Dairesi, hakaret suçunun unsurları oluşmadığı gerekçesiyle İbrahim Varlı'nın beraatına hükmetti.

Eren Keskin, Hüseyin Aykol, Reyhan Çapan ve Hasan Başak

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin Eş Genel Yayın Yönetmenleri Eren Keskin ve Hüseyin

Aykol ile gazetenin Yazı İşleri Müdürü Reyhan Çapan ve gazeteci Hasan Başak hakkında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Davanın sonraki duruşmaları 14 Mayıs, 16 Haziran, 1 Ekim ve 3 Aralık 2020 tarihlerinde görüldü. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Murat Güneş

Gazeteci Murat Güneş hakkında yaptığı bir haber nedeniyle Antep 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 20 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Murat Güneş'in beraatına karar verdi.

“KCK Basın Davası”

46 gazeteci hakkında İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan ve “KCK Basın Davası” olarak bilinen davanın görülmesine 25 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Gazeteci Yüksel Genç hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava ile söz konusu davanın birleştirilmesine ilişkin kararın mahkeme dosyasına girdiği bildirildi. 2 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme, avukatların, Çağdaş Ulus hakkında tefrik kararı verilmesi talebini reddetti ve duruşmayı 1 Aralık 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Barış Terkoğlu

Gazeteci Barış Terkoğlu hakkında Elazığ'da Alperen Ocakları üyesi 17 yaşında bir çocuğun cinsel istismara uğramasını haberleştirerek 'soruşturmanın gizliliğini ihlal ettiği' gerekçesiyle İstanbul 16. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 25 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Barış Terkoğlu'nu 6 bin 80 TL para cezası ile cezalandırdı.

Meşale Tolu ve Mukaddes Erdoğan Çelik

Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Meşale Tolu ve yazar Mukaddes Erdoğan Çelik'in de bulunduğu 27 kişi hakkında İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 14 Temmuz 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Sultan Çoban

Gazeteci Sultan Çoban hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Konya 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme ilk duruşmada kararını açıkladı ve Sultan Çoban'ı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

İbrahim Aydın, Uğur Koç ve Mustafa Kömüç

Birgün gazetesinin İmtiyaz Sahibi İbrahim Aydın ile eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Uğur Koç ve birgun.net Sorumlu Müdürü olan Mustafa Kömüç hakkında 'kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret etmek' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 7 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Davanın 19 Kasım 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme gazetecilerin beraatına hükmetti.

Semiha Şahin ve Pınar Gayıp

Etkin Haber Ajansı (ETHA) editörü Semiha Şahin ve muhabir Pınar Gayıp'ın da aralarında bulunduğu 4 kişi hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede 4 kişinin 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Sonraki duruşmalar 14 Mayıs, 9 Eylül ve 22 Aralık 2020 tarihlerinde görüldü. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Mehmet Erol

1 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, gazeteci Mehmet Erol hakkında 2013-2015 yılları arasındaki sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 28 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme Mehmet Erol'un beraatına hükmetti.

Aziz Oruç

Gazeteci Aziz Oruç hakkında 2016 tarihli sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 2 Mart 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Aziz Oruç'u 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bırakmadı.

Aziz Oruç

Gazeteci Aziz Oruç ile HDP Doğubayazıt İlçe Eş Başkanı Abdullah Ekelek'in aralarında olduğu 5 kişi hakkında Ağrı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Temmuz 2020 tarihinde başlandı.

Aziz Oruç, İkrâm Müftüoğlu ve Abdullah Ekelek duruşmaya tutuldukları cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldılar. Diğer 2 kişi ise mahkemede hazır bulundu. Savunmaların ardından mahkeme Abdullah Ekelek ile İkrâm Müftüoğlu'nun adli kontrol şartıyla tahliyesine, Aziz Oruç'un tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı erteledi. 21 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Abdullah Ekelek ile İkrâm Müftüoğlu'nun adli kontrol şartının kaldırılmasına, Aziz Oruç'un tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı erteledi. 9 Kasım 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Aziz Oruç'un tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 16 Nisan 2021 tarihine erteledi.

Aziz Oruç ile Abdullah Ekelek 11 Aralık 2019 tarihinde Ağrı-Doğubayazıt karayolunda, İkrâm Müftüoğlu ise aynı tarihte evine yapılan baskında gözaltına alınmıştı. Abdullah Ekelek ve İkrâm Müftüoğlu 13 Aralık 2019 tarihinde, Aziz Oruç ise 18 Aralık 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

Aziz Oruç

Gazeteci Aziz Oruç ile Ersin Çaksu hakkında KHK ile kapatılan Özgürlükçü Demokrasi gazetesinde çıkan kimi haberler nedeniyle İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Aralık 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede 2 kişinin 'devleti, hükümeti, askeri veya emniyet teşkilatını alenen aşağılama' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Mart 2021 tarihine erteledi.

Muzaffer Madak

Samanyolu TV eski istihbarat şefi Muzaffer Madak hakkında "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Muzaffer Madak'ı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Müeyesser Yıldız

Oda TV Ankara Haber Müdürü Müeyesser Yıldız hakkında yaptığı bir haberde dönemin Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'a hakaret ettiği iddiasıyla Ankara 35. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Mart 2020 tarihinde görüldü. Duruşmada Müeyesser Yıldız'ın avukatlarının bilirkişilerin dinlenmesi yönündeki talebi mahkeme tarafından yargılamayı uzatmaya yönelik olduğu gerekçesiyle reddedildi. Mahkeme Müeyesser Yıldız'ı 7 bin 80 TL para cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Ruken Demir

Mezopotamya Ajansı muhabiri Ruken Demir hakkında 'örgüt üyesi olmak' gerekçesiyle İzmir 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Mart 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Ruken Demir'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 28 Nisan 2020 tarihine erteledi. Daha sonra duruşma 7 Temmuz 2020 tarihine ertelendi. Davanın 9 Kasım 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması İzmir'de meydana gelen depremde adliye binasının hasar görmesi üzerine ileri bir tarihe ertelendi.

İşıl Özgentürk

Gazeteci İşıl Özgentürk hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında zincirleme örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme İşıl Özgentürk'ün beraatına karar verdi.

İbrahim Aydın, Barış İnce, Cansever Uğur ve Bülent Yılmaz

Birgün gazetesinin eski yöneticileri İbrahim Aydın, Barış İnce, Can Uğur ve Bülent Yılmaz hakkında Twitter'daki "Fuat Avni" adlı hesabın paylaşımlarına dair haberler nedeniyle İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Mart 2019 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 14 Nisan 2020 tarihine erteledi. Covid-19 önlemleri kapsamında, duruşma görülmeden 30 Haziran 2020 tarihine ertelendi. Davanın 13 Ekim 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme tüm sanıkların beraatına hükmetti.

Kibriye Evren

Gazeteci Kibriye Evren hakkında Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Mart 2020 tarihinde devam edildi. Kibriye Evren duruşmada hazır bulundu ve savunma yaptı. İddianamede Kibriye Evren'in 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme Kibriye Evren hakkındaki adli kontrol hükmünün kaldırılmasına karar verdi ve duruşmayı 14 Temmuz 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilmektedir.

Kibriye Evren 9 Ekim 2018 tarihinde aralarında gazeteci ve siyasetçilerin bulunduğu 142 kişinin gözaltına alındığı operasyon kapsamında tutuklanmış ve davanın 12 Kasım 2019 tarihinde görülen duruşmasında tahliye edilmişti.

Engin Korkmaz

Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) Akdeniz Şube Başkanı ve Antalya Körfez gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Engin Korkmaz hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla açılan davanın görülmesine 12 Mart 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Eylül 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilmektedir.

İsminaz Temel ve Havva Cuştan

Aralarında Ezilenlerin Hukuk Bürosu avukatları Sezin Uçar, Özlem Gümüştaş, Gülhan Kaya ve Ali Haydar Doğan, Etkin Haber Ajansı (ETHA) haber müdürü İsminaz Temel ile muhabir Havva Cuştan'ın ve ve Ezilenlerin Sosyalist Partisi üye ve yöneticilerinin olduğu 23 kişi hakkında İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Mart 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, sanıklar ile ilgili adli kontrol şartının kaldırılması talebini reddetti ve duruşmayı 10 Haziran 2020 tarihine ertelendi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilmektedir.

Alptekin Dursunoğlu

Gazeteci Alptekin Dursunoğlu hakkında İdlib ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul 49. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Mart 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme ilk duruşmada kararını açıkladı ve Alptekin Dursunoğlu'nu 'suçu ve suçluyu övmek'

suçundan 50 gün hapis cezası ile cezalandırıldı ve daha sonra bu cezaı 1000 TL adli para cezasına çevirdi. Mahkeme hükümlerle birlikte Alptekin Durunoğlu'nun tahliyesine de karar verdi.

Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser

Mezopotamya Ajansı muhabirleri Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 26 Mart 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ve tanık ifadesinin ardından mahkeme Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser'in adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi. 15 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme gazeteciler hakkındaki adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına, yurtdışı yasağının devamına ve el konulan dijital malzemelerin iadesine karar verdi ve duruşmayı 9 Mart 2021 tarihine erteledi.

Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser 29 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 2 Aralık 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Nurcan Baysal

Yazar Nurcan Baysal, yazdığı yazılar nedeniyle hakkında açılan soruşturma kapsamında 31 Mart 2020 tarihinde aldığı çağrı üzerine gittiği Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nde ifade verdi.

Ahmet Kanbal

Gazeteci Ahmet Kanbal hakkında Covid-19 salgını ile ilgili yaptığı haberler nedeniyle 'halkı kin ve düşmanlığa sevk etmek' iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi ve Ahmet Kanbal'ın ifade vermek üzere Mardin Emniyet Müdürlüğü'ne çağrıldığı öğrenildi.

Ahmet Kanbal

Ahmet Kanbal hakkında İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun istifası ile ilgili yaptığı sosyal medya paylaşımları nedeniyle soruşturma açıldığı ve Ahmet Kanbal'ın soruşturma kapsamında 13 Nisan 2020 tarihinde Mardin İl Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

Oktay Candemir

Gazeteci Oktay Candemir hakkında Covid-19 salgını ile ilgili yaptığı haberler nedeniyle soruşturma açıldığı ve ifade vermek üzere Van Emniyet

Müdürlüğü'ne çağrıldığı öğrenildi. Gazeteci Oktay Candemir'in Covid-19 salgını nedeniyle ifade vermeye gitmediği bildirildi.

Fatih Portakal

Cumhurbaşkanı ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), yaptığı bir sosyal medya paylaşımında "halkı manipüle etmeye yönelik ifadeler" ve "bankacılık ve finans sistemine yönelik gerçeğe aykırı ve maksatlı ifadeler" bulunduğu gerekçesiyle gazeteci Fatih Portakal hakkında 7 Nisan 2020 tarihinde suç duyurusunda bulundu. Fatih Portakal 6 Nisan 2020 tarihinde sosyal medya hesabından "Zor günlerden geçiyoruz. Mevduat veya tasarrufu olanlardan para istenmesin bir de! Olmaz olmaz diyemiyorum maalesef" şeklinde bir paylaşım yapmıştı.

30 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Başsavcılığı tarafından gazeteci Fatih Portakal hakkında yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek Bankacılık Kanunu'nun 'İtibarın Korunması' başlıklı 74. maddesini ihlal suçlamasıyla iddianame hazırlandığı öğrenildi.

Fatih Portakal hakkında yaptığı bir sosyal medya paylaşımında "halkı manipüle etmeye yönelik ifadeler" ve "bankacılık ve finans sistemine yönelik gerçeğe aykırı ve maksatlı ifadeler" bulunduğu gerekçesiyle İstanbul 46. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Fatih Portakal hakkında söz konusu sosyal medya paylaşımı gerekçesiyle 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' suçundan İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan yeni bir iddianamenin birleştirme talebiyle mahkemeye gönderildiği öğrenildi. Mahkeme müşteki Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK) davaya katılma talebini kabul etti ve duruşmayı erteledi.

Gençağa Karafazlı

13 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Rize'nin Ardeşen ilçesinde belediyenin işçilerin maaşlarını ödemediği iddialarıyla ilgili www.rizenabiz.com haber sitesinde yaptığı haber nedeniyle gazeteci Gençağa Karafazlı hakkında Ardeşen Belediyesi tarafından suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi.

Gençağa Karafazlı, Doğan Can İlek, Fehmi Demir

Rize’de yayınlanan Nabız gazetesinin sahibi ve Çağdaş Gazeteciler Derneği Rize Şubesi Başkanı Gençağa Karafazlı ve gazetenin muhabiri Doğan Can İlek ile www.flash53 isimli internet sitesinin İmtiyaz Sahibi Hasan Fehmi Demir hakkında Covid-19 salgını ile ilgili haberleri nedeniyle Rize Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı ve 3 kişinin ifadeye çağrıldığı öğrenildi.

Sabiha Temizkan

Gazeteci Sabiha Temizkan hakkında ‘örgüt propagandası yapmak’ iddiasıyla açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Davanın 22 Ekim 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Sabiha Temizkan’ı ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve cezayı erteledi.

Alican Uludağ, Olcay Büyüктаş Akça

Cumhuriyet gazetesi muhabiri Alican Uludağ ve Gazetenin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüктаş Akça hakkında 10 Ekim Ankara Katliamı’nı gerçekleştiren 2 kişinin patlayıcının etkisini artırmak için Antep’in Nizip ilçesindeki bir gübre bayiinden amonyum nitrat almalarının polis tarafından bilindiğine ilişkin yaptıkları haber nedeniyle İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 22 Ekim 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 12 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Hazal Ocak

Cumhuriyet gazetesi muhabiri Hazal Ocak hakkında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak’ın Kanal İstanbul projesi güzergahında arazi aldığı dair yaptığı haber nedeniyle İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 27 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Hazal Ocak’ın beraatına karar verdi.

Zülal Koçer

27 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 8 Mart 2020 tarihinde yapılan Feminist Gece Yürüyüşü sırasında polis tarafından uyguladığı fiziksel şiddeti görüntüleyen gazeteci Zülal Koçer hakkında çektiği görüntüleri sosyal medya hesabı üzerinden paylaştığı gerekçesiyle Bakırköy Cum-

huriyet Başsavcılığı Bilişim Suçları Bürosu tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

Hazal Ocak, Vedat Arık, Olcay Büyüктаş, İpek Özbey

Cumhuriyet gazetesi muhabiri Hazal Ocak, fotoğraf muhabiri Vedat Arık, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüктаş ve Yazı İşleri Müdürü İpek Özbey 30 Nisan 2020 tarihinde, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un kiralandığı arazi ile ilgili gazetede çıkan haberler nedeniyle haklarında açılan soruşturma kapsamında İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nde ifade verdi.

6 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un, Cumhuriyet gazetesinin 14 Nisan 2020 tarihli nüshasında yer alan “Boğazda kaçak var”, 15 Nisan 2020 tarihli nüshasında yer alan “CHP Dolandırıcılık” ve 29 Nisan 2020 tarihli nüshasında yer alan “Suçumuz suçu ifşa suçumuz kaçağa suçüstü yapmak” başlıklı 3 haber nedeniyle yaptığı suç duyurusu sonucunda Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüктаş, muhabir Hazal Ocak ve Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. hakkında toplam 250 bin TL manevi tazminat talebiyle İstanbul Anadolu 30. Asliye Hukuk Mahkemesi’nde dava açıldığı öğrenildi.

Cumhuriyet Gazetesi muhabiri Hazal Ocak, foto muhabir Vedat Arık, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüктаş Akça ve Yazı İşleri Müdürü İpek Özbey hakkında Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un kiralandığı vakıf arazisine yaptırdığı binaların İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkılmasına dair yapılan haber nedeniyle İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 16 Aralık 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede gazetecilerin ‘terörle mücadelede görev almış kişileri hedef gösterme’ ve ‘özel hayatın gizliliğini ihlal’ suçlarından cezalandırılmaları istenmektedir.

Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 18 Mart 2021 tarihine erteledi.

Yusuf Karataş

Evrensel gazetesi yazarı Yusuf Karataş hakkında Demokratik Toplum Kongresi (DTK) bünyesindeki faaliyetleri gerekçe gösterilerek Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın 4 Mayıs

2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması Covid-19 salgını nedeniyle Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) aldığı davaların ertelenme kararı dayanak gösterilerek görülmeden ertelendi. Davanın karar duruşması 21 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Yusuf Karataş'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Barış Pehlivan, Barış Terkoğlu, Hülya Kılınç, Ferhat Çelik, Aydın Keser, Murat Ağirel

Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili yaptıkları haberler nedeniyle tutuklu bulunan Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan, Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu, muhabir Hülya Kılınç, Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ferhat Çelik, Yeni Yaşam gazetesi Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Yeniçağ yazarı Murat Ağirel'in tutukluluk hallerine yapılan itirazın İstanbul 2. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından, gazetecilerin avukatlarına haber verilmeden İstanbul Barosu'ndan başka avukatlar çağrılarak görüldüğü ve itirazın reddedildiği 4 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

İstanbul Başsavcılığı tarafından Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Oda TV Sorumlu Haber Müdürü Barış Terkoğlu, Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan, Oda TV muhabiri Hülya Kılınç ile Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağirel, Birgün gazetesi yazarı Erk Acarer ve Akhisar Belediyesi Basın Birimi görevlisi E. E hakkında Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili haberler nedeniyle hazırlanan iddianame İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

İddianamede 8 kişinin Türk Ceza Kanunu'nun 329/1. maddesinde yer alan 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri açıklama' suçundan ayrı ayrı 5 yıldan 10 yıla; Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun 27. maddesi gereğince 'istihbarat faaliyeti ile ilgili bilgi ve belgeleri ifşa etme' suçundan da ayrı ayrı 4 yıldan 10 yıla hapisle cezalandırılması istenmektedir.

Davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Barış

Terkoğlu, Aydın Keser ve Ferhat Çelik'in tahliyesine, Murat Ağirel, Hülya Kılınç, Barış Pehlivan'ın tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı erteledi.

Davanın karar duruşması 9 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme MİT Kanunu'nu ihlal ettikleri gerekçesiyle Aydın Keser, Ferhat Çelik ve Murat Ağirel'in ayrı ayrı 4 yıl 8 ay 7 gün, Barış Pehlivan ve Hülya Kılınç'ın ayrı ayrı 3 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verildi. Barış Pehlivan, Hülya Kılınç ve Murat Ağirel'in tutuklu geçirdikleri süreyi göz önünde bulunduran mahkeme 3 gazetecinin yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına hükmetti. Mahkeme Aydın Keser ve Ferhat Çelik hakkında uygulanan adli kontrol şartlarının kaldırılmasına, yurtdışında bulunan Erk Acarer'in dosyasının ayrılmasına karar verdi. Mahkeme ayrıca 7 kişinin "devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama" suçlamasından beraatine karar verdi.

Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu ve gazeteci Hülya Kılınç, 4 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 5 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan 6 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Mehmet Ferhat Çelik, Aydın Keser ve Murat Ağirel ise 6 Mart 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakılmalarına yönelik savcılık itirazı üzerine yeniden gözaltına alınmış ve 8 Mart 2020 tarihinde tutuklanmıştı. 2 Mayıs 2020 tarihinde mahkeme yurtdışında bulunan Erk Acarer hakkında yakalama kararı çıkartmıştı.

Ragıp Zarakolu

5 Mayıs 2020 tarihinde Artı Gerçek internet sitesinde yayınlanan "Makus Kaderden Kaçış Yok" başlıklı yazısı nedeniyle yazar Ragıp Zarakolu hakkında Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun tarafından suç duyurusunda bulunuldu. Fahrettin Altun'un yazının yayınlandığı Artı Medya hakkında da suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Fahrettin Altun'dan sonra 6 Mayıs 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan tarafından da suç duyurusunda bulunuldu. Cumhurbaşkanı'nın ayrıca Evrensel gazetesi ile Artı Gerçek internet gazetesinin sorumlu müdürleri hakkında da suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

Görkem Kınacı

Yazar Ragıp Zarakolu'nun Evrensel gazetesinde yayınlanan "Makus Talihten kaçış yok" başlıklı yazısı nedeniyle gazetenin Genel Yayın Yönetmeni Fatih Polat ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Görkem Kınacı İstanbul Güvenlik Şube Müdürlüğü Kamu Güvenliği Büro Amirliği tarafından 12 Mayıs 2020 tarihinde ifade vermeye çağrıldı.

Hakan Aygün

Gazeteci Hakan Aygün hakkında sosyal medya hesabında yer alan "Ey İBAN edenler" şeklindeki ifade nedeniyle "dini değerleri aşağıladığı" iddiasıyla Bodrum 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Mayıs 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından mahkeme Hakan Aygün'ün tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 14 Temmuz 2020 tarihine erteledi. Savcılığın tahliye kararına itiraz ettiği öğrenildi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilmektedir.

Hakan Aygün 2 Nisan 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 3 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Can Ataklı

10 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gazeteci Can Ataklı hakkında 23 Mart 2020 tarihinde katıldığı bir televizyon programındaki sözleri nedeniyle 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' suçlamasıyla bir iddianame hazırlandığı öğrenildi. İddianamede Can Ataklı'nın 9 aydan 1 yıl 6 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

27 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gazeteci Can Ataklı hakkında bir televizyon programında deprem vergilerine dair ifadelerinde 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' gerekçesiyle 1 yıl 2 aydan 4 yıl 8 aya kadar hapis istemiyle iddianame hazırlandığı öğrenildi.

Alper Karahan

31 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Saray ilçesi Belediye Başkanlığı sosyal medya hesabında Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamı ile ilgili yapılan sosyal medya paylaşımını haberleştiren Saray gazetesi hakkında soruş-

turma açıldığı ve bu kapsamda gazeteci Alper Karahan'ın İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

Metin Uca

Gazeteci Metin Uca hakkında 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinde Anadolu Ajansı'nın (AA) önceden açıkladığı verilerle seçim sonuçlarının birebir uyuşmasına ilişkin sosyal medya paylaşımları nedeniyle, İstanbul 53. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme Metin Uca'yı 'görevli memura görevi nedeniyle hakaret' suçundan 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Lezgin Akdeniz

5 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, gazeteci Lezgin Akdeniz hakkında "Ayrımcılık virüs dinlemedi Camiler dezenfekte edildi, cemevi ve kiliseler edilmedi" başlıklı haberi nedeniyle soruşturma açıldığı öğrenildi. Lezgin Akdeniz'in soruşturma kapsamında Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği bildirildi.

Aziz Tunç

5 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, yurtdışında yaşayan yazar Aziz Tunç hakkında yazdığı bir yazı nedeniyle Vatan Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek tarafından suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi. Suç duyurusu üzerine İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı ve Aziz Tunç hakkında yakalama kararı çıkartıldığı öğrenildi.

Semiha Alankuş

Gazeteci Semiha Alankuş hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 17 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, Semiha Alankuş'un beraatine karar verdi.

Rıfat Doğan

Gazeteci Rıfat Doğan hakkında, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde 8 Temmuz 2018 tarihinde meydana gelen tren kazasıyla ilgili açılan davanın duruşması sırasında fotoğraf çektiği gerekçesiyle Çorlu 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Davanın karar duruşması 8 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Rıfat Doğan'ın beraatine karar verdi.

Ender İmrek

Evrensel gazetesi yazarı Ender İmrek hakkında “Parıl parıl parlıyordu Hermes çanta” başlıklı yazı nedeniyle ‘Cumhurbaşkanı’nın eşi Emine Erdoğan’a hakaret ettiği’ iddiasıyla Bakırköy 2. Asliye Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 8 Ekim 2020 tarihine erteledi. 8 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı herhangi bir gerekçe sunmadan Ender İmrek’in cezalandırılmasını talep etti. Gerekçe sunmamasına itiraz eden avukatlara savcının “anlayana gerekçe çok açık” cevabını verdiği öğrenildi. Davanın 2 Aralık 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Ender İmrek’in beraatına hükmetti.

Sibel Hürtaş, Hayri Demir, Barış Ceyhan

Aralarında gazeteciler Sibel Hürtaş, Hayri Demir, Özgürlükçü Demokrasi gazetesi çalışanı Barış Ceyhan ile İnsan Hakları Derneği (İHD) MYK üyesi Nuray Çevirmen’in de olduğu 11 kişi hakkında TSK’nin Afrin’e yönelik askeri operasyonu ile ilgili sosyal medya paylaşımları ve yaptıkları haberler gerekçe gösterilerek Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 25 Kasım 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilmektedir.

Bu dava kapsamında tutuklu yargılanan 3 kişi (Barış Ceyhan, Saim Serin ve Lezgin Tekay) davanın 6 Eylül 2018 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti. Mahkeme ayrıca HDP milletvekili Kemal Bülbül’ün dosyasının ayrılmasına karar vermişti.

Ferda Yılmazoğlu

Aralarında gazeteci Ferda Yılmazoğlu’nun da olduğu 4 kişi hakkında İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede 4 kişinin ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüte yardım etmek’ suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

Duruşmada mahkemenin Ferda Yılmazoğlu ve Seyhan Çiçekli’nin kimlik beyanlarını Kürtçe yapmalarını kabul etmediği ve bu nedenle de 2 kişinin savunmasının alınmadığı öğrenildi. Diğer iki sanı-

ğın savunmalarının ardından mahkeme Teymen Öztürk ve Faruk Öztürk’ün adli kontrol şartıyla tahliyesine, Ferda Yılmazoğlu ve Seyhan Çiçekli’nin tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 8 Ekim 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Ferda Yılmazoğlu ve Seyhan Çiçekli 4 Ağustos 2018 tarihinde gözaltına alınmış ve çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Özgür Paksoy

Gazeteci Özgür Paksoy hakkında Brezilyalı Karikatürist Carlos Latuff’un 28 Kasım 2015’te öldürülen Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi’yi çizdiği karikatürünü sosyal medya hesabında paylaştığı gerekçesiyle Diyarbakır 7. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme, Özgür Paksoy’u ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçundan 11 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Mustafa Sarı, Sedat Balta, İsmail Erken

27 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, AKP Sakarya Milletvekili Ali İhsan Yavuz’un ‘Medya güzellikleri yansıtmıyor’ sözleri ile ilgili hazırladıkları haberler nedeniyle Adapazarı Akşam Haberleri gazetesi imtiyaz sahibi Mustafa Sarı, Yazı İşleri Müdürü Sedat Balta, Haber Müdürü İsmail Erken hakkında “Görevi başındaki kamu görevlisine hakaret ve iftira” iddiasıyla soruşturma açıldığı ve 3 kişinin soruşturma kapsamında ifade verdiği öğrenildi.

Sadiye Eser

Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Sadiye Eser hakkında 2019 yılında yaptığı bir röportaj nedeniyle İstanbul Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı ve soruşturma kapsamında Sadiye Eser’in 29 Haziran 2020 tarihinde savcılığa ifade verdiği öğrenildi.

Berivan Altan

Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Berivan Altan hakkında ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 2 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 12

Kasım 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilmektedir.

Doğan Akın

T24 haber sitesinin kurucusu ve Genel Yayın Yönetmeni Doğan Akın hakkında, “Fuat Avni” hesabından paylaşılan tweetlere dair haberler gerekçe gösterilerek ‘örgüte üye olmamakla birlikte bilerek ve isteyerek yardım etmek’ iddiasıyla İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 2 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Doğan Akın’ın beraatına karar verdi.

Cem Şimşek

Evrensel gazetesi eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Cem Şimşek hakkında gazetede yayınlanan “Alman karikatüristler Erdoğan’ı fena çizdi” başlıklı haberde Cumhurbaşkanı’na hakaret edildiği iddiasıyla Bakırköy 27. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 6 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 27 Ekim 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilmektedir.

Can Dündar

19 Ocak 2014 tarihinde Adana ve Hatay’da MİT tırlarının durdurulmasına ilişkin görüntülerin yayınlanmasıyla ilgili olarak Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 17 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Can Dündar’ın ‘gizli kalması gereken bilgileri casusluk maksadıyla temin etme’, ‘örgüte yardım etmek’ suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

Mahkeme, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı’nın talebi üzerine, yurtdışında bulunan Can Dündar’ın 15 gün içinde mahkemeye gitmemesi durumunda “kaçak” sayılarak tüm mallarına el konulmasına karar verdi ve duruşmayı erteledi.

7 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme, Can Dündar’ın kaçak sayılmasına ve sahip olduğu tüm menkul ve gayrimenkullere el konulmasına hükmetti. El konulan malların yönetilmesi amacıyla Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’nun (TMSF) kayyum olarak atanacağı öğrenildi. Mahkeme, ayrıca Can Dündar’ın banka hesaplarının tespiti için Türkiye Bankalar Birliği’ne müzekkere yazılmasına, gelen cevaba göre tespit edilen vade-li-vadesiz hesaplarına el koyma kararının uygulan-

ması için ilgili bankalara da yazı yazılmasına karar verdi.

14 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı Can Dündar’ın devlet sırrı niteliğindeki bilgileri temin ederek basın yoluyla yaymak suretiyle ‘siyasal ve askeri casusluk’ ve ‘örgüte üye olmamakla birlikte örgüte yardım etme’ suçlarında 22 yıl 6 aydan 35 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme, Can Dündar’ın kaçak sayılmasına ve tüm mal varlığına el koyma kararına ilişkin avukatının yaptığı itirazı reddetti ve duruşmayı 4 Aralık 2020 tarihine erteledi.

4 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmada Can Dündar’ın avukatları reddi hakim talebinde bulundu. Mahkeme bu talebin reddine karar vererek duruşmayı 23 Aralık 2020 tarihine erteledi.

23 Aralık 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Can Dündar’ın ‘devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri siyasal veya askeri casusluk maksadıyla temin etmek’ suçundan 18 yıl 9 ay, ‘örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek’ suçundan 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve ‘devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri siyasal ve askeri casusluk maksadıyla açıklamak’ suçundan beraatına karar verdi. Mahkeme ayrıca Can Dündar’ın malvarlığına el konulması kararlarının devamına, Can Dündar hakkında tutuklama kararı ve kırmızı bülten çıkarılmasına ve iade talebiyle işlemlere başlanmasına hükmetti.

Can Dündar

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesine destek için “Nöbetçi Genel Yayın Yönetmeliği” kampanyasına katıldığı gerekçesiyle gazeteci Can Dündar ile gazetenin sorumlu yazı işleri müdürü İnan Kızılkaya hakkında İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 15 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Can Dündar hakkındaki yakalama emrinin infazının ve savunmasının yurt dışından alınmasına yönelik uluslararası istinabe evrakına cevap beklenmesi karar vererek duruşmayı 4 Mart 2021 tarihine erteledi.

Müeyesser Yıldız

Oda TV Ankara Haber Müdürü Müeyesser Yıldız ile Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın Ankara Dışkapı 7. Hukuk Asliye Mahkemesi'nde karşılıklı açtıkları tazminat davasının görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi.

Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen bir davadaki gizli tanığın Hulusi Akar ile ilgili söylediklerini haberleştiren Müeyesser Yıldız hakkında Hulusi Akar 2018 yılında 250 bin TL'lik tazminat davası açmış; Müeyesser Yıldız ise Hulusi Akar hakkında 5 TL'lik tazminat davası açmış ve bu iki dava daha sonra birleştirilmişti.

12 Haziran 2020 tarihinde hakkında açılan başka bir soruşturma sebebiyle tutuklanan Müeyesser Yıldız'ın duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katılma talebinin reddedildiği öğrenildi. Mahkeme başkanının Müeyesser Yıldız'ın savunma ve beyanlarının yazılı olarak iletilmesine karar verdiği için beyanların okunmadığı bildirildi. Davanın karar duruşması 10 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Müeyesser Yıldız'ın Hulusi Akar'a 20 bin TL manevi tazminat ödemesine karar verdi, Müeyesser Yıldız'ın tazminat talebini ise reddetti. Mahkeme ayrıca tirajı en yüksek olan gazetede "Gazeteci Müeyesser Yıldız'ın kınanması kararı" yayımlanmasına karar verdi.

Yetkin Yıldız

Aktifhaber internet sitesi Genel Yayın Yönetmeni Yetkin Yıldız hakkında sitede yer alan bir haber nedeniyle 'hakaret' ve 'iftira' iddialarıyla İstanbul Bakırköy 31. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 8 Aralık 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilmektedir.

Aytunç Erkin

Sözcü gazetesi yazarı Aytunç Erkin hakkında "Yarıda halen 2 bin 221 hakim ve savcı ya FETÖ'cü ya da FETÖ destekçisi" başlıklı yazısı gerekçe gösterilerek soruşturma açıldığı ve bu soruşturma kapsamında Aytunç Erkin'in 17 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'da savcılığa ifade verdiği öğrenildi.

Mehmet Baransu

Gazeteci Mehmet Baransu hakkında Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar

duruşması 17 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Mehmet Baransu'yu 'gizliliği ihlal etme' suçundan 2 yıl, 'yasaklanan bilgileri açıklama' suçundan 4 yıl ve 'örgüt üyesi olmak' suçundan 13 yıl 6 ay olmak üzere toplam 19 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca Mehmet Baransu'nun tutukluluk halinin devamına karar verdi.

İdris Yayla

Batman'da İ. E. isimli bir kadına M. O. isimli bir uzman çavuşun tecavüz ettiği ve daha sonra İ. E.'nin intihar girişiminde bulunduğu iddialarıyla ilgili haberleri nedeniyle Jiyan Haber Gazetesi İmtiyaz Sahibi İdris Yayla hakkında 6 Ağustos 2020 tarihinde Batman Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' fiilini düzenlen Türk Ceza Kanunu'nun 216. Maddesi uyarınca soruşturma açıldığı öğrenildi.

Rawin Stêrk

Rudaw TV muhabiri Rawin Stêrk hakkında İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 2 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Rawin Stêrk'in yurtdışı yasağıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi. 29 Şubat 2020 tarihinde Edirne'de göçmenler ile ilgili haber takibi yaparken gözaltına alınan Rawin Stêrk, 6 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla tutuklanmıştı.

Harun Simavi, Erdal Güven ve Semir Sezerer

Diken.com.tr haber sitesi kurucusu Harun Simavi, Yayın Yönetmeni Erdal Güven ve eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Semir Sezerer hakkında "Fuat Avni" isimli sosyal medya hesabının paylaşımlarına ilişkin haberler gerekçe gösterilerek "örgüte yardım etme" iddiasıyla İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 3 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 3 kişinin beraatına karar verdi.

Gökhan Altay

4 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Gökhan Altay hakkında, 2014-2018 yılları arasındaki sosyal medya paylaşımlarında 'örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla Cizre Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı, Gökhan Altay'ın soruşturma kapsamında ifade verdiği öğrenildi.

Özgür Boğatekin

8 Eylül 2020 tarihinde, Adıyaman Gerger Fırat Gazetesi Haber Müdürü Özgür Boğatekin hakkında Sakarya'da Kürt işçilere yönelik ırkçı saldırıya ilişkin sosyal medya paylaşımlarında 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği' gerekçesiyle soruşturma açıldığı öğrenildi.

Özgür Boğatekin

Gerger Fırat gazetesi Haber Müdürü Özgür Boğatekin hakkında yaptığı bir sosyal medya paylaşımında 'terörle mücadelede görev almış kişileri hedef gösterdiği' ve 'örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla Adıyaman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 19 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme dava dosyasının Özgür Boğatekin hakkında açılmış başka bir davanın dosyası ile birleştirilmesine karar vererek duruşmayı 22 Aralık 2020 tarihine erteledi.

Canan Coşkun, Ali Açar, Can Uğur

Gazeteciler Canan Coşkun, Ali Açar ve Can Uğur hakkında Berkin Elvan'ın ölümüyle ilgili haberlerde 'terörle mücadelede görev almış kamu görevlisini hedef göstermek' gerekçesiyle İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 17 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 10 Kasım 2020 tarihine erteledi. 10 Kasım 2020 tarihinde mahkeme duruşmayı 23 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Saim Yılmaz

KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı muhabiri Saim Yılmaz hakkında 2007-2010 yılları arasında yaptığı haberler nedeniyle Hakkari 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 18 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Saim Yılmaz'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Hamdullah Bayram

Gazeteci Hamdullah Bayram hakkında 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek' iddialarıyla Urfa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 23 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Duruşmada Hamdullah Bayram savunmasında daha önce aynı iddialarla açılan ve beraat ettiği dava dosyasındaki husus ve gerekçelerle yeni bir dava açıldığını belirtti. Mahkeme duruşmayı 6 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Burcu Özkaya Günaydın

Gazeteci Burcu Özkaya Günaydın hakkında, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik hareketi ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla Hatay 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 23 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Burcu Özkaya Günaydın'ın 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı. Burcu Özkaya Günaydın 12 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

Şahin Alpay, Ali Bulaç, Mümtazer Türköne

Yargıtay 16. Ceza Dairesi 25 Eylül 2020 tarihinde gazeteciler Şahin Alpay, Ali Bulaç ve Mümtazer Türköne ile ilgili mahkumiyet kararlarını "eksik inceleme" gerekçesiyle bozdu. Yargıtay 16. Ceza Dairesi ayrıca tutuklu sanık Mümtazer Türköne'nin tahliyesine karar verdi. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi 6 Temmuz 2018 tarihinde 'örgüt üyesi olmak' suçundan Şahin Alpay ve Ali Bulaç'ın 8 yıl 9 ay, Mümtazer Türköne'nin 10 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar vermişti.

Durket Süren

Gazeteci Durket Süren hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 28 Eylül 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Durket Süren'in sosyal medya paylaşımları ve KHK ile kapatılmış Azadiya Welat ve Özgür Gündem gazetelerinin yasaklı sayılarının satışını yaptığı gerekçesiyle 'örgüte yardım etmek' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından 1 yıldan 8 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 25 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Merdan Yanardağ

TELE1 Genel Yayın Yönetmeni Merdan Yanardağ hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Yüksel Kocaman'ın düğününden sonra Cumhurbaşkanı'na yaptığı ziyaretle ilgili yapılan haber nedeniyle soruşturma açıldığı öğrenildi. 28 Eylül 2020 tarihinde İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı'na ifade veren ve daha sonra Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edilen Merdan Yanardağ'ın yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldığı bildirildi.

Nuri Akman

Gazeteci Nuri Akman hakkında Malatya 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmaya katılmayan Nuri Akman hakkında yakalama kararı çıkartılmasına karar verdi ve duruşmayı 12 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Nuri Akman hakkında 'örgüt üyesi olmak' suçundan verilen 6 yıl 3 ay hapis cezası Antep Bölge Adliye Mahkemesi tarafından bozulmuş ve Nuri Akman'ın davası yeniden görülmeye başlanmıştı.

Zeynep Kuray

"İsimsizler Hareketi" soruşturması kapsamında hakkında yakalama kararı çıkartılan gazeteci Zeynep Kuray, 30 Eylül 2020 tarihinde İstanbul Adliyesi'ne giderek savcılığa ifade verdi. Kuray ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Ayşenur Aslan

1 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, gazeteci Ayşenur Aslan'ın İstanbul Başsavcılığı Basın Bürosu tarafından şüpheli olarak ifadeye çağrıldığı öğrenildi.

Hakkı Boltan

Gazeteci Hakkı Boltan hakkında sokağa çıkma yasaklarının sürdüğü 2016 yılında Şırnak'ın Cizre ilçesinde yaşamını yitiren, Azadiya Welat gazetesi eski Yazı İşleri Müdürü Rohat Aktaş'a ilişkin yaptığı Kürtçe basın açıklamasında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla Diyarbakır 12. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı erteledi. 24 Aralık 2020 tarihinde görülen bir sonraki duruşmada mahkeme esas hakkındaki mütalaanın hazırlanması için dosyanın savcılığa gönderilmesine karar verdi ve duruşmayı 11 Mart 2021 tarihine erteledi.

Ayşegül Doğan

KHK ile kapatılan İMC TV televizyon kanalının program direktörü Ayşegül Doğan hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 7 Ekim 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Ayşegül Doğan'ın yaptığı haberler ve röportajlar ile katıldığı etkinlikler gerekçe gösterilerek cezalandırılması istenmektedir.

Duruşmada savcı esas hakkındaki mütalaasını açıkladı ve Ayşegül Doğan'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 aydan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını istedi. Mahkeme duruşmayı erteledi.

7 Aralık 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Ayşegül Doğan'ı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve Ayşegül Doğan hakkındaki yurtdışı yasağının devamına hükmetti.

Ceren Sözeri

Gazeteci Ceren Sözeri hakkında "AKP'ye kim oy kaybettirdi" başlıklı yazısı nedeniyle Turkuvas Medya Grubu Yönetim Kurulu Başkan Vekili Serhat Albayrak'ın şikayetiyle İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 7 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 3 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Naci Kaya, İdris Sayılğan

Edirne'de mültecilerin sınır geçişine ilişkin haber takibi yaptıkları sırada gözaltına alınan Mezopotamya Haber Ajansı muhabirleri Naci Kaya ve İdris Sayılğan hakkında Edirne 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Ekim 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede 2 gazetecinin 'askeri bölgeye izinsiz geçiş yapma' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme gözaltı işlemini yapan askerlerin dinlenmesine karar vererek duruşmayı 27 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Naci Kaya ve İdris Sayılğan 29 Şubat 2020 tarihinde gözaltına alınmıştı. İdris Sayılğan 2 Mart 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından 'yurtdışına çıkış yasağı'nı ihlal ettiği iddiasıyla tutuklanmış, Naci Kaya ise serbest bırakılmıştı. İdris Sayılğan, 3 Mart 2020 tarihinde avukatlarının tutukluluğuna ilişkin yaptığı itirazın kabul edilmesi üzerine serbest bırakılmıştı.

Necla Demir

Gazete Karınca eski İmtiyaz Sahibi Necla Demir hakkında Bakırköy 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Ekim 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Necla Demir'in 'Cumhurbaşkanı'na hakaret', 'halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik' suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı Necle Demir'in beraatını istedi. Mahkeme duruşmayı 28 Ekim 2020 tarihine erteledi. Bu tarihte görülen karar duruşmasında mahkeme Necla Demir'in beraatına hükmetti.

İnan Ketenciler

Gazeteci İnan Ketenciler hakkında bir bekçinin bir vatandaşa yönelik kötü muamelesini videoya çekip sosyal medyada paylaştığı gerekçesiyle İstanbul 55. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 8 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'özel hayatın gizliliğini ihlal etme' suçundan İnan Ketenciler'i 25 gün hapis cezası ile cezalandırdı, daha sonra cezayı 500 TL adli para cezasına çevirdi ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Oktay Candemir

Gazeteci Oktay Candemir hakkında sosyal medya paylaşımlarında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla Van 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 4 Mart 2021 tarihine erteledi.

Oktay Candemir

Aralarında gazeteci Oktay Candemir'in de olduğu 5 kişi hakkında Van 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Kasım 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede 5 kişinin '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' ve 'görevi yaptırmamak için direnme' suçlarından cezalandırılmaları istenmektedir. Katıldıkları basın açıklamasına yönelik polis müdahalesi sonucu fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alınan 5 kişinin maruz kaldıkları polis şiddeti hakkında yaptığı suç duyurusu ise takipsizlikle sonuçlanmıştı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 31 Aralık 2020 tarihine erteledi.

Ayser Çınar

Gazeteci Ayser Çınar hakkında TSK'nin Afrin'e yönelik askeri harekatı ile ilgili sosyal medya paylaşımları nedeniyle Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 8 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme suçun unsurları oluşmadığı gerekçesiyle Ayser Çınar'ın beraatına karar verdi.

Sertaç Kayar

Gazeteci Sertaç Kayar hakkında DTK kapsamındaki faaliyetleri gerekçe gösterilerek Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Sertaç Kayar'ın beraatına karar verdi.

Uğur Güç

Çağdaş Gazeteciler Derneği İstanbul Temsilcisi ve Sol Haber portalı Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Uğur Güç hakkında, 2019'da yaptığı bir haber gerekçesiyle "devlet kurumlarına hakaret" iddiasıyla İstanbul Anadolu 29. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 12 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı Uğur Güç'ün beraatını istedi. 17 Kasım 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Uğur Güç'ün beraatına hükmetti.

Ahmet Altan, Yasemin Çongar, Yıldırım Oğur, Tuncay Opçin, Mehmet Baransu

Taraf gazetesinin eski çalışanları Ahmet Altan, Yasemin Çongar, Yıldırım Oğur, Tuncay Opçin ve Mehmet Baransu'nun hakkında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Ekim 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede sanıkların 'devletin güvenliğine ilişkin belgeleri tahrip etme, amacı dışında kullanma, hile ile alma, çalma', 'devletin güvenliğine ilişkin gizli belgeleri temin etme', 'devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin gizli kalması gereken bilgileri açıklama' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

Mehmet Baransu duruşmada hazır bulundu ve savunma yaptı. Mahkeme Mehmet Baransu'nun tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 9 Aralık 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilecek.

Arafat Dayan

Demokratik Ulus gazetesi eski yazı işleri müdürü Arafat Dayan hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 13 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Arafat Dayan'ı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 3 yıl 6 ay, 'örgüt yayınlarını basma ve yayınlama' suçundan 2 yıl 4 ay olmak üzere toplam 5 yıl 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Deniz Yücel

Gazeteci Deniz Yücel hakkında 'kamu görevlisine hakaret' iddiasıyla İstanbul 24. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 9 Eylül 2021 tarihine erteledi.

Kemal Karagöz, Kemal Demir

KHK ile kapatılan TV10 çalışanları Kemal Karagöz ve Kemal Demir hakkında İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Ekim 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede 2 kişinin 'örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek' iddiasıyla cezalandırılması istenmektedir.

Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 26 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Velat Öztekin

KHK ile kapatılan Azadiya Welat gazetesi çalışanı Velat Öztekin hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ekim 2020 tarihinde devam edildi.

Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Velat Öztekin'in 'zincirleme şekilde örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıldan 5 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılmasını talep etti.

Davanın karar duruşması 30 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Velat Öztekin'i 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Yılmaz Yıldız, İshak Yasul

KHK ile kapatılan Özgürlükçü Demokrasi gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Yılmaz Yıldız ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İshak Yasul hakkında İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme İshak Yasul'u 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve cezaı ertelemedi. Mahkeme Yılmaz Yıldız'ın ise dosyasının ayrılmasına karar verdi.

Özgür Gündem Baskını Davası

16 Ağustos 2016 tarihinde Özgür Gündem gazetesine yönelik polis baskını sırasında yaşananlarla ilgili olarak 22 kişi hakkında İstanbul 5. Asliye

Ceza Mahkemesi'nde 'polise mukavemet' iddiası ile açılan davanın görülmesine 22 Ekim 2020 tarihinde devam edildi.

Mahkeme gazetecilere ait el konulan dijital materyallerin bulunamadığı için sahiplerine verilemeyeceğine hükmederek duruşmayı 16 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Alican Uludağ

Gazeteci Alican Uludağ hakkında Ankara eski Cumhuriyet Başsavcısı Yüksel Kocaman ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Ankara 18. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2 Aralık 2020 tarihinde başlandı.

Savcı ilk duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayarak Alican Uludağ'ın 'terörle mücadelede görev almış kişileri hedef gösterme' suçundan cezalandırılması talep etti. Mahkeme duruşmayı 3 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Hayri Tunç

Gazeteci Hayri Tunç hakkında haber takibi sırasında çektiği fotoğrafları sosyal medya hesaplarında paylaştığı gerekçesiyle İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 23 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Hayri Tunç'u 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 2 yıl hapis cezası ile cezalandırdı ve cezaı ertelemedi.

Memduh Bayraktaroğlu

Korkusuz gazetesi yazarı Memduh Bayraktaroğlu hakkında TGRT televizyon kanalındaki bir programda sarf edilen "haysiyetsiz, ahlaksız, foseptik çukuru, bidon kafa" gibi sözlerle ilgili Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından ceza verilmemesi üzerine yaptığı yorumda "Ben de size aynı kelimelerle hitap edebilir miyim?" dediği gerekçesiyle açılan davada mahkemenin gazeteciyi 'hakaret' suçundan 380 gün hapis cezası ile cezalandırdığı 23 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

Burhan Ekinci

28 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gazeteci Burhan Ekinci hakkında, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımlar nedeniyle 'örgüt propagandası yapmak' gerekçesiyle hazırlanan iddianamenin İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi

tarafından kabul edildiği ve Almanya’da yaşayan Burhan Ekinci hakkında yakalama kararı çıkarıldığı öğrenildi.

Erol Önderoğlu, Ahmet Nesin, Şebnem Korur Fincancı

Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu, yazar Ahmet Nesin ile TİHV ve Türk Tabipler Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı hakkında KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesine destek için “Nöbetçi Genel Yayın Yönetmeliği” kampanyasına katıldıkları gerekçesiyle İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davada verilen beraat kararının 3 Kasım 2020 tarihinde İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi tarafından bozulduğu öğrenildi.

Onur Emre Yağan

İleri Haber eski Genel Yayın Yönetmeni Onur Emre Yağan hakkında 2014 yılında haber sitesine ait sosyal medya hesaplarında yapılan 4 paylaşım gerekçe gösterilerek İstanbul Anadolu 53. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 5 Kasım 2020 tarihinde görüldü.

Onur Emre Yağan savunmasında söz konusu paylaşımların kendisinin Genel Yayın Yönetmeni olarak görev yaptığı tarihten öncesine ait olduğunu belirtti. Savunmaların ardından mahkeme Onur Emre Yağan’ı ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçundan 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Ali Sönmez Kayar

Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Ali Sönmez Kayar, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) merkez yönetim kurulu üyesi Sıtkı Güngör, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) üyesi Narin Duru, Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) merkez yönetim kurulu üyesi Ali Deniz Esen’in de olduğu 9 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla açılan davanın görülmesine 5 Kasım 2020 tarihinde devam edildi.

1 Şubat 2018 tarihinde İstanbul’da gözaltına alınan Sıtkı Güngör, Ali Deniz Esen, Narin Duru, Eren Bulut ve Ali Sönmez Kayar 6 Şubat 2018 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmış ve mahkemenin 31 Ekim 2018 tarihinde görülen duruşmasında adli kontrol şartıyla tahliye edilmiş-

ti. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Mart 2021 tarihine erteledi.

Rüstem Batum

Gazeteci Rüstem Batum hakkında sosyal medya paylaşımlarında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla İstanbul 5. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 5 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 25 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Sezgin Kartal

Gazeteci Sezgin Kartal hakkında Hatay 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde 2015 yılında Suriye’de bir Alevi köyünde El Nusra isimli örgüt tarafından gerçekleştirilen katliam ile ilgili sosyal medya paylaşımları ve katıldığı eylem ve etkinlikler gerekçe gösterilerek açılan davanın karar duruşması 6 Kasım 2020 tarihinde görüldü.

Mahkemenin Sezgin Kartal’ı ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdığı ve cezaı ertelediği öğrenildi.

Müeyesser Yıldız, İsmail Dükel

Oda TV Ankara Haber Müdürü Müeyesser Yıldız, Erdal Baran, Tele1 Ankara Temsilcisi İsmail Dükel hakkında Ankara 26. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın ilk duruşması 9 Kasım 2020 tarihinde görüldü.

İddianamede 3 kişinin ‘devletin güvenliğine ve yararları bakımından gizli kalması gereken bilgileri açıklama’ suçundan 6 yıl 3 aydan 17 yıl 6 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları istenmektedir.

Savunmaların ardından mahkeme Erdal Baran’ın tutukluluk halinin devamına, Müeyesser Yıldız’ın tahliyesine ve İsmail Dükel hakkındaki yurtdışı yasağının kaldırılması talebinin reddine karar vererek duruşmayı 6 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Söz konusu 3 kişi 8 Haziran 2020 tarihinde gözaltına alınmış, Müeyesser Yıldız ve Erdal Baran 11 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmış, İsmail Dükel ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

Yılmaz Özdil

Sözcü gazetesi yazarı Yılmaz Özdil hakkında katıldığı bir televizyon programında Savunma Bakanı Hulusi Akar ile ilgili sarf ettiği “ben Hulusi Akar ile gezmeye gitmem, ne savaşı” şeklindeki sözleri

nedeniyle Ankara 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Yılmaz Özdil'i 'alenen tahkir veya tezyif edici fiil ve harekete bulunma' suçundan 5 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Adil Demirci

Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Adil Demirci, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) üyesi Mesut Çeki ve Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) merkez yürütme kurulu üyesi Özge Doğan'ın da bulunduğu 23 kişi hakkında İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 17 Mart 2021 tarihine erteledi.

Melike Aydın

Jinnews muhabiri Melike Aydın hakkında yaptığı haberler gerekçe gösterilerek İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 12 Kasım 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşmasının İzmir'de meydana gelen depremde adliye binasının da hasar görmesi nedeniyle ileri bir tarihe ertelendiği öğrenildi.

12 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınan ve 16 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanan Melike Aydın, 30 Ocak 2020 tarihinde avukatlarının tutukluğuna yaptığı itirazın kabul edilmesi üzerine serbest bırakılmıştı.

Hikmet Tunç

Yerine kayyım atanan Van'ın Muradiye ilçesinin Belediye Eş Başkanı Leyla Balkan ile Jinnews muhabiri Hikmet Tunç hakkında İçişleri Bakanlığı tarafından atanan kayyım Erkan Savar'a hakaret ettikleri iddiasıyla Muradiye 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Kasım 2020 tarihinde devam edildi.

Mahkeme Leyla Balkan ve Hikmet Tunç hakkındaki zorla getirme kararlarının kaldırılmasına ve davanın ileri bir tarihe ertelenmesine karar verdi.

Ali Ergin Demirhan

17 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, sendika.org editörü Ali Ergin Demirhan hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla açılan davanın karar duruşmasının 6 Kasım 2020 tarihinde görüldüğü ve mahkemenin Ali Engin

Demirhan'ı 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına hükmettiği öğrenildi.

Melis Alphan

Gazeteci Melis Alphan hakkında 2015 yılında Diyarbakır'daki Newroz kutlamaları ile ilgili o tarihte yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi. Melis Alphan'ın 23 Kasım 2020 tarihinde bu soruşturma kapsamında İstanbul Başsavcılığı Basın Suçları Soruşturma Bürosu'na ifade verdiği bildirildi.

Mehmet Baransu, Murat Şevki

KHK ile kapatılan Taraf gazetesi eski muhabiri Mehmet Baransu ve sorumlu yazı işleri müdürü Murat Şevki hakkında "Gülen'i bitirme kararı 2004'te MGK'da alındı" başlıklı haber nedeniyle İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 23 Kasım 2020 tarihinde görüldü.

Mehmet Baransu duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Mahkeme, Mehmet Baransu'yu 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri temin etme' suçundan 3 yıl 4 ay, 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri açıklama' suçundan 6 yıl 3 ay, 'MİT'in görev ve faaliyetine ilişkin bilgileri ve belgeleri temin etmek suretiyle MİT Kanunu'na muhalefet etme' suçundan 4 yıl 2 ay, 'MİT'in görev ve faaliyetine ilişkin bilgi ve belgeleri yayımlama, yayma ve açıklama' suçundan 3 yıl 4 ay olmak üzere toplam 17 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme Murat Şevki'nin ise beraatına karar verdi.

İsmail Çoban

KHK ile kapatılan Azadiya Welat gazetesinin eski Yazı İşleri Müdürü İsmail Çoban hakkında Diyarbakır 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 26 Kasım 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede İsmail Çoban'ın gazetede yer alan haberler nedeniyle 'zincirleme örgüt propagandası yapmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

İsmail Çoban duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Hacı Boğatekin

Gerger Fırat gazetesi sahibi Hacı Boğatekin hakkında sosyal medya paylaşımlarında ‘örgüt propagandası yaptığı’ iddiasıyla Adıyaman 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 27 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Hacı Boğatekin’in beraatına karar verdi.

Dicle Müftüoğlu

Dicle Fırat Gazeteciler Derneği (DFG) Eş Başkanı Dicle Müftüoğlu hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 2 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Dicle Müftüoğlu’nu ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Nurcan Yalçın

Gazeteci Nurcan Yalçın hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 9 Aralık 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede Nurcan Yalçın’ın ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Mahkeme Nurcan Yalçın hakkında ifade veren gizli tanığın duruşmada dinlenmesini reddederek gizli tanığın ifadesinin mahkeme tarafından alınmasına karar verdi ve duruşmayı 3 Mart 2021 tarihine erteledi.

Tuba Apaydın

Yeni Demokrasi gazetesi Yazı İşleri Müdürü Tuba Apaydın hakkında İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 9 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 2 ayrı haberden dolayı Tuba Apaydın’ı ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan ayrı ayrı 15 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Mehmet Çakmakçı

Gazeteci Mehmet Çakmakçı hakkında Diyarbakır 10. Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 11 Aralık 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Mehmet Çakmakçı’nın ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan cezalandırılması istenmektedir. Davanın 30 Aralık 2021 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Mehmet Çakmakçı’nın beraatına hükmetti.

Murat Sekman

Yeni Yaşam gazetesi çalışanı Murat Sekman’ın da aralarında olduğu 11 kişi hakkında Mersin 7. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 15 Aralık 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede sanıkların ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüt propagandası yapmak’ suçlarından cezalandırılmaları istenmektedir.

Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 19 Mart 2021 tarihine erteledi.

Süleyman Acar, Songül Yücel, Serpil Ünal

Mücadele Birliği gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Süleyman Acar, Önsöz dergisi Genel Yayın Yönetmeni Songül Yücel, Emekçi Kadınlar (EKA) üyesi Nurten Karahancı, Atılım gazetesi muhabiri Serpil Ünal ve İnci Şahin ile Tuğba Acar isimli iki okur hakkında, Türk Silahlı Kuvvetleri’nin Afrin’e yönelik askeri hareketine ilişkin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 22 Aralık 2020 tarihinde devam edildi.

Duruşmada esas hakkında mütalaasını sunan savcı Süleyman Acar, Songül Yücel ve Nurten Karahancı’nın ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüt propagandası yapmak’ suçlarından, Serpil Ünal, İnci Şahin ile Tuğba Acar’ın ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan cezalandırılmasını talep etti.

Mahkeme duruşmayı 9 Mart 2021 tarihine erteledi.

Pelin Ünker, Orhan Erinç

Cumhuriyet gazetesi muhabiri Pelin Ünker ile Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Erinç hakkında, “Paradise Papers” haberleri nedeniyle Çalık Holding tarafından 10 bin TL maddi tazminat talebiyle İstanbul 21. Asliye Hukuk Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 22 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme davanın reddine karar verdi.

Mehmet Şahin

Kürtçe yayın yapan Xwebûn gazetesi yazarı Mehmet Şahin hakkında Demokratik Toplum Kongresi’ndeki (DTK) faaliyetleri gerekçe gösterilerek ‘örgüt kurmak ve yönetmek’ iddiasıyla Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 24 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Esas hakkında mütalaasını açıklayan savcı, Meh-

met Şahin'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 19 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Barış Barıştıran

Gün TV eski Sorumlu Müdürü Barış Barıştıran, DTK Eş Başkanlık Divan üyesi Hilmi Aydoğdu ve Mustafa Çukur hakkında, 26 Mart 2016 yılında Diyarbakır'da yapılan DTK kongresinin Gün TV'de canlı yayınlanması gerekçesiyle 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Mazlum Dolan

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde sokağa çıkma yasağı ve çatışmalar nedeniyle ilçede mahsur kaldıktan sonra 2016 yılının Şubat ve Mart aylarında tahliye edilen kişilerden 19'u tutuklu 40 kişi hakkında Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 29 Aralık 2020 tarihinde devam edildi.

Mahkeme 10 Ocak 2020 tarihli kararında davanın her bir sanık yönünden tefrik edilmesine hükmetmişti. KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı (DİHA) muhabiri Mazlum Dolan hakkında açılan davada mahkeme Mazlum Dolan'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Buse Söğütlü

Gazete Yolculuk muhabiri Buse Söğütlü hakkında 'terörle mücadelede görev almış kişiyi hedef göstermek' iddiasıyla İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Buse Söğütlü'nün "örgütsel bir ilişkisinin olup olmadığına dair" emniyete ve MİT'e müzekkere yazılmasına karar vererek duruşmayı 24 Mart 2021 tarihine erteledi.

Barış Pehlivan, Barış Terkoğlu

Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan ve Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu hakkında, yazdıkları "Metastaz 2: Cendere" isimli kitap nedeniyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 14 ayrı soruşturma açıldığı ve bu soruşturmalar kapsamında Barış Pehlivan ve Barış Terkoğlu'nun

30 Aralık 2020 tarihinde 4 ayrı savcıya ifade verdiği öğrenildi.

Söz konusu soruşturmalar kapsamında Barış Terkoğlu'nun 95, Barış Pehlivan'ın ise 63 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasının istendiği bildirildi.

6.1.4. İnternet Sitelerine ve Sosyal Medya Hesaplarına Getirilen Erişim Engelleri

2020 yılında en az 1079 habere, 97 internet sitesine, 635 internet adresine, aralarında Fransız mizah dergisi Charlie Hebdo'ya ait sosyal medya hesabının da olduğu 10 sosyal medya hesabına ve 301 içeriğe erişim mahkeme kararlarıyla engellendi. Ayrıca henüz basılmamış olan bir kitap ile bir gazete sayısı da mahkeme kararıyla yasaklandı.

Özel Maya Okulları'nda çalışan bir öğretmenin işine son verilmesiyle ilgili <https://www.evrensel.net/> internet sitesinde yer alan bir habere erişimin Ankara 8. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 10 Şubat 2020 tarihli kararı ile engellendiği 12 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın ve babasının Kanal İstanbul güzergahında arsa satın aldığına dair haberlere erişimin İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nin kararı ile engellendiği 13 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi. Leman dergisinin 22 Ocak 2020 tarihinde çıkan sayısının kapağında yer alan konuyla ilgili karikatürün de erişime engellendiği bildirildi.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın Kanal İstanbul projesi güzergahında arazi aldığına yönelik haberlere erişim engeli getirilmesine ilişkin haberlerin yer aldığı internet sayfalarına da İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 21 Şubat 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Jinnews haber ajansına ait www.jinnews6.xyz sitesine erişimin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) 21 Şubat 2020 tarihli kararı ile engellendiği öğrenildi.

Elazığ'da yaşamını yitiren Kırgızistanlı gazeteci Yeldana Kaharman ile ilgili Ekşi Sözlük isimli internet sitesinde yer alan sayfaya erişimin İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 11 Şubat 2020 tarih-

li kararı ile engellendiği 22 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

Kanun Hükmünde Kararname ile mesleklerinden ihraç edilenler tarafından kurulan KHK TV isimli YouTube kanalına erişim yasağı getirildiği 27 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

5 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Oda TV'ye ait internet sitesine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

www.rizenabiz.com haber sitesinde yayınlanan "Çaykurda Paket Paket Korona! Koronaya yakalanan ÇAYKUR işçisi isyan etti" başlıklı habere Rize Sulh Ceza Hakimliği tarafından 13 Nisan 2020 tarihinde erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Aralarında www.independentturkish.com, Suudi Arabistan resmi haber ajansı www.spa.gov.sa ile Birleşik Arap Emirlikleri resmi haber ajansı www.wam.ae'nin de olduğu 18 internet sitesine önce Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) kararı daha sonra ise Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 19 Nisan 2020 tarihli kararı ile erişim yasağı getirildiği öğrenildi. Erişim yasağı getirilen diğer siteler: www.albayan.ae, www.skynewsarabia.com, www.alhayat.com, www.sabq.org, www.alarabiya.net, www.alekhbariya.net, www.okaz.com.sa, www.alriyadh.com, www.al-jazirah.com, www.alyaum.com, www.al-madina.com, www.alwatan.com.sa, www.ajel.sa, www.al-ain.com, www.alittihad.ae.

10 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ergün Poyraz tarafından yazılan "Ülkerler Dost mu Düşman mı?" isimli kitabın henüz basılmamış olmasına rağmen Murat Ülker tarafından açılan dava üzerine İstanbul 12. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından ihtiyati tedbir kararı verilerek yasaklandığı öğrenildi.

23 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi gazetesinin 12 Aralık 2019 tarihinde çıkan 49. sayısı hakkında İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından "örgüt propagandası yapıldığı" iddiasıyla yasaklama ve toplatma kararı verildiği öğrenildi.

16 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, <http://www.ozguruzbiz20.org/> internet sitesine ve bu site üzerinden yayın yapan Özgürüz Radyo'ya Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun

(RTÜK) talebi üzerine mahkeme kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Sözcü gazetesinin internet sayfasında yer alan bir habere İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 8 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği 18 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

22 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ekşi Sözlük isimli internet sitesinde yer alan ve aralarında "Emine Erdoğan'ın çantası", "Bilal'e anlatır gibi anlatmak" başlıklarının da yer aldığı 6 başlığa erişimin İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 19 Haziran 2020 tarihli kararı ile engellendiği öğrenildi.

Aralarında <http://egitimsen.org.tr/>, <https://artigercek.com/>, <https://www.evrensel.net/>, <https://eksisozluk.com/> sitelerinin de olduğu internet sitelerinde yer alan 46 içeriğe Turgutlu Sulh Ceza Hakimliği'nin 22 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://sol.org.tr/> sitesinde yer alan bir habere Samsun 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 23 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği basında yer alan haberlerden öğrenildi.

<https://halktv.com.tr/> sitesinde yer alan bir habere Erzurum 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 24 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği basında yer alan haberlerden öğrenildi.

<https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.birgun.net/>, <https://www.sozcu.com.tr/>, <https://halktv.com.tr/>, <https://sol.org.tr/>, <https://www.gercekgundem.com/>, <https://twitter.com/MTanal> ve <https://twitter.com/patronlar> internet sitelerinde ve sosyal medya hesaplarında yer alan bir içeriğe İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 25 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.sozcu.com.tr/> internet sitesinde yer alan bir habere Ankara Bala Sulh Ceza Hakimliği'nin 26 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.hurriyet.com.tr/>, <https://twitter.com/ececelk>, <https://odatv4.com/> ve <https://twitter.com/sozluk> internet sitelerinde ve sosyal medya hesaplarında yer alan bir habere İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://cumhuriyet.com.tr/> internet sitesinde yer alan bir habere ve bu habere ilişkin <https://eksisozluk.com/> internet sitesinde yer alan bir başlığa Harran Sulh Ceza Hakimliği'nin 6 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.milligazete.com.tr/> internet sitesinde yer alan 3 ayrı habere Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 7 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://halktv.com.tr/> internet sitesinde yer alan bir habere ve Halk TV Youtube kanalında yer alan bir videoya erişimin İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 9 Temmuz 2020 tarihli kararı ile engellenildiği öğrenildi.

124 ayrı internet adresine Kocaeli 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.evrensel.net/> ve <https://kizilbayrak45.net/> internet sitelerinde yer alan bir habere Gaziantep 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 11 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://odativ4.com/>, <https://www.birgun.net/>, <https://tele1.com.tr/>, <https://t24.com.tr/> ve <https://dokuz8haber.net/> internet sitelerinde yer alan, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödemesi gerek katkı payları ile ilgili bir habere Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://odativ4.com/>, <https://www.sozcu.com.tr/> internet sitelerinde ve <https://twitter.com/OzlemGurses> ve https://twitter.com/mustafa_asci46 sosyal medya hesaplarında yer alan eski TRT çalışanı Mustafa Aşçı ile ilgili bir habere İstanbul 11. Sulh Ceza Hakimliğinin 16 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://gazetemanifesto.com/> internet sitelerinde yer alan Hazine ve Maliye Bakanı ile ilgili bir habere İstanbul Anadolu Adliyesi 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 22 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.sozcu.com.tr/>, <https://t24.com.tr/>, <https://odativ4.com/>, <https://www.toplumsal.com.tr/> internet sitelerinde yer alan bir habere Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 24 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Fatma Altınmakas'ın öldürülmesiyle ilgili haberlerin yer aldığı 19 internet adresine Muş Malazgirt Sulh Ceza Hakimliği'nin 24 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

https://twitter.com/gazete_sozcu ve <https://twitter.com/artigercek> sosyal medya hesaplarında yer alan bir paylaşımına Urfa 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 12 Temmuz 2020 ve Urfa 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 17 Temmuz 2020 tarihli kararlar ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<http://sendika63.org/>, <https://artigercek.com/> ve <https://kizilbayrak45.net/> internet sitelerinde yer alan bir habere İskenderun 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Ağustos 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Artı Gerçek haber sitesinde 27 Temmuz 2020 tarihinde yayınlanan "Çağrı merkezi çalışanlarına sahte anket yaptırıp işten çıkardılar" başlıklı haber Batman 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 11 Ağustos 2020 tarihli kararıyla erişime engellendi.

<https://ankahaber.net/>, <https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://odativ4.com/>, <https://www.birgun.net/>, <https://sol.org.tr> ve <http://www.krttv.com.tr/> haber sitelerinde 6 Ağustos 2020 tarihinde yayınlanan, TMSF'ye ait bir arazinin ihalesinin Cumhurbaşkanlığı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın sınıf arkadaşı tarafından alınmasına ilişkin bir haber İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 11 Ağustos 2020 tarihinde erişime engellendi.

Jinnews haber ajansının web sitesi www.jinnews9.xyz ve Özgürüz Radyo'nun web sitesi www.ozguruz21.org Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) kararıyla 13 Ağustos 2020 tarihinde erişime engellendi.

<https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.sozcu.com.tr/>, <https://www.milligazete.com.tr/> internet sitelerinde yer alan Tarım Kredi Kooperatifleri Birliği hakkındaki haberlere Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Ağustos 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://odativ4.com/>, <https://sol.org.tr>, <https://halktv.com.tr/> internet sitelerinde yer alan, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ile ilgili bir habere İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 17 Ağustos 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi. Erişim engeli kararının gerekçesinin kişilik haklarının ihlali olduğu öğrenildi.

CHP Malatya Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba'ya ait sosyal medya hesabında yer alan Diyanet İşleri Başkanı ile ilgili bir paylaşım Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 17 Ağustos 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://eksisozluk.com/> internet sitesinde Duygu Delen'in ölümüyle ilgili yer alan 2 başlığa Antep 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 28 Ağustos 2020 ve Antep 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Eylül 2020 tarihli 2 ayrı kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçe gösterilerek erişim engeli getirildiği ve öğrenildi.

<https://ankahaber.net/>, <https://t24.com.tr/> ve <https://ilerihaber.org/> sitelerinde yer alan, TMSF'ye ait bir arazinin ihalesinin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın sınıf arkadaşı tarafından alınmasına ilişkin bir haberin erişime engellenmesiyle ilgili haberler İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından, kişilik haklarının erişime engellendiği öğrenildi.

3 Ağustos 2020 tarihinde Erzincan'da zabıtalara syyar tezgahına el koyması üzerine kendisini yakan ve 27 Ağustos 2020 tarihinde hastanede yaşamını yitiren Yavuz Polat ile ilgili, <https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://sendika63.org/>, <https://www.birgun.net/>, <https://www.milligazete.com.tr/>, <https://onedio.com/> ve <https://eksisozluk.com/> sitelerinde yer alan içeriklere Erzincan Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Eylül 2020 tarihli kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Üsküdar'da Maliye'ye bağışlanan bir arazinin Sağlık Bakanı Koca'nın kurucusu olduğu Medipol Hastanesi tarafından otopark olarak kullanılmasına ilişkin <https://www.birgun.net/>, <https://www.cumhuriyet.com.tr/> ve <https://www.yenicaggazetesi.com.tr/> sitelerinde yer alan haberlere erişimin İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 20 Ağustos 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

Gaziantep'te 13 Ağustos 2020 tarihinde erkek arkadaşına ait evin balkonundan şüpheli bir şekilde düşerek yaşamını yitiren Duygu Delen ile ilgili <https://sol.org.tr/>, <https://www.evrensel.net/>, <https://www.birgun.net/>, <https://ilerihaber.org/> ve <https://www.yenicaggazetesi.com.tr/> sitelerinde yer alan haberlere erişimin Gaziantep 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2 Eylül 2020 tarihli kararıyla, aynı konuyla ilgili <https://eksisozluk.com/> sitesinde yer alan 3 ayrı başlığa erişimin Gaziantep 1. Sulh Ceza

Hakimliği'nin 4 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

Komşusunun köpeğini öldürdüğü iddia edilen bir kişi ile ilgili <https://eksisozluk.com/> sitesinde yer alan bir başlığa Beykoz Sulh Ceza Hakimliği'nin 4 Eylül 2020 tarihli kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Uşşaki tarikatı lideri Fatih Nurullah'ın 12 yaşında bir çocuğa cinsel istismarda bulunduğu gerekçesiyle tutuklanmasına dair <https://odatv4.com/> sitesinde yer alan bir habere Akyazı Sulh Ceza Hakimliği'nin 3 Eylül 2020 tarihli kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

AKP'li Bahçelievler Belediyesi'nin gıda kolisi ihalesiyle ilgili <https://www.birgun.net/> sitesinde yer alan habere erişimin Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 26 Ağustos 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin metro projesi için aldığı kredinin bir asfalt firmasının alacakları gerekçesiyle hacedilmesine dair <https://www.sol.org.tr/>, <https://www.gercekgundem.com/> ve <http://www.krttv.com.tr/> sitelerinde yer alan haberlere erişimin İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 20 Ağustos 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın çantasıyla ilgili <https://yesilgazete.org/>, <https://onedio.com/> ve <https://eksisozluk.com/> sitelerinde yer alan içeriklere erişimin İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 9 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

Afyon Belediyesi Kültür Müdürlüğü'nde görev yapan bir kişinin park ve bahçelerde görevlendirilmesine ilişkin <https://www.sozcu.com.tr/> sitesinde yer alan habere erişimin Afyonkarahisar 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

LGBTİQ+ tanışma, arkadaşlık ve sohbet sitesi GaBiLe'ye erişimin Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 10 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

Mısırlı bir iş adamının AKP'li bir milletvekili tarafından dolandırıldığı iddialarına ilişkin <https://www.sozcu.com.tr/>, <https://sol.org.tr/> ve <https://ilerihaber.org/> sitelerinde yayınlanan haberlere erişim, Erişim Sağlayıcıları Birliği'nin 11 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendi.

15 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden sendika.org haber sitesinin 62 kez erişime engellenmesiyle ilgili başvuruları değerlendiren Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine hükmettiği öğrenildi. AYM kararının erişim yasaklarının kaldırılması için ilgili Sulh Ceza Hakimliği'ne gönderileceği bildirildi.

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'nün Covid-19 test kiti satın aldığı şirketin yönetim kurulu başkanına ait şirketlerin, manipülatif işlemleri nedeniyle borsada işlem yapmasının Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yasaklanmasına ve şirketin icra kurulu başkanının AKP il yöneticisi olmasına ilişkin, <https://www.cumhuriyet.com.tr/sitesinde> yayınlanan habere erişimin İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 15 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde hastane kantininin, Covid-19 vakalarının artışı nedeniyle revire çevrilmesine ilişkin <https://tele1.com.tr/> ve <https://dokuz8haber.net/> sitelerinde yer alan haberlerin Erzincan Sulh Ceza Hakimliği tarafından 17 Eylül 2020 tarihinde erişime engellendiği öğrenildi.

22 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Nüçe Ciwan Haber Ajansı'na ait www.nuceciwan51.com internet sitesine erişimin Van 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla engellendiği öğrenildi. Son engelleme ile Nüçe Ciwan Haber Ajansı'na ait internet sayfasına erişim 51. kez engellenmiş oldu.

ABD Mali Suçları Uygulama Ağı'na (Financial Crime Enforcement Network-FinCEN) sunulan Şüpheli Eylem Bildirimi (SAR) raporlarında Çalık Holding'e bağlı Aktif Bank'ın yer almasına dair <https://www.dw.com/tr/>, <https://tele1.com.tr/> ve Kaliforniya merkezli yayın yapan <https://www.courthousenews.com/> sitelerinde yer alan haberlere erişim İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 23 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendi.

Yetiştirme yurtlarında kalan genç kız ve kadınların bir çete aracılığıyla seks işçiliğine zorlanması hakkında avukat ve akademisyen Dilek Ekmekçi'nin Twitter hesabından yaptığı 97 paylaşıma ve hesabına, <https://eksizozluk.com/> sitesinde konuyla ilgili açılan başlığa erişim Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 23 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendi.

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Şükrü Beydemir'in kiraladığı lüks makam araçlarına dair <https://www.cumhuriyet.com/tr>, <https://odatv4.com/> ve <https://www.halktv.com.tr/> sitelerinde yer alan haberlere erişim Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 23 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendi.

Covid-19 salgını döneminde ameliyathane kullanım ücretlerini artıran özel hastanelere soruşturma açılmasıyla ilgili, Sözcü gazetesine ait <https://www.sozcu.com.tr/> internet sitesinde yer alan bir habere Samsun 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 23 Eylül 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Yeni Yaşam gazetesine ait <http://yeniyaşamgazetesi.com.tr/> internet sitesine Hatay 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 25 Eylül 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği ve öğrenildi.

<http://siyasihaber.org/> internet sitesine Hatay 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 25 Eylül 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği ve öğrenildi.

Bakırköy Cezaevi'nde görevinden alınan hekimin yerine yapılan atamayla ilgili, Cumhuriyet gazetesine ait <https://www.cumhuriyet.com.tr/> ve <http://www.diken.com.tr/> internet sitelerinde yer alan bir habere Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 25 Eylül 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

ABD Mali Suçları Uygulama Ağı'na (Financial Crime Enforcement Network-FinCEN) sunulan Şüpheli Eylem Bildirimi (SAR) raporlarında Çalık Holding'e bağlı Aktif Bank'ın yer almasına dair <https://www.dw.com/tr/>, <https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://halktv.com.tr/>, <https://tele1.com.tr/> internet sitelerinde yer alan haberlere İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 29 Eylül 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://sendika63.org/> internet sitesine Antep 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 30 Eylül 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği ve öğrenildi. 15 Eylül 2020 tarihinde, sendika.org haber sitesinin 62 kez erişime engellenmesiyle ilgili başvuruları değerlendiren Anayasa Mahkemesi (AYM) ikinci kez ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine hükmetmişti.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın yurtdışına döviz kaçırdığı iddia edilen bir şirketle ilgili

işlemlerine dair <https://odatv4.com/> internet sitesinde yer alan bir habere İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Aydın'ın Didim ilçesinin Cumhuriyet Halk Partisi'nden Belediye Başkanı Ahmet Atabay hakkında cinsel istismar iddialarına dair <https://www.sabah.com.tr/>, <https://www.takvim.com.tr/> ve <http://www.gazetevatan.com/> internet sitelerinde yer alan bir habere Didim 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<http://mezopotamyaajansi.com/> internet sitesine Antep 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 30 Eylül 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği ve öğrenildi.

Yazar Aziz Tunç ile yapılan bir söyleşi ile İzmir'de cami hoparlörlerinden "Çav Bella" marşının çalışmasına dair <https://alevinet.com/> internet sitesinde yer alan iki habere İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 30 Eylül 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Diyarbakır 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2 Ekim 2020 tarihli kararıyla ise <https://alevinet.com/> internet sitesine erişim engellendi.

Antalya'da Akseki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından toplanan bağışları harcadıkları iddiasıyla 2 ilçenin kaymakamı hakkında açılan soruşturmaya ilişkin <https://odatv4.com/>, <https://www.aykiri.com.tr/> ve <https://antalyasiyaset.com/> internet sitelerinde yer alan haberlere erişimin Tunceli Sulh Ceza Hakimliği'nin 30 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

ABD Mali Suçları Uygulama Ağı'na (Financial Crime Enforcement Network-FinCEN) sunulan Şüpheli Eylem Bildirimi (SAR) raporları ve Berat Albayrak hakkında <https://www.birgun.net/> ve <https://cumhuriyet.com.tr/> gazetelerinin internet sitelerinde yer alan haberler ile <https://eksisozluk.com/> internet sitesinde yer alan bir içeriğe erişim İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2 Ekim 2020 tarihli kararıyla engellendi.

<https://www.rudaw.net/turkish> internet sitesine Balıkesir 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 6 Ekim 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://odatv4.com/> internet sitesinde yer alan "Ermenistan Azerbaycan savaşı sürerken ırkçı provokatörlere dikkat... Onlara en güzel yanıt Hrant Dink'ten" başlıklı habere İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 6 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

İstanbul'un Ataşehir ilçesinde 17 Eylül 2020 tarihinde bir rezidanstan şüpheli bir biçimde düşerek yaşamını yitiren Şeyda Yılmaz ile ilgili <https://www.hurriyet.com.tr/>, <https://onedio.com/> ve <https://eksisozluk.com/> internet sitelerinde yer alan haberlere ve içeriklere İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 6 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://nupel.net/> internet sitesine Diyarbakır 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 6 Ekim 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Aydın'ın Didim ilçesinin Cumhuriyet Halk Partisi'nden Belediye Başkanı Ahmet Atabay hakkında cinsel istismar iddialarına dair <https://www.sabah.com.tr/> ve <https://www.ahaber.com.tr/> internet sitelerinde yer alan bir habere kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle Didim 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 7 Ekim 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.sozcu.com.tr/> internet sitesinde yer alan bir habere erişimin kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle Trabzon 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 24 Eylül 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.birgun.net/>, <http://www.diken.com.tr/>, <https://odatv4.com/>, <https://abcgazetesi.com/>, <https://sol.org.tr/> internet sitelerinde yer alan, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın avukatı ile ilgili haberlere İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 13 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://odatv4.com/>, <https://www.milligazete.com.tr/> internet sitelerinde yer alan, kendisini hakim, savcı, MİT mensubu olarak tanıtip dolandırıcılık yapan bir kişiye ilişkin haberlere Erişim Sağlayıcıları Birliği'nin 13 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/> internet sitesinde yer alan, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın talimat yoluyla bir şirkete ihalesiz olarak iş vermesine ilişkin habere Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.sozcu.com.tr/>, <https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.gercekgundem.com/> internet sitelerinde yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Urfa Gençlik Kolları eski başkanına ilişkin haberlere Urfa 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.evrensel.net/>, <https://www.birgun.net/> internet sitelerinde yer alan, Kalyon Holding'e ihale ile verilen demiryolu hattı yapım işine vergi istisnası tanınmasına ilişkin haberlere Beykoz Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

18 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Valiliği'nin başvurusu üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BİK) tarafından 354 internet sitesine erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.sozcu.com.tr/>, <https://sol.org.tr/> internet sitelerinde yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Düzağaç Belde Belediye Başkanı'nın partisinden ihraç edilmesine ilişkin haberlere Afyon 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 22 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<http://artigercek.com/> internet sitesinde yer alan, Van'da gözaltına alındıktan sonra helikopterden atıldığı iddia edilen 2 kişiyle ilgili soruşturmaya ilişkin habere Van 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 16 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<http://www.etha15.com/>, <http://jinnews.com.tr/>, <https://www.politez.com/>, <http://www.yenidemokrazi8.net/> internet sitelerine 'milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması' gerekçesiyle Van 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 22 Ekim 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.hurriyet.com.tr/>, <https://tr.sputnik-news.com/>, <https://www.ahaber.com.tr/>, <https://www.cnnturk.com/>,

<https://www.takvim.com.tr/> internet sitelerinde yer alan, bir dolandırıcılık şebekesiyle ilgili haberlere Cizre Sulh Ceza Hakimliği'nin 22 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.milligazete.com.tr/> internet sitesinde yer alan, Fethiye Belediye Başkanı ile ilgili bir habere Fethiye Sulh Ceza Hakimliği'nin 21 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Jinnews Haber Ajansı'na ait <http://jinnews10.xyz/>, Etkin Haber Ajansı'na ait <http://etha16.com/> ve Yeni Demokrasi gazetesine ait <http://www.yenidemokrazi9.net/> internet siteleri Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından Van 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 28 Ekim 2020 tarihli kararı üzerine erişime engellendi.

Fransa'da yayımlanan mizah dergisi Charlie Hebdo'nun https://twitter.com/Charlie_Hebdo sosyal medya hesabına Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 28 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<http://artigercek.com/>, <https://sol.org.tr/>, <https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.birgun.net/>, <https://dokuz8haber.net/>, <https://ilerihaber.org/> internet sitelerinde yer alan, Çemişgezek Kaymakamı'nın aracısıyla çarptığı kişinin ölümüne dair haberlere Çemişgezek Sulh Ceza Hakimliği'nin 29 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.sozcu.com.tr/>, <https://www.evrensel.net/>, <https://www.gazeteduvar.com.tr/>, <https://tele1.com.tr/>, <https://www.gercekgundem.com/> internet sitelerinde yer alan, İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube eski müdürü ile ilgili haberlere Bakırköy 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 27 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.milligazete.com.tr/> internet sitesinde yer alan, Milli Gazete'nin önceki haberlerine getirilen erişim engellemelerine dair bir habere Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 4 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.gercekgundem.com/>, <https://www.birgun.net/> internet sitelerinde yer alan, Diyanet Vakfı'nın bir çalışanına dair haberlere Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 4 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Bir televizyon kanalı sahibi hakkında 'tehdit, yağma ve şantaj' iddiasıyla başlatılan soruşturma hakkında <https://t24.com.tr/>, <https://tele1.com.tr/>, <https://odatv4.com/>, <https://www.cumhuriyet.com.tr/> internet sitelerinde yer alan haberlere İstanbul 11. Sulh Ceza Hakimliği'nin 10 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

@ankara_kusu, @KubilayKaptan ve @Who98408150 sosyal medya hesaplarında yer alan paylaşımlara Dörtüyl Sulh Ceza Hakimliği'nin 16 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.demokratherber.org/>, <https://www.tr724.com/> internet sitelerinde HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın avukatlarının HSYK'ye suç duyurusunda bulunmasına ilişkin 2016 ve 2019 yıllarında yayınlanmış haberlere Konya 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 13 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.gercekgundem.com/>, <https://www.birgun.net/>, Tokat'ın Erbaa ilçesinde siyanürle altın arama faaliyetleri sürdüren şirkete dair haberlere İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği'nin 17 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.birgun.net/>, <https://eksisozluk.com/> internet sitelerinde yer alan, Bursa'da bir lise öğrencilerinin okul müdürü tarafından yatakhaneye kilitlenmesine dair haberlere ve başlıklara Erişim Sağlayıcıları Birliği'nin 17 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.sozcu.com.tr/>, <https://dokuz8haber.net/> internet sitelerinde yer alan, Yozgat'ın Şefaatli ilçesinin AKP'li eski belediye başkanıyla ilgili rüşvet iddialarına dair haberlere Yozgat Sulh Ceza Hakimliği'nin 18 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Jinnews haber ajansına ait <https://jinnews11.xyz> internet sayfasına Diyarbakır 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 20 Kasım 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi. Son erişim engeli ile birlikte Jinnews'a ait internet sitelerine son bir ayda 3 kez erişim engeli getirildiği bildirildi.

22 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 272 internet sitesine Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'nün talebiyle Diyarbakır Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/>, <https://odatv4.com/> ve <https://www.bbc.com/turkce/> internet sitelerinde yer alan Nepal vatandaşı bir kişinin çalıştığı yerde maruz kaldığı fiziksel şiddet ile ilgili haberlere Erişim Sağlayıcıları Birliği'nin 26 Kasım 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://t24.com.tr/> internet sitesinde yer alan Emniyet Genel Müdürlüğü'nde yapılan atamalarla ilgili bir habere Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 26 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://odatv4.com/> internet sitesinde yer alan Emniyet Genel Müdürlüğü'nde yapılan atamalarla ilgili bir habere Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 27 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Dijital müzik platformu Tidal'e Radyo Televizyon Üst Kurulu'na lisans başvurusu yapmadığı gerekçesiyle 27 Kasım 2020 tarihinde erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Elektronik yayıncılık platformu Issu'ya İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı Fikri ve Sınai Haklar Soruşturma Bürosu'nun 27 Kasım 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://tele1.com.tr/>, <https://www.gercekgundem.com/>, <https://abcgazetesi.com/> internet sitelerinde yer alan AKUT Vakfı Başkanı Nasuh Mahruki'nin AFAD ve İHH'ye ilişkin açıklamasına İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 13 Kasım 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.sabah.com.tr/>, <https://www.hurriyet.com.tr/>, <https://www.posta.com.tr/>, <https://www.tv100.com/>, <https://www.milliyet.com.tr/>, <https://www.takvim.com.tr/>, <https://www.haber7.com/> internet sitesinde yer alan bir holdingle ilgili haberlere Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 27 Kasım 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://tele1.com.tr/>, <https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://odatv4.com/>, <https://www.yenica-ggazetesi.com.tr/>, <https://eksisozluk.com/>, internet sitelerinde Maliye ve Hazine Bakanı Berat Albayrak'ın istifasına ilişkin yer alan haberlere İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

1 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana'da İl Jandarma Komutanlığı Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'nün talebi üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun kararı ile Kasım ayı içerisinde 137 internet sitesine erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Hürriyet gazetesi yazarı Yalçın Bayer'in gazetenin internet sitesinde yer alan bir yazısına ve <https://eksisozluk.com/> internet sitesinde yer alan bir paylaşımına Bakırköy 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.birgun.net/> internet sitesinde yer alan "Süper güçlü rektörler" başlıklı habere Malatya 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Jinnews haber ajansına ait <http://jinnews12.xyz> internet sitesine Diyarbakır 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 4 Aralık 2020 tarihli kararı ile "milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Gazete Yolculuk'a ait <http://gazeteyolculuk.net> internet sitesine Antalya 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 4 Aralık 2020 tarihli kararı ile "milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<http://jinnews12.xyz> internet sitesine yer alan "Gercüş tecavüz soruşturması: Uzman çavuş, polis, korucu 27 isim var" başlıklı habere Gercüş Sulh Ceza Hakimliği'nin kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Batman'ın Gercüş ilçesinde aralarında asker, polis ve korucuların da olduğu iddia edilen 27 kişinin cinsel saldırısına uğramasıyla ilgili <https://www.gazeteduvar.com.tr/>, <https://www.birgun.net/>, <https://www.evrensel.net/> (2 ayrı haber), <https://sol.org.tr/> internet sitelerinde yer alan haberlere Gercüş Sulh Ceza Hakimliği'nin 7 Aralık 2020 tarihli kararı ile "milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu tarafından önceki döneme ilişkin yolsuzluk iddiaları ile ilgili yapılan suç duyurusu hakkında <https://www.sozcu.com.tr/> (2 haber), <https://www.cumhuriyet.com.tr/> (2 haber), <https://ankahaber.net/>, <http://www.diken.com.tr/>, <https://www.gazeteduvar.com.tr/>, <https://www.evrensel.net/>, <https://dokuz8haber.net/> internet sitelerinde yer alan haberlere İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 10 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://ifade.org.tr/> internet sitesinde "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında kapatılan bir bankada yönetici olarak çalışan bir kişinin Diyanet İşleri Başkanlığı'na müdür olarak atanması hakkında yapılan haberlere getirilen erişim engeli ile ilgili içeriğe Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 10 Aralık 2020 tarihi kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

İstanbul Bağımsız Milletvekili Ahmet Şık'ın sosyal medya hesabından bir yargı mensubuna ilişkin kadına şiddet ve yolsuzluk iddialarıyla açılan soruşturma ile ilgili paylaşımına ve bu paylaşım ile ilgili <https://www.gazeteduvar.com.tr/>, <https://www.birgun.net/>, <https://sol.org.tr/>, <https://sendika.org/>, <https://www.evrensel.net/>, <https://tele1.com.tr/> internet sitelerinde yer alan haberlere İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 11 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.birgun.net/>, <https://www.sozcu.com.tr/> internet sitelerinde Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı mütevelli heyeti üyesi bir kişi hakkında yer alan haberlere Artvin Sulh Ceza Hakimliği'nin 8 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

İstanbul Bağımsız Milletvekili Ahmet Şık'ın sosyal medya hesabından bir yargı mensubuna ilişkin kadına şiddet ve yolsuzluk iddialarıyla açılan soruşturma hakkında yapılan 5 ayrı paylaşımına İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

@perchem sosyal medya hesabının, maruz kaldığı cinsel taciz ile ilgili yaptığı 3 paylaşımına ve bununla ilgili <https://eksisozluk.com/> internet sitesinde yer alan bir habere Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.yenicaggazetesi.com.tr/>, <https://odatv4.com/>, <https://www.milligazete.com.tr/>, <https://sol.org.tr/> internet sitelerinde PTT'deki yolsuzluk iddialarıyla ilgili haberlere Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 15 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.a3haber.com/>, <https://abcgazetesi.com/>, <https://halkweb.com.tr/> internet sitelerinde yer alan Cumhurbaşkanı'nın malvarlığı ile ilgili haberlere İstanbul 12. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.sozcu.com.tr/>, <https://odatv4.com/> internet sitelerinde eski bir AKP milletvekilinin bir yakını ile ilgili yer alan haberlere Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 9 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://tr.sputniknews.com/> ve <https://www.evrensel.net/> internet sitelerinde yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Urfa Gençlik Kolları eski başkanına ilişkin haberlere Urfa 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 18 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Antalya Kumluca Devlet Hastanesi Başhekiminin bir hemşireye mobbing uyguladığı iddialarıyla ilgili <https://www.gercekgundem.com/> internet sitesinde yer alan habere Kumluca Sulh Ceza Hakimliği'nin 17 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

SBK Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sezgin Baran Korkmaz hakkında, <https://www.dunya.com/>, <https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.birgun.net/>, <https://www.sozcu.com.tr/>, <https://www.gazeteduvar.com.tr/> haber sitelerinin de aralarında olduğu internet sitelerinde yayınlanan 400'den fazla haber ve köşe yazısına, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 18 Aralık 2020 tarihli kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

AKP Denizli Milletvekili Şahin Tin'in yediği yemeğin faturasını Çivril Belediyesi'ne ödediği iddialarına dair <https://cumhuriyet.com.tr/> ve <https://www.a3haber.com/> internet sitelerinde yayınlanan haberler ile <https://eksisozluk.com/> internet sitesinde yayınlanan içeriklere kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Denizli 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 18 Aralık 2020 tarihli kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Jinnews haber ajansına ait <http://www.jinnews15.xyz/> internet sitesine erişim, "milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesiyle Diyarbakır 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 21 Aralık 2020 tarihli kararı ile engellendi.

Jinnews haber ajansına ait <http://www.jinnews14.xyz/> internet sitesine erişim, "milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesiyle Diyarbakır 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin, <http://www.jinnews13.xyz/> internet sitesine erişim, "milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesiyle Diyarbakır 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 21 Aralık 2020 tarihli kararları ile engellendi. Jinnews haber ajansı bu kararlarla 27. kez erişime engellenmiş oldu.

CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu'nun hakkındaki soruşturmada verilen takipsizlik kararının kaldırılması işlemine dair Hakimler ve Savcılar Kurulu'na yaptığı şikayet ile ilgili <https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.sozcu.com.tr/> ve <https://www.dw.com/tr/> internet sitelerinde yer alan haberlere, kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 24 Aralık 2020 tarihli kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Türkiye'nin Brüksel Büyükelçiliği eski Basın Müşaviri Veysel Filiz'in sınır kapısında uyuşturucu maddeyle yakalanması ile ilgili <https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.sozcu.com.tr/> ve <https://www.birgun.net/> internet sitelerinde yer

alan haberlere, kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle Edirne 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 24 Aralık 2020 tarihli kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

İYİ Parti milletvekili Lütfü Türkkan'ın Kalyon İnşaat şirketine tanınan vergi muafiyetiyle ilgili attığı sosyal medya paylaşımına, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Beykoz Sulh Ceza Hakimliği'nin 25 Aralık 2020 tarihli kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

Cumhurbaşkanı Başdanışmanı, Gençlik ve Spor Bakan Yardımcısı ve Vakıfbank Yönetim Kurulu Üyesi Hamza Yerlikaya'nın lise diplomasının sahate olduğuna ilişkin mahkeme kararı ile ilgili aralarında <https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.gazeteduvar.com.tr/> ve <https://www.sozcu.com.tr/> internet sitelerinde yer alan haberler ile Olay TV ve Halk TV'nin YouTube videolarının da olduğu 125 internet içeriği, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Bakırköy 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 28 Aralık 2020 tarihli kararıyla erişime engellendi.

Ahmet Mahmut Ünlü'nün damadı ve ağabeyi ile ilgili <https://www.sozcu.com.tr/> ile <http://www.diken.com.tr/> internet sitelerinin de aralarında olduğu 210 internet içeriğine erişimin, Erişim Sağlayıcıları Birliği'nin 25 Aralık 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

Gümüşhane Valiliği'nin onayı ile yapılan define kazısı sonucu yok olan Dipsiz Göl ile ilgili <https://eksizozluk.com/> internet sitesinde yer alan içeriklere erişimin, Gümüşhane Sulh Ceza Hakimliği'nin 29 Aralık 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

Cumhurbaşkanı'nın avukatının aldığı vekalet ücretleriyle ilgili 125 sosyal medya paylaşımının ve 119 habere erişimin, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 30 Aralık 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/>, <https://t24.com.tr/>, <http://www.diken.com.tr/> internet sitelerinde yer alan, Cumhurbaşkanı'nın oğlu Bilal Erdoğan'ın arkadaşının kazandığı ihale ile ilgili haberlerin engellenmesiyle ilgili haberlerin engellenmesiyle ilgili haberlere İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 31 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

6.1.5. Basın ve Yayın Organlarına Verilen Cezalar

2020 yılında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından 26 basın-yayın kuruluşuna 34 kez program durdurma ve idari yaptırım, 5 gün yayın durdurma ve 33 kez idari yaptırım cezaları verildi. Tespitlerimize göre en az 7 gazeteye Basın İlan Kurumu tarafından 276 gün resmi ilan ve reklam kesme cezası uygulanmıştır.

10 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Evrensel gazetesine Basın İlan Kurumu tarafından 10 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi. İlan kesme cezasının 13 Kasım 2019 tarihinde gazetede yayınlanan "Basın İlan Kurumu Kürtçe yayıncılığı bitirdi" başlıklı haberde 129 Sayılı Basın Ahlak Esasları Hakkında Genel Kurul Kararı'nın 1. maddesinde yer alan "doğruluğu kuşku uyandıran ve araştırılması gazetecilik imkânları içinde bulunan haberler, araştırılıp doğruluğundan emin olunmadan yayınlanamaz" ve aynı maddenin (I) ve (L) bentlerindeki "kişi, kurum ve toplum katmanlarına yönelik yayınlarda, eleştiri sınırlarını aşan aşağılayıcı sözcükler kullanılamaz; hakaret edilemez, sövülemez iftira ve haksız isnat yapılamaz" hükümleri ihlal edildiği gerekçesiyle verildiği bildirildi.

16 Nisan 2020 tarihinde RTÜK, FOX TV ana haber sunucusu Fatih Portakal'ın 30 Mart, 31 Mart ve 1 Nisan 2020 tarihinde Covid-19 salgını ile ilgili yaptığı yorumlarda 'halkı kin ve düşmanlığa sevk ettiği' gerekçesiyle FOX TV'ye üst limitten idari yaptırım uygulanmasına ve 3 kez program durdurma cezası verilmesine karar verdi. RTÜK Kanunu'na göre, aynı ihlalin tekrarlaması durumunda FOX TV'nin yayın lisansının iptaline karar verilebiliyor.

16 Nisan 2020 tarihinde RTÜK, TELE 1 kanalında yayınlanan Gün Başlıyor programının sunucusu Can Ataklı'nın yaptığı yorumlar nedeniyle TELE 1 televizyonuna üst limitten idari yaptırım uygulanmasına ve 3 kez program durdurma cezası verilmesine karar verdi.

16 Nisan 2020 tarihinde RTÜK, HALK TV'de yayınlanan Şimdiki Zaman Siyaset isimli programda yer alan program konuştu tarafından sarf edilen sözler nedeniyle HALK TV'ye idari yaptırım cezası verilmesine karar verdi.

1 Mayıs 2020 tarihinde RTÜK, Halk TV’de Ayşenur Arslan’ın sunduğu “Medya Mahallesi” programına beş kez program durdurma cezası verdi. Cezanın hangi gerekçe ile verildiği öğrenilemedi.

1 Mayıs 2020 tarihinde RTÜK, FOX TV ana haber bülteninin künye bilgilerinde “FETÖ/PDY soruşturmaları” kapsamında tutuklu olarak cezaevinde bulunan Ercan Gün’ün “haber planlama müdürü” olarak gösterildiği gerekçesiyle FOX TV’ye en üst sınırdan idari para cezası verdi.

7 Mayıs 2020 tarihinde RTÜK, Halk TV’de yayınlanan “Sözüm Var” isimli programa konuk olan CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu’nun programdaki sözleri nedeniyle 5 kez program durdurma cezası ve 5 kez idari para cezası verdi.

7 Mayıs 2020 tarihinde RTÜK, İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in konuk olduğu Habertürk TV’de yayınlanan “Teke Tek” programına programda kullanılan kimi ifadeleri gerekçe göstererek idari para cezası verdi.

12 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Basın İlan Kurumu’nun (BİK) “Hükümet vatandaşlarına şehit olmayı vaat eder mi? başlıklı yazı nedeniyle Evrensel gazetesine 5 gün ilan kesme cezası verdiği öğrenildi. Cezanın gerekçesinin “Bir kamu hizmeti olan gazetecilik, kamu yararına aykırı bir şekilde kullanılamaz” ve “Kişi, kurum ve toplum katmanlarına yönelik yayınlarda, eleştiri sınırlarını aşan haksız isnat yapılamaz” şeklindeki Basın Ahlak Esasları’nın ihlal olduğu bildirildi. Haberde söz konusu yazı ile savcılık tarafından açılmış bir soruşturma olmadığı belirtildi.

19 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK tarafından Kafa Radyo’da yayınlanan Nihat Sırdar tarafından sunulan programa “Evide kendi patates cipsimi yaptım. Yanında bira iyi gider” şeklindeki seyirci mesajının program sırasında okunduğu gerekçesiyle 3 kez yayın durdurma cezası verildiği öğrenildi.

21 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK’ün, Halk TV’ye 5 ayrı program (Medya Mahallesi [2 ayrı yayın], Günaydın Türkiye, Şimdiki Zaman Siyaset ve Şule Aydın’la Haber Masası) nedeniyle toplam 129 bin 405 TL idari para cezası verildiği öğrenildi.

22 Mayıs 2020 tarihinde RTÜK, Ülke TV’de yayınlanan bir programa konuk olarak katılan Sevda

Noyan’ın sözleri nedeniyle ‘halkı kin ve düşmanlığa sevk ettiği’ gerekçesiyle Ülke TV’ye 3 kez program durdurma cezası verilmesine karar verdi.

22 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un kiraladığı vakıf arazisine yaptırdığı yapıların İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkılmasına dair Cumhuriyet gazetesinde yer alan haberler gerekçe gösterilerek gazeteye Basın İlan Kurumu tarafından 35 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi. Söz konusu haberle ilgili muhabir Hazal Ocak, foto muhabir Vedat Arık, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş Akça ve Yazı İşleri Müdürü İpek Özbey hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ‘terör örgütlerine hedef göstermek’ iddiasıyla soruşturma başlatmıştı.

22 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Birgün gazetesine de Kızılay ile ilgili haberleri nedeniyle Basın İlan Kurumu tarafından 7 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi.

23 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Basın İlan Kurumu’nun Evrensel gazetesine Ragıp Zarakolu tarafından yazılan “Makus Kaderden Kaçış Yok” başlıklı köşe yazısını gerekçe göstererek 45 gün süreyle resmi ilan verilmemesi cezası verildiği öğrenildi.

1 Temmuz 2020 tarihinde RTÜK, Tele1 kanalına 30 Nisan 2020 tarihli ana haber bülteninde ve 24 Mayıs 2020 tarihinde ekrana gelen “Karanlıktan Aydınlığa” isimli programda Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilgili kullanılan ifadeler nedeniyle 5 gün yayın durdurma cezası verilmesine karar verdi.

1 Temmuz 2020 tarihinde RTÜK, Tele 1 kanalına “18 Dakika” isimli programda sunucu Merdan Yanardağ’ın Osmanlı Padişahı II. Abdülhamit ile ilgili sarf ettiği sözler nedeniyle üst sınırdan idari para cezası verdi.

1 Temmuz 2020 tarihinde RTÜK, Halk TV’ye 16 Haziran 2020 tarihinde yayınlanan “Medya Mahallesi” isimli programda gazeteci Hüsnü Mahalli’nin sarf ettiği sözler nedeniyle 5 gün yayın durdurma cezası verilmesine karar verdi.

4 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Evrensel gazetesine Basın İlan Kurumu tarafından 5 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi. İlan kesme cezasının 13 Nisan 2020 tarihinde gazetede yayınlanan “CHP’li Özel’den Altun’a

izinsiz inşaat tepkisi” başlıklı haber gerekçe gösterilerek verildiği bildirildi.

13 Ağustos 2020 tarihinde RTÜK, KRT TV kanalına 19 Haziran 2020 tarihinde yayınlanan “Gündem Özel” programının konuğu olan Serdar Savaş’ın Covid-19 salgını sürecinde okulların açılmasına dair eleştirel ifadeleri nedeniyle idari para cezası verdi.

13 Ağustos 2020 tarihinde RTÜK, Radyo Harman kanalına, bir programa konuk olarak katılan HDP Grup Başkanvekili Saruhan Oluç’un, Türkiye’nin Suriye politikasına yönelik eleştirel ifadeleri nedeniyle yayın durdurma ve idari para cezası verdi.

19 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK tarafından, ‘Sıradışı Hamilelikler’ isimli programda eşcinsel birlikteliği model olarak gösterdiği gerekçesiyle TLC televizyon kanalına idari para cezası verildiği öğrenildi.

Haberde ayrıca RTÜK’ün ‘Mr. Brooks’ isimli film nedeniyle TELE1 televizyon kanalına, ‘Survivor 2020’ isimli program nedeniyle TV8 televizyon kanalına, ‘Gün Başlıyor’ isimli programda sunucunun RTÜK ile ilgili sözleri nedeniyle Akit TV televizyon kanalına idari para cezası verildiği belirtildi.

27 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK tarafından, Evrensel gazetesinin 25. yılına ilişkin videoyu yayınlamakla ‘terörü övmeyi teşvik etme, terör örgütlerini güçlü ve haklı gösterme’ gerekçesiyle TELE1 televizyon kanalına üst sınırdan idari para cezası verildiği öğrenildi.

16 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden RTÜK tarafından, Erol Mütercimler’in imam hatip liseleri ile ilgili ifadeleri gerekçesiyle Haber Global televizyon kanalına 3 kez program durdurma ve üst sınırdan idari para cezası verildiği öğrenildi.

16 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK tarafından, Erol Mütercimler’in sunuculuğunu yaptığı programda Sakarya’da çocuk istismarı ile ilgili ifadeleri gerekçesiyle Meltem TV televizyon kanalına 3 kez program durdurma ve üst sınırdan idari para cezası verildiği öğrenildi.

16 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK tarafından, Mine Kırıkkanat’ın konuk olduğu programdaki ifadeleri gerekçesiyle TELE1 televizyon kanalına idari para cezası verildiği öğrenildi.

16 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK tarafından, Selçuk Tepeli’nin ana haber bültenindeki ifadeleri gerekçesiyle FOX TV televizyon kanalına idari para cezası verildiği öğrenildi.

7 Ekim 2020 tarihinde RTÜK, Halk TV’de yayınlanan “İki Bakış İki Yorum” isimli programda Azerbaycan ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile ilgili sarf edilen “Azerbaycan devlet mi gerçekten? Bir aşiret, demokrasi yok, hukuku yok, otoriter yönetim var, seçim yok. Paranın üzerinde yüzüyorlar, bugüne kadar adam gibi bir devlet kurmamışsın” şeklindeki ifadeler nedeniyle televizyon kanalına üst sınırdan idari para cezası verdi.

14 Ekim 2020 tarihinde RTÜK, HALK TV’de yayınlanan “Şimdiki Zaman Siyaset” isimli programda Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) Genel Başkanı hakkında sarf edilen sözler nedeniyle Halk TV’ye idari yaptırım cezası verilmesine karar verdi.

22 Ekim 2020 tarihinde RTÜK TV5 televizyonunda yayınlanan Kulis Ankara isimli programda, program konuğu tarafından sarf edilen sözler nedeniyle TV5’e idari yaptırım cezası verilmesine karar verdi.

6 Kasım 2020 tarihinde RTÜK, Sadakatsiz isimli dizi nedeniyle Kanal D’ye, “evlilik dışı ilişkileri normal gibi gösterilmesi” gerekçesiyle ve Öğretmen isimli dizi nedeniyle FOX TV’ye “öğretmenlik mesleğinin itibarını zedelediği” gerekçesiyle idari para cezası verdi. RTÜK ayrıca “Gün Başlıyor” programı nedeniyle TELE1 kanalına ve “Gündem Özel” programı nedeniyle de Halk TV kanalına idari para cezası verdi.

RTÜK, 2 Aralık 2020 tarihinde Habertürk kanalına CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın katıldığı bir programdaki sözleri nedeniyle 5 kez program durdurma ve en üst sınırdan idari para cezası verdi.

16 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 14 Nisan 2020 tarihli “Boğaz’da kaçak var” başlıklı haber nedeniyle Cumhuriyet gazetesine, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un şikâyeti üzerine Basın İlan Kurumu (BİK) tarafından 45 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi. Cezaya ilişkin İstanbul 3. Asliye Ceza Mahkemesi’ne yapılan itirazın reddedilmesi üzerine cezanın 28 gününün 16 Kasım 2020 tarihinde uygulanmaya başlandığı bildirildi.

6.1.6. Basın-Yayın Organlarına Yönelik Polis Baskınları

Mezopotamya Haber Ajansı'nın Van bürosu 6 Ekim ve 24 Kasım 2020 tarihlerinde olmak üzere 2 kez polis tarafından basıldı. Büroda polis tarafından arama yapıldıktan sonra fotoğraf makinası, kamera ve diğer malzemelere el konulduğu öğrenildi.

6.1.7. Toplatılan Yayınlar

CHP tarafından hazırlanan "21 soruda FETÖ'nün siyasi ayağı" isimli kitap hakkında 24 Ekim 2020 tarihinde toplatma ve satış yasağı kararı verildiği öğrenildi.

Yine CHP tarafından hazırlanan "Kıdem Tazminatında Fon Aldatmacası" ve "Arpalık Aile Şirketi..." isimli 2 kitap hakkında 6 Kasım 2020 tarihinde toplatma kararı verildiği öğrenildi. Toplatma kararının yürütmesi 16 Aralık 2020 tarihinde sonuçlanan itiraz üzerine durduruldu.

6.2. SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMLARI GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN, HAKLARINDA DAVA ve SORUŞTURMA AÇILAN KİŞİLER

6.2.1. Sosyal Medya Paylaşımları Gerekçesiyle Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Kişiler

Dokümantasyon merkezimizin ulaşabildiği verilere göre 2020 yılında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek en az 616 kişi gözaltına alındı, 11 kişi tutuklandı, 16 kişi adli kontrol şartıyla, 1 kişi yurtdışına çıkış yasağıyla serbest bırakıldı. Ayrıca bir sokak röportajındaki ifadeleri nedeniyle gözaltına alınıp ev hapsi tedbirleriyle serbest bırakılan 1 kişi, ev hapsi tedbirine itiraz etmek için başvurduğu mahkeme tarafından tutuklandı.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu 25 Ocak 2020 tarihinde yaptığı açıklamada “Başka deprem fotoğraflarını gösterip sosyal medyada paylaşım panik havası oluşturanlar hakkında tahkikat başlatacağız” dedi.

24 Ocak 2020 tarihinde Elazığ’da meydana gelen deprem ile ilgili yaptıkları sosyal medya paylaşımlarında ‘Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını alenen aşağıladıkları’ ve ‘halk arasında endişe, korku ve panik oluşturdukları’ iddialarıyla haklarında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı 67 kişi hakkında soruşturma başlatıldı.

28 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İdlib’de bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri personeline yönelik düzenlenen ve 33 kişinin yaşamını yitirdiği saldırı sonrasında 91 sosyal medya hesabı hakkında yaptıkları paylaşımlar nedeniyle Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Müdürlüğü tarafından inceleme başlatıldığı öğrenildi.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) İletişim Daire Başkanı Umar Karatepe, 5 Mart 2020 tarihinde İstanbul’da sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Umar Karatepe aynı gün içinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

11 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından ‘corona virüsü ile ilgili kamuoyunu endişeye düşürme amaçlı paylaşımlar yaptıkları’ iddiasıyla 29 kişi hakkında işlem yapıldığı öğrenildi.

23 Mart 2020 tarihinde Adana’da 31 kişi Covid-19 salgını ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında ‘halk arasında korku ve panik yarattıkları’ ve ‘halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettikleri’ iddiasıyla gözaltına alındı.

29 Mart 2020 tarihinde Hatay’da Malik Baran Yılmaz isimli bir kişi Covid-19 salgını ile ilgili yaptığı “beni bu virüs öldürmez, beni senin bu düzenin öldürür” şeklindeki sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Malik Baran Yılmaz aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

DİSK/Tekstil İşçileri Sendikası Gaziantep Bölge Temsilcisi Mehmet Türkmen, Covid-19 salgınına rağmen çalışmak zorunda bırakılan işçilerle ilgili sosyal medya paylaşımı nedeniyle 3 Nisan 2020 tarihinde gözaltına alındı. Mehmet Türkmen, aynı gün içinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencisi Ata Egemen, 30 Mart 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından başlatılan bağış kampanyası ile ilgili sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Ata Egemen 31 Mart 2020 tarihinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

Gazeteci Hakan Gülseven 31 Mart 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından başlatılan bağış kampanyası ile ilgili sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek İstanbul’da gözaltına alındı. Hakan Gülseven aynı gün içinde serbest bırakıldı.

Sosyal medya hesabında yer alan “Ey İBAN edenler” şeklindeki ifade nedeniyle gözaltına alınan gazeteci Hakan Aygün, 3 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama’ ile ‘hakaret’ iddialarıyla tutuklandı.

27 Nisan 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı Covid-19 salgını ile ilgili olarak Türkiye genelinde son 42 gün içinde 6.362 sosyal medya hesabının incelendiğini ve 402 kişinin gözaltına alındığını açıkladı.

Ağrı Patnos Cezaevi'nde tutulan Gazeteci Aziz Oruç'un eşi Hülya Oruç, Covid-19 salgınında Patnos Cezaevi'ndeki ihlaller ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 30 Nisan 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alındı. Hülya Oruç, sevk edildiği mahkeme tarafından konutu terk etmeme ve yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldı.

Emek Partisi (EMEP) Adana Yüreğir İlçe Başkanı Ferit Kilis 1 Mayıs 2020 tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Ferit Kilis aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'terörle mücadelede görev almış kamu görevlisini hedef göstermek' iddiasıyla tutuklandı. Ferit Kilis, avukatlarının bir üst mahkemeye yaptığı itiraz üzerine 13 Mayıs 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

Fotoğrafçı Fırat Erez 17 Mayıs 2020 tarihinde Antalya'da "sosyal medya paylaşımlarında dini değerleri aşağıladığı" gerekçesiyle gözaltına alındı. Fırat Erez, 19 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

İzmir'de camilerden Çav Bella marşının çalınması ile ilgili sosyal medya paylaşımı yapan 2 kişi 21 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alındı. 2 kişiden 1'nin adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı, CHP İzmir eski İl Başkan Yardımcısı Banu Özdemir'in ise 22 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'dini değerleri alenen aşağılamak' iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Banu Özdemir, 29 Mayıs 2020 tarihinde mahkeme kararıyla tahliye edildi.

25 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Kayseri'de N. D. isimli 1 kişinin sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

İzmir'in Karabağlar ilçesinde Belediye Meclisi'nin CHP'li üyesi Dila Koyurga, Cumhurbaşkanı'nın yaptığı suç duyurusu sonrası 2013 tarihli sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 27 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alındı. Dila Koyurga aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından konutu terk etmeme şartıyla serbest bırakıldı.

23 Haziran 2020 tarihinde İzmir'de 'sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptıkları' iddiasıyla 13 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.

30 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Zorova kırsal mahallesinde yapılan ev baskınlarında 2014 ve 2015 yıllarında yaptıkları sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alınan 1'i çocuk 4 kişi 2 Temmuz 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: Tacettin Kardeş, Halil Aslan, Feyzi Çetiner ve R. K. (17).

Sosyal medya paylaşımlarında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ve ailesine hakaret ettikleri iddiasıyla gözaltına alınan 11 kişiden 1'i (E. B.) 1 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı, 10 kişi ise serbest bırakıldı.

10 Temmuz 2020 tarihinde Bursa'da sosyal medya paylaşımlarında 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği' ve 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla gözaltına alınan 1 kişi (Levent Özeren) 11 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

Saadet Partisi Tokat Merkez İlçe Başkanı Ebubekir Savaşan 26 Temmuz 2020 tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Ebubekir Savaşan 27 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

11 Ağustos 2020 tarihinde Denizli'de yapılan ev baskınında Sol Parti üyesi Ercan Çelik isimli 1 kişinin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Ağustos 2020 tarihinde Bursa'nın Osmangazi, Gemlik, Nilüfer ve İnegöl ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 5 kişinin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: Aziz Amak, İbrahim Tekeş, Onur Demir, Serkan Savgan ve İbrahim Gezer.

13 Ağustos 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde yapılan ev baskınında Seyfettin Kardeş isimli bir kişinin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

15 Ağustos 2020 tarihinde Aydın'ın Ortaklar ilçesinde yapılan ev baskınında HDP İlçe Eş Başkanı Tekin Erikli sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Basında yer alan

haberlerde, eve yapılan baskın sırasında polislin Tekin Erikli'nin 12 yaşındaki çocuğunun başına silah dayadığı ve evde bulunanları tehdit ettiği iddia edildi. Tekin Erikli 16 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Arif Kocabıyık isimli bir kişi 25 Ağustos 2020 tarihinde Maraş'ta yaptığı sosyal medya paylaşımında 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği' iddiasıyla gözaltına alındı. Arif Kocabıyık aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

H. B. isimli bir kişi sosyal medya paylaşımlarında İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya hakaret ettiği iddiasıyla 26 Ağustos 2020 tarihinde Muğla'nın Bodrum ilçesinde gözaltına alındı.

CHP Avcılar Gençlik Kolları üyesi Mutlu Yıldırım'ın evinin, ölüm orucunda yaşamını yitiren Avukat Ebru Timtik ile ilgili yaptığı sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek 29 Ağustos 2020 tarihinde polis tarafından basıldığı ve evinde arama yapıldığı öğrenildi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 29 Ağustos 2020 tarihinde Mutlu Yıldırım'ın sosyal medya paylaşımı ile ilgili "Gazi Mustafa Kemal ve kahraman arkadaşları, kahraman ecdadımız İstiklal mücadelesini DHKP-C'li terörist hainlerin 'şehit' diye anılması için vermediler. 30 Ağustos'u bize değil CHP Gençlik Kollarına anlatın" şeklinde bir sosyal medya paylaşımı yapmıştı.

Türkiye İşçi Partisi (TİP) Edirne Uzunköprü ilçe yöneticisi Enes Keskin'in sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 15 Eylül 2020 tarihinde Antalya'da gözaltına alındığı, 16 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

Sanatçı Veysi Ermiş, 27 Eylül 2020 tarihinde İstanbul'da sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı Veysi Ermiş, aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

İstanbul Tabip Odası (İTO) Büyük Kongre delegesi Dr. Tahsin Çınar, 11 Ekim 2020 tarihinde kendisine ait olmadığı bildirilen bir sosyal medya hesabından yapılan paylaşımlar nedeniyle gözaltına alındı. Tahsin Çınar, 12 Ekim 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

20 Ekim 2020 tarihinde Kocaeli'nin Darıca ilçesinde yapılan ev baskınında Emek Partisi (EMEP) Darıca ilçe yöneticisi Fevzi Yaşar sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.

21 Ekim 2020 tarihinde Maraş'ta yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve aralarında HDP ilçe yöneticisi ve İnsan Hakları Derneği (İHD) üyesinin de olduğu 16 kişi, 23 Ekim 2020 tarihinde 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: HDP Nurhak ilçe yöneticisi Bahir Horoz, İHD üyesi Volkan Doğan, Hacı Uzun, Dursun Bahça, Mehmet Biçer, Bese Usta, Mustafa Özgür, Ali Demir, Erdal Demir, Fidan Polat, Hatice Taş, Hasan Doğan, Ali Taş, Emre Genç.

21 Ekim 2020 tarihinde İzmir'de yapılan ev baskınlarında 11 kişi sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.

Van-Hakkâri Tabip Odası eski Başkanı Dr. Özgür Değer Deniz, 26 Ekim 2020 tarihinde Van'da bulunan polikliniğine yapılan baskın sonrasında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek jandarma tarafından gözaltına alındı. Özgür Değer Deniz, aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

31 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir'de meydana gelen depremle ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Türkiye genelinde gözaltına alınan 10 kişiden 2'sinin tutuklandığı öğrenildi. 31 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir'de meydana gelen depremle ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Türkiye genelinde gözaltına alınan 9 kişiden 1'nin tutuklandığı öğrenildi. Buna göre toplam gözaltına alınan kişi sayısı 19, tutuklanan kişi sayısı 3 oldu.

30 Ekim 2020 tarihinde İzmir'de meydana gelen depremle ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 5 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'da 12 kişi gözaltına alındı. 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 10 kişinin serbest bırakıldığı, 2 kişinin ise halen gözaltında olduğu öğrenildi.

6 Kasım 2020 tarihinde Adana'da sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alınan 3 kişi (H. Y., Ö. K. ve M. Ö.) 8 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

22 Kasım 2020 tarihinde Van'da sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alınan Reber Mazlum Safran isimli üniversite öğrencisi, 25 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

29 Kasım 2020 tarihinde Aydın'ın Kuşadası ilçesinde Hakim Ekelik adlı bir kişinin CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nu tehdit eden Alaattin Çakıcı ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı öğrenildi. Aynı gün içinde mahkemeye sevk edilen Hakim Ekelik'in 'halkı kin ve düşmanlığa sevk' iddiasıyla tutuklandığı bildirildi.

Tarım Orkam-Sen İzmir Şube Örgütlenme Sekreteri Ünal Kaymak 5 Aralık 2020 tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.

4 Aralık 2020 tarihinde Adana'da yapılan ev bas-kınlarında 3 kişi sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptıkları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

9 Aralık 2020 tarihinde Adana'da yapılan ev bas-kınlarında 3 kişi "sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptıkları" iddiasıyla gözaltına alındı.

27 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'da Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyesi Taylan Özgür Karatepe'nin sosyal medyada "Musa Orhan katildir" şeklindeki paylaşımı nedeniyle "İçişleri Bakanlığı'na hakaret" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Taylan Özgür Karatepe aynı gün içinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

25 Aralık 2020 tarihinde Sol Parti Rize il yöneticisi Uğur Mert'in sosyal medya paylaşımları gerekçeyle Trabzon'da gözaltına alındığı, 26 Aralık 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandığı öğrenildi.

31 Aralık 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Mor Mekan'dan çıkarken, kadın cinayetleri ile ilgili "bu şehri ateşe vereceğimiz günler yakın" şeklindeki sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek gözaltına alınan Kadın Savunma Ağı üyesi Buse Uçer, 1 Ocak 2021 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

24 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Antalya'da İsmail Demirbaş isimli bir kişinin bir sokak röportajındaki sözleri gerekçe gösterilerek 22 Ekim 2020 tarihinde gözaltına alındığı ve sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. 11 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İsmail Demirbaş isimli bir kişinin bir sokak röportajında söylediği sözler nedeniyle gözaltına alındığı ve daha sonra sevk edildiği mahkeme tarafından ev hapsi tedbiri ile serbest bırakıldığı öğrenildi. Ertesi gün (1 Kasım 2020 tarihinde) bu karara itiraz etmek için adliyeye giden İsmail Demirbaş hakkında itiraz dilekçesi verdikten sonra tutuklama kararı verildiği bildirildi. İsmail Demirbaş, daha önce de verdiği bir sokak röportajı nedeniyle 24 Ekim 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

6.2.2. Sosyal Medya Paylaşımları Gerekçesiyle Haklarında Dava ve Soruşturma Açılan Kişiler

2020 yılında en az 147 kişi hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek soruşturma başlatıldı. Sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek açılan 12 davada 5 kişi 20 yıl 4 gün hapis cezası ile cezalandırıldı, 3 kişi ise beraat etti.

30 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 24 Ocak 2020 tarihinde Elazığ'da meydana gelen deprem ile ilgili yaptıkları sosyal medya paylaşımlarında "Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını alenen aşağıladıkları" ve "halk arasında endişe, korku ve panik oluşturdukları" iddialarıyla haklarında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açılan kişilerin sayısının 67'ye çıktığı öğrenildi.

2013 yılındaki Gezi Parkı eylemleri sırasında polis müdahalesi sonucu hayatını kaybeden Ahmet Atakan'ın annesi Emsal Atakan hakkında sosyal medya paylaşımlarında 'devletin askeri veya emniyet teşkilatını alenen aşağıladığı' gerekçesiyle Hatay 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı erteledi.

11 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ'ın Saray Belediyesi'nde sosyal medya hesaplarından sorumlu çalışan hakkında Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın ölüm yıldönümü ile ilgili yapılan sosyal medya paylaşımı nedeniyle soruşturma açıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında belediye çalışanının Saray İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği bildirildi. Haberde ayrıca söz konusu sosyal medya paylaşımının polisin talebiyle kaldırıldığı belirtildi.

11 Mayıs 2020 tarihinde, aynı zamanda Yargıçlar Sendikası başkanı olan İzmir'in Karşıyaka ilçesinde görev yapan hakim Ayşe Sarısu Pehlivan hakkında, Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek ile ilgili "Türküler kimseye zarar vermez #ibrahimgökçekyaşamalıdır" şeklindeki sosyal medya paylaşımı nedeniyle Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) tarafından inceleme başlatılırken İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından da 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Ayşe Sarısu Pehlivan'ın Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) tarafından 15 Mayıs 2020 tarihinde tedbiren görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi.

15 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, ölüm orucunda yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek ile ilgili sosyal medya paylaşımları nedeniyle İzmir'de görevli hakim ve aynı zamanda Demokrat Yargı Derneği Eş Başkanı da olan Orhan Gazi Ertekin hakkında HSK tarafından 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

22 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Bartın Halkevi Şube Başkanı Yonca Aledar ile Eğitim-Sen Bartın Şube Başkanı Sedat Bora hakkında, İbrahim Kaypakkaya hakkındaki sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle soruşturma açıldığı, 2 kişinin Bartın Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

27 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 4 kişi (CHP İzmir İl Başkanı Yardımcısı Yasin Ergül, Gaziemir Belediye Başkanı Halil Arda ve CHP üyesi Caner Gül ve Karabağlar Belediye Meclisi üyesi Dila Koyurga) hakkında sosyal medya paylaşımları nedeniyle Cumhurbaşkanı tarafından suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi.

6 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ankara'da bıçaklı saldırı sonucu yaşamını yitiren Barış Çakan'ın, Kürtçe müzik dinlediği

gerekçesiyle öldürüldüğü iddiasıyla ilgili yapılan sosyal medya paylaşımları nedeniyle 36 kişi hakkında Ankara Emniyet Müdürlüğü tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

9 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) Rize Fındıklı İlçe Başkanı Tugay Köse hakkında yaptığı sosyal medya paylaşımlarında geçen "faşist", "direniş" gibi ifadeler nedeniyle soruşturma açıldığı ve bu soruşturma kapsamında Tugay Köse'nin Fındıklı İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

11 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, vicdani retçi Şendoğan Yazıcı hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında halkı askerlikten soğuttuğu' gerekçesiyle Artvin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bir soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Şendoğan Yazıcı'nın soruşturma kapsamında 10 Haziran 2020 tarihinde Hopa İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği bildirildi.

11 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 2 Nisan 2020 tarihinde Ankara'da "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında gözaltına alınan ve 3 Nisan 2020 tarihinde tutuklanan "Ankara Kuşu" isimli sosyal medya hesabının sahibi Oktay Yaşar hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianameye ilişkin Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nin yetkisizlik kararı verdiği ve dava dosyasını Kocaeli 5. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdiği öğrenildi.

11 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 2 Nisan 2020 tarihinde Ankara'da "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında gözaltına alınan ve 3 Nisan 2020 tarihinde tutuklanan "Türkiye Gerçekleri" isimli sosyal medya hesabının sahibi Mesut Aydın hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianameye ilişkin Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nin yetkisizlik kararı verdiği ve dava dosyasını İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdiği öğrenildi.

İHD Eş Genel Başkanı Eren Keskin hakkında 2015 yılında yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla soruşturma açıldığı ve bu soruşturma kapsamında Eren Keskin'in 13 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'da savcılığa ifade verdiği öğrenildi.

15 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Harun Karanfilci isimli bir kişi hakkında

2013 yılında yaptığı belirtilen sosyal medya paylaşımları nedeniyle o dönem cumhurbaşkanı Abdullah Gül olmasına rağmen 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi. Harun Karanfilci'nin soruşturma kapsamında savcılığa ifade verdiği bildirildi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'halkı zincirleme şekilde kin ve düşmanlığa alenen tahrik etme' suçundan 2 yıl 8 ay, 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 6 ay, 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' suçundan 2 yıl 4 ay, 'Türkiye Cumhuriyeti devletini alenen aşağılama' suçundan 1 yıl 8 ay, 'kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret etme' suçundan 1 yıl 6 ay 20 gün olmak üzere verilen toplam 9 yıl 8 ay 20 gün hapis cezası 23 Haziran 2020 tarihinde İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi tarafından onandı.

Hava Kuvvetleri Komutanlığı eski Başsavcısı emekli hakim Albay Ahmet Zeki Üçok hakkında 15 Temmuz darbe girişimi ile ve dönemin Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Ankara 20. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 26 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Zeki Üçok'u Askeri Ceza Kanunu'nun 95/4'üncü maddesinde yer alan 'astlık-üstlük münasebetlerini zedelemeye, amir veya komutanlara karşı güven hissini yok etmeye matuf olarak alenen tahkir veya tezyif edici fiil ve hareket' suçundan 6 ay 7 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve cezayı erteledi.

11 Temmuz 2020 tarihinde EMEP Kocaeli İl Sekreteri Adem Korkmaz hakkında Sakarya'nın Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamayla ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek soruşturma açıldığı ve soruşturma kapsamında Adem Korkmaz'ın ifade verdiği öğrenildi.

Yaptığı sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek hakkında soruşturma başlatılan İstanbul Sarıgazi Halkevi Başkanı Berivan Bila'nın 23 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul Anadolu Adliyesi Basın Suçları Bürosu'nda ifade verdiği öğrenildi.

8 Temmuz 2018 tarihinde Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde meydana gelen tren kazasında yaşamını yitiren Oğuz Arda Sel'in annesi Mısra Öz Sel hak-

kında, sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle Çorlu 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 21 Şubat 2021 tarihine erteledi.

CHP İzmir eski İl Başkan Yardımcısı Banu Özdemir hakkında, İzmir'de camilerden Çav Bella marşının çalınması ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle İzmir 50. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 17 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 27 Kasım 2020 tarihine erteledi. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı Banu Özdemir'in 'basın yoluyla halkı alenen kin ve düşmanlığa tahrik etme' suçundan cezalandırılmasını talep etti. 10 Aralık 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Banu Özdemir'in beraatine karar verdi.

21 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Hayvanları Koruma, Kurtarma ve Yaşatma Derneği (HAYKURDER) Başkanı Erman Paçalı hakkında, Hayvan Hakları Yasası konusunda milletvekillerine seslenerek yaptığı bir sosyal medya paylaşımıyla, 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği' iddiasıyla İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı öğrenildi.

EMEP Adana Yüreğir İlçe Başkanı Ferit Kilis hakkında ölüm orucunda yaşamını yitiren Mustafa Koçak ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek açılan davanın karar duruşması 22 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Ferit Kilis'i 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 6 ay, 'terörle mücadelede görev almış kişileri hedef gösterme' suçundan 2 yıl 6 ay, 'kamu görevlisine hakaret' suçundan 1 yıl 9 ay olmak üzere toplam 5 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

23 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Eğitim-Sen İstanbul 5 Nolu Şube eski yöneticisi Rahmetullah Öral hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada mahkemenin Rahmetullah Öral'ı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 3 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırdığı öğrenildi. Haberde Rahmetullah Öral'ın savunmasında kendisine ait sosyal medya hesabının şifresinin çalındığını ve söz konusu paylaşımların kendisi tarafından yapılmadığını belirttiği ifade edildi. Kararın ardından Rahmetullah Öral'ın açığa alındığı bildirildi.

M. B. isimli 1 kişi hakkında ‘sosyal medya paylaşımlarında halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik ettiği’ ve ‘halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağıladığı’ gerekçesiyle İstanbul Bakırköy 39. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 3 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme M. B.’yi 6 ay 7 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Batman’ın Gercüş ilçesinde aralarında asker, polis ve korucuların da olduğu iddia edilen 27 kişinin cinsel saldırısına uğramasıyla ilgili sosyal medya paylaşımları yapan 27 kişi hakkında 7 Aralık 2020 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

9 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, ismi öğrenilemeyen 80 yaşındaki Esin B. isimli kadının sosyal medya paylaşımları ile ilgili Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un şikayeti üzerine evine gelen polis tarafından adliyeye götürülerek ifadesinin alındığı öğrenildi. Esin B. hakkında İstanbul 23. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 23 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Esin B.’nin beraatına karar verdi.

23 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, sosyal medya paylaşımlarında eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak’a hakaret ettiği iddiasıyla Volkan Bilgin isimli bir kişi hakkında İstanbul 8. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşmasının 8 Aralık 2020 tarihinde görüldüğü ve mahkemenin Volkan Bilgin’in beraatına karar verdiği öğrenildi.

23 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, F. P. isimli bir kişi hakkında zorunlu askerlik görevini yaptığı sırada Kürtçe bir şarkı söylediği görüntüsünü sosyal medyada paylaştığı gerekçesiyle, ‘gizli bilgileri dışarıya sızdırmak’ iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

4 Kasım 2020 tarihinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Türkiye’den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcıları Facebook, Twitter, YouTube, TikTok, Periscope, Pinterest ve Instagram’a temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüklerini yerine getirmediikleri gerekçesiyle 10’ar milyon TL para cezası verdi.

3 Aralık 2020 tarihinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Türkiye’den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcıları Facebook, Twitter, YouTube, TikTok, Periscope, Pinterest ve Instagram’a temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüklerini yerine getirmediikleri gerekçesiyle 30’ar milyon para cezası verdi. BTK 4 Kasım 2020 tarihinde aynı gerekçe ile bu sosyal ağ sağlayıcılarına 10 milyon TL para cezası vermişti.

6.3. CUMHURBAŞKANI'NA HAKARET GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN, HAKLARINDA SORUŞTURMA ve DAVA AÇILAN KİŞİLER

6.3.1. Cumhurbaşkanı'na Hakaret Gerekleşmesiyle Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Kişiler

Dokümantasyon merkezimizin ulaştığı verilere göre "Cumhurbaşkanı'na hakaret" iddiasıyla 2020 yılında en az 24 kişi gözaltına alındı, 2 kişi tutuklandı.

31 Mart 2019 tarihinde yapılacak yerel seçimlerde Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) Zonguldak'a bağlı Karaman beldesinin Belediye Başkan adayı Cevdet Aldağ, 6 Ocak 2019 tarihinde 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla gözaltına alındı. Aynı gün içinde mahkemeye sevk edilen Cevdet Aldağ, tutuklandı.

11 Şubat 2019 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ali Şahin (75) isimli bir kişinin İstanbul'un Maltepe ilçesinde gittiği bir kahvehanede konuşurken Cumhurbaşkanı'na hakaret iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Tutuklama istemiyle mahkemeye sevk edilen Ali Şahin'in, aralarında "Bir Liderin Doğuşu Recep Tayyip Erdoğan" isimli bir kitabın da olduğu 24 kitabı okuma ve özetleme şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.

7 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde yapılan ev baskınlarında 9 kişi 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' ve 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Hişman Cin, Murat Çalağan, Serdar Dodıkanlı, Faysal Adal. alınan 9 kişiden 4'ü 'devlet büyüklerine hakaret etmek' iddiasıyla 8 Mart 2019 tarihinde tutuklandı. Tutuklananların isimleri: Hişman Cin, Deniz Ulumasan, İbrahim Halil Kudin, Şeyhmus Egemen. 5 kişinin ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

11 Mart 2019 tarihinde basında yer alan haberlerden, 24 Şubat 2019 tarihinde günü Ankara'dan Burdur'a gitmekte olan bir otobüsün şoförü R. K. isimli kişinin, otobüsteki yolculardan birinin, üzerinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın fotoğrafının olduğu bir gazete sayfasının yerde

serili olması nedeniyle kendisinden şikayetçi olması üzerine, Burdur Otagarı'nda gözaltına alındığı öğrenildi. R. K.'nin polisteki ifade işlemlerinin ardından aynı gün serbest bırakıldığı öğrenildi.

12 Mart 2019 tarihinde Nevşehir'in Hacı Bektaş ilçesinde, Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) üyesi Cuma Erden isimli bir kişinin, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

16 Mart 2019 tarihinde Denizli'de 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla gözaltına alınan Süleyman Uzel (59) isimli bir kişi, 18 Mart 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

E.Ç. isimli bir kişi 26 Mart 2019 tarihinde Edirne'de sosyal medya paylaşımlarında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla gözaltına alındı.

Avukat Sertuğ Sürenoğlu, 15 Nisan 2019 tarihinde İstanbul'daki Çırağan Sarayı önünde Cumhurbaşkanı'nın korumaları tarafından alıkonularak, işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldı. "Cumhurbaşkanı'na hakaret" iddiasıyla mahkemeye sevk edilen Sertuğ Sürenoğlu, mahkeme tarafından ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı. 9 Mayıs 2019 tarihinde basında yer alan haberlerden, yürütülen soruşturma kapsamında savcılığın talimatı üzerine hazırlanan bilirkişi raporunda Sürenoğlu'nun Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiğine ilişkin herhangi bir tespit yer almadığı, incelenen görüntülere dayanarak Sürenoğlu'nun "bir düğün için bu olur mu" demesi üzerine bazı korumaların ve polislerin geri dönerek Sürenoğlu'nun koluna girerek kendisini götürdüğünün tespit edildiği öğrenildi.

Sosyal medya paylaşımlarında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde gözaltına alınan İ. B. isimli bir kişi, 22 Nisan 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

23 Nisan 2019 tarihinde 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' ve 'örgüt propagandası yaptığı' iddialarıyla Ankara'da gözaltına

tına alınan Emniyet Genel Müdürlüğü eski İstihbarat Daire Başkanı Sabri Uzun, 26 Nisan 2019 tarihinde tutuklandı.

13 Mayıs 2019 tarihinde Kırklareli'nde T.B. isimli 1 kişinin 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

M. S. S. isimli bir kişi 26 Mayıs 2019 tarihinde Tekirdağ'ın Çerkezköy ilçesinde 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' gerekçesiyle gözaltına alındı.

Sosyal medya paylaşımlarında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla Eskişehir'de gözaltına alınan Kamil T. isimli bir kişi 27 Mayıs 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

Sosyal medya paylaşımlarında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla 9 Haziran 2019 tarihinde Muğla'nın Yatağan ilçesinde gözaltına alınan A.B.Y. isimli bir kişinin aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldığı öğrenildi.

AKP Turgutlu ilçe başkanının sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla şikayetçi olması üzerine 25 Temmuz 2019 tarihinde Manisa'nın Turgutlu ilçesinde gözaltına alınan avukat Mehmet Demirlek, aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Savcılığın bir üst mahkemeye yaptığı itiraz üzerine Mehmet Demirlek tekrar gözaltına alındı ve sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

Osmaniye'nin Kadirli ilçesinde jandarma tarafından yapılan yol kontrolünde jandarma ile tartıştığı ve bu sırada 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla gözaltına alınan Adana'nın Kozan ilçesine bağlı Akdam köyünün muhtarı Mustafa U. 18 Ağustos 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'Cumhurbaşkanı'na hakaret etme' ve 'görevi yaptırmamak için direnme' suçlarından tutuklandı.

7 Kasım 2019 tarihinde basında yer alan haberlerden, ÖDP üyesi Can Güneş isimli bir kişinin 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' ve 'terörle mücadelede görev almış kişileri hedef gösterdiği' iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

27 Kasım 2019 tarihinde Antalya'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 4 kişiden 1'i (Adnan Ünlü) 'Cumhurbaşkanı'na hakaret', 1'i (İdris Demirbaş) ise 'örgüt propagandası yapma' suçundan 28 Kasım 2019 tarihinde tutuklandı. 2 kişinin (Gül Ekinci Benek ve ismi öğrenilemeyen bir kişi) adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

28 Kasım 2019 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Çatalca ilçesinde Dürdane Özselgin (63) isimli 1 kişinin, pazar alışverişi yaparken çıkan tartışmada 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla hakkında yapılan şikayet üzerine, konuk olarak gittiği bir arkadaşının evinden jandarma tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Dürdane Özselgin'in kullanması gereken ilaçları yanına almasına izin verilmediği bildirildi. Dürdane Özselgin'in 29 Kasım 2019 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından yurtdışına çıkış yasağıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

6.3.2. Cumhurbaşkanı'na Hakaret Gerekçesiyle Haklarında Dava ve Soruşturma Açılan Kişiler

2020 yılında aralarında TTB Merkez Konseyi Başkanı ve TİHV Yönetim Kurulu üyesi Prof. Şebnem Korur Fincancı, eski milletvekili Fikri Sağlar, HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ, şair Ahmet Telli, sanatçı Ferhat Tunç'un, gazetecilerin ve bir Alman vatandaşının da olduğu 25 kişi hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla açılan davaların görülmesine devam edildi. Sonuçlanan davalarda 3 kişi beraat etti, 12 kişi 12 yıl 7 ay 24 gün hapis cezası, 2 kişi 8.740 TL para cezası ile cezalandırıldı. 1 kişi ise hakkında bu gerekçeyle açılan davada Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunu düzenleyen 299. madde uyarınca değil hakaret suçunu düzenleyen 125. madde uyarınca 5 ay hapis cezası ile cezalandırıldı. Ayrıca 4 kişi hakkında soruşturma başlatıldı.

HDP Eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla Van 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 7 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Figen Yüksekdağ, SEGBİS aracılığıyla duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından

mahkeme Figen Yüksekdağ'ı 1740 TL para cezası ile cezalandırdı.

Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ile eski Sorumlu Müdürü Abbas Yalçın hakkında, 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, Basın Kanunu uyarınca süreli yayınlara ilişkin dava açma müddetinin aşılması nedeniyle davanın düşürülmesine karar verdi.

K. D. isimli bir kişi hakkında Cumhurbaşkanı'na atfen "al seçim senin olsun iblis" şeklinde yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek Ankara 46. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı Türk Ceza Kanunu'nun Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunu düzenleyen 299. maddesi uyarınca değil hakaret suçunu düzenleyen 125. maddesi uyarınca 5 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkemenin kararında "Sanık, katılanın parti başkanı olarak seçime hile karıştırdığını düşünerek 'iblis' demiştir. Katılanın Cumhurbaşkanlığı ya da yürütmenin başı olarak yaptığı icraatlarından dolayı değil, siyasi bir kişilik olarak, parti başkanı sıfatıyla yapmış olduğunu düşündüğü haksız eylemlerinden dolayı hakaret etmiştir ve 'iblis' sözü 'hırsızlık' biçiminde dahi olsa, herhangi bir eylemi içermeyip doğrudan doğruya kişinin sıfatına ilişkin soyut bir nitelendirme olduğundan, ağır eleştiri sınırları dışındadır" dediği öğrenildi. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın sanığın eyleminin 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' suçu kapsamında kaldığı ve hatalı vasıflandırmayla sanığa eksik ceza tayin edildiği gerekçesiyle karara itiraz ettiği öğrenildi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) eski milletvekili Fikri Sağlar hakkında Ankara 14. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 10 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Fikri Sağlar'ı 'Cumhurbaşkanı'na hakaret etmek' suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) Akdeniz Şube Başkanı ve Antalya Körfez gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Engin Korkmaz hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla açılan davanın görülmesine 12 Mart 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Eylül 2020 tari-

hine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilmektedir.

Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Onursal Başkanı Turgut Öker hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul Anadolu 21. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 18 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Turgut Öker'i 11 ay 20 gün hapis cezasıyla cezalandırdı ve daha sonra bu cezayı 7 bin TL para cezasına çevirdi.

Gazeteci Özgür Paksoy hakkında Brezilyalı Karikatürist Carlos Latuff'un 28 Kasım 2015'te öldürülen Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi'yi çizdiği karikatürünü sosyal medya hesabında paylaştığı gerekçesiyle Diyarbakır 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme, Özgür Paksoy'u 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' suçundan 11 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükümün açıklanmasını geri bıraktı.

Evrensel gazetesi eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Cem Şimşek hakkında gazetede yayınlanan "Alman karikatüristler Erdoğan'ı fena çizdi" başlıklı haberde Cumhurbaşkanı'na hakaret edildiği iddiasıyla Bakırköy 27. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 27 Ekim 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılında devam edilmektedir.

27 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gazeteci Can Ataklı hakkında bir televizyon programında deprem vergilerine dair ifadelerinde 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' gerekçesiyle 1 yıl 2 aydan 4 yıl 8 aya kadar hapis istemiyle iddianame hazırlandığı öğrenildi.

Sanatçı Ferhat Tunç hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla İstanbul Büyükçekmece 14. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 15 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Ferhat Tunç ile ilgili yakalama kararı çıkarılmasına hükmetti ve duruşmayı 23 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı hakkında Gezi Parkı eylemleri döneminde yaptığı sosyal medya payla-

şımında dönemin başbakanı ‘Recep Tayyip Erdoğan’a hakaret ettiği’ iddiasıyla İstanbul 42. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 1 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 16 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Gazeteci Hakkı Boltan hakkında sokağa çıkma yasaklarının sürdüğü 2016 yılında Şırnak’ın Cizre ilçesinde yaşamını yitiren, Azadiya Welat gazetesi eski Yazı İşleri Müdürü Rohat Aktaş’a ilişkin yaptığı Kürtçe basın açıklamasında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla Diyarbakır 12. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 6 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 24 Aralık 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Şair Ahmet Telli hakkında kendisine ait olmayan bir sosyal medya hesabından yapılan paylaşımında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret edildiği’ iddiasıyla Ankara 22. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 7 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 7 Ocak 2021 tarihine erteledi.

Gazeteci Oktay Candemir hakkında sosyal medya paylaşımlarında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla Van 3. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 8 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 4 Mart 2021 tarihine erteledi.

İleri Haber eski Genel Yayın Yönetmeni Onur Emre Yağan hakkında 2014 yılında haber sitesine ait sosyal medya hesaplarında yapılan 4 paylaşım gerekçe gösterilerek İstanbul Anadolu 53. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 5 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Onur Emre Yağan savunmasında söz konusu paylaşımların kendisinin Genel Yayın Yönetmeni olarak görev yaptığı tarihten öncesine ait olduğunu belirtti. Savunmaların ardından mahkeme Onur Emre Yağan’ı ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçundan 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Gazeteci Rüstem Batum hakkında sosyal medya paylaşımlarında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla İstanbul 5. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 5 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 25 Şubat 2021 tarihine erteledi.

HDP Hukuk Komisyonu üyesi avukat Kenan Maçoğlu hakkında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ iddiasıyla Ankara 8. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 9 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 6 Kasım 2020 tarihine erteledi. Davanın karar duruşması 6 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Kenan Maçoğlu’nun beraatına karar verdi.

17 Kasım 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, sendika.org editörü Ali Ergin Demirhan hakkında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ iddiasıyla açılan davanın karar duruşmasının 6 Kasım 2020 tarihinde görüldüğü ve mahkemenin Ali Engin Demirhan’ı 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına hükmettiği öğrenildi.

18 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Serhat Yıldırım isimli kişi hakkında sosyal medya hesabından paylaştığı bir karikatür nedeniyle ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ iddiasıyla soruşturma başlatıldığı ve Serhat Yıldırım’ın İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı Basın Suçları Soruşturma Bürosu’na ifade verdiği öğrenildi.

5 kişi hakkında 10 Ekim Katliamı’nın birinci yıldönümünde Balıkesir’in Ayvalık ilçesinde düzenlenen anma etkinliğinde atılan sloganlar gerekçe gösterilerek Ayvalık 1. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 25 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Emek Partisi Balıkesir İl Başkanı Cemil Tosunoğlu, Ömer Aslan, Halis Çalık, Hasan Elmacı ve Evren Nesil Çalık’ı ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçundan ayrı ayrı 1 yıl 3 ay 16 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

1 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Kristian W. B. isimli Almanya vatandaşı bir kişinin 4 Kasım 2020 tarihinde Almanya’dan geldiği Antalya Havalimanı’nda yaşadığı bir tartışma sonrasında söylediği sözler nedeniyle ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’, ‘halkı kin ve düşmanlığa sevk etme’, ‘Türkiye devletinin organlarını aşağılama’ suçlarından gözaltına alındığı ve sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandığı öğrenildi. Kristian W. B. hakkında Antalya 12. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 8 Aralık 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme ilk duruşmada kararını açıklayarak Kristian W. B.’yi ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçundan 11

ay 20 gün ve ‘halkın bir kesimini sosyal sınıf, dil, din, mezhep, cinsiyet ve bölge farkına dayanarak alenen aşağılama’ suçundan 5 ay olmak üzere toplam 1 yıl 4 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırıldı ve hükümlerle birlikte tahliyesine karar verdi.

3 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Aydın’ın Sultanhisar ilçesinde yaşayan Tahir Yıldırım isimli bir kişinin yaptığı sosyal medya paylaşımında “Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği” iddiasıyla İlçe Emniyet Müdürlüğü’nde ifade verdiği öğrenildi. Haberde, söz konusu paylaşımında Cumhurbaşkanı’nın adının geçmediği belirtildi.

“İzinsiz” mahlaslı bir sokak sanatçısı hakkında İstanbul Kabataş iskelesi çevresine yaptığı bir çizim gerekçe gösterilerek “Türk bayrağını alenen

aşağılama” ve “Cumhurbaşkanı’na hakaret” iddialarıyla İstanbul 20 Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 17 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Duruşmada İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından mahkemeye yanlış kamera görüntülerinin gönderildiği öğrenildi. Mahkeme duruşmayı 25 Mayıs 2021 tarihine erteledi.

Antalya’da yaptığı bir sokak röportajı sonrasında tutuklanan İsmail Demirbaş hakkında açılan davanın görülmesine 7 Aralık 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme İsmail Demirbaş’ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi. 28 Aralık 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme İsmail Demirbaş’ı ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçundan 11 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırıldı.

6.4. ATATÜRK’E HAKARET GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN ve YARGILANAN KİŞİLER

Yaptığı gösteride ‘Atatürk’e, Mevlana’ya ve Konya’ya hakaret ettiği’ iddiasıyla İstanbul’da gözaltına alınan komedyen Emre Günsal, 10 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkındaki yasaya muhalefet’, ‘kişinin hatırasına hakaret’, ‘halkın ve düşmanlığa tahrik’ ve ‘hakaret’ suçlamalarıyla tutuklandı. Emre Günsal 21 Nisan 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

6.5. SANATÇILARIN YARGILANDIĞI DAVALAR

2020 yılında en 25 sanatçı ve yazar hakkında daha önceden açılmış olan davaların görülmesine devam edildi.

Grup Munzur üyeleri

20 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 2017 yılında Van'daki Newroz kutlamaları sırasında söyledikleri "Zindana Diyarbakir" ve Serhildan Jiyane" isimli şarkılar nedeniyle İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 9 Ocak 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında Grup Munzur üyeleri Buket Şimşek, Burak İkiz ve Selçuk Çelik'in 'örgüt propagandası yapmak' suçundan hapis cezası ile cezalandırıldıkları ve bu cezanın 5 yıl süreyle ertelendiği öğrenildi.

Kazım Öz

Yönetmen Kazım Öz hakkında Tunceli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 4 Şubat 2019 tarihinde devam edildi. İddianamede Kazım Öz'ün 'örgüt üyesi olmak' suçundan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Duruşmada dijital materyallerin incelenmesi tamamlanmadan ve deliller toplanmadan savcının esas hakkındaki mütalaasını sunduğu öğrenildi. Savunmaların ardından mahkeme Kazım Öz hakkındaki adli kontrol hükümlerinin kaldırılmasına karar verdi ve duruşmayı 28 Nisan 2020 tarihine erteledi. Covid-19 önlemleri kapsamında duruşma görülmeden 1 ertelendi. Davanın 1 Eylül 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Kazım Öz'ün beraatına hükmetti.

Veysi Altay

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesine destek için "Nöbetçi Genel Yayın Yönetmeliği" kampanyasına katıldıkları gerekçesiyle belgesel sinemacı Veysi Altay ve gazetenin okuru Hüseyin Süzügen hakkında İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 28 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Veysi Atay'ı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 3 ay hapis ve 'örgüt açıklamasını yayınlamak' suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 'örgüt propagandası yapmak' suçundan verdiği ceza ile ilgili hükmün açıklanmasını 2 yıl geriye bıraktı, 'örgüt açıklamasını yayınlamak' suçundan verdiği cezayı ise 6 bin TL para cezasına çevirdi. Mahke-

me Hüseyin Süzügen'in dosyasının ise ayrılmasına karar verdi.

Erhan Güleriyüz

Müzişyen Erhan Güleriyüz hakkında 2019 yılında verdiği bir konserdeki sözleri nedeniyle Demirköy Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 10 Şubat 2020 tarihinde görüldü. İddianamede Erhan Güleriyüz'ün 'halkın bir kesimini sosyal sınıf, din, mezhep, cinsiyet, bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılama' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme Erhan Güleriyüz'ün beraatına karar verdi.

Grup Yorum üyeleri

Grup Yorum üyeleri İbrahim Gökçek, Emel Yeşilirmak, Ümit İlter, Caferi Sadık Eroğlu, Barış Yüksel ve tutuksuz yargılanan Betül Varan hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 14 Şubat 2020 tarihinde görüldü. 242 gündür ölüm orucunda bulunan İbrahim Gökçek, Silivri Cezaevi'nden duruşma salonuna getirildi. Mahkeme Barış Yüksel'in tahliyesine, İbrahim Gökçek, Emel Yeşilirmak, Ümit İlter, Caferi Sadık Eroğlu'nun tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 26 - 27 Mart 2020 tarihlerine erteledi. Covid-19 önlemleri kapsamında duruşma görülmeden ertelendi.

Davanın 12 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme 3 kişinin ev hapsi şartıyla tahliyesine karar verdi. Emel Yeşilirmak, Ümit İlter ve Sadık Eroğlu aynı gün içinde cezaevinden tahliye işlemlerinin tamamlanmasının ardından, savcılığın tahliye kararına itirazının kabul edilmesi üzerine yeniden gözaltına alındı ve tutuklandı.

Grup Yorum üyesi Bergün Varan ve Sultan Gökçek hakkında İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Mayıs 2020 tarihinde devam edildi. Bergün Varan ve Sultan Gökçek duruşmaya tutuldukları cezaevlerinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mah-

keme Bergün Varan ve Sultan Gökçek'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 16 Temmuz 2020 tarihine erteledi. 16 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme 2 kişinin tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 30 Eylül 2020 tarihine erteledi. Mahkemenin kararını protesto etmek için duruşma salonunda oturma eylemi yapan Sultan Gökçek ve Bergün Varan'ın jandarma tarafından fiziksel şiddet kullanılarak salondan çıkartıldığı öğrenildi. 30 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Bergün Varan ve Sultan Gökçek'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. Sultan Gökçek ile Bergün Varan 29 Kasım 2019 tarihinde İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi'ne yapılan polis baskınında gözaltına alınmış ve 2 Aralık 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Grup Yorum üyesi Ali Aracı hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme Ali Aracı'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 3 Eylül 2020 tarihine erteledi. 3 Eylül 2020 tarihinde görülen duruşmada tahliye edilen Ali Aracı 19 Haziran 2019 tarihinde tutuklanmıştı.

Şenol Akdağ

Sanatçı Şenol Akdağ hakkında katıldığı bir konser nedeniyle 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Şenol Akdağ'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. Şenol Akdağ, 19 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınmış ve 21 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Yılmaz Çelik

Ses sanatçısı Yılmaz Çelik hakkında Tunceli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla açılan davanın görülmesine 26 Mart 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Yılmaz Çelik'in adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 14 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Yılmaz Çelik 8 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 10 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Azad Bedran

Müziyen Azad Bedran'a 'örgüt propagandası yapmak' suçundan verilen hapis cezasının Diyarbakır Bölge Adliye Mahkemesi tarafından bozulması üzerine davanın Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmesine 18 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme Azad Bedran'ı bir kez daha 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 3 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Hozan Canê

Edirne 3. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 'örgüt üyesi olmak' suçundan verilen 6 yıl 3 ay hapis cezasının Yargıtay tarafından bozulmasının ardından, ses sanatçısı Hozan Canê'nin (Saide İnac) yeniden yargılanmasına 4 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Hozan Canê'nin tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 20 Ekim 2020 tarihine erteledi. Davanın görülmesine 2021 yılı içinde devam edilecek.

Ferhat Tunç

8 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden müziyen Ferhat Tunç hakkında "Marşlar ve Ağıtlar" isimli son albümünün kapağı ve sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame-nin İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği ve Ferhat Tunç hakkında açılmış bir başka dava dosyası ile birleştirildiği öğrenildi. Davanın 29 Aralık 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme Ferhat Tunç hakkında çıkarılan yakalama kararının infazının beklenmesine karar verdi ve duruşmayı 6 Nisan 2021 tarihine erteledi.

Sanatçı Ferhat Tunç hakkında 'kamu görevlisine hakaret' iddiasıyla İstanbul Küçükçekmece 16. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 27 Mayıs 2021 tarihine erteledi.

Sanatçı Ferhat Tunç hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Büyükçekmece 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Ferhat Tunç hakkındaki yakalama kararının beklenmesine karar vererek duruşmayı 3 Mart 2021 tarihine erteledi.

Faik Bulut

Yazar Faik Bulut hakkında DTK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 19 Kasım 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 28 Ocak 2020 tarihine erteledi.

Temel Demirer

Yazar Temel Demirer hakkında 'suçu ve suçluyu övme' iddiasıyla İstanbul 33. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 30 Mart 2021 tarihine erteledi.

Gulgeş Deryaspi

Yazar Gulgeş Deryaspi hakkında Bitlis 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Gulgeş Deryaspi'yi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı. 25 Temmuz 2019

tarihinde gözaltına alınan ve 30 Temmuz 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanan Gulgeş Deryaspi, yargılandığı davanın 31 Mart 2020 tarihinde görülen duruşmasında serbest bırakılmıştı.

Metin Akpınar, Müjdat Gezen

Sanatçılar Metin Akpınar ve Müjdat Gezen hakkında 21 Aralık 2018 tarihinde Halk TV'de konuk olarak katıldıkları Halk Arenası programındaki konuşmalarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettikleri iddiası ile İstanbul Anadolu 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 23 Aralık 2020 tarihinde görüldü. İddianamede Metin Akpınar ve Müjdat Gezen'in ayrı ayrı 4 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın suçtan zarar görme ihtimaline karşı davaya katılma talebinin kabulüne, Metin Akpınar'ın duruşmalardan vareste tutulmasına karar verdi ve duruşmayı erteledi.

7. DARBE GİRİŞİMİYLE İLİŞKİLENDİRİLEREK GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN ve YARGILANAN KİŞİLER

15 Temmuz Darbe girişimi ile ilişkili soruşturmalar ve “FETÖ/PDY soruşturmaları” kapsamında 2020 yılı içinde toplam 6 bin 310 kişinin gözaltına alındığı, 837 kişinin tutuklandığı ve serbest bırakılan kişilerden en az 616’sına adli kontrol şartı uygulandığı tespit edilmiştir.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 15 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklamada 15 Temmuz 2016 tarihinden bu yana, “FETÖ/PDY Soruşturmaları” kapsamında 282 bin 790 kişinin gözaltına alındığını ve bunlardan 94 bin 975’inin tutuklandığını belirtti. 15 Temmuz 2020 tarihi itibarıyla tutuklu kişi sayısı 25 bin 912, hakkında işlem yapılan kişi sayısı ise 597 bin 783 kişidir.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından kurulan ve 25 Aralık 2020 tarihinde görev süresi 1 yıl daha uzatılan Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu, 22 Aralık 2017 tarihinden bu yana 126 bin 300 başvurudan 110 bin 250 başvuruyu karara bağladı, 16 bin 50 başvurunun incelemesi ise halen sürüyor.

15 Temmuz Darbe girişimi ile ilişkili soruşturmalar ve “FETÖ/PDY soruşturmaları” kapsamında 1.478 kişi hakkında açılan davalardan en az 52’si 2020 yılı içinde karara bağlanmıştır. Bu davalarda 392 kişi ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ve 122 kişi ise müebbet hapis cezası ile cezalandırılmıştır. ‘Anayasa’yı ihlal girişimine yardım’, ‘örgüt üyesi olmak’, ‘örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek’, ‘resmi belgede sahtecilik’, ‘usulsüz dinleme yapmak’ gibi suçlardan değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırılanların sayısı ile 528’dir. 389 kişi hakkında beraat kararı verilmiş, 47 kişinin ise dosyasının ayrılmasına hükmedilmiştir.

Adalet Bakanlığı Sözcüsü ve Strateji Geliştirme Başkanı Ertuğrul Çekin 25 Eylül 2020 tarihinde, bu tarihe dek açılmış 289 fiili darbe davasının 276’sının karara bağlandığını, 4 bin 134 kişi hakkında mahkumiyet kararı verildiğini duyurdu.

7.1. DARBE GİRİŞİMİYLE İLİŞKİLENDİRİLEREK GÖZALTINA ALINAN ve TUTUKLANAN KİŞİLER

2 Ocak 2020 tarihinde Harun Çelik isimli 1 kişinin Arnavutluk'ta Milli İstihbarat Teşkilatı tarafından gözaltına alınarak Türkiye'ye getirildiği, 3 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandığı öğrenildi.

8 Ocak 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde düzenlenen operasyonlarda 6 kişi ByLock kullandıkları iddiası ile gözaltına alındı.

10 Ocak 2020 tarihinde Deniz Kuvvetleri Komutanlığı personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 12 kişi; Edirne'de yasadışı yollarla Yunanistan'a gitmeye çalıştıkları iddia edilen 2 kişi gözaltına alındı.

12 Ocak 2020 tarihinde Edirne'de yasadışı yollarla Yunanistan'a gitmeye çalıştıkları iddia edilen 4 kişi ile bu kişilere yardım ettikleri iddia edilen 3 kişi gözaltına alındı.

14 Ocak 2020 tarihinde TSK personeline yönelik İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 49 ilde düzenlenen operasyonlarda gözaltına alınan ve aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 145 kişiden 82'si 18 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 63 kişi ise 24'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı personeline yönelik 10 ilde düzenlenen operasyonlarda 26 kişi; Türk Silahlı Kuvvetleri personeline yönelik Konya merkezli bir soruşturma kapsamında 20 ilde düzenlenen operasyonlarda 14 kişi; Kocaeli merkezli bir soruşturma kapsamında 16 ilde düzenlenen operasyonlarda 30 kişi gözaltına alındı.

11 Ocak 2020 tarihinde Konya merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 10 kişi, 14 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 7'si adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Ceza Dairesi'nin, hakkında Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada verilen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını bozarak beraat ve tahliye

kararı verdiği Kara Kuvvetleri Komutanlığı Eğitim ve Doktrin Komutanlığı Muhabere ve Muharebe Eğitim Destek Komutanı eski Korgeneral Metin İyidil, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 21. Ceza Dairesi'nin itirazı üzerine 16 Ocak 2020 tarihinde tutuklandı.

16 Ocak 2020 tarihinde, "Metin İyidil'i kaçırmaya çalıştıkları" iddiasıyla İstanbul'da 3 kişi gözaltına alındı. 3 kişinin aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Ocak 2020 tarihinde Ordu'nun Fatsa ilçesinde Fatsa Ticaret Borsası Başkanı Ali Feyzi, eski yönetim kurulu üyesi Hulusi Yerebasmaz ile 2 çalışan gözaltına alındı. Aynı gün mahkemeye sevk edilen 4 kişiden Ali Feyzi ile Hulusi Yerebasmaz tutuklandı, diğer 2 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

20 Ocak 2020 tarihinde İzmir'de 2 kişi gözaltına alındı.

21 Ocak 2020 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda 7 kişi; Ankara'da ByLock kullandıkları iddiasıyla 13 kişi gözaltına alındı.

İzmir'de gözaltına alınan Y. B. ve A. S. ve M. F. A. isimli 3 kişi, 3 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

24 Ocak 2020 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 9 ilde düzenlenen operasyonlarda 40 kişi gözaltına alındı.

25 Ocak 2020 tarihinde Konya'da yapılan ev baskınında 2 kişi gözaltına alındı.

25 Ocak 2020 tarihinde Konya'da gözaltına alınan 2 kişi 27 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

28 Ocak 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde 5 kişi, Ankara'da ByLock kullandıkları iddiasıyla 11 kişi gözaltına alındı.

29 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da yapılan ev baskınında gözaltına alınan KHK ile görevinden ihraç

edilmiş eski hakim Hüseyin Purtaş aynı gün sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

3 Şubat 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 20 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 17 kişi; GATA Sağlık Bilimleri Üniversitesi personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında profesör ve doçentlerin de olduğu 23 kişi; İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 5 ilde düzenlenen operasyonlarda 39 kişi; TÜBİTAK personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 14 kişi gözaltına alındı.

4 Şubat 2020 tarihinde Konya merkezli bir soruşturma kapsamında 22 ilde düzenlenen operasyonlarda gözaltına alınan 27 kişiden 6'sı 14 Şubat 2020 tarihinde tutuklandı. 21 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

4 Şubat 2020 tarihinde adliye ve ceza infaz kurumu personellerine yönelik Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 11 ilde düzenlenen operasyonlarda 24 kişi gözaltına alındı.

7 Şubat 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 11 ilde düzenlenen operasyonlarda 18 kişi gözaltına alındı.

7 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da gözaltına alınan eski Orgeneral Akın Öztürk'ün emir astsubayı Mehmet Serdar Ö., 8 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

11 Şubat 2020 tarihinde İstanbul merkezli, bir soruşturma kapsamında 4 ilde düzenlenen operasyonlarda 14 kişi gözaltına alındı.

13 Şubat 2020 tarihinde Rize Emniyet Müdürü'nün öldürülmesiyle ilgili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda 25 kişi; İstanbul'da yapılan ev baskınlarında 19 kişi; Hatay merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde yapılan operasyonlarda 9 kişi gözaltına alındı.

GATA Sağlık Bilimleri Üniversitesi personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 25 kişiden 10'u 13 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 12'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 15 kişi ise serbest bırakıldı.

15 Şubat 2020 tarihinde Ankara'nın Sincan ilçesinde 1 kişi gözaltına alındı.

18 Şubat 2020 tarihinde 2009 komiser yardımcılığına geçiş sınavı ile ilgili Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 67 ilde düzenlenen operasyonlarda 304 kişi; İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 43 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 123 kişi; Adalet Bakanlığı personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 15 ilde yapılan operasyonlarda 50 kişi; Kara Kuvvetleri personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 29 kişi; Amasya merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde düzenlenen operasyonlarda 9 kişi gözaltına alındı.

19 Şubat 2020 tarihinde TSK personeline yönelik İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 26 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 36 kişi; Amasya merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde düzenlenen operasyonlarda 9 kişi gözaltına alındı.

Rize eski Emniyet Müdürü Altuğ Verdi'nin öldürülmesiyle ilgili olarak yürütülen İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 20 Şubat 2020 tarihinde 6 ilde düzenlenen operasyonlarda gözaltına alınan 11 kişi 24 Şubat 2020 tarihinde sevk edilen mahkeme tarafından tutuklandı.

İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 18 Şubat 2020 tarihinde gözaltına alınan 99 kişiden 62'si 22 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

25 Şubat 2020 tarihinde Konya merkezli bir soruşturma kapsamında 24 ilde düzenlenen operasyonlarda 23 kişi; Ankara'da ise 'ByLock kullandıkları' iddiasıyla 13 kişi gözaltına alındı.

26 Şubat 2020 tarihinde Adana merkezli bir soruşturma kapsamında 13 ilde düzenlenen operasyonlarda 23 kişi; Ankara'da 'ByLock kullandıkları' iddiasıyla 17 kişi gözaltına alındı.

28 Şubat 2020 tarihinde Dışişleri Bakanlığı personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde düzenlenen operasyonlarda 44 kişi; Ankara'da yapılan ev baskınlarında 57 kişi gözaltına alındı.

4 Mart 2020 tarihinde Bolu merkezli bir soruşturma kapsamında 6 ilde düzenlenen operasyonlarda 7 kişi; Ankara'da yapılan ev baskınlarında 18 kişi; İzmir'de yapılan ev baskınlarda 53 kişi gözaltına alındı.

7 Mart 2020 tarihinde İstanbul'da 1 kişi gözaltına alındı.

28 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da gözaltına alınan ve aralarında üniversite öğrencilerinin de olduğu 59 kişiden 19'u 10 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 40 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

15 Mart 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Azeri iş insanı Mubariz Mansimov Gurbanoğlu 16 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

26 Mart 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan 28 kişiden 10'u aynı gün sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 18 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Mardin'de gözaltına alınan bir kişi 28 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

"FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında Antep'te gözaltına alınan "kaçsaatolduson" isimli Twitter adresinin yöneticisi Hüseyin Yılmaz, 5 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

28 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alınan Ege Ordu Komutanlığı'nda emir subayı olarak görev yapan Binbaşı F.Ö. 31 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

Şırnak'ta gözaltına alınan 8 kişiden 1'i 1 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı, 7 kişi ise serbest bırakıldı.

2 Haziran 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 35 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 72 kişi; Kayseri'de 5 kişi gözaltına alındı.

3 Haziran 2020 tarihinde Konya merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 13 kişi gözaltına alındı.

4 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da 37 kişi; İzmir'de 31 kişi gözaltına alındı.

5 Haziran 2020 tarihinde Nevşehir'de gözaltına alınan 2 kişiden 1'i aynı gün çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandı, 1'i adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

5 Haziran 2020 tarihinde Konya'da gözaltına alınan 2 kişiden 1'i tutuklandı, 1 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

8 Haziran 2020 tarihinde Bursa merkezli bir soruşturma kapsamında 16 ilde yapılan operasyonlarda 35 kişi; Antep merkezli bir soruşturma kapsamında 16 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 33 kişi gözaltına alındı.

9 Haziran 2020 tarihinde Türk Hava Kuvvetleri personeline yönelik İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 26 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 160 kişi gözaltına alındı.

Diyarbakır merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 16 kişiden 6'sı 9 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 10 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

10 Haziran 2020 tarihinde Adana merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde düzenlenen operasyonlarda 54 kişi; Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda 25 kişi; Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında 2 ilde düzenlenen operasyonlarda 9 kişi; Kayseri'de 7 kişi; Van merkezli bir soruşturma kapsamında 2 ilde düzenlenen operasyonlarda 8 kişi, Sivas'ta 3 kişi gözaltına alındı.

11 Haziran 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda 25 kişi gözaltına alındı.

12 Haziran 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda 28 kişi gözaltına alındı.

İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 84 kişiden 12'si 12 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı, 28 kişi ise 15'i adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı. Aynı soruşturma kapsamında daha önce 10 kişi tutuklanmış, 22 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. 1 kişinin ise halen gözaltında olduğu öğrenildi.

14 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da 2 kişi; Elazığ'da 1 kişi gözaltına alındı.

15 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'da 34 kişi; Ankara'da 9 kişi; Samsun'da 5 kişi; Mersin'de 2 kişi gözaltına altına alındı.

16 Haziran 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 56 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 138 kişi; İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 35 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 44 kişi; Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 13 kişi gözaltına alındı.

Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında KHK ile meslekten ihraç edilmiş polis memurlarının da olduğu 21 kişiden 2'si 15 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 19 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

17 Haziran 2020 tarihinde Niğde merkezli bir operasyon kapsamında 10 ilde düzenlenen operasyonlarda 34 kişi gözaltına alındı.

İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 150 kişiden 81'i 19 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı, 13'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 69 kişi ise serbest bırakıldı.

20 Haziran 2020 tarihinde Malatya'da gözaltına alınan, Genelkurmay İstihbarat Başkanı Tümgeneral Ali Serin'in emir astsubayı 23 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

22 Haziran 2020 tarihinde Edirne'de hakkında yakalama kararı olan 1 kişi gözaltına alındı.

23 Haziran 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda 12 kişi gözaltına alındı.

24 Haziran 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 23 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 41 kişi gözaltına alındı.

25 Haziran 2020 tarihinde Hatay'da yapılan ev baskınlarında 7 kişi gözaltına alındı.

26 Haziran 2020 tarihinde Konya merkezli bir soruşturma kapsamında 18 ilde düzenlenen operasyonlarda 15 kişi gözaltına alındı.

Tokat'ta gözaltına alınan 9 kişi 27 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

29 Haziran 2020 tarihinde Bursa merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında KHK ile meslekten ihraç edilmiş öğretmenlerinde olduğu 16 kişi gözaltına alındı.

6 Temmuz 2020 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu'nda geçmişte çalışmış 115 kişi; Konya merkezli bir soruşturma kapsamında 5 ilde düzenlenen operasyonlarda 6 kişi gözaltına alındı.

Eskişehir merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 11 kişiden 2'si 7 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 3'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 9 kişi ise serbest bırakıldı.

10 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'da hakkında yakalama kararı olan 1 kişi (eski hakim Menekşe Uyar) gözaltına alındı.

14 Temmuz 2020 tarihinde İzmir'de yapılan ev baskınlarında 25 kişi; İzmir merkezli bir soruşturma kapsamına 5 ilde düzenlenen operasyonlarda 10 kişi; Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 5 ilde düzenlenen operasyonlarda 19 kişi; Samsun'da yapılan ev baskınlarında 33 kişi gözaltına alındı.

15 Temmuz 2020 tarihinde Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 30 ilde düzenlenen operasyonlarda 35 kişi gözaltına alındı.

İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 22 kişiden 6'sı 19 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 14'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 16 kişi ise serbest bırakıldı.

21 Temmuz 2020 tarihinde Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 10 ilde düzenlenen operasyonlarda 12 kişi; Konya merkezli bir soruşturma kapsamında 6 ilde düzenlenen operasyonlarda 6 kişi gözaltına alındı.

22 Temmuz 2020 tarihinde Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 13 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 21 kişi; Antep'te aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 12 kişi gözaltına alındı.

23 Temmuz 2020 tarihinde Jandarma Genel Komutanlığı personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 12 ilde düzenlenen

operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 14 kişi gözaltına alındı.

24 Temmuz 2020 tarihinde Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 5 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında KHK ile meslekten ihraç edilmiş eski polis memurlarının da olduğu 19 kişi gözaltına alındı.

28 Temmuz 2020 tarihinde TSK personeline yönelik İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 23 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 41 kişi gözaltına alındı.

5 Ağustos 2020 tarihinde Konya merkezli bir soruşturma kapsamında 2 ilde düzenlenen operasyonlarda 6 kişi gözaltına alındı.

5 Ağustos 2020 tarihinde Adana merkezli bir soruşturma kapsamında 14 ilde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan 26 kişiden 2'si 8 Ağustos 2020 tarihinde tutuklandı, 2 kişi adli kontrolle serbest bırakıldı. 17 kişinin halen gözaltında olduğu öğrenildi.

11 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 12 ilde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan 37 muvazzaf askerden 12'si 14 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 20'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 25 kişi ise serbest bırakıldı.

11 Ağustos 2020 tarihinde Ankara'da ise 6 kişi gözaltına alındı.

13 Ağustos 2020 tarihinde Ankara'da 7 kişi gözaltına alındı.

18 Ağustos 2020 tarihinde TSK personeline yönelik İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 40 ilde düzenlenen 47 kişi; TSK personeline yönelik İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 16 ilde düzenlenen operasyonlarda 30 kişi; Türk Hava Kuvvetleri personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 14 ilde düzenlenen operasyonlarda 18 kişi gözaltına alındı.

Yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştıkları iddiasıyla Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinde gözaltına alınan 13 kişi 18 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

Adana'da gözaltına alınan 1 kişi 19 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

TSK personeline yönelik İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 47 kişiden 36'sı 22 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 1'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 11 kişi ise serbest bırakıldı.

24 Ağustos 2020 tarihinde Kara Harp Okulu eski öğrencilerine yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 22 kişi gözaltına alındı.

İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 54 kişiden 35'i 24 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 19 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

26 Ağustos 2020 tarihinde Gaziantep merkezli bir soruşturma kapsamında 6 ilde düzenlenen operasyonlarda 24 kişi; Ankara'da 1 kişi gözaltına alındı.

28 Ağustos 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 28 ilde düzenlenen operasyonlarda 24 kişi; Mersin merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde düzenlenen operasyonlarda 10 kişi gözaltına alındı.

İstanbul'da gözaltına alınan 1 kişi 28 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

1 Eylül 2020 tarihinde TSK personeline yönelik İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 30 ilde düzenlenen operasyonlarda 59 kişi; Kayseri merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda 14 kişi gözaltına alındı.

İzmir'in Çeşme ilçesinde yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştıkları iddiasıyla gözaltına alınan 3 kişi 1 Eylül 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

28 Ağustos 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 28 ilde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan 30 kişiden 8'i 2 Eylül 2020 tarihinde tutuklandı. 12'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 22 kişi serbest bırakıldı.

4 Eylül 2020 tarihinde Uşak merkezli bir soruşturma kapsamında 12 ilde yapılan operasyonlarda 26 kişi; Kara Kuvvetleri Komutanlığı personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 19 kişi; Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 10 ilde yapılan operasyonlarda 15 kişi ve Ankara'da 4 kişi gözaltına alındı.

31 Ağustos 2020 tarihinde Uşak merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 27 kişiden 22'si 4 Eylül 2020 tarihinde yurtdışı yasağıyla serbest bırakıldı, 5'i ise tutuklandı.

8 Eylül 2020 tarihinde Konya merkezli bir soruşturma kapsamında 5 ilde yapılan operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 4 kişi gözaltına alındı.

9 Eylül 2020 tarihinde Ankara'da 1 kişi gözaltına alındı.

10 Eylül 2020 tarihinde TSK'ye yönelik İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 109 kişiden 43'ü aynı gün içinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı, 24 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 42 kişinin halen gözaltında olduğu bildirildi.

10 Eylül 2020 tarihinde Adana merkezli bir soruşturma kapsamında 15 ilde yapılan operasyonlarda 22 kişi gözaltına alındı.

11 Eylül 2020 tarihinde Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda 47 kişi, Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 10 ilde yapılan operasyonlarda 15 kişi gözaltına alındı.

12 Eylül 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda 26 kişi gözaltına alındı.

14 Eylül 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 21 ilde yapılan operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 41 kişi, Bursa merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda 12 kişi gözaltına alındı.

15 Eylül 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 4 kişi, yine İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında aralarında muvazzaf ve ihraç edilmiş askerler ile askeri okul öğrencilerinin de olduğu 17 kişi, İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 53 kişi gözaltına alındı.

16 Eylül 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 34 ilde yapılan operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de bulunduğu 106 kişi gözaltına alındı.

16 Eylül 2020 tarihinde, İzmir'in Seferihisar ilçesinde yasadışı yollarla yurtdışına çıkma girişiminde buldukları iddiasıyla 5'i çocuk 18 kişi gözaltına alındı.

17 Eylül 2020 tarihinde Afyon merkezli bir soruşturma kapsamında 6 kişi gözaltına alındı.

10 Eylül 2020 tarihinde Adana merkezli bir soruşturma kapsamında 15 ilde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan 22 kişiden 6'sı 18 Eylül 2020 tarihinde tutuklandı, 16 kişi serbest bırakıldı.

İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 83 kişiden 29'u 18 Eylül 2020 tarihinde tutuklandı, 51 kişi adli kontrolle serbest bırakıldı, 3 kişinin halen gözaltında olduğu öğrenildi.

16 Eylül 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 34 ilde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan ve aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 131 kişiden 94'ü tutuklandı. 1'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 37 kişi serbest bırakıldı.

22 Eylül 2020 tarihinde Kocaeli merkezli bir soruşturma kapsamında 9 ilde yapılan operasyonlarda 11 kişi, Van merkezli bir soruşturma kapsamında 12 ilde yapılan operasyonlarda aralarında muvazzaf ve KHK ile ihraç edilmiş askerlerin de olduğu 17 kişi gözaltına alındı.

11 Eylül 2020 tarihinde Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan aralarında avukatların olduğu 47 kişiden 3'ünün sağlık sorunları nedeniyle 22 Eylül 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. 6 kişi 23 Eylül 2020 tarihinde tutuklandı, 33'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 38 kişi serbest bırakıldı.

22 Eylül 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 19 ilde yapılan operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin ve avukatların olduğu 55 kişi gözaltına alındı.

23 Eylül 2020 tarihinde Tokat'ta 8 kişi gözaltına alındı.

24 Eylül 2020 tarihinde Tokat'ta 15 kişi, İstanbul'da 33 kişi gözaltına alındı.

25 Eylül 2020 tarihinde, 2011 yılında yapılan Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ile ilgili Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 40 ilde düzenlenen operasyonlarda 50 kişi gözaltına alındı.

İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 27'si avukat 60 kişiden 24'ü 25 Eylül 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. Mahkeme, 15 kişinin tutuklanmasına, 9 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi.

29 Eylül 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde düzenlenen operasyonlarda 14 kişi; Ankara’da yapılan ev baskınlarında 12 kişi gözaltına alındı.

2 Ekim 2020 tarihinde İzmir’de yapılan ev baskınlarında 23 kişi gözaltına alındı.

6 Ekim 2020 tarihinde, 2013 yılında yapılan idari yargı sınavına ilişkin Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında aralarında KHK ile meslekten ihraç edilmiş hakim ve savcılar ile avukatların da olduğu 18 kişi; Ankara’da yapılan ev baskınlarında 15 kişi gözaltına alındı.

7 Ekim 2020 tarihinde 2009 yılında yapılan Komiser Yardımcılığı Sınavı’na ilişkin Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 5 kişi; Adana merkezli bir soruşturma kapsamında 12 ilde düzenlenen operasyonlarda 22 kişi; Antalya merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde düzenlenen operasyonlarda 23 kişi; Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında KHK ile meslekten ihraç edilmiş memurların da olduğu 13 kişi gözaltına alındı.

Antalya’da gözaltına alınan 5 kişi 7 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

8 Ekim 2020 tarihinde Sakarya merkezli bir soruşturma kapsamında 10 ilde düzenlenen operasyonlarda 25 kişi gözaltına alındı.

8 Ekim tarihinde haklarında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle Ankara’da gözaltına alınan 2 eski polis memuru aynı gün içinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

10 Ekim 2020 tarihinde Ankara’da hakkında yakalama kararı olan 1 kişi gözaltına alındı.

Adana merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 23 kişiden 7’si 10 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 13’ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 16 kişi ise serbest bırakıldı.

12 Ekim 2020 tarihinde Edirne’de yasadışı yollarla Yunanistan’a gitmeye çalıştıkları iddiasıyla gözaltına alınan 3 kişi 13 Ekim 2020 tarihinde mahkeme tarafından tutuklandı.

13 Ekim 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 15 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 32

kişi; İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 89 kişi; Hava Kuvvetleri Komutanlığı personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 15 kişi gözaltına alındı.

14 Ekim 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 15 ilde yapılan operasyonlarda 44 kişi; Manisa merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda 16 kişi gözaltına alındı.

16 Ekim 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 14 kişi gözaltına alındı.

19 Ekim 2020 tarihinde Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) tarafından meslekten ihraç edilen 11 hakim ve savcıdan 2’si 20 Ekim 2020 tarihinde gözaltına alındı.

20 Ekim 2020 tarihinde Kara Kuvvetleri Komutanlığı personeline yönelik Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 21 kişi; Ankara’da yapılan ev baskınlarında 5 kişi; İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 16 ilde yapılan operasyonlarda 20 kişi; Edirne’de yasadışı yollarla Yunanistan’a gitmeye çalıştıkları iddia edilen 3 kişi gözaltına alındı.

21 Ekim 2020 tarihinde Aksaray merkezli bir soruşturma kapsamında 9 ilde düzenlenen operasyonlarda 17 kişi gözaltına alındı.

22 Ekim 2020 tarihinde Siirt merkezli bir soruşturma kapsamında 5 ilde düzenlenen operasyonlarda 10 kişi gözaltına alındı.

23 Ekim 2020 tarihinde Diyarbakır merkezli bir soruşturma kapsamında 12 ilde düzenlenen operasyonlarda 12 kişi gözaltına alındı.

27 Ekim 2020 tarihinde Konya merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda 8 kişi; Kocaeli merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde düzenlenen operasyonlarda 7 kişi; Tekirdağ merkezli bir soruşturma kapsamında 14 ilde düzenlenen operasyonlarda 22 kişi; Balıkesir’de yapılan ev baskınlarında 5 kişi; Ankara’da yapılan ev baskınlarında 4 kişi; Edirne’de yasadışı yollarla Yunanistan’a gitmeye çalıştığı iddia edilen 5 kişi gözaltına alındı.

2 Kasım 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde yapılan operasyonlarda 13 kişi gözaltına alındı.

3 Kasım 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 5 ilde yapılan operasyonlarda 10 kişi gözaltına alındı.

4 Kasım 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda 19 kişi gözaltına alındı.

4 Kasım 2020 tarihinde Antalya’da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 1 kişinin aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandığı, 4 kişinin savcılık talimatıyla serbest bırakıldığı, 4 kişinin ise haklarında açılmış soruşturmalar kapsamında soruşturmanın yürütüldüğü illere gönderildiği öğrenildi.

6 Kasım 2020 tarihinde Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 37 ilde yapılan operasyonlarda 60 kişi; Ankara’da 3 kişi gözaltına alındı.

10 Kasım 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 21 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 70 kişi; İstanbul’da 4 kişi gözaltına alındı.

7 Kasım 2020 tarihinde Ankara’da gözaltına alınan 1 kişi 10 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

16 Kasım 2020 tarihinde Edirne’de yasadışı yollarla Yunanistan’a gitmeye çalıştıkları iddiasıyla 7 kişi gözaltına alındı.

14 Kasım 2020 tarihinde Ankara’da gözaltına alınan 1 kişi 16 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

17 Kasım 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 19 ilde düzenlenen operasyonlarda 23 kişi; Mardin’de 1 kişi gözaltına alındı.

Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 69 kişiden 21’i 18 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 48 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

17 Kasım 2020 tarihinde Niğde merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde gözaltına alınan 25 kişiden 9’u 18 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 16 kişinin halen gözaltında olduğu öğrenildi.

19 Kasım 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde düzenlenen operasyonlarda 28 kişi gözaltına alındı.

21 Kasım 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde düzenlenen operasyonlarda gözaltına alınan 39 kişiden 15’i 27 Kasım 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 24 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

24 Kasım 2020 tarihinde Antep’te hakkında yakalama kararı olan 1 kişi gözaltına alındı.

24 Kasım 2020 tarihinde Edirne’de yasadışı yollarla Yunanistan’a gitmeye çalıştıkları iddiasıyla gözaltına alınan 3 kişiden 2’si aynı gün sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 1 kişinin ise halen gözaltında olduğu öğrenildi.

27 Kasım 2020 tarihinde Edirne’de yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştığı iddia edilen 3 kişi gözaltına alındı.

Denizli’de gözaltına alınan 1 kişi, 27 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

1 Aralık 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 39 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 63 kişi; Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında 13 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 19 kişi; Antalya’da hakkında yakalama kararı olan 1 kişi gözaltına alındı.

2 Aralık 2020 tarihinde Trabzon’da hakkında yakalama kararı olan 1 kişi gözaltına alındı.

4 Aralık 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 66 kişi gözaltına alındı.

İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 43 kişiden 7’si 5 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

8 Aralık 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 50 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 204 kişi; Ankara’da aralarında GATA’da görevli doktorların da olduğu 21 kişi; İstanbul’da 22 kişi; Malatya’da 5 kişi; Mardin’de 4 muvazzaf asker; Erzurum’da 6 muvazzaf asker; Kırklareli’nde 6 muvazzaf asker; Edirne’de 4 muvazzaf asker; Samsun’da 2 kişi gözaltına alındı.

9 Aralık 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında 21 kişi (bu soruşturma kapsamında gözaltına alınanların sayısı 250 oldu); Edirne’de yasadışı yollarla Yunanistan’a gitmeye çalıştığı iddia edilen 1 kişi gözaltına alındı.

11 Aralık 2020 tarihinde Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında 10 ilde düzenlenen operasyonlarda 29 kişi gözaltına alındı.

İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 278 kişiden 116'sı 12 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 118'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 162 kişi serbest bırakıldı.

15 Aralık 2020 tarihinde Kocaeli merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde düzenlenen operasyonlarda 11 kişi; Afyon'da 7 kişi gözaltına alındı.

17 Aralık 2020 tarihinde İzmir'de hakkında yakalama kararı olan 1 kişi gözaltına alındı.

21 Aralık 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde yapılan operasyonlarda 8 kişi gözaltına alındı.

22 Aralık 2020 tarihinde Antalya'da gözaltına alınan 16 kişiden 1'i sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı, 3'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 13 kişi serbest bırakıldı. 2 kişinin ise haklarında soruşturmanın yürütüldüğü illere gönderildiği öğrenildi.

23 Aralık 2020 tarihinde Edirne'de yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştığı iddia edilen 4 kişi gözaltına alındı. 4 kişi 24 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

18 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan 1 kişi 23 Aralık 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandı.

25 Aralık 2020 tarihinde Kocaeli merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan 9 kişiden 2'si 28 Aralık 2020 tarihinde tutuklandı, 7 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

31 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınında 1 kişi gözaltına alındı.

7.2. DARBE GİRİŞİMİYLE İLİŞKİLENDİRİLEREK YARGILANAN KİŞİLER

2'si er 70'i eski Hava Harp Okulu öğrencisi 72 kişi hakkında İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 70 eski Hava Harp Okulu öğrencisini 'Anayasa'yı ihlal' suçundan müebbet hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 2 er ile ilgili olarak ise ceza verilmesine yer olmadığına hükmetti.

20 kişi hakkında Ankara 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Cafer Tekin İpek'in 'Sermaye Piyasası Kanunu'na muhalefet' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ve 250 bin TL para cezası; 22 kez 'Vergi Usul Kanunu'na muhalefet' suçundan 62 yıl 2 ay 21 gün hapis cezası ve 'örgüt üyesi olmak' suçundan 11 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme Melek İpek'in Sermaye Piyasası Kanunu'na muhalefet' suçundan 4 yıl 2 ay hapis cezası ve 104 bin 100 TL para cezası; 'örgüt üyesi olmak' suçundan ise 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme 4 kişinin 'örgüt üyesi olma' suçundan 6 yıl 3 ay ile 9 yıl 4 ay 15 gün arasında değişen hapis cezaları ile; 1 kişinin 'evrakta sahtecilik' suçundan 18 yıl 7 ay 22 gün hapis cezası ile; 8 kişinin 'örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek' suçundan ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme 5 kişinin kayyım yönetiminde bulunan Koza-İpek Holding bünyesindeki hisselerinin müsadereğine hükmetti. Mahkeme firari 5 sanık hakkındaki davaların ise ayrılmasına karar verdi.

Askeri Yargıtay eski üyesi Şeref Ayyıldız hakkında Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olma' suçundan 10 yıl hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca sanığın tutukluluk halinin devamına karar verdi.

Adalet Akademisi eski başkanı ve Yargıtay eski üyesi Hüseyin Yıldırım hakkında Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt yöneticisi olma' suçundan 17 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Eski Cumhurbaşkanlığı Başyaveri Kurmay Albay Bekir Furkan Özdehan, hakkında Ankara 21. Ağır

Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığın 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Aralarında eski futbolcuların da olduğu 6 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 20 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt üyesi olma' suçundan 3 sanığı ayrı ayrı 6 yıl 3 ay ve 3 sanığı ise ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Aralarında Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi eski Başkanı Ramazan Akyürek, İstihbarat Dairesi eski Başkan Yardımcısı Gürsel Aktepe'nin de olduğu 211 kişi hakkında Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan ve "VİP Dinleme Davası" olarak bilinen davanın karar duruşması 22 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 126 sanığı 'örgüt üyesi olma' suçundan 3 yıl 9 ay ile 10 yıl 6 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile; bu kişilerden 105'ini 'resmi belgede sahtecilik' suçundan 4 yıl 6 ay ile 10 yıl 6 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile; 92'sini ise sanığı 'usulsüz dinleme yapma' suçundan 3 yıl ile 7 yıl 6 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca 5 sanığın 'usulsüz dinleme', 'resmi belgede sahtecilik' ve 'nitelikli dolandırıcılık' suçlarından 3 yıl 9 aydan 9 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme 37 sanığın tüm suçlardan beraatına ve 43 sanığın dosyasının ayrılmasına hükmetti.

21 kişi hakkında Ankara 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 24 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'Anayasa'yı ihlal etme' suçundan 4 sanığı (Genelkurmay Başkanlığı eski adli müşavirleri Albay Muharrem Köse ile Tuğgeneral Hayrettin Kaldırımçı, Genelkurmay Başkanlığı eski Askeri Savcısı Yarıbay Ali Müjdat Eski, Genelkurmay Başkanlığı Adli Müşavirliği eski Ceza İşleri Müdürü Albay Mehmet Oğuz Akkuş) ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile, 2 sanığı müebbet hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 12 sanığı ise 'örgüt üyesi olma' suçundan 7 yıl 6 ay ile 11 yıl 3 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 2 sanığın ise dosyalarının ayrılmasına hükmetti.

Hasan Hüseyin Günakan isimli bir kişi hakkında İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 28 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 8 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

KHK ile kayyum atanmış Kaynak Holding'de yöneticilik yapmış 4 kişi hakkında İstanbul 33. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 30 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 4 sanığı 'örgüt üyesi olma' suçundan 9 yıl ile 13 yıl 6 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca 4 sanığın da tutukluluk hallerinin devamına karar verdi.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) eski üyesi Ahmet Kaya hakkında Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt üyesi olma' suçundan sanığı 12 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

Burka Okuç isimli bir kişi hakkında Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt üyesi olma' suçundan sanığı 8 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Selman Gülen isimli bir kişi hakkında Adana 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 12 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Faruk Güllü isimli bir kişi hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 12 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

1'i tutuklu, 1'i firari 3 kişi hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 21 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt üyesi olma' suçundan 1 sanığı 8 yıl 9 ay ve 1 sanığı ise 9 yıl 4 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 1 sanığın ise dosyasının ayrılmasına karar verdi. Mahkeme ayrıca hükümlerle birlikte tutuklu sanığın adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi.

Oyuncu Atalay Demirci hakkında Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Atalay Demirci'yi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 5 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

Kars eski İl Jandarma Komutanı Albay Serdar Güngör'ün de aralarında bulunduğu 11 kişi hakkında Kars 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 20 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 6 sanığı 'Anayasa'yı ihlal' suçundan 12 yıl 6 ay ile 20 yıl arasında değişen oranlarda hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 5 sanığın ise beraatına karar verdi.

O. B. isimli bir kişi hakkında Adana 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Mayıs 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı eski denetçisi Ramazan Erçil hakkında Ankara 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 4 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 8 yıl 1 ay 15 gün, 'nitelikli dolandırıcılık' suçundan 4 yıl 2 ay olmak üzere toplam 12 yıl 3 yıl 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

ABD'nin İstanbul Başkonsolosluğu görevlisi Metin Topuz hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 11 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 8 yıl 9 ay hapis cezasıyla cezalandırdı ve tutukluluk halinin devamına hükmetti.

Aralarında dönemin 2. Ordu Komutanı Adem Huduti'nin eski emir subayı Sedat Kaya'nın da bulunduğu 4 kişi hakkında Malatya 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 18 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 3 sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay ve 1 sanığı ise 'Anayasası'nın ön gördüğü düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırdı.

15 Temmuz darbe girişimi sırasında Jandarma Genel Komutanlığı'ndaki eylemlerle ilgili olarak 245 kişi hakkında Ankara 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 26 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 86 sanığı 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs' suçundan ağırlaştırılmış müebbet, 35 sanığı aynı suçtan müebbet hapis cezası ile cezalandırdı. 8 sanık 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüse yardım etme' suçundan ayrı ayrı 12 yıl 6 ay ve 7 sanık ise aynı suçtan ayrı ayrı 15 yıl hapis cezası ile ceza-

landırıldı. Mahkeme 23 sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay ile 12 yıl arasında değişen sürelerle cezalandırdı. Mahkeme ayrıca firari 10 sanığın dosyalarının ayrılmasına, yargılama sırasında yaşamını yitiren 2 sanık hakkındaki davanın düşürülmesine ve 74 sanığın ise kimi suçlardan beraatine, kimi suçlardan haklarında karar verilmesine yer olmadığına hükmetti.

KHK ile meslekten ihraç edilmiş eski asker M. A. hakkında Antep 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 29 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Bandırma 6. Ana Jet Üssü Komutanı hava pilot tuğgeneral Mustafa Rüştü Çelenk'in de aralarında olduğu 5 kişi hakkında Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 1 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Mustafa Rüştü Çelenk'i 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs' suçundan müebbet hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 1 sanığı aynı suçtan 12 yıl 6 ay hapis cezası ile, 2 sanığı ise 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 1 sanığın ise beraatine hükmetti.

Mehmet Topdemir isimli kişi hakkında Ankara 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl hapis cezası ile cezalandırdı ve hükümlerle birlikte tutukluluk halinin devamına karar verdi.

Fetullah Gülen'in yeğeni Zeynep Gülen hakkında İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüte yardım etmek' suçundan 2 yıl 7 ay 7 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Cumhurbaşkanı eski başyaveri Ali Yazıcı ve Dalaman Deniz Hava Üs eski komutanı Albay Cenk Bahadır Avcı hakkında Muğla 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 17 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Ali Yazıcı'yı ağırlaştırılmış müebbet hapis ve Cenk Bahadır Avcı'yı ise 13 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Eski orgeneral Akın Öztürk'ün emir astsubayı Mehmet Serdar Özdemirci hakkında Ankara 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar

duruşması 27 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

10 kişi hakkında 15 Temmuz darbe girişimi sırasında Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Kolordu Komutanlığı'ndaki eylemlerle ilgili Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 29 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüse yardım etme' suçundan 2 sanığı 15 yıl ve 3 sanığı ise 12 yıl 6 ay hapis cezası ile; 'örgüt üyesi olmak' suçundan 1 sanığı 8 yıl 1 ay 16 gün, 2 sanığı 6 yıl 3 ay ve 1 sanığı 2 yıl 2 ay 7 gün hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 1 sanığın ise beraatine hükmetti.

33 kişi hakkında Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 25 Ağustos 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt üyesi olmak' suçundan 1 kişiyi 15 yıl, 1 kişiyi 12 yıl, 3 kişiyi 10 yıl, 1 kişiyi 9 yıl 9 ay, 4 kişiyi 9 yıl, 1 kişiyi 8 yıl 9 ay, 1 kişiyi 8 yıl 1 ay 15 gün, 6 kişiyi 7 yıl 6 ay, 3 kişiyi 6 yıl 3 ay, 1 kişiyi 3 yıl, 1 kişiyi 1 yıl 6 ay 22 gün ve 1 kişiyi 1 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 4 sanığın dosyalarının ayrılmasına, 4 sanığın beraatine ve 1 sanık ile ilgili ceza vermeye yer olmadığına hükmetti.

19 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 11 hakim ve savcının Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) tarafından 'örgüt ile irtibat ve iltisaklı oldukları' gerekçesiyle meslekten ihraç edildiği öğrenildi.

Eski savcı İsmail Aksoy hakkında, İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

27 kişi hakkında Kayseri 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 4 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 16 kişinin 'örgüt üyesi olmak' suçundan 1 yıl 3 ay ile 9 yıl 6 ay arasında değişen hapis cezaları ile cezalandırılmasına; 7 kişinin beraatine, firari 4 sanığın ise dosyasının ayrılmasına hükmetti.

4 kişi hakkında ÖSYM sorularını sızdırdıkları iddiasıyla Ankara 21. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 4 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 4 kişinin 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay ile 18 yıl 9 ay arasında değişen hapis cezaları ile cezalandırılmasına karar verdi.

Eski savcı Zafer Kılınç hakkında Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 8 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Zafer Kılınç'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

A. S. isimli bir kişi hakkında Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 8 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığın 'örgüt üyesi olmak' suçundan 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Yaşar Dadak isimli bir eski polis memuru hakkında Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığın 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına hükmetti.

Mevlüt Tufan isimli bir kişi hakkında Ankara 16. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığın 'örgüt üyesi olmak' suçundan 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Namık Kemal Üniversitesi eski rektörü Osman Şimşek hakkında Tekirdağ 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 11 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Osman Şimşek'in 'örgüte yardım etmek' suçundan 3 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

Reşat Nazmi Oral isimli kişi hakkında Ankara 20. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 25 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 15 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

Eski Askeri Yüksek İdare Mahkemesi (AYİM) üyesi Cemil Çelik hakkında Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nde açılan davanın karar duruşması 12 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Cemil Çelik'i 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

"Kozmik Oda" soruşturması kapsamında 82 kişi hakkında Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt üyesi olmak' suçundan 3 sanığı 10 yıl, 13 sanığı 7 yıl 6 ay, 9 sanığı 6 yıl 3 ay, 1 sanığı 3 yıl 1 ay 15 gün, 1 sanığı 2 yıl 6 ay, 1 sanığı 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 54 sanığın ise beraatına karar verdi.

Ergenekon davasının hâkimlerinden Hüsnü Çalmuk hakkında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

ABD'nin İstanbul Başkonsolosluğu görevlisi Nazmi Mete Cantürk hakkında İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 27 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüte yardım etmek' suçundan 5 yıl 2 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Aralarında bir tuğgeneralin de olduğu 50 kişi hakkında, Adana'da ve Hatay'da MİT turlarının durdurulmasıyla ilgili Adana 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 30 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 1 sanığı 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile; 2 sanığı 'örgüt kurma ve yönetme', 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri temin etme ve açıklama' suçlarından toplam 34 yıl hapis cezası ile; 1 sanığı 'örgüt kuma ve yönetme', 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri temin etme ve açıklama', 'resmi belgede sahtecilik' suçlarından toplam 30 yıl 5 ay hapis cezası ile; 1 sanığı 'örgüt kurma ve yönetme', 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri temin etme ve açıklama' suçlarından toplam 28 yıl 4 ay hapis cezası ile; 1 sanığı devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri temin etme ve açıklama' suçundan 10 yıl hapis cezası ile; 21 sanığı ise 'örgüt üyesi olma' suçundan 1 yıl 10 ay 15 gün ile 8 yıl 9 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 13 sanık hakkındaki davanın reddine, firari 10 sanığın dosyalarının ayrılmasına hükmetti.

365'i tutuklu 475 kişi hakkında Ankara Akıncı Hava Üssü'ndeki eylemlere ilişkin olarak Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 26 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 4'ü sivil 291 kişiyi 'Anayasa'yı ihlal', 'Cumhurbaşkanı'na suikast', '77 kişiyi öldürme' suçlarından 1 ile 79 kez arasında değişen sayılarda ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 46

sanığı 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs' suçundan müebbet hapis cezası ile cezalandırıldı. Mahkeme 22 sanığı 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüse yardım etme', 'Cumhurbaşkanı'na suikast girişimine yardım etme', 'kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma' suçlarından 12 yıl 6 ay ile 16 yıl 8 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırıldı. Mahkeme 41 sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay ile 9 yıl arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırıldı. Mahkeme ayrıca 70 sanığın beraatına, 5 sanığın ise dosyalarının ayrılmasına karar verdi.

Aralarında Şemdinli 34. Hudut Tuğayı eski Komutanı Tuğgeneral Ali Salnur'un da bulunduğu 5 kişi hakkında Hakkari 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 27 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt üyesi olmak' suçundan Ali Salnur'u 8 yıl 6 ay, Yüksekova 3. Piyade Tümen Komutanlığı eski Kurmay Başkanı Albay Mehmet Sezgin'i 7 yıl 6 ay, Yüksekova 3. Piyade Tümen Komutanlığı Harekat ve Eğitim Şube eski Müdürü Binbaşı Erkan Doğanca'yı 6 yıl 10 ay hapis cezasıyla cezalandırıldı. Mahkeme 1 sanığın beraatına, 1 sanığın ise dosyasının ayrılmasına karar verdi.

Kahramankazan eski Belediye Başkan Yardımcısı Orhan Yazıcı hakkında Ankara 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 10 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırıldı.

E. T. isimli bir kişi hakkında Adana 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldı.

H. D. isimli bir kişi hakkında Adana 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl hapis cezası ile cezalandırıldı.

Ali Emre Öksüz isimli bir kişi hakkında Ankara 21. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldı.

8 kişi hakkında Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 18 Ara-

lık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 4 kişiyi (Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi eski Başkan Yardımcısı Gürsel Aktepe, Terörle Mücadele Dairesi eski Başkan Yardımcısı Hasan Hüseyin Gerçek, eski Emniyet Müdürü Zeki Taşkın ve Ankara eski Emniyet Müdür Yardımcısı Lokman Kırılı) 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüse yardım etme' suçundan ayrı ayrı 15 yıl hapis cezası, 2 kişinin 'örgüt üyesi olmak' suçundan ayrı ayrı 10 yıl, 1 kişinin aynı suçtan 6 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına; 1 kişinin ise beraatına karar verdi.

15 Temmuz darbe girişimi sırasında İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'nın işgal edilmesine ilişkin tutuklu 24 kişi hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 24 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüse yardım' suçundan eski Üsteğmen Cemil Esen'in 14 yıl 2 ay, eski Üsteğmen Uğur Can Bekhan'ın 15 yıl, eski Astsubay Sinan Torunoğlu'nun 13 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi ve 3 kişinin tutukluluk hallerinin devamına hükmetti. Mahkeme 21 kişinin aynı suçtan ayrı ayrı 12 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ve hükümle birlikte tahliye edilmelerine karar verdi.

15 Temmuz darbe girişimi sırasında Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki olaylarla ilgili 132 kişi hakkında Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 30 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Tuğgeneral Adem Boduroğlu, Albay Mutlu Serkan Vurdem, Albay Hasan Yılmaz'ın da aralarında olduğu 12 kişinin 'anayasal düzeni ihlale teşebbüs' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılmasına; 80 kişinin aynı suçtan müebbet hapis cezası ile cezalandırılmasına; 22 kişinin 'anayasal düzeni ihlale teşebbüse yardım' suçundan 12 yıl 6 ay ile 19 yıl arasında değişen hapis cezaları ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme Tuğgeneral Erhan Caha'nın 'öldürmeye teşebbüs' ve 'kişiyi hürriyetinden yoksun kılma' suçlarından 103 yıl hapis cezası ile, 2 kişinin aynı suçlardan 5 yıl ile 22 yıl 6 ay arasında değişen hapis cezaları ile, 3 kişinin ise 'örgüt üyesi olmak' suçundan ayrı ayrı 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme 3 kişi hakkında dosyanın ayrılmasına ve 9 kişinin beraatına karar verdi.

TİHV GENEL MERKEZİ

Mithatpaşa Caddesi No: 49/11 6. Kat, 06420 Kızılay/ANKARA

Tel/Faks: (312) 310 66 36 • (312) 310 64 63

E-posta: tihv@tihv.org.tr

TİHV DİYARBAKIR TEMSİLCİLİĞİ

Lise Caddesi Eyyüp Eser Apartmanı No: 8/12 6. Kat, 21100 Yenişehir/DİYARBAKIR

Tel/Faks: (412) 228 26 61 • 228 24 76

E-posta: diyarbakir@tihv.org.tr

TİHV İSTANBUL TEMSİLCİLİĞİ

Bozkurt Mahallesi Türkbeyi Sokak Ferah Apartmanı No:113/6, 34360 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Tel: (212) 249 30 92 • 293 43 33

E-posta: istanbul@tihv.org.tr

TİHV İZMİR TEMSİLCİLİĞİ

Alsancak Mahallesi 1471. Sokak Kenet 1 Sitesi No:1/1-2, 35220 Konak/İZMİR

Tel/Faks: (232) 463 46 46 • 463 91 47

E-posta: izmir@tihv.org.tr

TİHV VAN REFERANS MERKEZİ

Şerefiye Mahallesi Santral 6. Sokak Haydaroğlu İş Merkezi

B Blok No: 24-25 2. Kat, 65140 İpekyolu/VAN

Tel/Faks: (432) 215 12 61 • 214 11 37

E-posta: van@tihv.org.tr

TİHV CİZRE REFERANS MERKEZİ

Dicle Mahallesi Nurullah Caddesi No: 63/1, 73200 Cizre/ŞIRNAK

Tel/Faks: (486) 616 86 07 • 616 86 10

E-posta: cizre@tihv.org.tr

ISBN: 978-605-9880-31-2